

រដ្ឋៈ
វិទ្យុ បិណ្ណ បាឡី
និង
សេចក្តីវិទ្ធជាសាស្ត្រ
នាយ បិណ្ណ
សហវគ្គ បឋមភាគ

១

វេរញ្ចកណ្តនឹងបារាជិក្កណ

លោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

តា ៤៧ ២៤៧៧

Les fonds nécessaires à l'édition du premier volume du TRIPITAKA ont été offerts personnellement par Monsieur PAUL REYNAUD, Ministre des Colonies, en témoignage de l'intérêt que le Gouvernement de la République Française porte au Peuple Cambodgien.

Un exemplaire de ce premier volume a été remis le Vingt-Deux Octobre Mil Neuf Cent Trente et Un, en audience solennelle, à SA MAJESTÉ SISOWATH MONIVONG par Monsieur PAUL REYNAUD, assisté de Monsieur le Gouverneur Général PASQUIER et de Monsieur le Résident Supérieur LAVIT, en présence du Conseil des Ministres, des Chefs de Secte et d'une délégation de tous les bonzes du Royaume.

ព្រះបាទស៊ីសុវត្ថិ ក្នុងការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក
ខ្សែនេះ គឺលោកប៊ូលរេណូដ សេនាបតីក្រសួង
ប្រទេសរាជ្យបាល ដើម្បីឲ្យឃើញជាភស្តុតាងនៃ
ប្រយោជន៍ដែលរាជការប្រទេសនិយម ទារ៉ាដសេស
ជាមកឲ្យដល់ខេមរជាតិ ។

សៀវភៅនេះ លោកប៊ូលរេណូដ បានផ្ទាយមួយ
ខ្សែចំពោះព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស
ចមចក្រពង្ស ក្នុងឱកាសដែលចូលកាលជាមង្គល
អំពីថ្ងៃម្ភៃពីរគុណ ឆ្នាំមួយពាន់ប្រាំបួនយសាមសិប
មួយ ដូចជាមួយនឹងលោក ឡឺកូរេណ័រ យេណា-
រាលទាស្ត័យេរ នឹងលោក ឡឺរេស៊ីដង់ ឡឺប៊ែរយេរ
ឡឺរិត នៅទីចំពោះមុខអស់លោកកុម្មុយសេនាបតី
នូវព្រះសង្ឃបាយកន័ត្យនានា នឹងតំណាងសង្ឃ
គ្រប់អង្គ ក្នុងស្រុកខ្មែរមួយក្រុម ។

ព្រះរាជពតិមាន

ព្រះបាទ សម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស ចមចក្រពន្យ ហរិរាជបរមិន្ទរក្សវិណ
ក្រែកវហ្វាសុឡាវង្ស ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី ជាអម្ចាស់ដ៏វិវាសន៍

ទ្រង់សូមអំណរព្រះតេជព្រះគុណ ជាបឋមហេតុនៅទីនេះ
ដល់ក្រុងបាវាំងសៃស ដែលជួយទំនុកបម្រុងក្រុងកម្ពុជា ដោយ
សុបរិតបានឆ្លើងរុងរឿងរៀងមកនឹងតទៅមុខ ហើយដោយបាន
បង្កើតមន្ទីរពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានយកបិត្តទុកដាក់ជួយទំនុក
បម្រុងនឹងផ្សាយព្រះបារមីព្រះពុទ្ធសាសនា នឹងជួយឲ្យបោះពុម្ព

ព្រះត្រៃបិដកជាខ្លឹមប្បសកែវព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសេចក្តីរាប់អាន
ពេញចិត្តរបស់បណ្ឌិតទេវរាជទាំងអស់គ្នាសល់ ហើយទ្រង់
ពុំមានភ្លេចឡើយ ចំពោះអំណរអរគុណដល់ពួកឧបាសក
ឧបាសិកាដែលមានបិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា លេញប្រាក់ចូលជួយឲ្យ
ការដ៏ឧត្តមនេះបានសម្រេច ។

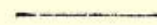
ទ្រង់មានសេចក្តីសោមនស្សជាទីបំផុត ដែលក្នុងរវាងផែនដី
ទ្រង់ព្រះករុណាបានសម្រេចឲ្យមានក្រុមជំនុំព្រះសង្ឃបណ្ឌិតប្រៃ
ព្រះបាទ្យក្នុងគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក គឺរាជនៈទាំង ៣ ដែលដឹកលំដាក់
ក្បួនព្រះពុទ្ធសាសនា មានទាំងអស់ប្រាំបីម៉ឺនបួនពាន់ព្រះធម្មក្ខន្ធ
មកជាភាសាខេមរៈដាក់ស្លែង ឲ្យបោះពុម្ពទាំងបាទ្យក្នុងសម្រាយ
ជាសៀវភៅផ្សាយព្រះមធ្យសក្កន្តព្រះវិស័យ គឺកាន់ក្រិត្យនឹងគំនិត
មារយាទ ។ ព្រះសូត្រគឺព្រះធម៌សំរាប់ប្រដៅសត្វឲ្យកាន់វិធី
ត្រង់ ។ ព្រះអភិធម្ម គឺញ៉ាំងផ្លូវព្រះបរមនិព្វានដែលព្រះពុទ្ធអង្គ
ព្រះសមណគោតមបានត្រាស់ហើយ ទ្រង់សំដែងទុកឲ្យមនុស្ស

លោកកាន់ប្រព្រឹត្តឲ្យត្រឹមត្រូវ និងបានតម្រង់លើសិក្សាលំដាប់
កាយ ឲ្យប្រកបដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធ ជាចំហុតក្នុងការកុសល
ទើបបង្កើតជាមគ្គផល ដែលអាចធ្វើឲ្យបានសេចក្តីញែកក្បាល
នឹងចំរើសិវិស្វស្តីដ៏ប្រពៃថ្លៃឧត្តម ជាបរមសុខ ដល់បរិសុទ្ធ
ទាំងពួងគ្រប់គ្នា ។

ដោយហេតុព្រះធម៌ដ៏វិសេសទាំងនោះសុទ្ធតែជាបាទីក៏ព្រះ
ពុទ្ធវិបស័នៈពីបុរាណតាំងពីមុនព្រះពុទ្ធសករាជ ២៤៧៤ ទៅទៀត
បានជាព្រះសង្ឃនឹងឧបាសកប្រើនវៀនចេះចាំបាន តែមិនយល់
ច្បាស់ថាជាអ្វី បានជាព្រះករុណាទ្រង់ព្រះរាជតំរិះព្រមនឹងរាជការ
ប្រតិកត្តរាត្រីក្នុងបារាំងសែស មានលោកឡឺធីស៊ីដង់តសុបើយើ
ហ្វែណង់ឡារីត ជាតំណាង ដែលទ្រង់សូមអំណរគុណដោយ
រូសរាត់ ក្នុងឱកាសដែលបានជួយគិតសម្រេចមហាប្រយោជន៍
ឧត្តមនេះ ឲ្យបានចំរើសិវិស្វស្តីប្រាជ្ញាជាតិខេមរៈ ឲ្យកាន់តែចេះ
ដឹងមាំមួនឡើង ដើម្បីនឹងរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួនជាទី

រុងរឿងនៃក្រុងកម្ពុជា ឥតអាក់ ដោយបានតាំងមន្ទីរពុទ្ធ-
សាសនបណ្ឌិត្យ និងព្រះរាជបណ្ឌាល័យ ហើយឲ្យបោះពុម្ពគម្ពីរ
ព្រះត្រៃបិដក ទុកជាគោល ដើម្បីឲ្យអស់មហាជនទាំងឡាយ
ដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូចិនទាំងមូល រឹតតែ
ជឿព្រះពុទ្ធសាសនាមហាប្រសើរថែមទៀត ។

ធ្វើក្នុងព្រះបរមរាជវាំងក្រុងភ្នំពេញចតុម្ភុទ្ធនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍
១៣ រោចខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ព្រះពុទ្ធសករាជ ២៤៧៤
ត្រូវនឹងថ្ងៃ ១០ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៣១ ។

អំពី ១១៧ ប្រតិបត្តិការសាងសង់ ព្រះត្រៃបិដក

ការផ្ទៀងព្រះត្រៃបិដកជាភាសាបាឡី និងការប្រែពីបាឡី
មកជាសម្រាយភាសាខ្មែរនេះ យើងជាក្រុមជំនុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើ
តាំងពីថ្ងៃ ៣ កើតខែបុស្ស ឆ្នាំមមីទោស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៤៧២
ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២ ខែមករា ១៩៣០ នៅមន្ទីរព្រះរាជបណ្ណាល័យ
កម្ពុជា ក្នុងភ្នំពេញ ក្នុងក្រសួងពុទ្ធសាសនាសប្បុរស ។
ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះ កើតឡើងដោយព្រះករុណាព្រះបាទ
សម្តេចព្រះសីហនុវិគ្គយសីវង្ស ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា ដែលទ្រង់
ព្រះបិតាបង់ឧបត្ថម្ភព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ
ព្រះត្រៃបិដក ហើយប្រគល់ការបោះពុម្ពនេះ មកឲ្យព្រះរាជ-
បណ្ណាល័យ ។ ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះកើតឡើងដោយ
រាជការប្រតិកត្តរាជ័យ ដោយបានបង្កើតពុទ្ធសាសនាសប្បុរស

ហើយតម្រូវការឲ្យជួយព្រះរាជបណ្ណាល័យ និងឲ្យយកបិត្តទុក
ដាក់ក្នុងការទាំងឡាយ ដែលមានឧត្តមប្រយោជន៍ដល់ព្រះ
ពុទ្ធសាសនា ។

អំពីសេចក្តីចម្លងនៃការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក

សេចក្តីចម្លងដែលសំខាន់បំផុតនៃការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយស្រួល ឥតមានទើសទាក់នោះ ព្រោះអាស្រ័យ
ប្រាក់ចំណូលដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ :

១ ដោយព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិត ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា
ទ្រង់បានចំណាយប្រាក់ព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ព្រះអង្គ ជួយទំនុក
បម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះ ហើយទ្រង់បានពន្យល់ព្រះរាជវង្សនុ-
វង្សនូវអស់លោកមន្ត្រីធំតូច និងព្រះភិក្ខុសង្ឃ បើវាគុណៈ រាជា-
គណៈវាសានុក្រមឲ្យជួយទំនុកបម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះផង ។

២ ដោយព្រះរាជវង្សនុវង្សនឹងអស់លោកកុំរ៉ូយសេនាបតី
នូវអស់លោកមន្ត្រីធំតូច និងព្រះភិក្ខុសង្ឃរាជាគណៈវាសានុក្រម
នឹងពុទ្ធសាសនិកជនទាំងឡាយក្នុងកម្ពុជានិងទាំងមូល ព្រមទាំង

ពុទ្ធសាសនិកជនក្នុងដែនក្រសាំងស៊ីនផង បានបរិច្ចាគទ្រព្យ ចូលជួយតាមកំណើនសង្គមក៏មាន បានបរិច្ចាគទ្រព្យទទួលយក ដល់ពេញមួយចប់ ឬច្រើនចប់ក៏មាន ។

៣ ដោយប្រាក់ចំណូលផ្សេង ក្រៅអំពីប្រាក់ដែលបាន ប្លែងខាងលើនោះក៏មាន ។ ក្នុងទិកាសនេះលោកប្តីលឿយណាស់ សេសាបតី ក្រសួងត្រួតត្រាប្រទេសរាជ្យជាស្រុកចំណុះ ដែល លោកមានដំណើរអញ្ជើញពីមហានគរបារាំងសែស មកឯ ប្រទេសឥណ្ឌូបិន បានជ្រាបអំពីការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ លោកក៏មានអង្សាស្រ័យច្រកអរជាមួយផង ហើយបានបរិច្ចាគ ទ្រព្យរបស់លោកចូលជួយឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពនេះ ដើម្បីសំដែង ឲ្យឃើញជាក់ស្តែងថា លោកមានអំណរជាទីបំផុត ក្នុងការ បោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ។

អំពីសេចក្តីយល់ឃើញ

និងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ក្រុមជំនុំ

យើងជាក្រុមជំនុំយល់ឃើញថា ដែលព្រះករុណាជាម្ចាស់ ជីវិតជាមួយនឹងវាជាការប្រតិកត្តាវា បានចាត់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃ-

បិដកទាំងបាទីទាំងសម្រាយភ្ជាប់ជាមួយគ្នានេះ ជាការវិសេស ប្រសើរបំផុត រាប់ថាជាកុសលដ៏ធំបណ្តាច់ អាចឲ្យឈ្មោះ ពេញទីហ៊ា បានលើកសង្ហាយនា យើងកំណត់តាមការនេះថា “ឧត្តមសង្កតិ” ប្រែថា “ការលើកសង្ហាយនាដ៏ប្រសើរបំផុត” ព្រោះតាំងពីសង្ហាយនាជាន់ណា មក ក៏មិនឲ្យមានសេចក្តី ដំណាលថា ដែលបានប្រែជាសម្រាយផង ដរាបដល់ចប់ព្រះ ត្រៃបិដក ដូចសង្ហាយនាក្នុងជាន់នេះទេ ។ ដោយហេតុនេះយើង មានអំណរនឹងសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ដោយមានសង្ឃឹម ជាប្រាកដ ដូចសេចក្តីដែលយើងប្លែង ដោយសង្ខេបតទៅនេះ

១ អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងកម្ពុជនិងទាំងមូល នឹងមាន សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រិវិទ្យា ព្រោះមានព្រះត្រៃបិដកនេះជាគ្រូប្រាប់ ខុសត្រូវ ជាគោលចារឹកសម្រាប់អាងត្រិវិទ្យាតែបែបមួយ ហើយ នឹងបានកំចាត់បង់នូវវិវាទនេះប្រកាន់ខុសថាជាត្រូវនោះបេញ។

២ ព្រះត្រៃបិដកនេះទុកជាប្រទីបដ្ឋាលាឆ្លុះបញ្ចាំងអស់មហា- ជន ឲ្យឃើញសេចក្តីខុសត្រូវជាក់មិនភាគ់ប្រឡំ តាំឲ្យកើត

មានប្រាជ្ញាស្មារតីល្អ ចេះរៀនខ្មាសរង្គៀស អរស្តាប់ខ្លឹមអំពើ
អាក្រក់ ឲ្យខ្ញុំឃ្នាតសង្វាតទំប្រឹងប្រព្រឹត្តសុចរិតស្ងួតត្រង់ ដែល
ជាពូជបង្កើតសេចក្តីសុខឲ្យមានបរិបូណ៌ឡើង ។ កាលបើអស់
បណ្តាជន មានសេចក្តីរៀនខ្មាស ជ្រើញចិត្តនឹងអំពើអាក្រក់
ហើយ ព្រះនគរក៏នឹងប្លែងរុងរឿង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រអូបសាយ
ទៅក្នុងលោកទាំងមូល ពីព្រោះធម៌សុចរិត មានក្លិនក្រអូបជា
បំផុត ជាងក្លិននៃគ្រឿងក្រអូបទាំងអស់ ។

អំពីរបៀបការបដិសក្កមដំណុំ

របៀបមុខការគ្រប់យ៉ាង ដែលបានរៀបចំព្រះត្រៃបិដកនេះ
យើងជាក្រុមដំណុំ បានធ្វើដោយកំឡាំងព្យាយាមដ៏មាំមួន ព្រម
ទាំងបានពិនិត្យពិប័យ ដោយល្អិតល្អន់ ដូចមានសេចក្តីរាយ
ដំណើរការតទៅនេះ:

១ បណ្តាព្រះត្រៃបិដក គឺព្រះវិទ្យុយ ព្រះសូត្រ ព្រះ
អភិធម្ម យើងបានចាប់រៀបចំព្រះវិទ្យុយបិដកមុន រួចហើយ

ទើបរៀបចំព្រះសុត្តន្តបិដក និងព្រះអភិធម្មបិដកតទៅ ធ្វើ
តាមរបៀបច្បាស់ហែ គឺតាមលំដាប់គម្ពីរមុនក្រោយ ។

២ យើងបានយកព្រះត្រៃបិដក អក្សរខមគម្ពីរស្លឹករឹតមក
ធ្វើជាច្បាប់ដើម ចម្លងស្រង់បាឡីដាក់ក្រដាស ហើយបានយក
ព្រះត្រៃបិដកគ្រប់យ៉ាង ដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជបណ្ណាល័យ
កម្ពុជា មកធ្វើជាច្បាប់ផ្ទៀងផ្ទៀបគ្នា ។ បើផ្ទៀងផ្ទៀបគ្នា
ទៅហើយយើងមានបាឡីគ្រងណាដែលផ្សេងគ្នាខ្លះ យើងបាន
ស្រង់បាឡីនោះយោងលេខមកដាក់ត្រង់កន្លែងនយលក្ខណៈ
“កំណត់ហេតុពន្យល់” ខាងក្រោមមានគំនូសខណ្ឌរាំងដោយ
ឡែកឯលេខដែលយោងមកនោះខាងលើនឹងខាងក្រោមត្រូវគ្នា។
គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកប្រទេសឌីរូប យើងកំណត់តាមដោយបាឡីថា
ឌីរាបិយបោត្តក ប្រើអក្សរជាអាទិសង្កេតន័យតែ ១ គូថា ឌី. ។
គម្ពីរភូមាថា មរម្មបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា ម. ។ គម្ពីរមន
ថា រាមញ្ញបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា រា. ។ ឯព្រះត្រៃបិដក
អក្សរសៀម យើងមិនបានឆ្លើយក្នុងនយលក្ខណៈទេ ព្រោះមាន

ទំនងដូចគ្នានឹងច្បាប់អក្សរខមដែរ ។ បើក្នុងច្បាប់អក្សរខមក្តី
អក្សរសៀមក្តី មានបាលីផ្សេងគ្នាខ្លះដោយអន្លើៗនោះ យើង
យោងលេខឆ្លើយមកក្នុងនយលកូណា: ប្រាប់ដំណើរដែលផ្សេង
គ្នានោះដែរ ។

៣ លុះបានផ្ទៀងបាលីដោយត្រឹមត្រូវហើយ ទើបយក
បាឡីនោះមកប្រែរៀងសេចក្តីជាក្រោយ ។ ឯការប្រែនោះយើង
បានយកគម្ពីរអង្គកថា ដីកា យោជនា មកមើលជាជំរាប
ដើម្បីឲ្យយើងសេចក្តីជាក់ប្រាកដ ប៉ុន្តែមិនបានប្រែអធិប្បាយ
តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា នោះទេ យើងប្រែតាមលំអានបាឡី
ព្រះត្រៃបិដក “ត្រដើម” នោះប៉ុណ្ណោះ គឺបាឡីនោះមាន
សេចក្តីប៉ុន្មាន យើងប្រែឲ្យគត់តែត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង តែបើសព្វ
ប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីបង្ហាញតិបាកយល់ នោះយើង
បន្ថែមពាក្យ ឬសេចក្តីខ្លះ តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា ជាក់ក្នុង
រងក្របក () នេះ សំគាល់ឲ្យដឹងថា ពាក្យឬសេចក្តីនោះ
បញ្ចូលថែមមកទេ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រយោគខ្លះ មានដំណើរបាឡីពិបាកប្រែ
រៀងសេចក្តីសម្រួលមកជាសម្រាយនោះពេក បើលុះតែបញ្ចូល
ពាក្យថែមមកខ្លះ ទើបមិនដាស់សេចក្តី កាលបើដូច្នោះ យើង
បញ្ចូលពាក្យថែមមកខ្លះជាក់ក្នុងរងក្របក () នេះ ដែរ
ដូចជាពាក្យថា (នេះ)(នោះ) ជាដើម ដើម្បីឲ្យស្រួលតាមលំនាំ
សេចក្តីភាសាខ្មែរ ។

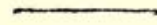
៤ ពាក្យឬប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីប្រែកំហុំ
ពេក បើមិនទាញយកមកអធិប្បាយពន្យល់ផងទេ មុខជាគឺ
អាចចូលចិត្តសេចក្តីមិនបាន នោះយើងបានស្រង់យកសេចក្តី
អធិប្បាយពីក្នុងអង្គកថា ឬដីកា យោងលេខមកជាក់ត្រង់នយ-
លកូណា:ខាងក្រោម ដើម្បីឲ្យងាយយល់សេចក្តីជាក់ប្រាកដ
ឡើងបាន ។

៥ លុះប្រែរួចចម្លងសម្រេចស្រេចហើយ យើងបានប្រជុំគ្នា
ផ្ទៀងផ្ទាត់យល់ព្រមថាត្រឹមត្រូវហើយ ក៏ជូនសេចក្តីចម្លងបាឡី
នឹងសម្រាយនោះ ចូលទៅរស់លោកកុំភ្នំយ័សេសាបតីតាម

អារម្ភកថាបដិសុទ្ធិ

ក្រសួង ត្រាតែបានអនុញ្ញាតអំពីលោកឡឺវេស៊ីដង់ត៍ស៊ីបេរីយ៉េរ
នឹងអស់លោកកុងឌ្រីយ៍សេសាបតី ព្រមទាំងសម្តេច ព្រះសង្ឃ-
នាយកទាំងពីរគណៈស្រេចហើយ ទើបរាជការចាត់បែងឲ្យ
បោះពុម្ពទៅ ។

៦ ក្នុងទិកាលដែលបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ រាល់សៀវ-
ភៅទាំងអស់ យើងបានផ្ទៀងផ្ទាត់សាតុម្ភ ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន
ពិនិត្យពិប័យមាំមួនណាស់ តែថាធម្មតាការបោះពុម្ពប្រើដល់
ម៉្លេះ បើទុកជាពិនិត្យពិប័យយ៉ាងណា ក៏គង់តែនៅមានភ្លាត់
ខុសខ្លះបន្តិបបន្តួបមិនលែង ។

បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវិទោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

វេរញ្ញកណ្ណំ

[១] តេន សមយេន តុន្តោ ភកវា វេរញ្ញាយិ
 វិហារតិ នឡេបុចិមទូម្មលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ
 បព្វាមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អស្សោសិ ទោ វេរញ្ញា
 ព្រាហ្មណោ សមណោ ទលុ ភោ ភោតមោ សក្យបុត្តោ
 សក្យកុលា បព្វជិតោ វេរញ្ញាយិ វិហារតិ នឡេបុចិ
 មទូម្មលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ បព្វាមត្តេហិ
 ភិក្ខុសតេហិ ។ តំ ទោ បន កវណ្ណំ ភោតមំ ឃិវិ
 កល្យាណោ តិក្ខិសទ្ធោ អនុត្តោ ឥតិបិ សោ
 ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ

ភាគទី១

សូមនមស្តារថ្វាបរបង្គំ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភ្នាក់ងារអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះវង្សនោះ ។

វេរញ្ញកណ្ណ

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាតិ ទ្រង់គង់
 នៅក្បែរដើមស្តៅ ជាលំនៅរបស់ទេវធួរយក្ស ដ៏តស្រុកវេរញ្ញា ជាមួយ
 នឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ (១)
 បានឮច្បាស់ (ឲ្យដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា)
 ម្ចាស់គ្នាយើង បានឮថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញ
 ចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះជន្ម ឥឡូវមកគង់នៅក្បែរដើមស្តៅ
 ជាលំនៅរបស់ទេវធួរយក្ស ដ៏តស្រុកវេរញ្ញា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមាន
 ប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ ភិក្ខុសត្វដ៏ព័កេរបស់ព្រះគោតម
 ដ៏ចំរើននោះ ត្រូវខ្លាប សុខសាយ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះទាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តី
 សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងឲ្យ
 ព្រួយធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ

១ ក្នុងអង្គថា ថា ព្រាហ្មណ៍នេះឈ្មោះ ទេយៈ ដែលហៅថា វេរញ្ញៈ គឺហៅតាមរាម
ស្រុកវេរញ្ញាស្រុករបស់គាត់ទៅ ។

សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថំ សត្តា
 នេវមនុស្សានំ តុន្ទោ កកវតំ សោ វេមំ លោកំ
 សនេវកំ សមារកំ សព្វហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណំ
 បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេនេតិ
 សោ ធម្មំ នេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
 បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កោវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បតាសេតិ សាទុ
 ទោ បទ ភថាវុចានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

(២) អថទោ វេញ្ញោ ព្រាហ្មណោ យេន

កកវតំ តេនុបសង្កមំ ទុបសង្កមិត្វា កកវតា
 សទ្ធិំ សន្នោទិ សន្នោទិយំ កតំ

ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យវិសេសចក្កិយេវេវេនិវិនិគ្រិយ
 ដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅ
 កាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជាបច្ច្រាសន៍ខ្ញុំវិត្តលោក
 ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គល
 ណាមួយស្មើគ្មាន ថា បុរិសទម្មសារថំ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មានខ្ញុំបុរស
 ដែលគួរទូន្មានបាន ថា សត្តា ទេវមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូទេ
 ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ថា តុន្ទោ ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងខ្ញុំ
 អរិយសច្ចធម៌ ថា កកវតំ ព្រោះព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កតថ្មីទៀត
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ចំពោះព្រះអង្គខ្ញុំវិលលោកនេះ
 ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ញ៉ាំង
 ខ្ញុំពពួកសត្វ ព្រមទាំងសបណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព
 និងមនុស្សដ៏សេស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ តិរិយោបទដើម
 បទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសខ្ញុំព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនិង
 ព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បាន
 ជួបនឹងព្រះអាហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រវត្តពេក ។

(២) ត្រានោះ វេញ្ញោព្រាហ្មណ៍ក៏ចូលសំដៅទៅគ្រឿងដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះ

សាវណ្ណិយំ វិគីសារេត្នា វិកមម្ពំ វិសីទិ ។ វិកមម្ពំ
 វិសីទោ ទោ វេញ្ញា ព្រាហ្មណោ ភវវិញ្ញា វិកមម្ពំ
 សុត្តេតិ ភោ ភោតម ធន សមលោក ភោតមោ
 ព្រាហ្មណោ ជិណ្ណោ វុឡ្យ^(១) មហលូកេ អន្តរាគមន៍ វិញ្ញា-
 អនុប្បត្តេ អភិវទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា
 ជំមន្តេតិ តយំទំ ភោ ភោតម តថេវ ធន ហិ ភវំ
 ភោតមោ ព្រាហ្មណោ ជិណ្ណោ វុឡ្យ មហលូកេ អន្ត-
 រាគមន៍ វិញ្ញាអនុប្បត្តេ អភិវទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា
 អាសនេន វា ជំមន្តេតិ តយំទំ ភោ ភោតម ធន
 សម្បន្នមេវាតិ ។ នាហន្តំ ព្រាហ្មណោ បស្សមិ សនេ-
 វិកា លោកេ សមាវេកេ សព្វេត្តេ សស្សមណា-

* ឃ. វុឡ្យ ។

សំណាលទៅក្រែងមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ
 នឹងពាក្យដែលគួរលើកលែងឲ្យកើតសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុង
 បីដំសមគួរ ។ កាលដែលវេញ្ញាព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងដំសមគួរហើយ
 ក៏ផ្តើមពាក្យនេះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏
 ចំរើន ខ្ញុំបានឮពាក្យថា ព្រះសមណៈគោតម មិនសំពះ មិនក្រោក
 ទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រីត្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មាន
 អាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងបច្ចុម័យហើយ ទោះបីគ្រាន់តែអញ្ជើញហៅក្រែងព្រាហ្មណ៍ទំនំនោះ
 ឲ្យអង្គុយលើកសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំបានឮមកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន មិនសំពះ
 មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រីត្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ
 មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងបច្ចុម័យហើយ ថា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហៅក្រែងព្រាហ្មណ៍ទំនំ
 នោះឲ្យអង្គុយលើកសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 កិច្ចមានមិនសំពះដាច់ដឹងនោះ ជាទំនំកុំសមគួរឡើយ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ហួសព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (នេះ) ព្រមទាំង
 ទេវលោក មារលោក ព្រាហ្មលោក ក្នុងពាក្យសត្វព្រមទាំងសមណៈ

ត្រាហ្មណ៍ បដាយ សធម៌បនុស្សយ យមហំ
 អភិវិទេយ្យំ វា បច្ចុដ្ឋេយ្យំ វា អាសនេន វា ធិមន្តេយ្យំ
 យំ ហិ ត្រាហ្មណ តថាគតោ អភិវិទេយ្យំ វា
 បច្ចុដ្ឋេយ្យំ វា អាសនេន វា ធិមន្តេយ្យំ ឫទ្ធាបិ តស្ស
 វិមតេយ្យតិ ។ អវស្សោ កវំ តោតមោតិ ។ អត្ថិ ខ្មេស
 ត្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វិទ-
 មាដោ វិទេយ្យ អវស្សោ សមណោ តោតមោតិ យេ
 តេ ត្រាហ្មណ រូបវសា សន្តវសា កន្តវសា វសវសា
 ដោដ្ឋន្តវសា តេ តថាគតស្ស បហិណ ឧច្ឆិទ្ធម្វលា តាលា-
 វត្ថុកតា អនកាវំ កតា^(១) អាយតី អនុប្បននឡា អយំ
 ទោ ត្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
 វិទមាដោ វិទេយ្យ អវស្សោ សមណោ តោតមោតិ

១ គណតិបិ បាលី ។

នឹងត្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស គថាគត
 មិនឃើញអ្នកណាមួយ ល្មមឲ្យគថាគតសំពះ ឬក្រែកទទួល ឬអញ្ជើញ
 ហៅរកឲ្យអង្គុយលើអាសនៈនោះឡើយ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា
 បើគថាគតសំពះអ្នកណា ឬក្រែកទទួលអ្នកណា ឬអញ្ជើញហៅរក
 អ្នកណាឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ ក្បាលរបស់អ្នកនោះ នឹងដាច់ធ្លាក់ចេញ
 ចាក ។ វេញត្រាហ្មណ៍ កំពោលពាក្យច្រឡោះបោះ ទៅក្រព្រះ
 សាស្តាថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាមនុស្សសោះក្រោះ ឥតរសជាតិ
 ទេតី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍
 ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតមជា
 មនុស្សសោះក្រោះ ឥតរសជាតិ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់
 ត្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះរសជាតិ គឺ រួច សំឡេង ក្លិន ឧបាស សម្ផស្ស
 ទាំងប៉ុន្មាននោះ គថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តុលឫសគល់
 អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីងដូចជាដើមត្នោត
 ដែលគេក្រែកបែលតាស់រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែង
 បានបែបគាត់ទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅទៀតមុន
 ទៀតហើយ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម
 ជាមនុស្សសោះក្រោះ ឥតរសជាតិទេ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង

នោ ច ទោ យំ ត្វំ សទ្ធាយ វេទស្ថិតិ ។ ធីត្តោតោ
 ករំ តោតមោតិ ។ អត្ថំ ទ្វេស ព្រាហ្មណ បរិ-
 យាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាដោ
 វេទយ្យ ធីត្តោតោ សមណោ តោតមោតិ យេ តេ
 ព្រាហ្មណ រូបភោតា សន្នភោតា កន្ធភោតា វស-
 ភោតា ដោដ្ឋង្ខភោតា តេ តថាភតស្ស បហំនា ឧច្ឆ័ន្ទ-
 ម្ធរា តាលាវត្តុកតា អនកាវំ កតា អាយតិ
 អនុច្ឆានធម្មា អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន
 មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាដោ វេទយ្យ ធីត្តោតោ
 សមណោ តោតមោតិ នោ ច ទោ យំ ត្វំ សទ្ធាយ
 វេទស្ថិតិ ។ មគ្កិវយវាដោ ករំ តោតមោតិ ។

ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គ្មានគ្រឿងបរិភោគទេតើ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មាន
 ហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 គ្រឿងបរិភោគ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិព្រោះ
 គ្រឿងបរិភោគ គឺរូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្សទាំងប៉ុន្មាន
 នោះ គេថាគេបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែល
 គេត្រូវបលតាស់រលីង ឲ្យរលីងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌រលីងមាន
 បែបភាគតទៅទៀតហើយ ជាធម៌មិនមានកំណើតតទៅទាំងមុខទៀតទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 គ្រឿងបរិភោគនោះ គឺជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវ
 ត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការ ថាមិនត្រូវធ្វើទេតើ ។

អត្ថិ ទ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វធមាដោ វធម្យ អភិវិយវាដោ សមណោ
 តោតមោតិ អហត្ថិ ព្រាហ្មណ អភិវិយំ វធមិ
 កាយទុច្ឆរិតស្ស វចិទុច្ឆរិតស្ស មនោទុច្ឆរិតស្ស អនេ-
 កវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អភិវិយំ
 វធមិ អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វធមាដោ វធម្យ អភិវិយវាដោ សមណោ
 តោតមោតិ ដោ ច ទោ យំ ត្ថំ សន្ទាយ វធសីតិ ។
 ឧច្ឆេទវាដោ អវំ តោតមោតិ ។ អត្ថិ ទ្វេស ព្រាហ្មណ
 បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វធមាដោ
 វធម្យ ឧច្ឆេទវាដោ សមណោ តោតមោតិ អហត្ថិ
 ព្រាហ្មណ ឧច្ឆេទំ វធមិ ភកស្ស ដោសស្ស មោហស្ស
 អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ

ព្រះសាស្ត្រទ្រង់ត្រាស់គបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតវែមន មានហេតុជា
 ទំនង គួរឱ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់
 កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថាទោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះ គថាគតប្រកាន់និយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើ
 កាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត បរោទុច្ឆរិតឡើយ គថាគតតែនិយាយហាម
 ឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលដ៏កក្រក់
 ច្រើនប្រការទោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
 សមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើទោះ គឺ
 ជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនវែមនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯង
 និយាយសំដៅទោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជា
 អ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិលទេតី ។ ព្រះសាស្ត្រទ្រង់ត្រាស់គបថា
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតវែមន មានហេតុជាទំនង គួរឱ្យអ្នកផងគេថា ព្រះ
 សមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថាទោះត្រូវ
 ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គថាគតប្រកាន់និយាយថា ឱ្យសត្វ
 កាត់ផ្តាច់ផ្តិលនូវភកៈ រោសៈ មោហៈ គថាគតតែនិយាយថា ឱ្យសត្វ
 កាត់ផ្តាច់នូវធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏កក្រក់ ច្រើនយ៉ាងទោះទេពញ

ឧច្ឆេទំ វនាមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ
 ឧច្ឆេទវនោ សមណោ តោតមោតិ ដោ ច ខោ យំ ត្វំ
 សន្ទាយ វនេសីតិ ។ ជេតុច្ឆិ កវំ តោតមោតិ ។ អត្ថិ
 ខ្មេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ តោតមោ-
 តិ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ ជិតុច្ឆាមិ^(១) កាយធុត្វវតេន
 វតីធុត្វវតេន មនោធុត្វវតេន អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ជិតុច្ឆាមិ^(១) អយំ
 ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ តោតមោតិ
 ដោ ច ខោ យំ ត្វំ សន្ទាយ វនេសីតិ ។ វេនយំកោ
 កវំ តោតមោតិ ។ អត្ថិ ខ្មេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ វេនយំ-
 កោ សមណោ តោតមោតិ ។ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ
 វិនយាយ ធម្មំ ទេសេមិ ភកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស

១ ឆិមេស្ស ទ្វីស្ស ហិទេស្ស ជេតុច្ឆិ វិមិទិបិ ពាហោ ទិស្សតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោល
 ពាក្យផ្តាច់ផ្តិលនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកខ្ចើមរមៀមណាស់ ទេតើ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង
 ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឱ្យអ្នកផង
 គេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចើមរមៀម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគតខ្ចើមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ដោយកាយ
 វាចា ចិត្ត គេថាគតខ្ចើមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្តេកផ្តិតទៅរកអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ (នោះណាស់) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែល
 អ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចើមរមៀមនោះ គឺត្រូវត្រង់
 ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅ
 នោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបំផ្លាញ
 ទេតើ ។ ព្រះលោកទាបជាម្ចាស់ច្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិត
 មែន មានហេតុជាទំនង គួរឱ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 បំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគត
 សំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបង្កនូវភក្តៈ ខោសៈ ហោហៈ

វិទ្យុបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 វិនយាយ ធម្មំ នេសេមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយា-
 យោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ
 វេនយំកោ សមណោ តោតមោតិ នោ ច ខោ យំ ភ្នំ
 សន្ធាយ វទេសីតិ ។ តបស្សី ភវំ តោតមោតិ ។
 អត្ថំ ទ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ តបស្សី សមណោ
 តោតមោតិ តបដិយាហំ ព្រាហ្មណ ចាបកោ អកុ-
 សលេ ធម្មេ វទាមិ កាយទុច្ឆរិតំ វចិទុច្ឆរិតំ មនោទុច្ឆរិតំ
 យស្ស ខោ ព្រាហ្មណ តបដិយា ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា បហំនា ឧច្ឆិទ្ធម្វលា តាលាវត្តកតា អនការំ
 កតា អាយតី អនុប្បទធម្មា តមហំ តបស្សីតិ
 វទាមិ តថាគតស្ស ខោ ព្រាហ្មណ តបដិយា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា បហំនា ឧច្ឆិទ្ធម្វលា

វិទ្យុបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ពប់គេសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលរំលាងបង្ហាញអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ ហួសព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
 សមណគោតប ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែប៉ុនបែប
 ត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ភោល
 ថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកដុតកំដៅទេតី ។ ព្រះសព្វញ្ញជាម្ចាស់
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ហួសព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុដ៏ទំនង គួរឲ្យអ្នក
 ផងគេថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកដុតកំដៅ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
 ហួសព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់
 ដោយកាយ វេទ ចិត្ត ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏
 អាក្រក់ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ (នោះ) បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលចូស
 គល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីងដូចដើមត្នាព
 ដែលគេក្របែលតាស់រលីង ឲ្យរលីងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យរលីង
 បានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌រលីងមានកំណើតតទៅទាំងអុខ
 ទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកដុតកំដៅ ហួសព្រាហ្មណ៍
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ)
 តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលចូសគល់អស់ហើយ

តាលាវត្ថុកតា អនការី កតា អាយតី អនុប្បា-
 ននន្ទា អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ
 បរិយាយេន សន្ទា វទេមាណោ វទេយ្យ តបស្សី
 សមណោ តោតមោតិ នោ ច ខោ យំ ត្វំ សន្ទាយ
 វទេសីតិ ។ អបគត្តោ ភវំ តោតមោតិ ។ អត្ថំ ខ្វេស
 ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សន្ទា
 វទេមាណោ វទេយ្យ អបគត្តោ សមណោ តោតមោតិ
 យស្ស ខោ ព្រាហ្មណ អាយតី កត្តសេយ្យា
 បុនត្តវាភិទិត្តិ បហីនា ឧច្ឆិទ្ធមូលា តាលាវត្ថុកតា
 អនការី កតា អាយតី អនុប្បាណនន្ទា តមហំ
 អបគត្តោតិ វទាមំ តថាគតស្ស ខោ ព្រាហ្មណ អាយតី
 កត្តសេយ្យា បុនត្តវាភិទិត្តិ បហីនា ឧច្ឆិទ្ធមូលា

បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមភ្លាត ដែលគេ
 ក្របែលគាស់រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 ដុតកំដៅនោះគឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នក
 ឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជា
 មនុស្សឥតកំណើតទេតើ ព្រះដ៏មានជាតិទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ពិតមែនហើយ មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម
 ជាមនុស្សឥតកំណើត ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះកិរិយាដេកក្នុងគភិតទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងគភិតទៅមុខទៀត
 បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមភ្លាត ដែលគេ
 ក្របែលគាស់រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ គេថាគេហៅអ្នកនោះថា អ្នកឥតកំណើត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 កិរិយាដេកក្នុងគភិតទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងគភិតទៅមុខទៀត (នោះ)
 គេថាគេឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ

តាលាវត្តកុតតា អនការៈ កតតា អាយតី អនុប្បនិទន្ត
អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
យេន សម្មា វនិទានោ វនេយ្យ អបកក្កោ សមណោ
កោតមោតំ នោ ច ទោ យំ តំ សទ្ធាយ វនេសីតំ ។

(៣) សេយ្យថាមំ ព្រាហ្មណ កុក្កដិយោ អន្តរាធិ
អដ្ឋ វំ នស វំ ទ្វានស វំ តានស្ស កុក្កដិយោ
សម្មា អនិសយំតានិ សម្មា បរិសេនិតានិ សម្មា
បរិការិតានិ យោ នុ ទោ តេសំ កុក្កដិយាបកានំ
បឋមតំ វាននទសំវាយ វំ មុខតុណ្ណាកេន វំ
អន្តរកោសំ បទាលេត្វា សោត្តិទា អភិទិព្វិជ្ឈេយ្យ
កិទ្ធិ ស្វាស្ស វចនិយោ ដេដ្ឋា វំ កនិដ្ឋោ វំតិ ។
ដេដ្ឋាតិស្ស កោ កោតម វចនិយោ សោ ហំ ទេសំ
ដេដ្ឋា ហោតិ ។ ឯវេវ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ
អវិជ្ជាភតាយ បដាយ អន្តរាភតាយ បរិយោនកាយ

បានធ្វើវត្តសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមក្បាល ដែលគេ
គ្របលតាស់រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
បែបភាពទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតទៅខាងមុខទៀត
ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកដឹងគេថា ព្រះសមណៈកាលប ជា
មនុស្សឥតកំណើតនោះ ដ៏ត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែបិទបែនត្រូវត្រង់
ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។

(៣) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចជាពន្លឺមាន់ទាំង រឿយ ៨ ក្តី ១០ ក្តី
១២ ក្តី ពន្លឺមាន់ទាំងនោះ ធិមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក់
ក្តៅដោយប្រពៃហើយ ឲ្យចាប់រួនវាជាមេដោយប្រពៃហើយ (លុះដល់
វេលាញាស់) ក៏បណ្តាកូនមាន់ទាំងនោះ កូនមាន់ណា ទំលាយសប្បក
ពន្លឺ ដោយចុងក្រចកដើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយ
ស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នោះតើ អ្នកដឹងគួរហៅកូនមាន់នោះថា កូនច្បង
ឬកូនពៅហ៏ ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
(កូនមាន់នោះ) គេគួរហៅថា កូនច្បង ព្រោះវាជាបងគេបំផុត ។ ព្រះ
សាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកសត្វ ដូចជាពន្លឺ
មាន់ កើតហើយ មានអវិជ្ជាកិលេចក្តីល្ងង់ ដូចជាសប្បកពន្លឺកំពុងរួបរំពេញ

អវិជ្ជាណកោសំ បនាលេត្វា ឯកោ វ លោកេ អនុត្តរំ
 សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្មុទ្ធា សោហំ ព្រាហ្មណ ជេដ្ឋោ
 សេដ្ឋោ លោកេស្ស អារទ្ធិំ ខោ បន មេ ព្រាហ្មណ
 វិយំ អហោសិ អសល្លំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា^(១)
 បស្សន្តោ កាយោ អសារន្តោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកត្តំ
 សោ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ វិច្ឆេវ កាមេហិ វិច្ឆ អកុ-
 សលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ មិតិសុខំ
 បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសី ។ វិតក្កវិចារាជំ
 រូបសមា អដ្ឋត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោធិការំ
 អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ មិតិសុខំ ធុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសី ។ មិតិយា ច វិវាតា ឧបេក្ខកោ
 ច វិហាសី សតោ ច សម្បជានោ សុខញ កាយេន
 បដិសំវេទេសី យន្តំ អវិយា អាចិត្តន្តំ ឧបេក្ខកោ

១ ១. ប. អសម្មុដ្ឋា ។

ក្នុងលោក មានតែតថាគតម្នាក់ឯង ដែលទំលាយសម្បកតិច ឆិរសេចក្តី
 ល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ដោយប្រពៃ នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ
 ដែលមិនមានគុណជាតង់ទៀត ប្រសើរជាងឡើយ ច្បាសព្រាហ្មណ៍
 តថាគតឯងជាចម្បង ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតជាវិសត្វលោក ច្បាស
 ព្រាហ្មណ៍ ព្យាយាមតថាគតបានតាំងតែប្រហើយ មិនបន្តបន្ថយទេ
 ទាំងស្មារតី តថាគតក៏ប្រឹងមិនឱ្យមានក្លាត់ កាយសោតក៏ស្ងប់រហូប
 មិនគ្រល់គ្រវាយ ចិត្តក៏នឹងល្អជាចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ ច្បាស
 ព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯង លុះដល់ប្រាកដ ជាស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ
 ប្រាកដជាស្ងាត់ចាកធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលហើយ ក៏ចូលដល់
 បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈវិចារៈ មានចិត្តនឹងសុខ ដែល
 កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍នៅហើយ ។ លុះតថាគត
 ចូលទៅជិតរហូបវិតក្កៈ វិចារៈ រួចហើយ ក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈាន
 ជាទីផ្លូវផងប្រព្រឹត្តទៅទាំងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មានវិតក្កៈ
 វិចារៈ មានតែចិត្តនឹងសុខ កើតពីសហធិនៅហើយ ។ លុះលះបដិបតិៈចេញ
 ហើយ តថាគតជាបុគ្គលព្រឺឆើយ មានសតិមានសេចក្តីដឹងច្បាស់នៅហើយ
 តថាគតសោយសុខដោយកាយផង អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែងសំដែង
 ចូរ្យបុគ្គល ដែលបានតវិយជ្ឈានណា ថា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រឺឆើយ

សតិហ សុខវិហារីតិ តតិយំ ណាមំ ទុបសម្បជ្ជ
 វិហាសី ។ សុខស្ស ច បហាវា ទុក្ខស្ស ច បហាវា
 បុត្រោ សោមនស្សនោមនស្សនំ អត្ថន្តិហា អទុក្ខមសុខំ
 ទុបេក្ខាសតិវាសុន្តិ ចតុត្ថំ ណាមំ ទុបសម្បជ្ជ វិហាសី ។
 សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទានេ
 អនត្តំលោ វិភត្តបត្តិលេសេ មុទុក្ខេត កម្មជិយេ បិតេ
 អាទេញ្ចប្បត្តេ^(១) បុត្រេនិវាសាទុស្សតិញ្ញា ណាយ ចិត្តំ អភិ-
 ជំន្នាមេសី ។ សោ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ អទុស្សរាមិ ។
 សេយ្យជំនំ ។ ឯកំបិ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្ស្សបិ
 ជាតិយោ ចតស្ស្សបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ
 ជាតិយោ វិសំបិ ជាតិយោ តិសំបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំបិ
 ជាតិយោ បញ្ញាសំបិ ជាតិយោ ជាតិសតំបិ ជាតិស-
 ហស្សំបិ ជាតិសតសហស្សំបិ អនេកេបិ សំវដ្តកម្មេ
 អនេកេបិ វិវដ្តកម្មេ អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកម្មេ អមុត្រា-
 សី ឯវំជាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំល្លោ ឯវំមហារោ ឯវំសុខ-
 ទុក្ខប្បជំសំវេជំ ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ

១ ឧ. ឆ. អាទញ្ចប្បត្ត ។

ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រិក្រតិវេនជាសុខ ចាប់គតកំបានដល់ខ្ញុំគតិ-
 យជ្ឈាននោះហើយទៅ ។ ព្រោះលះបង់ខ្ញុំវេសចក្កសុខផង ព្រោះលះ
 បង់ខ្ញុំវេសចក្កទុក្ខផង ព្រោះវល់ខ្ញុំវេសាមនស្សនឹងពោមនស្ស អំពីមុន
 ផង គថាគតបានចូលដល់ចក្កជ្ឈានឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានសតិដ៏ស្អាត
 ព្រោះទេហ្មហើយទៅ ។ កាលដែលចិត្តខ្លាចខ្លួន បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិន
 មានគិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម
 ជាចិត្តនឹងធីន មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គថាគតឯង ក៏បាន
 បង្កើនចិត្តចូលទៅ ក្នុងបុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ញាណជាវគ្រឿង
 លើកជាតិមុនបាន) ។ គថាគតឯង ក៏លើកជាតិដែលបានអស្រ័យទៅ
 មកអំពីមុន ជាអនេកជាតិ ។ លើកជាតិបានដូចម្តេច ។ លើកបាន
 ១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ ៣០ ជាតិ
 ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ ១ ពាន់ជាតិ ១ វិសេជាតិក៏បាន លើក
 បានច្រើនសំវដ្តកម្ម ច្រើនវិវដ្តកម្ម ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តកម្មក៏បាន ដូច្នោះ
 ថា គថាគតបានកើតក្នុងកាលនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
 តោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួល
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ គថាគតច្បុកចាកអត្តភាពនោះ

អម្បត្តិ ឧទទាទី តត្រាចាសី ឃីវិណាយោ ឃីវិគោត្តោ ឃីវិ-
 វណ្ណោ ឃីវិមាហារោ ឃីវិសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឃីវិមាយុប្ប-
 យន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្ទាតិ ។ ឥតិ សាការិ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ អនុស្សរាមិ ។
 អយំ ចោ មេ ព្រាហ្មណា វត្តិយា បវមេ យាមេ
 បវមា វិជ្ជា អនិគតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា
 តមោ វិហតោ អាណោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិដោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ ។ អយំ
 ចោ មេ ព្រាហ្មណា បវមា អភិជិត្វា អហោសិ
 កុក្កដន្ទាបកស្សេវ អណ្ណោកោសម្ហា ។ សោ ឃីវិ សមា-
 ហិតេ តិរត្តេ បរិសុទ្ធូ បរិយោទានេ អនត្តណោ វិគត្វ-
 បត្តិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្មនិយេ បិតេ អាណេត្វប្បត្តេ
 សត្តានំ ចុត្វបទាតញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិជិត្វាមេសិ ។

ហើយបានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ តថាគត
 ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានតោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បូរយ៉ាងនេះ
 មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អាយុប៉ុណ្ណោះ តថាគតឯងច្បាចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុង
 ភពនេះ ។ តថាគតលើកតាមនូវជាតិ ដែលអាស្រ័យនៅពីមុន បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការៈព្រមទាំងទទេសយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹង ក្នុងយាមជាដំបូងនៃកត្រិ
 លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្លាំងបាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដ ក៏កើតឡើង
 ដឹងតិរិច្ចាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអង្គុយប្រុង
 ស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេសង់ប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្ងួនឥត
 មាននឹកខាងកាយនឹងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាន
 នូវបឋមវិជ្ជានុវិជ្ជាដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែល
 តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមានញាស់ចេញចាកសម្បកតន ។
 កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនបរិសុទ្ធផ្លូវដឹង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តី
 រស់ហ្មឺន ជាចិត្តទទំសមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងដឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាង
 នេះហើយ តថាគតទើបបង្កើនចិត្តចូលទៅក្នុងញាណ ដែលទាំងឡាយ
 ត្រាស់ដឹងនូវចុត្តនិវបដិសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ គឺចុត្តបុប្ផាញាណ ។

សោ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុស-
 កេន សត្តេ មស្សាមិ ចវមារេ ឧបបជ្ជមារេ ហីនេ
 បណីតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ ទុក្កតេ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បជាធាមិ ឥមេ វត កោដ្ឋោ សត្តា
 កាយទុច្ឆរិតេន សមញ្ញកតា វចីទុច្ឆរិតេន សមញ្ញ-
 កតា បដោទុច្ឆរិតេន សមញ្ញកតា អវហោនំ ឧបវាទកា
 មិញ្ញាទិដ្ឋិកា មិញ្ញាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរិ មរណា អចាយំ ទុក្កតិ វិទិចាតំ ធិរយំ
 ឧបបជ្ជា ឥមេ វា បដ កោដ្ឋោ សត្តា កាយ-
 សុចរិតេន សមញ្ញកតា វចីសុចរិតេន សមញ្ញកតា
 បដោសុចរិតេន សមញ្ញកតា អវហោនំ អធិបវាទកា
 សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរិ មរណា សុគតិ សត្តំ លោកំ^(១) ឧបបជ្ជាតិ ។
 ឥតិ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុសកេន
 សត្តេ មស្សាមិ ចវមារេ ឧបបជ្ជមារេ ហីនេ បណីតេ

១ សត្តលោកន្តិបិ បាលី ។

តថាគតិចារណាមើលខ្ញុំសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុតនឹងចាប់បដិសន្ធិចាប់
 ថោកនឹងទុក្ខម មានសណ្ឋានល្អនឹងអត្រក់ ទៅកាន់សុគតិទីនឹងទុក្ខតិ
 ដោយចក្ក ដូចជាទំព្រឹកស្រុក ក្រែលនិងជាន់ចក្ករបស់មនុស្សសាមញ្ញ
 តម្លៃញប្បាសន៍ខ្ញុំសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មថា អើហ្ន៎
 សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ឆរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ឆរិត
 ប្រកបដោយមនោទុច្ឆរិត ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំមួរកម្ម ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិ
 ចំយាយគំរងៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះ លុះដល់វិលាស
 ខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតឯអបាយ^(១) ទុក្កតិ^(២) វិទិចាតិ^(៣)
 នរក^(៤) មួយសោត អើហ្ន៎ សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយ-
 សុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ប្រកាន់មាំមួរកម្ម ជាសម្មាទិដ្ឋិ មិនគំរងៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងអម្បាលនោះ លុះដល់វិលាសខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
 ក្នុងលោកគីសុគតិ^(៥) និងស្ថានសួគ៌^(៦) ។ តថាគតិចារណាមើលខ្ញុំ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុតនឹងចាប់បដិសន្ធិ ចាប់ថោកនឹងទុក្ខម

១ កំណើតសត្វនិរត្តាន ។ ២ ប្រេតវិស័យ ។ ៣ អសុរកាយដែលមានមហិទ្ធិប្បទិដ្ឋិចារណា
 ធរស្មិទ្ធិជាដើម ។ ៤ លោកដែលគ្មានសេចក្តីចំរើនមានប្រការច្រើន មានអវិចារណជាដើម ។
 ៥ សង្គ្រោះយកគន្លឹរបស់មនុស្សក្នុងនិង ។ ៦ ចំនោះយកនិវិនិច្ឆ័យទៅតាមប្រៀប ។

វេរញ្ញកណ្តុ តេវិដ្ឋាវេរ

សុវណ្ណា ទុព្វណ្ណា សុគតេ ទុក្ខតេ យថាកម្មបតេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ចោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ឧប្បន្នា តហោ វិហតោ អាណោកោ ឧប្បន្នោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិដោ បហិតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ចោ មេ ព្រាហ្មណ ទុតិយា អភិធិត្វិជា
 អហោសិ កក្កដន្ទាបកស្សេវ អណ្ណាកោសម្មា ។
 សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ
 អនត្តណោ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្មនិយេ
 បិតេ អាទេញ្ញប្បត្តេ អាសវាធំ ឧយញ្ញាលាយ
 ចិត្តំ អភិធិន្ទាមេសី សោ វេធំ ទុក្ខន្តំ យថាក្ខតំ
 អត្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតំ អត្តញ្ញា-
 សី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្ខតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 ទុក្ខនិរោធតាមិធំ បដិបទាតិ យថាក្ខតំ អត្តញ្ញាសី

វេរញ្ញកណ្តុ សំដៃអំពីព្រះវិដ្ឋា

មានសណ្ឋានល្អនឹងក្រក់ ទៅកាន់សុគតនឹងទុក្ខតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ទំព្រង់បរិសុទ្ធ ក្រែលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់ខ្លះ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២ នេះឯងហើយ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាម
 ជាកណ្តាលនៃពត្រិ លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្លាត់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង ឯវិភត្តខ្លាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់គេថាគតដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសឆ្ងោស ទំប្រឹងប្រែងបំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 មូលស្តុន៍ឥតមាននឹកខាងលកាយនឹងដើរឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបាននូវវិជ្ជាទី២ នេះដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី២ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមានដែលញាស់ចេញ
 ចាកសម្បកពាង ។ កាលដែលចិត្តខ្លាបំប្លែង បរិសុទ្ធជុំវិញផង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងធីន៍
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គេថាគតទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវក្ខយញ្ញាណ
 គេថាគតក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវាសុខាយាតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវាធិរោចោតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវាធិរោចតាធិដិ មនិមនាតិ យថាភូតំ អត្ត-
 ញ្ញាសី តស្ស មេ ឯវំ ធានតោ ឯវំ មស្សតោ
 កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត(១)
 អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត វិមុត្តស្មី វិមុត្តមន្តិ(២)
 ញ្ញាលំ អយោសិ ធិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តន្តាយាតិ អត្តញ្ញាសី ។
 អយំ ចោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ
 តតិយា វិជ្ជា អនិគតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ទុប្បន្នា
 តមោ វិហតោ អាណាគោ ទុប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបំដោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ ។ អយំ
 ចោ មេ ព្រាហ្មណ តតិយា អភិជិត្តិណា អយោសិ
 កុក្កុដ ប្រាមគស្ស អណ្ណាកោសម្ពាតិ ។

១ យេកុប្បេ ជីវោ បរិ ទិដ្ឋាសវាបិ អត្តិ ។ ២ វិមុត្តម្ពិបិ បាហោ ។

ដឹងប្រាកដតាមពិតថា ធម៌ប៉ុណ្ណោះជាអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា
 ធម៌នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តី
 រលត់នៃអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទឲ្យបានដល់នូវ
 សេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ កាលដែលគេថាគតដឹងយ៉ាងនេះ ពេញគេឃើញ
 យ៉ាងនេះ ចិត្តគេថាគតក៏ដុតចាកគ្រឿងត្រាំជីកាមជន ធិកពជន គឺអវិជ្ជាជន
 កាលបើចិត្តគេថាគតបានរួចផុតស្រឡះហើយ ប្រាជ្ញាក៏កើតប្រាកដដល់
 ពថាគតថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវៈហើយ ទាំងគេថាគតក៏ដឹងច្បាស់
 ថា កំណើតរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញបានប្រព្រឹត្ត
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញក៏បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណវិជ្ជាទី ៣
 នេះហើយ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាបីដុតនៃពត្រី លុះដល់
 សេចក្តីល្ងង់ខ្លៅខ្ពស់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ដឹងត
 ខ្ពស់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់គេថាគតដែលកំពុងអង្គុយប្រុងស្មារតី
 មិនប្រហែសឆ្ងោស ទំច្រើនដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្តង់ឥតមាន
 នឹកខាងដល់កាយនិងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាននូវ
 វិជ្ជាទី ៣ និងដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ ការត្រាស់ដឹងរបស់គេថាគត
 ជាតំរប់ ៣ នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមានអំពីសម្បកពាជ ។

[៤] ឃុំ វុត្ត វេញកណ្ត ព្រាហ្មណ៍ កកវង្គ ឯតនកោច
 ដេដ្ឋោ កវំ តោតមោ សេដ្ឋោ កវំ តោតមោ អភិក្កង្គ
 កោ តោតម អភិក្កង្គ កោ តោតម សេយ្យជាបិ
 កោ តោតម ធិក្កង្គតំ វា ឧក្កង្គយ្យ បដិច្ចង្គ
 វា វិវេយ្យ ម្ភធិស្ស វា មក្កំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការ
 វា តេលប្បដ្ឋោតំ ធាវយ្យ ចក្កមន្តោ រុចានិ ឧក្កង្គតំ
 ឃុំមេវំ^(១) កោតា តោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ
 បកាសិតោ ឯសាហំ កវង្គ តោតមំ សវណំ គប្បាមិ
 ធម្មញ្ញ កិក្កុសធឿញ្ញ ឧបាសកំ មំ កវំ តោតមោ
 ធាវតុ អដ្ឋតក្កេ ចាល្យបេតំ សវណំ គតំ អធិវាសេតុ
 ច បេ កវំ តោតមោ វេញាយំ វស្សាវាសំ សន្និ
 កិក្កុសធឿញ្ញាតិ ។ អធិវាសេសិ កកវា តុណ្ណិកោវេន ។

១ សព្វត្ថ ឯវេវាតិ ធាហោ ទិស្សតិ ។

[៤] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 វេញកណ្ត បានត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើរបំផុតជាងមនុស្ស
 បពិត្រព្រះតោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រ
 ព្រះតោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 យ៉ាងនេះ (ភ្នំច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្តាប់
 ចុះឲ្យផ្សំឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទ
 បាំង ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកអង្វែងទិស ឬក៏ដូច
 ជាមនុស្សកាន់ប្រទីបទ្រាលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានភ្នែក
 វែមឆើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសូមដល់នូវព្រះតោតម
 ដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកិក្កុសធឿញ្ញផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមកាំង
 ពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះតោតមដ៏ចំរើនប្រាប់នូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក
 ដល់សវណតមន៍ស្មើដោយជីវិត មិនភ័យប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះតោតម
 ដ៏ចំរើន ទទួលនិមន្តតាំងចាំវស្សាជិតស្រុកវេញកណ្តមួយអង្វើដោយភិក្កុ
 សធឿញ្ញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ព្រមទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណិភាព^(១) ។

១ ទទួលនិមន្តដោយស្ងៀម ។

អថទោ វេរញ្ញា ព្រាហ្មណោ កកវតោ អធិវសំ វិទិត្វា
ឧដ្ឋាយាសនា កកវង្គំ អភិវទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា
បញ្ញាមិ ។

(៥) តេន ទោ បន សមយេន វេរញ្ញា ឧត្តិត្វា
ហោតិ ទ្ធិហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាកាវុត្តា ន
សុភកា ឧញ្ញេន បត្តហោន យាបេតុ ។ តេន
ទោ បន សមយេន ឧត្តរាបថកា អស្សវណំនា
បញ្ចមត្តេហិ អស្សសតេហិ វេរញ្ញាយំ វស្សវាសំ
ឧបកតា ហោង្គំ ។ តេហិ អស្សមណ្ឌលិកាសុ ភិក្ខុចំ
បត្តបត្តប្បលកំ^(១) បញ្ញតំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វេរញ្ញាយំ^(២)
បិណ្ណាយ បរិសិត្វា បិណ្ណំ អលកហនា អស្សមណ្ឌលិ-
កាសុ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បត្តបត្តប្បលកំ អាភាបំ ហរិត្វា

១ សព្វត្ថ វត្តបត្តមូលកន្តិ បាលី ទំស្សតិ ។ ២ ទ. ប. វេរញ្ញំ ។

សំដាប់នោះ វេរញ្ញាព្រាហ្មណ៍ដឹងច្បាស់ថា ព្រះអង្គទទួលនិមន្តហើយ ក៏
គ្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះដីមានព្រះភាគហើយ ធ្វើប្រទក្សិណ
ដើរចេញទៅ ។

(៥) សម័យនោះឯង ស្រុកវេរញ្ញាកើតអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំង
ឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណាដែលគ្រលំបាក
ស្រាប់ក៏ស្លាប់ មានផ្ទាំងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យ
សម្បត្តិល្អមិទ្ធិញ្ញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរ បើលុះតែមាន
ស្នាក់កាន់ជាសំគាល់ទីបំបិទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះព្យាយាម
ស្វែងរកហោរបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ។ សម័យនោះ មានពួកឈ្មួញ
សេននៅក្នុងក្រុងបថប្រទេស ទាំងសេនចំនួន ៥០០ ចូលមកនៅសម្រាកក្នុង
ស្រុកវេរញ្ញា ក្នុងរដូវវស្សា ។ ពួកឈ្មួញដែលនៅក្នុងក្រុងសេនទាំង
នោះ ក៏បានបញ្ញត្តាឱ្យប្រគេនបាយក្រៀមចំនួន ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ ដែល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ លុះដល់ពេលបុព្វណ្ណសម័យ^(១) ភិក្ខុទាំងឡាយស្ងៀក
ស្ងៀមទ្រង់ចិញ្ចឹមនឹងបាត្រ ទាំងគ្នាចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុកវេរញ្ញា ក៏មិន
ប្រទេបានអាហារបិណ្ណបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ណបាតខាងពួកឈ្មួញ
ឯក្រុងសេនវិញ ក៏បានបាយក្រៀម ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ ហើយរលមកកាម

១ សម័យដាច់ពេលកាលដើមនៃថ្ងៃ គឺពេលព្រឹកព្រលឹម ។

ឧទុក្ខលេ កោដ្ឋត្វា កោដ្ឋត្វា បរិកុញ្ញត្តិ ។ អាយស្មា
 បដានន្ទោ បត្តបូលកំ សិលាយំ បិសិត្វា(១)
 កកវតោ ឧបនាមេតិ ។ តំ កកវំ បរិកុញ្ញតិ ។
 អស្សោសិ ខោ កកវំ ឧទុក្ខលសន្នំ ។ ជាទន្ធាបិ
 តថាគតា បុច្ឆន្តិ ជាទន្ធាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ
 វិទិត្វា បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អនុសញ្ញាតំ
 តថាគតា បុច្ឆន្តិ ខោ អនុសញ្ញាតំ អនុសញ្ញាតេ
 សេតុយាលោ តថាគតានំ ។ ទ្ធិហាការហំ តុន្ទា
 កកវន្ទោ កិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វំ ទេសេស្សាម
 សាវកានំ វំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។
 អថខោ កកវំ អាយស្មន្នំ អាទន្នំ អាមន្តេសិ កំន្នុ
 ខោ សោ អាទន្ន ឧទុក្ខលសន្នោតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា អាទន្ទោ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។

១ ឧ. ម. បិសិត្វា ។

យកបាយក្រៀមនោះបុកក្នុងត្បាល់រួចនាំគ្នាបាន ។ ចំណែកខាងព្រះ
 អានន្តដ៏មានអាយុ យកបាយក្រៀម ១ នាទ្យិ ក៏នក្នុងត្បាល់ថ្មហើយយក
 ទៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទទួលសោយបាយក្រៀម
 នោះ ។ វេលានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានឮសូរត្បាល់នឹងអវិជ្ជនោះដែរ ។
 ព្រះតថាគតទាំងឡាយ បានជ្រាបនូវហេតុហើយសួរក៏មាន បានជ្រាប
 ហើយមិនសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់
 នូវកាលគួរហើយមិនសួរក៏មាន ឯព្រះតថាគតទាំងឡាយ ព្រះអង្គតែង
 សួរនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់
 បានផ្តាច់បង់នូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ដោយអរិយមគ្គ
 ជ្រះស្រឡះហើយ ។ ព្រះសព្វញ្ញាតុដ៏មានដោតទាំងឡាយ ទ្រង់តែងសួរ
 នូវកិច្ចទាំងឡាយ ដោយហេតុត្រូវប្រការ គឺ ទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសំដែងនូវ
 ធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តនូវសំគុំបទដល់សាវកទាំងឡាយ ១ ។ ត្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុមក ហើយទ្រង់សួរថា
 ម្ចាស់អានន្ត សូរសំឡេងនោះជាសូរត្បាល់អវិជ្ជិប្បអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ត
 ដ៏មានអាយុត្រាបទូលរឿងនុ៎ះឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបគ្រប់ប្រការ ។

សាធុ សាធុ អាណន្ត តុច្ឆេហិ អាណន្ត សប្បវាសេហិ
វិជិតំ បច្ឆិមា ជនតា សាលិមំសោធនំ អតិមញ្ញំស្សត្ថិតំ ។

[៦] អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លារោ យេន

កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អកំវានេត្វា
ឯកមន្តំ ឯសំទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសំនោ ខោ អាយស្មា
មហាមោគ្គល្លារោ កកវន្តំ ឯតនភេច ឯតវហំ កន្ត
វេញ្ញា ធុត្តិត្វា ទ្ធិហិតិកា សេតន្តិកា សលាការុត្តា
ន សុត្តរា ឧត្តោន បត្តហោន យាបេតុំ ឥមិស្សា កន្ត
មហាបវរិយា ហេដ្ឋិមតលំ សម្បន្តំ^(១) សេយ្យថាបិ
ឧត្តកមន្តំ^(២) អដិលតំ ឯវមស្សនំ សាធាហំ កន្ត
បវរិ វរិវត្តេយ្យំ ភិក្ខុ បប្បដកោដិ បវិកុញ្ញំស្សន្តិតំ ។

១ ម. ក. វសសម្បន្តំ ។ ២ ទ. វុទ្ធមន្តំ ។

ព្រះអង្គត្រាស់សរសើរថា ត្រូវហើយ ពានខ្ញុំ ប្រពៃហើយ ពានខ្ញុំ អ្នក
ឯងរាល់គ្នាជាសប្បវសឈ្នះវិសេសហើយ បណ្តាជនខាងក្រោយគេនឹង
នឹកចង់ឲ្យខ្ញុំចង្អុលដែលគេចំអិន ដោយអង្គរស្រូវឡាយ ព្រមទាំងម្ហូប
លាយដោយសាច់ដីត្បាញ់ពិសារ (ដល់អ្នករាល់គ្នា) ។

[៦] ត្រាវោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុកំចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានគ្រាបថ្ងាយបង្កព្រះអង្គដោយគោរព
រួចហើយក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏គង់
ទីដ៏សមគួរហើយ ក៏គ្រាបទូលស្នើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេញ្ញាកើតអំណត់អត់បាយ
មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃគ្រៃពេក មនុស្សណា
ដែលគ្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្លាប់មានផ្ទាំងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស
ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញ
ដូរ បើលុះតែមានស្នាក់កាន់ជាសំគាល់នោះទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់
ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃគ្រៃពេក សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វៃផ្ទុខាងក្រោមវែនផែនដីនេះ មានឧដារសផ្តុំមដូច
ទឹកឃ្មុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធតតលាយច្រឡំដោយមេឃ្មុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រែគ្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យផ្សារឡើង ដើម្បីនឹងឲ្យភិក្ខុ
ទាំងឡាយឆាន់ឲ្យឧដារស ដែលកើតឡើងអំពីស្រទាប់វែនផែនដីនោះ ។

យេ បន តេ មោគ្គល្លាន បឋវិនិស្ស័តា ចាលា តេ
 កថំ កវិស្សសីតិ ។ ឯកាហំ កន្តេ ចាលី អភិ-
 ជំម្ហិជំស្សាមិ សេយ្យថាមិ បហាបឋវី យេ បឋវី-
 ជំស្ស័តា ចាលា តេ តត្ថុ សង្ហាមេស្សាមិ ឯកេន
 មាត្រេន បឋវី បរិវត្តេស្សាមីតិ ។ អលំ មោគ្គល្លាន
 ចា តេ រុទ្ធិ បឋវី បរិវត្តេតុំ វិបល្លាសំមិ
 សត្តា បដិលកេយ្យន្តិ ។ សាធុ កន្តេ សព្វោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ ទុត្តរក្កុំ បិណ្ណាយ កច្ឆេយ្យានិ ។
 យេ បន តេ មោគ្គល្លាន ភិក្ខុ អនិម្ហិមន្តោ តេ កថំ
 កវិស្សសីតិ ។ តថាហំ កន្តេ កវិស្សាមិ យថា សព្វ
 ភិក្ខុ កថំស្សន្តិ ។ អលំ មោគ្គល្លាន មា តេ រុទ្ធិ
 សព្វស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទុត្តរក្កុំ បិណ្ណាយ កមនន្តិ ។

ព្រះបរមសាស្ត្រាចារ្យត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកមនុស្ស
 សត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដីនេះ ឲ្យទៅនៅឯណា ។
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានទូលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នឹងនិម្មិតបាតដៃម្ខាង ឲ្យបានដូចជាផែនដីធំ នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែល
 នៅអាស្រ័យលើផែនដី មកនៅលើបាតដៃម្ខាងនោះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
 វិប្រឡូវផែនដីដោយដៃម្ខាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថា មោគ្គល្លាន អ្នកកុំ
 ពេញចិត្តនឹងគ្រឿងផែនដីនោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងបានទូរសេចក្តី
 ជ្រួលជ្រើមចល់ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស ព្រះតុទ្ធីដ៏កាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រពៃហើយ (បើ
 ដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ណបាតឯទុត្តរក្កុំបិណ្ណ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯណាដែលមិនមានប្តូរ អ្នកនឹងធ្វើឲ្យភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះ
 មហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុទាំងអស់
 នឹងទៅបានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់តបថា កុំ មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់
 ទៅបិណ្ណបាតឯទុត្តរក្កុំបិណ្ណនោះឡើយ ។

(៧) អថទោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស រហោគតស្ស
 បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិតក្កោ ឧទទាទិ
 កតមេសាធំ ទោ តុន្ទាធំ កកវន្ទាធំ ព្រហ្មចរិយំ ន
 ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសិ កតមេសាធំ តុន្ទាធំ កកវន្ទាធំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសិវតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លាទា
 វុដ្ឋិតោ យេន កកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 កកវន្ទំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធំសិទ្ធា ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទ-
 រោច ឥច មយ្ហំ កន្ត រហោគតស្ស បដិសល្ល័នស្ស
 ឯវំ ចេតសោ បរិតក្កោ ឧទទាទិ កតមេសាធំ
 ទោ តុន្ទាធំ កកវន្ទាធំ ព្រហ្មចរិយំ ន ចិវដ្ឋិ-
 តិកំ អហោសិ កតមេសាធំ តុន្ទាធំ កកវន្ទាធំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសិវតិ ។ កកវតោ
 ច សារីបុត្ត វិបស្សិស្ស កកវតោ ច សិទិស្ស

(៧) ត្រាវនា ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកចូលទៅនៅក្នុង
 រហោហោជាទីចេញចាកត្នក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះ
 រិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌^(១) របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅយូរ ។
 ត្រាវនា ព្រះសារីបុត្តរដ្ឋមានអាយុ ចេញចាកទីសម្លឹងក្នុងវេលា
 សាយណ្ណសមយ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលសួរ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចូល
 ទៅនៅក្នុងរហោហោជាទីចេញចាកត្នក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅយូរ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទិ ១

១ ពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ចំពោះគ្រង់គ្រួសារ ឯ សីល សមាធិ ចញ្ញា ។

វេរក្កាណោ អចំរដ្ឋិតិក្រិហ្មចរិយាថា

កកវតោ ច វេស្សកុស្ស ព្រហ្មចរិយំ ន ចំរដ្ឋិតិកំ
 អហោសំ កកវតោ ច សារីបុត្ត កកុសទ្ធស្ស កកវតោ
 ច កោបាគមនស្ស កកវតោ ច កស្សបស្ស ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចំរដ្ឋិតិកំ អហោសំតិ ។ កោ នុ ខោ ពន្ត
 ហោតុ កោ បច្ចយោ យេន កកវតោ ច វិបស្ស័ស្ស
 កកវតោ ច សិទិស្ស កកវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ន ចំរដ្ឋិតិកំ អហោសំតិ ។ កកវ ច
 សារីបុត្ត វិបស្ស័ កកវ ច សិទិ កកវ ច វេស្សកុ
 កិលាសុនោ អហោសុំ សាវកានំ វិគ្គាវេន ធម្មំ
 នស្សេតុំ អប្បកត្យ នេសំ អហោសំ សុត្តំ កេយ្យំ
 វេយ្យករណំ តាថា នុនាធំ ឥតិវុត្តកំ យាតកំ
 អត្តតធម្មំ វេនលុំ អប្បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបដំ
 អនុដ្ឋិដ្ឋំ ចាតិមោក្ខំ តេសំ វុទ្ធាធំ កកវុទ្ធាធំ អន្តរាណេន

វេរក្កាណោ សំវែងអំតិព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ
 ម្នាលសារីបុត្ត ឯព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកុ-
 ស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកោនាគមន ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅបានយូរ ។ ព្រះសារីបុត្ត-
 ត្រូវក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្ស័ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទិ ១
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ បានជាមិនបិតនៅយូរ ទោះបី
 ព្រោះហេតុនឹងបច្ច័យដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 សារីបុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្ស័ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ
 នាមសិទិ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ ព្រះអង្គមិនសូវប្រឹង
 ប្រែង^(១)សំវែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌មានអង្គ ៧ ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្តៈ
 គេយ្យៈ វេយ្យករណៈ តាថា ទទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អត្តតធម្មៈ
 វេទល្យៈ ជាធម៌មានចំនួនតិចៗ ណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ
 មិនបានបញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយទេ ពណ៌បាតិមោក្ខ ក៏ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងនោះមិនបានសំវែងឡើយ ដល់អំណើះ ឥតព្រះពុទ្ធដ៏មានជាត

១ ប្រែចេញពីបាឡិថា កិលាសុនោ សព្វនេះប្រែថាខ្លួន ប៉ុន្តែក្នុងទំនេះបើប្រែថាខ្លួន នឹង
 ពៅជាធួនសេចក្តី មិនសមនាមន័យក្នុងអន្លើកថាៗ ប្រាប់សេចក្តីថា ព្រះពុទ្ធគ្មានសេចក្តីខ្លួនទេ ។

ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរជានេន យេ តេ
 បច្ឆិមា សាវកា នាណាមា នាណតោត្តា នាណា-
 ជទ្ធា នាណកុលា បព្វជីតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចំប្បញ្ញាវ អន្តរជារេសុំ សេយ្យថាមិ សាវីបុត្ត
 នាណបុត្តានិ ជលតេ ធិត្តិក្កានិ សុត្តេន អសង្ក-
 ហិតានិ នានិ វាតោ វិកិរតិ វិធមតិ វិជ្ជិសេតិ តំ
 តិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន អសង្កហិតត្តា
 ឯវាមេវ ទោ សាវីបុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ កកវន្តានំ
 អន្តរជានេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរជានេន
 យេ តេ បច្ឆិមា សាវកា នាណាមា នាណតោត្តា
 នាណជទ្ធា នាណកុលា បព្វជីតា តេ តំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចំប្បញ្ញាវ អន្តរជារេសុំ តិលាសុនោ ច ពេ
 ពុទ្ធា^(១) កកវន្តោ អហេសុំ សាវកេ^(២) ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ឱវទិតុំ ក្ខតបុព្វំ សាវីបុត្ត

១ អយំ ពាលោ កន្តិ ៩ ទិស្សតិ ។ ២ សាវកានន្តិបំ អន្តិ ។

ទាំងឡាយនោះទៅ អំណើតតសាវកទាំងឡាយជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកទាំងឡាយជាទាំងក្រាយតមក ដែលមានខាម
 ផ្សេងៗ គ្នា មានគោត្តផ្សេងៗ គ្នា មានជានិផ្សេងៗ គ្នា ចេញពីត្រកូល
 ផ្សេងៗ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យសាបសូន្យបាត់
 អស់គ្នាទៅ ម្នាលសាវីបុត្ត ឧបមាដូចជាដ្ឋាលើផ្សេងៗ ដែលគេមិនបាន
 ដោតក្រិនចងដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទុក្ការ ខ្យល់ក៏មែនកែបត់
 បោកកំបាត់បាយគ្នាទាំងនោះឲ្យវិនាសអស់ទៅ ខ្យល់ដែលធ្វើឲ្យផ្កាទាំង
 នោះឲ្យវិនាសព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះផ្កាទាំងនោះគេមិនបានដោតក្រិនចង
 ដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះយ៉ាងណាមិញ ម្នាលសាវីបុត្ត លុះអំណើវេត
 ទ័ន្ឋព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ទាំង ៣ ព្រះអង្គ) នោះ ទ័ន្ឋពួកសាវកដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះទៅហើយ ពួកសាវកជាទំក្រាយៗ
 តមក មាននាម គោត្ត ជានិផ្សេងៗ គ្នា ដែលចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា
 បកបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យវិនាសទៅទាល់គ្នា ដូចជា
 ផ្កាឥតកំរើយាំងនោះឯង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតទាំងនោះ
 លោកមិនសូវប្រឹងប្រែងស្វែងចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់
 ព្រះអង្គ) ហើយទូន្មានខ្លះសាវកទាំងឡាយម៉ឺនខ្លះឡើយ ម្នាលសាវីបុត្ត

វេយ្យាករណ៍ អធិដ្ឋិតព្រហ្មចរិយកថា

វេស្សក្ខ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អញ្ញត្ថស្មី
 ភីសនកេ វនសណ្ណោ សហស្សំ ភិក្ខុសង្ឃំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ឱវទតិ អនុសាសតិ ឯវំ វិតក្កេយ
 មា ឯវំ វិតក្កេយត្ថ ឯវំ មនសិករោថ មា ឯវំ
 មនសាកត្ថ ឥទំ បដហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហរថាតិ អថទោ សារីបុត្ត តេសំ ភិក្ខុសហស្សានំ^(១)
 វេស្សកុណា កកវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯវំ
 ឱវទិយមាណំ ឯវំ អនុសាសិយមាណំ អនុទាទាយ
 អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុត្តិសុ តត្រិ សុទំ សារីបុត្ត
 ភីសនកស្ស វនសណ្ណស្ស ភីសនកតស្មី ហោតិ
 យោ កោចិ អរិករោតោ តំ វនសណ្ណំ បរិសតិ
 យេកុយ្យេន^(២) លោភានិ ហំសន្តិ អយំ ទោ សារីបុត្ត
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន កកវតោ ច វិបស្សិស្ស
 កកវតោ ច សិទិស្ស កកវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ន ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ កោ បន
 កន្ថេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន កកវតោ ច

១ តេសំ វិក្ខុន្តិ អញ្ញំ វត្តិ ។ ២ ប. យេកុយេន ។

វេយ្យាករណ៍ សំណែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិច្ឆិកោយ្យ

ពីដើមមកមានរឿងដំណាលថា ព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់
 ព្រះនាមវេស្សក្ខ ព្រះវង្សកំណត់នូវចិត្ត (របស់សារក) ដោយព្រះហឫទ័យ
 (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុសង្ឃបំនួន១ ពាន់រូប
 នៅនាដងវែត្រមួយ ជាដងវែត្រគួរស្ស៊ីម ដោយពុទ្ធភាសិតថា អ្នកចាំង
 ឡាយចូរវិនិត្តយ៉ាងនេះ កុំវិនិត្តយ៉ាងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាង
 នេះ កុំយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងនេះឡើយ ចូរលបេនអំពើយ៉ាងនេះចេញ
 ហើយចូរផ្អែកផ្អួលចិត្តឲ្យប្រដិតប្រដីទៅរកអំពើនៃវិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 នៅវេលាវែលព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់ព្រះនាមវេស្សក្ខទ្រង់
 បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះៗ ហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុចាំង ១ ពាន់រូប
 នោះ ក៏បានរួចស្រឡះចាកអាសវកិលេស មិនមានសេចក្តីប្រកាន់មាំ
 ឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ដងវែត្រវែលមាននៅទីនោះមុនគួរឲ្យស្ស៊ីមពេក
 ណាស់ បើបុគ្គលណាមួយមិនទាន់ប្រាសចាកកត្តានោះឡើយទេ លុះបាន
 ចូលទៅកាន់ដងវែត្រនោះហើយ បុគ្គលនោះនឹងព្រិកេមដោយច្រើន ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្ស ១
 ព្រះនាមសិទិ ១ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិច្ឆិកោយ្យ
 ព្រះហេតុនឹងបច្ច័យប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបទូលសួរព្រះចៅទៀត
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

កកុស្តស្នា ពតវតា ច កោនាតមនស្ស
 កកវតា ច កស្សបស្ស ព្រហ្មចរិយំ ចំរង្គតិកំ
 អហោសីតិ ១ កកវ ច សារីបុត្ត កកុស្តស្នា
 កកវ ច កោនាតមនោ កកវ ច កស្សបោ
 អតិណសុដោ អហោសុំ សារីកាធំ វិទ្ធាវេន ធម្ម
 ទេសេនុំ ពហុញ ទេសំ អហោសិ សុត្តំ គេយ្យ
 វេយ្យករណំ កាថា ទនាធំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ
 អត្តទធម្មំ វេទល្យំ បញ្ញត្តំ សារីកាធំ សំក្លាបធំ
 ទុដ្ឋិដ្ឋំ ចាតិហេតុំ ទេសំ តុទ្ធាធំ កកវត្ថាធំ អន្តរ-
 តានេន តុទ្ធាដុត្ថាធំ សារីកាធំ អន្តរតានេន យេ
 តេ បដ្ឋិមា សារីកា បាបាបាមា បាបាតោត្តា បា-
 បាជត្តា បាបាកុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចិវំ ទីយមន្ទាធំ វេសុំ សេយ្យថាមិ សារីបុត្ត បា-
 បាបុត្តាធំ ដលតេ ទិក្ខុត្តាធំ សុត្តេន សុសង្កហិតានំ
 តានិ វតោ ធន វិកិរតិ ធន វិធមតិ ធន វិទ្ធីសេតិ
 តំ កិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន សុសង្កហិតោ

ព្រះនាមកកុស្ត ១ ព្រះនាមកោនាតមន ១ ព្រះនាមកស្សប ១ (ចាំង ៣
 ព្រះអង្គនោះ) បានជាបិតនៅយូរ តើព្រះហេតុនឹងបច្ច័យអ្វី ។ ព្រះ
 សព្វញ្ញត្តុត្រាស់តបថា ខ្លួនសារីបុត្ត ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុ-
 ស្ត ១ ព្រះនាមកោនាតមន ១ ព្រះនាមកស្សប ១ (ចាំង ៣ ព្រះអង្គនោះ)
 ទ្រង់មានសេចក្តីស្បាប់ខ្លួនខ្លាយសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវកដោយពិស្តារ
 តិស្តុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យករណៈ កាថា ទនាធំ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្វគធម្មៈ
 វេទល្យៈ របស់ព្រះពុទ្ធចាំង ៣ ព្រះអង្គនោះក៏សឹងមានច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់
 បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ទ្រង់សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់ពួកសាវក លុះព្រះ
 សម្តែងដ៏មានជោគចាំងអម្បាលនោះ ទ្រង់ចូលនិព្វានទៅ ចាំងសាវកដែល
 ត្រាស់ដឹងភាមព្រះពុទ្ធចាំងនោះ ក៏និព្វានអស់ទៅទៀត សាវកចាំងខ្លាយ
 ជាន់ក្រោយ ។ តមក ដែលមាននាមផ្សេង ៗ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ៗ គ្នា
 មានជាតិផ្សេង ៗ គ្នា បានចេញអំពីត្រកូលផ្សេង ៗ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏
 បានញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបិតវេសកាលជាអវិជ្ជនតមក ចូល
 សារីបុត្ត មានគួរនាដូចជាផ្កាឈើផ្សេង ៗ ដែលគេក្រិនដោយចេសហើយ
 ដាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏មិន (អាច) បក់បាតផ្កាចាំងនោះឲ្យរត់វាយ
 ខ្នាតខ្លាយវិនាសទៅបានឡើយ សេចក្តីនោះព្រះហេតុអ្វី ព្រោះថា
 ផ្កាចាំងនោះគេក្រិនច្រឡប់ដោយអម្បារ នេះមានទុបមាយ៉ាងណាមិញ

វេញកល្ល លំពាប់បញ្ញត្តិក្បាអ្នកថា

ឯវៈមវ ទោ សារីបុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ ពតវន្តានំ
អន្តរគារេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សារីកោនំ អន្តរគារេន
យេ តេ បដ្ឋិមា សារីកា ធានាធាមា ធានាកោត្តា
ធានាជន្វា ធានាគុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
ចិរំ ធីយមន្ទានំ វេយសុំ អយំ ទោ សារីបុត្ត ហេតុ
អយំ បច្ចយោ យេន កតវតោ ច កកុសន្ទស្ស
កតវតោ ច កោនាគមនស្ស កតវតោ ច កស្សបស្ស
ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។

(៨) អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឧដ្ឋាយាសនា
ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា យេន កតវា តេនញ្ចលី
បណាមេត្វា កតវន្តំ ឯតនរោច ឯតស្ស កតវា
កាលោ ឯតស្ស សុតត កាលោ យំ កតវា
សារីកោនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេយ្យ ឧដ្ឋិសេយ្យ
មាតិហេតុំ យថយំទំ^(១) ព្រហ្មចរិយំ អន្ធនិយំ
អស្ស ចិរដ្ឋិតិកន្តិ ។ អាតមេហិ ច្ចំ សារីបុត្ត

១ ម. យថយំទំ ។

វេញកល្ល ពោលពាក្យប្រែពន្លឺសេចក្តីបញ្ញត្តិលំពាប់

ម្ចាស់សារីបុត្ត សេចក្តីបេយ្យកំលូបគ្នាដែរ លុះព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំង
អម្បាលនោះចូលទិព្វានទៅហើយ សារីកទាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាម
ព្រះពុទ្ធទាំងនោះក៏និព្វានទៅហើយដែរ សារីកទាំងឡាយជាខាងក្រោយ
ដែលមានឈ្មោះផ្សេងៗ គ្នា មានភាគផ្សេងៗ គ្នា មានជាតិផ្សេងៗ
គ្នា ចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗ ហើយបួស ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌
(សាសនា) ឲ្យបំភាន់ជាអវិជ្ជន៍មក ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះឯងវាហេតុ
ជាបដ្ឋិយ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាម
កកុសន្ទក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកោនាគមនក្តី ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកស្សបុត្ត ឲ្យបំភាន់ទៅបាទយូរ ។

(៨) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រោកចាកអាសនៈហើយ
ធ្វើសម្តត់ខ្ពស់សង្កៀងហ្មឡាង ប្រណម្យអញ្ចលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយក្រាបចូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស កាលនេះជាកាលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុតត កាលនេះជា
កាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ៗ គួរបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ គួរសំដែង
អាណាបាតិមោក្ខដល់សារីកទាំងឡាយ ព្រោះកិច្ចដូច្នោះហើយជាហេតុ
នឹងឲ្យព្រហ្មចរិយធម៌បំភាន់របស់កាលអវិជ្ជន៍ទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកចូរបង្កើតសិទ្ធិ ម្ចាស់សារីបុត្ត

ភាពមេមាំ ម៉ូ សារីបុត្ត ចាតាតោ វី ទត្ត កាល
 ជាជិស្សតិ ន តាវ សារីបុត្ត សត្តា សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ទុដ្ឋិសតិ ចាតិមោក្ខំ យាវ ន
 វេនេកេច្ច វាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ
 យតោ ច ចោ សារីបុត្ត វេនេកេច្ច វាសវដ្ឋា-
 និយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ទុដ្ឋិសតិ ចាតិ-
 មោក្ខំ តេសញ្ញាវ វាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយា-
 តាយ ន តាវ សារីបុត្ត វេនេកេច្ច វាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ យាវ ន សង្ឃេ វត្តញ្ញមហន្តំ
 បត្តោ ហោតិ យតោ ច ចោ សារីបុត្ត សង្ឃេ វត្តញ្ញ-
 មហន្តំ បត្តោ ហោតិ អថ វេនេកេច្ច វាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា សាវកានំ សិក្ខា-
 បទំ បញ្ញាបេតិ ទុដ្ឋិសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញាវ
 វាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ន តាវ

អ្នកចូលបង្កើនសិន តថាគតឯងសិនដឹងកាលក្នុងកិច្ចដែលនឹងបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទជាដើមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក៏ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃ
 អាសវៈមិនទាន់ប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមណា ព្រះសាស្តា
 ក៏មិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ មិនទាន់សំដែងអាណាបាតិមាត្រ ដល់សាវក
 ទាំងឡាយត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ធម៌ទាំងឡាយខ្លះជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលណា ទើបព្រះសាស្តា
 បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមាត្រដល់សាវកទាំងឡាយក្នុងកាល
 នោះ ដើម្បីនឹងការពាររាវន្តទូទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត សង្ឃនៅមិនទាន់មានភិក្ខុបួសចាស់វស្សា
 ច្រើនគ្នាត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ម្យ៉ាង
 ទៀត សង្ឃបានដល់ខ្ញុំសេចក្តីចំរើនមានភិក្ខុបួសចាស់វស្សាច្រើនគ្នា ក្នុង
 កាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដ
 ចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទ សំដែងអាណាបាតិមាត្រដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពាររាវន្តទូ
 ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង

វេញកណ្តា សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

សារីបុត្ត ឥនេតតេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុកវន្តិ យាវ ន សង្ឃេ វេយ្យល្មមហត្ថំ បត្តោ
 ហោតិ យតោ ច ចោ សារីបុត្ត សង្ឃេ វេយ្យ-
 ល្មមហត្ថំ បត្តោ ហោតិ អថ ឥនេតតេ អាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧទ្ទិសតិ ទាតិហោត្វំ តេសញ្ញាវ
 អាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ន តាវ សារីបុត្ត
 ឥនេតតេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ
 យាវ ន សង្ឃេ លាភក្កមហត្ថំ បត្តោ ហោតិ យតោ
 ច ចោ សារីបុត្ត សង្ឃេ លាភក្កមហត្ថំ បត្តោ
 ហោតិ អថ ឥនេតតេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញា-
 បេតិ ឧទ្ទិសតិ ទាតិហោត្វំ តេសញ្ញាវ អាសវដ្ឋានិយានំ
 ធម្មានំ បដិយាតាយ និវត្តុនោ ហិ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃេ

វេញកណ្តា ពាក្យពោលប្រាជ្ញានូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនខានបាននូវសេចក្តីបំរើនមានគ្នាច្រើនត្រឹមណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនខានមានប្រាកដចំពោះ
 សង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃបាន
 ដល់នូវសេចក្តីបំរើនមានគ្នាច្រើនក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជា
 ទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលនោះ
 ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំង
 ឡាយ ដើម្បីការពាររោងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាល
 នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនខានដល់នូវសេចក្តីបំរើន
 ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំង
 នៃអាសវៈ ក៏នៅមិនខានមានប្រាកដចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត
 លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីបំរើនដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរក្នុងកាលណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុង
 កាលនោះដែរ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអណាបាតិមោក្ខ
 ដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពាររោងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត ពីព្រោះ (ឥឡូវ)
 ភិក្ខុសង្ឃនៅមិនខានមានពុត (ហិនលបល្ល័យធ្វើអាក្រក់) ទៅឡើយ

និរាជ្ជំ ធម៌ អបគតតោ ធម្មតោ សុទ្ធា បរិយោជនាតោ
 សារេ បតិដ្ឋិតោ វេបេសំ ហិ សារីបុត្ត បញ្ចង្គំ
 ភិក្ខុសតានំ យោ បដ្ឋិមកោ ភិក្ខុ សោ សោតាបដ្ឋោ
 អវិជំ ចាតនម្បោ ធិយតោ សម្ពោជំ បរាយនោតិ ។

[៧] អថតោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អាបន្តសិ
 រាជិណ្ណំ ចោ បនេតំ អាណន្តំ តថាភតានំ យេហិ
 ជិមន្តិតា វស្សំ វសន្តិ ធន តេ អនបលោកេត្វា
 ដនបទពារិកំ បក្កមន្តិ អាយាមាណន្ត វេរញ្ចំ
 ព្រាហ្មណំ អបលោកេស្សាមាតិ ។ ឯវំ តន្តេតិ
 ចោ អាយស្មា អាណន្តោ ភក្កវតោ បច្ឆុស្សោសិ ។
 វរថតោ ភក្កវា ជិវសេត្វា បត្តចិវមាទាយ

មិនបានបានទោសមោះមែនទើយ កំពុងទៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ឥតបាន
 បានពណ៌ទៅសៅហ្មង សុទ្ធសឹងតែផ្លូវផ្លូវចិត្តស្ងួតនៅក្នុងធម៌មានទ្វិប
 នៅឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក៏បណ្តាកិត្តុចាំង ៥០០ រូប^(១)នេះ កិត្តុដែល
 មានមគ្គផលយ៉ាងទាបចុះគេបំផុតនោះ ក៏គង់បានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សោតៈ
 ជាបុគ្គលទៀងទាត់លែងធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយក្ខមាហើយ នឹងបានត្រាស់ដឹង
 បុគ្គលតៗទៅទៀតជាប្រាកដ ។

[៧] (លុះដល់ចេញវស្សាហើយ) ព្រះអង្គមានដេតទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា អាណន្ត ទំនៀមព្រះ
 តថាភតចាំងឡាយ បើអ្នកណាគេនិមន្តឱ្យទៅចាំវស្សាហើយ តែនៅមិន
 បានបានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលចៀសចេញ (ពីទីនោះ) ទៅកាន់
 ជនបទពារិកឡើយ ចរិតនេះជាទំនៀមរបស់ព្រះតថាភតចាំងឡាយ មក
 ពានន្ត យើងនឹងទៅលាវេរញ្ចព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុក៏
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស មែនយ៉ាងនេះហើយ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះភក្កព្រះអង្គទ្រង់ស្សង់ចិញ្ចឹមព្រមចាំងបាត្រស្រពហើយ

១ ភិក្ខុចាំង ៥០០ រូប ដែលមកនៅចាំវស្សាជាមួយនឹងព្រះអង្គ គឺព្រាហ្មណ៍វេរញ្ចព្រាហ្មណ៍ ។

វេញកណ្ត ភកវតោ វេញព្រាហ្មណ៍វេសេតមនំ

អាសយស្មតា អាណន្តេន បញ្ញាសមលោន យេន
 វេញស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធិវេសនំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីទិ ។ អថទោ
 វេញា ព្រាហ្មណោ យេន ភកវតំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្តា ភកវតំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។
 ឯកមន្តំ ធិសីទិ ទោ វេញំ ព្រាហ្មណំ ភកវតំ ឯតទវេន
 ធិមន្តិត្តា តយា ព្រាហ្មណា វស្សំ វុត្តា អបលោ-
 កេម^(៤) តំ ឥច្ឆាម មយំ ជនបទទាវកំ បក្កមិត្តន្តំ ។
 សច្ចំ កោ កោតម ធិមន្តិត្ត មយា វស្សំ វុត្តា អថច
 យោ ទេយ្យធម្មោ សោ ន ធិន្នោ តញ្ច ទោ នោ
 អសន្តំ នោបិ អនាតុកម្យតា តំ កុតេត្ត លត្តា
 ពហុតិច្ឆា យវាវសា ពហុករណីយា អធិវាសេតុ
 មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សដ្ឋិ ភិក្កុ-
 សធឿនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភកវតំ តុណ្ណិកាវេន ។

១ ១. ម. អបលោកម ។

វេញកណ្ត ឥតិពុទ្ធជំណេវទៅកាន់ខ្លះវេញព្រាហ្មណ៍

ទ្រង់យកព្រះរោងម្ល៉ាងមានកាយបញ្ចសមណៈ (ឱ្យនិមន្តតាមគ្រាយព្រះ
 អន្តៈទា) ទ្រង់យាងសំដៅទៅរកលំនៅរបស់វេញព្រាហ្មណ៍ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើកសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ គ្រានោះ វេញ-
 ព្រាហ្មណ៍ ក៏ចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះមកដល់ទិត្តាល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបើ
 វេញព្រាហ្មណ៍អង្គុយស្រួលចូលហើយ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានព្រះ
 បន្ទូលថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងបាននិមន្តយើងឱ្យទៅបំរើស្យា (ឥឡូវ)
 ចេញស្យាហើយ យើងត្រូវលាអ្នកនឹងចេញទៅកាន់ជនបទពិភ ។ វេ-
 ញព្រាហ្មណ៍ក៏ក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មែនហើយ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិមន្តសូមឱ្យព្រះអង្គគង់បំរើស្យា តែថាទេយ្យធម៌ ដែល
 ខ្ញុំព្រះអង្គបំរើនឹងថ្វាយនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនខានបានថ្វាយទៅឡើយ ឯ
 ទេយ្យធម៌នោះមិនមែនជាខ្លោះទេ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបានបំរើថាមិនថ្វាយ
 នោះក៏ទេ (ចេះវតខានមិនខានបានថ្វាយ) ព្រោះជាតិជាត្រហស្ថអ្នកគ្រប់
 គ្រងផ្ទះសម្បែង វែមនឹងមានកិច្ចរស់ច្រើន មានការងារក៏ច្រើន ចំណែក
 ខាងព្រះអង្គសោត ទ្រង់នឹងបានទេយ្យធម៌នោះមកព័ណ រសូមព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលបង្គំខំរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃ
 ស្រែកសិន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយគុណ្ណិកាវេន ។

អថេចា កកវា វេញ្ញំ ព្រាហ្មណំ ធម្មិយោ កថាយ
 សន្តស្សត្វា សហនេត្វា សប្បត្តេដេត្វា សម្បវាសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថេចា វេញ្ញោ ព្រាហ្ម-
 ណោ តស្ស វត្តិយោ អន្ធយេន សកេ ឯវេសនេ
 បណីតំ ទាននីយំ ភោជនីយំ បដិយានាមេត្វា
 កកវតោ កាលំ អាហោមេសិ កាលោ ហោ
 តោតម ឯដ្ឋតំ កត្តត្ថំ ។ អថេចា កកវា បុព្វស្តា-
 សបយំ ឯវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន
 វេញ្ញស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ តេនុបសង្កមិ
 នបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ឯសីទិ សន្និ
 ភិត្តុសង្ឃេន ។ អថេចា វេញ្ញោ ព្រាហ្មណោ
 តុទ្ធប្បប្បវំ ភិត្តុសង្ឃំ បណីតេន ទាននីយេន
 ភោជនីយេន សហត្វា សន្តប្បត្វា សម្បវាសេត្វា
 កកវត្ថំ កុត្តារី ឧធិតបត្តទានំ តិចីវេន អប្បានេសិ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រាស់សំដែងធម៌ពន្យល់វិណនាឲ្យវេ-
 រញ្ញព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរលោក ឲ្យដើរដាក់ក្នុង
 កុសលធម៌ ឲ្យរីករាយខ្ចីឃ្នាតសង្វាគធ្វើការកុសល រួចទ្រង់ព្រាកថា
 ភសខៈ ហើយយាងត្រឡប់មកវិញ ។ ដល់វេលាព្រឹកឡើង វេរញ្ញ
 ព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ជនទាំងឡាយឲ្យចាត់ចែងធ្វើទាននីយភោជនីយាហារ
 (បរិវ័ត្តមនីតិចំហប) ដ៏ធ្លាញ់ពិសារក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើប
 ចាត់បរិវ័ត្តទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ចង្អុលក៏បានរៀបចំស្រេច
 ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្សន៍ចំរើព្រម
 ទាំងបុត្រហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅវៃវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ ជាមួយនឹង
 ព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយទ្រង់គន់លើភាសនៈដែល
 គេរៀបចំថ្វាយ ។ វេលានោះ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ បានអង្គុយថ្វាយ
 ទាននីយភោជនីយាហារ (បរិវ័ត្តមនីតិចំហប) ដ៏ធ្លាញ់ពិសារវាយដៃខ្លួន
 ឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យវេរញ្ញស្តាប់ស្តាប់ត្រាតែ
 ដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់សោយ
 ស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបុត្រហើយ ក៏ថ្វាយចំរើ ទុំព្រឹ

វេញកណ្ត រាជវិញ វេញព្រាហ្មណ៍វេសនធម៌

ឯកមេតត្យ ភិក្ខុំ ឯកមេតោន ទុស្សយុតោន
 អន្តរទេសិ ។ អថទោ ភក្កវា វេញំ ព្រាហ្មណំ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្វា សមាទមេត្វា
 សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ទុដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។
 អថទោ ភក្កវា វេញាយំ យថាភិវន្តំ វិហរិត្វា
 អនុបកម្ម សោវេយ្យំ សង្កស្សំ កណ្តកុដ្ឋំ យេន
 បយាគបតិដ្ឋានំ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា
 បយាគបតិដ្ឋានេ កុដ្ឋំ នទី ទុត្តរិត្វា យេន ពារាណសី
 តទេវសិ ។ អថទោ ភក្កវា ពារាណសិយំ យថាភិវន្តំ
 វិហរិត្វា យេន វេសាលី តេន ចារិតំ បក្កាមិ
 អនុបុត្រេន ចារិតំ ចរមាលោ យេន វេសាលី
 តទេវសិ ។ តត្រិ សុនំ ភក្កវា វេសាលិយំ វិហរិតិ
 មហារាជេ ក្សេតារាសាលាយំ ។

វេញកណ្តរាជ ធម៌ ។

វេញកណ្ត អំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេញព្រាហ្មណ៍

ហើយប្រគេនសម្តែងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ១ គូ ។ រាល់អង្គ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះភក្កវាទ្រង់គ្រាស់សំដែងធម៌វិណាទាំងពង្សលំដាប់វេញព្រាហ្មណ៍
 យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌
 ឲ្យរីករាយខ្ចីឃ្មាតសង្កតធ្វើការកុសល រួចព្រះអង្គក្រែកចាកអាសនៈ
 ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ ។ លុះព្រះអង្គគង់នៅជិតស្រុកវេញ
 តាមគូដល់អធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ក៏យាងចេញទៅកាន់ផ្ទះសោយេយ្យ
 រួចទៅនគរសង្កស្ស ហើយហួសទៅនគរកណ្តកុដ្ឋៈ (តតិខាងទៅ) ទ្រង់
 យាងសំដៅទៅស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយទ្រង់ធ្ងន់គង្គានទី
 ក្នុងស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់នគរពារាណសី ។ គ្រា
 នោះ ព្រះអង្គគង់កំសាន្តក្នុងគ្រុងពារាណសី ហើយទ្រង់ចៀសទៅ
 កាន់ចារិតំក្រុងវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិតតាមលំដាប់ ក៏
 បានទៅដល់គ្រុងវេសាលី ។ បានព្រួយ ព្រះដ៏មានជោគព្រះអង្គទៅ
 គង់សម្រាន្តវិយាបថ ក្នុងក្លឹបាភារសាលានៅនាមហាវន (វៃព្រឺធំ)
 ជិតគ្រុងវេសាលីនោះ ។

រាល់ដំណើរអំពីទានវេញព្រាហ្មណ៍ ដប់ ។

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ

បញ្ហាជីកកណ្តុ សិក្ខាបទទី

(១០) តេជ ទោ មន សមយេន វេសាលីយា
អវិទូវេ កលទ្ធក្តាមោ^(១) ហោតិ ។ តត្ថ សុទិដ្ឋោ
នាម កលទ្ធក្តា^(២) សេដ្ឋិបុត្តោ ហោតិ ។ អថទោ
សុទិដ្ឋោ កលទ្ធក្តា សម្ពហុលេហិ សហាយកេហិ
សន្តិ វេសាលី អគមាសំ កេនចិដេវ កេវលីយេន ។
តេជ ទោ មន សមយេន កកវំ មហតិយា បរិសាយ
បរិវត្តោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ជិសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អន្តសា
ទោ សុទិដ្ឋោ កលទ្ធក្តា កកវន្តំ មហតិយា បរិសាយ
បរិវត្តំ ធម្មំ ទេសេន្តំ ជិសិដ្ឋំ ។ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ
យេន្ធជាហំបិ ធម្មំ សុណោយ្យន្តំ ។ អថទោ សុទិដ្ឋោ ក-
លទ្ធក្តា យេន សា បរិសា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
ឯកមន្តំ ជិសិដិ ។ ឯកមន្តំ ជិសិដ្ឋស្ស ទោ សុទិដ្ឋស្ស
កលទ្ធក្តស្ស ឯតទហោសិ យថា យថា ទោ អហំ
កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយំទំ សុកវំ
អកវំ អដ្ឋាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ

១ ១. កលទ្ធកាមោ តាម ។ ម. កលទ្ធកាមោ ។ ២ ១. កលទ្ធក្តា ។

បញ្ហាជីកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ១

(១០) ក្នុងសម័យនោះឯង មានស្រុកមួយឈ្មោះកលទ្ធក្តាដ៏មិនឆ្ងាយ
ប៉ុន្មានពីត្រីក្រុងវេសាលី ។ ក្នុងស្រុកនោះ មានកូនសេដ្ឋិហ្នាព្រះសុទិដ្ឋ-
កុមារជាបុត្ររបស់កលទ្ធក្តាសេដ្ឋិ ។ គ្រានោះ សុទិដ្ឋកុមារកលទ្ធក្តាត្រូវជា
មួយនឹងសំឡាញ់ទាំងឡាយច្រើននាក់ នាំគ្នាទៅឯត្រីក្រុងវេសាលី ដោយ
បានកិច្ចការអ្វីមួយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអម្ចាស់បាន
ពពួកបរិសុទ្ធច្រើនគាល់ត្រៀមត្រា ទ្រង់កំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ សុទិដ្ឋ
កលទ្ធក្តាត្រូវ ក៏ទៅប្រទះបានឃើញព្រះអង្គមានបរិសុទ្ធច្រើនគាល់ត្រៀម
ត្រាក់ក្នុងគង់សំដែងធម៌ ។ លុះឃើញហើយ សុទិដ្ឋកុមារនោះក៏មានសេចក្តី
ត្រិះរិះថា អាត្មាអញគួរតែស្តាប់ធម៌សិន ។ គ្រានោះ សុទិដ្ឋកលទ្ធក្តាត្រូវ
ចូលទៅកាន់ទីដែលបរិសុទ្ធអង្គុយនោះ លុះចូលទៅហើយបានអង្គុយទៅ
ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។ កាលដែលសុទិដ្ឋកុមារកលទ្ធក្តាត្រូវបានអង្គុយទៅ
ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយដំណើរយោងណា ។ ពញាក៏បានស្តាប់យល់
តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើអញនៅជាគ្រូហេតុអ្វីប្រើប្រាស់ ដំន
និយមន័យប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិច្ចណ៍តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង

សង្ខតំ ត្រៃហ្មចរិយំ ចរិតំ យទ្ធជាហំ កេស-
 បស្សំ ឱហារត្វា កាសាយាធិ វត្តាធិ អន្តរាទេត្វា អតា-
 រស្មា អនតារិយំ បព្វដេយ្យន្តំ ។ អថទោ សា បរិសា
 កកវតា ធម្មិយា កថាយ សទ្ធិស្សិតា សមាទបិតា
 សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា បទត្តិលំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថទោ
 សុទិដ្ឋោ កលទ្ធិបុត្តោ អវិវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ សុទិដ្ឋោ
 កលទ្ធិបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទេវេច យថា យថាហំ កន្ត
 កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយំទំ សុករំ អតារំ
 អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខតំ-
 ចិតំ ត្រៃហ្មចរិយំ ចរិតំ ឥន្ទ្រាមហំ កន្ត កេសមស្សំ
 ឱហារត្វា កាសាយាធិ វត្តាធិ អន្តរាទេត្វា អតារស្មា

ដូចជាសិទ្ធិដែលគេខាត់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញការសក់នឹងពុកមាត់
 ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអម្បត់ ហើយចេញទៅក្នុងផ្ទះ
 ប្រតិបត្តិក្នុងផ្ទះ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះទើប
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌កើត) ។ គ្រោះនោះ ពួកពុទ្ធបរិសទ្យបានស្តាប់ធម៌-
 កថាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ណែនាំពន្យល់ឲ្យជឿជាក់កុសលធម៌
 ឲ្យរីករាយរាល់គ្នាហើយ ក៏ក្រោកចាកទីអង្គុយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 រួចដើរចេញទៅហើយក៏ចេញអស់ទៅ ។ ឯសុខិទ្ធកលទ្ធិបុត្រ កាលបើ
 ពួកពុទ្ធបរិសទ្យក្រោកទៅអស់ហើយភ្លាម ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួចអង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។
 លុះសុខិទ្ធកលទ្ធិបុត្រ អង្គុយទៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូល
 ព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ
 ដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរ
 ហើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំព្រះអង្គទៅជាត្រិហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិន
 ងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែប៉ុណ្ណឹង ឲ្យបរិសុទ្ធតែប៉ុណ្ណឹង
 ដូចជាសិទ្ធិដែលគេខាត់ហើយនោះទេ សូមទានខ្ញុំព្រះអង្គចង់ការសក់នឹង
 ពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអម្បត់ហើយចេញទៅក្នុងផ្ទះ

អនកាវយំ បព្វជេតុំ បញ្ញាជេតុ បំ កកវាតិ ។
 អនុញ្ញាតោសិ បទ ត្វំ សុទិទ្ធិ មាតាបិត្រូហិ អតា-
 រស្មា អនកាវយំ បព្វដ្ឋាយាតិ ។ ន ទោ អហំ
 កន្ត អនុញ្ញាតោ មាតាបិត្រូហិ អតារស្មា អនកាវយំ
 បព្វដ្ឋាយាតិ ។ ន ទោ សុទិទ្ធិ តថាគតា អន-
 ទុញ្ញាតំ មាតាបិត្រូហិ បុត្តំ បញ្ញាជេត្តិតិ ។ សោហំ
 កន្ត តថា កាវស្សមិ យថា មំ មាតាបិតរោ
 អនុជានិស្សន្តិ អតារស្មា អនកាវយំ បព្វដ្ឋាយាតិ^(១) ។

[១០] អថទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធកុស្តោ វេសាលិយំ តំ
 ករណីយំ ធិវេត្វា យេន កលទ្ធក្កាមោ យេន មាតា-
 បិតរោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា មាតាបិតរោ ឯតន-
 វោច អម្ព តាត យថា យថាហំ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
 អាជាលាមិ នយំទំ សុករំ អកាវំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្ត-
 បវប្បណ្ណំ ឯកន្តបវសុទ្ធិំ សង្ខលិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ

១ ៣៣ បរិ ៣៧ អថទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធកុស្តោ កតវតោ វាសិតំ អភិទិទ្ធា ទដ្ឋា-
 យាលតា កតវន្តំ អភិវេត្វា បទច្ចិណំ កញ្ចា បញ្ញាមិទិ លំទិទំ ។

មកប្បស្រ្តិបតិបត្តិក្នុងដួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះ
 ណាស់) សូមព្រះដ៏មានព្រះធម៌ប្រសិទ្ធិប្រសិទ្ធិព្រះអង្គផង ។ ព្រះសាស្តា
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់សុទិទ្ធិ ចុះអ្នកឯងហតាបិតាបានយល់ព្រមឲ្យ
 ចេញចាកផ្ទះមកប្បស្រ្តិបតិបត្តិក្នុងបព្វដ្ឋាយាតិ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ច
 ការក្នុងផ្ទះហើយឬ ។ សុទិទ្ធិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមាតាបិតាមិនទាន់បានយល់ព្រមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកប្បស្រ្តិបតិបត្តិ
 ពុទ្ធសាសនានៅឡើយទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់
 សុទិទ្ធិ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបំប្រាសកូនដែលមាតាបិតា មិន
 ទាន់អនុញ្ញាតនោះទេ ។ សុទិទ្ធិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលមាតាបិតា ត្រាតែអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកផ្ទះ
 មកប្បស្រ្តិបតិបត្តិពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។

[១១] លំដាប់នោះ សុទិទ្ធិខ្នកលទ្ធកុស្តវគ្គបានសម្រេចកិច្ចការដែលខ្លួន
 ត្រូវធ្វើក្នុងគ្រងវេសាលីនោះរួចស្រេចហើយ ក៏វិលត្រឡប់មកស្រែកលទ្ធិ
 វិញ បានចូលទៅរកមាតាបិតាហើយដំបូងមាតាបិតាថា បពិត្រអ្នកម្តាយ
 អ្នកឪពុក ខ្ញុំបាទបានស្តាប់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះធម៌ទ្រង់សំដែងដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ក៏យល់តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ខ្ញុំបាទគិតថា
 បើខ្ញុំនៅជាត្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះនោះ មិនដឹងយ៉ាងណាប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌

ឥច្ឆាមហំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាជិ
 វត្តាជិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្តុ
 អនុជាធាថ មំ អការស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 ឃំ វុត្ត សុទ្ធិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតរោ
 សុទ្ធិន្ទ កលន្ទបុត្តំ ឯតនរោថុ ត្វំ ទោសិ តាត
 សុទ្ធិន្ទ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មធាទោ
 សុទេជំតោ សុទមរិហតោ ន ត្វំ តាត សុទ្ធិន្ទ
 កិត្តំ ទុក្ខស្ស ជាតាសិ មរណោធមំ មយន្ត
 អកាមកា វិទា កវិស្សម កិ បន មយំ តំ
 ជីវន្តំ អនុជាជិស្សម អការស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជា-
 យាតិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ សុទ្ធិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ
 មាតាបិតរោ ឯតនរោថ អម្ព តាត យថា យថាហំ
 កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយំទំ សុករំ
 អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ
 សម្ពុលិទិទំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្តុ ឥច្ឆាមហំ កេស-
 មស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាជិ វត្តាជិ អច្ឆាទេត្វា

ឲ្យបរិច្ចណិកម្យានី ឲ្យបរិសុទ្ធិតម្យានី ដូចជាស្និទ្ធិដែលគេខាត់ហើយនោះ
 ទេ ខ្ញុំបានចង់ការសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្ងៀកដណ្តប់សម្ពត់ដែលកំ
 អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសដែលគ្មានប្រយោជន៍
 ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមអ្នកម្តាយអ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ
 បានចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។ មាតាបិតារបស់
 សុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រ កាលបើបានឮកូនលាដូច្នោះហើយ ក៏និយាយយាត់ថា
 ម្ចាស់សុទ្ធិន្ទកូន បាងន់ជាបុត្រឯករបស់យើង ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកចំរុនឲ្យបាន
 សេចក្តីសុខ វៃសុទ្ធិន្ទកូន បាងន់មិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ
 ទោះបីបាងន់ស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាងន់ទេ យើងនឹង
 អនុញ្ញាតបាត់ពុករស់ទៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាម្តង
 បាន ។ ទើបសុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជាគំរប់ពីរ
 ផងថា បពិត្រមាតាបិតា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើ
 ខ្ញុំនៅជាគ្រិហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិននាំយន្តិច្ច័យព្រឹត្តិព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិច្ចណិកម្យានី ឲ្យបរិសុទ្ធិតម្យានី ដូចជាស្និទ្ធិដែលគេខាត់
 ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់ការសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្ងៀកដណ្តប់សម្ពត់

ពារជំរកល្អ បឋមសិក្ខាបទំ សុខិទ្ធកលន្តបុត្រ

អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតុំ អនុជាធាថ មំ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឥតិយម្យិ ខោ សុទិទ្ធស្ស
 កលន្តបុត្រស្ស មាតាបិតរោ សុទិទ្ធិ កលន្តបុត្រំ ឯតន-
 រោចំ ត្វំ ខោសិ តាត សុទិទ្ធិ អម្ពាគំ ឯកបុត្រកោ
 បិយោ មនាទោ សុខេធិតោ សុខបរិហិតោ ន ត្វំ តាត
 សុទិទ្ធិ កិញ្ចិ ធុត្តស្ស ជាធាសិ មរណោធមិ មយន្ត
 អកាមកា វិទា ភវិស្សាម កិ បន មយំ តំ ជីវន្តំ
 អនុជាធិស្សាម អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 ឥតិយម្យិ ខោ សុទិទ្ធិ កលន្តបុត្រោ មាតាបិតរោ
 ឯតនរោច អម្ព តាត យថា យថាហំ កកវតា
 ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយំទំ សុករំ អការិ
 អជ្ឈវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ សន្ធិលិទំតំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ វន្តាមហំ កេសមស្សំ ធុហារត្វា
 កាសាយាទិ វត្តាទិ អន្តាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជិតុំ អនុជាធាថ មំ អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឥតិយម្យិ ខោ សុទិទ្ធស្ស កលន្ត-
 បុត្រស្ស មាតាបិតរោ សុទិទ្ធិ កលន្តបុត្រំ ឯតនរោចំ

ពារជំរកល្អ សិក្ខាបទទី ១ និទានសុខិទ្ធកលន្តបុត្រ

ដែលកំអប្បតំ ហើយចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា សូមមតា-
 បិតាអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឱ្យបាន ។
 មាតាបិតារបស់សុខិទ្ធកលន្តបុត្រ ទើបនិយាយនឹងសុខិទ្ធកលន្តបុត្រជាតំរប់
 ពីរដងដូច្នេះថា នៃសុខិទ្ធកលន្ត បាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង (បាឯង) ធ្លាប់បិតនៅក្នុងរូបចក្កិសុខ មានអ្នកថែរក្សា
 ឱ្យបានសេចក្តីសុខ នៃបាសុខិទ្ធិ បាមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបង្ខំបង្ខួច
 រសោះ ទោះបីស្លាប់បាឯងក្តី យើងមិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាទេ យើង
 នឹងអនុញ្ញាតបាក់ពុទ្ធិរស់នៅឱ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
 ម្តេចបាន ។ សុខិទ្ធកលន្តបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជា
 តំរប់បីដងថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងដោយអាការយ៉ាងណា ។ ធម្មតា អ្នកទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងប្រិ-
 ត្រិត្រាហ្មចរិយធម៌ឱ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឱ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង បីដូចជាស័ន្ទ
 ដែលបុគ្គលជុសខាត់ហើយ មិនងាយធ្វើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីការសក់នឹង
 ពុកមាត់ហើយស្ងៀកដណ្តប់សម្តែងកាសាយ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
 ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមាតាបិតាអនុញ្ញាតខ្ញុំឱ្យចេញ
 ចាកផ្ទះទៅបួស ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ ។ មាតាបិតារបស់សុ-
 ខិទ្ធកលន្តបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខិទ្ធកលន្តបុត្រជាតំរប់បីដងថា

ត្រូវ ខោសិ តាត សុខិដ្ឋ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ បិយោ
 មនាហោ សុខេដិសោ សុខបរិហានោ ន ត្រូវ តាត សុខិដ្ឋ
 កំញំ ធុត្តស្ស ជាតាសិ មរណានិ មយន្តេ អកាម-
 កា វិទា កវិស្សម កំ បន មយំ តំ ដីវន្តំ អនុជាដិស្សប
 អការស្សា អនការិយំ បព្វដ្ឋាយាតិ ។ អថខោ សុខិដ្ឋោ
 កលន្តបុត្តោ ន មំ មាតាបិតរោ អនុជាដិដ្ឋ អការស្សា
 អនការិយំ បព្វដ្ឋាយាតិ តត្រូវ អនន្តរហិតាយ ក្រមិយា
 ដិបដ្ឋិ ឥនេវ មេ មរណំ កវិស្សតិ បព្វដ្ឋា វាតិ^(១) ។
 អថខោ សុខិដ្ឋោ កលន្តបុត្តោ ឯកំបិ កត្តំ ន កុញ្ញិ
 ទ្រេបិ កត្តានិ ន កុញ្ញិ តិណិបិ កត្តានិ ន កុញ្ញិ ចត្តារិបិ
 កត្តានិ ន កុញ្ញិ បញ្ចិបិ កត្តានិ ន កុញ្ញិ ធិរិ
 កត្តានិ ន កុញ្ញិ សត្តិបិ កត្តានិ ន កុញ្ញិ ។

[១២] អថខោ សុខិដ្ឋស្ស កលន្តបុត្តស្ស មាតាបិ-
 តរោ សុខិដ្ឋំ កលន្តបុត្តំ ឯតនរោច្ចំ ត្រូវ ខោសិ តាត
 សុខិដ្ឋ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាហោ សុខេដិសោ
 សុខបរិហានោ ន ត្រូវ តាត សុខិដ្ឋ កំញំ ធុត្តស្ស
 ជាតាសិ មរណានិ មយន្តេ អកាមកោ វិទា កវិស្សម

១ បព្វដ្ឋាយាតិបិ ពាលោ ។

នៃសុខិដ្ឋកូន បាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង
 ធ្លាប់បិតនៅតែក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែទាំឲ្យបានសេចក្តីសុខ នៃបា
 សុខិដ្ឋ បាបិនស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិន
 ប្រាថ្នាឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកបា យើងនឹងអនុញ្ញាតបា ដែលកំពុងរស់នៅ
 ឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងសាសនាដូចម្តេចបាន ។ គ្រានោះឯង
 សុខិដ្ឋកលន្តបុត្រគិតថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាតអញឲ្យចេញចាកផ្ទះបួស
 ក្នុងសាសនា ដូច្នោះហើយ ក៏ដួលដេកនៅលើផែនដី ប្រាសចាកគ្រឿង
 ព្រហ្មក្នុងទីនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់បួនឹងបានបួសក្នុងទីនេះ
 ជាប្រាកដ ។ គ្រានោះ សុខិដ្ឋកលន្តបុត្រ មិនបានបរិភោគបាយអស់
 មួយពេល ២ ពេលក៏មាន ៣ ពេលក៏មាន ៤ ពេលក៏មាន ៥ ពេល
 ក៏មាន ៦ ពេលក៏មាន ៧ ពេលក៏មាន ។

[១២] លំដាប់នោះ មាតាបិតារបស់សុខិដ្ឋកលន្តបុត្រនិយាយនឹង
 សុខិដ្ឋកលន្តបុត្រថា ហ្នាលសុខិដ្ឋកូន បាឯងជាកូនប្រុសតែមួយហើយជា
 ទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់សុខធ្លាប់សប្បាយដោយមានស្រី
 ពីលៀងថែរក្សា សុខិដ្ឋកូន បាឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ
 ទេ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកបាឡើយ

ក៏ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាជិស្សម អភារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជ្ឈាយ ឧដ្ឋេហិ តាត សុទិន្ទ
 កុញ្ញ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច កុញ្ញោ បិវោ
 បរិចារោ កាមេ បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាជិ ករោ
 អភិរមស្ស ទ តំ មយំ អនុជាជម អភារស្មា អន-
 តារិយំ បព្វជ្ឈាយាតិ ។ ឃី វុត្តេ សុទិន្ទោ កលទ្ធ-
 បុត្តោ តុញ្ញិ អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ មេ ។
 តតិយម្បិ ខោ សុទិន្ទស្ស កលទ្ធបុត្តស្ស មាតាបិតារោ
 សុទិន្ទំ កលទ្ធបុត្តំ ឯតទរោច្ចំ ត្វំ ខោសិ តាត សុទិន្ទ
 អញ្ញកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាចោ សុខេនិគោ សុខ
 បរិហតោ ទ ត្វំ តាត សុទិន្ទ កិញ្ចំ ទុក្ខស្ស ជានាសិ
 មរណោនបិ មយន្តេ អកាមកា វិទា ករិស្សម កិ
 បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាជិស្សម អភារស្មា អនតា-
 រិយំ បព្វជ្ឈាយ ឧដ្ឋេហិ តាត សុទិន្ទ កុញ្ញ ច បិវ
 ច បរិចារេហិ ច កុញ្ញោ បិវោ បរិចារោ កាមេ
 បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាជិ ករោ អភិរមស្ស ទ តំ មយំ
 អនុជាជម អភារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ឈាយាតិ ។ តតិ-
 យម្បិ ខោ សុទិន្ទោ កលទ្ធបុត្តោ តុញ្ញិ អហោសិ ។

យើងនឹងអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាដូចម្តេចបាន សុខិន្ទកូន អ្នកចូរក្រែកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក
 នឹងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយផឹកទឹកនឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរ
 បរិភោគកាមនឹងធ្វើបុណ្យចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ
 ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ កាលបើមាតាបិតារោលយើងនេះ
 ហើយ សុខិន្ទកលទ្ធបុត្រ កំស្ងៀមនៅ ។ ឯមាតាបិតាសុខិន្ទកលទ្ធបុត្រ
 និយាយល្អនិយាយសុខិន្ទកលទ្ធបុត្រពីរផង ។ មេ ។ បីផងថា ខែ
 សុខិន្ទកូន អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តយើង ធ្លាប់
 ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ មានទាំងស្រីពីរល្ងើងថែរក្សាសប្បាយ សុខិន្ទ
 កូន អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់
 ទៅក្តី យើងមិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឯងឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាត
 ដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូច
 ម្តេចបាន សុខិន្ទកូន អ្នកចូរក្រែកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើ
 ទៅ កាលបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរបរិភោគកាមនឹង
 ធ្វើបុណ្យតាមប្រាថ្នាចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយ
 បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ សុខិន្ទកលទ្ធបុត្រកំស្ងៀមនៅទៅវិញ
 ជាតំបើបីផង ។

(១៣) អថខោ សុទិទ្ធស្ស កលទ្ធិបុត្តស្ស
 សហាយកា យេន សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តា តេនុប-
 សង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា សុទិទ្ធិ កលទ្ធិបុត្តំ ឯតន-
 វេច្ចំ ត្វំ ខោសិ សម្ម សុទិទ្ធិ មាតាបិតុនំ
 ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាថោ សុខេនិភោ សុខ
 បរិហតោ ន ត្វំ សម្ម សុទិទ្ធិ កំភ្នំ ធុត្តស្ស
 ជាតាសិ មរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា
 វិទា ករិស្សន្តិ កិ បន តំ ជីវន្តំ អនុជាជិស្សន្តិ
 អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ ឧដ្ឋហិ សម្ម
 សុទិទ្ធិ កុញ្ញ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច កុញ្ញន្តោ
 បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិកុញ្ញន្តោ បុញ្ញាជិ
 ករោន្តោ អភិរមស្ស ឯ តំ មាតាបិតរោ អនុជាជន្តិ
 អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត
 សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តា តុណ្ហិ អហោសិ ។ ធុតិយម្បិ
 ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ សុទិទ្ធស្ស កលទ្ធិ-
 បុត្តស្ស សហាយកា សុទិទ្ធិ កលទ្ធិបុត្តំ ឯតនវេច្ចំ

(១៣) លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ បាននាំគ្នាចូលទៅ
 ខំយាយអង្វរសុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រថា នៃសុទិទ្ធិសំឡាញ់ អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែ
 មួយហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ
 មានទាំងស្រីភិរិយៀងថែរក្សាសប្បាយ នៃសុទិទ្ធិសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនធ្លាប់
 ស្គាល់សេចក្តីលំបាកតិចតួចសោះទេ ទោះបីអ្នកស្លាប់ទៅក្តី មាតាបិតា
 របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នកនឹងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន នៃសុទិទ្ធិសំឡាញ់ ចូរអ្នកត្រាកឡើង
 បរិភោគបាយ ផឹកទឹក ឲ្យគប់រើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយចំណី
 ផឹកទឹក ឲ្យគប់រើខ្លះហើយ នឹងបរិភោគខ្លះកាមទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យ
 (ឲ្យបាន) រីករាយសប្បាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាទេ ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុទិទ្ធិពោលពាក្យយ៉ាងនេះ
 ហើយ សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ ក៏នៅស្ងៀម ។ ពួកសំឡាញ់របស់សុទិទ្ធិ-
 កលទ្ធិបុត្រ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រពីរជើង ។ បេ ។

ត្បំ ខោសិ សម្ម សុខិទ្ធិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ
 សុខិទ្ធិ កលនុប្បត្តា តុណ្ណិ អហោសិ ។ អថខោ
 សុខិទ្ធិស្ស កលនុប្បត្តស្ស សហាយកា យេន
 សុខិទ្ធិស្ស កលនុប្បត្តស្ស មាតាបិតារោ តេនុបសង្ក-
 មីសុ ឧបសង្កមិត្តា សុខិទ្ធិស្ស កលនុប្បត្តស្ស
 មាតាបិតារោ ឯតទេវេតំ អម្ម តាត ឯសោ សុខិទ្ធិ
 អនន្តរហិតាយ ក្ខមិយោ ឯបដ្ឋោ ឥនេវ មេ មរណំ
 ករិស្សតិ បព្វជ្ជា វាតិ សេច តុម្ភេ សុខិទ្ធិ ធានុ-
 ជាធិស្សថ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ តត្រូវ
 មរណំ អាគមិស្សតិ សេច បន តុម្ភេ សុខិទ្ធិ
 អនុជាធិស្សថ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ បព្វជិ-
 តំបិ ឯ ធិត្តិស្សថ សេច សុខិទ្ធិ ធានិកមិស្សតិ
 អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ កា តស្ស អញ្ញា
 តតិ ករិស្សតិ ឥនេវ បព្វាគមិស្សតិ អនុជាធាម
 សុខិទ្ធិ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 អនុជាធាម តាតា សុខិទ្ធិ អតារស្មា អនការិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។

បីដងថា នៃសុខិទ្ធិសំឡាញ់ អ្នកឯង ។ បេ ។ សុខិទ្ធកលនុប្បត្តិកំនៅតែ
 ស្ងៀមអស់វារៈជាតំរបីដង ។ គ្រាទោះឯង មាតាបិតាទាំងឡាយរបស់
 សុខិទ្ធកលនុប្បត្តិនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំងឡាយរបស់សុខិទ្ធកលនុ-
 ប្បត្តិ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះ
 នឹងមាតាបិតាទាំងឡាយនៃសុខិទ្ធកលនុប្បត្តិថា បពិត្រលោកម្តាយលោក
 ឪពុក សុខិទ្ធិនេះ ដេកនៅលើផែនដី រកគ្រឿងកម្រាលអ្វីគ្មានសោះទេ
 ហើយគិតថា សេចក្តីស្លាប់ក្តី បព្វជ្ជាក្តី នឹងមានដល់អញក្នុងទីនេះឯង
 បើលោកទាំងឡាយមិនព្រមអនុញ្ញាតឱ្យសុខិទ្ធិចេញចាកផ្ទះហើយបួស
 ក្នុងព្រៃពុទ្ធសាសនាទេ សុខិទ្ធិនឹងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ក្នុងទីនោះមិន
 ខានឡើយ ប្រសិនណាបើលោកទាំងឡាយព្រមអនុញ្ញាតឱ្យសុខិទ្ធិចេញ
 ចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រៃពុទ្ធសាសនា ធន់តែនឹងបានឃើញមុខសុខិទ្ធិ
 ដែលនៅជាអ្នកបួសតទៅ បើសុខិទ្ធិមិនត្រេកអរ ក្នុងបព្វជ្ជាហើយ
 ធន់របស់សុខិទ្ធិនោះប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីដទៃដូចម្តេចបាន មុនជាងនឹងត្រឡប់
 មកក្នុងទីនេះវិញមិនខាន ដូច្នោះ សូមលោកទាំងឡាយ អនុញ្ញាតឱ្យ
 សុខិទ្ធិចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រៃពុទ្ធសាសនា ។ មាតាបិតាទាំង
 ឡាយនៃសុខិទ្ធិក៏ពោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយព្រម
 អនុញ្ញាតឱ្យសុខិទ្ធិចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រៃពុទ្ធសាសនាចុះ ។

(១៤) អថទោ សុទិទ្ធស្ស កលទ្ធិបុត្តស្ស សហាយកា យេន សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តោ តេនុបសង្កមីសុឧបសង្កមីត្វា សុទិទ្ធិ កលទ្ធិបុត្តំ ឯតទរោចំ ទុដ្ឋេហិ សម្ម សុទិទ្ធិ អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិត្វហិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អថទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តោ អនុញ្ញាតោស្តិ តិវ មាតាបិត្វហិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ហដ្ឋោ ទុទតោ ចាលិណ កត្តានិ បរិបុត្តាញោ វុដ្ឋាសិ ។ អថទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តោ កតិចាហំ តលំ កាហេត្វា^(១) យេន កកវា តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទ្ធា ទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច អនុញ្ញាតោស្តិ^(២) អហំ កន្តេ មាតាបិត្វហិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយ បព្វាដេតុមំ កន្តេ កកវាតិ ។ អលត្ត ទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធិបុត្តោ កកវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ អលត្ត

១ យេវុយ្យេន ពហេត្វាតិ ពាលិ ទិស្វាតិ ។ ២ ទ. ម. អនុញ្ញាតោ ។

(១៤) ត្រាតោនឯង សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រនេវក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំង ឡាយនៃសុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះ នឹងសុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រថា នៃសុទិទ្ធិសំឡាញ់ ចូរ អ្នកក្រែកឡើង អ្នកឯងមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ប្អូនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ ។ ត្រាបោះ សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ បានដឹង ថាមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីប្អូនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា (ដូច្នោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ដូចជាអណ្តែតឡើង ដូច សំអាតខ្លួនដោយដៃទាំងឡាយហើយក្រែកឡើង ។ ត្រាតោន សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ សំរកកំលាំងបានពីរបីថ្ងៃ ត្រង់មានព្រះភាគគង់ក្នុងទីណា ក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ បរិស្ស នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឲ្យចេញ ចាកផ្ទះ ហើយប្អូនក្នុងគោរពជាបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុង ផ្ទះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជ្រងំប័ប្ផស ខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ ។ សុទិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រ បានបព្វជ្ជា នឹងទុបសម្បទា

ពាក្យសុខ បឋមសិក្ខាបទសុខសម្បត្តិ

ឧបសម្បជំ ។ វចន្តបសម្បដ្ឋោ ច បធាយស្មា សុខិដ្ឋោ

ឯវរុបេ ច្ចតតុណោ សមាធាយ វត្តតិ អាវាស្ហិកោ

ហោតិ បិណ្ណាចាតិកោ បំសុក្ខុលិកោ សបទាន-

ចារិកោ អញ្ញាតំ វជ្ជិតាមំ ឧបទិស្សាយ វិហារតិ ។

(១៥) តេន ចោ បទ សមយេន វជ្ជិ ទុត្តិក្ខា

ហោតិ ទ្ធិហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន

សុកកា ឧញ្ញេន បត្តហេន យាបេតុំ ។ អថចោ

ភាយស្មតោ សុខិដ្ឋស្ស ឯតទហោសិ ឯតរហំ ចោ

វជ្ជិ ទុត្តិក្ខា ទ្ធិហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា

ពាក្យសុខ សិក្ខាបទទី ១ បព្វដ្ឋានិកទបសម្បទារបស់សុខិដ្ឋកិច្ច

ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ។ សុខិដ្ឋកិច្ចដ៏មានអាយុបានឧប-
សម្បទារហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាទានធុត្តន្តគុណ មានសភាព
យ៉ាងនេះ គឺ ជាអ្នកនៅក្នុងវិព្រ ប្រព្រឹត្តបិណ្ណបាត ប្រើប្រាស់សម្ភត្ត
បំសុក្ខលនឹងត្រចៅ (បិណ្ណបាត) តាមលំដាប់ផ្ទះ ហើយចូលទៅ
ពស្រីយនៅក្នុងស្រុករដ្ឋឯណាមួយ ។

(១៥) សម័យនោះឯង ស្រុករដ្ឋមានអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំង
ឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណាដែលគ្រលំបាក
ស្រាប់ក៏ដល់ខ្យល់សេចក្តីស្លាប់មានផ្លឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែល
មានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ
លុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ
នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ។ លំដាប់នោះឯង
សុខិដ្ឋកិច្ចដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ស្រុក
រដ្ឋមានអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រ
ក្រៃពេក មនុស្សណាដែលគ្រលំបាកស្រាប់ក៏ដល់ខ្យល់សេចក្តីស្លាប់មាន
ផ្លឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរ
ស្រូវអង្ករគេបានក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់

ន សុត្តនិក ទុញ្ញន បន្តិហោន យោបេតុំ ពហូ ទោ
 បន មេ វេសាលីយំ ញាតកា^(១) អន្តរា មហានុនា
 មហារោតា បហូតជាតវបរជតា បហូតវត្តបករណា
 បហូតនននញា យន្តនាហំ ញាតកាធំ^(២) ឧប-
 ទំស្សាយ វិហរេយ្យំ ញាតកាចំ^(៣) មំ ទំស្សាយ ធានាធំ
 ទស្សន្តំ បុញ្ញាធំ កវិស្សន្តំ កិក្ខុ ច លាភំ លទ្ធន្តំ
 អហញ្ច ចំណ្ហាកេន ន កិលមិស្សមីតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា សុទិដ្ឋោ សេនាសំ វិសាមេត្វា បត្ត-
 ចិវមាធាយ យេន វេសាលី តេន បក្កាមិ អនុប្បត្តេន
 ចារិកំ^(៤) ចរមាណេ^(៥) យេន វេសាលី តទវិសិ ។
 តត្រ សុទំ អាយស្មា សុទិដ្ឋោ វេសាលីយំ វិហរតិ
 មហារទេ ក្ខតាតារសាលាយំ ។ អស្សោសុំ ទោ
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស ញាតកា សុទិដ្ឋោ កិ-
 កលនុបុត្តោ វេសាលី អនុប្បត្តោតិ ។ តេ អាយស្មតោ
 សុទិទ្ធស្ស សង្ខមត្តោ ថាលិទាកេ កត្តាភិហារំ អភិ-
 ហរិសុ ។ អថទោ អាយស្មា សុទិដ្ឋោ តេ សង្ខមត្តោ ថាលិ-
 ទាកេ កិក្ខុធំ វិស្សន្តេត្វា បុព្វណ្ណាសមយំ ទិវាសេត្វា

១- ២-៣ ទ. ម. ញាតិ ។ ៤-៥ វិលុបិ ពោធិ៍កេសុ អទំ ធាប្បទយំ ន ទំស្សតិ ។

ទើបទំញាដូរទោន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ មិនព្យាយាមវិស្វនិរក
 អាហារបានដោយកម្រិតពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់អញមានច្រើនក្នុង
 ក្រុងវេសាលី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មាន
 មាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងទប់ករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យទំនិញច្រើន
 បើដូច្នោះ ហេតុអ្វីពន្លាញ គប្បីចូលទៅអាស្រ័យនូវញាតិទាំងឡាយ
 ហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត អាស្រ័យនូវអាត្មាអញហើយ នឹង
 បានឲ្យទានទំនិញបុណ្យ កិក្ខុទាំងឡាយនឹងបានលាភផង អាត្មាអញ
 នឹងមិនលំបាកដោយបំណុលបានផង ។ ទើបសុទិទ្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុរៀបចំ
 សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនឹងចិវ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា
 ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលគ្រែចៅកាន់ចារិកដោយ
 លំដាប់ ។ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ ។ មាន
 ដំណឹងថា សុទិទ្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុនៅក្នុងក្រុងវេសាលីព្រមហៅទៀប
 ក្រុងវេសាលីនោះ ។ ពួកញាតិសុទិទ្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុបានឮថា សុទិទ្ធកិ-
 ក្ខុជាគលនុបុត្រមកដល់ក្រុងវេសាលីហើយ ។ ពួកញាតិទាំង
 នោះ ក៏ទាំងអស់ប្រមាណហុកសិបសម្រាប់ទៅប្រគល់សុទិទ្ធកិក្ខុដ៏មាន
 អាយុ ។ លំដាប់នោះឯង សុទិទ្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចែកពាយសម្រាប់
 ប្រមាណហុកសិបសនោះ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ហើយស្ងៀកស្ងៀម

បត្តចរិមាទាយ កលទ្ធកាមំ បិណ្ណាយ ចារិសិ កលទ្ធកាមេ សបទានំ បិណ្ណាយ ចរមាដោ យេន សកមិត្តនិវេសនំ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស ញាតិទាសី អាកិទោសិកំ កុម្មាសំ ធខេតុកាមា ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា សុទិទ្ធា តំ ញាតិទាសី ឯតទរោច សចេ តំ ភតិទិធខ្និយធម្មំ ឥធមេ បត្ត អាកិរាតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស ញាតិទាសី តំ អាកិទោសិកំ កុម្មាសំ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បត្ត អាកិរាតិ ហត្ថានញ ចាទានញ សរស្ស ច ធមិទ្ធី អក្កហេសិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស ញាតិទាសី យេនាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតរំ ឯតទរោច យក្សយ្យ ជានេយ្យសិ អយ្យបុត្តោ សុទិទ្ធា អនុប្បត្តាតិ ។ សចេ ដេ សច្ចំ កណាសិ អទាសី តំ ករោមិតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មា សុទិទ្ធា តំ អាកិទោសិកំ កុម្មាសំ អញ្ញាតរំ កុម្មម្មលំ ទិស្សាយ បរិកុញ្ញតិ ។ ចិតាមិ ទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស កម្មត្តា អាកម្មត្តា

ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរក្នុងវេលាព្រឹកហើយចូលទៅកាន់កលទ្ធគ្រាម ដើម្បីបិណ្ណបាត កាលដើរទៅដើម្បីបិណ្ណបាតតាមលំដាប់ផ្លូវក្នុងកលទ្ធគ្រាម លំនៅនៃចិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុ មានប្រាថ្នាដើម្បីចោលនំកុម្មាសដ្ឋម ។ ត្រាទោះ សុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុ និយាយនឹងខ្ញុំស្រីរបស់ញាតិនោះថា ម្ចាស់ខាងទាសី បើទំនោះជារបស់ចោលហើយ ចូរខាងទាសីក៏មកក្នុងបាត្រពេញនេះវិញ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំស្រីនៃញាតិរបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ចាន់នំកុម្មាសដ្ឋមនោះទៅក្នុងបាត្ររបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុហើយបានស្គាល់ជាកំនូរវៃដ៏ជើងនឹងសំឡេងរបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុនោះច្បាស់ ។ វេលានោះ មាតារបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ខ្ញុំស្រីរបស់ញាតិនៃសុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងមាតារបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុថា បត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នកជ្រាប សុខទិដ្ឋភិក្ខុអយ្យបុត្រ និមន្តមកដល់ហើយ ។ មាតារបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុឆ្លើយថា ខែហង បើហងឯងនិយាយពាក្យពិតមែន អញនឹងឱ្យហងរួចជាអ្នកជា ។ សម័យនោះឯង សុខទិដ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ចាន់នំកុម្មាសដ្ឋមនោះប្រដាប់ដោយសាលា ១ ។ ចំណែកខាងចិតារបស់សុខទិដ្ឋភិក្ខុក៏ធ្វើការដោយវិញ

អន្តរាយ អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ តំ អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ
 អញ្ញាវំ កុម្មុយំ ធិស្សាយ បរិកុញ្ញន្តំ ធិស្សាន យេនា-
 យស្មា សុទ្ធិន្តោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច អន្តំ ធាម តាត សុទ្ធិន្ត អាភិទោសិកំ
 កុម្មាសំ បរិកុញ្ញិស្សសំ នន្តំ^(១) តាត សុទ្ធិន្ត សកកេហំ^(២)
 កន្តត្ថន្តំ ។ អកមម្ហា ទោ តេ កហបតំ កេហំ តត្តាយំ^(៣)
 អាភិទោសិកោ កុម្មាសោ មយា លទ្ធាតិ^(៤) ។ អថទោ
 អាយស្មតោ សុទ្ធិន្តស្ស មិតា អាយស្មតោ សុទ្ធិន្តស្ស
 ពាហាយំ កហេត្វា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច ឯហិ
 តាត សុទ្ធិន្ត យំ កមិស្សាមាតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 សុទ្ធិន្តោ យេន សកមិតុ ធិសេនំ តេនុបសង្កមំ ឧប-
 សង្កមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ធិសិទិ ។ អថទោ អាយស្ម-
 តោ សុទ្ធិន្តស្ស មិតា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច កុញ្ញ
 តាត សុទ្ធិន្តាតិ ។ អលំ កហបតំ កតំ មេ អន្តំ កត្ត-
 តិក្ខន្តំ ។ អធិវាសេហិ តាត សុទ្ធិន្ត ស្វាតនាយ កត្តន្តំ ។
 អធិវាសេសំ ទោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ តុណ្ណិកាវេន ។
 អថទោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

១ ឧ. ម. ៨៤ តម ។ ២ ឧ. ម. សកំ គេហំ ។ ៣ ឧ. តត្តាយំ ។ ៤ មយា លទ្ធាតិ
 ធាម្យយំ ឧរោចិយមម្ហោ ធាម្យ ៨ ទិស្សតិ ។

កំបានឃើញសុទ្ធិន្តំកំពុងធាន់និកុម្មាសម្ព័ន្ធនោះប្របដណ្តាំងសាលា លុះ
 ឃើញហើយ សុទ្ធិន្តិកុំនៅក្នុងទីណា (បិតានោះ) ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ
 លុះចូលទៅហើយក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តិកុំមានអាយុថា នៃសុទ្ធិន្តិកុំ យើង
 ជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ថ្វីកំលោកមកធាន់និកុម្មាសម្ព័ន្ធវិញ សុទ្ធិន្តិ-
 កុំគួរតែលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ សុទ្ធិន្តិកុំឆ្លើយថា បពិត្រ
 ធិហបតី អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញាមហើយ និកុម្មាសម្ព័ន្ធនេះ អាត្មាបានពីផ្ទះ
 នោះមក ។ លំដាប់នោះ បិតាសុទ្ធិន្តិកុំ ក៏ចាប់កំភួនដៃសុទ្ធិន្តិកុំហើយ
 និយាយនឹងសុទ្ធិន្តិកុំថា សុទ្ធិន្តិកុំ លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ លំដាប់
 នោះ លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា សុទ្ធិន្តិកុំមានអាយុ ក៏ចូលទៅ
 ក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាល
 ប្រគេន ។ បិតាក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តិកុំពេលនោះថា សុទ្ធិន្តិកុំ សូម
 លោកនិមន្តធាន់ចង្ហាន់ ។ សុទ្ធិន្តិកុំឆ្លើយថា ល្ហើយធិហបតី ថ្ងៃនេះអាត្មា-
 ភាពធាន់រួចហើយ ។ បិតាឆ្លើយថា សុទ្ធិន្តិកុំ សូមលោកនិមន្តទទួល
 ចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ សុទ្ធិន្តិកុំ ក៏ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណិភាព ។
 សុទ្ធិន្តិកុំក៏ត្រាកចាកអាសនៈហើយនិមន្តទៅក្នុងពេលនោះឯង ។

(១៦) អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស មាតា តស្សា
 រត្តិយា អច្ចយេន ហរិតេន តោមយេន បឋវី ឌីបុញ្ញាបេត្វា
 ទ្វេ បុញ្ញោ កាវាបេសិ ឯកំ ហិរញ្ញាស្ស ឯកំ សុវណ្ណាស្ស
 តាវ មហាត្តា បុញ្ញា អហេសំ ឌីរតោ បិរតោ បុរិសោ ចារតោ
 បិតំ បុរិសំ ន បស្សតំ ចារតោ បិរតោ បុរិសោ ឌីរតោ បិតំ
 បុរិសំ ន បស្សតំ តេ បុញ្ញោ កិលញ្ញេហិ បដិញ្ញាណបេត្វា
 បដ្ឋេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា តិរោករណីយំ បរិក្ខិ-
 ចាបេត្វា^(១) អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរាណទុតិយំកំ
 អាមន្តេសំ តេនហិ វជុ យេន អលង្ការេន អលង្កតា
 បុត្តស្ស សុទ្ធិន្ទស្ស ចិយា អហោសិ មនាចា-
 តេន អលង្ការេន អលង្កតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ
 ទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស មាតុយា បច្ចុស្សាសិ ។
 អថទោ អាយស្មា សុទ្ធិន្ទោ បុព្វញ្ញាសមយំ វិវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាណយ យេន សកបិតុ ឯវេសនំ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញាត្ត អាសនេ ឯសីទិ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស ចិតា យេនាយស្មា
 សុទ្ធិន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ បុញ្ញោ វិវាបេត្វា

១ យេរយ្យេន បរិក្ខិបិញ្ញាតិ បារោ ទិស្សតិ ។

(១៦) លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង មាតាសុទ្ធិន្ទភិក្ខុ ប្រើមនុស្សឲ្យ
 បង្ហាត់ប្រាប់ដោយអាចមន៍តាស្រស់ រួចឲ្យគាត់នាំទ្រព្យព័រគំនរ គឺ
 ប្រាក់១ គំនរ មាស១ គំនរ ជាគំនរធំៗ បុរសឈរខាងអាយមើលទៅ
 បុរសឈរខាងនាយមិនឃើញ បុរសឈរខាងនាយមើលមកបុរសឈរ
 ខាងអាយក៏មិនឃើញ ហើយឲ្យបិទបាំងគំនរទាំងពីរនោះដោយកន្ទួល
 ឲ្យត្រាលភាសនៈទុកត្រង់កណ្តាល រួចឲ្យបាំងទាំងដុំវិញព័រគំនរក្រៅ
 (គំនរនោះ) ហើយហៅស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុមកបង្ហាត់
 ថា កូនស្រី បើដូច្នោះ គ្រឿងប្រដាប់ណាដែលឯងស្អិតស្អាងហើយ
 ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទ្ធិន្ទកូនអញ ត្រូវឯងស្អិតស្អាងគ្រឿង
 ប្រដាប់នោះចុះ ។ ស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ទទួល
 ពាក្យមាតារបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុថា បាសអ្នកមាតា ។ គ្រានោះ
 សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀមរួចកាន់យកបាត្រនឹងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក លំ-
 នៅបិការបស់ខ្លួននៅត្រង់ទីណា ចូលទៅត្រង់ទីនោះ ពុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏គង់លើភាសនៈដែលគេត្រាលទុកបំរុង ។ លំដាប់
 នោះ បិការបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុនៅត្រង់ទីណា
 ក៏ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បង្ហាត់អ្នកបំរើឲ្យបើក

អាយស្មុន្នំ សុទិដ្ឋំ ឯតទរោច ឥនទ្ធលោ តាត សុទិដ្ឋ
 មាតុមត្តិកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តិធនំ អញ្ញំ បេត្តិកំ អញ្ញំ
 បិតាមហំ លត្តា តាត សុទិដ្ឋ ហិណយាវត្តិក្ខា កោតា
 ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហិ ត្វំ តាត សុទិដ្ឋ
 ហិណយាវត្តិក្ខា កោតេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច ករោ-
 ហិតិ ។ តាត ន ឧស្សហាមិ ន វិសហាមិ អភិរតោ
 អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិដ្ឋស្ស បិតា
 អាយស្មុន្នំ សុទិដ្ឋំ ឯតទរោច ឥនទ្ធលោ តាត សុទិដ្ឋ
 មាតុមត្តិកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តិធនំ អញ្ញំ បេត្តិកំ
 អញ្ញំ បិតាមហំ លត្តា តាត សុទិដ្ឋ ហិណយាវត្តិក្ខា
 កោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហិ ត្វំ
 តាត សុទិដ្ឋ ហិណយាវត្តិក្ខា កោតេ ច កុញ្ញស្ស
 បុញ្ញានិ ច ករោហិតិ ។ វិទេយ្យម ខោ តំ
 តហបតិ សចេ ត្វំ ធាតិកខ្សៀយ្យសិតិ ។ វិទេហិ
 តាត សុទិដ្ឋាតិ ។ តេនហិ ត្វំ តហបតិ

គំនរទ្រព្យទាំងនោះ ហើយប្រាប់សុទិដ្ឋដ៏មានអាយុថា សុទិដ្ឋកូន នេះ
 ជាទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បត្តិ
 ដើមខាងប្រុសរបស់បិតានឹងមតិរបស់ដីតាផ្សេងទៀត សុទិដ្ឋកូន បើ
 លោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយផង សុទិដ្ឋកូន ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក
 ហើយនឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។
 សុទិដ្ឋតបថា ញោម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាពេញចិត្ត
 តែក្នុងការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ។ បិតាសុទិដ្ឋដ៏មានអាយុ និយាយនឹង
 សុទិដ្ឋដ៏មានអាយុ ជាតំបត្រផងផង ។ បេ ។ ជាតំបត្រផងផងថា
 សុទិដ្ឋកូន នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមាន
 ទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងប្រុសរបស់បិតានឹងមតិរបស់ដីតាផ្សេងទៀត
 សុទិដ្ឋកូន បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រង
 សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។ សុទិដ្ឋកូន ចូរលោក
 សឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យ
 ឲ្យបានផង ។ សុទិដ្ឋកុតតបថា គហបតិ បើញោមអត់ទោសឲ្យអាត្មា-
 ភាព ។ នឹងសូមជំរាបញោមបន្តិច ។ បិតាទទួលព្រមថា សុទិដ្ឋកូន ចូរ
 លោកនិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ ។ សុទិដ្ឋកុតតប្រាប់ថា គហបតិ

មហាន្ត មហាន្ត សាលាបសិទ្ធិកេ កាកាមេត្វា ហិរញ្ញា-
 សុវណ្ណស្ស ប្បវេណី សកដេហិ និព្វាហាមេត្វា មជ្ឈេ
 កង្កាយ សោតេ ឌុសានេហិ^(១) តំ កិស្ស ហេតុ យំ
 ហិ តេ គហបតិ ភវិស្សតិ តតោនិទានំ ភយំ
 វា ធម្មិតតំ វា លោមហំសោ វា អារក្ខា វា សោ
 តេ ន ភវិស្សតិ ។ ឃី វុត្តេ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស
 បិតា អនត្តមនោ អហោសិ កថំ ហិ នាម បុត្តោ
 សុទ្ធិន្ទោ ឃី វុត្តតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស
 បិតា អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរណទុតិយិកិ
 អាមន្តេសំ តេនហិ វុត្តំ បិយា ច មនាថា ច
 អប្បវនាម បុត្តោ សុទ្ធិន្ទោ តុយ្ហំបិ វចនំ ករយ្យតិ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទ្ធិន្ទស្ស ចានេសុ គហេត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ ឃីតនេវេច កិទិសា នាម តា អយ្យបុត្ត
 អន្តរាយោ យាយំ តំ ហេតុ ព្រាហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។

១ ឌ. ឌោរោ ។ ម. វ. ឌោរោ ។

បើដូច្នោះ ញោមត្រូវបង្កប់មនុស្សឲ្យធ្វើការផ្សេងៗ ហើយឲ្យច្រកប្រាក់
 នឹងមានឲ្យពេញ រួចផុតដោយរទេះ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលខ្សែ
 ទឹកទន្លេគង្គា ហេតុអ្វីបានជាអាត្មាដូច្នោះ គហបតី ព្រោះថាទ្រព្យទាំង
 ពួងតែមានដល់អ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីគក់ស្ងួតក្តី សេចក្តី
 ព្រៃរមក្តី ការថែរក្សាក្តី តែមានដល់អ្នកនោះមិនខាន ព្រោះតែទ្រព្យ
 ទាំងនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសប្រាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងខ្សែទឹកហើយ)
 សេចក្តីអន្តរាយមានភ័យជាដើមនោះនឹងមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ កាល
 សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុពេលយ៉ាងនេះហើយ បិតារបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ
 មានសេចក្តីពាមស្បែកចិត្តថា ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកសុទ្ធិន្ទដ៏
 កូនពេលយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង បិតារបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ ទើប
 ហៅស្រីបុរណទុតិយិកាបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុមកប្រាប់ថា នៃនាងក្រមុំ
 បើដូច្នោះ នាងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទ្ធិន្ទកូនអញ នាងធ្វើ
 ដូចម្តេចនឹងឲ្យសុទ្ធិន្ទកូនអញធ្វើតាមពាក្យនាងឯងបាន ។ គ្រានោះឯង
 ស្រីបុរណទុតិយិកាបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុបានប្រក់ឧបដើមទាំងពីររបស់
 សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទ្ធិន្ទកូនថា បពិត្រ
 អយ្យបុត្រ លោកប្រិត្រិត្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្បរោទាំង
 ឡាយណា ស្រីអប្បរោទាំងឡាយនោះមានទ្រង់ត្រាយប្រវែងដូចម្តេចទៅ។

ន ទោ អហំ ភគិណំ អច្ឆរណំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរមីតិ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ឋស្ស បុរាណទុតិយំ កា អដ្ឋ-
 តក្កេ មំ អយ្យបុត្តោ សុទិទ្ឋោ ភគិណំ វាទេន សមុទាចរតីតំ
 តត្ថវ មុច្ឆិតា បបតា ។ អថទោ អាយស្មា សុទិទ្ឋោ
 មំតវំ ឯតទរោច សចេ តហាបតិ កោជំ ធាតត្ថំ
 ទេថ មា ហោ វិហេមយំត្ថាតិ ។ កុញ្ញ តាត
 សុទិទ្ឋាតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ឋស្ស មាតា
 ច មិតា ច អាយស្មន្តំ សុទិទ្ឋំ បណីតេន ទាទដិយេន
 កោជដិយេន សហត្ថា សន្តប្បេសុំ សម្បវារេសុំ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ឋស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុទិទ្ឋំ កុត្តវំ ទុំនំតបត្តចារណី ឯតទរោច ឥទំ តាត
 សុទិទ្ឋ កុលំ អន្សំ មហាទ្ធនំ មហាកោតំ បហូតជាត-
 រុបរជតំ បហូតវត្ថុបករណំ បហូតធនធានំ លត្តា តាត
 សុទិទ្ឋ ហីនាយាវត្ថុត្ថា កោតា ច កុញ្ញតំ បុញ្ញានំ
 ច កាតុំ ឯហិ ត្ថំ តាត សុទិទ្ឋ ហីនាយាវត្ថុត្ថា
 កោតេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានំ ច ករោហិតំ ។

សុទិទ្ឋភិក្ខុធើយថា វៃប្បូនស្រី កាតាមិនបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ធើម្ប
 ស្រីអប្បវាទិវនោះទេ ។ វេលានោះ ស្រីបុរាណទុតិយការបស់សុទិទ្ឋ
 ភិក្ខុភិក្ខុកេតាមនស្សគូចចិត្តថា តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ លោកសុទិទ្ឋអយ្យបុត្រ
 ត្រាន់តែហៅអញថាប្អូនស្រី ។ ប៉ុណ្ណោះទេ ដូច្នេះហើយ ក៏ជ្រប់ដួលដេក
 ក្នុងទីនោះឯង ។ គ្រានោះ សុទិទ្ឋដ៏មានអាយុទើបនិយាយពាក្យនេះនឹង
 ចិត្តាថា គហបតី បើញាមមានកោជនគួរនឹងឲ្យបានកាតាបានសូមញាម
 ឲ្យបានមកចុះ កុំធ្វើកាតាឲ្យរស់បាក់ពេកឡើយ ។ ចិត្តសុទិទ្ឋធើយថា
 សុទិទ្ឋកូន កោជនាហារនោះមាន សូមលោកនិមន្តទាន់ចុះ ។ វេលា
 នោះ មាតាបិតារបស់សុទិទ្ឋដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្ហាន់ដ៏ត្នូញ្ជឹតសាវ
 ឲ្យសុទិទ្ឋភិក្ខុដ៏មានអាយុទាន់ ដោយដៃខ្លួនឯង ។ សម័យនោះឯង មាតា
 របស់សុទិទ្ឋដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុទិទ្ឋភិក្ខុនៅវេលាទាន់រួចហើយ
 លែងលូកដៃទៅក្នុងប្រាសាទហើយថា វៃសុទិទ្ឋកូន ត្រកូលនេះសុកស្តម្ភ មាន
 ទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បំបូណិ មានគ្រឿងឧបក-
 រណ៍បំបូណិ មានស្រូវអង្ករបំបូណិ វៃសុទិទ្ឋកូន សូមលោកនិមន្តសឹក
 ចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយផង
 ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង សុទិទ្ឋកូន សូមលោកនិមន្តសឹកចេញជាគ្រហស្ថ
 មក ហើយនឹងចាយវាយនូវសម្បត្តិទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យឲ្យបានចុះ ។

អម្ប ធន ធុស្សហាមិ ធន វិសហាមិ អភិរតោ អមា
 ត្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ ។ មេ ។
 តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុខិន្ទំ ឯតទរោច ឥទំ តាត សុខិន្ទ កុលំ អន្តិ
 មហទ្ធនំ មហាកោតំ មហូតជាត្រុបរដតំ មហូតវិទ្ធិបក-
 រណំ មហូតធនធន្យំ តេនហិ តាត សុខិន្ទ ពិជកំបិ
 ទេមា មា ទោ អប្បត្តកំ សាមតេយ្យំ លិច្ឆរិទោ^១
 អតិហារមេសុខិន្ទ ។ ឯតំ ខោ មេ អម្ប សក្កា
 កាតុន្តំ ។ កហំ បទ តាត សុខិន្ទ ឯតរហិ
 វិហារសីតិ ។ មហារទេ អម្មាតិ ។ អថខោ អាយស្ម
 សុខិន្ទោ ធុដ្ឋាយាសនា មក្កាមិ ។

[១៧] អថខោ អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស មាតា
 អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស បុរាណធុតិយិកំ អាមន្តេសិ
 តេនហិ វុទ្ធ យនា ធុតុនិ អហោសិ បុម្ពំ តេ
 ធុប្បន្តំ កោតំ អថ មេ អាហេចយ្យាសីតិ ។ ឯវិ
 អយ្យេតិ ខោ អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស បុរាណធុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស មាតុយា មច្ឆស្សោសិ ។

១ សព្វន្ត ចោត្តេសុ លិច្ឆរិយោតិ ធារោ ទិស្សតិ ។

សុខិន្ទកិក្ខុឆ្លើយថា ញោម អត្តាមិមកាចហាន (ឆ្លើយ៉ាងនោះទេ)
 អត្តាត្រេកអរចំពោះតែត្រង់ប្រព្រឹត្តត្រហ្មចរិយធម៌ម្យ៉ាង ។ មាតារបស់
 សុខិន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងសុខិន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ជាតំរប់ពីរដងផង ។ មេ ។ ជាតំរប់បីដងផងថា សុខិន្ទកូន ត្រកូលនេះ
 សុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌
 មានគ្រឿងឧបករណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ សុខិន្ទកូន បើដូច្នោះ
 សូមលោកអាណិតគ្រាន់តែឲ្យតូចបន្តិចចុះ កុំឲ្យតូចស្តេចលិច្ឆរិយក៏បដាន់
 យកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់យើង ដែលជាត្រកូលឥតកូននោះឡើយ ។
 សុខិន្ទកិក្ខុឆ្លើយថា ញោម បើគ្រាន់តែធ្វើកិច្ចប៉ុណ្ណោះអត្តាអាចធ្វើឲ្យបាន ។
 ហតាសុខិន្ទសួរថា សុខិន្ទកូន ឥឡូវនេះ លោកគង់នៅឯណា ។ សុខិន្ទ
 កិក្ខុតបថា ញោម អត្តានៅក្នុងព្រៃមហាន ។ គ្រានោះឯង សុខិន្ទ
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រាកចាកអាសនៈហើយចេញដើរទៅ ។

[១៧] គ្រានោះ មាតារបស់សុខិន្ទដ៏មានអាយុ ហៅនាងបុរាណធុតិ-
 យិការបស់សុខិន្ទដ៏មានអាយុមកហើយនិយាយថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា
 បើកាលណា នាងមានវ័យហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់នាងកើតឡើងហើយ
 នាងត្រូវប្រាប់ដល់ម៉ែ ក្នុងកាលនោះ ។ នាងបុរាណធុតិយិការបស់សុខិន្ទ
 ដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុខិន្ទដ៏មានអាយុថា ចាសម្តែ ។

អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកា
 ន ចិរស្សវ ឧត្តំ អហោសិ បុច្ឆសា ឧប្បដ្ឋិ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតវំ ឯតទវេច ឧត្តំ ឧត្តំ
 អយ្យេ បុច្ឆំ មេ ឧប្បដ្ឋន្តិ ។ តេនហិ វត្ថុ យេន
 អលង្ការេន អលង្កតា បុត្តស្ស សុទិទ្ធស្ស ចិយា
 អហោសិ មជាថា តេន អលង្ការេន អលង្កតា ។ ឯវំ
 អយ្យេតិ ទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតុយា បច្ឆស្សាសិ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតា អាយស្មតោ
 សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកំ អាទាយ យេន មហាវធំ
 យេនាយស្មា សុទិទ្ធា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មតំ សុទិទ្ធា ឯតទវេច វធំ តាត សុទិទ្ធា
 កុលំ អឡំ មហាទុធំ មហាកោតំ បហុតជាត្របរជតំ
 បហុតវត្ថុបករណំ បហុតធនធានំ លត្តា តាត សុទិទ្ធា
 ហិណយាវត្តិត្វា កោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ
 ឯហិ តុំ តាត សុទិទ្ធា ហិណយាវត្តិត្វា កោតេ ច កុញ្ញស្ស

លំដាប់នោះ នាងបុរាណទុតិយិកាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុ បិទយូរឬខ្លាច
 នាងក៏មានរដូវ ផ្កាគឺឈាមនៃនាងនោះក៏កើតឡើង ។ ទើបនាងបុរាណ-
 ទុតិយិកាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុ បានប្រាប់មាតាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុ
 យ៉ាងនេះថា មែ ខ្ញុំមានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់ខ្ញុំកើតហើយ ។
 មាតាតបថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា បើដូច្នោះនាងឯងប្រដាប់តាក់តែង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិទ្ធាកូន
 (យើង) នាងចូរប្រដាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ ។
 នាងបុរាណទុតិយិកាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតាបេស
 សុទិទ្ធាដ៏មានអាយុថា ចាសមែ ។ លំដាប់នោះ មាតាបេសសុទិទ្ធាដ៏មាន
 អាយុ ក៏នាំនាងបុរាណទុតិយិកាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុចូលទៅកាន់ព្រៃ
 មហាវនដែលសុទិទ្ធាកូននៅនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានពោលខ្លូរ
 ពាក្យនេះនឹងសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សុទិទ្ធាកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តុក
 ហេតុព្រះច្រើន មានរបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ច្រើន មានហសប្រាក់ច្រើន
 មានគ្រឿងទមកណ៍ជាទីតាប់ចិត្តច្រើន ហេតុធនធានស្រូវអង្ករច្រើន
 ម្ចាស់សុទិទ្ធាកូន អ្នកត្រឡប់មកដើម្បីហ៊ានរកទ ក៏គង់នឹងបានបរិភោគ
 នូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យចាំឡាយផង ម្ចាស់សុទិទ្ធាកូន អ្នកត្រូវត្រឡប់
 មកកាន់ហ៊ានរកទជាគ្រហស្ថវិញ ហើយបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង

បុត្តា ធិ ច តតោហិតំ ។ អម្ព ធិ ទុស្សោរិ ធិ វិស
 ហាមិ អភិរតោ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិតំ ។ ទុតិយម្ប
 ទោ ។ បេ ។ តតិយម្ប ទោ អាយស្សតោ សុខិទ្ធិស្ស
 ហតា អាយស្សន្តំ សុខិទ្ធិ ឯតទរោច ឥទំ តាត
 សុខិទ្ធិ កុលំ អម្បំ មហាទ្ធិមំ មហាកោតំ មហូត-
 ជាត្រូវរាជតំ មហូតវិត្តបក្ករណំ មហូតធនធានំ តេនហិ
 តាត សុខិទ្ធិ តិដកំបិ ទេហិ មា ទោ អប្បត្តកំ
 សាបតេយ្យំ លិច្ឆរិទោ អតិហារេសុខិទ្ធិ ។ ឯតំ
 ទោ បេ អម្ព សក្កា កាតុន្តិ បុរាណទុតិយិកាយ
 ពាហាយំ តហេត្វា មហាវំធំ អជ្ឈោតាហេត្វា
 អម្បញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ អនាទីនវនស្សោ បុគ្គលា-
 ទុតិយិកាយ តិក្ខុត្តំ មេថុធំ ធម្មំ អភិវិញ្ញាបេសិ ។
 សា តេន កត្តំ កត្តា ។

(១៨) កុម្មា ទេវំ សទ្ធិមទុស្សវេសុំ និវទ្ធានោ វត
 កោ ភិក្ខុសង្ឃោ និវាទីនរោ សុខិទ្ធិន កុលទ្ធិបុត្តេន
 អទ្ធិធំ ទុប្បាទិតំ អាទីនរោ ទុប្បាទិតោតិ ។

ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផង ។ សុខិទ្ធិតបថា ញោម អាត្មាសីកមិនកើតទេ
 អាត្មាមិនព្រមសីកទេ អាត្មាត្រកអរតែប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។ មាតា
 របស់សុខិទ្ធិដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងសុខិទ្ធិដ៏មានអាយុ អស់វារៈ
 ២-៣ ដងហើងនេះថា នៃសុខិទ្ធិកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យ
 ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជា
 ទីតាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រវែងច្រើន នៃសុខិទ្ធិកូន បើដូច្នោះ
 អ្នកចូរឲ្យត្រឹមតែពូជចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆរិយករំបយកសម្បត្តិទ្រព្យយើង
 ដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន ។ សុខិទ្ធិធ្វើយថា ញោម អាត្មាអាចធ្វើ
 កិច្ចនេះដូចបាន ហើយក៏ចាប់ដៃនាងបុរាណទុតិយិកា កៀកចូលទៅកាន់
 ព្រែមហាន យល់ឃើញថាមិនមានទោសព្រោះសិក្ខាបទព្រះអង្គមិនទាន់
 បានបញ្ញត្ត ហើយញ៉ាំងមេថុនធម្មឲ្យសម្រេចដោយនាងបុរាណទុតិយិកា
 អស់វារៈ ៣ ដង នាងក៏មានគភីដោយមេថុនសេវនៈនោះ ។

(១៨) កុម្មុទៅតាទាំងឡាយ ក៏ញ៉ាំងសំឡេងឲ្យពូជទ្រវែងទៅថា
 ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ ពួកកុម្មុនដែលវិករ មិនដែលមានទោស (ឥ-
 ច្បវនេះ) សុខិទ្ធិកូនបុត្រធ្វើសេចក្តីវិករនឹងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។

កុម្មារំ ទេវំ ធី ធី សុត្តំ សុត្តា ចានុម្មហារាជិកា
 ទេវំ សទ្ធមនុស្សវេសុំ តាវតិសា ទេវំ យោមា
 ទេវំ តុសិតា ទេវំ ធិម្មានតិ ទេវំ បរិម្ពិត-
 វសវត្តំ ទេវំ ព្រហ្មកាយិកា ទេវំ សទ្ធមនុស្ស-
 វេសុំ ធិវត្ថុទោ វត រោ ភិក្ខុសង្ខេព ធិវត្ថុ-
 ធាវេ សុទិទ្ធន កលទ្ធម្បត្តន អត្ថុទំ ធុប្បាទិតំ
 អាទិទេវំ ធុប្បាទិតោតិ ។ វតិហ តេន ខណេន
 តេន ម្បត្តន យាវ ព្រហ្មលោកា សន្តោ
 អត្តត្ថញ្ញំ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 បុរាណទុតិយិកា វស្ស ភត្តស្ស បរិចាកមច្ឆាយ បុត្តំ
 វិជាយំ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស សហាយកា
 វស្ស ធារកស្ស វិជកោតិ ធាមំ អតំសុ
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកាយ វិជក-
 ហតាតិ ធាមំ អតំសុ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស វិជក-
 វិតាតិ ធាមំ អតំសុ ។ តេ អបរេន សមយេន ធុកោ
 អការស្សា អនតាវយំ បព្វជិត្វា អហត្តំ សច្ឆាតំសុ ។

ចាកុម្មហារាជិកាទេវតាទាំងឡាយ ពួកសំឡេងកុម្មទេវតាទាំងនោះហើយ
 ក៏ញ្ជាំងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅ ពួកទេវតាដទៃទៀតឲ្យ យោមា តុសិតា
 និម្មានតិ បរិម្ពិតវសវត្តិ (រហូតដល់) ពួកព្រហ្ម (បានពួកសំឡេងគ្នា
 គ្នាមកហើយ) ក៏ញ្ជាំងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅថា ម្ចាស់យើងទាំង
 ឡាយ ពួកភិក្ខុមិនដែលរឹកវរ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវនេះ) សុទិទ្ធ
 កលទ្ធម្បត្រ មកធ្វើសេចក្តីរឹកវរនឹងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។ សូរសព្ទ
 (យើងនេះ) ក៏ពួកនិរទេវតាទាំងឡាយដកបដល់ព្រហ្មលោកដោយ ១ ខណៈ
 ទំរពចនោះឯង ។ ត្រានោះ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិទ្ធដ៏មាន
 អាយុ អាស្រ័យគភីនោះកាន់វិភាសំឡេងជាលំដាប់ ទើបសំរាលទូរកូន
 ប្រុសមួយ ។ លំដាប់នោះ ពួកសំឡេងសុទិទ្ធដ៏មានអាយុ បានតាំង
 ឈ្មោះទារកនោះថា វិជក បានតាំងឈ្មោះនាងបុរាណទុតិយិការបស់
 សុទិទ្ធដ៏មានអាយុថា វិជកមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទិទ្ធដ៏មានអាយុថា
 វិជកបិតា ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អ្នកទាំងពីរនោះ បាន
 ចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងភេទជាបុគ្គលអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការ
 ងារក្នុងផ្ទះហើយបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តផល ។

បារាណសិកា បឋមសិក្ខាបទស្ស សុខិនិប្បដិសារោ

(១៧) អថខោ អាយស្មតោ សុខិនិប្បដិសារោ អហ្មទេវ
 កុក្កុច្ឆំ អហ្ម វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ន វត
 មេ លាភា ទុល្លច្ឆំ វត មេ ន វត មេ សុលច្ឆំ យោហំ
 ឃីវ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិត្វា ជាសត្តិ យាវជីវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុទ្ធី ។ សោ តេនេវ
 កុក្កុច្ឆេន តេន វិប្បដិសារេន កំសោ អហោសិ
 លូខោ ទុព្វណ្ណោ ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាករោ ធម្មនិ-
 សន្តតកត្តោ អន្តោមនោ លំនមនោ ទុក្ខំ ទុម្មនោ
 វិប្បដិសារី បជ្ឈាយំ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុខិនិប្បដិសារោ
 សហាយកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សុខិនិប្បដិសារោ ឯតទរោច្ឆំ
 បុព្វេ ខោ ភ្នំ អារុសោ សុខិនិប្បដិសារោ អហោសិ
 មិច្ឆិទ្ធិយោ បសន្តមុទុវណ្ណោ វិប្បសន្តច្ឆវិណ្ណោ
 បរិយោទាតោ សោទានិ ភ្នំ ឯតរហំ កំសោ លូខោ
 ទុព្វណ្ណោ ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាករោ ធម្មនិសន្តតកត្តោ

បារាណសិកា សិក្ខាបទទី ១ អំពីសេចក្តីត្រូវប្រយោយរបស់សុខិនិប្បដិសារោ

(១៧) ត្រាខោះ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីត្រូវប្រយោយស្តាយ
 ក្រោយ ក៏កើតមានផលសុខិនិប្បដិសារោ អត្តាអញពេញហៅ
 ជាវតលាភ លាភមិនមានផលអត្តាអញទេ ភាពជាបទុស្ស ពេញ
 ហៅអត្តាអញបានដោយអត្រកំ មិនមែនអត្តាអញ បានដោយល្អទេ
 ដោយហេតុអត្តាអញ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្ត្រាទ្រង់
 សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រោះសេចក្តីសង្ស័យនឹង
 សេចក្តីត្រូវប្រយោយស្តាយក្រោយខោះឯង សុខិនិប្បដិសារោប្រដក់មាន
 សម្បុរព្រះភិក្ខុទៅជាពេកល្បឿនស្វែកស្វែង មានខ្លួនរម្ងាប់ដោយសរសៃ
 មានចិត្តក្រំមកទ្រមិនទ្រមើយ កើតទុក្ខក្នុងចិត្តនឹកស្តាយក្រោយសញ្ញប់
 សញ្ញា ។ លំដាប់ខោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡេញរបស់សុខិនិប្បដិសារោ
 ពាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខិនិប្បដិសារោ អារុសោសុខិនិប្បដិសារោ
 ពិរិយលោកមានសម្បុរល្អ មានវិន្ទិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខដ៏ថ្លា
 មានសម្បុរវ័យស្រស់បស់ផ្លូវផងល្អ ឥឡូវនេះលោកទៅជាស្តុមសៅហ្មង
 មានសម្បុរព្រះភិក្ខុ កើតពេកល្បឿនស្វែកស្វែង មានខ្លួនរម្ងាប់ដោយសរសៃ

អន្តោមនោ លីនមនោ ទុក្ខំ ទុក្ខនោ វិប្បដិសារី
 បដ្ឋាយសិ កត្វំ នោ ភំ អារុសោ សុទិទ្ធ
 អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ន ទោ អហំ
 អារុសោ អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរមិ អត្ថំ មេ
 ចាបកម្មំ^(១) កតំ បុរាណទុតិយំកាយ មេដុនោ
 ធម្មោ បដិសេវិតោ តស្ស មយ្ហំ អារុសោ អហុនេវ
 កុក្កុទ្ធំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ន វត
 មេ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ
 ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិត្វា ធាសត្ថិ យាវជីវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតុទ្ធំ ។ អលំ ហិ
 តេ អារុសោ សុទិទ្ធ កុក្កុទ្ធាយ អលំ វិប្បដិសារាយ
 យំ ភំ ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិត្វា ន សត្ថិ-
 ស្សសំ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតុ

១ ខ. ធម្មំ ។ ម. ធម្មកំ ។

មានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមិនទ្រមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តក្តៅក្រហាយសញ្ចប់
 សញ្ជឹង ម្នាលអារុសោសុទិទ្ធ លោកមិនស្ងៀមត្រកអារហើយចេះតែទំ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទៅទេប្បអ្វី ។ សុទិទ្ធផ្ទើយតបថា វៃលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនមែនមិនត្រកអារហើយចេះតែទំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ទេ ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្មគឺសេពមេដុនធម្មនឹងស្រ្តីបុរាណទុតិ-
 យិកា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សេចក្តីសន្សំយនឹងសេចក្តីស្តាយក្រោយ
 ក៏កើតមានដល់ខ្ញុំខានឯងថា ពាក្យអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភ
 មិនមានដល់ពាក្យអញទេ ភាពជាមនុស្សពេញហៅពាក្យអញបានដោយ
 ពាក្យកំ មិនមែនពាក្យអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុពាក្យអញ
 បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្ត្រទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
 ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដកប
 ដល់អស់ជីវិត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡេញកំនិយាយថា អារុសោ
 សុទិទ្ធ លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញ ដកបដល់អស់ជីវិតបាន ព្រោះមេដុនធម្មសនៃកិច្ចណា

ពាក្យស្រី បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

នន្ទ អារុសោ ភក្កវតា អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ ខោ សរាតាយ វិសំយោតាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ ខោ សំយោតាយ អនុទានាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ ខោ សទុទានាយ តត្ថ ធាម
 ត្ថំ អារុសោ ភក្កវតា វិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ
 សរាតាយ ចេតេស្សសិ វិសំយោតាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ សំយោតាយ ចេតេស្សសិ អនុទានាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ សទុទានាយ ចេតេស្សសិ
 នន្ទ អារុសោ ភក្កវតា អនេកបរិយាយេន
 ភក្កវិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ មននិម្ពនាយ

ពាក្យស្រី សិក្ខាបទទី១ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ម្នាលអារុសោ មេច្នុងធម្មសេវនកិច្ចខាង ល្អមិទ្ធិលោកសង្ឃវ័យ ល្អមិទ្ធិ
 ស្តាយក្រោយមែន ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុខ្ខវត) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកតៈមិន
 មែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកបដោយកតៈទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ
 ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវ
 ទៅកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បី
 មិនឲ្យប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ (វិក្រងដូច្នោះ)
 មិនមែនចូល ខែអារុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកតៈ លោកត្រឡប់ដោយលក្ខណ៍ធម៌នោះថា
 ប្រកបដោយកតៈទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប លោកត្រឡប់
 ជាចូលចិត្តតម្រូវទៅកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ លោកទៅ
 ជាចូលចិត្តថាឲ្យប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីប្រាសចាកកតៈ ធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីញាំញីខ្លះសេចក្តីស្រវឹង

បិទាសវិនិយាយ អាណយសមុគ្គតាយ វុដ្ឋបន្ទនាយ
 តណ្ហាត្តយាយ វិកតាយ ឯរោងាយ ឯព្វាយ ឯខ្មោ
 ឯសំតោ ឯនុ អាវុសោ កតវតា អនេកបរិយាយេន
 កាមាធំ បហាធំ អត្តាធំ កាមសញ្ញាធំ បរិញ្ញា
 អត្តតា កាមបិទាសាធំ បដិវិនិយោ អត្តតោ កាម-
 វិតក្កាធំ សមុគ្គតោ អត្តតោ កាមបរិណិហាធំ វុប-
 សមោ អត្តតោ ឯតំ អាវុសោ អប្បសន្នាធំ វា
 បសាទាយ បសន្នាធំ វា វិយេកាវាយ អដ្ឋទ្វេធំ
 អាវុសោ អប្បសន្នាធាតុវ អប្បសាទាយ បសន្នាធាតុ
 ឯកត្តាធំ អញ្ញាបត្តាយាតិ ។ អដ្ឋទោ តេ វិត្ត
 កាយស្នងំ សុទិដ្ឋំ អនេកបរិយាយេន វិតវហិត្តា
 កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។

ដើម្បីកំចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តី
 កាលយក្នុងកាម ដើម្បីផ្តាច់បង្ខំនូវវដ្តៈ ដើម្បីរស់នៅខែតណ្ហា ដើម្បី
 គ្មានរាគៈ ដើម្បីនិរោធ ដើម្បីព្រះនិព្វាន (វិគ្រិនដូច្នោះ) បិនវែមនប្ត
 ម្នាលអាវុសោ កិរិយាលះបង្ខំកាមទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយ ការកំណត់បង្ខំនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម ព្រះអង្គក៏បាន
 សំដែងហើយ កិរិយាកំចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាម ព្រះអង្គ
 ក៏បានសំដែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ កិរិយាចូលទៅម្ខាងនូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 អន្ទះអវុស្តក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ ដោយអនេក-
 បរិយាយ (យ៉ាងនេះ) បិនវែមនប្ត ម្នាលអាវុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោក
 នេះ បិនវែមនប្តឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លានោះទេ បិនវែមនប្តដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លា
 ឡើងទេ ម្នាលអាវុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ វែមនដឹកនាំសេចក្តី
 បិនជ្រះថ្លា ឲ្យកើតមានដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទៅឡើយ
 ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យទាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទេតើ
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រឡប់សុខចិត្តដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិ-
 យាយ ហើយនាំគ្នាក្រាបទូលនូវសេចក្តីនិម្មិតនោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[២១] អថេចា ភគវា ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី
 បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា វាយស្មន្តំ
 សុទិទ្ធិំ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិវ ភ្នំ សុទិទ្ធិ បុរាណទុ-
 តិយិកាយ មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវសីតិ^(១) ។ សច្ចំ
 ភគវតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា អនន្តរិកំ^(២)
 មោឃបុរិស អនន្តរណិកំ អប្បដិវ្រប់ អស្សាមណាគំ
 អកប្បិយំ អករណិយំ កតំ ហិ នាម ភ្នំ មោឃបុរិស
 ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិត្វា ន សត្តិស្សសិ
 យាវជីវំ បរិប្បណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ នន្ត
 មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ
 ធម្មា ទេសិតោ នោ សរាតាយ វិសំយោតាយ
 ធម្មា ទេសិតោ នោ សំយោតាយ អនុទានាធាយ
 ធម្មា ទេសិតោ នោ សទុទានាធាយ តត្ថ ធាប ភ្នំ
 មោឃបុរិស មយា វិរាតាយ ធម្មា ទេសិតោ សរា-
 តាយ ចេតស្សសិ វិសំយោតាយ ធម្មា ទេសិតោ

១ ឧ. បដិសេវីតិ ។ ២ យេវុយ្យេន អនន្តរិយម្ហំ បារោ វិស្សតិ ។

(២០) ព្រោះរឿងនេះ ព្រោះដំណើរនេះ ព្រោះដំមានព្រះភាគឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរសុខទុក្ខដ៏មានកាយក្នុងកាលនោះថា នៃ
 សុខទុក្ខ ឮថាអ្នកឯងសេពមេប៉ុនធម្មនឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ពិតមែនឬ ។
 សុខទុក្ខក្រាបទូលថា សូមទានពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
 ដៀលថា នៃមោឃបុរស បាបកម្មដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោ-
 ឃបុរស គួរបើវែវ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលគថៈគតសំដែងហើយ
 ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះត្រឡប់ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញដរាបដល់អស់ជីវិតមិនកើត នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលគថៈគត
 សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រាសចាកកតៈ មិន
 មែនដើម្បីប្រកបដោយកតៈទេ ធម៌ដែលគថៈគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យ
 ប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវទៅក
 កិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលគថៈគតសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យ
 ប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ មិនមែនឬ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរស ត្រង់ធម៌ដែលគថៈគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកតៈ
 អ្នកឯងត្រឡប់ចូលចិត្តក្នុងធម៌នោះថាឲ្យប្រកបដោយកតៈវិញ ត្រង់ធម៌
 ដែលគថៈគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប

សំយោគាយ ចេតស្សសិ អនុទានាយ ឆន្ទ
 នេសិតេ សទុទានាយ ចេតស្សសិ ននុ មយា
 មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន វាគវិកាយ ឆន្ទោ
 នេសិតោ មននិម្មនាយ បិទាសវិទយាយ អាសយ-
 សមុគ្គតាយ វុដ្ឋបន្ទាយ តណ្ហាក្កយាយ វិកាយ
 ធិរោជាយ ធិព្វាយ ឆន្ទោ នេសិតោ ននុ មយា
 មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន កាមាធំ បហាធំ
 អក្ខានំ កាមសញ្ញាធំ បរិញ្ញា អក្ខានា កាមបិទា-
 សាធំ បដិវិទយោ អក្ខានោ កាមវិតក្កាធំ សមុគ្គតោ
 អក្ខានោ កាមបរិធិហ្មធំ វុបសមោ អក្ខានោ វរន្ត
 មោយបុរិស អាសិវិសស្ស យោវិសស្ស មុទេ អង្គជាតំ
 បក្ខិតំ ន ត្រូវ មាតុកាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិតំ

អ្នកឯង ត្រូវបំបាច់ចិត្តថា ឲ្យប្រកបដោយគិលេសជាគ្រឿងប្រាប
 វិញ គ្រងធម៌ដែលគបាលសំដែងហើយ ដើម្បីបិទឲ្យប្រកាន់មាំ អ្នក
 ឯងត្រូវបំបាច់ចិត្តថាឲ្យប្រកាន់មាំវិញ នៃមោយបុរិស ធម៌
 ដែលគបាលសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាក
 ពតៈ ធម៌ដែលគបាលសំដែងហើយ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង
 ដើម្បីកំចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តី
 អាស័យក្នុងកាម ដើម្បីផ្តាច់បង្ខំវដ្តៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បី
 ប្រាសចាកដម្រក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនមែនឬ នៃ
 មោយបុរិស កិរិយាលះបង្ខំកាមទាំងឡាយ គឺគបាលសំដែងហើយ
 ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺគបាលសំដែង
 ហើយ កិរិយាកំចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺគ-
 បាលសំដែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ
 គឺគបាលសំដែងហើយ កិរិយាចូលទៅរម្ងម់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺគបាលសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 មិនមែនឬ ម្ចាស់មោយបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់អាសិវិស
 ជាសត្វមានពិសត្រូវត្រូវ ប្រសើរជាងអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាត

ពាក្យសម្តែង របបសិក្ខាបទស្ស របបប្បញ្ញត្តិ

វារ្យោ មោយបុរិស កណ្ណាសប្បស្ស មុខេ អង្គជាតិ
 បត្តិវត្ថុ ន ត្រូវ មាតុតាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតិ
 បត្តិវត្ថុ វារ្យោ មោយបុរិស អង្គរកាសុយា អាទិត្តាយ
 សម្បជ្ឈលីតាយ សញ្ញាតិក្ខតាយ^(១) អង្គជាតិ បត្តិវត្ថុ
 ន ត្រូវ មាតុតាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតិ បត្តិវត្ថុ តំ
 កិស្ស ហេតុ តតោនិទានំ ហិ មោយបុរិស មរណំ វា
 និកច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា កា-
 យស្ស ភេទា បរំ មរណា អទាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ និរយំ
 ទុបបដ្ឋេយ្យ វតោនិទានត្វ ទោ មោយបុរិស កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា អទាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ និរយំ
 ទុបបដ្ឋេយ្យ តត្ថ ធាម ត្ថំ មោយបុរិស យំ ត្ថំ
 អសទ្ធម្មំ តាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋល្លំ ធិនកង្កិកំ
 រហស្សំ ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តិ សមាបដ្ឋិស្សសិ តហ្មដ្ឋំ

១ យេកុយ្យេន សង្ខេតិក្ខកាយតិ ពាហេ ទិស្សតិ ។

ពាក្យសម្តែង សិក្ខាបទទី១ សេចក្តីបញ្ញត្តិដំបូង

របស់មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោយបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុង
 មាតុតសរីរក្រប្រសើរជាង អង្គជាតិដែលអ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតិរបស់
 មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោយបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងគំនរ
 រើកេត្តិក្នុងដែលឆេះភ្លឺច្រាលរង្វាលប្រសើរជាង អង្គជាតិដែលអ្នកដាក់ទៅ
 ក្នុងអង្គជាតិរបស់មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី បានជាតថាគត
 ពោលដូច្នោះ មោយបុរស ព្រោះថាមនុស្សដែលដាក់អង្គជាតិទៅក្នុង
 គំនររើកេត្តិក្នុង គ្រាន់តែដល់ខ្យល់សេចក្តីស្លាប់ឬដល់ខ្យល់សេចក្តីទុក្ខប្រហែល
 នឹងស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ឯនឹងបានទំលាយរាងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុង
 តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះបច្ច័យដែលដាក់អង្គជាតិ
 ទៅក្នុងគំនររើកេត្តិក្នុងនោះក៏ទេ នៃមោយបុរស ចំណែកខាងភិក្ខុដែលដាក់
 អង្គជាតិទៅក្នុងអង្គជាតិរបស់មាតុត្រាមនោះ តែទំលាយរាងកាយហើយ
 ត្រូវទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្ចាស់មោយ-
 បុរស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយទោសធំយ៉ាង
 នេះ) អ្នកឯងទៅតែប្រព្រឹត្តធ្វើខ្លះអសុខ្មុជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌
 របស់មនុស្សថោកថយ ពាក្រកំ មានកិច្ចដោយទឹកដាំទំបៀត ជាធម៌
 លាក់លៀប ជាធម៌របស់ជនពិរាមអ្នក តែងប្រជុំធ្វើតាមតែប្រទះនោះ
 មោយបុរស (ក្នុងសាសនានេះ) មានតែអ្នកឯងហើយជាអ្នកធ្វើអកុសល

ទោ តំ ហោយបុរិស អត្តសុខានំ ធម្មានំ វាជិតត្តា
 បុត្តម្ពំ មោ នេតំ ហោយបុរិស អប្បសន្ទានំ វា ចសា
 ទាយ បសន្ទានំ វា កិយ្យោភាវាយ អថទេតំ ហោយ
 បុរិស អប្បសន្ទានញោវ អប្បសាទាយ បសន្ទានញ
 វិតត្តានំ អញ្ញាតត្តាយាតិ ។ អថទោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ អនេកបរិយាយេន វិកាហិត្វា ធុត្តាតាយ ធុប្ប្នា-
 សតាយ បហិច្ឆតាយ អសន្តុដ្ឋតាយ សន្តុណិកាយ
 កោសន្តស្ស អវណ្ណំ កាសិត្វា អនេកបរិយាយេន សុ-
 ករតាយ សុចោសតាយ អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេ-
 ទស្ស ធូតស្ស ចាសាទិតស្ស អបចយស្ស វិរយា-
 រម្ភស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិតំ តទទុលោមិ-
 តំ ធម្មំ កាបំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្តវសេ បដិច្ច

ខាងដើមខែអកុសលធម៌ទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកឆ្កើម
 ធ្វើមុខគេ ម្ចាស់ហោយបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ វិនិច្ឆ័យលទ្ធិ
 កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនខានជ្រះថ្លាឡើយ មិនមែន
 ជីកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើតែតែជ្រះថ្លាថែមឡើងទៀតទេ ម្ចាស់
 ហោយបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ វែមនិច្ឆាលទ្ធិកើតសេចក្តី
 មិនជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនខានជ្រះថ្លាទៅឡើយ ជីកនាំជន
 ទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ទៅជាសំបក់តិចតួចទៅវិញ ។ ត្រា
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលសុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ ដោយអនេក-
 បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោសនៃការចិញ្ចឹមក្រី ថែទាំរក្សាក្រី
 ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡូកច្រឡំដោយពួកគណៈនឹងសេចក្តីខ្ជិល
 ច្រអូស ទើបទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេ
 ចិញ្ចឹមងាយ ការដែលគេថែទាំរក្សាងាយ ប្រាថ្នាតិច សន្តោស ចិត្តផ្លូវផង
 ការកំចាត់បង់នូវតិលេស ការនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ការមិនសន្សំនឹងការ
 ប្រាព្ធព្យាយាម ហើយទ្រង់សំដែងធម៌កថាដ៏ល្អមសមគួរ ដល់សិក្ខាបទ
 នោះ ដល់សំរោះនោះចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 (មានព្រះពុទ្ធដ៏តា) ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តិ
 សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះការស្រឡាញ់អំណាចប្រយោជន៍១០ យ៉ាង

សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ទុក្ខដ៏ធំ បុគ្គលាធំ
 ធីត្តហាយ បេសលាធំ ភិក្ខុធំ ជាសុវិហារាយ ធិដ្ឋ-
 ធម្មិកាធំ អាសវាធំ សំវាយ សម្បវាយកាធំ អាសវា-
 ធំ បដិយាតាយ អប្បសន្ទាធំ បសាទាយ បសន្ទាធំ
 ភិយ្យោកាវាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិទយោទុក្ខហាយ ឯវត្ត
 បទ ភិក្ខុវេ ឥបំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ យោ បទ
 ភិក្ខុ មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ ចារាជិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្តំ ភក្កវតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

សុទ្ធិន្តរាណារំ ធិដ្ឋិតំ ។

(២០) តេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 វេសាលិយំ មហារំនេ មគ្គដំ អាមិសេន ទុបលាបេត្វា
 តស្ស មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថចោ សោ ភិក្ខុ
 បុព្វញ្ញាសមយំ ធីវាសេត្វា បត្តចិវាទាយ វេសាលិ
 បិណ្ណាយ ចារិសំ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ សេនាសនចារិតំ អាហិណ្ណាត្តា
 យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កមិស្ស ។

គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់
 សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនអៀនខ្មាស១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាច្រើនឡាញ់១ ដើម្បីកំរាន់អាសវធម៌
 ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន១ ដើម្បីកំរាន់បទដ្ឋិតិអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរ-
 លោក១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនបានជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង
 ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាច្រើន
 ឡើង១ ដើម្បីឱ្យដកលំនៅមាំមួនព្រះសទ្ធម្ម១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នោះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយសេនាមេដ្ឋធម្ម (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិក រកសំវាសនា ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះជំទាវព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

វារៈពោលអំពីព្រះសុទ្ធិន្តរា ចប់ ។

(២១) សម័យនោះ មានភិក្ខុ១ រូប ប្រលោមល្អឺមេស្ស ដោយ
 អាមិសៈ ក្នុងព្រះមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេនាមេដ្ឋធម្ម
 នឹងមេស្សនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះស្យូកស្សង់ប្រដាប់ដោយ
 បាត្រនឹងចិវ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុង
 វេលាព្រឹកព្រហាម ។ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដើរទៅ
 កាន់សេនាសនចារិត ក៏នាំគ្នាចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុនោះនៅ ។

អន្ទុសា ទោ សា មក្កដិ តេ ភិក្ខុ ទូរោ ។
 អាគច្ឆន្ត ធិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ
 ទបសង្កម្មិត្វា តេសំ ភិក្ខុនំ បុរោ កដិបិ ចាលេសិ
 ធម្ម្យិបិ ចាលេសិ កដិបិ ទុំន្នំ ធិមិវុំបិ អកាសិ ។
 អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ ធិស្សុសយំ ទោ
 សោ ភិក្ខុ ឥមិស្សា មក្កដិយា មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេ-
 វតិវតិ ឯកមច្ឆំ ធិលីយីសុ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ វេសា-
 លីយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បិណ្ណាចាតំ អាទាយ បដិក្កមិ ។
 អថទោ សា មក្កដិ យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ ។
 អថទោ សោ ភិក្ខុ តំ បិណ្ណាចាតំ ឯកទេសំ កុញ្ញិត្វា
 ឯកទេសំ តស្ស មក្កដិយា អទាសិ ។ អថទោ សា
 មក្កដិ តំ បិណ្ណាចាតំ^(១) កុញ្ញិត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ កដិ
 ទុំន្នំ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ តស្ស មក្កដិយា មេដុំនំ
 ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 ឯតទភេតុំ ធនុ អាវុសោ ភកវតា សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ
 តិស្ស ត្វំ អាវុសោ ឥមិស្សា^(២) មក្កដិយា មេដុំនំ
 ធម្មំ បដិសេវសិវតិ ។ សត្វំ អាវុសោ ភកវតា សិក្ខាបដំ

១ ទ. តំ បិណ្ណំ ។ ២ បាយកាយំ បាយោ ឧត្តិ ។

មេស្វានោះ បានឃើញភិក្ខុអម្បាលនោះមកអំពីចម្ងាយ ក៏ចូលទៅត្រង់
 កន្លែងដែលភិក្ខុទាំងនោះទៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ (ក៏សំដែងភាគ)
 ធ្វើចង្ហែងឲ្យញាក់ញ័រផង ធ្វើកន្ទុយឲ្យកំរែកផង រោងចង្ហែងផង បានធ្វើ
 នូវនិមិត្តផង អំពីទាំងមុខភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិយេលំឃើញថា ភិក្ខុនោះសេពមេដុំធម្មនឹងមេស្វានេះ
 ដោយពិតគឺមានសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាពួនចាំឃ្លាំមើលក្នុងទីកំបាំង ១ ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះដើរទៅបិណ្ណបាតក្នុងគ្រិះវេសាលី បានបិណ្ណបាត
 ហើយត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ មេស្វានោះក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែល
 ភិក្ខុនោះទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ បានបិណ្ណបាតនោះមួយចំណែក
 បានឲ្យដល់មេស្វាមួយចំណែក ។ គ្រានោះ មេស្វាស៊ីមហាបិណ្ណបាត
 នោះហើយ ក៏ព័ន្ធចង្ហែងចំពោះទៅភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ
 ក៏សេពមេដុំធម្មនឹងមេស្វានោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បានរោល
 ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អាវុសោ សិក្ខាបដំព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
 ហើយមិនមែនប្តូរ នៃអាវុសោ ហេតុអ្វី ក៏បានជាអ្នកមកសេពមេដុំធម្ម
 នឹងមេស្វានេះ ។ ភិក្ខុនោះ ឆ្លើយថា នៃអាវុសោទាំងឡាយ សិក្ខាបដំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តពិតមែនហើយ តែសិក្ខាបដំនោះ ទ្រង់

បញ្ញាត្តំ តត្ថ ខោ មនុស្សត្តិយោ នោ តិវច្ឆាននកតាយាតិ ។
 ននុ អាវុសោ តថេវ តំ ហោតិ អននុច្ឆវតំ
 អាវុសោ អននុលោមិតំ អប្បជិវ្វបំ អស្សាមណតំ
 អកប្បយំ អករណីយំ កថំ ហិ នាម ត្វ
 អាវុសោ ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិធមេ បព្វជិត្វា
 ន សត្តិស្សសិ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ននុ អាវុសោ កកវតា អនេក-
 បរិយាយេន វិភតាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ
 សវតាយ ។ បេ ។ កាមបរិណ្ណហានំ វូបសមោ
 អត្តាតោ នេតំ អាវុសោ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
 បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថខេតំ អាវុសោ
 អប្បសន្នានញ្ចវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកញ្ចានំ
 អញ្ញាថត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិភវហិត្វា កកវតោ ឯតមគ្គំ
 អាពោចសំ ។

បញ្ញាត្តចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញាត្តចំពោះសត្វតិរច្ឆានញ្ចទេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលថា នៃអាវុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្ត
 ចំពោះស្រីមនុស្ស ក៏ដូចសត្វតិរច្ឆានញ្ចដែរ មិនមែនបុរេ នៃអាវុសោ
 (អំពើកក្រកដែលអ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃអាវុសោ
 គួរបើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះត្រឡាត់ ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធតេព្យ
 លេញដរាបអស់ជីវិតមិនកើត នៃអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកតៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយកតៈទេ
 ។ បេ ។ កិរិយាម្យប់ម្យាសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនបុរេ ម្ចាស់អាវុសោ
 អំពើកក្រកដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនដឹកនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឲ្យវិនិវតត៍ជ្រះថ្លាថែមទៀតទេ នៃអាវុសោ អំពើកក្រកដែលអ្នកធ្វើ
 នេះមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ដឹកនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។
 ត្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏គិះដៀលភិក្ខុនោះ ដោយបរិយាយ
 ច្រើនហើយនាំគ្នាត្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

(២២) អដទោ គគវា ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតារត្នា តំ ភិក្ខុ
 បដិបុត្តិ សង្ឃំ ករ ភិក្ខុ មក្កដិយោ មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវសីតំ ។ សង្ឃំ គគវាតំ ។ វិករហិ តុន្ទោ
 គគវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិស អនុលោមិកំ អប្បដិ-
 រូបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណិយំ កថំ ហិ
 ធាម ភិ មោយបុរិស ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទយេ បត្តិដិគ្គា
 ន សត្តិស្សសិ យាវដិវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ត្រិហ្ម-
 ចរិយំ ចរិកុំ ននុ មយោ មោយបុរិស អនេកបរិ-
 យាយេន វិកតាយ ធម្មោ នេសិតោ នោ សវតាយ
 ។ បេ ។ កាមបរិទ្បហានំ វុបសមោ អត្តាតោ វរុទ្ធ
 មោយបុរិស អាសិវិសស្ស យោវិសស្ស មុខ អង្គជាតំ
 បក្ខិកំ ន ត្រូវ មក្កដិយោ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិកំ
 វរុទ្ធ មោយបុរិស កណ្តាសប្បស្ស មុខ អង្គជាតំ វក្ខិកំ
 ន ត្រូវ មក្កដិយោ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិកំ
 វរុទ្ធ មោយបុរិស អង្គរកាស្សយោ អាទិត្តាយ
 សម្បជ្ឈលិតាយ សញ្ញាតិក្ខតាយ អង្គជាតំ បក្ខិកំ

(២២) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួក
 អ្នកឯងសេពមេដុនធម្មនឹងមេស្វាពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា សូម
 ទានពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងដៀលថា នៃមោយបុរស
 (អំពើក្រកំដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈមិនតប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោយបុរស គួរ
 បើដេរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយដោយល្អយ៉ាង
 នេះគ្រឡាង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាប
 ដល់អស់ជីវិតមិនកើត នៃមោយបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ
 ដើម្បីប្រាសចាកកតៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយកតៈទេ ។ បេ ។ កិរិយា
 រម្ងាប់ខ្យល់សេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្លះអន្លែងក្នុងកាយទាំងឡាយ តថាគតសំដែង
 ហើយដោយអនេកបរិយាយ នៃមោយបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុង
 មាត់អាសិវិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លាប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
 ក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វាមិនប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកឯង
 ដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់របស់វិកប្រសើរជាង ដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
 ក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វានោះពុំប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោយបុរស សួរ
 អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនររើកេរ្តិ៍ក្លៀវ ដែលកំពុងឆេះសន្តោសន្តៅ

ន ត្រូវ មក្កនិយា អង្គជានេ អង្គជានំ បក្កុត្តំ តំ
 កំស្ស ហេតុ តតោនិទានំ ហិ មោយបុរិស
 មរណំ វា និកច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ន
 ត្រូវ តប្បច្ឆយា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតិ វិជិតានំ និរយំ ឧបបន្លេយ្យ ឥតោ-
 និទានញ្ច ទោ មោយបុរិស កាយស្ស ភេទា បរំ
 មរណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិជិតានំ និរយំ ឧបបន្លេយ្យ
 តត ធាម ត្វំ មោយបុរិស យំ ត្វំ អសទ្ធម្មំ
 តាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋល្លំ ឧទកន្តិកំ វហស្សំ
 ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តិ សមាបន្និស្សសិ នេតំ មោ-
 យបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យ-
 ថ យោ បន ភិក្ខុ មេត្តុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ

មានអណ្តាតភ្នំនិងដំរីនិរត្រិវិញប្រសើរជាង និងអង្គជានំដែលអ្នកឯងដាក់
 ទៅក្នុងអង្គជានរបស់មេសានោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលតថាគត
 នោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់មោយបុរស ព្រោះថាខ្លាបើបុគ្គលដល់
 នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្មើនឹងស្លាប់ ដោយហេតុដែលដាក់នូវអង្គ-
 ជានទៅក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះរាល់
 ខន្ធ នឹងបានចូលទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក
 ព្រោះតែដាក់អង្គជានទៅក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្ចាស់មោយ-
 បុរស (ឯភិក្ខុនោះ) លុះរាល់ខន្ធ ក៏វែងតែទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត
 ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អង្គជានទៅក្នុងអង្គ-
 ជានមេសានេះឯង ម្ចាស់មោយបុរស កាលបើកម្មនោះមានទោស
 ធ្ងន់ដល់ម្ល៉ោះហើយ អ្នកឯងមិនគួរបើហ៊ានសេពអសទ្ធម្មជាធម៌របស់អ្នក
 ស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ក្រាស់ដោយអំពើអាក្រក់ មានកិច្ច
 ដោយទឹកដាំទំប្លុក របស់ជនមានគូស្រករ ជាធម៌លាក់លៀម ដែល
 គេត្រូវប្រមូត្តាតែពីរទាក់នោះសោះ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
 ដែលមិនខានជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសេពមេដុនធម្ម

អន្តរសោ វិវាទនគតាយបិ ហារិសិកា ហោតិ
អសំវិសោតិ ។ វិវាទនំ កតវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

មហានិទ្ទេ(១) ទិដ្ឋិកំ ។

[២៣] តេន ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា
វេសាលិកា វដ្ឋិបុត្តកា កិក្ខុ យាវទន្តំ កុញ្ញិសុ
យាវទន្តំ សុប័សុ យាវទន្តំ ធម្មាយិសុ យាវទន្តំ
កុញ្ញិត្វា យាវទន្តំ សុប័ត្វា យាវទន្តំ ធម្មាយិត្វា
អយោធិសោ មនសិកវិត្វា សំត្រំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ
អនាវិកត្វា បេឡុនំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។ តេ អបវេន
សមយេន ញាតិព្យសនេនបិ ធុដ្ឋា ភោគព្យសនេនបិ
ធុដ្ឋា ភោគព្យសនេនបិ ធុដ្ឋា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
ឧបសង្កមិត្វា វិវំ វទន្តិ ន មយំ កន្តេ អាទន្ត
តុន្តុកវហិលោ ន ធម្មកវហិលោ ន សង្ឃកវហិលោ
អន្តុកវហិលោ មយំ កន្តេ អាទន្ត អនញ្ញកវហិលោ

១ ធម្មតោ មហានិទ្ទេបទ្ធី ទិស្សតិ ។

ដោយហោចទៅ សូម្បីនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវរាប់ត្តិបាណិក
កេសកសត្តាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ចំពោះភិក្ខុ
ទាំងឡាយដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ទិទានមេស្វា ចចំ ។

[២៣] ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុដ៏បុត្រនៅក្នុងគ្រងវេសាលីជា
ច្រើនរូប ទាំងឡាយនៃឆ្កែហើយស័ង ៗ ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ៗ ហើយឆាន់ ៗ
ហើយស័ង ៗ ស្តាប់ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ឥតបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
ឧបាយប្រាជ្ញាឡើយ មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការជាអ្នក
មានកំឡាំងថយ (គឺមិនសឹកសិន) ហើយសេពមេប៉ុនធម្ម ។ លុះសម័យ
ធម៌កខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងនោះ ប្រទះសេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ
ប្រទះសេចក្តីវិនាសភោគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទះរោគមកបៀតបៀនខ្លះ (ក៏ទាំងឡាយ)
ចូលទៅក្រពះអាទន្តដ៏មានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកតិះដៀលព្រះតុន្ត
តិះដៀលព្រះធម៌ តិះដៀលព្រះសិវ្យទេ បពិត្រព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន
យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកតិះដៀលវត្ថុខ្លះឯង មិនមែនតិះដៀលអ្នកដទៃទេ

មយមេវម្ហា អលត្តិកា មយំ អប្បបុត្តា យេ មយំ
 ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិធមេ បព្វជិត្តា នាសត្តិម្ហា
 យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្តំ ឥនាធិបិ
 ចេ^(១) មយំ កន្តេ អាទទ្ធិ លកេយ្យម ភកវតោ
 សន្តិកេ បព្វជ្ជំ លកេយ្យម ឧបសម្មទំ ឥនាធិបិ
 មយំ វិបស្សកា កុសលាធិ ធម្មាធិ បុព្វត្តាបរត្តំ
 ពោធិបត្តិកាធិ ធម្មាធិ ការវាទុយោកមទុយុត្តា វិ-
 ហាយ្យម សាទុ កន្តេ អាទទ្ធិ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហេចេហិតិ ។ ឯវមារុសោតិ ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ
 វេសាលីកាធិ វិជ្ជិបុត្តកាធិ បដិស្សុណិត្តា យេន ភកវា
 តេទុបសម្ព័ន្ធំ ឧបសម្ព័ន្ធិត្តា ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេ
 សិ ។ អដ្ឋាធមេតំ អាទទ្ធិ អនវកាសោ យំ តថាគតោ

១ ឧ. ម. ៧១៧ លើ ។

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានមកបូស្តក្នុងធម្មវិធីយវិវេសព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
 ហៅពេញជាមនុស្សឥតសំណាងវាសនា យើងខ្ញុំពេញជាមនុស្សឥត
 បុណ្យ បតិក្រព្រះអាទន្ធដ៏ចំរើន បើប្រសិនជាយើងខ្ញុំបានឲ្យបព្វជ្ជា បាន
 ឲ្យឧបសម្មទា ក្នុងសំណាគ់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយើង
 ខ្ញុំគង់នឹងបានឃើញឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងខំប្រឹងប្រកបព្យាយាមជា
 គ្រឿងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណឲ្យចំរើនអស់
 រក្រិមុននឹងរក្រិក្រាយ (គឺបឋមយាមនឹងបច្ច័យយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ឯង បតិក្រព្រះអាទន្ធដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមលោកម្ចាស់នាំសេច-
 ក្តីនេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង ។ ព្រះអាទន្ធដ៏មានអាយុ
 ក៏ទទួលពាក្យរបស់ពួកកិក្ខុវិជ្ជិបុត្តិអ្នកគ្រឿងវេសាលីថា អើ ការុសោ ហើយ
 ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់អាទន្ធិ តថាគតប្បវ័ត្តសិក្ខាបទឈ្មោះបារាណស្ថិក ដែលតថាគត

វដ្តិធំ វ វដ្តិបុត្តកាធំ វ ការណា សាវកាធំ
ចារាជិកំ សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តំ សម្មហនេយ្យតំ ។

(២២) អថខោ ភគវា ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យោ
ខោ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខុំ អប្បច្ចត្វាយ ទុក្ខល្យំ
អនាវកត្វា មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវតិ សោ អាគតោ
ន ឧបសម្មាទេតត្វោ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ^(២)
សិក្ខុំ បច្ចត្វាយ ទុក្ខល្យំ អាវកត្វា មេដុំធំ ធម្មំ
បដិសេវតិ សោ អាគតោ ឧបសម្មាទេតត្វោ ឯវត្ត បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
ភិក្ខុធំ សិក្ខាសាដីវសមាបន្នោ សិក្ខុំ អប្បច្ចត្វាយ
ទុក្ខល្យំ អនាវកត្វា មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវយ្យ អន្តមសោ
តិវច្ឆានកតាយថិ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវសោតិ ។

១ ន. បទ ។ ២ សព្វតាយំ ពហេ នតិ ។

បានបញ្ញត្តហើយដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងវដ្តនៃ
វដ្តិទាំងឡាយក្តី ព្រោះហេតុនៃវដ្តិបុត្តកភិក្ខុទាំងឡាយក្តី ដោយអំពើណា
អំពើខ្លះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាសឡើយ ។

(២២) ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកហើយ មានព្រះពុទ្ធដ៏កថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ
មិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយ
សេពមេដុំធំធម្ម បើភិក្ខុនោះមក (សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃទៀត) សង្ឃ
មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុណាមួយពោល
លាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេដុំធំ
ធម្ម បើភិក្ខុនោះ (សូមបួសទៀត) សង្ឃគប្បីឲ្យឧបសម្បទាចុះ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខានឹងសាដីវៈ (ដែលគេថាគតបញ្ញត្តហើយ)
សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ខ្លះភាវជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេដុំធំ ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆានក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវពបត្តិបារាជិក រកសំវសត្តាន ។

[២៥] យោ បដាតិ យោ យាទិសោ យថាយុត្តោ
យថាជន្ទោ យថាជាមោ យថាកោត្តោ យថាសីលោ
យថាវិហារី យថាកោចរោ ថេរោ វា នវោ វា មជ្ឈិមោ
វា ឯសោ វុច្ឆតិ យោ បដាតិ ។

[២៦] ភិក្ខុតិ ភិក្ខុកោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុាចរិយំ
អជ្ឈបកតោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុបដដរោតិ ភិក្ខុ ។ សា-
មញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ បដិញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ ឯហិភិក្ខុតិ
ភិក្ខុ ។ តិហិ សរណាគមនេហិ ឧបសម្បន្នោតិ ភិក្ខុ ។
កម្រោតិ^(១) ភិក្ខុ ។ សារោតិ ភិក្ខុ ។ សេត្តោតិ ភិក្ខុ ។
អសេត្តោតិ ភិក្ខុ ។ សមត្តេន សង្កេន ញត្តិចតុត្តេន
តត្ថេន អត្តុប្បេន ហិធារហេន ឧបសម្បន្នោតិ ភិក្ខុ ។

១ អនុបុព្វន វាត្រាវ្យាទិសុ ចក្ខុសុ បាបេសុ ធិរិសុ ធិរិសុ ធិរិសុ ធិរិសុ ។

[២៥] ត្រីនីតាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា ភិក្ខុជាថេរៈភិ
ភិក្ខុបុស្សីភិ ភិក្ខុកណ្ណាលក្ខីឯណា គឺថាតាមតែភិក្ខុបុណា ដែលប្រកប
កងកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រ
យ៉ាងណា មានប្រក្រតីយ៉ាងណា មានគ្រឿងនៅយ៉ាងណា មានគោចរ
យ៉ាងណាក៏ដោយ ភិក្ខុនេះគេថាគតហៅថា (ភិក្ខុ) ណាមួយ ។

[២៦] ត្រីនីតាក្យថា ភិក្ខុ មានវិគ្គោះថា សមណៈណាជាអ្នក
សូម សមណៈនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ សមណៈណាចូលទៅអាស្រ័យខ្ញុំ
ភិក្ខុចរិយវត្ត សមណៈនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនណាទ្រទ្រង់សម្បត្តិដែល
គេគាត់ហើយ ជននោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុ
រោហរបញ្ញត្តិថា សមណៈ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានប្តេជ្ញាខ្លួន ។
ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះសម្រេចជា ឯហិភិក្ខុ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបាន
ទបសម្បទាដោយសរណគមន៍ ៣ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នក
ចំរើន ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមានសារធម៌ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះជា
អ្នកសិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមិនបាច់សិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ
ព្រោះបានទបសម្បទាដោយ ញត្តិចតុត្តកម្មវាចាដ៏សមគួរដល់ហេតុដែល
ចំរើនមានសច្ច័ក្កអន្តរាយ ដោយសង្ឃដែលត្រាត្រៀងហើយ ។ បណ្តាភិក្ខុ

តត្រិ យាយំ ភិក្ខុ សមគ្គេន សង្ឃេន ញត្តិចតុត្តេន
កម្មេន អកុប្បេន ហិរារហេន ធុបសម្បន្នោ អយំ
ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។

(២៧) សិក្ខាតិ តិស្សោ សិក្ខា អធិសីលសិក្ខា
អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា តត្រិ យាយំ អធិសីល-
សិក្ខា អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បេតោ សិក្ខាតិ ។

(២៨) សាជីវំ ធាម យំ កកវតា បញ្ញត្តំ សិក្ខា-
បទំ ឯតំ សាជីវំ ធាម តស្មី សិក្ខាតិ តេន វុទ្ធតិ
សាជីវសមាបន្នោតិ ។

(២៩) សិក្ខំ អប្បច្ចក្កាយ ធុទ្ធាយំ អធាវិ-
កក្ខាតិ អត្តិ ភិក្ខុវេ ធុទ្ធាយំវិកក្ខត្តោ ហោតិ
សិក្ខា ច អប្បច្ចក្កាតា ។ អត្តិ ភិក្ខុវេ

ទាំងនោះ ភិក្ខុណាដែលបានទប់សម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវា ដ៏សប-
គ្គរដល់ហេតុដែលមិនមានវិបត្តិកំរើក ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ
ភិក្ខុនេះ គឺជាគតសំដៅយកក្នុងអត្ថនេះ ។

(២៧) ត្រង់ពាក្យថា សិក្ខា សំដៅត្រង់សិក្ខា ព គឺ អធិសីល-
សិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ បណ្តាសិក្ខាទាំង ៣ នោះ
សិក្ខាណាដែលហៅថា អធិសីលសិក្ខា សិក្ខានេះគឺជាគតសំដៅយកក្នុង
សេចក្តីនេះ ។

(២៨) ត្រង់ពាក្យថា សាជីវៈ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្ត
ហើយនេះ ហៅថា សាជីវៈ ភិក្ខុដែលសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ហៅថា សាជីវៈ
នោះ គឺជាគតហៅថា អ្នកដល់ព្រមដោយ សាជីវៈ ដោយហេតុនោះឯង ។

(២៩) ត្រង់ពាក្យថា មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈ
ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ (មានព្រះពុទ្ធភាសិតថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តិរិ-
យាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា
ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់ពោលលានៅឡើយក៏មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ឧត្តល្យាវិកម្មញ្ជៅ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុក្ខានា ។

[៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ឧត្តល្យាវិកម្មញ្ជៅ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បច្ចុក្ខានា ។ ៧១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឧត្តល្យាវិកម្មញ្ជៅ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ
 ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិក្ខុច្ឆមាណោ
 តិហិការំ បត្តយមាណោ ឧបាសកការំ បត្តយមាណោ
 អារាមិកការំ បត្តយមាណោ សាមណេរការំ បត្តយ-
 មាណោ តិក្ខុយការំ បត្តយមាណោ តិក្ខុយស្សវិកការំ
 បត្តយមាណោ អស្សមណាការំ បត្តយមាណោ អសក្ស-
 បុត្តិយការំ បត្តយមាណោ យទ្ធជាហំ ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ ឧត្តល្យាវិកម្មញ្ជៅ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចុក្ខានា ។ អថវិ បទ
 ឧត្តល្យាវិកម្មញ្ជៅ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ ភិក្ខុ-
 ការំ អដ្ឋិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិក្ខុច្ឆមាណោ តិហិការំ
 បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ

ភិរយាដែលភិក្ខុបានធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយហើយ សិក្ខា
 ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាហើយក៏មាន ។

[៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់
 នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បានពោល
 លានៅឡើយ ទោះតែដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 អង្រុកមិនរីករាយ ចង់ដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកភេទជាសមណៈ ឡើយណាយ
 ធុញ្ញត្រាន់ ភ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រិហស្ថ ប្រាថ្នា
 ភាពជាឧបាសក ប្រាថ្នាភាពជាអ្នករក្សាអារាម ប្រាថ្នាភាពជាសាមណេរ
 ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយសាវក ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែន
 ជាសមណៈ ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិរយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈ
 ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បានពោលលានៅ
 ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្រុកមិនរីករាយ ចង់ចេញចាកសមណភាព
 ឡើយណាយ ធុញ្ញត្រាន់ ភ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាព
 ជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នានូវភាពមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យ

យន្ត្រនាហំ ធម្មំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 យន្ត្រនាហំ សង្កំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ សិក្ខំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ វិនយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ ចាតិមោក្ខំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ ឧទ្ទេសំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ ឧបជ្ឈាយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ អាចរិយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្ត្រនាហំ សន្តិវិហារិកំ^(១) បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ យន្ត្រនាហំ អន្តេវសិកំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ត្រនាហំ សមាធិបជ្ឈាយកំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ត្រនាហំ សមាធិចរិយកំ
 បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ត្រនាហំ សត្រហ្មចារិ
 បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ត្រនាហំ
 តិហំ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ត្រនាហំ

១ បុព្វេ សន្តិវិហារិកន្តំ បដិក្ខំ ៥ ពំ សព្វន្ត លបេតិ ។

អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះធម៌ ។ បេ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះសង្ឃ
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សំភារ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់វិន័យ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់បាតិមោក្ខ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ទុទេស ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ឧបជ្ឈាយ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់អាចារ្យ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សុខុវិហា-
 រិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់
 អន្តេវសិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវ
 លះបង់ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌
 ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំ
 ត្រូវទៅជាគ្រហស្ថ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែ

ទុច្ចាសកោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ
 អាវាមកោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ
 សាមណោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ តិវ្តិ-
 យោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ តិវ្តិយ ស្សាវ-
 កោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ អស្សមណោ
 អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធិនាហំ អសក្ស-
 បុត្តិយោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឃវំបំ កិក្ខុវេ
 ទុព្វល្យវិក្កេត្តោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
 អថវា បទ ទុក្កណ្ឌិតោ អនកិរតោ សាមញ្ញា ចរិ-
 តុកាមោ កិក្ខុការំ អដ្ឋិយមាណោ ហារយមាណោ
 ជិក្ខុច្ឆមាណោ តិហំការំ បត្តិយមាណោ ។ បេ ។ អ-
 សក្សបុត្តិយការំ បត្តិយមាណោ យទិ បនាហំ តុទ្ធិ
 បច្ឆក្ខេយ្យន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ យទិ បនាហំ
 អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថា-
 ហំ^(១) តុទ្ធិ បច្ឆក្ខេយ្យន្តំ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថាហំ

១ ទី, ម, អណហំ ។

ខ្ញុំត្រូវទៅជាទុបាសក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មាន
 តែខ្ញុំត្រូវទៅជាអ្នកក្បាលក្តី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ
 មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាសាមណេរ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិវិយ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិវិយសាវក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាសមណៈ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាសក្សបុត្រ ។ ខ្លួនខ្ញុំចាំឲ្យយ យ៉ាងនេះ
 ឯងហៅថា កិរិយាដែលកិក្ខុត្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ខ្ញុំកាវៈជាអ្នកមានកំលាំង
 ថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលានៅឡើយ ។ មួយវិញ
 ទៀត ភិក្ខុអង្កុកមិនរីករាយ ចង់ឃ្លាតចាកសមណភាព កាលជាទុក្ខដុញ
 ទ្រាន់ខ្លឹមរើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នាភាពមិន
 មែនជាសក្សបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែខ្ញុំ
 ត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន
 មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានពិតមែន ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កាលបើយ៉ាងនេះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់

អសក្សបុត្រិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។
 ហន្តាហំ តុន្តំ បទ្ធកេតុយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។
 ហន្តាហំ អសក្សបុត្រិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ មេ ។ ហោតុ មេ តុន្តំ បទ្ធកេតុយ្យន្តំ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។ ហោតុ មេ អសក្សបុត្រិយោ
 អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យា-
 វិកេឌ្ឍញោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
 អថវា បទ ឧក្កណ្ឌិតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិ-
 តុកាមោ ភិក្ខុភារំ អដ្ឋិយមាដោ ហរាយមាដោ
 ជិក្ខុន្តមាដោ តិហំភារំ បត្តយមាដោ ។ មេ ។
 អសក្សបុត្រិយភារំ បត្តយមាដោ មាតរំ សវាមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មីតរំ សវាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ភាតរំ សវាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជំ សវាមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តំ សវាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ជិតរំ សវាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតិ សវាមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកេ សវាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ជាសក្សបុត្រ ។ មេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ល្បីយចុះ ខ្ញុំត្រូវ
 តែលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ មេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ល្បីយចុះ
 ខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្សបុត្រ ។ មេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ មេ ។ និយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ត្រូវតែខ្ញុំលែងធ្វើ
 ជាសក្សបុត្រ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែ
 ធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការវះកាត់អ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុ
 បានពោលលាទៅឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្សុក មិនរីករាយ
 ប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញ្ញត្រាន់ ខ្ពើមរើប
 ភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ។ មេ ។ នឹងចង់ឲ្យខ្លួនទៅជាអសក្ស-
 បុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកមាតា ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកបិតា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 រតកបងប្អូនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកបងប្អូន
 ស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកកូនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកកូនស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ខ្ញុំរតកប្រពន្ធ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរតកត្នកញាតិ ។

មិត្ត សរាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តាមំ សរាមីតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តំ សរាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ខេត្តំ សរាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្តំ សរាមីតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ សរាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 សរាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សិប្បំ សរាមីតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បុព្វេ ហសិតំ លបិតំ កឿតំ សមទុស្ស-
 រាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យវិកម្មញ្ញេវ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្កាតា ។ អថវា បទ ឧត្តណ្ណិ-
 តោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិតុកាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយ-
 មាដោ ហរាយមាដោ ជិក្ខុច្ឆមាដោ តិហិការំ បត្ត-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមាដោ
 មាតា មេ អត្ថំ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថំ សោ មយា ចោសេតព្វាតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថំ សោ មយា
 ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជំ មេ អត្ថំ

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកពូកមិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកស្រុក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូក
 និគម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកស្រែ ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកចំការ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 ពូកប្រាក់ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកមាស ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកសិល្បសាស្ត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកជាញឹកញយខ្សែការសើច ការស្រដី នឹងការលេង អំពី
 មុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យ
 ច្បាស់ខ្សែភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនចាត់វាភិក្ខុបានពោល
 លាឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្សុក មិនរីករាយ ប្រាប់ឲ្យឃ្លាត
 ដុតចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញ្ញត្រាន់ ភ្លើងអើមភាពជាភិក្ខុ ពេញ
 ចិត្តនឹងភាពត្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ពី
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមានមាតា ។ នោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះខ្ញុំត្រូវតែ
 ចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បង
 ប្អូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូន

សា មយោ ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តោ មេ
 អត្ថិ សោ មយោ ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ធីតា មេ អត្ថិ សា មយោ ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ បជាបតិ មេ អត្ថិ សា មយោ ចោសេតព្វាតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកា មេ អត្ថិ តេ មយោ
 ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថិ តេ
 មយោ ចោសេតព្វាតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ
 ទុព្វល្យាវិក្កម្មតោវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។
 អថវា បទ ទុក្កណ្ឌិតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិក្ក-
 កាមោ ភិក្ខុភារិ អដ្ឋិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិក្ខុច្ច-
 មាណោ តិហិភារិ បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្ស-
 បុត្តិយភារិ បត្តយមាណោ មាតា មេ អត្ថិ សា ម
 ចោសេស្សតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថិ សោ
 ម ចោសេស្សតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថិ
 សោ ម ចោសេស្សតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជិ
 មេ អត្ថិ សា ម ចោសេស្សតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និ-
 យាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែ
 ចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះ
 ខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំមាន
 អ្នកទាំងនោះត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្ត
 របស់ខ្ញុំមាន ពួកមិត្តទាំងនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការវេទនាអ្នកមានកំលាំងថយ ប៉ុន្តែ
 សិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុ
 អង្សុក មិនរីករាយ ចង់ឃ្នាតចេញចាកសមណភាព ជាទុក្ខ គុញ្ញាទ្រាន់
 ខ្លើមរើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពគ្រហស្ថ ។ បេ ។ មិនប្រាថ្នាភាពជា
 សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាតារបស់ខ្ញុំមាន មាតា
 នោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន
 បិតានោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បដិប្បនប្រុស
 របស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
 ច្បាស់ថា បដិប្បនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។

បុត្តា មេ អត្ថិ សោ មំ ចោសេស្សត្ថិតិ វទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ធីតា មេ អត្ថិ សា មំ ចោសេស្សត្ថិតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បដាបតិ មេ អត្ថិ សា មំ ចោសេស្សត្ថិតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកា មេ អត្ថិ តេ មំ ចោសេស្ស-
 ត្ថិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថិ តេ មំ ចោសេស្ស-
 ត្ថិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តាមោ មេ អត្ថិ តេនទាហំ^(១)
 ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ និគមោ មេ អត្ថិ តេនទាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ខេត្តំ មេ អត្ថិ តេនទាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្តំ មេ អត្ថិ តេនទាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ មេ អត្ថិ
 តេនទាហំ ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 មេ អត្ថិ តេនទាហំ ជីវិស្សមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សិប្បំ មេ អត្ថិ តេនទាហំ ជីវិស្សមីតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបំ កិក្ខុវេ ធុញ្ញុវេ កិក្ខុវេ ហោតិ

១ តេន ហេតុមិ ហោ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ក្នុងប្រសាសន៍ខ្ញុំមាន ក្នុងប្រសាសន៍នឹង
 ចិត្តខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ក្នុងស្រែរបស់ខ្ញុំមាន ក្នុង
 ស្រែនោះនឹងចិត្តខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ
 មាន ប្រពន្ធនោះនឹងចិត្តខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួក
 ញាតិរបស់ខ្ញុំមាន ញាតិទាំងនោះនឹងចិត្តខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន មិត្តទាំងនោះនឹងចិត្តខ្ញុំ ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រុករបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិត្តដឹកដោយស្រុក
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា និគមរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹង
 ចិត្តដឹកដោយនិគមនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 វៀររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិត្តដឹកដោយវៀរនោះក៏បាន ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ចំការរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិត្តដឹកដោយចំការ
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រាក់របស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំ
 នឹងចិត្តដឹកដោយប្រាក់នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា មាសរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិត្តដឹកដោយមាសនោះក៏បាន ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា សិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិត្ត
 ដឹកដោយសិល្បសាស្ត្រនោះក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា តិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ មានកំឡាំងថយ

សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។ អដកំ បដ ទុក្ខណ្ណំតោ
អនកំរោតា សាមញ្ញា ចរិតុតោហោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិ-
យមាណោ ហរាយមាណោ ជិក្ខុច្ឆមាណោ តិហិការំ បត្ត-
យមាណោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ
ទុក្ខរន្តិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន សុក្ករន្តិ វនតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ ទុច្ឆរន្តិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន សុចរន្តិ វនតិ
វិញ្ញាបេតិ ។ ន ទុស្សហាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ន វិសហាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន រមាមីតិ វនតិ
វិញ្ញាបេតិ ។ នាភិរមាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ
ខោ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យវិកេឌ្ឍញ្ចវេ ហោតិ សិក្ខា ច
អប្បច្ចត្តាតា ។

(៣១) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យវិ-

កេឌ្ឍញ្ចវេ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចត្តាតា ។

បុរិន្តសិក្ខាមិនទាន់ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត
ភិក្ខុអង្សុក មិនរីករាយ ចង់ចេញចាកភាពជាសមណៈជាទុក្ខនឹងភាពជាភិក្ខុ
ជំនឿន្ត ខ្ញុំមិនអើមភិក្ខុភាព ប្រាថ្នាខ្ញុំភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នា
ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
កម្របុគ្គលនឹងធ្វើបាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
បុគ្គលមិនមែនជាយនឹងធ្វើបានទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
(អំពើនេះ) បុគ្គលប្រព្រឹត្តបានដោយកម្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនប្រព្រឹត្តបានដោយងាយទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនអាច (នៅក្នុងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនហ៊ាន (នៅក្នុងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រកអរ (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនពេញចិត្ត (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា ភិយាត្រានៃតែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នក
មានកំឡាំងថយ បុរិន្តសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។

(៣១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិយាដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ

ការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាហៅថាភិក្ខុបានពោលលា

វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុក្ខណ្ណំតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា
 ចរិតុកោមោ ភិក្ខុភារំ អដ្ឋិយមាដោ ហរាយមាដោ
 ជិក្ខុច្ឆមាដោ ភិហិភារំ បត្តយមាដោ ។ បេ ។ អសត្យ-
 បុត្តិយភារំ បត្តយមាដោ តុដ្ឋំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ឯវំបិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខល្យាវិត្តម្បោវ ហោតិ សិក្ខា
 ច បច្ចុត្តាតា ។ អថវា បទ ទុក្ខណ្ណំតោ អនភិរតោ
 សាមញ្ញា ចរិតុកោមោ ភិក្ខុភារំ អដ្ឋិយមាដោ ហ-
 រាយមាដោ ជិក្ខុច្ឆមាដោ ភិហិភារំ បត្តយមាដោ ។ បេ ។
 អសត្យបុត្តិយភារំ បត្តយមាដោ ធម្មំ បច្ចុត្តាមីតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សដ្ឋំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ សិក្ខំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 វិទយំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ចាតិហោត្តំ
 បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ទុទ្ទេសំ បច្ចុត្តាមីតិ
 វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ទុបដ្ឋាយំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ អាចរិយំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ សដ្ឋិវិហារិកំ បច្ចុត្តាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ពោរភិក្ខុវេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អង្សុកមិន
 ត្រេកអរ បង្ហាតចាកភាពជាសមណៈ ឡើយណាយ ជិនត្តនំ ខ្ពើម
 អើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាទូរភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹង
 ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ទូរភាវៈវិនិច្ឆ័យជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាកិរិយាថាភិក្ខុ
 បាទពោលលា ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្សុក មិនត្រេកអរ ប្រាថ្នាបង្ហាត
 ចាកភាពជាសមណៈ ឡើយណាយ ជិនត្តនំ ខ្ពើមអើមនឹងភាពជា
 ភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជា
 សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះធម៌ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះសង្ឃ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សិក្ខា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 វិន័យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បាតិមោក្ខ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ទូរទ្រុស ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បដ្ឋាយ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូម
 លះបង់អាចារ្យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សដ្ឋិវិហារិក ។

អន្តេវាសិតំ បច្ចុក្ខាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមាបុ-
 បជ្ឈាយតំ បច្ចុក្ខាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមា-
 បាយតំ បច្ចុក្ខាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សត្រហ្មតារី បច្ចុក្ខាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 តិហិតិ មំ ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧទាសកោតិ
 មំ ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អាវាមិកោតិ មំ
 ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សាមណោភេតិ មំ
 ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តិវុយោតិ មំ ធាវេ-
 ហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តិវុយស្សវកោតិ មំ
 ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អស្សមណោតិ មំ
 ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អសក្សបុត្តិយោតិ មំ
 ធាវេហិតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបំ កិក្ខវេ ធុត្ថល្យាវិ-
 កម្មត្ថេវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុក្ខាតា ។ អថវា បទ
 ធុត្តល្យាវោ អនកិវោ សាមញ្ញា បវិត្តកាមោ កិក្ខុការិ
 អដ្ឋិយមាណោ ហាយមាណោ ជិក្ខុត្តមាណោ តិហិការិ
 បត្តិយមាណោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយការិ បត្តិយមាណោ

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អន្តេវាសិក ។ និយាយឲ្យគេដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បច្ចុក្ខជិត ដែលមានបដ្ឋាយស្មីត្តា ។ និយាយឲ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បច្ចុក្ខជិតដែលមានភាពារ្យស្មីត្តា ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈជាមួយគ្នា
 ។ បេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាគ្រហស្ថចុះ ។
 និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាឧបាសកចុះ ។
 និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាពោធិ៍វារ្យចុះ ។
 និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាមណេរចុះ ។
 និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាតិវិយចុះ ។ និយាយឲ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាវកនៃតិវិយចុះ ។ និយាយឲ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាមិនមែនជាសមណៈទេចុះ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាមិនមែនជាសក្សបុត្រទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំទុកនូវខ្ញុំ យ៉ាងនេះទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 ការវៈខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាកិរិយាថា ភិក្ខុបានពោល
 លាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្វរ មិនត្រេកអរ ចង់ឃ្លាតចាក
 ភាពជាសមណៈ ខ្សឹមណាយ ជំនឿ ខ្ពើមរើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ពេញ
 ចិត្តដឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្សបុត្រ

អលំ មេ តុទ្ទេនាតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ អលំ
 មេ សត្រហ្មចារីហិតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ
 ភិក្ខុវេ ។ មេ ។ អថវា បទ ។ មេ ។ កិណ្ណ មេ
 តុទ្ទេនាតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ កិណ្ណ មេ សត្រហ្ម-
 ចារីហិតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ ។ មេ ។ អថវា
 បទ ។ មេ ។ ន មមន្តោ តុទ្ទេនាតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ
 ។ មេ ។ ន មមន្តោ សត្រហ្មចារីហិតិ វទតិ វិញ្ញា-
 មេតិ ។ ឯវិមិ ។ មេ ។ អថវា បទ ។ មេ ។
 សុមុត្តាហំ តុទ្ទេនាតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ សុ-
 មុត្តាហំ សត្រហ្មចារីហិតិ វទតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ
 ភិក្ខុវេ ធុត្យល្យវិកម្មញ្ញេវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុក្កា-
 តា ។ យានិ វា បទញ្ញានិមិ អត្ថិ តុទ្ទវេចនានិ វា
 ធុត្យវេចនានិ វា សង្ខវេចនានិ វា សិក្ខាវេចនានិ វា

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធទេ ។ មេ ។ ពោល
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយបច្ចុប្បន្នមានព្រហ្មចារីស្មិត្តាទាំង
 ឡាយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ។ មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍ អ្វីដោយព្រះពុទ្ធដល់ខ្ញុំ ។
 មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសត្រហ្មចារីភិក្ខុទាំង
 ឡាយដល់ខ្ញុំ ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធនៃខ្ញុំមិនមាន ។ មេ ។ និ-
 យាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយសត្រហ្មចារីភិក្ខុទាំងឡាយ
 នៃខ្ញុំមិនមាន ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកព្រះពុទ្ធហើយ ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកសត្រហ្មចារីភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ហៅថា ការបាទធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការ
 នៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា ភិក្ខុបាទពោល
 ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យទាំងឡាយណា សូម្បីដទៃជាពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យព្រះពុទ្ធក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះធម៌ក្តី ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះសង្ឃក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា

វិទ្យាបិដកនាម វា ចានិមោគ្តវេទនាម វា ឧទ្ទេស-
 វេទនាម វា ឧបជ្ឈាយវេទនាម វា អាចរិយវេទ-
 នាម វា សង្ខារិកវេទនាម វា អន្តរាសិ-
 កវេទនាម វា សមាធិប្បជ្ឈាយកវេទនាម វា
 សមាធិចរិយកវេទនាម វា សុត្រាប្បចារិកវេទនាម វា
 តិហិវេទនាម វា ឧបាសកវេទនាម វា អាណិក-
 វេទនាម វា សាមណេវេទនាម វា តិក្ខិយវេទនាម
 វា តិក្ខិយស្សាវកវេទនាម វា អស្សមណវេទនាម
 វា អសក្សប្បតិកវេទនាម វា តេហិ អាគារេហិ
 តេហិ លិង្គេហិ តេហិ ធិមិត្តេហិ វេទនិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ឯវិមិ ខោ កិក្ខុវេ ឧត្តរាស្សាវកម្មត្ថោវ ហោតិ សិក្ខា
 ច បច្ចុក្ខាតា ។

សិក្ខា ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា វិទ្យា ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយ
 ពាក្យថា បុតិមោគ្ត ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧទ្ទេស ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបជ្ឈាយ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 អាចារិក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សង្ខារិក ជាពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យថា អន្តរាសិក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមាធិ-
 ប្បជ្ឈាយក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមាធិចរិយក ជាពាក្យ
 ផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សុត្រាប្បចារិក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 តិហស្ត ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបាសក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរ
 ដោយពាក្យថា អាណិក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សាមណេក្តិ
 ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា តិក្ខិយ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 តិក្ខិយសាវក ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសមណៈក្តិ ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសក្សប្បតិក កិក្ខុនិយាយឲ្យគេ
 ដឹងច្បាស់ដោយពាក្យអម្បាលនោះ ដែលជាពាក្យ ពោលលាសិក្ខា)
 ដែលជាគេ ដែលជាមិត្ត ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា
 ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការវិទ្យា ជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខា
 ហៅថា កិក្ខុបុរោលលាហើយ ។

(៣២) កថា កិក្ខុវេ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 ដេវ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ^(១) យេហិ អាគារេហិ យេហិ សិក្ខេហិ
 យេហិ ជិមិត្តេហិ សិក្ខា បច្ចត្តាតា ហោតិ តេហិ
 អាគារេហិ តេហិ សិក្ខេហិ តេហិ ជិមិត្តេហិ ឧប្បត្តកោ
 សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 ឧប្បត្តកស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ ជិត្តចិត្តោ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ជិត្តចិត្តស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 វេទនដោ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ វេទនដ្ឋស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ដេវតាយ សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 តិរច្ឆានគតស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកេន មិលក្ខ-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចត្តាតិ ។ សោ ចេ^(២)
 ឧ អដិវជានតិ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។

១ ខណ្ឌិយវណ្ណេត្តេតេត្តយំ ពាហេ ខ ទិស្សំ ។ ២ ពាយតោ សោ ចាតិ សិទ្ធិ ។

(៣២) ច្បាលភិក្ខុចាំដំឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុមិនបានពោលលាទោះ
 តើដូចម្តេច ។ ច្បាលភិក្ខុចាំដំឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បាន
 ពោលលាហើយដោយអាការៈ ទីនិរោទ ទីនិមិត្តចាំដំឡាយណា ។ ភិក្ខុ
 ជាមនុស្សឆ្លុត ក៏បានពោលលាសិក្ខាដោយអាការៈ ទីនិរោទ ទីនិមិត្តចាំដំ
 ឡាយនោះ ។ ដែរ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុឆ្លុតនោះបានពោលលាឡើយ ។
 ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលឆ្លុត ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបាន
 ពោលលាទេ ។ ភិក្ខុមានចិត្តរើរវាយហើយពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខា
 មិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់
 បុគ្គលមានចិត្តរើរវាយហើយ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។
 ភិក្ខុដែលវេទនាកំពុងគ្របសង្កត់ ពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុ
 បានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលដែលវេទនា
 កំពុងគ្របសង្កត់ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុ
 ពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ទេវតា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោល
 លាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់សត្វតិរច្ឆាន ។ សិក្ខាមិន
 ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ដទៃជា
 មិលក្ខជាតិ ដោយអរិយកតាសា ។ បើដទៃជាមិលក្ខជាតិនោះ បិទ
 ដំនីសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាក៏មិនហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។

មិលក្ខតោន អរិយកស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចុក្ខា-
 តិ ។ សោ ចេ ន បដិវិជានាតិ អប្បច្ចុក្ខាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកេន អរិយកស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតិ ។ សោ ចេ ន បដិវិជានាតិ
 អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ មិលក្ខតោន មិលក្ខ-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតិ ។ សោ ចេ ន
 បដិវិជានាតិ អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ទរាយ
 សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតិ ។ អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 រវាយ សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតិ ។ អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ អសាវេតុកាមោ សាវេតិ ។ អប្បច្ចុក្ខាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ សាវេតុកាមោ ន សាវេតិ ។
 អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អវិញ្ញាស្ស សាវេតិ ។
 អប្បច្ចុក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ វិញ្ញាស្ស ន សាវេតិ ។

ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុក្នុងសំណា កំដនជាអរិយកជាតិដោយមិលក្ខតកាសា ។
 បើដនជាអរិយកជាតិខាន មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខុមិនហៅថា
 ភិក្ខុបានពាលលាទេ ។ ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុក្នុងសំណា កំដនជាអរិយក-
 ជាតិដោយអរិយកកាសា ។ បើដនជាអរិយកជាតិខានមិនដឹងសេចក្តី
 ច្បាស់ទេ សិក្ខុមិនហៅថាភិក្ខុបានពាលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុ
 ក្នុងសំណា កំដនជាមិលក្ខតជាតិដោយមិលក្ខតកាសា ។ បើដនជាមិលក្ខត-
 ជាតិខាន មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខុហៅថា ភិក្ខុមិនបានពាលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុជាល្បែងលេង ។ សិក្ខុហៅថាភិក្ខុមិន
 បានពាលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុដោយភ្នាក់មាត់ ។ សិក្ខុ
 ហៅថាភិក្ខុមិនបានពាលលាឡើយ ។ ភិក្ខុមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ
 តែបែរជាឲ្យឮវិញ^(១) ។ សិក្ខុហៅថាភិក្ខុមិនបានពាលលាឡើយ ។
 ភិក្ខុមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាមិនឲ្យឮវិញ^(២) ។ សិក្ខុហៅ
 ថាភិក្ខុមិនបានពាលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពាលលាសិក្ខុក្នុងសំណា កំ
 បនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។ សិក្ខុហៅថាភិក្ខុមិនបានពាលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនពាលលាសិក្ខុឲ្យឮដល់មនុស្សដែលដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។

១ សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញក្តី ហាសូរក្តី បៀតក្តី ទន្តេញក្តី គណិតក្តី ឆ្លុវធាឡើស្រី
 លាសិក្ខុ គឺសូត្រធាឡើសិក្ខុ ។ ២ សំដៅភិក្ខុដែលមិនបញ្ចេញវិបិរោឡឬកំដនទ្រង់ ។

អប្បច្ចត្តានា ហោតិ សិក្ខា ។ សព្វសោ វា បទ
ន សាវេតិ ។ អប្បច្ចត្តានា ហោតិ សិក្ខា ។ ឯវំ ចោ
ភិក្ខុវេ អប្បច្ចត្តានា ហោតិ សិក្ខា ។

[៣៣] មេដុនធម្មោ ឆាម យោ សោ អសន្តម្មោ
តាមធម្មោ វសលធម្មោ ទុដ្ឋល្លំ ឌុនកន្តិកំ វហស្សំ
ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តំ ឯសោ មេដុនធម្មោ ឆាម ។

[៣៤] បដិសេវតិ ឆាម យោ ធិមិត្តេន ធិមិត្តំ
អង្គជាតេន អង្គជាតំ អន្តមសោ តិលដលមត្តំបិ
បវេសេតិ ឯសោ បដិសេវតិ ឆាម ។

[៣៥] អន្តមសោ តិវច្ឆានកតាយបីតិ តិវច្ឆានក-
តិត្តិយាបិ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា អស្សមណោ
ហោតិ អសក្សប្បត្តិយោ បរេវ មនុស្សត្តិយោ តេន
វុច្ចតិ អន្តមសោ តិវច្ឆានកតាយបីតិ ។

សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុពោលលា
សិក្ខាខ្លីប ។ គ្រប់ទម្ងន់ឲ្យអ្នកដទៃ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោល
លាឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុខ្លាំងឡើយ យ៉ាងនេះឯង សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិន
បានពោលលាឡើយ ។

[៣៣] ធមិវេលហៅថា មេដុន នោះគឺធមិវេលជាបស
អសប្បសេ ធមិរបស់អ្នកស្រុក ធមិរបស់មនុស្សចៅកទាប ឬអំពើ
ពាក្រកំ មានកិច្ចដោយទឹកដាំទឹកដុត ជាអំពើដែលដទៃនាក់តែងរូប
រដ្ឋតាក្នុងទឹកម្យ៉ាង នេះឯងហៅថា មេដុនធម្ម ។

[៣៤] បុគ្គលណា ឲ្យនិមិត្តខ្លួនចូលទៅដោយនិមិត្ត (គេ) ឲ្យអង្គ
កំណើត (ខ្លួន) ចូលទៅដោយអង្គកំណើត (គេ) ដោយហោចទៅសូម្បី
អស់ទីត្រឹមតែ ១ គ្រាប់ល្ង បុគ្គលនោះហៅថា សេត ។

[៣៥] គ្រិនីពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី
អធិប្បយថា ភិក្ខុសេតចំពោះមេដុនធម្ម សូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី
ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រឡើយ នឹងបាច់និយាយទៅ
ប្តីដល់ភិក្ខុដែលសេតមេដុនធម្ម ដោយស្រីមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ
បានហៅថា (ភិក្ខុសេតមេដុនធម្ម) យ៉ាងហោចទៅសូម្បីដោយ
សត្វតិរច្ឆានញី (ក៏ត្រូវតាមភិក្ខុបាណិក) ។

(៣៦) ចារាជិកោ ហោតីតិ សេយ្យិថាមិ ធាម
បុរិសោ សីសច្ឆិញ្ញោ អកតោ តេន សរីរាទូនេន
ជីវិតុំ ឯវមេវ ភិក្ខុ មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា
អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ តេន វុច្ឆតិ
ចារាជិកោ ហោតីតិ ។

(៣៧) អសំវាសោតិ សំវាសោ ធាម ឯកកម្មំ
ឯកុទ្ទេសោ សមសីក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ធាម
សោ តេន សទ្ធិំ នត្តិ តេន វុច្ឆតិ អសំវាសោតិ ។

(៣៨) តិស្សោ ឥត្តិយោ មនុស្សត្ថិ អមនុស្សត្ថិ តិវច្ឆាណ-
កតិត្ថិ ។ តយោ ឧកតោព្យញ្ញនកោ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញ-
នកោ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកោ តិវច្ឆាណកតឧកតោ-
ព្យញ្ញនកោ ។ តយោ បណ្ឌកោ មនុស្សបណ្ឌកោ អម-
នុស្សបណ្ឌកោ តិវច្ឆាណកតបណ្ឌកោ ។ តយោ បុរិសា
មនុស្សបុរិសោ អមនុស្សបុរិសោ តិវច្ឆាណកតបុរិសោ ។
មនុស្សត្តិយោ តយោ មក្ក មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវិត្តស្ស

(៣៦) ត្រីនីតាក្យថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា ធម្មតា
បុរសដែលមានក្បាលដាច់ មិនអាចនឹងគ្រាប់ដោយសរីរៈនោះ ហើយសេ
នៅវិញបាន យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុតែសេពាមពុំធម្មហើយ ក៏មិន
មែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ
បានជាហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(៣៧) ត្រីនីតាក្យថា រកសំវាសន្តាន អធិប្បាយថា សង្ឃកម្ម
ជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ការសិក្សាស្នើគ្នា នេះឯងហៅថា
សំវាស សំវាសនោះមិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកនោះទេ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា រកសំវាសន្តាន ។

(៣៨) ស្រីមាន ៣ ពួក គឺស្រីមនុស្ស ១ ស្រីអមនុស្ស ១ សត្វ
តិរច្ឆានញ្ជី ១ ។ ឧកតោព្យញ្ញនក គឺជនដែលមានកេរ្តិ៍ មាន ៣ ពួក
អមនុស្សមានកេរ្តិ៍ ១ អមនុស្សមានកេរ្តិ៍ ១ តិរច្ឆានមានកេរ្តិ៍ ១ ។
បណ្ឌក គឺជនខ្ចើយមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សខ្ចើយ ១ អមនុស្សខ្ចើយ ១
តិរច្ឆានខ្ចើយ ១ ។ ប្រសមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សប្រស ១ អមនុស្សប្រស ១
តិរច្ឆានល្អាល ១ ។ កាលបើភិក្ខុសេពាមពុំធម្មចំពោះព្រះមគ្គចាំ ៣

បារាជិកករណ៍ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តកណ្តាលវិ

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វត្ថុមក្កេ បស្សវមក្កេ មុខេ ។
 អមនុស្សត្ថិយា ។ បេ ។ តិវច្ឆានកតត្ថិយា តយោ មក្កេ
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វត្ថុ-
 មក្កេ បស្សវមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស
 ។ បេ ។ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស ។ បេ ។ តិវច្ឆា-
 នកតឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តយោ មក្កេ មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វត្ថុមក្កេ
 បស្សវមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សបណ្ឌាកស្ស ទ្វេ មក្កេ
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 វត្ថុមក្កេ មុខេ ។ អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។
 តិវច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសស្ស
 ។ បេ ។ តិវច្ឆានកតបុរិសស្ស ទ្វេ មក្កេ មេដុនំ ធម្មំ
 បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វត្ថុមក្កេ មុខេ ។

(៣៧) ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សត្ថិ-
 យា វត្ថុមក្កំ អន្តជានំ បវេសន្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សត្ថិ-
 យា បស្សវមក្កំ អន្តជានំ បវេសន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ

បារាជិកករណ៍ សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយេ អំពីអង្គផ្កាតនិងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រព្យ

គីវច្ឆមគ្គ (ទ្វារធំ) ១ បស្សវមគ្គ (ទ្វារតូច) ១ មុខមគ្គ (ទ្វារមាត់) ១ (ទ្វារមគ្គ
 ណាមួយ) របស់មនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេ-
 ដុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គីវច្ឆមគ្គ ១ បស្សវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារ
 មគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិវច្ឆានញី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេដុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គីវច្ឆមគ្គ ១
 បស្សវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សមានភេទទ័ព័រ
 ។ បេ ។ របស់អមនុស្សមានភេទទ័ព័រ ។ បេ ។ របស់តិវច្ឆានមានភេទទ័ព័រ
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេដុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ
 គីវច្ឆមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សឆ្មើយ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេដុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គីវច្ឆមគ្គ ១
 មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សឆ្មើយ ។ បេ ។ របស់តិវច្ឆាន
 ឆ្មើយ ។ បេ ។ របស់អមនុស្សប្រុស ។ បេ ។ របស់តិវច្ឆានឈ្មោល
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(៣៨) ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្គូផ្គងឆ្មើយឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
 របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្ត
 ចង់សេពផ្គូផ្គងឆ្មើយឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារបស្ស-
 វមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្គូផ្គងឆ្មើយឡើង

មនុស្សត្រិយា មុំ អង្គជាតិ បវេសន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សត្រិយា
 ។ បេ ។ តិរច្ឆានតតិក្ខុយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស
 អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិរច្ឆានតតឧកតោព្យញ្ញ-
 នកស្ស វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ មុំ អង្គជាតិ បវេសន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ
 មនុស្សបណ្ឌាកស្ស វច្ឆមត្តំ ។ បេ ។ មុំ អង្គជាតិ
 បវេសន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
 សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។
 តិរច្ឆានតតបណ្ឌាកស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិ-
 សស្ស តិរច្ឆានតតបុរិសស្ស វច្ឆមត្តំ មុំ អង្គជាតិ
 បវេសន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៤០) ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាទេត្វា វច្ឆមត្តេន អង្គជាតិ អភិធិសីទេន្តិ ។ សោ
 ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋិ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា

ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារមុខមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្គូផ្គងឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
 របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមត្តិ ទ្វារបស្សវមត្តិ ទ្វារមុខមគ្គិ (ទ្វារមគ្គ
 ណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានញី របស់មនុស្ស
 មានភេទពីរ របស់អមនុស្សមានភេទពីរ របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមត្តិ ។ បេ ។ មុខមគ្គិ របស់មនុស្ស
 ឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមត្តិ ទ្វារមុខមគ្គិ (ទ្វារមគ្គណា
 មួយ) របស់អមនុស្សឡើយ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានឡើយ របស់មនុស្ស
 ប្រិស របស់អមនុស្សប្រិស របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(៤០) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់
 សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារ
 វច្ឆមត្តិ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយចេញ
 ក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់)

ពាក្យពណ៌ ឧបមសិក្ខាបទស្ស បទភានិយម មសន្តភាណវិ

វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសីនេន្ទិ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិដ្ឋំ ន សាទិយតិ មិតំ សា-
 ទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសីនេន្ទិ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិដ្ឋំ ន សាទិយតិ មិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសីនេន្ទិ ។ សោ ចេ បវេ-
 សនំ ន សាទិយតិ បវិដ្ឋំ ន សាទិយតិ មិតំ ន
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កេ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសីនេន្ទិ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខបទទី ១ បទភានិយម អំពីអង្គជាតនិងទារមន្តនិព្រលាមទ្រព្យ

មកកាន់សំណា កំភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាម
 ទារមន្ត (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុង
 ចូលទៅទេ តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមន្តនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 បទុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណា កំភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គ-
 ជាត (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទារមន្ត (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ មិន
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
 ចូលសិបំទៅហើយក្តី តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 ទារមន្តនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបា-
 រាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំ-
 ណា កំភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទារមន្ត
 (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
 មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមន្តនោះ) ក្តី តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាត
 ដែលបន្ថយចេញ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបទុស្សស្រី
 (១នាក់) មកកាន់សំណា កំភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុនោះ)

សោ ចេ បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិដ្ឋំ ន សា-
 ទិយតិ បិវតំ ន សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ ន សាទិយតិ
 អនាបត្តំ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កេ អាណេត្វា បស្សវមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន អន្តជានំ
 អភិវិស័នេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ
 សាទិយតិ បិវតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អនាបត្តំ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តំ ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្តិ ជានុត្តិ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ
 បមត្តំ មតំ អក្កាយិមំ មតំ យេកុយ្យេន អក្កាយិ-
 មំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មតំ យេកុយ្យេ-
 ន ទាយិមំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន

ទៅតាមទ្វារវច្ឆមក្ក (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 កំពុងចូលទៅក្តី បិទត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី មិន
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី មិនត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយចេញក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារបស្សវមក្កក្តី ។ បេ ។ ទ្វារមុខ-
 មគ្គក្តី (របស់ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 បន្តយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិប្រាកដិក ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរ ពិត្ត
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) ដែល
 នៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី
 ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វមិនខាន់ស្តីក្តី ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វពុំខាន់ស្តីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិ
 ប្រាកដិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រីស្លាប់ (១ នាក់) ដែលមាន
 ទ្វារមគ្គ សត្វស្តីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមក្ក

បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិវិសីទេន្តិ ។ សោ
 ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ទុទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ-
 ប្បច្ចត្តិកា អមនុស្សត្តិ ។ បេ ។ តិច្ឆានកតត្តិ មនុស្ស-
 ឧកតោព្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកំ តិច្ឆាន-
 កតឧកតោព្យញ្ញនកំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 វច្ចមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិវិសី-
 ទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សា-
 ទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ទុទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 បារាជិតស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញនកំ ជាករណំ
 សុតំ មត្តំ ឧម្មតំ បមត្តំ មតំ អក្កាយតំ មតំ យេកុយ្យេន
 អក្កាយតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ បារាជិតស្ស ។ បេ ។

បុទ្ធារមស្សាវមក្ក បុទ្ធារមុខមក្ក (របស់មនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើភិក្ខុ
 នោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 ចូលសិបំទៅហើយក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារ
 មក្កនោះ) ក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្នុង ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រ-
 ប្បិយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះ បិទត្រេកអរទេ ក៏ពុំត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិច្ឆានញី មនុស្សមាន
 ភេទពីរ រមនុស្សមានភេទពីរ តិច្ឆានមានភេទពីរ មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (ទួប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារចម្រុះ
 បុទ្ធារមស្សាវមក្ក បុទ្ធារមុខមក្ក (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
 សិបំទៅហើយក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្ក
 នោះ) ក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្នុង ត្រូវអាបត្តិបារាជិត
 ។ បេ ។ បើបិទត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 នាំយកតិច្ឆានមានភេទពីរ ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្នុង ដែលកំពុងដេកលក់
 ក្នុង ដែលស្រវឹងក្នុង ដែលឆ្កួតក្នុង ដែលខ្លួចស្មារតីក្នុង ដែលស្លាប់ហើយ
 មានទ្វារមក្កសត្វមិនទាន់ស្មើក្នុង ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្កសត្វមិន
 ទាន់ស្មើដោយច្រើនក្នុង ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ បេ ។

មតំ យេកុយ្យេន ខាយតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណេត្វា
 វត្ថុមគ្គេន បស្សវមគ្គេន មុខេន អង្គជាតំ អភិធិសីទេន្តិ ។
 សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សបណ្ឌិតំ ។ បេ ។ អមនុស្ស-
 បណ្ឌិតំ តិរច្ឆានគតបណ្ឌិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ
 អាណេត្វា វត្ថុមគ្គេន ។ បេ ។ មុខេន អង្គជាតំ
 អភិធិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ
 អាបត្តិ ខារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនា-
 បត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆានគតបណ្ឌិតំ ជាតវន្តំ

ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគិប្បានមានភេទពីវែលស្លាប់ហើយ មានទារមគ្គ
 លក្ខណ៍ហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (ទរូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទារវច្ចមគ្គ
 ឬទារបស្សវមគ្គ ឬទារមុខមគ្គ (របស់គិប្បានមានភេទពីវែលស្លាប់
 ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប្បទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តយចេញក្តី
 ត្រូវអាបត្តិថ្ងល្លថ្ងយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអា-
 បត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សឡើយ ។ បេ ។ អមនុស្សឡើយ
 តិរច្ឆានឡើយ មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ទរូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត
 (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទារវច្ចមគ្គ ។ បេ ។ តាមទារមុខមគ្គ (របស់
 ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប្បទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តយ
 ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាវជិត ។ បេ ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគិប្បានឡើយវែលនៅភ្នាក់ដីខ្លួនក្តី

បារាណស្ថ បរិវេសិត្តបរិវេសិត្ត បរិវេសិត្ត បរិវេសិត្ត បរិវេសិត្ត បរិវេសិត្ត

សុត្តំ បត្តំ ឧប្បត្តំ បមត្តំ បតំ អក្កាយិកំ មតំ
 យេកុយ្យេន អក្កាយិកំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ បេ ។ បតំ យេកុយ្យេន ចាយិកំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមត្តេន ។ បេ ។
 មុខេន អង្គជាតំ អភិវិសិទ្ធន្តំ ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធ-
 រណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
 ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា បនុស្ស-
 បុរិសំ ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសំ ។ បេ ។ តិរច្ឆានត-
 តបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមត្តេន ។ បេ ។
 មុខេន អង្គជាតំ អភិវិសិទ្ធន្តំ ។ សោ ចេ បវេ-
 សនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតំ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទ ទី១ បរិវេសិត្ត អំពីអង្គជាតិធម្មត្ថសម្រេចរាប់

ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រីងក្តី ដែលឆ្កូតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទារមគ្គសត្វមិនខានស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទារមគ្គ
 សត្វមិនខានស៊ីហើយដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ ខំយកតិរច្ឆានឡើយដែលស្លាប់ហើយ មានទារមគ្គសត្វ
 ស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប)
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទារវច្ឆមត្តិក្តី ។ បេ ។ ទារ
 មុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆានឡើយដែលស្លាប់ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិប
 ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមគ្គនោះ)
 ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ បេ ។
 (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 ខំយកមនុស្សប្រិស ។ បេ ។ អមនុស្សប្រិស ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោល
 មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាម
 ទារវច្ឆមត្តិក្តី ។ បេ ។ មុខមគ្គក្តី (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិប
 ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទារមគ្គនោះ)
 ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

ន សាទិយតំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា តំវច្ឆាន-
 ភតប្បវិសំ ជាតរុទ្ធំ សុត្តំ មត្តំ ធម្មត្តំ បឋត្តំ មត្តំ
 អត្តាយិតំ មត្តំ យេកុយ្យន អត្តាយិតំ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មត្តំ យេកុយ្យន ចាយិតំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។ ឡឧន
 អន្តជាតំ អភិទិសិទេន្ទិ ។ សោ បេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិទំ សាទិយតិ ធម្ម-
 រណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន
 សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

(៤១) ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា មនុស្សត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន បស្សវមក្កេន ឡឧន អន្តជាតំ
 អភិទិសិទេន្ទិ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ

(បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 នាំយកតំវច្ឆានឃ្លោល ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី
 ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារ
 មគ្គសត្វមិនបានស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិនបានស៊ីដោយ
 ច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 តំវច្ឆានឃ្លោលដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន
 (ទោសលំបន្តិបបន្តិប) មកកាន់សំណាត់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតភិក្ខុនោះទៅតាមទ្វារវច្ឆមក្កក្តី ។ បេ ។ ទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តំវច្ឆាន
 នោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
 នឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុង
 ស៊ីនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី
 ត្រូវអាបត្តិថ្កុល្លថ្កុយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

(៤១) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់
 សំណាត់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មាន
 ស្រោមទ្រទាបតាមទ្វារវច្ឆមក្ក ឬបស្សវមក្ក ឬមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
 មានស្រោមទ្រទាបក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រទាប

បារាជិតករណ៍ បេសសិប្បាបស្ស បទោជិយេ សន្តតកាណវំ

សន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ចេ បេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សា-
 ទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ទុទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តិ
 បារាជិតកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុបច្ឆត្តិកា បទុស្សិតិ ជាករទិំ សុតំ មតំ ទុម្មតំ
 បមតំ មតំ អក្ខាយតំ មតំ យេកុយ្យន អក្ខាយ-
 តំ ។ បេ ។ អាមត្តិ បារាជិតកស្ស ។ បេ ។ មតំ
 យេកុយ្យន ខាយតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណត្តា
 វច្ឆមក្កេន បស្សវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិទិស្ស-
 ទេទិំ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ សន្តតស្ស

បារាជិតករណ៍ សិប្បាប ទី១ បទោជិយេ មតិអង្គតាមនិទ្ទេសប្រាមប្រទាបំ

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលមានស្រាមទ្រទាប (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) ដែលមានស្រាម
 ទ្រទាបក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទាប (តាមទ្វារមគ្គរបស់
 ស្រី) គ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុង
 ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាត
 ដែលបន្តយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិន
 ត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី
 (ខនាត) ដែលនៅភ្នាក់ដីដីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី
 ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាមត្តិបា-
 រាជិត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស្មើហើយ
 ដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ទរូប)
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប តាម
 ទ្វារមគ្គ ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
 មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប

សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស ។
 សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិ-
 យតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អា-
 បត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ
 អបាយតិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិការ អមនុស្សត្ថិ ។ បេ ។
 តិវច្ឆានគតត្ថិ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧក-
 តោព្យញ្ញនកំ តិវច្ឆានគតឧកតោព្យញ្ញនកំ ភិក្ខុស្ស
 សន្តិកេ អាណត្តា វច្ចមក្កេន បស្សវមក្កេន មុ-
 ខេន អង្គជាតំ អភិទិសីនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ច

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មាន
 ស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រែម
 ទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលស្ថិត
 នៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិថ្មល្អធម៌ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកអមនុស្សស្រី ។ បេ ។ គិរប្បាញ មនុស្ស
 មានភេទព័រ អមនុស្សមានភេទព័រ គិរប្បាញមានភេទព័រ មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ(១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ទៅ
 តាមទ្វារវច្ចមក្ក ឬទ្វារបស្សវមក្ក ឬទ្វារមុខមក្ក (របស់ជនទាំងនោះ) ដែល
 មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតភិក្ខុមានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គ
 របស់ជនទាំងនោះ) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែល
 មានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមាន
 ស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ

បារាណស្ទ បរិមសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ សន្តភាណាវាវេ

បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ

ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ កំកុប្បច្ចត្តិកា តិវច្ឆាន-

ភតឧកតោព្យញ្ញនកំ ជាគរនំ សុតំ មតំ ឧម្មតំ បមតំ

មតំ អក្កាយិតំ មតំ យេក្កយេន អក្កាយិតំ ។ បេ ។

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ យេក្កយេន

ទាយិតំ កិក្កុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ចមក្កេន ។ បេ ។

មុខេន អង្គជាតំ អភិវិសំទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស

អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស

បារាណស្ទ សិក្ខាបទ ១ បទភានិយេ សំដែងពីអង្គជាតិ និង ទ្វារមគ្គមានស្រាមទ្រនាប់

ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

ចូលសំប៉ះទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ

នោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក

។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ឡើយ ។ ពួក

ភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមានភេទពីរ ដែលនៅភ្នាក់ដង្កូនក្តី ដែលកំ

ពុំដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់

ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី

។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមាន

ភេទពីរដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)

មកកាន់សំណា កំភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ)

ដែលគ្មានស្រាមទ្រនាប់ តាមទ្វារវច្ចមក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី

(របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ) ដែលមានស្រាមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់

ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រនាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ)

ដែលគ្មានស្រាមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រនាប់ តាម

ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ) ដែលមានស្រាមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ

អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិទំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ
 សាទិយតិ អាបត្តិ ឥណ្ឌច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
 យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចតិកា មនុស្សបណ្ឌកំ
 អមនុស្សបណ្ឌកំ តិវច្ឆានកតបណ្ឌកំ មនុស្សប្បវិសំ
 អមនុស្សប្បវិសំ តិវច្ឆានកតប្បវិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន អន្តជានំ
 អភិជំសំទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ
 សាទិយតិ បិទំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ

(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់វាបានមានភេទភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុង ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិប្ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថ្កុលច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេក អរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សឡើយ អមនុស្សឡើយ តិវច្ឆានឡើយ មនុស្សប្រិស អមនុស្សប្រិស តិវច្ឆាន ឈ្មោល មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ តាមទ្វារវច្ឆមក្កិ ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខ មគ្គក្តី (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មាន ស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ (តាម ទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែល គ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិប្ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ- ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

បារាណស្ថ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទអាជីយេ អសន្តតភាណវិហារ

អាបត្តិ ចារាណស្ថស្ស ។ បេ ។ ១ សាទិយតិ អ-
 នាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិការ តិវច្ឆានគតប្បវិសំ ជានិរុត្តិ
 សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អត្តាយិតំ មតំ
 យេកុយ្យន អត្តាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាណ-
 ស្ថស្ស ។ បេ ។ មតំ យេកុយ្យន ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស
 សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។ ពុទ្ធន
 អន្តជានំ អភិណិសំទេនិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ បេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិទំ សាទិយតិ

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ១ បទអាជីយេ សំដែងពីអន្តជាននិង ព្រះមគ្គនិស្រាមទ្រទាប់

បន្តយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ
 ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិវច្ឆានឈ្មោលដែល
 នៅភ្នាក់ដីនិទ្ទេក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 សត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
 ជាសត្រូវនាំយកតិវច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ ហើយសត្វស្មើហើយដោយ
 ច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលឥតស្រាមទ្រទាប់ទៅតាមទ្រទាប់មគ្គ
 ក្តី ។ បេ ។ តាមទ្រទាប់មគ្គក្តី (របស់តិវច្ឆានឈ្មោល) ដែលមានស្រាម
 ទ្រទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ តាម
 ទ្រទាប់មគ្គតិវច្ឆានឈ្មោល ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ តាមទ្រទាប់មគ្គ (របស់តិវច្ឆានឈ្មោល)
 ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាម
 ទ្រទាប់តាម ទ្រទាប់មគ្គ (របស់តិវច្ឆានឈ្មោល) ដែលគ្មានស្រាម
 ទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅ
 ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាត

ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

[៤៤] ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ មនុស្សត្តិយា សន្តិកេ
អាទេត្វា អង្គជាតេន វច្ចមត្តំ បស្សវមត្តំ ប្បទំ អភិ-
ទិសំទេត្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋិ
សាទិយតិ បិទំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនា-
បត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ មនុស្សត្តិយា ជាគរន្តិ-
យា សុត្តាយ បត្តាយ ឧត្តត្តាយ បមត្តាយ មតាយ
អក្កាយិតាយ បតាយ យេកុយ្យេន អក្កាយិតា-
យ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
មតាយ យេកុយ្យេន ទាយិតាយ សន្តិកេ អាទេត្វា

ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយ
ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិច្ចល្លច្ចយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤៥] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណា ក
មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយបញ្ចូលទ្វារវច្ចមត្ត ឬទ្វារបស្សវមត្ត ឬទ្វារមុមត្ត
(របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
សិប្បទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ (បើ
ភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំ
យកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណា កមនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅភ្នាក់ដឹង
ខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងួតក្តី ដែលក្អែក
ស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិន
ទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណា កមនុស្សស្រីដែលស្លាប់ហើយ
សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ៉ាំងទ្វារ

បារាណស្ថ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទអាជីវិយេ អសន្តត្ថករណវិហ

អង្គជាតេន វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ មុំ អភិជិសីទេន្តិ ។
 សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បវិជ្ជំ សាទិយតិ
 បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា ភិក្ខុំ អមនុស្សត្តិយា ។ បេ ។
 តិវច្ឆានកតត្តិយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អម-
 នុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិវច្ឆានកតត្តិយា មនុស្ស-
 ឧកស្ស មនុស្សបណ្ឌាកស្ស អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស
 តិវច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្ស-
 បុរិសស្ស តិវច្ឆានកតបុរិសស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 អង្គជាតេន វច្ឆមក្កំ មុំ អភិជិសីទេន្តិ ។ សោ ច
 បវេសនំ សាទិយតិ បវិជ្ជំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ បារាណស្ថ ។ បេ ។
 ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា ភិក្ខុំ
 តិវច្ឆានកតបុរិសស្ស ជាវន្តស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស
 ឧម្មត្តស្ស បមត្តស្ស មត្តស្ស អត្តាយិតស្ស មត្តស្ស

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី១ បទអាជីវិយេ សំដឹងពីអង្គជាតិទាំងបួនក្នុងសិក្ខាបទទី១

វច្ឆមក្កំ ឬប្បាបស្សាវមក្កំ ឬប្បាមុខមក្កំ (របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយ
 អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ
 ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងប្បាមក្កនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយ
 ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡប) មកកាន់សំណាក់
 អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិវច្ឆានញី មនុស្សមានភេទបី អមនុស្សមានភេទបី
 តិវច្ឆានមានភេទបី មនុស្សឡើយ អមនុស្សឡើយ តិវច្ឆានឡើយ មនុស្ស
 ប្រុស អមនុស្សប្រុស តិវច្ឆានឈ្មោល ហើយញាងប្បាវច្ឆមក្កំ ឬប្បាមុខ-
 មក្កំ (របស់ជនទាំងនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។
 បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ
 ដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 ប្បាមក្កនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុរា-
 ជិត ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុ
 ជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡប) មកកាន់សំណាក់តិវច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅ
 ភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលធូតក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនខានស៊ីក្តី ដែលស្លាប់

យេកុយ្យេន អក្ខាយិតស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារា.
 ជិតស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ចាយិតស្ស
 សន្តិកេ អាណេត្វា អន្តជានេន វច្ឆមត្តំ មុទំ អភិទិ-
 សំនេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ 'សាទិយតិ បវិដ្ឋិ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ឡុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

[៤៣] ភិក្ខុប្បច្ឆត្តិកា ភិក្ខុំ មនុស្សត្តិយា

សន្តិកេ អាណេត្វា អន្តជានេន វច្ឆមត្តំ បស្សវ-
 មត្តំ មុទំ អភិទិសំនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតាយ
 អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស សន្តតាយ

ហើយសត្វមិនខានស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជីក ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្នាល
 ដែលស្ងប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត (របស់តិរច្ឆានឈ្នាលនោះ) ឲ្យចូល
 ទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមអន្តជានេន
 ជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមអន្តជានេនដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី
 ត្រឹមអន្តជានេនដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមត្តនោះ) ក្តី ត្រឹមអ-
 ន្តជានេនដែលបន្តយេចញ៉ាំង ត្រូវអាបត្តិថ្កុលច្នៃ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)
 មិនត្រឹមអទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤៣] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់
 មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារបស្សវមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត
 (របស់ស្រីនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត
 (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាបក្តី ទ្វារមត្តរបស់ស្រីដែលមាន
 ស្រាមទ្រទាប អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី ទ្វារមត្ត
 (របស់ស្រី) មានស្រាមទ្រទាប អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រទាប

បារាណស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បទវាជនិយេ សន្តតភាណវិហារ

អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច បវេសនំ
 សាទិយតិ បវេដ្ឋំ សាទិយតិ បិវតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ
 សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
 យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ មនុស្សត្តិយា
 ជាតវន្តិយា សុត្តាយ មត្តាយ ឧម្មត្តាយ បមត្តាយ
 មតាយ អត្តាយតាយ មតាយ យេកុយ្យេន អត្តា-
 យតាយ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 មតាយ យេកុយ្យេន ខាយតាយ សន្តិកេ អាទេត្វា
 អន្តជាតេន វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ មុខំ អភិវិសីទេន្តិ សន្ត-
 តស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស
 សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច

បារាណស្ស សិក្ខាបទទី ១ បទវាជនិយេ សំដែងពីអង្គជាតិដ៏ត្រូវមានស្រាមទ្រទ្រង់

ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) គ្មានស្រាមទ្រទ្រង់អង្គជាតិ(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាម
 ទ្រទ្រង់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
 នឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ងួត
 នៅ(ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កមនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅ
 ភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងួតក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិចារាជិក
 ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កមនុស្សស្រី
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារចម្រក ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី
 នោះ)ដែលគ្មានស្រាមទ្រទ្រង់ទ្រទ្រង់ទៅដោយអង្គជាតិ(របស់ភិក្ខុ)ដែល
 មានស្រាមទ្រទ្រង់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) មានស្រាមទ្រទ្រង់ អង្គជាតិ
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទ្រង់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) មានស្រាមទ្រទ្រង់
 អង្គជាតិ(របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រទ្រង់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) គ្មានស្រាម
 ទ្រទ្រង់ អង្គជាតិ(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទ្រង់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សា-
 ទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥណ្ឌូច្ចយស្ស
 ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា
 ភិក្ខុំ អមនុស្សត្តិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតត្តិយា
 មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញន-
 កស្ស តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញនកស្ស មនុស្សបណ្ឌា-
 កស្ស អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស តិរច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស
 មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស តិរច្ឆានកតបុរិ-
 សស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា អង្គជាតេន វច្ឆមត្តំ
 មុទំ អភិទិសំទេត្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ បេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

ង្គិអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិប្បទៅ
 ហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិឥណ្ឌូច្ចយ ។ បេ ។ (បើ
 ភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ
 (១រូប) មកកាន់សំណាក់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមាន
 ភេទបី អមនុស្សមានភេទបី តិរច្ឆានមានភេទបី មនុស្សឡើយ អមនុស្ស
 ឡើយ តិរច្ឆានឡើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយ
 ញាតិទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រែម
 ទ្រទាប់ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រែមទ្រទាប់ក្តី
 ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រែមទ្រទាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ)
 គ្មានស្រែមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រែមទ្រទាប់
 អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រែមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) គ្មាន
 ស្រែមទ្រទាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
 សិប្បទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
 ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិប៉ាកដឹក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា បឋមសក្ខីបទស្ស បទភានីនិយេ សន្តតភាណវិហារ

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បុទ្ធភិក្ខុកា ភិក្ខុ
 តិច្ឆានគតបុរិសស្ស ជាតន្តស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស
 ឧម្មត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្ខាយិតស្ស មតស្ស
 យេកុយ្យេន អក្ខាយិតស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ខារា-
 និកស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិតស្ស
 សន្តិកេ អាទេត្វា អន្តជាតេន វច្ឆមត្តំ មុទំ អភិធិ-
 សំទេដ្ឋំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ បេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិ-
 យតិ មិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធវរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ដុល្លុច្ឆយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី១ បទភានីនិយេ សំដែងពីអង្គជាតនឹងទ្វារមគ្គមានស្រែមទ្រទាប់

(បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណា កត់វិញ្ញាណឈ្មោល ដែល
 នៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 សត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណា កត់វិញ្ញាណឈ្មោល
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គបុព្វបទមគ្គ (របស់តិច្ឆានឈ្មោល) ដែល
 គ្មានស្រែមទ្រទាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រែម
 ទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិច្ឆានឈ្មោល) មានស្រែមទ្រទាប់ អង្គជាត
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិច្ឆានឈ្មោល) មាន
 ស្រែមទ្រទាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រែមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់
 តិច្ឆានឈ្មោល) គ្មានស្រែមទ្រទាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រ-
 ទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជាតដែលចូលស៊ីទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិត
 នៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអា-
 បត្តិដុល្លុច្ឆយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤៤] យថា ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា វិន្ទាវតា ឯវំ រាជ-
ប្បច្ចត្តិកា ចោរប្បច្ចត្តិកា ធុត្តប្បច្ចត្តិកា ឧប្បលកទ្ធ-
ប្បច្ចត្តិកា វិន្ទាវេតញ្ច ។

[៤៥] មត្តេន មត្តំ បវេសេតិ អាបត្តិ ទារាដិ-
កស្ស ។ មត្តេន អមត្តំ បវេសេតិ អាបត្តិ ទារា-
ដិកស្ស ។ អមត្តេន មត្តំ បវេសេតិ អាបត្តិ
ទារាដិកស្ស ។ អមត្តេន អមត្តំ បវេសេតិ អាបត្តិ
ធុល្លច្ចយស្ស ។

[៤៦] ភិក្ខុ សុត្តភិក្ខុម្ហំ វិប្បដិបដ្ឋតិ
បដិពុទ្ធា សាទិយតិ ឧភោ ធាសេតញ្ច ។
បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ ទ្វិសកោ ធាសេតញ្ច ។
ភិក្ខុ សុត្តសាមណោម្ហំ វិប្បដិបដ្ឋតិ បដិពុទ្ធា

[៤៧] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសំដែងហើយដោយពិស្តាយោនី
ណា ពួកស្តេចជាសត្រូវក្តី ពួកចោរជាសត្រូវក្តី ពួកអ្នកលេងជាសត្រូវក្តី
ពួកសត្រូវអ្នកពុះច្រូងពាយតបេះដូងក្តី បណ្ឌិតប្បិទោលឲ្យពិស្តាយោនី
នោះដែរចុះ ។

[៤៨] ភិក្ខុញ៉ាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ^(១) ត្រូវអាបត្តិបាណដឹក ។
ភិក្ខុញ៉ាំងអមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ^(២) ត្រូវអាបត្តិបាណដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំង
មគ្គឲ្យចូលទៅដោយអមគ្គ^(៣) ត្រូវអាបត្តិបាណដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំងអមគ្គឲ្យ
ចូលទៅដោយអមគ្គ^(៤) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លថ្មយ ។

[៤៩] ភិក្ខុសេនាមេថុនធម្មនឹងភិក្ខុផងគាវដែលកំពុងដេកលក់ បើ
ភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវផ្សែក
ចេញ) ទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃ
ត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រឡូស្ត (គឺភិក្ខុអ្នកសេនានោះ) ។ ភិក្ខុសេនាមេ-
ថុនធម្មនឹងសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង

១ គឺភិក្ខុញ៉ាំងអង្គជានរបស់ខ្លួនឲ្យចូលទៅតាមទ្វារមគ្គទាំង ៣ ទ្វារមគ្គណាមួយ ។ ២ គឺ
បញ្ចូលអង្គជានទៅតាមទ្វារមគ្គ ហើយបន្ថយអង្គជានចេញតាមមុខដំបៅដែលមានជុំវិញទ្វារមគ្គ
នោះ ។ ៣ គឺបញ្ចូលអង្គជានទៅតាមមុខដំបៅ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្វារមគ្គវិញ ។ ៤ គឺ
បញ្ចូលអង្គជានទៅតាមមុខដំបៅមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមមុខដំបៅផ្សេងវិញ ។

សាទិយតិ ឧកោ ធាសេតព្វា ។ បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ
 ទូសកោ ធាសេតព្វា ។ សាមណោរោ សុត្តភិក្ខុម្ហិ
 វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិពុទ្ធា សាទិយតិ ឧកោ ធាសេតព្វា ។
 បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ ទូសកោ ធាសេតព្វា ។
 សាមណោរោ សុត្តសាមណោរម្ហិ វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិពុទ្ធា
 សាទិយតិ ឧកោ ធាសេតព្វា ។ បដិពុទ្ធា ន
 សាទិយតិ ទូសកោ ធាសេតព្វា ។

[២៧] អនាបត្តិ អដាទន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស ជិត្ត-

ចំត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

សន្តរាណារិ និដ្ឋិតំ ។

[២៨] មក្កដិ វដ្ឋិបុត្តា ច តិហិ នក្កោ ច តិត្ថិយា

ហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណោរនោះ
 ភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រឡូស្ត ។
 សាមណោរសេពមេធាន៍ភិក្ខុដែលកំពុងដេកលក់ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសតែសាមណោរដែលប្រ-
 ឡូស្ត ។ សាមណោរសេពមេធាន៍ភិក្ខុដែលកំពុងដេក
 លក់ បើសាមណោរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យ
 វិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណោរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ
 សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសតែសាមណោរដែលប្រឡូស្ត ។

[២៧] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៥ ពួក) គឺ ភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុ
 ធ្លួត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរើរវាយ ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ អាទិកម្មិក
 (គឺភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ) ១ ។

របៀបសំដែងអំពីអង្គការនិងទ្វារមន្តមានស្រែចម្រាប់ ចប់ ។

[២៨] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងភាសលំដាប់ហូរហែ ដែលនឹង
 សំដែងនៅដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្វាញី រឿងពួកវដ្ឋិបុត្តភិក្ខុ រឿងភិក្ខុក្វែងកេងងៃត្រ-
 ហស្ថ រឿងភិក្ខុអាត្រាត រឿងពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមលទ្ធិតិរិយ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ទារិក្យប្បលវណ្ណា ច ឡញ្ចៈធម៌ា បវេ ទុវេ
 មាតា ធីតា ភតិដិ ច ជាយា ច ឌុទុលម្ព័តា
 ទ្វេ វណា លេបចិត្តញ្ច ទារុធិតលីកាយ ច
 សុទ្ធកេន សហ បញ្ច បញ្ច សិវិកេដ្ឋិកា
 ធាតិ យត្តិ ច បេតិ ច បណ្ណាកោបហិតោ ធុបេ
 ភដ្ឋិយេ អវហំ សុត្តោ សាវត្តិយំ ចតុរោ បវេ
 វេសាលិយា ធយោ មល្លា សុបំនោ ការុកក្ខតោ
 សុបញ្ចា សទ្ធា ភិក្ខុដិ សិក្ខុមាធា សាមណេវំ ច
 វេសិយា បណ្ណាកោ តិហិ អញ្ញមញ្ញំ វន្តបព្វជិតោ
 មិតោតិ ។

(៤៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-

ឆរោ ភិក្ខុ មញ្ញិយោ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវំ ។

តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ភតវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

រឿងទារិកា រឿងទប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិ រឿងជនផ្សេងគ្នាពីរប្រ
 គិក្ខុក្លាយភេទជាស្រី និងភិក្ខុនិក្លាយភេទជាបុរស រឿងមាតា
 រឿងធីតា រឿងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងភិក្ខុខ្លួនទេន រឿង
 ភិក្ខុមានអង្គជាតយារ រឿងស្នាមដេរ្យាតិយោន រឿងរូបគំនូរ
 រឿងឈើចំឡាក់ជាប្រធាតា រឿងភិក្ខុ ៥ រូបទាំងសុទ្ធរភិក្ខុផង
 រឿងភិក្ខុ ៥ រូបនៅក្នុងព្រៃខ្លាច រឿងនាគញី រឿងយក្ខនិ
 រឿងស្រីប្រគ រឿងភិក្ខុខ្លើយ រឿងភិក្ខុកើតកេតស្តិក រឿង
 ភិក្ខុចាប់មាតុត្រាមប្រនិងសេត រឿងភិក្ខុសឹងលក់ក្នុងទិស្វាត់
 វៃក្សត្រិក្ខុខ្លើយ រឿងភិក្ខុទាំងឡាយ ៤ រូបដទៀតក្នុងក្រុង
 សាវត្ថិ រឿងអ្នកចំបាប់ ៣ នាក់ក្នុងក្រុងវេសាលី រឿង
 ការុកក្ខតភិក្ខុយល់សុបំននិមិត្ត រឿងនាងសុបញ្ចា រឿងនាង
 សទ្ធា រឿងភិក្ខុនិ រឿងសិក្ខុមាធា រឿងសាមណេវិ រឿង
 ស្រីផ្កាមាស រឿងមនុស្សខ្លើយ រឿងគ្រហស្ថ រឿងភិក្ខុ
 សេតគ្នានឹងគ្នា រឿងភិក្ខុបួសឯចាស់ រឿងសត្វម្រឹក ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបបានសេតមេបុនធម្មនឹងស្វាញី ។

ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត

បារាណស្ថ បិដកសិក្ខាបទធម្ម វិនិច្ឆ័យ

កត្តិ ធុ ខោ មហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបណ្ណាតំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
អាបណ្ណោ ចារាជិកត្តិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
វេសាលីកា វដ្ឋិបុត្តកា ភិក្ខុ សិក្ខុ មហ្មត្តត្វាយ
ធុត្វល្យំ មនាវកត្វា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។
តេសំ កុក្កុច្ឆំ មហោសិ កកវតា សិក្ខាបដំ បញ្ញាតំ
កត្តិ ធុ ខោ មហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបណ្ណាតំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អាបត្តិ ត្វម្ម
ភិក្ខុវេ អាបណ្ណោ ចារាជិកត្តិ ។

[៥១] តេន ខោ បន សមយេន មញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ មនាបត្តិ កវិស្សត្តិ តិហិលំផ្កេន មេដុំ
ធម្មំ បដិសេវី ។ វស្ស កុក្កុច្ឆំ មហោសិ ។ មេ ។
អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបណ្ណោ ចារាជិកត្តិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន មញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ
មនាបត្តិ កវិស្សត្តិ នត្តោ ហត្ថា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវី ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទ ១ វិនិច្ឆ័យ

ហើយ មញ្ញាប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបារាណសីកហើយដឹង ។ ខេបភិក្ខុនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណសីកហើយ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ពួកវដ្ឋិបុត្តភិក្ខុច្រើនរូបនៅក្នុងគ្រឹះវេ-
សាលី មិនបានលាសិក្ខុ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានកំឡាំងថយ
ហើយសេពមេដុំធម្ម ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ មានសេចក្តីសន្ស័យថា
សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ យើងរាល់គ្នាប្រហែលជា
ត្រូវអាបត្តិបារាណសីកហើយដឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងអម្បាល
អ្នកឯងទាំងអស់គ្នាត្រូវអាបត្តិបារាណសីកហើយ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបក្នុងខ្លួនជាគ្រហស្ថ ហើយសេព
មេដុំធម្មដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណសីកហើយ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ធ្វើជាអ្នកព្រាត ហើយ
សេពមេដុំធម្ម ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិន

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភំ ភំ
អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

[៥៣] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភិស្សតិភិ កុសចិវំ ឯវាសេត្វា
។ បេ ។ វាកចិវំ ឯវាសេត្វា ផលកចិវំ ឯវាសេត្វា
កេសកម្ពលំ ឯវាសេត្វា វាលកម្ពលំ ឯវាសេត្វា
ទុល្លកបក្កំ ឯវាសេត្វា អជិនត្តិបំ ឯវាសេត្វា មេដុដំ
ធម្មំ បដិសេវំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។
អាបត្តិ ភំ ភំ ភំ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

[៥៤] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
បិណ្ណចារិកោ ភិក្ខុ បីវកេ ឯបន្នំ ចារិកំ បស្សិត្វា
សារត្តោ អង្គដ្ឋំ អង្គជានំ បវេសេសិ ។ សា កាលម-
កាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្សតិ ។

ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ស្លៀកស្លូវក្រង ។ បេ ។
ស្លៀកសម្ពត់សម្បកឈើ ស្លៀកសម្ពត់ដែលត្បាញជាប្រដូមឈើ ស្លៀក
សម្ពត់ដែលត្បាញដោយសក់ ស្លៀកសម្ពត់ដែលត្បាញដោយរោមកន្ទុយ
សត្វ ស្លៀកសម្ពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀម ស្លៀកស្បែកខ្លាដែល
នៅមានទាំងរោមទាំងត្រចក ហើយសេពមេដុនធម្ម ដោយគិតថា កាល
បើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត បាន
ឃើញនាងទារិកាម្នាក់ដេកនៅលើតាំង ក៏មានចិត្តត្រឹកអរហើយយកមេ
ជើង (១១) ទៅកេបញ្ចូលចំអង្គជាននាងទារិកានោះ ។ នាងក៏ធ្វើមរណ-
កាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិសង្ស័យទិសេស ។

[៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណាយ ភិក្ខុនិយោ បដិពន្ធិចិត្តោ
 ហោតិ ។ អថខោ សោ មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណាយ
 ភិក្ខុនិយោ តាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋាយ កុដិកំ
 បរិសិទ្ធា និលំដោ អច្ឆិ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ
 បញ្ញាភន្តំ បិណ្ណាចាតប្បដិក្កន្តា ចានេ បត្យាលេត្វា
 កុដិកំ បរិសិទ្ធា មញ្ញុកេ និសិទិ ។ អថខោ
 សោ មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ ឧត្តហេត្វា
 ទ្ធសេសំ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាភេទេសំ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាភេទេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុវេ អសាទិយន្តិយាតិ ។

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុ-
 ដោ ឥត្តិលំដុំ ចាតុក្កតំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាភេទេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ឧបជ្ឈំ
 តមេវ ឧបសម្បទំ តាជំ វស្សាជំ ភិក្ខុនិហិ សន្តិមេតុំ

[៥៥] សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់មានសេចក្តីប្រតិព័ទ្ធជាបំបិក្ខុ
 នឹងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិ ។ កាលដែលឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិចូលទៅបិណ្ណបាត
 ក្នុងស្រុក មាណពនោះក៏ចូលទៅត្បូងនៅក្នុងកុដិកូបចាំ ។ លុះដល់
 ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិត្រឡប់មកពីបិណ្ណបាតវិញ ឆាន់រួចហើយ ក៏លាងជើង
 ហើយចូលទៅក្នុងកុដិ អង្គុយនៅលើគ្រែ ។ ខណៈនោះ មាណពនោះ
 ក៏សុះបកសម្រិបឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិ ហើយប្រទូស្ត ។ ឧប្បលវណ្ណា-
 ភិក្ខុនិក៏ប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់តួភិក្ខុនិផងតា ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយក៏ប្រាប់
 សេចក្តីខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំសេចក្តីខ្លះទៅក្រាប
 បង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឧប្បលវណ្ណាមិនត្រូវភាបត្តិទេ ព្រោះមិនមានសេចក្តីគ្រក
 ត្រកាលឡើយ ។

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ក្លាយភេទខ្លួនប្រទៅ
 ជាស្រី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្រង់
 ទមដ្ឋាយនោះដដែល នឹងទមសម្បទានោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ(១)

១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្រង់
 ទមដ្ឋាយនោះដដែល នឹងទមសម្បទានោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ(១)
 រាប់ជាថ្មីត្រូវរាប់ទាំងទមសម្បទានោះភិក្ខុនោះមកដដែល ។

យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិហិ សាធារណា
 តា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិហិ សាធារណា វុដ្ឋាតុំ យា
 អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិហិ អសាធារណា តាហិ
 អាបត្តិហិ អនាបត្តិតិ ។ តេន ខោ បទ សម-
 យេន អញ្ញតវស្សា ភិក្ខុនិហិ បុរិសលីន្តំ ចាតុក្កតំ
 ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ឧបជ្ឈំ តមេវ ឧបសម្មនំ
 តានិ វស្សានិ ភិក្ខុហិ សង្កមិតុំ យា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុហិ សាធារណា តា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ សង្កកេ វុដ្ឋាតុំ យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ
 ភិក្ខុហិ អសាធារណា តាហិ អាបត្តិហិ អនាបត្តិតិ ។

(៥៧) តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញតវេ ភិក្ខុ
 វិ មេ អនាបត្តិ ភិក្ខុស្សតិ មាតុយា មេតុនំ ធម្មំ
 បដិសេវិ ។ បេ ។ ធម្មយា មេតុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ បេ ។

នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនិហិទ្បាយ (ម្យ៉ាងទៀត) អាបត្តិ
 ណា ជាបេសកិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនិហិទ្បាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
 អាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុដែលក្លាយភេទជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់
 ភិក្ខុនិហិទ្បាយបាន អាបត្តិណា ជាបេសកិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនិហិ
 ទ្បាយ ភិក្ខុនិហិទ្បាយនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុនិហិ ទ្បាយភេទខ្លួនទៅជាប្រុស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យបដិវិញ្ញាណនោះដដែល នឹងបសម្បទា
 នោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណា ជាបេសកិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុដែលក្លាយភេទខ្លួន
 ជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយបាន អាបត្តិណា ជាបេសកិ
 ក្ខុនិហិដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនិហិ) មិនមានអាបត្តិ
 ព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ្បាយ សេពាមេតុនធម្មនីតិ
 (របស់ខ្លួន) ដោយយល់ថា កាលបើអញ្ញាធម្មនីតិនេះ អញ្ញនឹងមិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ បេ ។ សេពាមេតុនធម្មនីតិ (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។

ភតិណិយា មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសិ ។
 អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេជ
 ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ បុរាណទុ-
 តិយំកាយ មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

(៥៨) តេជ ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ មុទុបិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ សោ អនភិរតិយា បិដ្ឋិ-
 តោ អត្តនោ អន្តជានំ មុខេន អត្តហោសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ លម្ពំ ហោតិ ។ សោ អនភិរតិយា
 បិដ្ឋិតោ អត្តនោ អន្តជានំ អត្តនោ វច្ឆមត្តំ បវេ-
 សេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

សេតមេដុំធំធម្មនិវ័យស្រី (របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទើបក្រាបបង្គំមូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ
 ឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេតមេដុំធំធម្មនិវ័យស្រីដែលមាតាបិតាផ្សំផ្សំអំពីមុន ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(៥៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ហើយបានយកអង្គជាតិខ្លួនមកបៀមនឹងមាត់ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មាន
 អង្គជាតិយារវែង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ក៏ចាប់បំពត់
 អង្គជាតិខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងវិច្ឆមត្ត (ភិទ្ធាធំ) របស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(៥៧) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ មតសរិ បស្សិ ។ តស្មី ច សរិរេ អង្គ-
 ជាតសាមញ្ញា វណោ ហោតិ ។ សោ ឃិ មេ
 អនាបត្តិ ភិក្ខុតិ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បវេសេត្វា
 វណោ ជិហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មតសរិ
 បស្សិ ។ តស្មី ច សរិរេ អង្គជាតសាមញ្ញា វណោ
 ហោតិ ។ សោ ឃិ មេ អនាបត្តិ ភិក្ខុតិ
 វណោ អង្គជាតំ បវេសេត្វា អង្គជាតេន ជិហរិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

(៦០) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ លេបចិត្តស្ស ជិមិត្តំ អង្គជាតេន
 ធុបិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សា-
 រត្តោ ចារាជិកលិកាយ ជិមិត្តំ អង្គជាតេន ធុបិ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបឃើញសរិមនុស្សស្លាប់ ។ ឯ
 សរិរេនោះ មានដម្បៅដុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត(ខ្លួន)
 ទៅក្នុងអង្គជាត (សរិរេនោះ) ហើយបន្ថយអង្គជាតចេញមកវិញតាមដម្បៅ
 ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបឃើញសរិ
 មនុស្សស្លាប់ ។ ឯសរិរេនោះមានដម្បៅដុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបាន
 បញ្ចូលអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅក្នុងដម្បៅ ហើយបន្ថយចេញមកវិញតាមអង្គ
 ជាត ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(៦០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានដម្រែក ហើយយកអង្គជាត (ខ្លួន)
 ទៅញ្ជូលនឹងនិមិត្តរបស់រូបគំនូរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានដម្រែក ហើយយកអង្គ-
 ជាត (ខ្លួន) ទៅញ្ជូលនឹងនិមិត្តរបស់រូបគុក្កតាស្រីដែលធ្វើដោយឈើ ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
បារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

[៦០] តេន ទោ បទ សមយេន សុទ្ធកោ ធាម
ភិក្ខុ រាជកហា បព្វជិតោ វចិកាយ កច្ចតិ ។
អញ្ញាតរា ឥត្តិ តំ បស្សិត្វា ឯតទរោច^(១) មុហុតំ កន្ត
អាតមេហំ វុទ្ធិស្សមីតិ ។ សា វុទ្ធិ អន្តរវាសកំ
ធុត្តិបិត្វា មុខេន អង្គជាតំ អត្តហោសិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិយំ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។
ធាហំ កកវា សាទិយំន្តិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសា-
ទិយន្តស្សាតិ ។

[៦២] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរា ឥត្តិ
ភិក្ខុ បស្សិត្វា ឯតទរោច ឯហំ កន្ត មេដុំនំ ធុម្ព
បដិសេវាតិ ។ អលំ កតិធំ ទេតំ កកប្បតិ ។ ឯហំ
កន្ត អហំ វាយមិស្សមីតិ ត្វំ មា វាយមិ ឯវន្ត អនា-
បត្តិ កវិស្សតិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។

១ តំ បស្សិត្វា ឯតទរោចតំ ទេហបិយមម្មោត្តោសុ ៩ វិស្សតិ ។

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាលភិក្ខុ
អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះសុទ្ធាៈ ចេញពីក្រុងរាជ-
ត្រិះទៅបួស ហើយដើរទៅតាមថ្នល់ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ
ហើយក៏និយាយថា បតិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ ១ រំពេច
សិន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងថ្វាយបង្គំ ។ ស្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ ក៏
សើយស្បង់ឡើង ហើយយកមាត់ទៅប្រៀមអង្គជាំត (របស់ភិក្ខុនោះ) ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា អាលភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អាល
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនត្រេកអរ ។

[៦២] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូបហើយ
និយាយថា បតិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសេពាមេដុន
ឯនេះ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា កុំនាង ការសេពាមេដុនធម្មនេះមិន
គួរទេ ។ ស្រីនោះអង្វរថា បតិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់
និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់
មិនបាច់ព្យាយាមទេ (ទៅតែស្ងៀមបានហើយ) សេពយ៉ាងនេះ លោក
ម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ចោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្តិ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯត-
 នភេច ឯហិ កន្តេ មេដុំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ កតិធំ ទេតំ កប្បត្តិ ។ ឯហិ កន្តេ ភ្នំ
 វាយមាហិ អហំ ន វាយមិស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ
 ភវិស្សត្តិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អា-
 បន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ចោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតវា ឥត្តិ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតនភេច
 ឯហិ កន្តេ មេដុំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ
 កតិធំ ទេតំ កប្បត្តិ ។ ឯហិ កន្តេ អត្តន្តរំ
 យដ្ឋេត្វា តហិ មោចេហិ ។ បេ ។ តហិ យដ្ឋេត្វា
 អត្តន្តរំ មោចេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សត្តិ ។

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់មាន
 នាមមិនប្រាកដ ឃើញភិក្ខុ ១ រូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 សូមនិមន្តលោកមកសេវាមេដុំធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
 កុំនាង អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិន
 ព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយបបួលថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកសេវាមេដុំធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះករុណា
 ឯនេះ) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំប្តូរស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះ
 ក៏ពន្យល់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមក្នុងអង្គ-
 ជាន់ខ្ញុំ រួចបញ្ចេញអសុចិទៅខាងក្រៅអង្គជាន់តវិញ ។ បេ ។ ព្យាយាមខាង
 ក្រៅអង្គជាន់ ហើយបញ្ចេញអសុចិទៅខាងក្នុងអង្គជាន់តវិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ

សោ ភិក្ខុ តថា អកាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

[៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សិវិដិកំ កត្វា អក្កាយិតំ^(១) សរិ បស្សិត្វា
តស្មី មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចា-
រាជិកន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សិវិដិកំ កត្វា យេកុយ្យេន អក្កាយិតំ សរិ
បស្សិត្វា តស្មី មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អា-
បន្នោ ចារាជិកន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវិដិកំ កត្វា យេកុយ្យេន ខាយិតំ^(២)
សរិ បស្សិត្វា តស្មី មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ដុល្លត្វយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវិដិកំ កត្វា ធិន្ទសិសំ បស្សិត្វា

១ ទ. ម. អក្កយិកំ ។ ២ ទ. ម. វយិកំ ។

លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ
ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោចឃើញ
សរិខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ហើយសេពមេដុំធម្មនឹងសរិខ្មោចនោះ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូល
ទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរិខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ច្រើនអន្លើប៉ុន្មាន
ហើយសេពមេដុំធម្មនឹងសរិខ្មោចនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរិ
ខ្មោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្លើ ហើយសេពមេដុំធម្មនឹងសរិខ្មោច
នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អប្លែង ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោចដាច់

វិដ្ឋកតេ^(១) ឌុទេ ធុបន្តំ អន្តជានំ បវេសេសំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សិវិដិកំ កុញ្ញា
 ជិន្ធសីសំ បស្សិត្វា វិដ្ឋកតេ ឌុទេ អច្ចបន្តំ
 អន្តជានំ បវេសេសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតវស្សា ឥត្តិយា បដិទទូចិត្តោ
 ហោតិ ។ សា កាលកតា^(២) សុសានេ ធិត្តិកា^(៣) ។
 អដ្ឋិកានិ វិប្បកិល្លានិ ហោន្តិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ សិវិដិកំ កុញ្ញា អដ្ឋិកានិ សំកន្ទ្រិត្វា ធិមិត្ត
 អន្តជានំ បដិទានេសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។

១ ឧ. ម. វិក្កកេ ។ ២ ឧ. ម. វ. កាលក្កតា ។ ៣ ឧ. ម. ធិត្តិកា ។

កិបព្រាកអន្តជានំ (ខ្លួន) ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យបិទទ្រូច
 (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ព្រៃខ្លាច ឃើញក្បាលខ្លាច
 ដាច់ហើយបញ្ជាក់អន្តជានំ (ខ្លួន) ទៅក្នុងមាត់ខ្លាចដែលបើកហា មិនឲ្យ
 បិទទ្រូច (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានចិត្ត
 ប្រតិព័ទ្ធស្រឡញ់ស្រឡាត់ ។ ស្រីនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅហើយ គេនាំ
 ខ្លាចយកទៅចោលក្នុងព្រៃស្នូសាន^(១) ។ ផ្តឹងទាំងឡាយ (នៃខ្លាចស្រី
 នោះ) ក៏ខ្លាត់ខ្លាយពត់រាយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃខ្លាច
 ហើយប្រមូលផ្តឹងទាំងឡាយយកមកដំរៀប ហើយបញ្ចូលអន្តជានំ (ខ្លួន)
 ទៅក្នុងចិត្ត (នៃក្នុងផ្តឹងនោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបា-
 រាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

១ ស្នូសាន គឺព្រៃសម្រាប់ចោលខ្លាច ជាពាក្យសំស្ក្រឹតឲ្យអានថា ស្នូសានៈ ដែលអាច
 ក្លាយមកថា សំសាន ។ ពាក្យបាលីថា សុសាន ។

[៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ធាតិយា មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ យត្តិណិយា មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។
 បេតិយា មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។ បណ្ណាកស្ស
 មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ឧបហតិទ្រិយោ ហោតិ ។ សោ ធាហំ វេទិ-
 យាមិ សុខំ វា ធុត្តំ វា អនាបត្តិ^(១) មេ ភវិស្សតិ
 មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
 អាភេចេសុំ ។ វេទយិ វា សោ ភិក្ខុវេ មោយបុរិ-
 សោ ន វា វេទយិ អាបត្តិ ចារាជិកស្សាតិ ។

១ ឧ. ម. ឯវ អនាបត្តិ ។

[៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅសេពាមជុនធម្មនឹងនាគី
 (នាគញី) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ
 ១ រូបសេពាមជុនធម្មនឹងយត្តិណី ។ បេ ។ សេពាមជុនធម្មនឹងស្រីប្រក
 ។ បេ ។ សេពាមជុនធម្មនឹងមនុស្សឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។

[៦៥] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប មានឥន្ទ្រិយសាបសូន្យ
 (គឺមានរោគស្តីក) ។ ភិក្ខុនោះក៏សេពាមជុនធម្មដោយគិតថា អញ
 មិនជឿសេចក្តីសុខុម្ពុត អាបត្តិមិនមែនមានដល់អញឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសសោះសូន្យនោះ ពោះបីជើង
 (សេចក្តីសុខុម្ពុត) ក្តី មិនជឿក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(៦៦) តេជ ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា មេត្តំ ធម្មំ បដិសេវិស្សាមិត្តិ ធុបិ-
 តបត្តេ វិប្បដិសារី អហោសិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតេស្ស
 អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

(៦៧) តេជ ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ភិទ្ធិយេ^(១) ជាតិយារំនេ ធិវាវិហារតតោ ធិបន្នោ
 ហោតិ ។ ឥស្ស អង្គមង្គានិ វាតុបត្តន្ទានិ ហោតិ ។
 អញ្ញតរោ ឥត្តិ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិជិសិទិទ្វា
 យារំនត្ត កត្វា បក្កាមិ ។ ភិក្ខុ កិលិដ្ឋំ បស្សិត្វា
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ^(២) ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
 អាភារេហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ^(៣) ហោតិ វាតេន វេថ្វេន
 បស្សាវេន វាតេន ទុក្ខាលំដ្ឋប្បាលាកនន្នេន ឥមេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចហាការេហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ

១ ម. ភិទ្ធិយេន ។ ២ អយមត្តោ ទោបិយមាធុញ្ញោកេសុ ពុហុវិចេវសេន ពតោ ។
 ៣ ទ. កម្មនិយំ ។

(៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប គិតថាអញ្ញនឹងសេពមេថ្ម-
 ធុនឹងស្រី ត្រាន់តែយកវែដេវចាប់ពាលក៏មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាណពិកេទ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ ក្នុងវិព្រជាតិយារំនេនីតនគរក្នុងយ ហើយសឹងលក់ទៅ ។ ឯអរិយវៈ
 តូចធំរបស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកទបត្តម្ហូ (ខាំឲ្យលោកនោះសឹង
 លក់សិប) ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយក៏អង្គុយសង្កត់តាលើអង្គជាតិធ្វើ
 (សេវនកិច្ច) ស្រេចហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ (ភ្ញាក់ឡើង)
 ឃើញសេចក្តីសៅហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំរោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតិគួរដល់កម្មដោយ
 អាការ ៥ យ៉ាង គឺ ដោយដេម្រក ១ ដោយអាចមន៍ ១ ដោយទឹកម្រិត ១
 ដោយខ្យល់ ១ ដោយផង្សិវាមាស់ពាល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អង្គជាតិគួរដល់កម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ
រាគេន អដ្ឋជានំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោតំ ។

(៦៨) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អន្ទវនេ ធិវាវហារតតោ និបន្នោ
ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ តោចាលិកា បស្សិត្វា អដ្ឋ-
ជានេ អភិជិស្តិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាទិយំ
បវិដ្ឋំ សាទិយំ បិតំ សាទិយំ ទុន្ទរណំ សាទិយំ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ
អបន្នោ បារាជិក្ខិ ។ តេន ចោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អន្ទវនេ ធិវាវហារតតោ
និបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ អនិចាលិកា បស្សិ-
ត្វា ។ បេ ។ អញ្ញាតរោ តត្ថហារិកា បស្សិត្វា ។ បេ ។
អញ្ញាតរោ តោមយហារិកា បស្សិត្វា អដ្ឋជានេ អភិជិ-
ស្តិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាទិយំ បវិដ្ឋំ សាទិយំ

អន្តជាតត្ថវេលកម្ម ព្រោះតម្រិករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាទីធានាឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ជាអហន្ត ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ឥតមានត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៦៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលា
ថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទវនេ ទៀបនគរសាវត្ថិហើយសីលកំពៅ ។ មានស្រី
គង្វាលតោម្នាក់ឃើញហើយទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះកាលអង្គជាតកំពុងតែចូលទៅកំត្រិកអរ ចូលសិបំទៅហើយកំត្រិក
អរ ស្ថិតនៅខាងក្នុងកំត្រិកអរ បន្ថយចេញមកវិញកំត្រិកអរ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទវនេ ទៀបនគរសាវត្ថិហើយសីលកំ-
ពៅ ។ មានស្រីគង្វាលព្រៃម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រី
អ្នកគេសម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នកនាំអាចម៍នគោ
ម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះ
កាលដែលអង្គជាតកំពុងចូលទៅត្រិកអរ ចូលសិបំទៅហើយត្រិកអរ

មិត្ត សាទិយំ ទុទ្ទរណំ សាទិយំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
ចារាជិក្ខន្តិ ។

(៦៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ទិវាវិហារតោ ធិបន្នោ
ហោតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្តិ បស្ស័ត្វា អង្គជាតេ អភិ-
ធិសិទ្ធិត្វា យារទត្តំ កត្វា សាមន្តា ហសមាទា
បិតា ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បដិពុជ្ឈិត្វា តំ ឥត្តិ
ឯតនរោច ឥយ្ហំទំ កម្មន្តិ ។ អាម មយ្ហំទំ(១) កម្មន្តិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ ជាទាសំ(២) ភ្នំ
ភិក្ខុតិ ។ ទាហំ ភកវា ជាទាមិតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
អជាទន្តស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ទិវាវិហារតោ រុត្តំ អ-
បស្សយ ធិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្តិ បស្ស័ត្វា អង្គ-
ជាតេ អភិធិសិទ្ធិ ។ សោ ភិក្ខុ សហសា វុដ្ឋាសិ ។

១ ឧ. វ. មយ្ហំ ។ ២ ឧ. ម. សាទិយំ ។

ស្ថិតោវាទិក្ខន្តិ ត្រកអរ បន្តយេចេញមកវិញ ត្រកអរ ។ ភិក្ខុនោះ មាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទិសប្រាកដ
វេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហារន ទៀបគរវេសាលីហើយសិលកំរេ ។ មាន
ស្រីម្នាក់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត លុះធ្វើកិច្ច
សម្រេចហើយ ក៏មកឈរសើចជិតភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ភ្ញាក់ឡើង
ហើយនិយាយទៅនឹងស្រីនោះថា អំពើនេះជាអំពើរបស់នាងឬ ។ ស្រី
នោះឆ្លើយថា កុរុណាលោកម្ចាស់ អំពើនេះជាអំពើរបស់ខ្ញុំកុរុណា ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងដឹងដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
កាលបើមិនដឹង មិនមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ទិសប្រាកដវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហារន ជិតគរវេសាលី ហើយ
សិលកំរេផ្អែកនឹងដើមឈើ ១ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញក៏ទៅ
អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបឡើងដោយហ័ស ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិយំ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។
 ធាហំ ភគវា សាទិយំន្តំ ។ អធាបត្តិ ភិក្ខុ
 អសាទិយន្តស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារំនេ ទិវារិហារ-
 តតោ រុក្ខំ អបស្សាយ និបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរ
 ភត្តិ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិទិសិទិ ។ សោ ភិក្ខុ
 អក្កមិត្វា បរដ្ឋេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 សាទិយំ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ ធាហំ ភគវា សាទិយំន្តំ ។
 អធាបត្តិ ភិក្ខុ អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧០] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារំនេ ក្លជាតារសាលាយំ ទិវា-
 រិហារតតោ ទ្វារំ វិវិត្វា និបន្នោ ហោតិ ។ តស្ស
 អង្គមង្គាទិ វាតុបត្តទ្វាទិ ហោន្តិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន សម្មហុណា ភត្តិយោ កទ្ធិញ្ច មាលញ្ច អា-
 ធាយ អាវាមំ អគមិសុ វិហារបេត្តិកាយោ ។ អថទោ
 តា ភត្តិយោ តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិទិសិទិត្វា

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងកាលបើមិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ
 មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទ័សប្រាកក្កវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហារទេ ជិតនគរវេ-
 សាលី ហើយសីលកំផ្តុកនឹងដើមឈើ ១ ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ
 ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ជាក់ច្រាន (ឲ្យស្រីនោះ)
 ខ្វាតចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រេកអរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលវិញថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកកាលបើមិនត្រេកអរ មិនមានអាបត្តិទេ ។

[៧០] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទ័សប្រាកក្កវេលាថ្ងៃ
 ក្នុងក្នុងវេលាសាលា ព្រងីព្រៃមហារទេ ជិតនគរវេសាលី បើកទ្វារហើយ
 ចូលទៅសិន ។ អរិយវៈកូចធំរបស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកបត់ម្ត (ទាំ
 ឲ្យសីលកំសិប) ។ សម័យនោះ មានស្រីទាំងឡាយច្រើនគ្នាមាន
 ប្រាថ្នានឹងទៅវត្ត ទើបកាន់ខ្សែគ្រឿងក្រអូបខ្លះ ផ្អាកម្រងខ្លះ ដើរទៅកាន់
 ពាក្យ ។ ត្រាងោះ ស្រីទាំងអស់នោះបានឃើញភិក្ខុនោះហើយក៏អង្គុយ

យាវនត្ថំ កត្តា បុរិសុសភោ វតាយន្តំ វត្តា កន្ទត្តា
 មាលត្តា អាហេមត្តា បក្កមីសុ ។ ភិក្ខុ កំលិន្ទំ
 បស្សិត្តា កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេមសិ^(១) ។ បញ្ចហិ
 ភិក្ខុវេ អាគារវហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ វាគេន
 វច្ឆេន បស្សវេន វាគេន ទុច្ឆាលិវ្តំ ប្បណាកនដ្ឋេន
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហាគារវហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ
 ហោតិ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ តស្ស
 ភិក្ខុនោ វាគេន អង្គជាតំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធិវា បដិសល្លិយន្តេន ឆ្វារំ សំវត្តា
 បដិសល្លិយត្ថន្តំ ។

[៧១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
 រោ ភារុក្កត្តោ ភិក្ខុ សុបិណន្តេន បុរាណ-
 ទុតិយកាយ មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវិត្តា អស្សម-
 ណោ អហំ វត្តមិស្សមិតិ ភារុក្កត្តំ កត្តនោ

១ គឺជា ហិរេ គេសុ វត្តធម្មតេសុ ពហុវចនវិសេន បយោតោ វតោ ។

សន្តតំលើអង្គជាតិ (សេវនកិច្ច) ដរាបដល់ហើយស្រេច ទើប
 និយាយថា ឧប្បា ភិក្ខុនោះ ជាបុរសទសភៈ ដូច្នោះហើយ លើកឡើង
 ខ្ញុំត្រូវត្រឡប់មកផ្អាកម្រងហើយក៏ដើរចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
 ឃើញសេចក្តីសៅហ្មងក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតិគួរដល់កម្ម
 ដោយភាគាវ ៥ ហ្នឹងគឺ ដោយដម្រក ១ ដោយអាចម៍ ១ ដោយ
 ទឹកម្រក ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយផ្សិតវាសរាស ១ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អង្គជាតិគួរដល់កម្ម ដោយភាគាវ ៥ ហ្នឹងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អង្គជាតិគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជា
 ហេតុជាទីតាំង មិនមែនជាឧកាសឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
 ជាអហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានអាបត្តិឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ កាលដែលសីលសម្បត្តិវេលាថ្ងៃ
 ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសមសីលសម្បត្តិ ។

[៧១] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបជាកូនអ្នកស្រែភារុក្កត្តកៈ យល់
 សប្តិឃើញថា សេវាមេដ្ឋននឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ហើយគិតថាខ្លួន
 អញមិនមែនជាសមណទេ អញនឹងសឹកទៅវិញ ដូច្នោះហើយដើរទៅកាន់

អន្តរាមក្កេ អាយស្ម័ន្តំ ឧចាលី បស្ស៊ីត្វា ឯតមត្តំ
នារោចេសិ ។ អាយស្ម័ន ឧចាលី ឯវហាហា អនាបត្តិ
អារុសោ សុប្បិទន្តោនាតិ ។

[៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន វជគហេ
សុបព្វា នាម ឧចាសិកា មុទុប្បសន្នា^(១) ហោតិ ។
សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេដុំធំ ធម្មំ ទេតិ
សា អន្តនាធំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្ស៊ីត្វា
ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ មេដុំធំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
អលំ ភតិធំ ទេតំ កេប្បតិ ។ ឯហិ កន្តេ
ឡុន្តរិកាយ^(២) យដ្ឋេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតិ ។
សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ទារាជិកស្ស
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន វជគហេ សុបព្វា នាម ឧចាសិកា
មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។ សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ

១ យេកុយ្យេន ពុទ្ធប្បសន្នាតំ ទិស្សតិ ។ ២ ទ. ម. ខុន្តរិកាយ ។

ដទបទរណ្ណោះ ភារុកច្ឆៈ ក៏បានឃើញព្រះទុចាលីដ៏មានអាយុក្នុងទីពាក់
កណ្តាលផ្លូវ ហើយនិយាយប្រាប់រឿងនេះ ។ ព្រះទុចាលីថេរដ៏មានអាយុ
បានប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ឥតមានអាបត្តិអ្វីដោយចំណែកនៃ
យល់សប្បិរោះទេ ។

[៧២] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានទុចាលីកាម្នាក់ឈ្មោះ
សុបព្វា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់
ឃើញយ៉ាងនេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេចុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យខ្យ
ទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ១រូប ក៏និយាយនិមន្តថា
លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេនាមេចុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា
កុំប្អូនស្រី ការសេនាមេចុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសុបព្វាពោលថា
លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្លៅចុះ កាលបើ
លោកព្យាយាមដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បាន
ធ្វើតាមពាក្យនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារមីករណ្ណ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ បានទុចាលីកាម្នាក់ឈ្មោះសុបព្វា ជាស្រី
មានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា

យា មេដុំធំ ធម្មំ ទេតិ សា អក្កនាធំ ទេតិតិ ។ សា
 ភិក្ខុំ បស្សិត្តា ឯតទកោច ឯហិ កន្តេ មេដុំធំ ធម្មំ
 បដិសេវាតិ ។ អលំ ភតិធំ ទេតិ កប្បតិតិ ។
 ឯហិ កន្តេ ទាភិយំ^(១) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ
 កន្តេ ឧទរវដ្ឋិយំ^(២) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ
 ឧបកក្ខកេ យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ ភិវា-
 យំ^(៣) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ កណ្ណិច្ឆិទ្កេ
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ កេសវដ្ឋិយំ^(៤)
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ អង្គុលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្តេ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្តា
 មោចេស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបតិ ភវិស្សតិតិ ។ សោ
 ភិក្ខុំ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុំ ចារាជិកស្ស អាបតិ
 សដ្ឋានិសេសស្សាតិ ។

១ ទ. ម. ទាភិយា ។ ២ ទ. ម. ឧទរវដ្ឋិយា ។ ៣ ទ. ម. ភិវាយ ។ ៤ ទ. ម.
 កេសវដ្ឋិយា ។

ស្រីណាឲ្យខ្ញុំមេដុំធំ ប្រិទោះឈ្មោះថាឲ្យខ្ញុំទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះ
 ដល់ខាងបានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេពមេដុំធំមួយចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការ
 សេពមេដុំធំនោះមិនគួរទេ ។ ខាងសុបញ្ញាពាលថា លោកម្ចាស់
 សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្លិតចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្លិតពោះចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ភ្នែកចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក
 និមន្តមកព្យាយាមត្រង់កចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ខ្នងត្រចៀកចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ផ្នែងសក់ចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ចន្លោះមាមដៃចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត
 មកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញទឹកស្អុយដោយដៃខ្ញុំ កាលបើ
 ដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិន
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ
 សន្ធា នាម ឧបាសិកា មុនុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា ឯវំទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេដុំនំ ធម្មំ ទេតិ
 សា អក្កនាទំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា
 ឯតទភេច ឯហិ កន្តេ មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។
 អលំ កតិធំ ទេតិ កប្បតិ ។ ឯហិ កន្តេ ឡាន្ត-
 រិកាយ យដ្ឋេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតិ ។
 សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ សឡ្ហទិសេសស្សតិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ
 សន្ធា នាម ឧបាសិកា មុនុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា ឯវំទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេដុំនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អក្កនាទំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទភេច
 ឯហិ កន្តេ មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អលំ
 កតិធំ ទេតិ កប្បតិ ។ ឯហិ កន្តេ នាភិយំ

[៧៣] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះ
 សន្ធា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញ
 ដូច្នោះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេដុំនធម្មស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។
 លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេវាមេដុំនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការ
 សេវាមេដុំនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសន្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្នែកចុះ កាលបើដូច្នោះ លោក
 នឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើប
 ភិក្ខុនោះកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ស័យទិសេស ។

[៧៤] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសន្ធា
 ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា
 ស្រីណាឲ្យនូវមេដុំនធម្មស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះនាង
 បានឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 សេវាមេដុំនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការសេវាមេដុំនធម្ម
 នោះមិនគួរទេ ។ នាងសន្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក

វិទយបិណ្ឌ បហវិក្ខេ

យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ ឧទរវដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ
 ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ ឧបកច្ឆកេ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។
 ឯហំ កន្តេ កីវយំ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ
 កន្ត្តាច្ឆិទ្ធេ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ កេស-
 វដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ អង្គលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្តេ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្តា
 មោចេស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភិស្សុត្តិ ។ សោ
 ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ហារាជិកស្ស អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្សាតិ^(១) ។

[៧៥] តេន ខោ មន សមយេន វេសាលីយំ
 លីច្ឆិកុមារកា ភិក្ខុំ កហេត្វា ភិក្ខុនិយា វិប្ប-
 ដិចាទេសុំ ។ ឧកោ សាទិយីសុ ឧកោ ធាសេ
 តត្វា ។ ឧកោ ន សាទិយីសុ ឧភិច្ឆំ អនាបត្តិ ។

១ យថា បុរិសេ វិសុវិសទិសតា ទិស្សតិ តថា ពិសេសុបំ វិសុវិ ។

វិទយបិណ្ឌ បហវិក្ខេ

ព្យាយាមត្រីដ៏ដ្ឋិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រីដ៏ដ្ឋិតពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រីដ៏ភ្នែកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រីដ៏
 កចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រីដ៏ទ្រូត្រចៀក
 ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រីដ៏ផ្លូវសក់ចុះ
 ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រីដ៏ចន្ទ្រាច្រាមដៃចុះ
 ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម
 ឲ្យចេញទឹកស្អុកដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះកើតមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៧៥] សម័យនោះ ពួកលីច្ឆិកុមារកុំត្រីដ៏វេសាលីនាំភិក្ខុ ១ រូប
 ទៅហើយ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងភិក្ខុនី ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
 សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃតប្បឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នក
 ទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

បារាណស្ថ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ

តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ លិច្ឆវិកុមារកា
ភិក្ខុំ គហេត្វា សិក្ខុមាឆាយ វិប្បដិទានេសុំ ។ បេ ។
សាមណេវិយា វិប្បដិទានេសុំ ។ ឧកោ សាទិយីសុ
ឧកោ ឆាសេតត្វា ។ ឧកោ ន សាទិយីសុ ឧភិដ្ឋំ
អនាបត្តិ ។

[៧៦] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ
លិច្ឆវិកុមារកា ភិក្ខុំ គហេត្វា វេសិយា វិប្បដិទា-
នេសុំ ។ បេ ។ បណ្ណាកេ វិប្បដិទានេសុំ ។ បេ ។
តិហិណិយា វិប្បដិទានេសុំ ។ ភិក្ខុ សាទិយី ភិក្ខុ
ឆាសេតត្វា ។ ភិក្ខុ ន សាទិយី ភិក្ខុស្ស អនាបត្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ លិច្ឆវិកុមា-
រកា ភិក្ខុំ គហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិប្បដិទានេសុំ ។
ឧកោ សាទិយីសុ ឧកោ ឆាសេតត្វា ។ ឧកោ ន
សាទិយីសុ ឧភិដ្ឋំ អនាបត្តិ ។

[៧៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ វុឌ្ឍបព្វ-
ជិតោ ភិក្ខុំ បុរាណានុតិយំកាយ ទស្សនំ អកមាសិ ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

សម័យនោ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុ ១ រូបទៅ ហើយ
ឲ្យធ្វើមានមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខុមាតា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមានមិនគាប់
ជាមួយនឹងសាមណេវិ ។ បើអ្នកទាំងពីរត្រេកអរដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវ
ឲ្យអ្នកទាំងពីរសីកចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នក
ទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

[៧៦] សម័យនោ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុ ១ រូប
ទៅហើយឲ្យធ្វើមានមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមាន
មិនគាប់ជាមួយនឹងមនុស្សរៀង ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមានមិនគាប់ជាមួយនឹង
ស្រីគ្រហស្ថ ។ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យភិក្ខុ (នោះ) សីក
ចេញ ។ បើភិក្ខុឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ ភិក្ខុ (នោះ) ក៏ឥតមាន
អាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុ
១ រូបទៅ ហើយឲ្យធ្វើមានមិនគាប់ចំពោះគ្នានឹងគ្នា ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសីកចេញ ។ បើអ្នក
ទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅ
ឯពាស ខំមន្តទៅស្សតិយាដែលជាគូស្រករ (របស់ខ្លួន) ពីដើម ។

សា ឯហំ កន្តេ វិញ្ញាមាតិ អន្តហោសិ ។ សោ ភិក្ខុ
 បដិក្កមន្តោ ទុត្តានោ បរិបតិ ។ សា ទុត្តជិត្តា
 អង្គជានេ អភិវិសិដិ ។ ឧស្ស កុក្កុញ្ចំ អហោសិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ សាទិយិ ត្ថំ ភិក្ខុ-
 តិ ។ នាយំ កកវា សាទិយិទ្ធិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 អរញ្ញា វិហារតិ ។ មិគទោតកោ ឧស្ស បស្សវដ្ឋានំ
 អាត្មញ្ញំ បស្សវំ បរិវេនោ មុខេន អង្គជានំ អន្តហោ-
 សិ ។ សោ ភិក្ខុ សាទិយិ ។ ឧស្ស កុក្កុញ្ចំ អ-
 ហោសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ត្ថំ ភិក្ខុ អបន្តោ ចារាជិកន្តិ ។

បឋមបារាណិកំ វិជ្ជិតំ ។

ឯភិយាកំនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកចូរនិមន្តសិកាចេញទៅ
 ថាហើយក៏សុខទៅចាប់ ។ ភិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ដួលផ្សារទៅក្រោយ ។
 ភិយាចាស់ក៏ឡើងជិះអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាន ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេច-
 ក្តីសង្ស័យ ។ ហើយបានក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រែកអរដែរ ឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រែកអរ
 ទេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រែកអរ មិន
 ត្រូវអាបត្តិទេ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងវិព្រ ។ មានកូន
 ម្រឹគ១ ដើរមកកាន់ទីដែលភិក្ខុនោះកំពុងបន្ទោបង់បស្សវៈ ហើយផឹក
 នូវបស្សវៈ រួចប្រៀមនូវអង្គជានភិក្ខុដោយមាត់វា ។ ភិក្ខុនោះក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណិកដ៏កហើយ ។

បឋមបារាណិក ចប់ ។

បារាជីកកណ្តុ ទុតិយសិក្ខាបទ

(៧៧) តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា វាជគហោ
វិហារតិ ភិជ្ឈក្កដេ បព្វតេ ។ តេជ ខោ បន សម-
យេន សម្ពហុលា សង្កិដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ វសិគិលិ-
បស្ស្ន វិណាកុដិយោ កវិត្តា វស្សំ ឧបគច្ឆិសុ ។
អាយស្មាបិ ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ វិណាកុដិកំ
កវិត្តា វស្សំ ឧបគច្ឆិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ
វុត្តា តេមាសច្ចយេន វិណាកុដិយោ ភិជ្ឈត្តា វិណាញ
កដ្ឋញ្ច បដិសាមេត្តា ជនបទចារិកំ បក្កមីសុ ។
អាយស្មា បន ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តត្ថេវ វស្សំ
វស្សំ តត្ថ ហេមទ្ធិ តត្ថ ភិម្ហំ ។ អថខោ អាយ-
ស្សតោ ធនយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស តាមំ បិណ្ណាយ
បវិដ្ឋស្ស វិណាហារិយោ កដ្ឋហារិយោ វិណាកុដិកំ
ភិជ្ឈត្តា វិណាញ កដ្ឋញ្ច អានាយ អគមីសុ ។
ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ
វិណាញ កដ្ឋញ្ច សំកឡិវ្តា វិណាកុដិកំ អកាសិ ។

បារាជីកកណ្តុ សិក្ខាបទ ទី ២

[៧៧] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញត្តុដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
លើភ្នំគិដ្ឋក្នុងទៀបក្រុងរាជគិរី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូប
ជាមិត្តសម្លាញ់ គ្រាន់តែជួបឃើញគ្នាខ្លះ ជាមិត្តសម្លាញ់នៅរូបរមជាមួយ
គ្នាខ្លះ ធ្វើកុដិប្រក់ដោយស្មៅរុក្ខរដើងភ្នំវសិគិលិ ហើយចាំវស្សា (នៅ
នោះ) ។ មានភិក្ខុ (១ រូប) ឈ្មោះធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្វន្ធនាំង ធ្វើ
កុដិគូបប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំវស្សានៅនោះដែរ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំង
នោះ លុះចាំវស្សាគ្រប់ព្រៃ ទៃហើយក៏រុះរើកុដិស្មៅនោះ ហើយរៀបចំទុក
ដាក់ស្មៅនឹងឈើ (តាមដោយឡែកស្រួលបួល) ហើយចេញទៅកាន់
ជនបទចារិក ។ ចំណែកខាងធនិយក៏ក្នុងមានអាយុ ជាកូនស្វន្ធនាំង
ក៏នៅតែក្នុងទីនោះអស់វស្សានរដូវ ហើយនៅអស់ហេមទ្ធរដូវ នឹងគិម្ររដូវ
ក្នុងទីនោះ (តទៅទៀត) ។ គ្រានោះ កាលដែលធនិយក៏ក្នុងមានអាយុ
ជាកូនស្វន្ធនាំង ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នកកសិស្មៅនឹង
ពួកអ្នកកទេស នាំគ្នារុះកុដិប្រក់ដោយស្មៅ (របស់ធនិយភិក្ខុ) ហើយ
ប្រមូលយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ។ ធនិយក៏ក្នុងមានអាយុជាកូនស្វន្ធនាំង
ក៏រកស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិប្រក់ដោយស្មៅដាក់របត់រាជី ។

ធុតិយេម្បិ ខោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្មការ-
 បុត្តស្ស តាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ
 កដ្ឋហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អគម៌សុ ។ ធុតិយេម្បិ ខោ អាយស្មតោ
 ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច សំ-
 កេត្តិត្វា តិណកុដិកំ អកាសិ ។ ធុតិយេម្បិ ខោ
 អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស តាមំ
 បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ
 អគម៌សុ ។ អថខោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស
 កុម្មការបុត្តស្ស ឯតទបោសិ យាវតតិយកំ ខោ
 មេ តាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋ-
 ហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អគម៌សុ អហំ ខោ បន សុសិក្ខិតោ
 អនវាយោ សកេ អាចរិយកេ កុម្មការកេម្ម បរិ-
 យោនាតសិប្បោ យទ្ធិនាហំ សាមំ ចិត្តលំ មទ្ធិត្វា
 សត្វមត្តិកោមយំ កុដិកំ ករយ្យន្តំ ។ អថខោ

កាលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រែក
 ពួកអ្នកកស្មៅនឹងពួកអ្នករកទស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹង
 ឈើទៅទៀតជាគំរប់ពីរដង ។ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង
 ក៏កស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិស្មៅជាគំរប់បីដង ។ កាលធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រែក ពួកអ្នកក
 ស្មៅនឹងពួកអ្នករកទស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹងឈើទៅ
 ទៀតជាគំរប់បីដង ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង
 គ្រិះរិះថា កាលអញចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រែក មានពួកអ្នកកស្មៅ
 នឹងពួកអ្នករកទសមករុះកុដិ ហើយយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដកប
 អស់វារបីដងហើយ ឯខ្លួនអញជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ
 ឥតមានខ្វះខាតដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេះប្រាកដក្នុង
 សិល្បសាស្ត្រខាងការងារស្លូនឆ្នាំង ក្នុងសំណាក់គ្រូពាចារ្យរបស់ខ្លួនមក
 ហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវជាទីដឹងដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើ
 កុដិតូច ១ ឲ្យស្តុទ្ធដោយដ៏ទាំងអស់ ។ លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏

អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តា សាមំ ចិក្ខុល្លិ
 មទ្ធិត្វា សព្វមត្តិកាមយំ កុដិកំ ករិត្វា តំណាញ
 កដ្ឋញ្ច គោមយញ្ច សំកឡិញ្ចា តំ កុដិកំ បចិ ។ សា
 អហោសិ កុដិកា អភិរូបា ទស្សនិយោ ចាសាទិកា
 លោហិតកា^(១) សេយ្យថាបិ ឥន្ទគោបកោ ។
 សេយ្យថាបិ ធាម កីកំណំកសន្តោ ឯវមេវ វស្សា
 កុដិកាយ សន្តោ អហោសិ ។ អថខោ ភគវា
 សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិំ កំជ្ឈក្កដា បព្វតា
 ឡិរោហន្តោ អទ្ធស តំ កុដិកំ អភិរូបំ ទស្សនិយំ
 ចាសាទិកំ លោហិតកំ ទិស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តសិ
 កំ ឯតំ ភិក្ខុវេ អភិរូបំ ទស្សនិយំ ចាសាទិកំ
 លោហិតកំ សេយ្យថាបិ ឥន្ទគោបកោតិ ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ វិគរហិ
 តុន្តោ ភគវា អននុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ វស្ស មោយ-
 បុរិសស្ស អននុលោមិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណកំ

១. ម. លោហិតា ។

មានអាយុជាតូចស្មុគ្រគ្នា ក៏ជាន់ដីដោយខ្លួនឯងហើយធ្វើកុដិក្ខុដោយ
 ដីស្មុគ្រទាំងអស់ រួចហើយយកស្មៅ ទស និងអាចម៍គោមកដុតកុដិក្ខុនោះ
 (ដើម្បីឲ្យឆ្អិន) ។ កុដិក្ខុនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរ
 ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌ខែសត្វមេភ្លៀង ។
 កុដិក្ខុនោះ (កាលបើមានខ្យល់បក់មកត្រូវក៏មានសម្លេងលាន់ឮ) បីដូច
 ជាសម្លេងកណ្តឹង ។ ត្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កាល
 យាងចុះពីភិក្ខុវត្តដូចជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ទ្រង់ទេតទៅឃើញកុដិ
 ក្ខុនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មាន
 ពណ៌ក្រហម លុះទេតហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ
 មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុដិក្ខុនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ
 គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌
 ខែសត្វមេភ្លៀងឬអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគក្នុងត្រានោះ ។ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
 ថ្លែងថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ការងារ) របស់មោឃបុរសនោះជាការ
 ងារមិនសមគួរ មិនមានទំនង មិនមានបែបវែង មិនមែនជារបស់សមណ

អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ធាម សោ
 ភិក្ខុវេ មោយបុរិសោ សាមំ ចិក្ខុល្លំ មទ្ធិត្វា សត្វ-
 មត្តិកាមយំ កុដិកំ ករិស្សតិ ន ហិ ធាម ភិក្ខុវេ
 តស្ស មោយបុរិសស្ស ចាលោសុ អនុទ្ធាយា អនុកម្មា
 អវិហោសា ករិស្សតិ ភទ្ធិថេតំ ភិក្ខុវេ កុដិកំ ភិទ្ធិថ
 មា បច្ឆិមា ជនតា ចាលោសុ ចាតព្យតំ^(១) អាបដ្ឋិ
 ន ច ភិក្ខុវេ សត្វមត្តិកាមយា កុដិកា កាតព្វា
 យោ ករយ្យ អាបត្តិ ទុក្កិដស្សាតិ ។ ឯវំ កន្ថេតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សណីត្វា យេន សា
 កុដិកា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា តំ កុដិកំ
 ភិទ្ធិសុ ។ អថខោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ
 តេ ភិក្ខុ ឯតនរោច កិស្ស មេ តុម្រេ អាវុសោ
 កុដិកំ ភិទ្ធិថាតិ ។ ភកវា អាវុសោ ភេនាបេតិ ។
 ភិទ្ធិថាវុសោ សថ ធម្មស្សាមី ភេនាបេតិ ។

១ ខ. ពាតវ្យតំ ។ ឥទំ សព្វដិកាលា ។

មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេចក៏បាន
 ជាមោឃបុរសនោះជាងដំដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិស្សទ្ធដោយដំទាំង
 អស់ (ដូច្នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីករុណា សេចក្តីអនុគ្រោះ
 នឹងសេចក្តីមិនប្រៀតប្រៀនដល់ពួកសត្វមានជីវិត ទំនងជាមិនមានដល់
 មោឃបុរសនោះទេដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅទំ-
 លាយកុដិនោះចេញ កុំឲ្យបណ្តាជនជាខាងក្រោយប្រៀតប្រៀនបំផ្លាញដល់
 បុណ្យជាតិទៀតឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិឲ្យស្តេច
 ដោយដំទាំងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះរួចហើយ
 កុដិនោះនៅក្នុងទីណា ទំនាចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏វាយបំបាក់កុដិនោះទៅ ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូន
 ឆ្នាំង សួរភិក្ខុទាំងនោះថា វិនិលោកទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោក
 ទំនាមកវាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយ
 តបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្ម-
 សាមីទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់ និមន្តវាយបំបាក់ចុះ ។

(៨០) អថទោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្មការ-
 បុត្តស្ស ឯតទហោសិ យាវតតិយកំ ទោ មេ តាមំ
 បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ
 អគម៌សុ យាបិ មយា សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា
 កតា សាបិ ភគវតា ភេទាបិតា អត្ថិ ច មេ ទារុត-
 ហោគណាកោ សទ្ធិដ្ឋោ យទ្ធិនាហំ ទារុតហោគណាតំ
 ទារុចិ យាចិត្វា ទារុកុដិកំ កមេយ្យន្តិ ។ អថទោ
 អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ យេន ទារុតហោគ-
 ណាកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ទារុតហោគណាតំ
 ឯតទរោច យាវតតិយកំ ទោ មេ អារុសោ តាមំ
 បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ តិណ-
 កុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ អគម៌សុ
 យាបិ មយា សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា កតា សាបិ

(៨០) លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្មការបុត្រ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះថា កាលដែលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួក
 អ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយដេញ
 យកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដកបអស់វារៈបីដង កុដិដែលអញធ្វើហើយ
 ឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ប្រិទ្ធ
 ភិក្ខុវាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្នាំង^(១)
 ហ្នឹង (១ នាក់) អញធ្លាប់ស្គាល់ដែរ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើ
 នឹងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើកុដិ
 ដោយឈើវិញ ។ លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្វា
 ធ្លាំងក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេច លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្នាំងរបស់
 ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កាលអត្តាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 ស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយ
 ស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ (តែដូច្នោះឯង) អស់វារៈ
 បីដងហើយ កុដិដែលអញធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ នោះ

១ ទីនេះ ច្រើនប្រែថា នាយស្មៅន តែតាមឯយក្ខន្ធអដ្ឋិកថា ប្រែថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សា
 ឈើក្នុងឃ្នាំងឈើរបស់ស្តេច (តាមឃ្នាំងឈើ) ។

កតវតា កេនាបិតា ទេហិ មេ អាវុសោ ទារុនិ
 ឥច្ឆាមិ ទារុកុដិកំ កាកុន្តិ ។ នត្ថិ កន្តេ
 តាទិសានិ ទារុនិ យាទាហំ អយ្យស្ស ទទេយ្យំ
 អត្ថិ កន្តេ ទេវតហណាទារុនិ^(១) នតវប្បដិសដ្ឋាវកានិ
 អាបទត្តាយ ទិក្ខុត្តានិ សចេ តានិ វាជា ទាបេតិ
 ហារាបេថ កន្តេតិ ។ ទិដ្ឋានិ អាវុសោ វញ្ញាតិ ។
 អថទោ ទារុកហេតណាកោ ឥមេ ទោ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ធម្មចារិទោ សមចារិទោ ព្រហ្មចារិទោ
 សច្ចវាទិទោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា វាជាបិមេសំ
 អភិប្បសន្នោ ន អរហតំ អទិន្នំ ទិន្នន្តិ វត្ថុន្តិ អាយស្សន្តំ
 ធនិយំ កុម្មការបុត្តំ ឯតទវោច ហារាបេថ កន្តេតិ^(២) ។
 អថទោ អាយស្សា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ តានិ ទារុនិ
 ទណ្ណាទណ្ណិកំ ធនាបេត្វា សកដេហិ ទិញាហាបេត្វា
 ទារុកុដិកំ អកាសិ ។

១ ទ. ម. វ. ទេវតហទារុនិ ។ ២ គេសុ វុត្តិចោត្តកេសុ វិសទិសតា ហោតិ ។ តត្ថ
 ហិ ឯវំ វុត្តំ អថទោ ទារុកហេតណាកស្ស ឯតទហោសិ ឥមេ ទោ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ។ ចេ ។ ទិន្នន្តិ វត្ថុន្តិ ។ អថទោ ទារុកហេតណាកោ អាយស្សន្តំ ធនិយំ កុម្មការបុត្តំ ឯ-
 តទវោច ហារាបេថ កន្តេតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រើឲ្យភិក្ខុវាយបំបាក់បំបែកចេញអស់ វៃ
 អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរអ្នកប្រគេនៈឈឺមកអាត្មា ។ ចង់ធ្វើកុដិឈើ ។ អ្នកកាន់
 កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឈើ
 ដែលខ្ញុំកុណាល្មមគួរសមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់នោះគ្មានទេ មានតែ
 ឈើព្រះរាជទ្រព្យ សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការ
 ពារអន្តរាយលោកម្ចាស់ បើព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី)
 លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ស្តេចប្រគេនហើយតើ ។ លំដាប់នោះ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំង
 របស់ស្តេចគិតថា សមណទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មាន
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិស្មើជាប្រក្រតី មានកិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ លោក
 និយាយតែពាក្យតិច លោកជាអ្នកមានសីលនឹងមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេច
 ក៏ជ្រះថ្លានឹងសមណទាំងនេះពេញទី (បើដូច្នោះ) របស់ដែលគេមិនខានឲ្យ
 លោកមិនគួរនឹងនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏និយាយ
 នឹងធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្វន្ទនាំថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោក
 ម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ ។ ត្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ជាកូនស្វន្ទនាំឲ្យមនុស្សកាន់ឈើនោះជាកំណាត់កូចកំណាត់ធំ ហើយឲ្យ
 ដឹកនាំយកទៅដោយរទេះទាំងឡាយ ហើយបានចាត់ចែងធ្វើកុដិឈើ ។

[៨០] អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ វជនហោ កម្មន្តោ អនុសញ្ញាយមាណោ យេន
 ធារុកហោគណាកេ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា
 ធារុកហោគណាកំ ឯតទកេច យានិ តានិ កណោ
 ទេវក្កហណានារិ ឯកវប្បនិសង្ខារិកានិ អាបទត្តាយ
 និក្ខត្តានិ កហំ តានិ នារិទ្ធិ ។ តានិ សាមិ នារិទ្ធិ
 ទេវេន អយ្យស្ស ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទិដ្ឋា-
 និទិ ។ អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ អនត្តមនោ អហោសិ កតំ ហិ នាម ទេវោ
 ទេវក្កហណានារិ ឯកវប្បនិសង្ខារិកានិ អាបទត្តាយ
 និក្ខត្តានិ ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទស្សនិទិ ។
 អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហាមត្តោ យេន
 វជាន មាគនោ សេនិយោ តិម្ហិសារោ តេនុបសង្កមិ
 ទុបសង្កមិត្វា វជានំ មាគនំ សេនិយំ តិម្ហិសារំ
 ឯតទកេច សង្ខំ កិរិ^(១) ទេវេន ទេវក្កហណានារិ
 ឯកវប្បនិសង្ខារិកានិ អាបទត្តាយ និក្ខត្តានិ ធនិយស្ស
 កុម្មការបុត្តស្ស ទិដ្ឋានិទិ ។ កោ ឯវមាហាតិ ។

១ គេសុ ទ្រិសុ ចេត្តកេសុ ទេវភិ វាលបនំ អត្ថំ ។

[៨១] គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្រក្នុងដែនមគធៈ
 កាលដើរពិធីអង្គត្រាមើលការងារក្នុងគ្រងរាជគ្រឹះ ក៏ចូលទៅរកអ្នក
 កាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និ-
 យាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា ខែនាយ
 ឈើព្រះរាជទ្រព្យឯណា សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍
 ការពារអន្តរាយ ឈើនោះនៅឯណា ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុង
 ឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បតិគ្រលោកជាម្ចាស់ ឈើនោះស្តេចបានប្រ-
 គេនទៅធនិយភិក្ខុជាម្ចាស់ជាកូនស្វន្ធនាំងហើយ ។ លំដាប់នោះ វស្សការ-
 ព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្រក្នុងដែនមគធៈមានសេចក្តីតូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា
 ចុះហេតុអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះ
 នគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយភិក្ខុជាកូនស្វន្ធនាំង
 វិញ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្រក្នុងដែនមគធៈ ចូល
 ទៅក្នុងទីដែលព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធៈសេនិយរាជគង់នៅ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ក្រាបទូលថា បាទព្រះបាទ ឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុល
 ព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅ
 ធនិយភិក្ខុមែនឬ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណានិយាយយ៉ាងនេះ ។

នារុកហេតុណាគោ ទេវតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
នារុកហេតុណាគី អាណាមេហិតិ ។ អថទោ វស្ស-
កោរោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ នារុកហេតុណាគី
តង្គំ អាណាមេសិ ។

[៨២] អន្តសា ទោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការ-
បុត្តោ នារុកហេតុណាគី តង្គំ ធិយមាធំ^(១) ធិស្វាន
នារុកហេតុណាគី ឯតទរោច កិស្ស ត្វំ អាវុសោ
តាទ្វោ ធិយសីតិ^(២) ។ តេសំ កន្តេ នារុធំ កិច្ចាតិ ។
កច្ឆាវុសោ អហំបិ កច្ឆាមីតិ ។ ឯយ្យាសិ កន្តេ
បុរាហំ ហត្ថាមីតិ ។ អថទោ អាយស្មា ធនិយោ
កុម្មការបុត្តោ យេន រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិ-
យស្ស តិម្ពិសារស្ស ធិវេសធំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្តា បញ្ញត្តោ អាសនេ ធិសីធំ ។ អថទោ
រាជា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនា-
យស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ តេនុបសង្កមិ

១ ឧ. ម. ធិយ្យមាធំ ។ ២ ឧ. ម. ធិយ្យសីតិ ។

មហាមាត្រធើយថា បតិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើ ។
ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ
អ្នកឯងឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើមកមើល ។ លំដាប់នោះ
វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្រក្នុងដែនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចង
អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើហើយនាំមក ។

[៨២] ធិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាតូចស្លូនឆ្នាំង បានឃើញអ្នកកាន់
កាប់ថែរក្សាលើ ដែលជាប់ក្តីហើយគេកំពុងបណ្តើរទៅ លុះឃើញ
ហើយ ក៏សួរអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើនោះថា ចុះហេតុអ្វីអាវុសោ បាន
ជាអ្នកត្រូវគេចង់បណ្តើរទៅដូច្នោះ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើធើយថា
បតិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រោះរឿងលើនោះ ។ ធិយភិក្ខុធើយថា អាវុសោ
អ្នកទៅចុះ អាត្មានឹងទៅដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើធើយថា លោក
ម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុខហើយ ។ លំដាប់នោះ ធិ-
យភិក្ខុ ដ៏មានអាយុជាកុម្មការបុត្រ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់ នៃ
ព្រះបាទពិម្ពិសារហត្ថសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើ
អាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន ។ វេលានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារ
ហត្ថសេនិយរាជ ក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែល ធិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ

បញ្ចករណ៍ ធម៌សិក្ខាបទស្ស ធម៌យក្កវត្ត

ធុបស្ក័ម្ពត្តា អាយស្ក័ន្ត ធម៌យំ កុម្មការបុត្តំ អភិក-
 ទេត្តា ឯកមន្តំ ធម៌សិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ ធម៌សិទ្ធិ ខោ រាជា
 មាគលោ សេដិយោ តិម្ពិសារោ អាយស្ក័ន្ត ធម៌យំ
 កុម្មការបុត្តំ ឯកមន្តំ សច្ចំ កិរិ មយោ កន្តេ
 ទេវក្កហាលាធារុដំ នកម្មន្តិសម្ពិកាធិ អាបទត្តាយ
 ធិក្កត្តាធិ អយ្យស្ស ធិន្តាធិតំ ។ ឯវំ មហារាជាតំ ។
 មយំ ខោ កន្តេ រាជាធា ធាម តហុកិច្ចា តហុ-
 ការណីយា ទត្តាមិ ន សយ្យាម ឥឡ្ហ កន្តេ សវាមេ-
 ហិតំ ។ សវាសិ តំ មហារាជ បឋមាភិសិត្តោ ឯវុប្បិ
 វាចំ ភាសិតា ធិន្តោវ សមណាព្រាហ្មណាធិ តិណ-
 កដ្ឋោធាតំ បរិកុញ្ញត្តិ ។ សវាមហំ កន្តេ សន្តិ
 កន្តេ សមណាព្រាហ្មណា លដ្ឋិធា កុក្កុច្ចកា
 សិក្ខាតាមា តេសំ អប្បមត្តកេមិ កុក្កុច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ

បញ្ចករណ៍ សិក្ខាបទទី ២ វិទាធម៌យក្កវត្ត

ជាម្តាយបុត្រគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធម៌យក្កវត្ត
 ដ៏មានអាយុជាម្តាយបុត្រ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទ
 ពិម្ពិសារមាគលេនិយរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះ
 បន្ទូលសួរធម៌យក្កវត្តដ៏មានអាយុជាកូនស្រីឆ្នាំថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
 បានឮថា ឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ដួសដុលព្រះនគរ ដែលទុកបម្រុង
 ការពារអន្តរាយ ខ្ញុំបានប្រគេនលោកពិតមែនឬ ។ ធម៌យក្កវត្តឆ្លើយថា
 ថ្វាយព្រះពរមហារាជ ពិតមែន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូល
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ធម្មតាយើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការងារ
 ដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើទុកជាយើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ ហេតុ
 នេះសូមលោករំលឹកខ្ញុំផង ។ ធម៌យក្កវត្តឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់រំពឹងទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានរាជាភិសេកនោះ
 ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល មានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្តេច ឈើ នឹងទឹក ខ្ញុំបាន
 ឲ្យហើយ ដល់សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។ ចូរប្រើប្រាស់ (ឲ្យស្តេច
 ឈើនឹងទឹកនោះចុះ) ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារមានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស សេចក្តីសង្ស័យ នឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 សិក្ខា សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ

តេសំ មយា សន្ទាយ កាសិកំ តត្ថា ខោ អរញ្ញា
អបរត្តហិតំ សោ ភ្នំ គន្លេ តេន លោសេន នារុនិ អនិដ្ឋំ
ហរិតុំ មញ្ញសិ កថំ ហិ នាម មាដិសា សមណំ វា
ព្រាហ្មណំ វា ហនេយ្យំ វា តទ្ទេយ្យំ វា ចត្វាដេយ្យំ
វា^(១) កច្ឆ កន្លេ លោមេន ភ្នំ មុត្តោសិ ហា មុនបិ
ឯវរុបំ អកាសិតិ ។

(៨៣) មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ^(២) វិទាចេន្តិ អ-
លដ្ឋិនោ ឥមេ សមណា សក្យមុត្តិយា ឧស្សីលា មុសា-
វាដិនោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិកោ សមចារិកោ ព្រហ្ម-
ចារិកោ សត្វវាដិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា
បដិជាជិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ
ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ

១ ទេវបិយមម្មោចេន្តិកេសុ កថំ ហិ នាម មាដិសោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិត
វិសន្តំ ហនេយ្យ វា តទ្ទេយ្យ វា ចត្វាដេយ្យ វា ឯកវចនវសេន បយោគោ កតោ ។
២ យេកុយ្យេន ទិយន្តិ បបន្តិ ។

ក្នុងហេតុនិមួយសូម្បីតែបន្តិចបន្តួច ស្មៅ ឈើ នឹងទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថា
ឲ្យនោះគឺឲ្យចំពោះសមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថាស្មៅឈើនឹង
ទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងព្រៃឥតមានអ្នកណា ហ្នឹងហែងឡើយ បត់គ្រ
លោកដ៏ចំរើន លោកសំគាល់អាងដោយហេតុបន្តិចបន្តួចនោះ ដើម្បីនាំ
យកឈើដែលគេមិនទាន់ឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលដូចខ្ញុំ
នឹងសម្លាប់ ឬចង ឬបំបរបង់ ខ្យល់សមណព្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចកើត
បត់គ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តទៅចុះ លោករួច (ទោស) ហើយ
ដោយសាររោម (គឺគេទន់បញ្ចជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតឡើយ ។

(២៣) មនុស្សទាំងឡាយពាលទោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួច
ថា សមណជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នកទ្រុស្តសីល
និយាយកុហក គួរណាស់តែសមណទាំងនេះប្រព្រឹត្តខ្លួនធម៌ មានសេចក្តី
ប្រព្រឹត្តិស្មើជាប្រក្រតី នឹងប្រព្រឹត្តខ្លួនធម៌ដ៏ប្រសើរ និយាយទៀតត្រង់
មានសីលនឹងមានធម៌ល្អ ទើបនឹងប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណទាន) ការ
នៃសមណរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ ការនៃធម៌ដ៏ប្រសើររបស់លោក
ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញាគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ
ព្រហ្មញ្ញាគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញាគុណរបស់
លោកទាំងនេះនឹងមានមកអំពីឯណា ព្រហ្មញ្ញាគុណរបស់លោកទាំងនេះ

អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា
 រាជាធិបតី ឥមេ វេញ្ញន្តិ កី បទ អញ្ញា មនុស្សតិ ។
 អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ
 ទិយន្តានំ^(១) វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា
 សន្តដ្ឋា លដ្ឋិវោ កុក្កុច្ឆកា សិក្ខា កាមា តេ ទុដ្ឋាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ ធាម អាយស្មា ធនិយោ
 កុម្មការបុត្តោ រញ្ញោ ធារុនំ អទិន្នំ អាទិយស្សតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អថខោ ភគវា ឯតស្សី ធនិយោ ឯតស្សី បករណោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិទាតាបេត្វា អាយស្សន្តិ ធនិយំ កុម្ម-
 ការបុត្តំ បដិប្បន្តិ សច្ចំ កិរ ត្តំ ធនិយ រញ្ញោ
 ធារុនំ អទិន្នំ អាទិយស្សតិ^(២) ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហិ
 តុដ្ឋោ ភគវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិស អនុលោមិ-
 កំ អប្បដិវ្រប់ំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណិយំ

១ យេកុយ្យេន វិយ្យត្តន្តិ បបត្តិ ។ ២ ទ. អាទិយតិ ។

នឹងមានមកដំបឹងណា លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកសាមញ្ញកុណ
 លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកព្រហ្មញ្ញកុណ សមណៈទាំងនេះហ៊ាន
 បញ្ជាក់ដល់ស្តេចផែនដី ចំណង់បើមនុស្សឯទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់
 ដូច្នោះហើយ ។ ពួកភិក្ខុឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស អ្នក
 អៀនខ្មាស មានសេចក្តីរឿស មានប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ភិក្ខុទាំងនោះក៏
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាធនិយភិក្ខុដ៏មាន
 អាយុជាកូនស្វន្ធនាំងទៅយករបស់ដែលគេមិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ស្តេច
 (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូន
 ស្វន្ធនាំងក្នុងវេលានោះថា ធនិយភិក្ខុ ពួកអ្នកឯងបានយករបស់ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា មែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញត្ត្ថដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តិះដៀលធនិយភិក្ខុថា ខែមោឃបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិន
 ត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ

កង់ ហំ ឆាម ត្នំ មោយបុរិស រត្នា ឆាវ្នំ
អង្គ អាងយិស្សសិ ឆេតំ មោយបុរិស អប្ប-
សង្កាមំ វំ បសាឆាយ បសង្កាមំ វំ កិយ្យោកាវយ
អថទ្វេតំ មោយបុរិស អប្បសង្កាមំ កេវ អប្បសាឆាយ
បសង្កាមំ វំ ឯកត្ថាមំ អញ្ញាបត្តាយាតិ ។ តេន ចោ
បន សមយេន អញ្ញាតេ បុរាណេហារិកោ មហា-
បត្តោ ភិក្ខុសុ បព្វជិតោ កកវតោ អវិទូរេ ធិសិដ្ឋោ
ហោតិ ។ អថចោ កកវំ តំ ភិក្ខុំ ឯតទេវេច កិក្ខុ-
កេន ធុចោ ភិក្ខុ វាជា មាគុនោ សេនិយោ តិម្ហិ-
សារេ ចោវ កហេត្វា ហានតិ វំ តទ្ធាតិ វំ បញ្ញាជេតិ
វំតិ ។ ចានេន វំ កកវំ ចានារហោន វំ អតិវេក-
ចានេន វំតិ ។ តេន ចោ បន សមយេន វាជកហោ
បញ្ញាមាសកោ ចានោ ហោតិ ។ អថចោ កកវំ អាយ-
ស្សន្តំ ធិយំ កុម្មតារបុត្តំ អនេកបរិយាយេន វិករហិត្វា

ធ្វើឡើយ វៃមោយបុរេស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយករបស់ដែលគេ
មិនបានឲ្យ គឺ ឈប់របស់ព្រះរាជា (ដូច្នោះ) វៃមោយបុរេស អំពើនេះមិន
វៃមនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹង
មិនវៃមនាំឲ្យវិនិច្ឆ័យនៃជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាស្រាប់នោះ
ទេ វៃមោយបុរេស អំពើនេះប្រាកដជាទាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះ ដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខាតខានមានសេចក្តីជ្រះថ្លា នឹងទាំបណ្តាលមនុស្សពួក
ខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាក់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ សម័យនោះ មាន
មហាមាត្រ្យម្នាក់ ពីដើមធ្លាប់ធ្វើជាទៅក្រមចាស់ បានបួសក្នុងសំណាក់
ពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះឯង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដីមានព្រះភាគ ។ វេលា
នោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះបាទ
តិម្ហិសារមាគតសេនិយវាជចាប់ចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី
និរទេសក្តី ដោយរបស់មានដៃម្លូចំនួនប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ដោយរបស់មានដៃម្លូចំនួន ១ បាទ ឬគួរ
ដល់ ១ បាទ ឬច្រើនជាង ១ បាទ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
គេចាយប្រាក់៥ មាសក៏ជា ១ បាទ ។ គ្រានោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ
ទ្រង់គិះដៀលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង ដោយអនេកបរិយាយ

ទុក្ខត្រាយ ។ បេ ។ វិយារម្ពស្ស វណ្ណំ កាសិក្ខា
 ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិកំ តទទុលោមិកំ ធម្មំ កថំ
 កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យេ យោ បទ
 ភិក្ខុ អទិន្នំ វេយ្យសង្កាតំ អាទិយេយ្យ យថារូបេ
 អទិន្នានានេ វដានោ ចោវំ តហេត្វា ហានេយ្យំ
 វា តទ្វេយ្យំ វា បត្វាជេយ្យំ វា ចោរោសិ តាលោសិ
 ម្ពឡោសិ វេនោសីតិ តថារូបំ ភិក្ខុ អទិន្នំ អាទិយ-
 ហានោ អយម្យំ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។
 ឯវត្ថុនំ កតវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៨៤] តេន ចោ បទ សមយេន ធម្មតិយា

ភិក្ខុ វជកត្តវណំ កត្វា វជកកណ្ឌិកំ អវហវត្វា
 អាវមំ អាហវត្វា កាជេសុំ ។ ភិក្ខុ ឯវហហំសុ

ហើយទ្រង់សំដែងនូវវោសនៃការដែលគេចំបាកចំប្រឹក្សា ។ បេ ។ ហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងនូវ
 ធម្មិតថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ
 ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំ ។ បេ ។
 ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អ ឬស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរ
 ហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា អាងងជា
 ចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វើន ជាមនុស្សល្អច្រោះអទិន្នាបានមានសភាព
 យ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ រកសំវាសគ្នាន (គឺឥតមាន
 ភិរិយានៅបរមគ្នាបាន) ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បាន
 បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៨៤] សម័យនោះ ធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់

កំពង់របស់ជាន់ជ្រលក់ ហើយល្អចយកបង្ខំចំសំគត់របស់ជាន់ជ្រលក់
 មកកាន់ពាក្យហើយចែកគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា

វិទយចំណី មហាវិភង្គ

មហាបុត្តាត្ត តុត្តេ អារុសោ តហុំ តុត្តាត្ត ចីវរ
 ធម្មទ្ធី ។ តុត្តេ អារុសោ អម្ពាត្ត បុត្តា
 ដនាធិ មយំ រជកត្តរណំ តត្តា រជកតត្តាត្ត
 អវហរិម្ពាត្ត ។ ធនុ អារុសោ កតវតា សិក្ខាបដិ
 បញ្ញត្ត កិស្ស តុត្តេ អារុសោ រជកតត្តាត្ត អវហ-
 រិម្ពាត្ត ។ សច្ចំ អារុសោ កតវតា សិក្ខាបដិ បញ្ញត្ត
 តត្តា ទោ តាម យោ អវញ្ញត្ត ។ ធនុ អារុសោ
 តថេវ តំ ហោតិ អធនុត្តរិកំ អារុសោ អធនុលោ-
 មិកំ អប្បដិវ្យំ អស្សាមណាតំ អកប្បិយំ អក-
 រណីយំ កថំ ហំ ឆាម តុត្តេ អារុសោ រជក-
 តត្តាត្ត អវហរិស្សថ ធនំ អារុសោ អប្បសញ្ញាធំ
 វា បសាឆាយ បសញ្ញាធំ វា កិយ្យោកាវាយ

វិទយចំណី មហាវិភង្គ

ម្នាលអារុសោ លោកទាំងឡាយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចីវរកើតឡើង
 ដល់លោកច្រើន ។ ធាតុគ្រឹះភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ បុណ្យរបស់
 យើង មានមកពីណា អម្បាញមិញយើងទៅឯកំពត់របស់ជាងជ្រលក់
 ហើយយើងបានលួចយកបន្លិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មកទេតើ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនិយាយថា អារុសោ សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តរួច
 ហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្លិចសំពត់របស់ជាង
 ជ្រលក់មក ។ ធាតុគ្រឹះភិក្ខុឆ្លើយតបថា ម្នាលអារុសោ សិក្ខាបទព្រះ
 បរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយក៏ពិតមែន តែថាសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់
 បញ្ញត្តចំពោះតែក្នុងស្រុក ត្រង់ក្នុងព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តទេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះនិយាយថា អារុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្នុង
 ស្រុកនោះក៏ប្រាកដដូចជាក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ មិនមែនឬអ្វី ខែអារុសោ
 អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបដែន មិន
 មែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ខែអារុសោទាំងឡាយ
 ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្លិចសំពត់របស់ជាងជ្រ-
 លក់មក ម្នាលអារុសោ កម្មនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជន
 ទាំងឡាយដែលមិនខានជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យរីងរិតកើតសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្នាលអារុសោ

អថខ្លតំ អាវុសោ អប្បសន្នានញោវ អប្បសាទាយ ប-
 សន្នានញ ឯកត្វានំ អញ្ញាដត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 ធញត្តិយេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មី ជំនានេ
 ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា ធញត្តិ-
 យេ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ រជ-
 កត្តរណំ កត្តា រជកកណ្ឌិកំ អវហរិត្វាតិ ។ សច្ចំ
 ភគវាតិ ។ វិគរហិ តុម្ភោ ភគវា អននុប្បវិកំ មោយ-
 បុរិសា អននុលោមិកំ អប្បជិវ្វបំ អស្សាមណាគំ អ-
 កប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ ឆាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
 រជកកណ្ឌិកំ អវហរិស្សដ ធនំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ បសន្នានញ ឯកត្វានំ

កម្មនេះប្រាកដជាទាំងបណ្តាលឲ្យមនុស្សត្រូវខ្លះដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឲ្យខាន
 បានកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា និងទាំងបណ្តាលមនុស្សត្រូវខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ
 ឲ្យត្រឡប់ជាវាយមាយសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ ត្រាខោះ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះក៏គ្រប់រៀបធញត្តិយភិក្ខុ ដោយអនេកបរិយាយហើយក្រាប
 ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះ
 ធញត្តិយភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកអ្នក
 ឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែងដែលជាងជ្រលក់គេលាត្រងាងសំពត់ ហើយបាន
 លួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មែនឬ ។ ធញត្តិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រប់រៀប
 ធញត្តិយភិក្ខុថា នៃមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ
 ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់
 សមណ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នៃមោយបុរសទាំងឡាយ ចុះ
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ នៃមោយ-
 បុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនបាន
 ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។ និងទាំងបណ្តាលឲ្យជនត្រូវខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ

វិទ្យបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

អញ្ញាថត្តាយាតិ ។ អថទោ ភគវា ធាតុនិយេ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុក្ខតាយ ។ បេ ។
 វិយារម្ពស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិតំ
 តទទុលោមិតំ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តសិ
 ។ បេ ។ ឯវត្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ តាមា វា អរញ្ញា
 វា អទិដ្ឋំ ថេយ្យសម្មាតំ អាទិយេយ្យ យថារូប
 អទិដ្ឋានានេ វាជាដោ ហោរំ គហេត្វា ហានេយ្យំ
 វា តទ្ធកេយ្យំ វា បញ្ចដេយ្យំ វា ចោរោសិ ពាលោសិ
 ម្លឡោសិ ថេនោសីតិ តថារូបំ ភិក្ខុ អទិដ្ឋំ អាទិយ-
 មាដោ អយម្យំ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។

វិទ្យបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ត្រឡប់វាយមាយសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ ត្រានោះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងដៀលព្រះគ្គិយភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាជាអនេកបរិ-
 យាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិត្តម្តង ។ បេ ។
 ទើបទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រារព្ធនូវព្យាយាម ចេះហើយទ្រង់
 សំដែងនូវធម្មិកថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ។ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខា
 បទនោះ ។ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ជួបជុំ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អំពីស្រុកក្តី ព្រៃក្តី
 ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី
 ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វែង ជាមនុស្សលួច
 ព្រោះអទិដ្ឋានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិករកសំវាសន្តាន (គឺវតមានកិរិយានៅរូបរម្មត្តាបាន) ។

(៨៥) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ឯសោ វុច្ចតិ យោ បនាតិ ។ ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ
 វមស្មី អន្តេ អនិប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។ តាមោ នាម
 ឯកក្កដិកោបិ តាមោ ទ្ធិក្កដិកោបិ តាមោ តិក្ក-
 ដិកោបិ តាមោ ចតុក្កដិកោបិ តាមោ សមនុស្សោបិ
 តាមោ អមនុស្សោបិ តាមោ បរិក្ខុត្តោបិ តាមោ អប-
 រិក្ខុត្តោបិ តាមោ តោទិសាទិទិវិដ្ឋោបិ តាមោ យោបិ
 សន្តោ អតិវេកិចតុម្មាសទិវិដ្ឋោ សោបិ វុច្ចតិ តាមោ ។
 តាម្របចារោ នាម បរិក្ខុត្តស្ស តាមស្ស វន្តទីលេ
 បិសស្ស មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស លេខ្ខទាតោ^(១) អប-
 រិក្ខុត្តស្ស តាមស្ស យរូបចារេ បិសស្ស មជ្ឈិមស្ស
 បុរិសស្ស លេខ្ខទាតោ ។ អរញ្ញំ នាម វេបេត្វា តា-
 មញ្ញ តាម្របចារញ្ញ អវសេសំ អរញ្ញំ នាម ។ អទិទ្ធិ
 នាម យំ អទិទ្ធិ អទិស្សដ្ឋំ អបរិចត្តំ វត្តិកំ តោបិកំ

១ លេខ្ខទាតោបិ ពាលោ ។

(៨៥) ត្រីវិភាគក្រថ ណាម្ហយ សេចក្តីថា ឯណា ប្រាកដដូច
 ជាឯណា ។ បេ ។ ភិក្ខុនេះ គេវាគតហៅថា ណាម្ហយ ។ ត្រីវិភាគ
 ថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុនេះគេវាគតអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ ។
 ដែលឈ្មោះថា ស្រុក (នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្ទមមួយក្តី ស្រុកដែល
 មានខ្ទមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបួនក្តី ស្រុក
 ដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានរបងប្តូកដែន
 ក្តី ស្រុកដែលឥតរបងប្តូកដែនក្តី ស្រុកដែលគេទើបតាំងនៅថ្មី (មានផ្ទះពីរ
 បី) ដូចជាគោឈរក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្នួញ
 បានអាស្រ័យនៅលើសំពៅ ៤ ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះក៏លោកហៅថា
 ស្រុក ។ ដែលឈ្មោះថា បេចារវនៃស្រុក (នោះ) គឺទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់
 មជ្ឈិមបុរសឈរប្រិបធរណីព្វារស្រុកដែលមានរបងប្តូកដែន ចោលទៅ
 (ឬ) ទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្រិបបេចារវនៃស្រុកដែល
 ឥតរបងប្តូកដែន ចោលទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ព្រៃ (នោះ) គឺទីដីសេស
 លើកលែងតែស្រុកនិងបេចារវនៃស្រុកចេញ ឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ដែល
 ឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនបាន
 ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ដាច់ចិត្តឲ្យ គេក្សានុក គេគ្រប់គ្រងទុក

មហាយតំ បរាប្បិក្កហតំ ឯតំ អទិដ្ឋំ នាម ។

ថេយ្យសង្កាតត្ថំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរណាចិត្តោ ។

[៨៦] អាទិយេយ្យតិ អាទិយេយ្យ ហរេយ្យ អវ-
ហរេយ្យ ឥរិយាបដំ វិកោបេយ្យ ហំនា ចារេយ្យ
សង្កតំ វីតំនាមេយ្យ ។

[៨៧] យថាវ្វបំ នាម ទាធំ វា ទាទារហំ វា
អតិរេកទាធំ វា ។ រាជាដោ នាម បឋព្យា រាជា
បទេសរាជា មណ្ឌលីកា អន្តរកោតិកា អក្ខន្ធស្សា
មហាមត្តា យេ វា បទ ធម្មកេដ្ឋំ អនុសាសន្តំ ឯតេ
រាជាដោ នាម ។ ចោរោ នាម យោ បញ្ចមាសកំ វា
អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ អទិដ្ឋំ ថេយ្យសង្កាតំ
អាទិយតិ ឯសោ ចោរោ នាម ។ ហនេយ្យំ វិតិ

គេនៅប្រកាន់ គេនៅហ្មឺនហែន ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែល
គេមិនបានឲ្យ ។ គ្រង់បទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អប សេចក្តីថា ភិក្ខុ
មានចិត្តជាអ្នកល្អប គឺថា ភិក្ខុមានចិត្តបម្រុងខឹងល្អប ។

[៨៦] គ្រង់បទថា គប្បីកាន់យក សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បី
ចាប់យក គប្បីនាំទៅ គប្បីល្អចយក គប្បីឲ្យកំរើកតវិយាបថ គប្បីឲ្យ
យូតចាកទី គប្បីឈានកម្មនិទ្ទវិដែលកំណត់ ។

[៨៧] ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន
មួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់ថ្ងៃមួយបាទ ឬថា ក្រែលើផ្ទះមួយបាទឡើយ
ទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្តេចទាំងឡាយ (នោះ) គឺស្តេចជាធំលើប្រប-
តិទាំងអស់ ស្តេចជាធំក្នុងប្រទេស ពួកអ្នកត្រួតមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត)
ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាលំដាប់ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកកាត់ក្តី ពួក
មហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកឥស្សរជនណាជាអ្នកត្រួតត្រាក្នុងការតាប់
សម្រាប់ ពួកឥស្សរជនទាំងនោះ ឈ្មោះថាស្តេច ។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ
(នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ មានដៃម្នូ
ប្រមាណ៥មាសក ឬច្រើនជាង៥មាសកឡើយទៅ ដោយចំណែកនៃ
ចិត្តល្អប អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ ។ គ្រង់ភាគៗថា គប្បីសម្លាប់ក្តី

ហត្ថន វា ចានន វា កសាយ វា វេត្តន វា
 អន្ធនន្ទាន វា ធន្ទាយ វា ហនេយ្យំ ។
 តន្ទេយ្យំ វាតិ រន្ទុតន្ទនេន វា អន្ទុតន្ទនេន
 វា សន្ទុលិតតន្ទនេន វា យរតន្ទនេន វា នគ
 រតន្ទនេន វា តាមតន្ទនេន វា ជិតមតន្ទនេន វា
 តន្ទេយ្យំ បុរិសតុត្តិ វា ករេយ្យំ ។ បញ្ញាដេយ្យំ
 វាតិ តាមា វា ជិតមា វា នគរា វា ជនបទា វា
 ជនបទប្បទេសា វា បញ្ញាដេយ្យំ ។ ចោរោសិ ពា-
 លោសិ បូឡោសិ វេណោសីតិ បរិកាសោ ឯសោ ។

(៨៨) តថាវុបំ នាម ចានំ វា ចានាវហំ វា
 អតិរេកចានំ វា ។ អាទិយមាណេតិ អាទិយមាណោ
 ហរមាណោ អវហរមាណោ វិយាមមំ វិកោមយមាណោ
 ហំនា ចារយមាណោ សន្តតំ វីតិធាមយមាណោ ។

សេចក្តីថា គប្បីសម្លាប់ដោយដៃក្តី ដោយជើងក្តី ដោយវត្ថុត្រូវក្តី
 ដោយផ្កាក្តី ដោយដម្បងវៃក្តី ដោយកាប់កាត់ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា
 គប្បីចងក្តី សេចក្តីថា គប្បីចងដោយចំណងគឺខ្សែក្តី ដោយចំណងគឺ
 ខ្លោះក្តី ដោយចំណងគឺច្រវាក់ក្តី ដោយបង្ខំនឹងទុកក្នុងផ្ទះក្តី ដោយ
 បង្ខំនឹងទុកក្នុងក្រុងក្តី ដោយបង្ខំនឹងទុកក្នុងស្រុកក្តី ដោយបង្ខំនឹងទុកក្នុង
 ទិគមក្តី ឬគប្បីធ្វើខ្សែការឃុំខំដោយបុរស ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបំបរ
 បង់ក្តី ឬថាគប្បីនិរទេសក្តី សេចក្តីថា គប្បីបំបរបង់ចាកស្រុកក្តី ចាក
 ទិគមក្តី ចាកក្រុងក្តី ចាកជនបទក្តី ចាកប្រទេសក្នុងជនបទក្តី ។ ត្រង់
 ពាក្យថា ម៉ត់ថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គលវង្វេង
 អ្នកឯងជាអ្នកល្ងចនេះ ជាពាក្យជេរប្រទេច ។

(៨៨) វិសេណ្ណោថា មានសភាពដូច្នោះ (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន
 មួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់ដ៏មួយបាទ ឬថា វិក្រលេនដ៏មួយបាទ
 ឡើងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក
 កាលទាំទៅ កាលលួច កាលឲ្យកំរើកសិយាបថ កាលឲ្យយូតចាកទិ
 កាលឲ្យកន្លងហួសទីវេលាកំណត់ ។

[៨៧] អយម្បតិ បុរិមំ ទុវាទាយ វុច្ចតិ ។
 ចារាជិកោ ហោតិ តិ សេយ្យថាវិ ឆាម បណ្ណាប-
 លាសោ តទ្ធា បុត្តោ^(១) អកត្វោ ហរិតត្តាយ
 ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាធំ វា ចាទារហំ វា អតិបេតចាធំ
 វា អទិដ្ឋំ ថេយ្យសម្មាសំ អាទិយំត្វា អស្សមណោ
 ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចារាជិកោ
 ហោតិ ។ អសំវាសោតិ សំវាសោ ឆាម ឯក-
 កម្មំ ឯកុទ្ទេសោ សមសំត្វាតា ឯសោ សំវាសោ
 ឆាម សោ តេន សន្និ ឯត្តិ តេន វុច្ចតិ អសំវា-
 សោតិ ។

[៨៨] កុម្មដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ទុន
 កដ្ឋំ ឆាវដ្ឋំ យាដ្ឋំ ការដ្ឋំ អាវាមដ្ឋំ វិហារដ្ឋំ ខេត្តដ្ឋំ
 វត្តដ្ឋំ តាមដ្ឋំ អវាញដ្ឋំ ទុនកំ ទន្ធាណាំ វេប្បតិ

១ បម្បញ្ញតិបិ បាហោ ។

[៨៩] ត្រង់បទថា ភិក្ខុនេះដែរ គឺពាលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុ
 ដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ជាបារាជិក អធិប្បាយថា
 សេចក្តីបទថា ធម្មតាស្តីកឃើងដែលជ្រុះចាកទងហើយ មិនអាច
 ត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ទៀវិវិប្បធាន ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានទ្រព្យចំនួន ១ បាទ ឬគួរដល់ដៃមួយ ១ បាទ ឬថា ក្រែលែង
 ជាង ១ បាទឡើងទៅ ដោយចំណែកនៃចំណូល ក៏មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាត្រូវវិន្យរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាគេហៅ ភិក្ខុនោះជាបារាជិក ។ ត្រង់បទថា
 កេសំវាសគ្មាន (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយ
 គ្នា ការសិក្សាស្នើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះមិនមាន
 ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវបារាជិកនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 គេហៅថា កេសំវាសគ្មាន ។

[៩០] (មាតិកាកាយឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី
 ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅព្រំដីអាតាស ស្ថិតនៅលើធ្នើរ ស្ថិត
 នៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅលើយាន ស្ថិតនៅលើការ
 ស្ថិតនៅក្នុងច្បារ ស្ថិតនៅក្នុងវត្ត ស្ថិតនៅក្នុងស្រែ ស្ថិតនៅក្នុង
 ទំដី ស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ទឹក ឈើស្នូន ដើមឈើ

ហរណាកំ ឧបដិដិ សុដ្ឋយាតំ ចារណា អបដំ ដ្ឋិបដំ
ចតុប្បដំ តហុប្បដំ ឱចរកោ ឱណារកោ សំវិហារហារោ
សន្តេតកម្មំ ធិមិត្តកម្មដ្ឋំ ។

(៧០) កុម្មដ្ឋំ ធាម កណ្ណំ ក្រមិយំ ធិត្តុត្តំ ហោតំ^(១)
បដិច្ចដ្ឋំ ។ កុម្មដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សមិតិ វេយ្យចិត្តោ
ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កុណាលំ វា បិដតំ វា បរិយេសតិ
កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្ថ ជាតតំ កដ្ឋំ វា
លតំ វា ធិន្តតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បំសុំ ខណតិ វា
វិប្បហតិ^(២) វា ឧទ្ធរតិ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ កុម្មី អាម-
សតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយ-
ស្ស ។ ហឺនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ អត្តនោ កាដ-
ដំ បវេសត្វា បញ្ចមាសតំ វា អតិបេកបញ្ចមាសតំ វា
អត្តនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទា-
បេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ អត្តនោ កាដនតតំ វា ករោតិ
មុដ្ឋំ វា ធិន្តតិ អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ សុត្តារុដ្ឋំ កណ្ណំ^(៣)
ចាមដ្ឋំ វា ករណ្ណសុត្តតំ វា^(៤) ករណ្ណសុត្តតំ វា សាដតំ វា

១ និកោ បរំ ឧហេបិយមម្មោ ធាតុកេសុ ធិញ្ចត្តិបិ អត្ថិ ។ ២ ឧ. វិហារំ ម. ក. ក្សហារំ ។
៣ និកោ បរំ ឧហេបិយមម្មោ វាសត្តោ ទិស្សតិ ។ ៤ និកោ បរំ កត្ត ច មម្មោ ធាតុកេ
ច កណ្ណសុត្តតំ វា ធាហោ អត្ថិ ។

របស់ដែលគេកំពុងនាំទៅ របស់ដែលគេធ្វើ ទីដែលហូតពន្ធ (គយ)
សត្វមានជីវិត គឺមនុស្ស សត្វគ្មានជីវិត សត្វជើងពីរ សត្វជើងបួន
សត្វជើងច្រើន អ្នកកំណត់របស់ដើម្បីឲ្យគេលួច អ្នករក្សារបស់ដើម្បីឲ្យ
មួយរំពេច ភិរិយាល្លូចយកដោយបបួលគ្នា សន្តិកម្ម ធិមិត្តកម្ម ។

(៧១) ដែលឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងដី (នោះ) គឺទ្រព្យដែល
គេកប់លាក់ទុកក្នុងដី ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តថា អន្តរនិលល្លចនូវទ្រព្យដែល
ស្ថិតនៅក្នុងដី ហើយស្វែងរកគាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ស្វែងរកចបក្តី កន្លោក្តី
ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុកាត់ខ្សែឈើ ឬរលើដែលកើតក្នុងទី
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុដឹក ឬកាយ ឬគាស់ខ្សែរោមដីត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ ភិក្ខុចាប់ពាល់ខ្សែធ្នាំងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើកត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្លច្ចយ ។ ឲ្យឃ្នាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាណដិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តបញ្ចូល
ខ្សែកាដនរបស់ខ្លួនទៅ ហើយចាប់ពាល់ខ្សែវត្តមានដំឡូងប្រមាណ៥មាសក
ឬក្រលែងជាង៥មាសកឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើកត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យឲ្យចូលទៅក្នុងកាដនរបស់ខ្លួនក្តី កាត់ដាច់ខ្សែគ្រាប់
ដៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបាណដិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ខ្សែកណ្តដែល
គេដាក់ក្រងដោយខ្សែ គឺសង្វារក្តី ខ្សែកក្តី ខ្សែចង្កើក្តី សម្ពត្តសាដកក្តី

វេសំ វា វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ កោដិយំ គហេត្វា
 ទុច្ចារេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ យំសន្តោ ធិហារតិ អាមត្តិ
 ឥល្លច្ចយស្ស ។ អន្តមសោ កេសត្តមត្តម្យំ កុម្មីមុខា
 មោចេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ សប្បំ វា តេលំ វា មដ្ឋំ
 វា ដាលិវំ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ
 វា អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ វិកោន បយោគេន បិវតិ អាមត្តិ
 ចារាជិតស្ស ។ តត្តេវ ភិដ្ឋតិ វា ធម្មតិ វា ឈាបេតិ
 វា អបរិកោតំ វា ករោតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៧២] វេសំ ធម្មា កណ្ណំ វេសេ ធិត្តិវំ ហោតិ ។
 វេសំ កណ្ណំ អវហរិស្សមិវិ វេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
 វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 ហិណ ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។

[៧៣] អាតាសដ្ឋំ ធម្មា កណ្ណំ អាតាសតតិ ហោតិ
 មោរោ វា កបិញ្ញរោ វា តិវុត្តរោ វា វដ្ឋតោ វា សាដកំ
 វា វេសំ វា ហិវញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា ធិដ្ឋមាធំ បតតិ ។

ឈ្នួតក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ចាប់ត្រង់
 ទីបំផុត ហើយលើកឡើង ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ កាលបើប៉ះទង្គិករួច
 នាំយកចេញ ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ដោយហោចៈទៅសូម្បីតែឲ្យផុត
 អំពីមាត់ផ្ទាំង ប្រមាណប៉ុនប៉ងសក់ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចិត្តផុតខ្យល់សប្បក្តី ប្រេងក្តី ទឹកយ៉ក្តី ទឹកអំពៅក្តី ជារបស់មាន
 វិញ្ញាប្រមាណ ៥ មាសក ឬក្រែលែងជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដោយ
 ប្រយោគតែមួយ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុទំលាយក្តី ចាត់ចោលក្តី
 ដុតចោលក្តី ធ្វើ(ខ្សែវត្តមានសប្បជាដើមនោះ) ឲ្យជារបស់ប្រែប្រាស់មិន
 កើតក្តី ក្នុងទីនោះឯង ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។

[៧៤] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើគោក (នោះ) គឺ
 ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើទីគោក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួច
 ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើទីគោក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរ
 ទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ចាប់ពាល់ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ឲ្យកំរើក
 ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

[៧៥] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅព្រំដែនអាកាស (នោះ) គឺកណ្ត
 ដែលនៅព្រំដែនអាកាស ពោះសក្ករក្លាកក្តី ចចាតក្តី ទខាតក្តី ចាបក្តី ឬជាសម្ពុត
 សាដកក្តី ឈ្នួតក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលជាប់ផ្ទះចុះ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត

ពារាជករណ៍ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគីយេ វេហាសដ្ឋាវិវិភាគោ

អាគាសដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។
កមដំ ទុបច្ឆិទ្ធតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ច-
យស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៧៤] វេហាសដ្ឋំ នាម កណ្ណំ វេហាសតតំ ហោតិ
មព្វោ វា បីមេ វា ចីវរិសេ វា ចីវរដ្ឋយា វា
កិត្តិច្ឆិលេ វា នាគនន្តេ វា កុត្តេ វា លត្តិច្ឆំ ហោតិ
អន្តបសោ បត្តាទារកេមិ ។ វេហាសដ្ឋំ កណ្ណំ អវហ-
រិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ
អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៧៥] ទុទកដ្ឋំ នាម កណ្ណំ ទុទកេ ជិត្តិច្ឆំ
ហោតិ ។ ទុទកដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមីតិ
ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

ពារាជករណ៍ សិក្ខាបទទី ២ បទភាគីយេ ការចែកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើដីធ្លីជាដើម

ថា អញ្ជាទីនិល្លចម្បកណ្ណដែលស្ថិតនៅព្រំដីអាគាស ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យ
បានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី (ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ផ្តាច់បដំនូវដំណើរ
ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
ឥល្លច្ចយ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

[៧៤] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើដីធ្លី (ទោះ) គឺកណ្ណ
ដែលដម្កល់នៅលើដីធ្លី (អធិប្បាយថា) ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើគ្រឹះ
លើតាំងក្តី ឬទ្រព្យដែលគេពាក់លើឈើស្បៀងសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើ
វែងសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើចម្រឹងដញ្ចាន់ក្តី លើដៃកែវក្តី ដែលគេ
ព្យួរទុកលើដើមឈើក្តី ដោយហោបទៅទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើដី
ចាត្រតិដោយ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញ្ជាទីនិល្លចម្បកណ្ណដែលស្ថិត
នៅលើដីធ្លី ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី
ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវ
អាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

[៧៥] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទឹក (ទោះ) គឺកណ្ណដែល
គេដម្កល់ទុកក្នុងទឹក ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញ្ជាទីនិល្លចម្បកណ្ណដែល
ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី

អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។ ធីត្តិ វា ឧត្តរាស្ស័យ វា
 អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។ អាមសតិ អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។
 ធីត្តាបេតិ អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។ ហាណា ចារេតិ
 អាមត្តិ ចារាជិកាស្ស័យ ។ តត្ត ជាតតំ ឧប្បាលំ វា
 បទុមំ វា បុណ្ណារិកំ វា ភិសំ វា បច្ឆំ វា
 កក្ខបំ វា បញ្ចមាសតំ វា អតិរេកបញ្ចមាសតំ
 វា អក្សនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ
 ឧត្តរាស្ស័យ ។ ធីត្តាបេតិ អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។
 ហាណា ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិកាស្ស័យ ។

[៧៦] នាវា នាម យាយ តាតិ ។ នាវដ្ឋំ នាម
 កណ្ណំ នាវាយ ធីត្តិវត្តំ ហោតិ ។ នាវដ្ឋំ កណ្ណំ
 អវហរិស្សាមីតិ វេយ្យចិត្តោ ធីតិយំ វា បរិយេសតិ
 តត្តតិ វា អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។ អាមសតិ អាមត្តិ
 ឧត្តរាស្ស័យ ។ ធីត្តាបេតិ អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស័យ ។
 ហាណា ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិកាស្ស័យ ។ នាវំ អវហរិស្សា-
 មីតិ វេយ្យចិត្តោ ធីតិយំ វា បរិយេសតិ តត្តតិ វា

[ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មុដចុក្កិ ងើបឡើងក្តី [ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់
 [ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកំរើក [ត្រូវអាមត្តិថ្មល្អប្លែង ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
 [ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ដ្ឋាប្បលក្តី ដ្ឋាល្អក
 [ត្រូវអាមត្តិ ដ្ឋាល្អកសក្តី [ត្រូវអាមត្តិ ត្រឹក្តី អណ្តើកក្តី ដែលកើត
 ក្នុងទឹកនោះ មានដំឡើងមាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី [ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក [ត្រូវអាមត្តិថ្មល្អប្លែង ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឲ្យឃ្លាតចាកទី [ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

[៧៦] គេធ្វើ (ឲ្យទីមានទឹកមានស្ទឹងទឹកទន្លេជាដើម)
 ដោយរបស់អ្វី របស់នោះឈ្មោះថាទុក^(១) ។ ទ្រព្យដែលគេដាក់
 ទុកនៅក្នុងទុក ឬលើទុក ឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទុក ។ ភិក្ខុមាន
 ថេយ្យចិត្តគិតថា អញទំនើល្អចយកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទុក ហើយ
 ស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី [ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ចាប់ពាល់ (ទ្រព្យនោះ) [ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទ្រព្យ
 នោះ) ឲ្យកំរើក [ត្រូវអាមត្តិថ្មល្អប្លែង ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យឃ្លាត
 ចាកទី [ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញទំនើល្អច
 យកទុក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

១ ក្នុងអង្គថា ថា ស្តុកសម្រាប់ផ្តល់ក្តី ជាប់ឫស្សីក្តី ឬក្តី ឲ្យឈ្មោះថា នាវា ដែល
 ប្រើជា ទូក ក្នុងទីនេះ ។

បារាជិកកណ្ត ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ យានដ្ឋ

អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ តទ្ធជំ មោចេតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តទ្ធជំ មោចេត្វា អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ច-
យស្ស ។ ទុទ្ធិ វា អនោ វា តិរិយំ វា អន្តមសោ
កេសត្តមត្តម្យំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៧៧) យានំ ធាម វិយ្ហំ រថា សកដំ សន្ទ-
មាជិកា ។ យានដ្ឋំ ធាម កណ្តំ យានេ ជំត្តុត្តំ
មោតិ ។ យានដ្ឋំ កណ្តំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចំត្តោ
ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ
ធុល្លច្ចយស្ស ។ វាធា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
យានំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចំត្តោ ទុតិយំ វា បរិ-
យេសតិ កច្ចតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
វាធា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

បារាជិកកណ្ត សិក្ខាបទទី ២ បទភានិយេ ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើយាន

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ (ទូកនោះ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទូកនោះ
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ ស្រាយចំណង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
ស្រាយចំណង រួចហើយចាប់ត្រូវ (ទូក) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទូក)
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ (ធ្វើទូក) ឲ្យអណ្តែតប្រាសទឹកក្តី
បណ្តោយទឹកក្តី ទទឹងទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
ប៉ុនចម្រៀកសក់ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

(៧៧) អង្រឹងវិស្សនិ រថ រទេ រថទ្រង់ត្រៀង ឈ្មោះថា
យាន ។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយានឬលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅ
លើយាន ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តតិចថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅ
លើយាន ហើយវិស្សនិកត្តាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី
ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តតិចថា អញនឹងលួចយកយាន
ហើយវិស្សនិកត្តាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់យាននោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកំរើក
ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

[៧៧] ភារា ធាម សីសភារា ខន្ធភារា កដិ-
 ភារា ឱលម្ពកោ ។ សីសេ ភារំ វេយ្យចំត្តោ អាម-
 សតិ អាបត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ ដណ្ណាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុ-
 យស្ស ។ ខន្ធំ ឱរេបេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ខន្ធ
 ភារំ វេយ្យចំត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ ដណ្ណ-
 បេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្ស ។ កដិ ឱរេបេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ កដិយា ភារំ វេយ្យចំត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ ដណ្ណាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្ស ។
 ហត្ថេន កល្យាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ហត្ថេ ភារំ
 វេយ្យចំត្តោ ភូមិយំ ជិត្តិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 វេយ្យចំត្តោ ភូមិសោ កល្យាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៧៧] អាវាមោ ធាម បុត្តាវាមោ ផលាវាមោ ។ អាវា-
 មដ្ឋំ ធាម កល្យាំ អាវាមេ ចត្វហិ ហិទេហិ ជិត្តត្ថំ ហោតិ
 កុម្មដ្ឋំ ផលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អាវាមដ្ឋំ កល្យាំ
 អវហិស្សាមីតិ វេយ្យចំត្តោ ធុត្ថយំ វា បរិយេសតិ

[៧៨] ទ្រព្យវេលនេវេលីក្បាល (ទ្រទូល) នៅលើក (ទ្រព្យវេល
 វៃកប្បលី) នៅលើចង្កេះ (កណ្តៀត) នឹងទ្រព្យវេលយ្យនឹងវែង ឈ្មោះថា
 ភារៈ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារវេលនេវេលីក្បាល ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើការនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លច្ច័យ ។ ដាក់ភារនោះ
 ចុះមកដល់ត្រឹមក ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់
 ភារវេលនេវេលីក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើការនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
 ថ្មល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារវេលនេវេលីចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើការ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកកាន់ជាប់នឹងវែង ត្រូវ
 អាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តដាក់ចុះភារវេលនេវេលីក្បាលនៃវែងលើ
 ផែនដី ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យអំពី
 ផែនដីទៅ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។

[៧៧] សួនដំរើ លើ លើផ្ទៃលើ ឈ្មោះថាអាវាម (សួនច្បារ)
 ទ្រព្យវេលចុក្កលដឹកល់ទុកក្នុងសួនច្បារមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើ
 គោក ១ ឯអាតាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុង
 សួនច្បារ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅ
 ក្នុងសួនច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី

ពាក្យពណ៌ ទុក្ខយសិក្ខាបទស្ស បទភាគនិយេ វិហារដ្ឋ

កត្តតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហធា ចាវេតិ
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ ម្ងលំ វា តចំ វា
 បត្តំ វា មុប្បំ វា ដលំ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ច-
 មាសកំ វា អក្សនកំ យេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អា-
 មត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 ហធា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អាវមំ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមត្តិ
 ទុប្បាទេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន
 មយ្ហំ កវិស្សតិ ធុរំ និក្ខិបតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ បរជេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។

[១០០] វិហារដ្ឋ នាម កណ្ណំ វិហារេ ចត្វាហិ ហធាយិ
 ជិត្តតំ ហោតិ ក្បម្មដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទទី២ បទភាគនិយេ និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងវត្ត

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នកចាកទី ត្រូវ
 អាមត្តិបារាជិក ។ កិច្ចមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់បួសឈើក្តី សម្បកឈើ
 ក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កាឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះក្នុងសួនច្បារនោះ ទោះ
 មានដំបូប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកទៅក្តី ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឲ្យឃ្នកចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ កិច្ចចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសន្សំយ ត្រូវអាមត្តិថ្មល្លច្ចយ ។
 បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ផ្កាថា សួនច្បារមុខជានិមន្តមិនបានមកអញវិញទេ
 ក៏ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ កិច្ចធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាល
 ដែលជំនុំជំរក្នុងជំនុំសន្សំ ឬក្នុងរាជត្រកូល ហើយស្តុកស្តុកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យ
 យកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារចាញ់) ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ កិច្ច
 ធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើស្តុកស្តុកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីនោះតាម
 ធម៌វិន័យជាសក្តសាសនា ហើយត្រឡប់ចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាមត្តិ
 ថ្មល្លច្ចយ ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងវិហារ (វត្ត) មាន៤
 កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯភាសាស១ លើផ្លូវ១ ឈ្មោះថា

វិហារដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមិទិ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស
 យស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វិហារិ
 អភិយុញ្ញតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ សាមិកស្ស វិបតិ
 ធុត្តដស្ស ធុតិ ធុត្តដស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ
 វិស្សតិទិ ធុតិ ធុត្តដស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

(១០០) ខេត្តំ នាម យត្ត បុព្វណ្ណំ វា អបរណ្ណំ
 វា ជាយតិ ។ ខេត្តដ្ឋំ នាម កណ្ណំ ខេត្ត ចត្វបរិ
 ហំនេហំ ធុត្តតិ ហោតិ កុម្មដ្ឋំ ថេលដ្ឋំ អាណា-
 សដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ ខេត្តដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមិទិ
 វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា

ទ្រព្យនៅក្នុងវត្ត ។ កិច្ចមានថេយ្យចិត្តតិចថា អញ្ជើងល្អច្រព្យដែលបិណ្ឌ
 នៅក្នុងវត្ត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ឆៃ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យយូរតថាភទ្ធ ត្រូវអា-
 បត្តិបារាជិក ។ កិច្ចចោទប្រកាន់យកវត្ត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ធ្វើម្ចាស់វត្ត
 ឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ឆៃ ។ បើម្ចាស់វត្តដាក់ចុះថា វត្តមុខជាមិន
 បានមកអញវិញទេ កិច្ចត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កិច្ចធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់
 របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំឡើងក្នុងជំនុំសង្ស័យ ឬក្នុងគ្រិក្ខុល កិច្ចបានស្នូក
 ដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យកាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។
 កិច្ចធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីដោយ
 យុត្តិធម៌ថា ឲ្យកិច្ចចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ឆៃ ។

(១០១) ស្រូវទាំងឡាយ ៧ យ៉ាង មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី
 ផ្លែឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែកក្រដាសជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីណា ទីនោះ
 ឈ្មោះថា ខេត្ត (វិស្រ) ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងវិស្រមាន ៤
 កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាគារ ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា
 ទ្រព្យនៅក្នុងវិស្រ ។ កិច្ចមានថេយ្យចិត្តតិចថា អញ្ជើងល្អច្រព្យនៅក្នុង
 វិស្រដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ បុព្វណ្ណំ វា អបរណ្ណំ វា
 បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ
 ថេយ្យចំត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ ខេត្តំ អភិយុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 សាមិកស្ស វិមត្តិ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។
 សាមិកោ ន មយ្ហំ ភវិស្សតិ ធុរំ ធិត្តិបតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ច-
 យស្ស ។ ចំលំ វា រដ្ឋំ វា វតិ វា មរិយានំ វា
 សង្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឯកំ បយោតំ អនា-
 តតេ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ តស្មី បយោតេ អាតតេ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចំត្តចាប់ពាល់ស្រូវទាំងឡាយ មាន
 ស្រូវសាលីជាដើមក្តី ផ្ទៃឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែកកដមានជាដើម
 ក្តី ដែលដុះក្នុងស្រែនោះ មានដំបូប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥
 មាសកទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឱ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 ចោទប្រកាន់យកស្រែ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឱ្យម្ចាស់ស្រែកើតសង្ស័យ
 ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ស្រែដាក់ពុទ្ធាចារ្យ ឬមុខជំនំមិនបាន
 មកអញ្ជើញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យ
 ឱ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនំជំរកក្នុងជំនុំសង្ស័យ ឬក្នុងដីត្រកូល
 ហើយសូកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឱ្យយកសាក្សីកោងធ្វើម្ចាស់ស្រែឱ្យចាញ់) ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺ បើពួកអ្នក
 វិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីនោះតាមធម៌ជាសក្តសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់លើខ្លួន
 ឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុបង្ខិតគោលក្តី ខ្សែក្តី របងក្តី ទំនប់ក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ នៅតែប្រយោគមួយមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ច័យ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០២] វត្ថុ នាម អាមាវត្ថុ វិហារវត្ថុ ។ វត្ថុដ្ឋ
 នាម កណ្ណំ វត្ថុស្មី ចតុបិ មាដេហិ ឯត្ថុត្ថ
 ហោតិ កុម្មដ្ឋំ ផលដ្ឋំ អាគាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។
 វត្ថុដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្តាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 មាណា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វត្ថុ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ
 ទុប្បាទេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ
 ភវិស្សតិ ធុរំ ឯត្ថុបតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ចម្មំ
 ចរណោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ចម្មំ
 ចរណោ បរាជេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ចីលំ វា វដ្ឋំ វា

[១០២] វិស្សនប្បារទ័និវត្តិឈ្មោះថា វត្ថុ (ទីដី) ។ ទ្រព្យ
 ដែលគេប្តូរទុកក្នុងទីដី មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី ១ លើគោក ១
 ឯអាគាស ១ លើផ្ទះ ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបិតទោក្នុងទីដី ។ ភិក្ខុមាន
 ថេយ្យចិត្តគិតថា អញទ័និល្អចទ្រព្យដែលគេប្តូរទុកក្នុងទីដី ស្វែង
 រកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរទាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវ
 អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នាតដុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារា-
 ជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកទីដី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដី
 កើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ដីដាក់ដុះថា ដីមុខជា
 មិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើ
 ការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំបូងដំបូងសង្ស័យក្នុង
 រាជត្រកូល ហើយសូតពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់ដីឲ្យ
 ចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើ
 ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យនោះកាន់តាមធម៌វិន័យជាសក្កសាសនា ហើយត្រឡប់ជា
 ចាញ់ទ្រង់ឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុបង្ខំកំលែលក្តី ខ្សែក្តី

វតី វា ចាការ វា សង្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ឯកំ បយោតំ អនាគតេ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

តស្មី បយោតេ អាគតេ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។

[១០៣] តាមដំ ធាម កណ្ណំ តាមេ ចត្វហិ

ហានេហិ ជិត្តិតំ ហោតិ កុម្មដំ ថលដំ អាគាសដំ

វេហាសដំ ។ តាមដំ កណ្ណំ អវហរិស្សាមីតិ វេយ្យ-

ចិត្តា ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាបត្តិ

ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មាបេតិ

អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហានា ចារិតំ អាបត្តិ ចារា-

ជិតស្ស ។

[១០៤] អរញ្ញំ ធាម យំ មនុស្សានំ បរិក្ខហិតំ

ហោតិ ឯកំ^(១) អរញ្ញំ ។ អរញ្ញដំ ធាម កណ្ណំ

១ ឧ. ម. កំ ។

រសិក្ខំ កំផនិក្ខំ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ នៅតែប្រយោគមួយ មិនខាន
មកដល់ ត្រូវអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់^(១) ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិត ។

[១០៣] ទ្រព្យដែលគេដកដល់ទុកក្នុងស្រុកមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុង
ដី ១ លើគោក ១ ឯអាគារ ១ លើផ្ទះ ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបិតនៅ
ក្នុងស្រុក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញខឹងលួចទ្រព្យដែលបិត
នៅក្នុងស្រុកដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឱ្យបានជាតំបត់រោកក្តី ដើរទៅ
ខ្នកឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យឃ្នាតផុត
ចាកខ្ញុំ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។

[១០៤] ដែលហៅថា វៃត្រ គឺទីណាដែលពួកមនុស្សហ្នឹងហែង
រក្សា ទីនោះឈ្មោះថា វៃត្រ ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដកដល់ទុកក្នុងវៃត្រមាន

១ អង្គិកថា ថា បណ្តាកំរើយបង្ខិតទាំងឡាយ មានបង្ខិតពេលដាច់ដើម ទោះមានអធិប្បាយ
ថា ធម្មតាផែនដីជាប់ដីកាត់ថ្ងៃមិនបាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ បើសណ្ឋានដីនោះគេបោះ
គោលតែមួយស្រេច ភិក្ខុបង្ខិតគោលឱ្យចូលទៅក្នុងដីគេ ល្ងម្បីប៉ុនចម្រៀវសក់ ទោះបីម្ចាស់
គេយើងក្តី មិនយើងក្តី ត្រូវបារាជិត បើសណ្ឋានដីនោះគេបោះគោលពីរ ភិក្ខុបង្ខិតគោល
ទី ១ ត្រូវធុល្លច្ចយ ទី ២ ត្រូវបារាជិត បើសណ្ឋានដីនោះគេបោះគោលបី ភិក្ខុបង្ខិតគោល
ទី ១ ត្រូវទុក្ខដ ទី ២ ត្រូវធុល្លច្ចយ ទី ៣ ត្រូវបារាជិត ។

អរញ្ញា ចតុម្ភិ ហិរេម្ភិ ឯត្តុវ័ន្តំ ហោតិ កុម្មុដ្ឋ
 ថលដ្ឋំ អាគាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អរញ្ញាដ្ឋំ កណ្តំ
 អវហវិស្សាប័តិ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ
 តច្ឆតិ វា អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហិរេ
 ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ តត្ថ ជាតតំ
 តត្ថំ វា លតំ វា តិណំ វា បញ្ចមាសតំ វា អតិវេតិ
 បញ្ចមាសតំ វា អក្កនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ច
 យស្ស ។ ហិរេ ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។

[១០៥] ធុតតំ ធាម កាជនតំ វា ហោតិ ចោត្ត-
 ណិយំ^(២) វា តធុរកេ វា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស
 ។ ហិរេ ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ អត្តនោ កាជនំ បវេ-
 សេត្តា បញ្ចមាសតំ វា អតិវេតិ បញ្ចមាសតំ វា អក្កន-
 តំ ធុតតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

១ ធុ. ម. ពេញណិយំ ។

៤ កវន្តំ តិក្កនដី ១ លើគោក ១ ឯកកាស ១ លើផ្នែក ១ ឈ្មោះ
 ថាទ្រព្យបិតនៅក្នុងវិទ្រា ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញ្ញនឹងលួច
 ទ្រព្យដែលបិតនៅក្នុងវិទ្រាដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឱ្យបានគំរប់ពីរនាក់ក្តី
 ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឱ្យយូរគុណផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
 ហើយចាប់ពាល់ឈើក្តី វល្លិក្តី ស្មៅក្តី កើតក្នុងវិទ្រានោះ មានដំឡូង
 ប្រមាណ៥មាសក្តី ដែលលើសពី៥មាសក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។
 ធ្វើរបស់នោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឱ្យយូរ
 ផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

[១០៥] ទឹកដែលមាននៅក្នុងភាជនៈក្តី ក្នុងស្រែក្តី ក្នុងបឹងក្តី ឈ្មោះ
 ថាទឹក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ ធ្វើ
 ទឹកនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទឹកនោះឱ្យហូរយូរគុណផុតចាកទី
 ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកដែលមានដម្ងែប្រ-
 មាណ៥មាសក្តី ថ្លៃលើសពី៥មាសក្តី ឱ្យចូលទៅក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន

ពាក្យដំណាល ទុក្ខយសិក្ខាបទស្ស បទភាគនិយម ទន្តបោណាទិ

ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ អន្តរោ កាជនគតំ
ករោតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មរិយាធំ ជិដ្ឋតិ អាបត្តិ
ទុក្ខុដស្ស ។ មរិយាធំ ជិដ្ឋតិ បញ្ចមាសគំ វា អតិវេក-
បញ្ចមាសគំ វា អក្កនគំ ទុនគំ ជិក្ខាមេតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ អតិវេកមាសគំ វា ទុនបញ្ចមាសគំ
វា អក្កនគំ ទុនគំ ជិក្ខាមេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
មាសគំ វា ទុនមាសគំ វា អក្កនគំ ទុនគំ ជិក្ខា-
មេតិ អាបត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។

(១០៦) ទន្តបោណំ នាម ជិដ្ឋំ វា អដ្ឋិដ្ឋំ វា ។ បញ្ច-
មាសគំ វា អតិវេកបញ្ចមាសគំ វា អក្កនគំ ថេយ្យ-
ចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ
ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ចារេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(១០៧) វនប្បតិ នាម យោ មទុស្សនំ បរិក្ខហិតោ
ហោតិ រុក្ខោ បរិគោតោ ។ ថេយ្យចិត្តោ ជិដ្ឋតិ បហារេ
បហារេ អាបត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។ ឯគំ បហារំ អនាគតេ
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ភស្មំ បហារេ អាគតេ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

ពាក្យដំណាល សិក្ខាបទទី ២ បទភាគនិយម និបាយអំពីវត្តមានឈើស្តង់ជាដើម

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខុដ ។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ធ្វើទឹក
នោះឲ្យបានដម្កល់ក្នុងកាដនៈរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុទំលុះ
ភ្លឺស្រែត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខុដ ។ ទំលុះភ្លឺស្រែហើយបង្ហូរយកទឹកមានដម្ក
ប្រមាណ៥មាសកក្កិ លើសពី៥មាសកក្កិ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
បង្ហូរយកទឹកមានដម្កលើសពី១មាសកក្កិ ថយពី៥មាសកក្កុះមកកក្កិ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ភិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានដម្ក១មាសកក្កិ ថយចុះពី
១មាសកក្កុះមកកក្កិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខុដ ។

(១០៦) (ឈើសម្រាប់ដំរេន្តេញ) ទោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបាន
កាត់ក្តី ហៅថាឈើស្តង់ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឈើស្តង់ដែល
មានដម្ក៥មាសកក្កិ លើសពី៥មាសកក្កិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខុដ ។ ធ្វើឲ្យ
កំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(១០៧) ឈើណាជាគ្រឿងច្រើប្រាស់ ដែលមានពួកមនុស្សថែ
រក្សាទុក ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាត់ឈើ
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខុដគ្រប់ៗប្រហារ ។ នៅប្រហារម្តងទៀតមិនទាន់
មកដល់ (គឺថានៅតែប្រហារម្តងទៀតនឹងដាច់) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ លុះ
ប្រហារម្តងទៀតមកដល់ (គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៥] ហរណកំ ឆាម អញ្ញស្ស ហរណកំ កណ្ណំ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សហកណ្ណហារកំ នេស្សាមីតិ បឋមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បតិទំ កណ្ណំ កហេស្សាមីតិ ចាតាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បតិទំ កណ្ណំ បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា អក្កនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១០៧] ទុបនិទំ ឆាម ទុបនិទំកំ កណ្ណំ ។ ទេហំ បេ កណ្ណានិ វុច្ចមាណោ ឆាហំ កណ្ណាមីតិ កណាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ ទុប្បនេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន បយ្ហំ ទស្សតិទំ ចុវំ និក្ខេបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ឆម្មំ ចរន្តោ

[១០៨] ទ្រព្យវ័ស្សបុគ្គលដវ័ទតំពុទ្ធនាំទៅ ឈ្មោះថា ទ្រព្យ វ័ស្សគេតំពុទ្ធនាំទៅ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យ នោះឲ្យយូរផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងលួច យកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នកនាំទ្រព្យ ហើយឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ ដំហាន ដំបូង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ ឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅបាន ២ ដំហាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងយករបស់ វ័ស្សជ្រះចុះ ហើយធ្វើរបស់គេឲ្យជ្រះបូឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់របស់វ័ស្សជ្រះនោះ មានដំបូ ៥ ហសកក្តិ លើសពី ៥ ហសកក្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ ឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើឲ្យយូរផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៩] ទ្រព្យវ័ស្សគេដើម្បី ឈ្មោះថាបញ្ញី ។ ម្ចាស់បញ្ញី និយាយថា លោកចូរឲ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ ភិក្ខុពាលថា អាត្មាមិនបាន ទទួលទុកទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តី សន្ស័យ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ ម្ចាស់របស់វាគំរុះថា (ភិក្ខុនេះ) នឹង បិទឲ្យអញវិញទេ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុពិនិត្យវិច្ឆ័យ

ពារាជិកកណ្ត ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទពានិទិយេ សុត្តន្តបិដក

សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ពារាជិកស្ស ។ ធម្ម
ចរោ បរាជេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ។

[១១០] សុត្តន្តបិដក ធម្ម រក្ខា វេទិកំ ហោតិ
បទ្ធកខណ្ឌោ វា ននិទិកេតុ វា តាមទ្វារេ វា អត្រ
បរិដ្ឋស្ស សុត្តំ កណ្តាទ្ធិតិ ។ តត្រ បរិសិទ្ធា រាជក្សំ
កណ្តំ បញ្ចាសកំ វា អតិរកបញ្ចាសកំ វា
អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ។ បឋមំ ចានំ សុត្ត-
ន្តបិដក អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ។ ទុតិយំ
ចានំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ពារាជិកស្ស ។ អន្តោ-
សុត្តន្តបិដក វិសោ តហិសុត្តន្តបិដក ចានេតិ អាបត្តិ
ពារាជិកស្ស ។ សុត្តំ បរិហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១១១] ចានោ ធម្ម បទុស្សប្បាលោ វុទ្ធ-
តិ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ។

ពារាជិកកណ្ត សិក្ខាបទ ២ បទពានិទិយេ និយាយភំតិគយតាដើម

ឲ្យសម្រេចសេចក្តីឲ្យខ្ពស់បញ្ជីចាញ់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាល
ក្រមវិនិច្ឆ័យសម្រេចសេចក្តីដោយធម៌ ភិក្ខុត្រឡប់ចាញ់វិញ ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ឆយ ។

[១១០] ទិសម្រាប់ហូតពន្លឺដែលព្រះបរមក្សត្រិទ្រង់បញ្ញត្តិថា ដទ
ណាខាំរបស់ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនិទិក្ខុណ្ណក្តី ក្នុងទីកំណត់ទីក្តី ក្នុង
ទីទៀបទ្វារស្រុកក្តី ពួករាជបុរសត្រូវយកពន្លឺពីដទនោះឈ្មោះថាគយ ។
ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទេត្តគយនោះហើយ មានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ខ្លួនទ្រព្យ
ដ៏ត្រូវដល់ព្រះរាជានិទ័យកពន្ធ មានដំរី ៥ មានសក្តី លើសពី ៥
មានសក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ឆយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ១ ឲ្យកន្លងទេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ឆយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ២ ឲ្យកន្លងទេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុបំភាន់ទៅក្នុងទេត្តរបស់គយ ហើយបោះផ្ទាំងរបស់ឲ្យ
ធ្លាក់ចុះទៅខាងក្រៅទេត្តរបស់គយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនាំទ្រព្យ
រត់ពន្ធ (ដោយវាងទេត្តគយ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១១] សត្វ ភិមនុស្ស ហៅថាសត្វមានជីវិត ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់មនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ឆយ ។

ហ្នាណ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា នេស្សមីតិ
បឋមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ធុតិយំ
ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១២] អបដំ នាម អហិ មច្ឆា ។ បញ្ចមាសកំ
វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា អក្កនកំ វេយ្យចិត្តោ
អាមសតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ហ្នាណ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៣] ទ្ធិបដំ នាម មនុស្សា បក្ខជាតា ។
វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ
អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ហ្នាណ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បទសា នេស្សមីតិ បឋមំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ធុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៤] ចតុប្បដំ នាម ហត្ថិ អស្សា ធុដ្ឋា តោ-
ណា កទ្រិកា បសុកា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ច-
យស្ស ។ ហ្នាណ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ឲ្យផុតចាកទីទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា អញ្ជូននឹងនាំមនុស្សដើរ
ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ចយ ។
ឲ្យឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១៦] ពស់ ត្រី ហៅថា សត្វគ្មានជើង ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់នូវសត្វគ្មានជើង មានដំឡៃ ៥ មាសកក្ក លើសពី ៥ មាសកក្ក
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ។

[១១៧] មនុស្ស សត្វស្លាប ហៅថា សត្វមានជើងពីរ ។
ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវសត្វជើងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ចយ ។ ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារា-
ជិក ។ ភិក្ខុគិតថា អញ្ជូននឹងនាំបណ្តើរសត្វជើង ២ ទៅដោយជើង ហើយ
ឲ្យឈានជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ចយ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១៨] ដំរី សេះ ឡដ្ឋ គោ លា ជាពួកសត្វចិញ្ចឹមហៅថា
សត្វមានជើង ៤ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់សត្វជើង ៤ នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ។

ពាក្យពណ៌ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគីយេ ពហុប្បទាទំ

បទសា ទេស្សាមីតិ បឋមំ ចានំ សង្ការមេតិ អាមត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្ការមេតិ អាមត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ តតិយំ ចានំ សង្ការមេតិ អាមត្តិ ឥន្ទ្រច្ច-
យស្ស ។ ចតុត្ថំ ចានំ សង្ការមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៥] ពហុប្បទំ នាម វិច្ឆិកា សតបដំ ទុច្ចា-
សំដ្ឋប្បណាកា ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិបេកបញ្ច-
មាសកំ វា អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ វេទ្ណាមេតិ អាមត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ វាចា
ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សាមីតិ
សង្ការមេតិ បទេ បទេ អាមត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។
បច្ឆិមំ ចានំ សង្ការមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៦] ទុច្ឆរតោ នាម កណ្ណំ ទុច្ឆរិត្តា អាចិក្ខតិ
ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវហរតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ
តំ កណ្ណំ អវហរតិ អាមត្តិ ទុក្កជំ ចារាជិកស្ស ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទទំ ២ បទភាគីយេ និយាយអំពីសត្វមានជើងច្រើនជាដើម

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វជើង ៤ ទៅដោយជើង ហើយឲ្យ
ឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ៣ ទៅ ត្រូវអាមត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ៤ ទៅ ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

[១១៧] ខ្លួន ក្រែប ជើងវាមាន ហៅថា ត្រកូសត្វមានជើង
ច្រើន ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់សត្វមានជើងច្រើននោះ មាន
ដំឡែង មាសកត្តិ ហួសពី ៥ មាសកត្តិ ត្រូវអាមត្តិទុក្កជ ។ ឲ្យកំរើក
ត្រូវអាមត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វមានជើងច្រើនទៅដោយជើង ហើយញ៉ាំងសត្វ
មានជើងច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិឥន្ទ្រច្ចយ គ្រប់ជំហាន ។ ញ៉ាំង
ជើងទើបផុតរបស់សត្វនោះឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

[១១៨] ភិក្ខុគយគន់ទ្រព្យដែលគេទុកដាក់ធ្វើសម្រែហែស ហើយ
ប្រាប់ (ភិក្ខុដទៃ) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក (ភិក្ខុនោះ)
ហៅថា អ្នកកំណត់របស់ឲ្យគេលួច ត្រូវអាមត្តិទុក្កជ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួល
បង្គាប់នោះលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាមត្តិចារាជិក វាជិតវិរូប ។

[១១៧] ឱណិរត្តោ នាម អាហាដំ ភណ្ណំ តោ-
បេន្តោ ។ បទ្បុមាសតំ វា អតិវេកបព្វមាសតំ វា
អក្ក្យនតំ វេយ្យចិត្តោ អាម.បតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ឧទ្ទា.បតិ អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្ស ។ វាជា បាវតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៨] សំវិទាវហារោ នាម សម្មហុលា សំវិទ-
ហិត្វា ឯកោ ភណ្ណំ អវហាតិ អាបត្តិ សទ្ធិសំ
ចារាជិកស្ស ។

[១១៩] សង្កេតកម្មំ នាម សង្កេតំ ករោតិ
បុរេកតំ វា បច្ឆាកតំ វា រត្តិ វា ធិវា វា តេន
សង្កេតេន តំ ភណ្ណំ អវហាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
តេន សង្កេតេន តំ ភណ្ណំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧតិដ្ឋំ
ចារាជិកស្ស ។ តំ សង្កេតំ បុរេ វា បច្ឆា វា តំ
ភណ្ណំ អវហាតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ អវហារកស្ស
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៧] ភិក្ខុអ្នកថៃវាភ្នក្រទ្រព្យវែងលេនាមកដើម្បីមួយសំណើ
ហៅថា អ្នកភ្នក្របញ្ជី ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ផ្តើមទ្រព្យមាន
ដំឡើងមាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។

[១១៨] ដែលហៅថាគិរិយាល្លូចយកដោយបបួលគ្នា (នោះ) គឺ
ភិក្ខុដែលរួមគំនិតចូលគ្នាច្រើនរូប ភិក្ខុ ១ រូបទៅល្លូចយកទ្រព្យបានមក
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងអស់គ្នា ។

[១១៩] ភិក្ខុធ្វើសញ្ញាកំណត់ពេលឲ្យល្លូច ហៅថា សង្កេតកម្ម
ភិក្ខុប្រើភិក្ខុទៅល្លូចថា អ្នកចូលល្លូចយកទ្រព្យនោះដោយសង្កេតនោះ
ក្នុងពេលព្រឹកក្តី ល្ងាចក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុល្លូចទ្រព្យនោះបានមកតាមសង្កេតនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរ
រូប ។ ភិក្ខុទៅល្លូចទ្រព្យនោះមុនសង្កេតនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នក
ប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកល្លូច ។

បញ្ជីករណ៍ ទុកិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគីនិយ អាណត្តិកប្បយោគោ

(១២០) និមិត្តកម្មំ នាម និមិត្តំ តទហេតិ អត្ថេ
 វា និក្ខេបស្សមិ កម្មតំ វា ឧត្តិបស្សមិ សីសំ
 វា ឧត្តិបស្សមិ តេន និមិត្តេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេន និមិត្តេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ
 អាបត្តិ ឧត្តិបស្សមិ ចារាជិកស្ស ។ តំ និមិត្តំ បុរេ វា
 បច្ឆា វា តំ កណ្ណំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 អវហរតស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(១២១) ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ
 អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញមាទោ
 តំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧត្តិបស្សមិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញមាទោ អញ្ញំ អវហរតិ
 មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ អវហរតស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ
 អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញមាទោ

បញ្ជីករណ៍ សិក្ខាបទទី២ បទភាគីនិយ អាណត្តិកប្បយោគោ

(១២០) ភិក្ខុធ្វើនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ឱ្យលួច ហៅថានិមិត្តកម្ម គឺ
 ភិក្ខុបង្កប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ខ្ញុំនឹងប្រើប្រាស់ភិក្ខុ ញាក់ចិញ្ចឹមភិក្ខុ ឯកក្បាល
 ភិក្ខុ អ្នកចូរលួចយកទ្រព្យនោះមកតាមនិមិត្តនោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ លួចទ្រព្យនោះបានមកតាមនិមិត្ត
 នោះ ត្រូវអាបត្តិបាណជិកទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅលួច
 ទ្រព្យនោះបានមកមុននិមិត្តនោះភិក្ខុ ក្រោយភិក្ខុ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាណជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។

(១២១) ភិក្ខុបង្កប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក
 ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់
 ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាណជិក
 ទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្កប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក
 ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ទ្រព្យ
 នោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាណជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្កប់ភិក្ខុផងគ្នា
 ថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះត្រូវបង្គាប់សំគាល់ទ្រព្យនោះទៅវិញ តែទៅលួចទ្រព្យ

តំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧក្កិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។ កិក្កុ កិក្កុំ អា-
 ណារេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧក្កិដ្ឋស្ស ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាណោ អញ្ញំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស
 អនាបត្តិ អវហរកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កិក្កុ
 កិក្កុំ អាណារេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ចារាជ ឥត្តន្ទាមោ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ចារាជតុ ឥត្តន្ទាមោ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវ-
 ហរត្តិ អាបត្តិ ឧក្កិដ្ឋស្ស ។ សោ ឥត្តស្ស អាភេ-
 ចេតិ អាបត្តិ ឧក្កិដ្ឋស្ស ។ អវហរកោ បដិក្កណាតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សោ តំ កណ្ណំ
 អវហរតិ អាបត្តិ សព្វេសំ ចារាជិកស្ស ។ កិក្កុ កិក្កុំ
 អាណារេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ចារាជ ឥត្តន្ទាមោ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ចារាជតុ ឥត្តន្ទាមោ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវហរត្តិ អាបត្តិ
 ឧក្កិដ្ឋស្ស ។ សោ អញ្ញំ អាណារេតិ អាបត្តិ ឧក្កិដ្ឋស្ស ។

បានមក ត្រូវបានលើទ្រព្យដែលភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរ
 នាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់នូវទ្រព្យ
 ដទៃទៅលួចបានទ្រព្យដទៃមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅ
 ប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១ នោះទៅប្រាប់ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់
 ទី២ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រាប់ ។ (ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់ទី២ ទៅប្រាប់ដល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣) ភិក្ខុអ្នកទទួល
 បង្គាប់ទី៣ ព្រមទទួលនឹងទៅលួច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដំបូងត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ទាំងអស់គ្នា ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរ
 ទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់ទី១ នោះទៅប្រើភិក្ខុដទៃ (ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣វិញ) ខ្លួនអ្នក
 ទទួលប្រើទី១ នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រើត ។ អ្នកទទួលបង្គាប់

អវហារកោ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 សោ តំ កណ្ណំ អវហារតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 អាណាបកស្ស ច អវហារកស្ស ច អាបត្តិ ចា-
 រាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ
 កត្តា បុន បទ្ហាគប្បតិ ធាហំ សក្កោមំ តំ កណ្ណំ
 អវហារតុន្តិ ។ សោ បុន អាណាបេតិ យនា
 សក្កោសិ តនា តំ កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ សោ តំ កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ
 ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស សោ តំ អាណា-
 បេត្វា វិប្បដិសារី ន សាវេតិ មា អវហារតិ សោ
 តំ កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្ណំ អវហារតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ តំ អាណាបេត្វា វិប្បដិសារី

ទី ៣ ទទួលនឹងទៅលួច អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កជកង
 ១ណៈទទួល ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នក
 ប្រើដើម្បីនៃត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១
 នឹងភិក្ខុអ្នកលួចទី ៣ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅលួចយក
 ទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជកង១ណៈប្រើ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រឡប់មកវិញប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងទៅ
 លួចយកទ្រព្យនោះមកទេ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាច
 លួចយកបានក្នុងពេលណា ចូរលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះចុះ ភិក្ខុអ្នក
 បង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កជ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបាន
 មក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោក
 ចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ស្តាយក្រោយវិញ តែមិនទាន់បានប្រាប់ភិក្ខុនោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យ
 ឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជកង១ណៈបង្គាប់ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

សាវេតិ មា អវហរិតិ សោ អាណាត្តា អហំ
 តយោតិ តំ កណ្តំ អវហរិតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបតិ
 អវហរកស្ស អាបតិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្តំ អវហរិតិ អាបតិ ទុក្កិ-
 ជស្ស ។ សោ តំ អាណាបេតា វិប្បជិសារី សាវេតិ
 មា អវហរិតិ សាធូតិ ឱរមតិ ឱកិដ្ឋំ អនាបតិ ។

(១២២) បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស
 អាបតិ ចារាជិកស្ស បរហិក្ខហិតញ្ច ហោតិ បរហ-
 ិក្ខហិតសញ្ញំ ច តុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ
 បញ្ចមាសកោ វា អតិវេកបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យ-
 ចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបតិ ទុក្កិ-
 ជស្ស ។ ឥន្ទាបេតិ អាបតិ មុល្យចូយស្ស ។ វាណា
 ចាវេតិ អាបតិ ចារាជិកស្ស បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ
 អាទិយន្តស្ស អាបតិ មុល្យចូយស្ស បរហិក្ខហិតញ្ច

ស្តាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ហាមឃាត់ថា លោកកុំលួចឡើយ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់នោះ មិនព្រមត្រឡប់ខានលួចតាម ពោលតបថា លោក
 បង្គាប់ខ្ញុំហើយ រួចទៅលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវ
 អាបតិ ត្រូវអាបតិបាទដឹកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា
 លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវអាបតិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តី
 ក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ឃាត់ថា លោកកុំទៅលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទទួលពាក្យថាប្រពៃហើយ ក៏លែងលួចទៅ ភិក្ខុទាំង
 ពីររូបមិនត្រូវអាបតិឡើយ ។

(១២២) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយពាការ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាបតិបាទដឹក គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្លួងហែងរក្សា ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្លួងហែងរក្សា ១ បរិការមានដំឡើងច្រើន ចំនួន៥
 មាសក ឬលើសពី៥មាសក មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឲ្យយូរផុតចាកទី១ ត្រូវអាបតិបាទដឹក ។ (បើមិនទាន់ឲ្យយូរ
 ផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបតិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក
 ត្រូវអាបតិមុល្យច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយ
 ពាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបតិមុល្យច្ច័យ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្លួងហែងរក្សា ១

ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញា ច លហុកោ ច ហោតិ
 បរិក្ខារោ អតិវេកមាសកោ វា ឧបេត្តមាសកោ
 វា ថេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ដណ្ឌបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វាធា
 ចាវេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ
 អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស បរម-
 វិគ្គហិតញ្ច ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញា ច លហុកោ
 ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ វា ឧបេត្តមាសកោ
 វា ថេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ដណ្ឌបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 វាធា ចាវេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១២៣] ធម្មាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន ច សកសញ្ញា ន ច វិស្សាសត្តាហិ
 ន ច តាវកាលិកំ គុរុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ បញ្ច-
 មាសកោ វា អតិវេកបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យចិត្តញ្ច

សំគាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងវិហារិក្ស ១ បរិក្ខារមានដទៃតិច
 ប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកចុះមក ១ មានថេយ្យ-
 ចិត្តកើតឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិ
 ឥន្ទ្រច្ចយ ។ (បើមិនទាន់ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទីទេ) ភិក្ខុ
 ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺ ទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្នឹងវិហារិក្ស ១ សំគាល់
 ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងវិហារិក្ស ១ បរិក្ខារមានដទៃតិចប្រមាណ ១
 មាសក ឬថយពី ១ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្តកាំងឡើងប្រាកដ ១
 ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (ស្រប្បីមិន
 ទាន់ឲ្យឃ្លាតចាកទី) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក
 ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១២៣] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ
 ៦យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារមីករ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបាន
 កាន់យកដោយវិស្សាស ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារមាន
 ដទៃច្រើនប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្ត

បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មាការេហំ អទិដ្ឋំ អាទិ-
 យន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ន ច សក-
 សញ្ញំ ន ច វិស្សាសត្តាហំ ន ច តាវកាលិកំ
 លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ អតិវេកមា-
 សកោ វា ឧបបញ្ចមាសកោ វា វេយ្យចិត្តញ្ច
 បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ធម្មាការេហំ អទិដ្ឋំ អា-
 ទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច សកសញ្ញំ
 ន ច វិស្សាសត្តាហំ ន ច តាវកាលិកំ លហុកោ
 ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ វា ឧបមាសកោ
 វា វេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១ (ត្រូវអាបត្តិ
 ប្រាកដ ។ (បើមិនបានញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក (ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៦
 យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិន
 បានកាន់យកដោយស្ម័គ្រស្មាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារ
 មានដំឡែកច្របាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកមក ១
 មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១
 (ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើមិនបានឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦ យ៉ាង (ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបានកាន់យក
 ដោយស្ម័គ្រស្មាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារមានដំឡែក
 ច្របាណ ១ មាសក ឬថយពី ១ មាសកមក ១ មានវេយ្យចិត្ត
 តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១ (ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនបានឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) ភិក្ខុចាប់ពាល់
 ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(១២២) បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច បរមវត្តហិតំ ហោតិ
បរមវត្តហិតសញ្ញំ ច កុរុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ
បញ្ចមាសកោ វា អតិវេកបញ្ចមាសកោ វា វេយ្យ-
ចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វាធា ចាវេតិ អាមត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច បរមវត្តហិតំ ហោតិ បរមវត្តហិ-
តសញ្ញំ ច លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ អតិវេក-
មាសកោ វា ឧបញ្ចមាសកោ វា វេយ្យចិត្តញ្ច
បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វាធា ចាវេតិ អាមត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អា-
មត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច បរមវត្តហិតំ ហោតិ បរមវត្តហិត-
សញ្ញំ ច លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ
វា ឧបមាសកោ វា វេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ

(១២២) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ
៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្វូងហែងរក្សា ១
សំគាល់ថាជាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្វូងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានដំឡូងច្រើន
ប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី៥ មាសក ១ មានវេយ្យចិត្តកាំងឡើង
ប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ (បើ
មិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ញ៉ាំង
ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់
របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ គឺទ្រព្យដែលអ្នក
ដទៃមិនបានហ្វូងហែងរក្សា ១ សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្វូងហែង
រក្សា ១ បរិក្ខារមានដំឡូងច្រើនប្រមាណលើសពី១ មាសក ឬថយពី ៥ មា-
សកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តកាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាត
ផុតចាកទី១ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់
ពាល់ ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។
ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥យ៉ាង ត្រូវ
អាមត្តិទុក្កដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្វូងហែងរក្សា ១ សំគាល់
ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្វូងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានដំឡូងច្រើនប្រមាណ ១
មាសក ឬថយពី ១ មាសកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តកាំងឡើងប្រាកដ ១

អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ហាណ ចាវេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១២៥] អនាមត្តិ សកសញ្ញិស្ស វិស្សាសត្តាហេ

តាវកាលិកេ បេតបរិគ្គហេ តិវច្ឆាននកតបរិគ្គហេ បំ-
សុក្ខលសញ្ញិស្ស ទុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អទិគ្គាភម្មិ បបិមកាណារិ ធិដ្ឋិតំ ។

[១២៦] រដកេហិ បញ្ចក្ខាតា

ចតុរោត្តរណេហិ ច

អទ្ធការេន វេ^(១) បញ្ច

បញ្ច ហារណាកេន ច

និរុត្តិយា បញ្ចក្ខាតា

វាកេហិ អបវេ ទុវេ

១ តេតិបិ បាយោ ។

ញ្ញំនំទ្រព្យនោះឲ្យយូរផុតចាកទី ១ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យ
យូរផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ
ឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[១២៥] ភិក្ខុកាន់យកដោយសំគាល់ថាជាវរបស់ខ្លួន កាន់យក
ដោយស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា កាន់យកជាវរបស់ខ្លួន កាន់យករបស់ដែលពួក
ប្រេតហ្លួនហែងរក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហ្លួនហែងរក្សា កាន់
យកដោយសំគាល់ថាជាវរបស់បិសុក្ខល ភិក្ខុធូត ភិក្ខុអ្នកដើមបញ្ចក្ខិ
(អម្បាលនេះ) មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

អទិគ្គាភម បបិមកាណារិ ចបំ ។

(មាតិកាទុក្រប បញ្ជីរឿងតាមរបៀបដែលនឹងសំដែងតទៅ ដូច
មានខាងក្រោមនេះ)

[១២៦] រឿងភិក្ខុ៥ រូបល្អចកណ្ត របស់ជាងដែលកំ រឿង
ភិក្ខុ៦ រូបល្អចត្រឿងកម្រាល រឿងភិក្ខុ៥ រូបល្អចទ្រព្យក្នុង
វេលាយប់ (ដោយចំណាំទុកពីថ្ងៃ) រឿងភិក្ខុ៥ រូបល្អច
ទ្រព្យតែដែលខ្លួនកំពុងជួយនាំទៅ រឿងភិក្ខុ៥ រូបពោលតែ
ពាក្យថាល្អច (តែគ្មានថយ្យចិត្ត) រឿងភិក្ខុ ២ រូប
ទៀត បើសសម្ពត្តសាដកនឹងឈ្នួតដែលប៉ុន្តែទៅដោយទ្យល់

បរាជិតកណ្ត ទុរិយសំពាបទេវ្យ វិនិតវត្តម្លិ មាតិកាសុត្តន្ត

អសម្ព័ន្ធ កុសាបាតោ
 ជន្លាយវេន^(១) សហា ទស
 វយាសេហំ បញ្ចក្កាតា
 បញ្ច ចេវ អម្ពលកា
 ទុត្តិកេ ក្សវមំសញ្ច
 ប្បវសក្ខុ លិមោទកា
 ស បរិក្ការត្តវកា
 ភិសិវសា^(២) ន ជិត្តមិ^(៣)
 ទាទដ្ឋយញ្ច វិស្សាសំ
 សសញ្ញាយ បវេ ទុវេ
 សត្ត ធាវហារមាតិ
 សត្ត ចេវ អវហារំ
 សជ្ឈស្ស អវហារំ សត្ត
 បុប្ផហិ អបវេ ទុវេ

១ ទ. ម. ខន្តច្បង ។ ២ វ. វិសិវសោ ។ ៣ ទ. ម. ន ជិត្តមេ ។

បរាជិតកណ្ត សំពាបទេវ ២ វិនិតវត្ត សំដាប់នៃមាតិកា

រឿងភិក្ខុ ១ រូបទស័យកសម្ពតំបិសុក្ខលអំពីសាកអសុកដែល
 មិនខាន់បែកឆ្កាយ រឿងភិក្ខុ ១ រូបល្អចប្បុស្សាកចិវេ រឿងព្រះ
 អាទខ្លត្តេច្រឡំស្រ្យកស្សនំរបស់ភិក្ខុដទៃក្នុងពេលភ្លើង រួម
 ទាំងរឿងភិក្ខុ ៥ ពួកដែលធានំវេនា^(១)សក្ខុផង ត្រូវជា ១០
 រឿងភិក្ខុ ៥ រូបមិនមានហេតុ កុហកយកខាទន័យភោជនីយា-
 ហារដែលគេចែកដល់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៥ រូបល្អចបាយ សាច់
 ទំ ស្ករក្រាម ទំអន្សម ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ រឿង
 ពួកភិក្ខុល្អចបរិក្ការព្រមទាំងថង់យាម រឿងពួកភិក្ខុល្អចពួក
 របស់សង្ឃនឹងចិវេលើទ្រូងស្បៀង រឿងភិក្ខុល្អចចិវេក្នុងវិហារ
 ហើយមិនហ៊ានចេញទៅក្រៅ រឿងភិក្ខុធានំខាទន័យរបស់
 ភិក្ខុជាសំឡាញ់ព្រោះសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀត
 យកខាទន័យរបស់ភិក្ខុដទៃធានំដោយសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួន
 រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកប្រកែកមិនទទួលខ្លួនថាល្អចយក រឿងភិក្ខុ
 ៧ ពួកទាំងចិត្តល្អចយកពិត រឿងភិក្ខុ ៧ រូបល្អចយកខាទ-
 ន័យរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀតល្អចផ្កា រឿងភិក្ខុ
 ១ របស់ដែលសំដាប់សិទ្ធិ ។

១ របស់ដែលសំដាប់សិទ្ធិ ។

វិធីបដិសេធ បហារិកថា

តយោ ច វុត្តវាទិណោ
 បណំ តិណំ អតិក្កមេ
 សុករា ច មិគា មជ្ជា
 យានត្បាបិ បវត្តយិ
 ទុវេ បេសិ ទុវេ នារូ
 ចំសុត្តលំ ទុវេ នកោ
 អនុប្បត្តិវិណាទេន
 តននោ ឧ បវិប្បយំ
 សាវត្តិយា ចតុរោ មុដ្ឋិ
 ទ្វេ វិយាសា ទុវេ តិណា
 សង្ឃស្ស កាជយេ សត្ត
 សត្ត បេវ អសាមិកោ

វិធីបដិសេធ បហារិកថា

៣ រូបទៅនិយាយយករបស់អំពីត្រកូល ១ បង្ហាត់នៃភិក្ខុដទៃ
 តាមរាគ្យដែលលោកម្ចាស់ត្រកូលផ្តាំ រឿងភិក្ខុ ៣ រូបយក
 កែវមណីវលនគយ រឿងពួកភិក្ខុដោះជ្រកជាប់អន្ទាក់វលន
 រឿងពួកភិក្ខុដោះម្រិតជាប់អន្ទាក់វលន រឿងពួកភិក្ខុដោះត្រី
 ជាប់លបវលន រឿងភិក្ខុ ១ រូបលួចប្រមៀលកណ្តុរទៅក្នុង
 ហាន រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចយកដុំសាច់ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកលួច
 យកឈើក្បូនរបស់គេ រឿងភិក្ខុ ១ រូបបំសុកូលយកសម្ពត់
 សាដករបស់គេ រឿងភិក្ខុ ២ រូប រើសយកសម្ពត់សាដក
 អវណ្ណតទឹក រឿងភិក្ខុ ១ រូបលួចដឹកសប្បិ^(៦) រឿងពួកភិក្ខុចូល
 ដៃគ្នាលួចទ្រព្យគេ ហើយចែកគ្នាមិនពេញ៥ មានកម្លាក់
 រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចធាតុជាតិម្នាក់ ១ ក្តាប់ វេលាត្រង់សាវត្តិ
 អត់បាយ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកបំសុកូលយកសាច់ដែលសល់អំពី
 ចោរបរិភោគ រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចស្មៅគេ រឿងភិក្ខុ ៧
 ពួកយកខាទន័យរបស់សង្ឃចែកគ្នាឆាន់ រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកមិន
 ហ៊ានទទួលខាទន័យដែលមនុស្សមិនមែនម្ចាស់ប្រគេន រឿង

៦ ទឹកដោះគោដែលគេចិញ្ចឹមទៅជាខ្លាញ់បែបយ៉ាងវា ។

ពារជីវាណ្ណំ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យំ មាតិកាឥន្ទ្រមោ
 នារ្យនតោ មត្តិកា ទ្វេ តិណារងិ
 សង្ឃស្ស សត្ត អវហាសំ សេយ្យំ
 សស្សាមិកំ ន ចាចំ ធិបាវេយ្យ
 បាវេយ្យ សស្សាមិកំ នាវតោលិកំ

ចម្បា រាជគមោ ចេវ

វេសាលិយា ច អន្តរេតោ

ពារាណសី ច កោសម្ពី

សាគលា ធន្និកេន ចាតិ ។

(១២៧) តេន ចោ បទ សមយេន ធាត្វិយា

កិក្ខុ រជគត្តរណំ កត្តា រជគកណ្ណិកំ អវហរិស្ស ។

កិក្ខុយកឈររបស់សង្ឃធ្វើដំណើរដោយគិតថាខ្លី រឿង
 កិក្ខុល្អចទឹកសង្ឃ រឿងកិក្ខុល្អដីស្អិតសង្ឃ រឿងកិក្ខុ ២ រូប
 ល្អចស្មៅយាបូងរបស់សង្ឃ រឿងកិក្ខុ ៧ រូបល្អចគ្រឿងសេ-
 នាសនរបស់សង្ឃ រឿងកិក្ខុយកសេនាសនសម្រាប់វិហារ
 មានម្ចាស់ទៅប្រើប្រាស់ហើយចោល រឿងកិក្ខុ ១ ពួកព្រះដី
 មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យខ្លីគ្រឿងសេនាសនរបស់គេប្រើ
 ប្រាស់បាន រឿងពួកកិក្ខុនិជាសិស្សរបស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនិក្ខន្ធ
 ក្រុងចម្បាន័ន្ទក្រុងរាជគិរី ទៅនិយាយយកបរលាយល្អច-
 ទ្ប់ដោយសណ្តែកបាយ នឹងក្បាលទឹកយំក្នុងត្រកូលឧបដ្ឋក
 របស់ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនិ រឿងអដ្ឋកត្តក្នុងក្រុងវេសាលី បែក
 មតិកដល់ខ្លួនយកហាបតិ រឿងបំលិទ្ធិវត្តក្នុងក្រុងពារាណសី
 នាំយកក្នុងពីរនាក់របស់ឧបដ្ឋក អំពីវិដេចោបានមកដោយ
 ប្បទិ រឿងកិក្ខុជាសិទ្ធាញ្ញនឹងគ្នា ២ នាក់ក្នុងក្រុងកោសម្ពី
 រើសរឹកជ្រូកគិតថានឹងឱ្យដល់ម្ចាស់ រឿងកិក្ខុជាសិទ្ធិវិហារិក
 របស់ទ្បឹកត្តក្នុងក្រុងសាគលល្អចយកឈ្នួលរបស់គេ ។

(១២៧) សម័យនោះឯង ធាត្វិយកិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ទឹកខ្លែង
 ហាលកណ្តុរនៃជាន់ជ្រលក់ ហើយល្អចយកទ្រព្យរបស់ជាន់ជ្រលក់ ។

តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ កកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ
កច្ចំ នុ ខោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបណ្ណតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្ពេ
ភិក្ខុវេ អាបណ្ណា ចារាជិកន្តិ ។

[១២៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ រជតត្តរណំ កត្តា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិត្វា
ថេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កច្ចំ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបណ្ណតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
ចិត្តុប្បាទេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ រជតត្តរណំ កត្តា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិត្វា
ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ រជតត្ត-
រណំ កត្តា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិត្វា ថេយ្យចិត្តោ
ន្ទ្រាបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

កំភូអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តិហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាទដឹកហើយឬហ្ន៎ ។ ទើប
គ្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាទដឹកហើយ ។

[១២៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តុ
នៃជាន់ជ្រលក់ បានឃើញសម្ពត់មានដំឡូច្រើន ហើយញ៉ាំងថេយ្យចិត្ត
ឲ្យកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិបាទដឹក
ហើយឬហ្ន៎ ។ ទើបគ្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តុ
នៃជាន់ជ្រលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំឡូច្រើនមានថេយ្យចិត្តគិតលួចហើយ
ចាប់ពាល់សម្ពត់នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាទដឹកទេ ត្រូវតែអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តុនៃ
ជាន់ជ្រលក់ បានឃើញសម្ពត់មានដំឡូច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតលួច
ហើយធ្វើសម្ពត់នោះឲ្យកំរើក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

ពាក្យដកកណ្ត ឧបាយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ បិណ្ឌចារិកវគ្គ

អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្របូជយស្សាតិ ។
តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ជេតត្តរណំ កដ្ឋា មហាគ្សំ ទុក្ខាស្សំ បស្សិត្វា
ថេយ្យចិត្តោ វាណា ចាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
ចារាជិកវគ្គិ ។

(១២៧) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាគ្សំ ទុក្ខាស្សំ បស្សិត្វា
ថេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចិត្តប្បាទេតិ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អញ្ញាតរោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាគ្សំ
ទុក្ខាស្សំ បស្សិត្វា ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្ខាស្សាតិ
។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ វេណាវេសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្របូជយស្សាតិ ។ បេ ។

ពាក្យដកកណ្ត សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុត្រចៅបិណ្ឌចាត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដកទេ ត្រូវតែ
អាបត្តិថ្កុលថ្កើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាល
កណ្តៈវែងជាងជ្រលក់ បានឃើញសម្ភត់មានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យ-
ចិត្តគិតលួច ហើយញ៉ាំងសម្ភត់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
អាបត្តិបាណ៍ដកហើយ ។

(១២៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបអ្នកត្រចៅបិណ្ឌចាត
បានឃើញកំរលដំប្រសើរមានដំឡូងច្រើន ហើយញ៉ាំងថេយ្យចិត្តឲ្យ
កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបអ្នកត្រចៅ
បិណ្ឌចាត បានឃើញកំរលដំប្រសើរមានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យចិត្ត
គិតលួចហើយចាប់ពាល់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដកទេ ត្រូវតែអាបត្តិថ្កុល ។ បេ ។ ភិក្ខុ
មានថេយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដកទេ ត្រូវតែអាបត្តិថ្កុលថ្កើយ ។ បេ ។

វេយ្យចិត្តោ មាណា ចាវេសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

[១៣១] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ ធិវា ភណ្ណំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អកាសំ រត្តិ
អវហរិស្សមិត្តំ ។ សោ តំ មញ្ញាមាណោ តំ អវហរិ ។
ឥស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។ បេ ។ តំ មញ្ញាមាណោ អញ្ញា
អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញា មញ្ញាមាណោ តំ អវហរិ ។ បេ ។
អញ្ញា មញ្ញាមាណោ អញ្ញា អវហរិ ។ បេ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ឆំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
ចារាជិកន្តំ ។ តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញា
តោ ភិក្ខុ ធិវា ភណ្ណំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អកា-
សំ រត្តិ អវហរិស្សមិត្តំ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញាមាណោ

១. ម. ញំ ។

ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តញោនិរបេសវនោឱ្យហួតផុតចាកជី ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៣០] សម័យនោះធន មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញទ្រព្យក្នុងវេលា
ថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យនោះក្នុង
វេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ក៏លួច
យកទ្រព្យនោះមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
ភិក្ខុសំគាល់ទ្រព្យនោះបាន (ក្នុងវេលាថ្ងៃហើយ ដល់វេលាយប់) លួច
យកទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ។ បេ ។ (វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ទ្រព្យដទៃ
ទេ (តែដល់វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យនោះមក ។ បេ ។
សំគាល់ទ្រព្យដទៃបានហើយ ទៅលួចយកទ្រព្យដទៃបានមក ។ បេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប
ឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួច
យកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ

ពាក្យដកពណ្ណ ទុក្ខយសំព្វាបទស្ស វិនិច្ឆ័យម្ហិ សីសភារអាមសាវ

អត្តោ កណ្ណំ អវហារិ ។ តស្ស កុត្តរុំ វេយ្យា-
សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៣១] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ អញ្ញាស្ស កណ្ណំ ហារន្តោ សីសេ ភារំ វេយ្យចិត្តោ
អាមសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស
អាមត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ផន្ទាបេសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ មុល្យចូ-
យស្សតិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ខន្ធុ ធុរោបេសិ ។ បេ ។
អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាចន្តោ ចារាជិតត្ថិ ។ បេ ។ ខន្ធុ
ភារំ វេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ផន្ទា-
បេសិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ កដិ ធុរោបេសិ ។ បេ ។
កដិយា ភារំ វេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។

ពាក្យដកពណ្ណ សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ ជំនាយអំពីភិក្ខុចាប់ពាល់របស់លើក្បាលជាដើម

(វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៣១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុម្នាក់ ទូលនាំយកទ្រព្យរបស់
អ្នកដទៃទៅឲ្យគេ (វេលាកំពុងដើរ) កើតមានថេយ្យចិត្តហើយចាប់ពាល់
របស់តាំងនៅលើក្បាល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
ហើយធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែអាបត្តិមុល្យច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
ថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់ក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិតហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
ថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ការដែលតាំងនៅលើក ។ បេ ។
ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើការ^(១)នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
ថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់ការចុះមកត្រង់ចង្កេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
ថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ការដែលតាំងនៅលើចង្កេះ ។ បេ ។

១ បានដល់របស់ដែលគេនាំទៅ ដោយអរិយវិធីក្បាលជាដើម គឺទ្រុឌល្មមប្រែក ។

ថេយ្យចិន្តោ ឌន្តាមេសំ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ មាត្រេន
 អត្តហេសំ ។ មេ ។ មាត្រេ កាវំ ថេយ្យចិន្តោ ក្ខមិយំ
 ជិត្តិមំ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ ក្ខមិតោ អត្តហេសំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិត្តិ ។

[១៣២] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 អន្នោតោសេ ចីវំ បត្តវត្តា វិហារំ ចារិសំ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មាយិទំ ចីវំ នស្ស័តិ បដិសាមេសំ ។ សោ
 ជិត្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុំ បុច្ឆិ អាវុសោ មយ្ហំ ចីវំ តេន
 អវហដ្ឋិ ។ សោ វវហាមា មយា អវហដ្ឋិ ។ សោ
 តំ អាមិយំ អស្សបណោសំ ត្ថិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសំ ។ មេ ។ តិចិន្តោ ត្ថំ ភិក្ខុតិ ។ ជិត្តិមិថោ
 អហំ កតតិ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ ជិត្តិមិថេតិ ។

ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយធ្វើការឲ្យកំរើក ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យ-
 ចិត្តគិតល្អច ហើយបានកាន់យកដោយដៃ ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
 គិតល្អច ហើយដាក់ការដែលគាំទ្រនៅទីដៃដៃមកលើផ្នែកដៃ ។ មេ ។
 ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយបានចាប់យករបស់អំពៅផែនដី ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណធិកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបហាលចីវរក្នុងទីវាល
 ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយ
 គិតថា កុំឲ្យចីវរនេះបាក់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុនោះចេញពីវិហារទៅហើយ
 សួរភិក្ខុនោះថា អាវុសោ ចីវរបស់ខ្ញុំ លោកណាល្អយកទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចីវរលោក) យើងល្អយកហើយ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់ចីវរនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គគ្រាន់តែដឹងដោយពាក្យ (តែគ្មានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ចើត្រឹមតែដឹងដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យនិយាយអំពីមិត្តរូបបង្កើតក្រែងក្រាន់តែនិយាយ

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ បីវេ
 ចំរំ ជិត្តិមិត្តា ។ បេ ។ បីវេ ជិត្តិមិត្តា
 ជិត្តិមិត្តា ។ បេ ។ ហេដ្ឋាបីវេ បត្តំ ជិត្តិមិត្តា
 វិហារំ ចារិសិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មាយំ បត្តោ
 នស្ស័តិ បដិសាមេសិ ។ សោ ជិត្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុ
 បុត្តិ អាវុសោ មយ្ហំ បត្តោ តេជ អវហដោតិ ។
 សោ ឯវមាហា មយា អវហដោតិ ។ សោ
 តំ អាទិយំ អស្សមណ្ឌសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 ត្បុក្កន្តំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ជិត្តិម-
 វេតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុជំ វតិយោ ចំរំ បត្តិមិត្តា វិហារំ ចារិសិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុជំ មាយំជំ ចំរំ នស្ស័តិ បដិសាមេ-
 សិ ។ សោ ជិត្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុជំ បុត្តិ អយ្យ
 មយ្ហំ ចំរំ តេជ អវហដដ្ឋំ ។ សោ ឯវមាហា មយា
 អវហដដ្ឋំ ។ សោ តំ អាទិយំ អស្សមណ្ឌសិ ត្វន្តិ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យនិយាយអំពីមិត្តរូបបង្កើតក្រែងក្រាន់តែនិយាយ

សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ទុកដាក់ចំរំលើតាំង ។ បេ ។ ទុក
 ដាក់សម្ពត្តិនិស្សន្ទលើតាំង ។ បេ ។ ទុកដាក់បាត្រក្រោមតាំង ហើយ
 ចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់បាត្រនោះ ដោយគិតថា
 កុំឲ្យបាត្រនេះបាក់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រនោះចេញពីវិហារហើយ
 ទៅសួរភិក្ខុនោះថា អាវុសោ បាត្ររបស់ខ្ញុំលោកណាលួចយកទៅ ។
 ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (បាត្ររបស់លោក) យើងលួចយក
 ហើយ ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសម-
 ណារទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ បើត្រឹមតែពោលពាក្យទេ មិនត្រូវពេញចិត្តឡើយ ។ ស-
 ម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ហាលចំរំនឹងរបង ហើយចូលទៅ
 កាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ចំរំនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចំរំ
 នេះបាក់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុនិមិត្តម្ចាស់ចំរំនោះចេញពីវិហារទៅ ហើយ
 សួរភិក្ខុនោះថា នាង ចំរំរបស់ខ្ញុំអ្នកណាលួចយកបាក់ទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចំរំនាង) យើងលួចយកហើយ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់ចំរំនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា នាងមិនមែនជាសមណីទេ ។

បាវនាពណ៌ ទុកិយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ បំសុក្ខលក្ខណោ

អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស ត្យក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ តីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ថេយ្យចិត្តោ អហំ
កកវាតិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិតន្តិ ។

[១៣២] តេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញាតក
ភិក្ខុ សុសាធំ កន្ធា អភិទ្ធនេ សរិវេ បំសុក្ខលំ
អត្តហោសិ ។ តស្មី ច សរិវេ បេតោ អធិវត្តោ
ហោតិ ។ អថចោ សោ បេតោ តំ ភិក្ខុំ វតទដកេច
ហ កន្ធនេ មយ្ហំ សាដកំ អត្តហោសិតិ ។ សោ ភិក្ខុ
អនាទិយន្តោ អត្តហោសិ^(១) ។ អថចោ តំ សរិ
ទុដ្ឋហិត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុតាដិ ។
អថចោ សោ ភិក្ខុ វិហារំ បរិសិត្វា ច្វាធំ ថតេសិ ។
អថចោ តំ សរិ តត្រូវ បរិបតិ ។ តស្ស ត្យក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស
ន ច ភិក្ខុវេ អភិទ្ធនេ សរិវេ បំសុក្ខលំ កហោតត្វំ
យោ កណ្តោយ្យ អាបត្តិ ត្យក្កុដស្សាតិ ។

១ ឧ.ម. អត្តហោសិ ។

បាវនាពណ៌ សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីការកាន់យកសម្បត្តិបំសុក្ខលតាមដើម

ប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូច
ម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមានថេយ្យចិត្តមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវកាបត្តិបាវនាដ៏កហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុខ្លះទៅកាន់ទីស្នូសាន ហើយ
បានកាន់យកសម្បត្តិបំសុក្ខលអំពីសរិវេខ្លោចដែលមិនទាន់បែកធ្លាយ ។
ក៏ក្នុងសរិវេខ្លោចនោះមានប្រេតមកអាស្រ័យទៅ ។ គ្រានោះ ប្រេតនោះ
បាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកកុំយក
សាដករបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមិនអើពើនឹងពាក្យប្រេតនោះ ក៏បេះតែ
កាន់យកទៅ ។ ខណៈនោះសរិវេនោះត្រាកឡើង ហើយដេញជាប់តាម
ក្រោយខ្នងភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះរត់ចូលទៅក្នុងវិហារ
ហើយបំបែក ។ សរិវេនោះ ក៏ដួលខ្នោកក្នុងទីនោះឯង ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិន
ត្រូវកាបត្តិបាវនាដ៏កហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែតទៅ ពួកភិក្ខុកុំឃ្លី
កាន់យកសម្បត្តិបំសុក្ខលអំពីសរិវេខ្លោចដែលមិនទាន់បែកធ្លាយ ភិក្ខុណា
កាន់យក ភិក្ខុនោះ ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

(១៣៥) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សុដ្ឋស្ស ចិវេ កាជិយមារេ ថេយ្យចិត្តោ កុសំ
សង្កមេត្តា ចិវំ អត្តហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
សិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ច្ចំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

(១៣៦) តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្សា
អាណន្តោ ជន្មាយវេ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរវាសកំ
អត្តនោ មញ្ញមាណោ និវាសេសិ ។ អថទោ សោ
ភិក្ខុ អាយស្សន្តំ អាណន្តំ ឯតនកេច កិស្ស មេ ច្ចំ
អាវុសោ អាណន្ត អន្តរវាសកំ និវាសេសិតិ ។
សកសញ្ញិ អហំ អាវុសោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ សកសញ្ញិស្សាតិ ។

(១៣៧) តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ កិដ្ឋក្ខតា បព្វតា ឱរេហន្តា សិហវិយាសំ
បស្សិត្តា បចារេត្តា បរិកុញ្ញិសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុវេ សិហវិយាសេតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
សម្ពហុលា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្ខតា បព្វតា ឱរេហន្តា

(១៣៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប កាលគេកំពុងចែកចិវេ
ដើម្បីសង្ស័យ មានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានផ្លាស់ស្លាកខ្លួន លួច
យកចិវេភិក្ខុដទៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(១៣៦) សម័យនោះឯង ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុសំគាល់ស្បង់
របស់ភិក្ខុដទៃថាជារបស់ខ្លួន ហើយស្ងៀកក្នុងរោងភ្លើង ។ ត្រា
នោះឯង ភិក្ខុម្ចាស់ស្បង់នោះ បានសួរព្រះអានន្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ អានន្ត ហេតុអ្វីបានជាលោកស្ងៀកស្បង់របស់ខ្ញុំ ។
ព្រះអានន្តនិយាយតបថា អាវុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជារបស់ខ្ញុំ ។ ពួក
ភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកកាន់យកដោយសំ-
គាល់ថា ជារបស់ខ្លួនទេ ។

(១៣៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះចាកក្នុងជ្ជ-
ក្ខន្ធបានឃើញវិពាសក្ខសីហ ហើយយកមកចំអិនចែកគ្នាតាន់ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនានាវិពាសក្ខ
សីហាមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះ

ស្សក្កវិហាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។ ធិបិវិហាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។ តាច្ឆវិហាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។ កោកវិហាសំ បស្សិត្វា បចាបេត្វា បរិកុត្តិសុ ។ តេសំ កុត្តុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានកតបរិក្ខហេតិ ។

[១៣៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ឱននេ កាដិយមានេ អបរស្ស ភាគំ នេហិតំ អម្ពលកំ អក្កហោសិ ។ តស្ស កុត្តុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ សម្មជាទមុសារាទេ ចាចិត្តិយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ខាននិយេ កាដិយមានេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បូវេ កាដិយមានេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឱច្ឆតិ កាដិយមានេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តិម្ហសតេ កាដិយមានេ អបរស្ស ភាគំ នេហិតំ អម្ពលកំ អក្កហោសិ ។ តស្ស កុត្តុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

អំពីភិក្ខុជ្ឈក្នុង ហើយបានឃើញវិពាសគូខ្លាំង ។ បេ ។ ឃើញវិពាសគូខ្លាំងបង ។ បេ ។ ឃើញវិពាសគូខ្លាវចិន^(១) ។ បេ ។ ឃើញវិពាសគូឆ្នៃព្រៃ ហើយនាំគ្នាយកមកចម្អិនបរិភោគ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុជាប់សស្ត្រតិវច្ឆាន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៣៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលគេកំពុងចែកបាយដល់សង្ឃ ខ្លួននិយាយថា លោកចូរឲ្យ ១ ចំណែកទៀតដើម្បីភិក្ខុដទៃ ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកបាយដោយឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលគេកំពុងចែកខាទនិយាហារដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកអំពៅដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកផ្លែខ្លាបដល់សង្ឃ បានពោលថា លោកចូរឲ្យ ១ ចំណែកដើម្បីភិក្ខុឯទៀតផង ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកចំណែកនោះដោយឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ប្រែថា ឆ្នៃព្រៃ កំបាង ។

អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធសា-
វាទេ ចាចិត្តិយស្សាតិ ។

[១៣៧] តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ធុត្តិកេន ឱននិយយវំ បវសិត្វា បត្តប្បវំ ឱននំ
ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាមត្តិ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។
តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកេន
ស្វនយវំ បវសិត្វា បត្តប្បវំ មសំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ភិក្ខុ
ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។ តេន ខោ បទ
សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកេន ប្បវយវំ បវសិត្វា
បត្តប្បវំ ប្បវំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បវ
សត្តលិយោ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បវ
មោនកេ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបាណិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះផ្លូវ
ខ្លះហើយគោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ ។

[១៣៧ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ផ្ទះដែលគេ
ដាំបាយ ក្នុងវេលាស្រែកអត់បាយ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយក
បាយពេញ ១ បាត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបាណិកហើយ ។ សម័យនោះ
ឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់បំរើសាច់លក់ក្នុងវេលា
ស្រែកអត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តល្អចយកសាច់ដាក់ពេញ ១ បាត ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាមត្តិបាណិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះធ្វើទំនុកំរើលាស្រែកអត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តបានល្អចយកទំ
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកទំរៀប
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយកទំអន្សរ
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបាណិកហើយ ។

[១៤០] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ធិរា បរិច្ចារំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកាសិ រត្តិ
 អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ
 ។ បេ ។ តំ មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ បេ ។
 អញ្ញំ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញំ
 មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ធិរា បរិច្ចារំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកាសិ រត្តិ
 អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញមាណោ អត្ថនោ
 បរិច្ចារំ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

[១៤១] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បិបេ^(២) បរិកំ បស្សិត្វា ឥតោ តណ្ហានោ
 ចារាជិកោ ភរិស្សាមីតិ សហ បិបេតេន សង្កា
 បេត្វា អត្ថហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

១ ឆ. ម. អញ្ញំ ។ ២ ឆ. ម. បិបេ បិបិ ។

[១៤០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញបរិច្ចារក្នុង
 វេលាថ្ងៃ ហើយធ្វើនិមិត្តទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុ
 នោះសំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចយករបស់នោះបានបត ។ បេ ។
 សំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចបានរបស់ដទៃមកវិញ ។ បេ ។
 សំគាល់របស់ដទៃ ត្រឡប់លួចបានរបស់នោះមកវិញ ។ បេ ។
 សំគាល់របស់ដទៃ លួចបានរបស់ដទៃមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវរកបត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញបរិច្ចារក្នុងវេលាថ្ងៃហើយបានធ្វើ
 និមិត្តទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់របស់
 នោះបានហើយ ត្រឡប់លួចបានបរិច្ចាររបស់ខ្លួនឯងមកវិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 មិនត្រូវរកបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែរកបត្តិទុកដ ។

[១៤១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញថង់យាមនៅលើ
 តាំងហើយគិតថា កាលអញយកថង់យាមអំពីទីនេះមុខជានឹងត្រូវរកបត្តិ
 បារាជិក ហើយវិគលយកថង់យាមនោះព្រមទាំងតាំងទៅផង ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវរកបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤២] តេជ ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ភិសី វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស
តុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វុំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ ចារាជិតត្ថំ ។

[១៤៣] តេជ ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ចិវរិសេ ចិវរិ វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស តុក្កុដ្ឋំ អ-
ហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វុំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិតត្ថំ ។

[១៤៤] តេជ ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
វិហារេ ចិវរិ អវហរិត្វា ឥតោ ជិត្តមន្តោ ចារាជិតោ
ភវិស្សាមិតិ វិហារា ន ជិត្តមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អាពោចសុំ ។ ជិត្តមេយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសោ
ន វា ជិត្តមេយ្យ អាបត្តិ ចារាជិតស្សាតិ ។

[១៤៥] តេជ ខោ បទ សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
សហាយតោ ហោត្ថំ ឯកោ^(១) តាមំ ចិណ្ណាយ
ចារិសិ ទុតិយោ^(២) សង្ឃស្ស ខាទដិយេ កា-
និយមារេន សហាយតស្ស កាតំ តហោត្វា

១ ១. ឯកោ ភិក្ខុ ។ ២ សព្វត្ថ ទុតិយោ ភិក្ខុជំ អាគតំ ។

[១៤៦] សម័យនោឯង ភិក្ខុ ទុប្បមានវេយ្យចិត្តោ ហើយល្អចយក
ព្យករបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតហើយ ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បមានវេយ្យចិត្តោ ហើយល្អចយក
ចិវរិវេលពាក់លើវិទ្យស្សៀន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតហើយ ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ទុប្បល្អចយកចិវរិក្ខនិវហារ
ហើយគិតថា កាលអញចេញពីវិហារនេះទៅ អញនឹងត្រូវអាបត្តិបាណ-
ជិតមិនខាន ហើយពុំបានចេញពីវិហារឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះគប្បីចេញទៅក្តី មិនគប្បីចេញ
ទៅក្តី គង់តែត្រូវអាបត្តិបាណជិតដែរ ។

[១៤៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ២ រូបជាសំឡាញ់មិនគ្នា ភិក្ខុ
ទុប្បចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ឯភិក្ខុទី ២ កាលគេចកខា-
និយាហារផល់សង្ឃ ក៏បានកាន់យកចំណែករបស់ភិក្ខុជាសំឡាញ់

បារាណស្ស ទុរិយសំព្វាបទស្ស វិចិត្រវត្តំ បដិវិសាទិបរិវត្តំ

ឥស្ស វិស្សាសនោ បរិគុញ្ញំ ។ សោ ជាជិត្វា តំ ចោ-
ទេសំ អស្សមណោសិ ត្វន្តំ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោ-
សិ ។ បេ ។ កើចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ វិស្សាសត្តាហោ
អហំ ភគវតិ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ វិស្សាសត្តាហោតិ ។

[១៤៦] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ ចិវកេម្មំ ករោន្តំ ។ សង្ឃស្ស ខាទនិយេ
ភាជិយមាទេ សទ្ទេសំ បដិវិសា អាហរិត្វា ឧប-
និក្ខត្តា ហោន្តំ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតស្ស
ភិក្ខុនោ បដិវិសំ អត្តនោ មញ្ញមាទោ បរិគុញ្ញំ ។
សោ ជាជិត្វា តំ ចោទេសំ អស្សមណោសិ ត្វន្តំ ។
ឥស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
សកសញ្ញិស្សតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន
សម្ពហុលា ភិក្ខុ ចិវកេម្មំ ករោន្តំ ។ សង្ឃស្ស
ខាទនិយេ ភាជិយមាទេ អញ្ញតស្ស ភិក្ខុនោ បត្តេន

១ ខ. ម. សញ្ញិស្សតិ ។

បារាណស្ស សំព្វាបទ ៦ ខែតវត្តំ និយាយអំពីការបរិភោគនូវចំណែកជាដើម

ហើយបរិភោគដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ ភិក្ខុសំឡាញ់នោះផង
ហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
មានចិត្តឆិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ចំពោះអង្គការនេះដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដូច្នោះ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើនូវចិវកម្ម ។ កាល
គេចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ខាទនីយាហារជាចំណែករបស់ភិក្ខុទាំង
អស់នោះ គេក៏បាននាំយកទៅទុកជាក់១ កន្លែងហើយ ។ មានភិក្ខុ១
រូប សំគាល់ចំណែករបស់ភិក្ខុដទៃៗគ្នាថាជារបស់ខ្លួនហើយនាំទៅ ។
ភិក្ខុម្ចាស់របស់ដឹងហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសម-
ណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់
ខ្លួន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើនូវចិវកម្ម ។ កាលគេចែក
ខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ភិក្ខុយកបាតភិក្ខុដទៃៗគ្នាមកទទួលយកចំណែក

អត្តាភិក្ខុនោ បដិសោ អាហារិក្ខា ទបដិក្ខុនោ
 ហោតិ ។ បត្តស្សមកោ ភិក្ខុ អត្តនោ មត្តាមនោ
 បរិកុញ្ញំ ។ សោ ជាតិក្ខា តំ ចៅទេសំ អស្សមណាសំ
 ត្វនំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សកសញ្ញាស្សាតិ ។

[១៤៧] តេន ខោ បទ សមយេន អត្តចោរកា
 អម្ពំ ចាតត្វា កណ្ឌំកំ អាទាយ អកម៌សុ ។
 សាមិកា តេ ចោរកេ អនុតម្ពីសុ ។ ចោរកា
 សាមិកេ បស្សិត្វា កណ្ឌំកំ ចាតត្វា បលាយីសុ ។
 ភិក្ខុ តំ បំសុក្ខលសញ្ញានោ បដិក្កុម្មាបេត្វា បរិ-
 កុញ្ញីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្ស-
 មណាត្ត តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។
 កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ កំបិញ្ញា តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេតិ ។ បំសុក្ខលសញ្ញានោ មយំ កកវតិ ។

របស់ភិក្ខុនោះ) ហើយយកទៅទុក ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រសំគាល់ថាជា
 របស់ខ្លួនហើយបានអស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុម្ចាស់
 បាត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានផល
 ភិក្ខុវិសេសសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ ម៉េចផ្លែស្វាយបាទ
 ហើយវេចជាសំពាយស្វាយដើរទៅ ។ ពួកមនុស្សជាម្ចាស់ស្វាយនាំគ្នា
 ដេញតាមចោរអម្បាលនោះ ។ ពួកចោរឃើញម្ចាស់ស្វាយទាំងឡាយ
 ដេញតាម ក៏ទំលាក់សំពាយស្វាយគេចោលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សំគាល់សំពាយស្វាយនោះ ថាជារបស់បំសុក្ខល ហើយទប់ទាន់ទៅ ។
 ពួកម្ចាស់ស្វាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
 មែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នា
 ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសំ-
 គាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ពាក្យពណ៌ ទុក្ខសំព័ន្ធស្ម វិនិច្ឆ័យ អម្បវិហារណំ

អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុគ្គលសញ្ញាស្មាតិ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន ជញ្ញចោរកា ។ បេ ។ លតុ-
 ជចោរកា ។ បេ ។ បទសចោរកា ។ បេ ។ តាល-
 បក្កចោរកា ។ បេ ។ ទុត្តចោរកា ។ បេ ។ តិម្ភរស-
 កចោរកា តិម្ភរសតេ ទុត្តិជិត្តា កណ្ឌិកំ អាទាយ
 អគម្មសុ ។ សាមិកា តេ ចោរកេ អនុតទ្ធិសុ ។
 ចោរកា សាមិកេ បស្សិត្តា កណ្ឌិកំ ចាតេត្តា
 បលាយីសុ ។ ភិក្ខុ តំ បំសុគ្គលសញ្ញាស្មា បដិក្ក-
 ហាបេត្តា បរិកុញ្ញីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ
 អស្សមណាត្ត តុម្ភេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុគ្គលសញ្ញាស្មាតិ ។

[១៤៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អន្តចោរកា អម្ម
 ចាតេត្តា កណ្ឌិកំ អាទាយ អគម្មសុ ។ សាមិកា តេ
 ចោរកេ អនុតទ្ធិសុ ។ ចោរកា សាមិកេ បស្សិត្តា
 កណ្ឌិកំ ចាតេត្តា បលាយីសុ ។ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា
 បស្សដ្ឋិតិ បេយ្យចិត្តា បរិកុញ្ញីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទ ២ វិនិច្ឆ័យ ធិយាយអំពីការល្អចង្អុលស្វាយជាដើម

អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជាបស្សបំសុគ្គលឡើយ ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកចោរល្អចង្អុល ។ បេ ។ ពួកចោរល្អចង្អុលសំឡ ។ បេ ។
 ពួកចោរល្អចង្អុលរាំង ។ បេ ។ ពួកចោរល្អចង្អុលខ្ញុំ ។ បេ ។
 ពួកចោរល្អចង្អុលរំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរល្អចង្អុលខ្លាបំ ខាំគ្នាល្អ
 បេះផ្លែខ្លាបំទាំងឡាយ បានហើយវេចជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។
 ពួកម្ចាស់ខ្លាបំដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយឃើញ
 ពួកម្ចាស់ខ្លាបំហើយទំលាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឃើញ សំគាល់ខ្លាបំសំពាយនោះថាជាបស្សបំសុគ្គល ហើយនាំគ្នាទៅសំគាល់
 ទៅ ។ ពួកជនជាម្ចាស់ខ្លាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោក
 ទាំងឡាយមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិ
 មិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជាបស្សបំសុគ្គល ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ពួកចោរល្អចង្អុល បេះផ្លែស្វាយបាន
 ហើយវេចជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយដេញតាមចោរ
 ទាំងអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយឃើញពួកម្ចាស់ស្វាយ ហើយទំ-
 លាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែង
 ម្ចាស់ស្វាយគេឃើញមុន ទើបនាំគ្នាទៅសំគាល់ទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយ

ចោទេសុំ អស្សមណាត្ត តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបណ្ណា ចារាជិ-
 កត្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន ជម្ពុចោរកា ។ បេ ។
 លភុជចោរកា ។ បេ ។ បនសចោរកា ។ បេ ។ តាន-
 បក្កចោរកា ។ បេ ។ ឡុចោរកា ។ បេ ។ តិម្ពរ-
 សតចោរកា តិម្ពរសតេ ឡុច្ចិដ្ឋា កណ្ឌិកំ អាទាយ
 អភម្មសុ ។ សាមិកា តេ ចោរកេ អធិត្ថិសុ ។
 ចោរកា សាមិកេ បស្សត្វា កណ្ឌិកំ ចាតេត្វា
 បណាយិសុ ។ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា បស្សត្តិ
 ថេយ្យចិត្តា បរិកុញ្ញិសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ
 ចោទេសុំ អស្សមណាត្ត តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបណ្ណា
 ចារាជិកត្តិ ។

[១៤៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញា-
 តរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ ថេយ្យចិត្តា អវ-
 ហារិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ជម្ពុ ។ បេ ។

នាំគ្នាចោទប្រកាន់ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជា
 សមណទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចព្រឺង ។ បេ ។ ពួកចោរលួច
 ខ្វរសំឡ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែខ្វរណាំង ។ បេ ។ ពួកចោរលួច
 ផ្លែត្នោតទុំ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែទ្រាប់
 លួចបេះផ្លែទ្រាប់ទាំងឡាយបានហើយវេចជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។
 ម្ចាស់ទ្រាប់ទាំងឡាយដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំង
 ឡាយ ឃើញម្ចាស់ទ្រាប់ហើយ ទំលាក់សំពាយចោលហើយរត់ទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ទ្រាប់ទាំងឡាយគេមក
 ឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ ។ ម្ចាស់ទ្រាប់ទាំងឡាយនាំគ្នាចោទ
 ប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណទេ ។
 ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានថេយ្យចិត្តលួច
 យកស្វាយរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកព្រឺងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។

សង្ឃស្ស លតុដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បនសំ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស តាលបក្កំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឧច្ចំ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស តិម្ហសកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
ចារាជិកន្តិ ។

(១៥០) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ បុញ្ញារមំ គន្ធា ធិចិតំ បុប្ផំ បញ្ចមាសគ្សនកំ
ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បុញ្ញ-
ារមំ គន្ធា បុប្ផំ ធិចិតំ បញ្ចមាសគ្សនកំ ថេយ្យ-
ចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

(១៥១) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
តាមកំ គច្ឆន្តោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ ឯតនរោច អារុសោ
តុយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វុដ្ឋមិតំ ។ សោ គន្ធា
ឯកំ សាដកំ អាហារាបេត្វា អត្តនា បរិកុញ្ញំ ។

ល្អចយកវ្វេនុរសំ ឡរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ល្អចយកវ្វេនុរណាំងរបស់សង្ឃ
។ បេ ។ ល្អចយកវ្វេនុតខុរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ល្អចយកវ្វេនុរណាំងរបស់
សង្ឃ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកវ្វេនុរណាំងរបស់សង្ឃ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថហើយ ។

(១៥០) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្នូនផ្កា ហើយ
មានថេយ្យចិត្តល្អចយកវ្វេនុរណាំងមានដំឡែង មាសកវ្វេនុរណាំងបេះទុក ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ស្នូនផ្កា ហើយមានថេយ្យចិត្តល្អចយកវ្វេនុរណាំងមានដំឡែង មាសក ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថហើយ ។

(១៥១) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្រុកក្រូចមួយ
ហើយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ ១ រូបថា អារុសោ លោកផ្កាខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹង
ទៅប្រាប់ត្រកូលជាមួយលោករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយបានឲ្យ
ត្រកូលនោះយកសម្ភត្តិសាដក ១ មក ហើយប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង ។

សោ ជាធិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោ-
 សិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ធន ប ភិក្ខុវេ វុត្តោ
 វជ្ជមីតិ វត្តោ យោ វទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។
 តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តាមកំ
 កច្ចតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អាវុសោ មយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វជ្ជមីតិ ។
 សោ កត្វា យុគសាដកំ អាហារបេត្វា ឯកំ អត្តនា
 បរិកុញ្ញំ ឯកំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ សោ
 ជាធិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ធន ប ភិក្ខុវេ វុត្តោ វជ្ជមីតិ វត្តោ យោ វទេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តាមកំ កច្ចតោ អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អាវុសោ មយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វជ្ជមីតិ ។ សោបិ

ភិក្ខុអកជិតនិទ្ទិសិត្តិក្កលដីនិហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា អ្នកផ្តាំផ្តួចហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នោះ តែភិក្ខុណាពោល
 ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទៅកាន់
 ស្រុកតូចមួយ ។ ភិក្ខុឯទៀតបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អាវុសោ
 ខ្ញុំផ្តាំហើយ លោកប្រាប់ត្រកូលទេបង្អាក់របស់ខ្ញុំចុះ ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ
 ឲ្យត្រកូលទេបង្អាក់នោះយកសម្ពត្តសាដក ១ គូមក ហើយប្រើប្រាស់
 សំពត់សាដក ១ ដោយខ្លួនឯង រួចឲ្យសំពត់សាដក ១ ដល់ភិក្ខុអកជិតនិទ្ទិសិត្តិ
 និទ្ទិសិត្តិក្កលនោះ ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោល
 ថា លោកខ្ញុំផ្តាំហើយ ប្រាប់ដូច្នោះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទៅកាន់ស្រុកតូច
 មួយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឯទៀតថា អាវុសោ លោក
 ផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ត្រកូលទេបង្អាក់របស់លោក ។ ឯភិក្ខុនោះ

អនាបត្តិ អដាទន្តស្សាតិ ។ តេន ខោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតរោ បុរិសោ មហាគ្យំ មណី
 អាទាយ អញ្ញាតវេន ភិក្ខុនា សុទ្ធិំ អន្ទានមត្ត-
 ប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ
 សុទ្ធិដ្ឋានំ បស្សិត្វា ភិណាបាលយំ កកិក្ខា អត្តនោ
 កណ្ឌិកំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ អថខោ
 សោ បុរិសោ សុទ្ធិដ្ឋានំ អតិក្កាមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
 ឯតទភេថ អាហារ មេ កន្ថេ កណ្ឌិកំ នាហំ
 អត្តនុកោតិ ។ តិស្ស បទ តំ អាវុសោ ឯវុបំ
 អតាសីតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ តស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឯតទតំ អាហារេសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋិ
 អហាសិ ។ មេ ។ កិចិក្កោ តំ ភិក្ខុតំ ។ នាហំ
 កកិក ជាទមីតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អដាទន្តស្សាតិ ។
 តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 សត្វេន សុទ្ធិំ អន្ទានមត្តប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ
 បុរិសោ តំ ភិក្ខុំ អាមិសេន ឧបលាបេត្វា សុទ្ធិ-
 ដ្ឋានំ បស្សិត្វា មហាគ្យំ មណី តស្ស ភិក្ខុនោ
 អនាសិ ឥមំ កន្ថេ មណី សុទ្ធិដ្ឋានំ អតិក្កាមេហិតិ ។

បានដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិន
 មានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង ។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណី
 មានដំឡូងច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ
 បុរសនោះឃើញទឹកយហើយ ក៏ធ្វើការហាក់ដូចជាឈឺ ហើយបានប្រ-
 គល់បង្វិចកែវមណីរបស់ខ្លួនដល់ភិក្ខុនោះ ។ ត្រាពោះឯង បុរសនោះដើរ
 រំលងហួសទឹកយទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ចូរលោកយកបង្វិចរបស់ខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ ។ ភិក្ខុនោះសួរ
 ថា អាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើការយ៉ាងនេះ ។ ទើបបុរសនោះ
 ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងឈ្មួញរទេះ ។
 បុរសម្នាក់កំលុងលោមភិក្ខុនោះដោយអាមិស លុះឃើញទឹកយហើយ
 បានឲ្យកែវមណីមានដំឡូងច្រើនដល់ភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរំលងទឹកយទៅផង ។

អថទោ សោ ភិក្ខុ តំ មណី សុដ្ឋង្គិយំ អតិក្កា-
មេសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
វុំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៣] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ សូតរំ កាវុញ្ញោន មុញំ ។
តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ វុំ
ភិក្ខុតិ ។ កាវុញ្ញាធិប្បាយោ អហំ ភគវតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ កាវុញ្ញាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ
សូតរំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិតិ ថេយ្យចិត្តោ
មុញំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
វុំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ
មិគំ កាវុញ្ញោន មុញំ ។ បេ ។ ចាសេ តន្តំ
មិគំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិតិ ថេយ្យចិត្តោ មុញំ

ភិក្ខុនោះយកកែវមណីនោះ លែងទីគយទៅក្នុងកាលនោះឯង ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាណស្ទហើយ ។

[១៥៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងជ្រកជាប់
អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
សេចក្តីករុណា (ហើយដោះលែងទៅ) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ រាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តី
ករុណាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញជ្រកជាប់អន្ទាក់
ក៏មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែង
ជ្រកនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាណស្ទហើយ ។ សម័យ
នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងសត្វម្រិតជាប់អន្ទាក់ ដោយ
សេចក្តីករុណា ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញម្រិតជាប់អន្ទាក់មានថេយ្យចិត្ត
គិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងម្រិតនោះទៅ

។ បេ ។ កុម្មិណេ ពន្ធមច្ឆេ កាវុញ្ញាន មុញ្ញិ ។ បេ ។
 កុម្មិណេ ពន្ធមច្ឆេ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិទិ
 វេយ្យចំត្តោ មុញ្ញិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ យានេ កណ្តំ បស្សិត្វា ឥតោ កណ្តាខ្លោ
 ចារាជិកោ កវិស្សាមិទិ អក្កមិត្វា បវដ្ឋេត្វា អក្កហេ-
 សិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ កុលលេន ឧត្តិភ្នំ មិសបេសិ សាមិកានិ
 ទស្សមិទិ អក្កហេសិ ។ សាមិកា ទំ ភិក្ខុ ចោ-
 ទេសុ អស្សមណាសិ ភ្នំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អត្ថយ្យចំត្តស្សានិ ។

។ បេ ។ ភិក្ខុដោះលែងត្រីទាំងឡាយដែលជាប់លបដោយសេចក្តីកុណា
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញត្រីទាំងឡាយជាប់លបមានថយ្យចំត្តថា វិក្រងពួក
 ម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងត្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។

[១៥២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញទ្រព្យនៅក្នុងយាន
 ហើយគិតថា បើអញយកចាកទីនេះមុនជាងនឹងត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទើប
 ឈូសប្រមៀលឲ្យគ្មានកុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។

[១៥៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប បានរើសយកដុំ
 សាច់ដែលសត្វរោគតាំងយកទៅ ដោយគិតថា អញនឹងប្រគល់ឲ្យពួក
 ម្ចាស់សាច់ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានថយ្យចំត្ត ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ កុលលេន
ទុក្ខិតំ មំសបេសី បុរេ សាមិកា បស្សន្តិ ថេយ្យ-
ចិត្តោ អក្កហេសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុ
អស្សមណាសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាណិកន្តិ ។

[១៥៦] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ទុលុម្បំ តទ្ធិត្វា អចិរតិយា នទិយា ឱសារន្តិ ។
តទ្ធកេន ធិន្នេ កដ្ឋានិ វិប្បកិណ្ណានិ អតមំសុ ។
ភិក្ខុ បំសុក្ខលសញ្ញាខោ ឧត្តារេសុ ។ សាមិកា
តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
បំសុក្ខលសញ្ញាស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
មនុស្សា ទុលុម្បំ តទ្ធិត្វា អចិរតិយា នទិយា ឱសា-
រេន្តិ ។ តទ្ធកេន ធិន្នេ កដ្ឋានិ វិប្បកិណ្ណានិ អតមំសុ ។
ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិ ថេយ្យចិត្តោ ឧត្តា-
រេសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ថ
តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វអាតពាយក
ទៅ មានថេយ្យចិត្តតិចថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយក៏កាន់យក
ដុំសាច់នោះទៅ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោក
មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថហើយ ។

[១៥៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្សាន ហើយបរិណាត
តាមស្វីនិអចិរតិ ។ កាលចំណងក្សានដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អរិណ្ណត
ខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថា ជារបស់បំសុក្ខលហើយនាំគ្នា
ស្រង់យកឡើង ។ ពួកម្ចាស់ក្សាននាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា
លោកទាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិន
មានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។ សម័យនោះឯង មនុស្ស
ទាំងឡាយចងក្សាន ហើយបរិណាតតាមស្វីនិអចិរតិ ។ កាលចំណងក្សាន
ដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អរិណ្ណតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
ថេយ្យចិត្តតិចថា ក្រែងម្ចាស់ឈើគេឃើញមុន ហើយស្រង់យកឡើង
ពួកម្ចាស់ឈើនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

អាបត្តិ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អាបដ្ឋា ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ

តោចាលកោ រុក្ខេ សាដកំ អាលក្កេត្វា ទុច្ឆារំ
អគមាសំ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បំសុក្ខុលសញ្ញា
អគ្គហេសិ ។ អថទោ សោ តោចាលកោ តំ
ភិក្ខុំ ចោទេសំ អស្សមណាសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
បំសុក្ខុលសញ្ញាស្សតិ ។

[១៥៨] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស

ភិក្ខុនោ ននី តន្តស្ស រជកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ
សាដកំ ចានេ លក្កំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ
សាមីកានំ ធន្សមីតិ អគ្គហេសិ ។ សាមីកា
តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ អស្សមណាសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អត្ថេយ្យ-
ចិត្តស្សតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ ននី តន្តស្ស រជកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ សាដកំ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

[១៥៧] សម័យនោះឯង មានបុរសគង្វាលគោម្នាក់ ពាក់

សម្ពត់សាដកនឹងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោទុច្ឆារៈ ។ ភិក្ខុ ១ រូប
សំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខុលហើយក៏កាន់យកទៅ ។ (ត្រាខ្លះ បុរស
គង្វាលគោនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខុល ។

[១៥៨] សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ១ រូបកំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្ពត់

សាដកកំបូកអំពីដៃជាន់ជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយទៅជាប់នឹងដើមភិក្ខុ ។
ភិក្ខុនោះបានកាន់យកសម្ពត់សាដកនោះដោយគិតថា អញ្ញនឹងឱ្យដល់
ម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ពួកម្ចាស់សម្ពត់សាដកក៏នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះ
ថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិន
មានថេយ្យចិត្ត ។ សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ១ រូប កំពុងឆ្លងស្ទឹង
សម្ពត់សាដកកំបូកអំពីដៃនៃជាន់ជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយសោត់ទៅ

បារាណស្ថ ទតិយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យម្ហិ សប្បិកុម្មីសវិការយារាទិ

ចានេ លត្ថំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា
បស្សន្តិ ថេយ្យចិត្តោ អត្តហោសិ ។ សាមិកា
តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៧] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ សប្បិកុម្មី បស្សិត្វា ដោកំ ដោកំ បរិកុញ្ចំ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១៦០] តេន ចោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា អគម៌សុ កណ្ណំ អវហរិស្សាមាតិ ។
ឯកោ កណ្ណំ អវហរិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ
ចារាជិកា យោ អវហដោ សោ ចារាជិកោតិ ។
កករតោ ឯតមត្តំ អាភេទេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្ភេ
ភិក្ខុវេ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ចោ បន
សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា កណ្ណំ
អវហរិត្វា កាដេសុំ ។ តេហិ កាដិយមាទេ

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ អំពីភិក្ខុបបួលគ្នាល្ងតសប្បិកុម្មីគ្នាដាច់ដើម

ជាប់នឹងដើមភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់សម្ពត្ត
សាដកឃើញមុន ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ម្ចាស់សម្ពត្តសាដកទាំងឡាយ
នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបបានឃើញឆ្នាំងដាក់សប្បិ
ហើយបាននាំបង្កិចៗម្តង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
អាបត្តិទុក្កដ ។

[១៦០] កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបាននិយាយបបួលគ្នា
ថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅលួចទ្រព្យ ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុ ១ រូបលួច
ទ្រព្យបានមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកយើង
មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ លោកណា លួចបានមក លោកនោះត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។ កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបបួលគ្នាលួច
ទ្រព្យបានមកហើយក៏ចែកគ្នា ។ កាលដែលភិក្ខុអម្បាលនោះកំពុងចែកគ្នា

ឯកមេកស្ស បដិវិសោ ន បញ្ចមាសកោ បូរី ។ តេ
ឯវមាហំសុ ជំ មយំ ចារាជិកាតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា
ចារាជិកន្តិ ។

[១៦១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សាវត្ថយំ ធុត្តិកេ អាបណិកស្ស តណ្ហាលមុដ្ឋិ
ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កិច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
វត្ថយំ ធុត្តិកេ អាបណិកស្ស មុត្តមុដ្ឋិ ។ បេ ។
មាសមុដ្ឋិ ។ បេ ។ តិលមុដ្ឋិ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
តស្ស កុក្កិច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

[១៦២] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ
អន្តវេ ចោកា កាវី ហន្ធា មំសំ ខាទិត្វា សេសកំ
បដិសាមេត្វា អគមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុក្កុលសញ្ញិវោ
បដិក្កហាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។ ចោកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

ភិក្ខុ ទ រូ ។ បានចំណែកមិនពេញ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាន
និយាយយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដឹកទេ ។ ទើបនាំ
គ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដឹកហើយ ។

[១៦១] សម័យនោះ ភិក្ខុ ទ រូ កាលក្រុងសាវត្ថិកើតទូរភិក្ខុ
អត់បាយ (ភិក្ខុនោះ) មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកអង្ករបេស្តអ្នកផ្សារ
ប្រមាណ១ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដឹកហើយ ។ សម័យនោះ
ភិក្ខុ ទ រូ កាលក្រុងសាវត្ថិកើតទូរភិក្ខុអត់បាយមានថេយ្យចិត្ត ហើយ
ល្អចយកសណ្តែកបាយបេស្តអ្នកផ្សារ១ ក្តាប់ ។ បេ ។ សណ្តែករាជមាស
១ ក្តាប់ ។ បេ ។ ល្អ១ ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដឹកហើយ ។

[១៦២] សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់មេតោ ស៊ីសាច់ហើយក៏
ទុកដាក់សាច់ដ៏សេសសល់ក្នុងព្រះអង្គទៀបក្រុងសាវត្ថិ ហើយនាំគ្នា
ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្កុល ហើយនាំគ្នាកាន់យក
សាច់នោះបរិភោគទៅ ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះ

អស្សមណាត្ត តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្វលសញ្ញាស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អន្ធវនេ ចោរកា
 ស្វករំ ហត្ថា មំសំ ខាទិក្ខា សេសតំ បដិសាមេត្វា
 អគមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុត្វលសញ្ញានោ បដិក្កហាមេត្វា
 បរិកុញ្ញិសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សម-
 ណាត្ត តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្វលសញ្ញាស្សាតិ ។

(១៦៣) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តិណាក្ខេត្តំ កុញ្ញា លុតំ តិណំ បញ្ចមាសក្សនកំ
 ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកក្ខិ ។

(១៦៤) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិណាក្ខេត្តំ កុញ្ញា តិណំ លាយិត្វា បញ្ច-
 មាសក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកក្ខិ ។

ថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិ
 មិនមានផលភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុត្វល ។ សម័យនោះ តួកចោរ
 សម្លាប់ជ្រែកស្តីសាច់ ហើយទុកដាក់សាច់ដ៏សេសសល់ ក្នុងព្រៃអន្តរទេ
 ទៀបគ្រងសាវត្តិ ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់
 បំសុត្វល ហើយនាំគ្នាកាន់យកសាច់នោះមកឆាន់ ។ តួកចោរនាំគ្នាចោទ
 ប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុ
 អម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុត្វល ។

(១៦៣) កាលណោះ ភិក្ខុទម្រុប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ (ចម្ការស្មៅ)
 មានថេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកស្មៅដែលគេច្រូតទុក មានដំឡូង ៥
 មាសក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(១៦៤) សម័យនោះ ភិក្ខុទម្រុប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ មានថេយ្យ-
 ចិត្តហើយលួចច្រូតយកស្មៅគេមានដំឡូង ៥ មាសក ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។

[១២៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អាគន្ធកា
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ ភាជាបេត្តា បរិកុញ្ញីសុ ។
 អាវាសិកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ត
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ កីចិត្តា តុម្ពេ ភិក្ខុវេតិ ។
 បរិកោកត្តាយ មយំ កកវតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 បរិកោកត្តាយាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អាគន្ធកា ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ឯម្ពំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 លតុជំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បទសំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តាលបក្កំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឧច្ចំ
 ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តម្ពុសកំ ភាជាបេត្តា បរិកុញ្ញីសុ ។
 អាវាសិកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ត
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បរិកោកត្តាយាតិ ។

[១២៥] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធក (ភិក្ខុអ្នកមកថ្មី)
 ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យចែកផ្ទះស្វាយរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់អាពាហ៍សទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុជា អាគន្ធកអម្បាលនោះថា
 លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកគិតដូច
 ម្តេច ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះគ្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយមានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ
 ទេ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យចែកផ្ទះ
 ព្រីនីរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទះទុរសំឡរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទះទុរ
 ណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទះត្នោតទុររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ អំពៅ
 របស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទះទុរខ្លាបរបស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ ។
 ពួកភិក្ខុដែលជាម្ចាស់អាពាហ៍សទាំងឡាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះថា
 លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។

[១៦៦] តេន ខោ បន សមយេន អម្ពចាលកា
 ភិក្ខុនំ អម្ពដលំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ តោបេនុំ ឥមេ ឥស្សរា
 នយិមេ នាតុន្តិ កុក្កុញាយន្តា ន បដិក្កណ្ណានិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 តោបកស្ស ទានេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ជម្ពចាលកា ។ បេ ។ លតុជចាលកា ។ បេ ។
 បនសចាលកា ។ បេ ។ តាលបក្កចាលកា ។ បេ ។
 ទុច្ឆចាលកា ។ បេ ។ តិម្ហ្ហសកចាលកា ភិក្ខុនំ
 តិម្ហ្ហសកេ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ តោបេនុំ ឥមេ ឥស្សរា
 នយិមេ នាតុន្តិ កុក្កុញាយន្តា ន បដិក្កណ្ណានិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 តោបកស្ស ទានេតិ ។

[១៦៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សង្ឃស្ស ទារុំ តាវកាលកំ ហរិទ្ធា អត្តនោ វិហារស្ស
 ក្បន្តំ ទុបត្តម្ពេសិ ។ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ

[១៦៦] សម័យនោះ ពួកមនុស្សអ្នកក្សាស្វាយនាំគ្នាប្រគេនផ្ទះ
 ស្វាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
 ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាឥស្សរៈត្រឹមតែក្សាប៉ុណ្ណោះ
 មនុស្សអម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យបានទេ ។ ទើបនាំគ្នាគ្រាប
 ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើបានដែលបុគ្គលអ្នកក្សាគេឲ្យហើយ (ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិន
 ត្រូវកាបក្តីឡើយ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សអ្នកក្សាព្រឹងទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ អ្នកក្សាទុរសំឡទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នកក្សាទុរណាំងទាំង
 ឡាយ ។ បេ ។ អ្នកក្សាផ្ទះភ្នំទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នកក្សាអំពៅ
 ទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នកក្សាផ្ទះទ្រាប់ទាំងឡាយ បានប្រគេនផ្ទះទ្រាប់
 ទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
 ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះជាឥស្សរៈត្រឹមតែក្សាប៉ុណ្ណោះ មនុស្ស
 អម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យទេ ។ ទើបនាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាបក្តីមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះបានដែលអ្នកថែរក្សាឲ្យនោះទេ ។

[១៦៧] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបរៀនយល់របស់សង្ឃយកទៅបក្កម្ម
 (ជួសជុល) ជញ្ជាំងវិហាររបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុ

អស្សុប្បណាសិ ត្វុដ្ឋំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។
កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចេសិ ។ កីចិវត្តោ ត្ថំ
កិក្ខុតិ ។ តាវកាលិកោ អហំ កកវតិ ។ អនាបត្តិ
កិក្ខុ តាវកាលិកេតិ ។

[១៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
កិក្ខុ សង្ឃស្ស ទុទកំ ថេយ្យចិវត្តោ អវហិ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស មត្តកំ ថេយ្យចិវត្តោ អវហិ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស មុញ្ញកតិណំ^(១) ថេយ្យចិវត្តោ អវហិ ។
តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ត្ថំ កិក្ខុ
អបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស មុញ្ញកតិណំ ថេយ្យចិវត្តោ
ណាបេសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
កិក្ខុ ចារាជិកស្ស អនាបត្តិ មុក្កដស្សតិ ។

[១៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញា-
តរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស មត្តំ ថេយ្យចិវត្តោ
អវហិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។

១. ម. បុញ្ញកំ តិណំ ។

នោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។
ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគាំទ្រចិត្តថាជារបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកជារបស់ខ្ញុំដូច្នោះ អ្នកមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

[១៦៨] សម័យនោះ ភិក្ខុទុរុបមានថេយ្យចិត្ត ហើយបានលួច
យកទឹករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកទឹករបស់សង្ឃ
។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកស្មៅយាបូជនរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទុរុបមានថេយ្យចិត្ត
ហើយលួចដុតស្មៅយាបូជនរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កទេ
ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៦៩] សម័យនោះ ភិក្ខុទុរុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួច
យកវត្ថុរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។

ពាក្យកកល្ហា ធុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ វិហារបរិភោគបរិក្ខត្តំ

អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស
បិបំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ភិសី ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
តិម្ពោហនំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស កករាជំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
អាណោកសន្តិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តោចានសី ថេយ្យ-
ចិត្តោ អវហរិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៧០] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អញ្ញាត-
រស្ស ឧចាសកស្ស វិហារបរិភោគំ សេនាសនំ អញ្ញាត្រ
បរិក្ខត្តន្តិ ។ អថខោ សោ ឧចាសកោ ឧដ្ឋាយតិ
ជ័យតិ វិចារេតិ កកំ ហិ ឆាម កន្តោ អញ្ញាត្រ
បរិភោគំ អញ្ញាត្រ បរិក្ខត្តិស្សន្តិ ។ កករតោ ឯតមត្តំ
អាណេចសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ អញ្ញាត្រ បរិភោគោ អញ្ញាត្រ
បរិក្ខត្តិកោ យោ បរិក្ខត្តិយ្យ អាបត្តិ ឧក្កដស្សតិ ។
តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឧចាសថត្តិបិ^(១)
សន្តិសង្ឃម្បិ ហរិវុំ កុក្កុដ្ឋាយន្តា ឆមាយំ ជិសី-
នន្តិ ។ កត្តានិបិ ចិវរាជិបិ បំសុតិកានិ ហោន្តិ ។

១ រ. ឧចាសថត្តិបិ ។

ពាក្យកកល្ហា សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ អំពីការប្រើប្រាស់នូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ពុទ្ធវត្ត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១រូប មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកតាំងរបស់
សង្ឃ ។ បេ ។ ពួករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ខ្លើយរបស់សង្ឃ
។ បេ ។ សន្ទុះចាររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ សន្ទុះបង្កិចរបស់សង្ឃ ។ បេ ។
ឈើបង្កិចរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ឃៗមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ ។

[១៧០] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈរបស់ឧបាសក
ម្នាក់ ដែលគេទុកជារបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុង
ទីដទៃ ។ ត្រានោះ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមនឹងមកយករបស់គេសំរាប់ទុកប្រើ-
ប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងទីដទៃ ភិក្ខុមិនគប្បីយកទៅ
ប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទេ តែភិក្ខុណាយកទៅប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រសិន្នន័យនាំយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយ
ក្នុងពេលឧបាសថ តែមានសេចក្តីសង្ឃៗមិនហ៊ាននាំយកទៅ ហើយ
ក៏អង្គុយផ្ទាល់លើផែនដី ។ ខ្លួនក្តី ចិវរក្តី ក៏ប្រឡាក់ទៅដោយគូលី ។

អដ្ឋតំ មនុស្សានុកំ ខានិកុដ្ឋំ បចាបេត្វា ហរិត្វា
អត្តនា បរិកុញ្ចំ ។ សា ជាតិក្វា តំ ចោទេសំ
អស្សមណីសំ ក្វដ្ឋំ ។ តស្សា កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាណិកស្ស អាបត្តិ
សម្បជានមុសាវាទេ ទានិកុយស្សានិ ។

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលីយំ
អាយស្មតោ អដ្ឋកស្ស ឧបដ្ឋាកស្ស គហបតិណោ
ទ្វេ ទារកា ហោន្តិ បុត្តោ ច ភាតិណេយ្យោ ច ។
អថខោ សោ គហបតិ អាយស្មន្តំ អដ្ឋតំ ឯតទវោច
ឥមំ កន្តេ ឱកាសំ យោ ឥមេសំ ទ្ធិន្តំ ទារកានំ
សទ្វោ ហោតិ បសន្នោ តស្ស អាចិក្ខេយ្យាសីតិ ។
សោ កាលមកាសិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន
តស្ស គហបតិណោ ភាតិណេយ្យោ សទ្វោ ហោតិ
បសន្នោ ។ អថខោ អាយស្មា អដ្ឋកោ តំ ឱកាសំ

១ ឧបេយមម្មចេត្តកេសុ អយម្មតោ ន ទិស្សតិ ។ អដ្ឋកម្មេ ចោត្តកេ រាបញ្ញាចោត្តកេ ច
បញ្ញាយត្រេវ ។

ចនំនានំមានសេត្វញ្ញវិក្រពេក ហើយក៏យកទៅបរិភោគដោយខ្លួន
ឯង ។ ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនិទោះដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា មាន
ឯងមិនមែនជាសមណីទេ ។ ភិក្ខុនិទោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទោះមិនត្រូវអាបត្តិ
បារាណិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យ
កុហក ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ក្មេងពីរនាក់ គឺកូនប្រុស ១ ក្មួយប្រុស ១
របស់គហបតិជាទបដ្ឋាករបស់ព្រះអដ្ឋកត្តរដ៍មានអាយុក្មេងក្រីវេសាលី ។
ត្រាវោះ គហបតិវោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអដ្ឋកត្តរដ៍មានអាយុ
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ជំនុំក្មេងទាំងពីរនាក់នេះ ក្មេងណាមានសទ្វា
ដែរថ្វា ព្រះករុណាគប្បីប្រាប់ឧកាសនេះដល់ក្មេងនោះ ។ គហបតិវោះ
ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ សម័យនោះឯង ក្មួយរបស់គហបតិវោះមានសទ្វា
ដែរថ្វា ។ លំដាប់នោះ ព្រះអដ្ឋកត្តរដ៍មានអាយុ បានប្រាប់ឧកាសនោះ

តស្ស ធារតស្ស អាចិត្តិ ។ សោ តេន សាប-
 តេយ្យំ តុដ្ឋម្ហូ សន្និបេសិ ធានញ បដ្ឋបេសិ ។
 អថទោ តស្ស ភហបតិណោ បុត្តោ អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតនកេច តោ នុ ទោ កន្តេ អាណន្ត
 បិទុណោ នាយន្នោ បុត្តោ វា ភាគិណេយ្យោ វតិ ។
 បុត្តោ ទោ អាវុសោ បិទុណោ^(១) នាយន្នោតិ ។
 អយំ កន្តេ អយ្យោ អដ្ឋកោ អម្ហាតិ សាប-
 តេយ្យំ អម្ហាតិ មេដុនតស្ស អាចិត្តិ ។ អស្ស-
 បណោ អាវុសោ អាយស្មា អដ្ឋកោតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា អដ្ឋកោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតនកេច
 ទេហិ មេ អាវុសោ អាណន្ត វិនិច្ឆយន្តិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អាយស្មា ឧចាលិ អាយស្មតោ អដ្ឋ-
 តស្ស បត្តោ ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧចាលិ
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតនកេច យោ នុ ទោ អាវុសោ
 អាណន្ត សាបិកេន ឥមំ ឱកោសំ ឥន្ទន្ទាមស្ស អាចិត្តា-
 ហិតិ^(២) វុត្តោ តស្ស អាចិត្តិ តី សោ អាបដ្ឋតិ ។

១ មហាបិដកបិ បាលី ។ ២ ឧ. ម. អាចិត្តិ ។

ផលទារកដែលជា^៦កុមារនោះ ។ ទារកដែលជា^៧កុមារនោះ ក៏បានបីបាច់ក្ប
 នូវទ្រព្យនិងទាត់បែងនូវទានដោយសម្បត្តិទានោះ ។ លំដាប់នោះ កូនរបស់
 គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
 ព្រះអាណន្តដ៏ចំរើន អ្នកណាដេញទទួលមតិរបស់បិតា កូនឬក្មួយ ។ ព្រះ
 អាណន្តនិយាយតបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កូនទើបត្រូវទទួលទ្រព្យ
 មតិរបស់បិតាបាន ។ កូនរបស់គហបតីនោះបាននិយាយតទៅទៀតថា
 បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកហ្មត់អដ្ឋកត្តានេះប្រាប់សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដល់
 បងប្អូនដ៏ដូនមួយរបស់ខ្ញុំហើយ ។ ព្រះអាណន្តពោលថា ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏មានអាយុ អដ្ឋកត្តាដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាសមរមៈទេ ។ ត្រាងោះ
 ព្រះអដ្ឋកត្តាដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអាណន្តដ៏មាន
 អាយុថា ម្ចាស់អាវុសោអាណន្ត លោកច្បឿនសេចក្តីនិច្ចយ័ដល់ខ្ញុំចុះ ។
 សម័យនោះឯង ព្រះទុបាលីដ៏មានអាយុ ជាបុគ្គលរបស់ព្រះអដ្ឋកត្តា
 ដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះទុបាលីដ៏មានអាយុ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោអាណន្ត ភិក្ខុណា
 ដែលម្ចាស់ទ្រព្យផ្តាំទុកថា លោកច្បាប់ទុកសន្តិវង្សអ្នកនេះ ហើយ
 ភិក្ខុនោះទៅប្រាប់ដល់អ្នកនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវរាបត្តិអ្វី ។ ព្រះអាណន្ត

ន សោ^(១) កន្ត កត្យំ អាបជ្ជតិ អន្តមសោ
ទុក្កជមត្តម្បតិ ។ អយំ អាវុសោ អាយស្មា
អជ្ជុកោ សាមិកេន ឥមំ ឱកាសំ ឥត្តន្ទាមស្ស
អាចិត្តាហិតិ វុត្តោ តស្ស អាចិត្តិ អនាមត្តិ អាវុសោ
អាយស្មតោ អជ្ជុកស្សតិ ។

[១៧៣] តេន ខោ បន សមយេន ពាកណ-
សិយំ អាយស្មតោ បិណ្ឌិវច្ឆស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ
ចោវហិ ឧបទ្កតំ ហោតិ ទ្វេ ច ទារកា ជីតា
ហោន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌិវច្ឆោ តេ ទារ-
កេ ឥទ្ធិយា អាទេត្វា ចាសាទេ វេបេសិ ។ មនុស្ស
តេ ទារកេ បស្សិត្វា អយ្យស្សាយំ បិណ្ឌិវច្ឆស្ស
ឥទ្ធានុកាវេតិ អាយស្មន្តេ បិណ្ឌិវច្ឆេ អភិប្បសិទ្ធិសុ ។
ភិក្ខុ ឧជ្ឈយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម
អាយស្មា បិណ្ឌិវច្ឆោ ចោវហិ ជីតេ ទារកេ អា-
ទេស្សតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។

១ តេសុ ទ្ធិសុបិ ចោត្តតេសុ អយំ ធាវោ នត្ថិ ។

ឆ្លើយតបទៅវិញថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិច
ទេ ដោយហោចទៅតែអាបត្តិទុក្កដ៏ក៏មិនត្រូវដែរ ។ ព្រះទបាលី ឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះអង្គកត្តាដ៏មានអាយុនេះ ម្ចាស់ទ្រព្យបានផ្តាំទុក
ថា លោកចូរច្រាប់ឧកាសនេះដល់ជនឈ្មោះនេះ ក៏បានច្រាប់ដល់អ្នក
នោះមែន ម្ចាស់អាវុសោ អង្គកត្តាដ៏មានអាយុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពាកណសិ ពួកចោរ
នាំគ្នាប្តូរត្រកូលទមង្គាករបស់ព្រះបិណ្ឌិវច្ឆត្តេវដ៏មានអាយុ ហើយក៏នាំ
យកកូនក្មេងពីរនាក់ទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌិវច្ឆត្តេវដ៏មាន
អាយុ សំដែងប្តូរទៅនាំយកក្មេងទាំងពីរនាក់នោះបានមកហើយទុកក្នុង
ប្រាសាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្មេងទាំងពីរនាក់នោះហើយ
និយាយថា នេះជាប្តូរទុក្ខភាពរបស់លោកម្ចាស់បិណ្ឌិវច្ឆត្តេវ ហើយក៏នាំ
គ្នាជ្រះថ្លានិងព្រះបិណ្ឌិវច្ឆត្តេវដ៏មានអាយុពេកណាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា បិណ្ឌិវច្ឆត្តេវដ៏មានអាយុមិន
សមគួរនឹងទៅនាំយកក្មេងពីរនាក់ ដែលពួកចោរនាំយកទៅហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាត្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនាមត្តំ ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រមន្តស្ស ឥន្ទ្រវិសយេតិ ។

[១៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
 សហាយតា ហោន្តិ បណ្ណាកោ ច កបិលោ ច ។
 ឯកោ តាមគេ វិហារតិ ឯកោ កោសម្មិយំ ។
 អដទោ តស្ស ភិក្ខុនោ តាមតា កោសម្មី កច្ឆន្តស្ស
 អន្តរាមត្តេ ននី តន្តស្ស ស្វតវតោនំ ហត្ថតោ មុត្តា
 មេនវន្តិ ទានេ លត្តា ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ សាមីកានំ
 ធស្សមីតិ អត្តហេសិ ។ សាមីកា តំ ភិក្ខុំ ចោ
 ទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តំ ។ តំ ទត្តិណំ អញ្ញាតវ
 តោចាលីកា បស្សិត្វា ឯតនភោច ឯហិ កន្ត
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ សោ បតតិយា-
 ចារំ អស្សមណោតិ តស្សា មេដុនំ ធម្មំ បដិ-
 សេវិត្វា កោសម្មី កច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវេ-
 ចេសិ ។ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុរក
 មានប្បដ្ឋខេ ព្រះវិស័យខែប្បដ្ឋី ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុពីររូបជាសំឡាញ់គ្នា ឈ្មោះ
 បណ្ណកៈ ១ កបិលៈ ១ ។ ភិក្ខុ ១ រូបនៅស្រុកក្រៅ ១ រូបនៅក្នុងក្រុង
 កោសម្មី ។ ត្រាដែលភិក្ខុនោះចេញពីស្រុកក្រៅ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្មី
 កាលកំពុងឆ្លងទឹកស្ទឹងក្នុងរោងពាក់កណ្តាលផ្លូវ កទ្យេមខ្លាញ់បូតអំពីដៃ
 ខែមនុស្សអ្នកសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយទៅជាប់នូវជើងរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 នោះបានកាន់យកដោយគិតថា នឹងឲ្យដល់ដទៃទាំងឡាយជាម្ចាស់វិញ ។
 ពួកម្ចាស់ទាំងនោះប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
 ស្រិតផ្ទាល់គេម្នាក់ឃើញភិក្ខុនោះឆ្លងទឹកស្ទឹងរួចហើយបាននិយាយពាក្យ
 នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរមកសេពមេដុនធម្មនឹងខ្ញុំ ។ ភិក្ខុ
 នោះគិតថា អញមិនមែនជាសមណៈតាមប្រតិទេ ទើបព្រមសេព
 មេដុនធម្មនឹងស្រីនោះហើយទៅកាន់ក្រុងកោសម្មី ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខែភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវ

បារាជិតកល្យាណ ទុរិយសិក្ខាបទស្ស វិធីវិបុល្លិ ទ្បិតសុទ្ធិវិហារិកវិបុល្លិ

អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ អនិទ្ធានានេ ចារាជិតកស្ស អាបត្តិ
មេដុំធំ ធម្មំ សមាយោកេ ចារាជិតកស្សតិ ។

[១៧៥] តេន ខោ បន សមយេន សាកលាយំ
អាយស្សតោ ធន្និកស្ស សុទ្ធិវិហារិកោ ភិក្ខុ អនភិរ-
តិយា បិដ្ឋុតោ អាបណិកស្ស វេវេធំ អវហរិត្វា
អាយស្សន្តំ ធន្និកំ ឯតទរោច អស្សមណោ អហំ
កន្តេ វត្តមិស្សមិតិ ។ តី តយា អាវុសោ កតន្តិ ។
អាបណិកស្ស វេវេធំ កណ្ណាមិ កន្តេតិ(១) ។ អាហារ-
បេត្វា អក្សាបេសិ ។ តំ អក្សាបេន្តំ ន បញ្ចមាសកំ(២)
អក្សតិ ។ អនាបត្តិ អាវុសោ ចារាជិតកស្សតិ ធម្មិ
តនំ អតាសិ ។ សោ ភិក្ខុ អភិវមិតិ ។

ទុរិយបារាជិតំ និដ្ឋិតំ ។

១ បេបិយមម្មបោត្តកេសុ ឥមស្ស អន្តស្ស វិសទិសតា ហោតិ ។ តន្ត ហិ សោ
ឯធម្មតំ អាហារេសិវំ វត្តំ ។ អក្សកម្យន បោត្តកេ រាមញ្ញបោត្តកេ ច ខ្សឹទិសោយេវត្តោ
បញ្ចាយតិ ។ ២ ន. បញ្ចមាសកេ ។ ម. បញ្ចមាសកោ ។

បារាជិតកល្យាណ សិក្ខាបទី ២ វិធីវិបុល្លិ រឿងភិក្ខុជាសុទ្ធិវិហារិករបស់ទ្បិតកេន

អាបត្តិបារាជិតកេ ព្រោះអនិទ្ធានានេ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ព្រោះសេន
មេដុំធំ ។

[១៧៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាសុទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះទ្បិតកេន
ដ៏មានអាយុ ក្នុងសាគលនគរ មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន
ក៏ទៅលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះទ្បិតកេនដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំមិនមែន
ជាសមណៈទេ ខ្ញុំនឹងសឹក (ដេញវ៉ាន) ។ ព្រះទ្បិតកេន បានសួរថា
ម្ចាស់អាវុសោ អំពើដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
បតិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ។ ព្រះទ្បិតកេន
ក៏ឲ្យយកឈ្នួតនោះមកហើយកាត់ថ្លៃ ។ ឈ្នួតនោះកាត់ថ្លៃទៅ ដំរីឲ្យ
មិនដល់៥ មាសក ។ ព្រះទ្បិតកេនប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ដូច្នោះហើយ ក៏បានសំដែងធម្មិកថា ។ ឯភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីត្រេកអរក្រៃពេក ។

ទុរិយបារាជិត ចប់ ។

បុរាណករណ៍ តតិយសិក្ខាបទ

[១៧៦] តេន សមយេន តុន្ទោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហារតិ មហាវនេ ភ្នុដាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ភគវា ភិក្ខុនំ អនេកបរិយាយេន
អសុភគមំ តថេតិ អសុកាយ វណ្ណំ ភាសតិ
អសុភការិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ ។ អថខោ ភគវា
ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ឥន្ទាមហំ ភិក្ខុវេ អន្ធមាសំ
បដិសល្លយិតុំ នម្មំ កេនចិ ឧបសម្ព័ន្តមិត្តោ
អញ្ញត្រិ ឯកេន បិណ្ឌាទាតនិហារកេនាតិ ។ ឯវំ
កន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុណិក្ខា

បុរាណករណ៍ សិក្ខាបទទី ៣

[១៧៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់គង់នៅក្នុង
ក្រុងតាសាលា(១) ក្បែរព្រៃមហាវន(២) ទៀបក្រុងវេសាលី(៣) ។ កាល
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់
អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែង
គុណនៃអសុភសមាបត្តិក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ដោយបរិយាយ
ដ៏ច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុ
ទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតចង់គេច
ចាកអារម្មណ៍សម្លឹងនៅអស់កាលកន្លះខែ (ក្នុងកម្មដ្ឋាន) កុំឲ្យអ្នកណាមួយ
ចូលទៅរកតថាគតឡើយ រឿវលែងតែភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបុតទៅ
ឲ្យតថាគត ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា ឯវំកន្តេ (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក

១ សាលា គឺផ្ទះមានកំពូល ។ តាមអដ្ឋកថាថា ក្នុងព្រៃមហាវននោះ គេសាងវត្ត សង់
សាលាធ្វើគន្ធកុដិសម្រាប់ជាទីប្រជុំបំណែងព្រះបរមសាស្តា ។ ២ គឺព្រៃធំមួយក្បែររាបិលវស្សុវរិធិត
ជាប់គ្នាមិនមានដាច់នឹងព្រៃហេមពាន្តទៅទល់នឹងមហាសមុទ្រ (ឥណ្ឌា) ។ ៣ ឈ្មោះក្រុងរបស់
ឥន្ទវរ្ម័ន គឺដើមមកជាទីក្រុងធំមួយ មានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញផល់ ៣ ជាន់ ។ (សេចក្តីនេះមាន
និយាយពិស្តារក្នុងកម្ពីរបរមត្តដោតិកា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ) ។

នាស្សុន កោចិ ភគវន្តំ ឧបសន្តមតិ អញ្ញត្រិ ឯកេន
 បិណ្ឌាចាតធិហារកេន ។ ភិក្ខុ ភគវា ខោ អនេកបរិ-
 យាយេន អសុភកថំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ កា-
 សតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
 អសភសមាបត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ តេ^(១) អនេកា-
 ការវេកាវំ អសុភភាវនាធុយោគមនុយុត្តា វិហារន្តំ ។
 តេ សកេន កាយេន អន្តិយន្តំ ហារយន្តំ ជិក្ខុច្ឆន្តិ
 សេយ្យថាបិ នាម ឥត្តិ វា មុរិសោ វា ធមារោ យុវា
 មណ្ឌនកជាតិកោ សីសំ នហារោ អហិក្កណា-
 បេន វា កុក្ករក្កណាបេន វា មនុស្សក្កណាបេន
 វា កេណ្ឌ អាសក្កេន^(២) អន្តិយេយ្យ ហារយេយ្យ
 ជិក្ខុច្ឆេយ្យ ឯវមេវ តេ ភិក្ខុ សកេន កាយេន
 អន្តិយន្តា ហារយន្តា ជិក្ខុច្ឆន្តា អត្តនាបិ អត្តានំ
 ជីវិតា វេរោបេន្តិ អញ្ញមញ្ញបិ ជីវិតា វេរោបេន្តិ មិគ-
 លណ្ណំកំបិ សមណកុត្តកំ ឧបសន្តមិត្វា ឯវំ វេន្តិ^(៣)

១ អរិ រាជាបេន វាវិត្តំ ។ ២ ឧ. ម. អាសក្កេន ។ ៣ ឧ. ម. វេន្តិ ។

មិនមានអ្នកណាមួយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ រៀរលែងតែ
 ភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នា
 ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់អំពី
 អសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែងគុណនៃ
 អសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ។ ដោយបរិយាយមិន
 តែមួយ លុះគិតដូច្នោះហើយក៏នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើន
 អសុភកម្មដ្ឋានជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏សេចក្តីទុក្ខ
 ឡើយណាយឡើមឆ្អើមនឹងរាងកាយរបស់ខ្លួនឯង មានគួរខាដូដូជាស្រី
 ក្រមុំ ឬប្រសក់ខ្សោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្អិតស្អាងជាប្រក្រតី លុះបាទ
 ដូចទឹកកក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខឡើយណាយឡើមឆ្អើមសាកអសុភ
 ពាស សាកអសុភត្រៃ ឬសាកអសុភមនុស្សដែលគេព្យួរនឹងកយ៉ាងណា
 មិញ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ជាទុក្ខឡើយណាយឡើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន
 យ៉ាងនោះឯង ទើបផ្តាច់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លួន ផ្តាច់ជីវិតគ្នាទៅវិញទៅ
 មកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក^(១) ឈ្មោះមិត្តលទ្ធិក ហើយពោល

១ តាមខ័យក្នុងអង្គថា ថា សមណកុត្តក ប្រែថា អ្នកទ្រង់នូវហេតុប្រហែលនឹងសមណៈ ។
 ក្នុងដីកថា អ្នកធ្វើកិច្ចការបម្រើសមណៈ ។ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងអង្គថា ថា គាត់កោរសក់ខ្សោយ
 ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាដីក គាត់ស្លៀកសម្លាប់ជ្រួលក់អម្បត់មួយ បង់កម្មួយ បិក្ខុមជីវិតដោយ
 សារវហារដែលសេសសល់អំពីភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯពាក្យថា មិត្តលទ្ធិក គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់ ។

សាធុ នោ អាវុសោ ជីវិតា វោរោមេហំ ឥទំ តេ
 បត្តចីវរំ ភវិស្សត្តិ ។ អថទោ មិត្តលណ្ឌិតោ សម-
 ណាកុត្តតោ បត្តចីវេហំ ភដោ សម្ពុហុលេ ភិក្ខុ
 ជីវិតា វោរោមេត្វា លោហិតកំ^(១) អសី អាទាយ
 យេន វត្តមុទា នទី តេនុបសង្កមិ ។ អថទោ មិត្ត-
 លណ្ឌិតស្ស សមណាកុត្តកស្ស លោហិតកំ តំ^(២)
 អសី ធាវន្តស្ស អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ
 អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធិ វត
 មេ ន វត មេ សុលទ្ធិ តហំ វត មយា អប្បញ្ញ
 បសុតំ យោហំ ភិក្ខុ សីលវន្តេ កល្យាណធម្មេ
 ជីវិតា វោរោមេសិទ្ធិ ។ អថទោ អញ្ញាតរា មារកេយិកា
 ទេវតា អភិជ្ជមាទេ ឧទតេ អាត្មញ្ញា មិត្តលណ្ឌិតំ សម-
 ណាកុត្តកំ ឯតទរោច សាធុ សាធុ សប្បវិស លាភា តេ
 សប្បវិស សុលទ្ធិ តេ សប្បវិស តហំ តយា សប្បវិស
 ប្បញ្ញំ បសុតំ យំ ត្វំ អតិណ្ណោ តាវេសីតិ ។ អថទោ

១ ឧ. ម. លោហិតកំ ។ ២ តេសុ ចោន្តតេសុ អយំ បាយោ នត្ថំ ។

យ៉ាងនេះថា វិទ្យាបិណ្ឌមានពាយុ យើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង្គំជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាត្រនឹងចីវរទាំងនេះ នឹងបានជាបេសអ្នក ។ គ្រា
 នោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិតទទួលស៊ីឈ្នួលយកបាត្រនឹងចី-
 វរហើយ ទើបផ្តាច់បង្គំជីវិតក្នុងទ្បាយជាច្រើនរូប ហើយកាន់ដាវ
 ប្រឡាក់ឈាមដើរទៅកាន់ស្ទឹងឈ្មោះវត្តមុទា កាលដែលសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិតកំពុងលាងដាវប្រឡាក់ឈាមនោះ (តាត) ក៏មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយក្នុងកាលនោះ ដោយគិត
 ឃើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភរបស់អញទេតើ នឹងចាត់ថាជាលាភ
 របស់អញមិនបានឡើយ ជាតិជាមនុស្សអញបានដោយក្រណាស់ ជាតិ
 ជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយនិយមិនមែនឡើយ អញបាន
 បាបច្រើនណាស់ ព្រោះអញបានផ្តាច់បង្គំជីវិតពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលមាន
 ធម៌ល្អ ។ លំដាប់នោះ ទេវតាជាពួករបស់មារដើរមកលើទឹកមិនមាន
 បែកឆ្ងាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសមណកុត្តកឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិតថា
 ល្អហើយ ។ អ្នកសប្បវេស ការនេះជាលាភរបស់អ្នកហើយ អ្នកសប្បវេស
 ជាតិជាមនុស្សអ្នកក៏បានដោយប្រពៃហើយ អ្នកសប្បវេស អ្នកបានប្រទេ-
 បុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បវេស ព្រោះអ្នកបានញ៉ាំងដន់ទ្បាយដែល
 មិនខានឆ្ងល់សន្សំវដ្តឲ្យឆ្ងល់ផុតទៅបាន ។ គ្រានោះឯង សមណកុត្តក

មិគលន្តិកោ សមណគុត្តកោ លាភា កិរ មេ
 សុលទ្ធិ កិរ មេ ធម្មំ កិរ មយា បុញ្ញ
 បសុតំ អតិណ្ណោ កិរ ហំ តាវេមិតំ តិណ្ណំ^(១) អសី
 អាទាយ វិហារេន វិហារំ បរិវេណេន បរិវេណំ
 ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តា ឯវំ វេទេតិ កោ អតិណ្ណោ កំ តាវេ-
 មិតំ ។ តត្ថ យេ តេ ភិក្ខុ អវីតវតា តេសំ
 តស្មី សមយេ ហោតិយេវ កយំ ហោតិ ធម្មិតត្ថំ
 ហោតិ លោមហំសោ ។ យេ បន តេ ភិក្ខុ
 វីតវតា តេសំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ កយំ
 ន ហោតិ ធម្មិតត្ថំ ន ហោតិ លោមហំសោ ។
 អថទោ មិគលន្តិកោ សមណគុត្តកោ ឯកំបិ
 ភិក្ខុំ ឯកាហោនេវ ជីវិតា វេរោមេសិ ទ្វេបិ ភិក្ខុ ឯ-
 កាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ តយោបិ ភិក្ខុ ឯកាហោន
 ជីវិតា វេរោមេសិ ចត្តារោបិ ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា
 វេរោមេសិ ចញ្ចបិ ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ
 ។ បេ ។ ទសបិ ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ

១ ឧ. ម. វ. តិព្វ ។

ឈ្មោះមិគលន្តិក ក៏នឹកអរថា ពួង (ការនេះ) ជាលាភរបស់អញ ពួ
 គេថា ជាតិមនុស្សអញបានដោយល្អហើយ ពួគេថា អញបានប្រទះ
 បុណ្យជាច្រើន ពួគេថា អញបានញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ធ្ងន់
 (សន្សារវដ្ត) ឲ្យធ្ងន់ផុតទៅបាន លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏កាន់ដាវមុតដើរ
 ចេញពីវិហារចូលទៅកាន់វិហារ ចេញពីបរិវេណចូលទៅកាន់បរិវេណ
 ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកណាមិនទាន់ធ្ងន់ (សន្សារវដ្ត) ខ្ញុំនឹងឲ្យ
 លោកណាធ្ងន់សន្សារវដ្តបាន ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ដែលមិនទាន់ប្រាសចាករកៈ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីញាប់ញ័រ នឹងសេចក្តី
 ត្រីកោម ក៏មានដល់ភិក្ខុទាំងនោះជាប្រាកដក្នុងសម័យនោះ ។ ចំណែក
 ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលប្រាសចាករកៈហើយ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តី
 ញាប់ញ័រ នឹងសេចក្តីត្រីកោម ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះក្នុងសម័យ
 នោះឡើយ ។ ត្រាងនោះ សមណគុត្តកឈ្មោះមិគលន្តិក ក៏ផ្តាច់បង្គំជីវិត
 ភិក្ខុក្នុងមួយថ្ងៃ ១ រូបក៏មាន ក្នុង ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុពីររូបក៏មាន ១ ថ្ងៃ
 ផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុបីរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់
 បង្គំជីវិតភិក្ខុប្រាំរូបក៏មាន ។ បេ ។ ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុដប់រូបក៏មាន

វិសំបិ^(១) ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ តិសំបិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ ចត្តាឡីសំបិ^(២)
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ បញ្ញាសំបិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ សដ្ឋិបិ ភិក្ខុ
 ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសិ ។

[១៧៧] អថខោ ភគវា តស្ស អន្ធមាសស្ស
 អច្ចយេន បដិសល្លាណា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ
 អាមន្តេសិ តិដ្ឋិ ខោ អាណន្ត តទុក្ខតោ វិយ ភិក្ខុ-
 សង្កេតិ ។ តថា ហិ បន កន្ត ភគវា ភិក្ខុនំ
 អនេកបរិយាយេន អសុកកថំ កថេតិ អសុកាយ
 វណ្ណំ ភាសតិ អសុកការវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អា-
 ទិស្ស អាទិស្ស អសុកសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ
 តេ ច កន្ត ភិក្ខុ ភគវា ខោ អនេកបរិយាយេន
 អសុកកថំ កថេតិ អសុកាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុក-
 ការវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អសុ-
 កសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ អនេកាគារវោគារិ

១ ខ. វិសតិ ។ ប. វ. វិសតិបិ ។ ២ ខ. ចញ្ញាវិសំ ។

១ ថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុមរូបកំមាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុសាមសិបរូបកំមាន
 មួយថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុសិបរូបកំមាន មួយថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុហាសិប
 រូបកំមាន មួយថ្ងៃផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុហុកសិបរូបកំមាន ។

[១៧៧] (ត្រាពានឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាក
 ទីសម្បុកន៍ព្រះកម្មដ្ឋានដោយកន្លងកន្លះខែនោះទៅ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ដូចម្តេចហ្ន៎ អានន្ត បាន
 ជាកិក្ខុសង្ឃហាក់ដូចជាស្លូតស្តើងទៅ ។ ទើបព្រះអានន្តត្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដីកាណាស់ ព្រោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុកកថា ដោយបរិយាយជាច្រើន
 ទ្រង់សរសើររៀបរាប់អំពីអសុក ទ្រង់សរសើរគុណអសុកការវា
 ទ្រង់សរសើរគុណនៃអសុកសមាបត្តិ ក្នុងអសុកកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបាំងនោះ ក៏គិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងអសុកកថា ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ទ្រង់សរសើររៀប
 រាប់អំពីអសុកកថា ទ្រង់សរសើរគុណអសុកការវា ទ្រង់សរសើរ
 គុណនៃការប្រកបដោយអសុកកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ហើយ (នាំគ្នា)

ពារាជិករណ្ណ ឥតិយសិក្ខាបទ បឋមប្បញ្ញត្តិខង

អសុភកាវនាទុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ ។ តេ សកេន
 កាយេន អដ្ឋិយន្តិ ហរាយន្តិ ជិកុច្ឆន្តិ សេយ្យ-
 ថាវិ ធាម ឥត្តិ វា បុរិសោ វា ធមហោ យុវា
 មណ្ឌនកជាតិកោ សីសំ ធមហាតោ អហិកុណាបេន
 វា កុក្ករកុណាបេន វា មនុស្សកុណាបេន វា កណ្ណ
 អាណក្កេន អដ្ឋិយេយ្យ ហរាយេយ្យ ជិកុច្ឆេយ្យ ឯវមេវ
 តេ ភិក្ខុ សកេន កាយេន អដ្ឋិយន្តា ហរាយន្តា
 ជិកុច្ឆន្តា អត្តធាបិ អត្តាធំ ជីវិតា វេរោបេន្តិ អញ្ញា-
 មញ្ញាបិ ជីវិតា វេរោបេន្តិ មិគលណ្ឌិកំបិ សម-
 ណាកុត្តកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វុទ្ធន្តិ សាទុ ធា
 អាវុសោ ជីវិតា វេរោបេហិ ឥទំ តេ បត្តចិវរំ
 ភវិស្សត្តិ អថទោ កន្តេ មិគលណ្ឌិកោ សមណ-
 កុត្តកោ បត្តចិវរេហិ កដោ ឯកំបិ ភិក្ខុំ ឯកា-
 ហេន ជីវិតា វេរោបេសិ ។ បេ ។ សដ្ឋិបិ ភិក្ខុ
 ឯកាហេន ជីវិតា វេរោបេសិ សាទុ កន្តេ កតាវា
 អញ្ញា បរិយាយំ អាចិក្ខុតុ យថាយំ ភិក្ខុសង្ឃោ
 អញ្ញាយ សណ្ឌហេយ្យតិ ។ តេនហានន្ត

ពារាជិករណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងបឋមប្បញ្ញត្តិ

ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអសុភកាវនា ជាច្រើនវិធីណាស់ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ជាទុក្ខឡើយណាយ ខ្លើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ប្រៀបដូច
 ជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងកំឡោះ មានជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង លុះដូតទឹក
 កក់ក្បាលហើយ វែមនឹងជាទុក្ខឡើយណាយ ខ្លើមឆ្អើមសាកអសុភតសក្តី
 សាកអសុភវត្តក្តី សាកអសុភមនុស្សក្តី ដែលចង់ភ្ជាប់នឹងក មានទេបមា
 យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខឡើយណាយខ្លើម
 ឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ក៏មានទេបមេយ្យយ៉ាងនោះ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិត
 ខ្លួនដោយខ្លួនឯងក៏មាន ខ្លះផ្តាសុត្តាឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកក៏មាន
 រូបខ្លះបានចូលទៅកសមណកុត្តកណ្ណោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាត្រនឹងចិវរនេះនឹងបានជារបស់អ្នក បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ត្រាតោះឯង សមណកុត្តកណ្ណោះមិគលណ្ឌិក លុះបានទទួល
 ស៊ីលយកបាត្រនឹងចិវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុមួយរូបមួយថ្ងៃ
 ក៏មាន ។ បេ ។ មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសិបរូបក៏មាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឡើព្រះអង្គសូមអង្វរ ភិក្ខុសង្ឃនេះតប្បស្ថិតស្ដេរនៅបាន
 ដោយហេតុណា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហេតុនោះដទៃ
 ទៀត ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានខ្លួន បើដូច្នោះ

យាវតិកា ភិក្ខុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តិ តេ
 សត្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទានេហិតំ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ទោ អាយស្មា អាណន្តោ កកវតោ បដិស្សុណាត្វា
 យាវតិកា ភិក្ខុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តិ តេ
 សត្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទានេត្វា យេន កកវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ ឯតនេវេច សន្និ-
 បតិកោ កន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ យស្សនាទិ កន្តេ កកវា
 កាលំ មញ្ញាតិ ។

[១៧៨] អថទោ កកវា យេន ឧបដ្ឋានសាលា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា មញ្ញតេ អាសនេ ទិសីទិ ។
 ទិសន្ត ទោ កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អយំបិ ទោ
 ភិក្ខុវេ អាណានាស្សតិសមាទិ ការិតោ ពហុលីកតោ
 សន្តោ ថេវ បណីតោ ច អសេចនកោ ច សុទោ
 ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្នេ ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ

ភិក្ខុទាំងអម្បាលមាណដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នកចូរឲ្យភិក្ខុ
 អម្បាលនោះទាំងអស់ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ ។ ព្រះមានទ្រង់មាន
 អាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធជីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
 អន្ត ដូច្នោះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុន្មានដែលអាស្រ័យនៅ
 ក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះមានទ្រង់បង្គាប់ភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ឲ្យប្រជុំគ្នា
 ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា^(១) ទើបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបាន
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 សង្ឃប្រជុំគ្នាត្រឹមហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំគាល់គាល់ដ៏សមគួរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[១៧៨] ត្រាពោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់
 ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រថាប់លើរោសនៈដែល
 គេតាក់តែងថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ប្រថាប់ស្រេចហើយ
 ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធជីការថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាណាបានស្សតិសមាធិនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនជា
 ប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ត្រួតផង ជាធម៌មិនច្រឡំក
 ច្រឡំគឺជាធម៌ដោយវិទ្យុកផង ជាគ្រឿងនៅ តាំងកន្លះសេចក្តីសុខ
 ផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យ

១ សាលាភិក្ខុបម្រើ គឺសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយកិច្ចផ្សេងៗ មានដាន់បង្គាន់ជាដើម ។

ហ៊ានសោ អន្តរជាថេតិ វ្រុបសមេតិ សេយ្យថាមិ
 ភិក្ខុវេ តិញ្ញាជំ បដ្ឋិមេ មាសេ ឧហតំ រដោជល្មំ
 តមេជំ មហាអកាលមេយោ ហ៊ានសោ អន្តរជាថេតិ
 វ្រុបសមេតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ អាណាបានស្សន៍សមាធិ
 ភារិតោ តហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច
 អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហ៊ានសោ អន្តរជាថេតិ
 វ្រុបសមេតិ កថំ ភារិតោ ច ភិក្ខុវេ អាណា-
 នស្សន៍សមាធិ កថំ តហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណី-
 តោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហ៊ានសោ អន្តរជាថេតិ
 វ្រុបសមេតិ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរញ្ញតតោ វា រុក្ខមូល-
 តតោ វា សុញ្ញាតារតតោ វា ជិសីនតិ បល្លង្គំ អាកុដិត្វា
 ឧជុំ កាយំ បណីធាយ បរមុទំ សតិ ឧបដ្ឋមេត្វា

លាបសូន្យទៅផង ឲ្យស្របវិធានផង ដោយទំនងដ៏សមគួរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចកំទេចគូលីដែលខ្យល់បក់ក្នុងឡើងក្នុងខែដែលជាបុណ្យភិក្ខុ-
 ទ្ធករត្រូវ គឺខែអាសាឡ មហាអកាលមេយ (ភ្លៀងធំបង្ហូរចុះខុសកាលវេលា)
 តែងញ៉ាំងកំទេចគូលីនោះឲ្យអន្តរគោ ឲ្យស្របទៅបាទ ដោយទំនងដ៏សម
 គួរមានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាបានស្សន៍សមាធិ
 ដែលបុគ្គលបានអប់រំ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌
 ទុក្ខមផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ គឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅ
 នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែល
 កើតឡើង ៗ ឲ្យលាបសូន្យទៅឲ្យស្របវិធានទៅដោយទំនងដ៏សមគួរក៏មាន
 ទុបមេយ្យដូច្នោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាបានស្សន៍សមាធិដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ តើដូចម្តេច ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ
 ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ទុក្ខមផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែក
 ផង ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ៗ ឲ្យលាបសូន្យទៅ ឲ្យស្របវិធានទៅ
 ដោយទំនងដ៏សមគួរ តើដូចម្តេច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ទីជិតនៃដើមឈើក្តី ទៅកាន់ដួងដ៏ស្ងួតក្តី អង្គុយ
 តែនៃក្នុង តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដកលំសតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកម្តង្គាន

សោ សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ធីយំ
 វ អស្សសតោ ធីយំ អស្សសាមីតិ បជាណតិ
 ធីយំ វ បស្សសតោ ធីយំ បស្សសាមីតិ បជាណតិ
 វស្សំ វ អស្សសតោ វស្សំ អស្សសាមីតិ បជាណតិ
 វស្សំ វ បស្សសតោ វស្សំ បស្សសាមីតិ បជាណតិ
 សព្វកាយប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 សព្វកាយប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បស្សម្តយំ កាយសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បស្សម្តយំ កាយសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បីតិប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បីតិប្បដិសំ-
 វេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បដិសំវេទី អស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សា-
 មីតិ សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ

ភិក្ខុនារមោសតិ ដកដង្ហើមចេញ មោសតិដកដង្ហើមចូល កាលដក
 ដង្ហើមចេញវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញវែង ឬកាលដកដង្ហើម
 ចូលវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលវែង កាលដកដង្ហើមចេញ
 ខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញខ្លី ឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ក៏
 ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលខ្លី (ភិក្ខុ) សិក្សាថា អញនឹងកំណត់
 ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ
 នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា
 អញរម្ងាប់កាយសង្ខារ (គឺខ្យល់អស្សសបស្សស) សឹមដកដង្ហើម
 ចេញ សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់កាយសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សា
 ថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ (គឺសេចក្តីឆ្អែកកាយឆ្អែកចិត្ត) សឹម
 ដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ សឹមដក
 ដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ (គឺសុខកាយ
 សុខចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
 នូវសុខ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវ
 ចិត្តសង្ខារ (គឺវេទនានិងសញ្ញា) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា
 អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា

សិក្ខតិ បស្សម្ពយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ បស្សម្ពយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ ចិត្តប្បដិសំវេទំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ចិត្តប្បដិសំវេទំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោ.
 ទយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោទយំ
 ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ
 អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ បស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 អនិច្ចាទុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អនិច្ចាទុ-
 បស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាតាទុបស្សី
 អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាតាទុបស្សី បស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ជិរោធាទុបស្សី អស្សសិស្សា-
 មីតិ សិក្ខតិ ជិរោធាទុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ បដិជិស្សត្តាទុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

អញ្ជូននឹងរំលឹកបំភ្លឺសង្ខារ សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹង
 រំលឹកបំភ្លឺសង្ខារ សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងកំណត់ដឹង
 ច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំចិត្ត សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សីមដក
 ដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សីមដកដង្ហើមចូល
 សិក្សាថា អញ្ជូននឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ
 ្ជូននឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងដោះចិត្តឲ្យផុត
 ស្រឡះ សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងដោះចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ
 សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណាដោយសភាពជាបរស
 មិនទៀង សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណាដោយសភាព
 ជាបរសមិនទៀង សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណាដោយ
 សភាពឥតរាគៈ សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណាដោយ
 សភាពឥតរាគៈ សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណាដោយ
 សភាពលត់ទៅ សីមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណា
 ដោយសភាពលត់ទៅ សីមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ជូននឹងពិចារណា
 ណារឿយ ។ ដោយកិរិយាលះបង់ខ្ញុំសេចក្តីប្រកាន់ សីមដកដង្ហើមចេញ

បដិទិស្សត្តានុបស្សិ បស្សសិស្សាមិត្ត សិក្ខតំ ឯវិ
 ភារិតោ ខោ ភិក្ខុវេ អាណាចានស្សតិសមាធិ ឯវិ
 ពហុលីកតោ សន្តោ បេវ បណីតោ ច អសេចន-
 កោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្ទប្បន្ទ ច ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ វាណសោ អន្តរាបេតិ វ្យបសមេត្តិ ។

(១៧៧) អថខោ ភគវា ឯតស្មិ ធិណនេ ឯតស្មិ

បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិ-
 បុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តជាបិ អត្តាធិ
 ជីវិតា វេរោបេន្តិ អញ្ញាមញ្ញាបិ ជីវិតា វេរោបេន្តិ មិគ-
 លល្លាភិបិ សមណាកុត្តកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវិ វេន្តិ
 សាធុ ធា អាវុសោ ជីវិតា វេរោបេហិ វេន្តិ តេ បត្តចិវិ
 ភិស្សត្តិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិករហិ តុន្ទោ ភគវា

សិក្សថា អញ្ជើងពិចារណារឿយ ។ ដោយកិរិយាលះបដិទិស្សសេចក្តី
 ច្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចូល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាចានស្សតិសមាធិ
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាង
 នេះ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ទុក្ខមផង ជាធម៌មិនប្រឡូកប្រឡូតិជាធម៌
 ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅទាំងមកនូវសេចក្តីសុខផង តែធីញ្ញាផង
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យ
 ស្ងប់ទៅ ដោយទំនងវិសមគួរ ។

(១៧៧) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងគ្រានោះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកភិក្ខុផ្តាច់បដិវិកខ្លះដោយខ្លួនឯងខ្លះ
 ផ្តាសុំតាមឲ្យផ្តាច់បដិវិកទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិគលល្លាភិហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើង
 សូមអន្ទរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បដិវិកពួកយើងចុះ បាត្រនឹងចំរើនទាំងនេះនឹងបាន
 ជាបស្សអ្នក (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលថា
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ

បារាណស្ទ តតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិទាំង

អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ អនុលោមិកំ
 អប្បដិវ្រប់ំ អស្សាមណាគំ អកប្បិយំ អគរណីយំ
 កងំ ហិ ធាម តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនាបិ
 អត្តានំ ជីវិតា វោរោមេស្សន្តិ អញ្ញាមញ្ញាបិ ជីវិតា
 វោរោមេស្សន្តិ មិគលណ្ឌិកំបិ សមណកុត្តកំ ឧប-
 សង្កមិត្តា ឃីវ វត្តន្តិ សាធុ ធា អាវុសោ ជីវិតា
 វោរោមេហិ ឥទំ តេ បត្តិឃីវ កវិស្សតិ ធនំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃីវត្ថុ បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោបទ
 ភិក្ខុ សញ្ញត្ត មនុស្សវត្តហំ ជីវិតា វោរោមេយ្យ
 សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ អយម្បិ ចារាជិ-
 កោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។ ឃីវត្ថុទំ កកវតា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៨០] តេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ឧទាសកោ ភិលាធា ហោតិ ។ តស្ស បដាបតិ
 អភិវ្រចា ហោតិ ទស្សនីយា ចាសាទិកា

បារាណស្ទ សិក្ខាបទទី ៣ ទំទានប្បវត្តិអនុប្បញ្ញត្តិ

ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើ
 ហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណ
 មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជា
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅផ្តាច់បង្កើតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្លាស់គ្នាឲ្យផ្តាច់ជីវិត
 ទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក
 ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់
 បង្កើតពួកយើងចុះ បាទ្រង់ចីវរនេះទើបបានជារបស់អ្នក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អំពើនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្នុងផ្តាច់បង្កើតកាយ
 របស់មនុស្សឲ្យឃ្នាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វន្តិរកត្រឺនិស្ស្រាវុធ (ឲ្យគេ
 សម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ភិក្ខុនេះឯងហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ទ
 រកសំវេសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៨០] សម័យនោះឯង មានទុបាសកម្នាក់មានជម្ងឺ ។ ប្រពន្ធ
 របស់ទុបាសកនោះ មានរូបល្អស្រស់បស់មុខគួរឲ្យគយគន់ជាទីនាំមកនូវ

ធាតុត្រិយា ភិក្ខុ តស្ស ឥត្តិយា បដិពទ្ធិត្តា ហោត្តិ ។
 អថទោ ធាតុត្រិយាធំ ភិក្ខុធំ ឯតទហោសំ សថ ទោ
 សោ អាវុសោ ឧចាសកោ ជីវិស្សតិ ឯ មយំ តំ ឥត្តិ
 លភិស្សម ហន្ត មយំ អាវុសោ តស្ស ឧចាសកស្ស
 បរណវណ្ណំ សំវណ្ណមាតិ ។ អថទោ ធាតុត្រិយា ភិក្ខុ
 យេន សោ ឧចាសកោ តេនុបសម្ព័ន្ធិសុ ឧបសម្ព័ន្ធិត្វា
 តំ ឧចាសកំ ឯតទភេត្តំ ត្វំ ទោសិ ឧចាសក
 កតកល្យាណោ កតកុសលោ កតកិរុត្តាណោ
 អកតថាថោ អកតលុទ្ធា អកតកត្វិសោ កតំ
 តយា កល្យាណំ អកតំ តយា ចាបំ កិ
 តុយ្ហំមិធា ចាបកេន ឧដ្ឋិវិតេន មតទ្ធត្ថ ជីវិតា
 សេយ្យោ ឥតោ ត្វំ កាលកតោ កាយស្ស
 ភេទា បរិ មរណា សុតតិ សត្តំ លោកំ ឧប-
 បដ្ឋិស្សសិ តត្ថ ទិព្វេហិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ
 សមប្បតោ សមម្ពិក្ខុតោ បរិចារស្សសិ ។ អថទោ

សេចក្តីជ្រះថ្លា ។ ពួកធាតុត្រិយភិក្ខុមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធជំពោះស្រីនោះ ។
 ត្រាវនោះ សេចក្តីបរិវិតក្តុនេះបានមានដល់ពួកធាតុត្រិយភិក្ខុដូច្នោះថា ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ បើទុក្ខនោះនឹងរស់នៅ ពួកយើងមុខជាមិន
 បានស្រីនោះទេ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើង (នាំគ្នា)
 ពណ៌នាគុណវៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ទុក្ខនោះ ។ ត្រាវនោះឯង ពួក
 ធាតុត្រិយភិក្ខុនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីដែលទុក្ខនោះនៅ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទុក្ខនោះថា ម្នាលទុក្ខ អ្នកឯងបាន
 ធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើកម្មជាត្រៀង
 ការពារក៏យូររួចអស់ហើយ អ្នកឯងមិនដែលធ្វើបាប មិនដែលធ្វើអំពើលា-
 បក មិនដែលធ្វើអំពើកក់ អំពើល្អអ្នកបានធ្វើហើយ បាបអ្នកមិនធ្លាប់
 ធ្វើឡើយ អ្នកឯងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតកក់លាមកនេះ អ្នក
 ស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អ្នកធ្វើកាលកិរិយារំលាងខ្លួនស្លាប់ចាក
 មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌
 អ្នកនឹងបានវត្តស្តាប់ស្តល់ (នឹងបានឲ្យស្រីអប្បរទាំងឡាយ) បម្រើ
 ដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ ត្រាវនោះឯង

បារាណិក ល្អ សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

សោ ឧបាសកោ សង្ខំ ទោ អយ្យា អាហំសុ
 អហត្ថិ កតកល្យាណោ កតកុសលោ កត-
 ក្សត្តាណោ អកតទាហោ អកតលុទ្ធា អកត-
 កំពូសោ កតំ មយា កល្យាណំ អកតំ
 មយា ចាបំ កី មយ្ហិមិទា ចាបកេន ធុដ្ឋិវិតន
 មតំ មេ ជីវិតា សេយ្យោ ឥតោ អហំ កាលកតោ
 កាយស្ស ភេទា បរំ បរណា សុគតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបបដ្ឋិស្សាមិ តត្ថ ធិត្វេហិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ
 សមប្បតោ សមដ្ឋិត្វតោ បរិចារេស្សមីតិ ។ សោ
 អសប្បយាទិ ចេវ កោជនាទិ កុញ្ញិ អសប្ប-
 យាទិ ច ខានទិយាទិ ខានិ អសប្បយាទិ ច
 សាយទិយាទិ សាយិ អសប្បយាទិ ច ចានាទិ
 បិវិ ។ តស្ស អសប្បយាទិ ចេវ កោជនាទិ កុញ្ញ-
 តោ អសប្បយាទិ ច ខានទិយាទិ ខានតោ

បារាណិក ល្អ សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

ឧបាសកនោះគិតថា លោកខ្លាស់ទាំងឡាយនិយាយ (នេះ) ពិត
 ណាស់ ដ្បិតខ្លួនអញជាមនុស្សបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសល
 មកហើយ បានធ្វើវិធីការពារក៏យ (ក្នុងអបាយកូមិ) ហើយ បាប
 អញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើអាក្រក់ក៏អញមិនដែលធ្វើ មិនធ្លាប់ធ្វើ
 អំពើអាក្រក់សោះ អំពើប្រពៃអញបានធ្វើហើយ បាបអញមិនធ្លាប់ធ្វើ
 ឡើយ អញមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អញ
 ធ្លាប់ទៅប្រសើរជាងសេនៅ អញធ្វើកាលកិរិយារំលាងខ្លួនស្លាប់ចាក
 មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬ ស្ថាន
 សួគ៌ិ អញមុខជាខឹងបានតែស្តាប់ស្តាប់ (ឲ្យស្រឡាញ់អប្បរទាំងឡាយ)
 បម្រើដោយតាមគុណទាំង ៥ ដែលជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌ិនោះ ។ ឧបាសក
 នោះបរិភោគភោជនទាំងឡាយដែលមិនសប្បាយ (គឺអាហារដែលស្ងួត
 ចាំឲ្យកើតរោគ) ទំពាស្មីតខាទន័យ (គ្រឿងទំពា) ដែលមិនសប្បាយ
 ផង ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់តែវត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់ដែលមិនសប្បាយផង ផឹក
 ទឹកដែលមិនសប្បាយផង ។ កាលឧបាសកនោះបរិភោគភោជនដែល
 មិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង កាលទំពាស្មីតខាទន័យវត្ថុដែលមិនសប្បាយផង

អសប្បយានិ ច សាយនិយានិ សាយតោ អសប្ប-
 យានិ ច ចានានិ បិវតោ ខរោ អាតានោ
 ឧប្បន្និ ។ សោ តេនេវ អាតានេន កាលម-
 កាសិ ។ តស្ស បជាបតិ ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ
 វិចារេតិ អលន្និនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ធុស្សីលា មុសាវាទិនោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិនោ
 សមចារិនោ ព្រហ្មចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ
 កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សា-
 មញ្ញា អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ មេ សាមិកស្ស
 មណាវណំ សំវណ្ណសុំ ឥមេហិ មេ សាមិកោ មារិតោ-
 តិ ។ អញ្ញាបិ មធុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេតិ

កាលជញ្ញាបដញ្ញកំភុស្រ្តិមាបដញ្ញាបដញ្ញកំមិទសប្បយផង ធិកទិកវដល
 មិទសប្បយផង អាតានេវក្រៀវក្រាគីកតឡើង ។ ឧបាសកនោះកំធ្វើកាល
 ភិរយាស្តាប់ទៅដោយអាតានេវនោះឯង ។ ទើបប្រពន្ធរបស់ឧបាសកនោះ
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្រ
 ជាបុគ្គលឥតខ្ចាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រក្រតីពោលពាក្យមុសា
 ពួកសមណៈទាំងនេះនឹងប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរៀប
 រយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ជាអ្នកពោលពាក្យសត្យ ជាអ្នកមាន
 សីល ជាអ្នកមានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន ភាពសមណៈរបស់ភិក្ខុទាំង
 នេះគ្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ភិក្ខុទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ
 វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា
 ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា សមណៈទាំងនេះ
 ប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញ-
 គុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងប់
 ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺ សមណៈទាំងនេះសម្ងាប់ហើយ ។
 ទាំងពួកមនុស្សឯទៀតក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា សមណៈ

បារាណស្ថ គតិយសំព្វបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិទី១៦

អលដ្ឋិដោ ឥមេ សមណា សក្យត្ថុតិយា ទុស្សីលា
 មុសាវាដិដោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិដោ សមចារិដោ
 ព្រហ្មចារិដោ សច្ចវាដិដោ សីលវដ្ឋោ កល្យាណធម្មា
 បដិដាវិស្សន្តំ នត្ថិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នត្ថិ ឥមេសំ
 ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបកតា
 ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ ទុចា-
 សកស្ស មរណវដ្ឋានំ សំវដ្ឋានសុំ ឥមេហិ ទុចាសកោ
 ហារិតាតិ ។ អស្សោសុំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
 ទុដ្ឋាយន្តានំ ច័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ
 ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ
 កេដំ ហិ នាម ធម្មតិយា ភិក្ខុ ទុចាសកស្ស
 មរណវដ្ឋានំ សំវដ្ឋានស្សន្តិទិ ។ អថចោ តេ
 ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភេចេសុំ ។ បេ ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទ ទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

ពួកនេះជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សឥន្ទ្រសីល ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល
 ពោលគឺពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ ប្រព្រឹត្តកមសា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ពោលពាក្យសច្ច មាន
 សីល មានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះក៏គ្មាន
 ទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញ-
 គុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ
 នឹងមានមកពីណា ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ
 ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈ
 ទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ទុបាសក ទុបាសកដែល
 ស្លាប់ពីព្រោះតែសមណៈទាំងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
 ពួកនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កប់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្កប់ថា ហេតុម្តេចបានជា ពួកធម្មតិយភិក្ខុទៅ ពណ៌នា
 គុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ទុបាសក (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ បានក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។

សច្ចំ កិរិ ឥន្ទ្រេ កិក្ខុវេ ឧបាសកស្ស មរណាវណ្ណំ
 សំវណ្ណោជាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ តុន្តោ កកវា
 អនុធូរិកំ មោយបុរិសា អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈរូបំ
 អស្សមណកំ អកប្បយំ អករណីយំ កថំ ហិ ធាម
 ឥន្ទ្រេ មោយបុរិសា ឧបាសកស្ស មរណាវណ្ណំ សំ
 វណ្ណោស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសា-
 នាយ ។ បេ ។ វិវា បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ
 ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន កិក្ខុ សត្វុច្ច មនុស្សវិក្កហំ
 ជីវិតា វេហេបេយ្យ សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ
 មរណាវណ្ណំ វា សំវណ្ណោយ្យ មរណាយ វា សមាទេយ្យ
 អម្ពោ បុរិស កី ឥយ្ហិមិធា ចាបកេន ឧទ្ទិវិនេន
 មតទ្កេ ជីវិតា សេយ្យុតិ ឥតំចិត្តមនោ ចិត្តបេដ្ឋប្បោ

ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកថា អ្នកទាំង
 ឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព័តមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានជោគជ័យនិរៀលថា ម្ចាស់មោយបុរិសទាំងឡាយ (អំពើដែល
 អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើហើយនេះ) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប
 មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោយ-
 បុរិសទាំងឡាយ ហេតុម្តេច បានជាអ្នកទាំងឡាយទៅពណ៌នាគុណនៃ
 សេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោយបុរិសទាំងឡាយ អំពើ
 នេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយក្លែងធ្លាប់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យយូរគេចាកជីវិតក្តី ទោះបី
 ស្វែងរកគ្រឿងសង្ក្រាន្ត (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌-
 នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ថា នៃបុរិស
 ដ៏ចម្រើន អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតពេក្រំលាមកនេះ អ្នកស្លាប់
 ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ (ភិក្ខុ) មានចិត្តគិតដូច្នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុង

ពាក្យពណ៌ គតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

អនេកបរិយាយេន មរណវណ្ណំ វា សំវណ្ណោយ្យ
មរណាយ វា សមាទមេយ្យ អយម្យ ចារាជិកោ
ហោតិ អសំវសោតិ ។

[១៨១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អធិប្បនោ
ភិក្ខុតិ ។ សញ្ញាតិ ជាទន្លោ សញ្ញាទន្លោ ចេច្ច
អភិវត្តិតា វិត្តិមោ ។ មនុស្សវិក្កហោ ធាម យំ
មាតុក្កុច្ឆិស្មី បឋមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បឋមំ វិញ្ញាណំ
ចាតុក្កតំ យាវ មរណកាលា ឯត្តន្តរេ ឯសោ មនុស្ស-
វិក្កហោ ធាម ។ ជីវិតា វេរោមេយ្យតិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧបច្ឆិទ្ធតិ ឧបរោទតិ សន្តតិ វិកោមេតិ ។ សន្ត-
ហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យតិ អសី វា សត្តិ វា
កេណ្ឌិ វា សូលំ វា លុក្ខ្យំ វា ចាសាណំ វា
សន្តំ វា វិសំ វា វន្តិ វា ។

[១៨២] មរណវណ្ណំ សំវណ្ណោយ្យតិ ជីវិតេ
អាទិទំ ទស្សតិ មរណោ វណ្ណំ កណាតិ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ

ចិត្តដូច្នោះ គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងប់ ឬគប្បីណែនាំដើម្បីសេចក្តី
ស្ងប់ដោយអនេកបរិយាយ ភិក្ខុនេះក្តី ហៅថាត្រូវអាបត្តិបាណ៌ក មិន
មានសំវសោឡើយ ។

[១៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ក្នុងបេយ្យាលទាំងពីរ មាន
សេចក្តីអធិប្បាយដូចក្នុងបាណ៌កកណ្ឌទី ១) ។ ត្រង់បទថា ក្រុង (នោះ)
គឺដឹងថាកំច្បាស់ហើយក្រុងសម្លាប់ ។ ដែលហៅថា រាងកាយនៃមនុស្ស
(នោះ) គឺបឋមចិត្តណាដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែល
កើតឡើងប្រាកដហើយក្នុងផ្នែកនៃមាតាដកបដល់ពេលស្ងប់ ក្នុងរាងកាយ
ប៉ុណ្ណោះ នេះឯងហៅថារាងកាយរបស់មនុស្ស ។ ត្រង់ពាក្យថា ផ្តាច់បដ
ចាកជីវិត គឺចូលទៅផ្តាច់បដ ញ៉ាំងឥន្ទ្រិយគឺជីវិតឲ្យរលត់ទៅ គឺថាញ៉ាំង
សន្តតិ (វៀរតនៃចិត្ត) ឲ្យកំរើក ។ ត្រង់ពាក្យថា ពោះបីស្វែងរកគ្រឿង
សាស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គឺគប្បី
ស្វែងរកដាំក្តី លំពែងក្តី ច្បូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទូងក្តី ថ្មក្តី កាំបិតក្តី
ថ្នាំពិសក្តី វៀក្តី ។

[១៨២] ត្រង់ពាក្យថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងប់ក្តី សេចក្តីថា
សំដែងពោសក្នុងកិរិយារសំទៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្ងប់ ។

[១៨៣] មរណាយ វា សមាធិមេយ្យាតិ សត្តិ
វា អាហារ វិសំ វា ខាន វដ្ឋយា វា ទុក្ខដ្ឋិតា
កាលំ ករោហិតំ ។

[១៨៤] អម្ពោ បុរិសាតិ អាសមនាធិវចនមេតំ
អម្ពោបុរិសាតិ^(១) ។ កំ តុយ្ហិមំនា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិតេន
មតន្តេ ជីវិតំ សេយ្យាតិ ចាបកំ នាម ជីវិតំ
អន្ធានំ ជីវិតំ ទុច្ចាទាយ ទលិទ្ធានំ ជីវិតំ ចាបកំ
សតេនាទំ ជីវិតំ ទុច្ចាទាយ អតេនាទំ ជីវិតំ ចាបកំ
នេវាទំ ជីវិតំ ទុច្ចាទាយ មទុស្សាទំ ជីវិតំ ចាបកំ ។
ទុដ្ឋិវិតំ នាម ហត្ថច្ឆិទ្ធស្ស ចាទច្ឆិទ្ធស្ស ហត្ថចាទច្ឆិទ្ធស្ស
កណ្ណច្ឆិទ្ធស្ស នាសច្ឆិទ្ធស្ស កណ្ណនាសច្ឆិទ្ធស្ស ។ កំ
វមំនា ច ចាបកេន វមំនា ច ទុដ្ឋិវិតេន មតន្តេ

១ ទេសុ ក្ក្តោច្ឆេតេសុ វមំ វចនំ ៥ បញ្ញាយតិ ។

[១៨៣] ត្រង់ពាក្យថា និយាយវណ្ណានាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ក្តី
សេចក្តីថា និយាយវណ្ណានាំថា អ្នកចូរនាំត្រៀងសស្ត្រាមកក្តី ថាអ្នក
ចូរស្តីប្រាប់សក្តី ថាអ្នកចូរចងវិគដោយវ័ទ្ធុហើយ ធ្វើមរណកាលទៅក្តី
(យ៉ាងនេះហៅថា និយាយវណ្ណានាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់) ។

[១៨៤] ត្រង់ពាក្យថា នៃបុរសដ៏ចំរើន (នេះ) ជាឈ្មោះនៃពាក្យ
អាសមន (ពាក្យសម្រាប់ហៅរក)ថា ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ។ ត្រង់ពាក្យថា
អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតពាក្យនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរ
ជាងកិរិយាសំនៅ មានអធិប្បាយថា ជីវិតរបស់តួកមនុស្សកំសត់បើធៀប
ផ្ទុំមន្តិជីវិតរបស់តួកមនុស្សកស្តម្ភ (កំឃើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិត
របស់តួកមនុស្សឥតទ្រព្យបើធៀបផ្ទុំមន្តិជីវិតរបស់តួកមនុស្សមានទ្រព្យ
(កំឃើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិតរបស់មនុស្សទាំងឡាយ បើធៀបផ្ទុំម
ន្តិជីវិតរបស់ទេវតាទាំងឡាយ (កំឃើញថា) ជាជីវិតលាមក (យ៉ាង
នេះ) ហៅថា ជីវិតលាមក ។ ជីវិតរបស់មនុស្សដាច់ដៃ ដាច់ជើង ដាច់
ទាំងវែងទាំងជើង មនុស្សដាច់ត្រចៀក មនុស្សដាច់ច្រមុះ មនុស្សដាច់
ទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ (ទាំងនេះ) ហៅថា ជីវិតពាក្យ ។ អ្នកមាន
ប្រយោជន៍អ្វីនឹងជីវិតដ៏លាមកនេះ នឹងជីវិតដ៏ពាក្យនេះ អ្នកស្លាប់ទៅ

ជីវិតា សេយ្យោ ។ ឥតិច្ឆតមនោតិ យំ ចិត្តំ តំ
 មនោ យំ មនោ តំ ចិត្តំ ។ ចិត្តសន្តិប្បោតិ មរណ-
 សញ្ញា មរណចេតនោ មរណាចិប្បាយោ ។ អនេតិ-
 បរិយាយេនាតិ ឧត្តារិចេហិ អាតារេហិ ។ មរណវណ្ណំ
 វា សំវណ្ណយ្យាតិ ជីវិតេ អាទីនំ ទស្សេតិ មរណោ
 វណ្ណំ កណាតិ ឥតោ ត្វំ កាលកតោ កាយស្ស
 កេនា បរិ មរណា សុគតិ សត្តំ លោកំ ឧប-
 បដ្ឋិស្សសិ តត្ត ទិព្វេហិ បញ្ចហិ កាមតុណេហិ
 សមប្បុតោ សមម្ពិក្ខតោ បរិចារេស្សសីតិ ។

[១៨៥] មរណាយ វា សមាទបេយ្យាតិ សត្តំ វា
 អាហារ វិសំ វា ខាទ វន្តយោ វា ឧត្តទ្ធិត្វា កាលំ
 ករេហិ សោត្តោ វា នរេតេ វា បចារេតេ វា បបតាតិ ។

[១៨៦] អយម្បិទិ បុរិមេ ឧបាទា-
 យ វុច្ឆតិ ។ បារាជិតោ ហោតិទិ

ប្រសើរជាងសេដ្ឋី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តតិច្ឆដូច្នោះ សេចក្តីថា ធម្ម-
 ជាតណា ជាចិត្ត ធម្មជាតនោះជាមនោ ធម្មជាតណា ជាមនោ ធម្មជាតនោះ
 គឺចិត្ត ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នោះ សេចក្តីថា មាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ មានចេតនាចង់ឲ្យស្លាប់ មានសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងចង់ឲ្យស្លាប់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនេកបរិយាយ គឺដោយ
 អាការចាំនិទ្យាយខ្ពស់នឹងខាប (ដោយទុបាយច្រើនយ៉ាង) ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ពណិនាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី អធិប្បាយថា កិច្ចសំដែងទោសក្នុង
 ការសេដ្ឋី ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្លាប់ទៅដូច្នោះថា អ្នកស្លាប់អំពី
 លោកនេះ គឺអ្នកវាលនិទ្ធិស្លាប់ទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្ស
 សុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្លែតស្តាប់ស្តាប់ (ឲ្យស្រឡាញ់ចាំនិ-
 ទ្យាយ) បម្រើដោយកាមគុណចាំនិ ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។

[១៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ប្តូរនិយាយវិណាណំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់
 សេចក្តីថា (និយាយដឹកនាំ) ថាអ្នកចូរនាំគ្រឿងស្រាមកក្តី អ្នកចូរស៊ី
 ប្តាំពិសក្តី អ្នកចូរចង់រឹតដោយខ្សែហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅក្តី អ្នកចូរ
 លោតទម្លាក់ទៅក្នុងបឹងក្តី អណ្តូងក្តី ជ្រោះក្តី ។

[១៨៦] ត្រង់ពាក្យថា កិច្ចនេះក្តី មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចខាងដើម
 (ត្រង់បារាជកកណ្តទី ១) ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជក អធិប្បាយ

សេយ្យជាមិ ឆាម បុត្តសិលា ទ្វេតា កិញ្ញា អប្បដិ-
 សន្និកា ហោតិ ឯវេយ្យេ កិក្កុ សញ្ញុ មនុស្សវិក្កហំ
 ជីវិតា វេរោមេត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្ស
 បុត្តិយោ តេន វុត្តតិ ចារាជិកោ ហោតិ ។
 អសំវសោតិ សំវសោ ឆាម ឯតកក្ខំ ឯតុទ្កេសោ
 សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវសោ ឆាម សោ តេន
 សន្និ ឆត្តិ តេន វុត្តតិ អសំវសោតិ ។

(១៨៧) សាមំ អធិដ្ឋាយ ទូតេន ទូតបរម្បរាជ
 វិសត្តិយេន ទូតេន គតប្បច្ចាតតេន ទូតេន អរហោ-
 រហោសញ្ញិ រហោ អរហោសញ្ញិ អរហោ អរហោ-
 សញ្ញិ រហោ រហោសញ្ញិ កាយេន សំវណ្ណាតិ
 វាចាយ សំវណ្ណាតិ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណាតិ
 ទូតេន សំវណ្ណាតិ លេខាយ សំវណ្ណាតិ ឱចាតំ
 អបស្សនំ ឱចនិក្ខមនំ កេសន្និ វុត្តមហារោ

ថា ឬក្រាស់បែកជាពីរចំណែក ជាវត្ថុភ្ជាប់គ្នាមិនបានទៀតយ៉ាងណាមិញ
 ក៏ក្នុងក្នុងដាច់បង្កើនកាយរបស់មនុស្សឲ្យចាកជីវិត មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាសក្យបុត្រ មានទមមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 ហៅថា ត្រូវភាបត្តិបារាជិក ។ ត្រង់ពាក្យថា រកសំវសគ្មាន សេចក្តី
 ថា កម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយគ្នា សិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថាមាន
 សំវស ក៏ក្នុងនោះគ្មានសំវសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា
 រកសំវសគ្មាន ។

(១៨៧) កិក្កុស្ថិតនៅក្នុងទីជិត (តាំងចិត្តនឹងសម្លាប់មនុស្ស) ដោយ
 ខ្លួនឯង ដោយប្រិបម្រិ ដោយប្រិបម្រិត ។ គ្នា ដោយបម្រិទៅធ្វើការ
 ទុសសន្តិក ដោយបម្រិទៅហើយគ្រឡប់មកវិញ ក៏ក្នុងទីមិនកំបាំង
 សំគាល់ថាកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីមិន
 កំបាំង សំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់ថាកំបាំង កិក្កុពណិទា
 (សេចក្តីស្លាប់) ដោយកាយ ពណិទាដោយវាចា ពណិទាដោយកាយ
 នឹងវាចា ពណិទាដោយប្រិបម្រិ ពណិទាដោយចារិកអក្សរ ដឹក
 រណ្តៅ ធ្វើបរិស្ថិត បង្កប់ចម្រើន ឲ្យកេសដ្ឋៈ សម្លាប់ដោយរូប សម្លាប់

សទ្ធិបហារោ គទ្ធិបហារោ វស្សបហារោ ដោដ្ឋត្ថបហារោ
ធម្មបហារោ អាចិក្ខុនា អនុសាសនី សង្កេតកម្ម
និមិត្តកម្មន្តិ ។

[១៨៨] សាមន្តិ សយំ ហនតិ កាយេន វា
កាយប្បដិទ្ធន វា ជិស្សតិយេន វា ។ អនិដ្ឋាយាតិ
អនិដ្ឋហិត្វា អាណាថេតិ វរំ វិជ្ជិ វរំ បហា វរំ
យាតេហិតិ ។

[១៨៩] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាថេតិ វត្តន្ទាមំ ជីវិតា
វោរោថេហិតិ អាថត្តំ ទុក្កដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញា
មាណោ តំ ជីវិតា វោរោថេតិ អាថត្តំ ទុក្កន្ទំ ចារា-
ជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាថេតិ វត្តន្ទាមំ ជីវិតា
វោរោថេហិតិ អាថត្តំ ទុក្កដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញាមាណោ
អញ្ញំ ជីវិតា វោរោថេតិ មូលដ្ឋស្ស អនាថត្តំ វជិតស្ស
អាថត្តំ ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាថេតិ

ដោយសម្លេង សម្លាប់ដោយភ្នែក សម្លាប់ដោយវាស សម្លាប់ដោយ
សម្ពុស្ស សម្លាប់ដោយធម៌ បង្កាប់ឲ្យស្លាប់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់
ធ្វើសន្តតកម្ម ធ្វើនិមិត្តកម្ម ។

[១៨៨] ត្រង់ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺភិក្ខុសម្លាប់ (គេ) ខ្លួន
ឯង ដោយកាយក្តី ដោយអារុតវដលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយគ្រឿង
ប្រយោលក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា បិតនៅក្នុងទីជិត សេចក្តីថា បិតនៅ
(ក្នុងទីជិត) ក៏បង្កាប់ថា អ្នកចូរចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូរប្រហារយ៉ាងនេះ
អ្នកចូរសម្លាប់យ៉ាងនេះ ។

[១៨៩] ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផងគ្នា ថា លោកចូរផ្តាច់បង្កំជីវិតមនុស្ស
ឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្កាប់នោះចំណាំ
មនុស្សនោះបាន ហើយផ្តាច់បង្កំជីវិតមនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិបាវជិតទាំង
ពីររូប ។ ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផងគ្នា ថា លោកចូរផ្តាច់បង្កំជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ
ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្កាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប៉ុន្តែ)
ទៅផ្តាច់បង្កំជីវិតមនុស្សដទៃទៀត ភិក្ខុអ្នកបង្កាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុ
អ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាវជិត ។ ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង្កំ

ឥត្តន្ទាមំ ដីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ តំ ដីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ
 ឥត្តន្ទាមំ ដីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ អញ្ញំ ដីវិតា
 វោរោមេហិតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ វេទកស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៧០] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ចារទ
 ឥត្តន្ទាមោ ឥត្តន្ទាមស្ស ចារទតុ ឥត្តន្ទាមោ ឥត្តន្ទាមំ
 ដីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ ឥត្តស្ស
 អាណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វេទកោ បដិក្កន្ធាតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាបត្តិ មូលដ្ឋស្ស ។ សោ តំ ដីវិតា
 វោរោមេហិតិ អាបត្តិ សទ្ធិសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ចារទ ឥត្តន្ទាមោ

ដីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំ-
 ណាំមនុស្សដទៃវិញ (ប៉ុន្តែ) ទៅផ្តាច់បង់ដីវិតមនុស្សនោះ (គឺមនុស្ស
 ដែលអ្នកប្រើប្រាស់សម្រាប់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាវជិតទាំងពីររូប ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សដទៃវិញ (លុះវេលា) ទៅ
 ផ្តាច់បង់ ។ ដីវិតមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើទុសបង្គាប់ដូច្នោះ) ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់ត្រូវអាបត្តិបាវជិត ។

[១៧០] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា^(១) លោកចូរប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរផ្តាច់បង់ដីវិត
 ទុក្ខលឈ្មោះនេះដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅ
 ប្រាប់អ្នកដទៃវិញ (ដូច្នោះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់
 ទទួលបង្គាប់ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិច្បងច្បយ ។ លុះភិក្ខុអ្នកសម្រាប់
 បានផ្តាច់បង់ដីវិតទុក្ខលនោះសម្រេចត្រូវអាបត្តិបាវជិតគ្រប់ទាំងបួនរូប ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអាចារ្យ ប្រើភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធវត្តិ ឲ្យទៅប្រាប់ភិក្ខុ
 ឈ្មោះធម្មវត្តិឲ្យប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះសង្ករវត្តិ ឲ្យទៅសម្រាប់មនុស្សឈ្មោះនេះ ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សនោះឈ្មោះអ្វី ក៏ចេញឈ្មោះនោះផង ។

ឥន្ទ្រញាមស្ស ចាវទតុ ឥន្ទ្រញាមោ ឥន្ទ្រញាមំ ជីវិតា វេរោ-
បេត្តតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ អញ្ញំ អាណាបេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វេរោ បដិក្កណាតំ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ ជីវិតា វេរោបេតិ មូលដ្ឋស្ស
អនាបត្តិ អាណាបកស្ស ច វេរោស្ស ច អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

[១៧០] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥន្ទ្រញាមំ ជីវិតា
វេរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ កុញ្ញ បុណ្ណ
បច្ឆាគច្ឆតំ ធាហំ សក្កោមិ តំ ជីវិតា វេរោបេតិ ។
សោ បុណ្ណ អាណាបេតិ យនា សក្កោសិ តនា តំ
ជីវិតា វេរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ
ជីវិតា វេរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ចារាជិកស្ស ។

[១៧២] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥន្ទ្រញាមំ ជីវិតា
វេរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ អាណា-
បេតិ វិប្បដិសារី ន សាវេតិ មា យាតេហិតិ ។ សោ

ទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅផ្តាច់បដិវិភបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅបង្គាប់ភិក្ខុដទៀត
វិញ (ធ្វើទូសបង្គាប់ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ទទួលបង្គាប់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះ បានផ្តាច់បដិវិភបុគ្គលនោះ
សម្រេច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាណសិក
ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ និងភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ ។

[១៧១] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនោះថា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិភបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រ-
ឡប់មកប្រាប់វិញថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងផ្តាច់បដិវិភបុគ្គលនោះទេ ។ ភិក្ខុ
នោះបង្គាប់ទៀតថា លោកអាចវេលាណា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិភ
គេវេលានោះចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះភិក្ខុអ្នកទទួល
បង្គាប់នោះ បានផ្តាច់បដិវិភបុគ្គលនោះសម្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាណសិក
ទាំងពីររូប ។

[១៧២] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនោះថា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិភបុគ្គល
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះលុះបង្គាប់ភិក្ខុផងនោះ
ហើយ ក៏ស្រាប់តែគេសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយត្រាយ) តែនឹងបាន
ប្រាប់ឲ្យដឹងថា លោកកុំទៅសម្លាប់ដូច្នោះក៏ទេ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់

តំ ជីវិតា វេរោមេតិ អាមត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 ជីវិតា វេរោមេហិតិ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។ សោ
 អាណាមេត្វា វិប្បជិសារី សាវេតិ មា យានេហិតិ ។
 សោ អាណាត្តោ អហំ តយាតិ តំ ជីវិតា វេរោមេតិ
 មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តិ វធិកស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ ជីវិតា វេរោមេហិតិ
 អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។ សោ អាណាមេត្វា វិប្បជិសារី
 សាវេតិ មា យានេហិតិ ។ សោ សាធូតិ ឱមតិ
 ឧភិដ្ឋំ អនាមត្តិ ។

[១៧៣] អរហោ រហោសញ្ញិ ឧល្លមតិ អរហោ
 ឥត្តន្ទាមោ ហានោ អស្សតិ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 រហោ អរហោសញ្ញិ ឧល្លមតិ អរហោ ឥត្តន្ទាមោ
 ហានោ អស្សតិ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អរហោ
 អរហោសញ្ញិ ឧល្លមតិ អរហោ ឥត្តន្ទាមោ ហានោ អស្សតិ

លុះផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាមត្តិបាណជិតទាំងពីររូប ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ
 ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ (តែ) ភិក្ខុនោះលុះបង្គាប់ហើយក៏ស្រាប់តែកើត
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅ
 សម្លាប់ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះអាងថា លោកបង្គាប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្តាច់ជីវិត
 បុគ្គលនោះទៅ (យ៉ាងនេះ) ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម្បីមិនត្រូវអាមត្តិទេ ត្រូវអាមត្តិ
 បាណជិតតែអ្នកសម្លាប់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់ជីវិត
 បុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ លុះភិក្ខុនោះបង្គាប់ហើយក៏
 កើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំ
 ទៅសម្លាប់ឡើយ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះទទួលថា សាធុ ហើយឈប់វិញ
 (ដូច្នោះ) មិនត្រូវអាមត្តិទាំងពីររូប ។

[១៧៣] ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ថាទីស្ងាត់ ទើបពោលថា
 ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះអញត្រូវតែសម្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំ-
 គាល់ទីដែលស្ងាត់ថាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូម
 ឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់
 ថាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនាសទៅចុះ ដូច្នោះ

បារាណិកកណ្ត គតិយសិក្ខាបទស្ស បទភានិធិយ មរណវណ្ណតា

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ រហោ រហោសត្វិ ទុក្ខបតិ អហោ
វត្តន្តាមោ មាតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១៧២] កាយេន សំវណ្ណាតិ នាម កាយេន
វិការំ ករោតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ
យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
តាយ សំវណ្ណាជាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ ទុប្បាទេតិ
អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
វាចាយ សំវណ្ណាតិ នាម វាចាយ កណាតិ យោ ឯវំ មរតិ
សោ ធនំ វា លកតិ យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ចតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តាយ សំវណ្ណាជាយ មរិស្សាមីតិ
ទុក្ខំ វេទនំ ទុប្បាទេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណាតិ
នាម កាយេន ច វិការំ ករោតិ វាចាយ ច កណាតិ

បារាណិកកណ្ត សិក្ខាបទ ទី ៣ បទភានិធិយ អំពីពណិទានសេចក្តីស្តាប់

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលស្ងាត់ថាស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ
បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវាទានទៅចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៧២] ដែលហៅថា ពណិទានដោយកាយ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការ
ដោយកាយដូច្នោះ បុគ្គលណាស្តាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
ឬនឹងបានយសស័ក្តិ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (ភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណិទាននោះហើយ) ញ៉ាំង
ទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិរិយាពោល
ពណិទាននោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
ស្តាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណិទានដោយ
វាចា (នោះ) គឺភិក្ខុពោលដោយវាចាថា បុគ្គលណាស្តាប់យ៉ាង
នេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណិទាននោះហើយ)
ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិរិយា
ពោលពណិទាននោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើបុគ្គលនោះ)
ស្តាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណិទានដោយកាយ
នឹងវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការដោយកាយផង ពោលដោយវាចាផង

យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ យសំ
វា លកតិ សក្កំ វា កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
តាយ សំវណ្ណាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ
ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លត្វយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

[១៧៥] ទូតេន សំវណ្ណតិ ធាម ទូតស្ស សាសនំ
អាពោចេតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ
យសំ វា លកតិ សក្កំ វា កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ ទូតស្ស សាសនំ សុត្វា មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លត្វយស្ស ។ មរតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ លេខាយ សំវណ្ណតិ ធាម
លេខំ ធិន្ទតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ
យសំ វា លកតិ សក្កំ វា កច្ឆតិ អក្ករក្ករាយ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ លេខំ បស្ស៊ត្វា មរិស្សាមីតិ
ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លត្វយស្ស ។
មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ដូច្នេះថា បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបាន
យសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្ស
ស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយ
គិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិមុល្លត្វយ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៧៥] ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយប្រិបម្រឹម្រឹម (នោះ) គឺ
ភិក្ខុប្រាប់ដំណឹងដល់ប្រិម្រឹម្រឹមថា បុគ្គលណា ស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹង
បានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) បុគ្គលនោះបានស្លាប់ដំណឹងរបស់ប្រិម្រឹម ហើយគិត
ថា អញនឹងស្លាប់ ហើយក៏ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
មុល្លត្វយ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែល
ហៅថា ពណ៌នាដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺភិក្ខុទាក់អក្សរ (ជា
សេចក្តី) ថា បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ
អក្សរ ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារឹកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់
ទៅហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិមុល្លត្វយ ។
(បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៧៦] ឱទានំ នាម មនុស្សំ ទុក្ខិស្ស ឱទានំ
 ខនតំ បបតត្វា មរិស្សត្តិ អាបត្តិ ទុក្ខិស្ស^(១) ។
 បបតតេ ទុក្ខា វេទនា ទុប្បជ្ជតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ពារាជិកស្ស ។ អនោទិស្ស
 ឱទានំ ខនតំ យោ កោចិ បបតត្វា មរិស្សត្តិ
 អាបត្តិ ទុក្ខិស្ស ។ មនុស្សោ ភស្មិ បបតតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខិស្ស ។ បបតតេ ទុក្ខា វេទនា ទុប្បជ្ជតិ
 អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ពារាជិកស្ស ។
 យត្វោ វា មេសោ វា តិវច្ឆាននតមនុស្សវគ្គហោ វា
 ភស្មិ បបតតំ អាបត្តិ ទុក្ខិស្ស ។ បបតតេ ទុក្ខា
 វេទនា ទុប្បជ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្ខិស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយស្ស ។ តិវច្ឆាននតោ ភស្មិ បបតតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខិស្ស ។ បបតតេ ទុក្ខា វេទនា ទុប្បជ្ជតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខិស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឥតោ បរំ ទេពបិយចោត្តេ មនុស្សោ ភស្មិ បបតិ អាបត្តិ ទុក្ខិស្សាទិ អត្តោ វុត្តោ ។
 សោ បន សព្វចោត្តេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

[១៧៦] ដែលហៅថា រណ្តៅ (នោះ) គឺភិក្ខុជីករណ្តៅចំពោះ
 មនុស្សដោយតាំងចិត្តថា អ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នោះ (ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើអ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង
 (ដល់អ្នកនោះ) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុជីករណ្តៅមិនចំពោះ (មនុស្សឬ អមនុស្ស) ដោយគិត
 ថា ដណ្តាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នោះ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
 មនុស្សធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាល
 មនុស្សនោះធ្លាក់ទៅកើតទុក្ខវេទនាឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។
 (បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ (បើ) យក្សក្តី
 ប្រែគក្តី សត្វតិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅ
 នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើជនមានយក្សជាដើមនោះធ្លាក់ទៅ
 ហើយកើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ (បើ) ជនមានយក្សជា
 ដើមនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ (បើ) សត្វតិរច្ឆានធ្លាក់ទៅក្នុង
 រណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា
 (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) វាស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។

[១៧៧] អបស្សនំ នាម អបស្សនេ សត្តំ វា
 វេយ្យាតិ វិសេន វា មក្ខេតិ ទុក្ខលំ វា កកោតិ
 សោត្តេ វា ធរតេ វា បចាតេ វា វេយ្យាតិ ឥមិណ(១)
 បបតិគ្វា មរិស្សតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សត្តេន វា
 វិសេន វា បបតិតេន វា ទុក្ខា វេយ្យាតិ ឧប្បជ្ឈតិ
 អាបត្តិ មុល្លចូយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១៧៨] ឧបទិក្ខេបទំ នាម អសី វា សត្តំ វា
 កេណ្ឌិ វា សូលំ(២) វា លុកុឡិ វា ចាសាលំ វា សត្តំ
 វា វិសំ វា វដ្ឋិ វា ឧបទិក្ខេបតិ ឥមិណ មរិស្សតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តេន មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេយ្យាតិ
 ឧប្បទេតិ អាបត្តិ មុល្លចូយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៧៩] កេសដ្ឋំ នាម សប្បិ វា ធរិទិទំ វា
 តេលំ វា មដ្ឋំ វា ដាលាទំ វា ទេតិ ឥមំ សាយិត្វា

១ ឧបាយិកោកេ អយម្យិ បាលេ ៩ បញ្ញាយតិ ។ ២ កេសុ វុត្តោកេសុ អយម្យិ
 បាលេ ៩ បញ្ញាយតេ ។

[១៧៧] វេយ្យាតិ បវ្រ្កត (នោះ) គិក្ខុបន្តប័សស្រ្កក្ខវិ
 សម្រាប័វ្រ្កក្ខ លាបដោយថ្នាំពិសក្ខី ធ្វើឲ្យទ្រុឌទ្រាមក្ខី បន្តប័
 សស្រ្កក្ខវិគិក្ខវិ ក្ខវិអណ្ណវិ ក្ខវិជ្រោះក្ខី ដោយគិតថា មនុស្ស
 ណាមួយនឹងធ្លាក់ទៅស្លាប់ដោយគ្រឿងប្រហារនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 បើមនុស្សនោះមានទុក្ខវេទនាកើតឡើងដោយសស្រ្កក្ខី ដោយថ្នាំពិសក្ខី
 ដោយដំណើរដែលធ្លាក់ចុះទៅ (តាមធម្មតា) ក្តី គិក្ខុត្រូវអាបត្តិមុល្លចូយ ។
 បើមនុស្សនោះស្លាប់ គិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៧៨] វេយ្យាតិ បន្តប័ចម្រិស (នោះ) គិក្ខុបន្តប័វាវិ
 លំពិសក្ខី ច្យុក្ខក្ខី ឈើស្រួចក្ខី អន្ទិក្ខី ថ្មក្ខី កាំបិតក្ខី ថ្នាំពិសក្ខី
 វៃក្ខី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានជាវដើមនេះ
 (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាកើត
 ឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានជាវដើមនោះ គិក្ខុត្រូវ
 អាបត្តិមុល្លចូយ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ គិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៧៩] វេយ្យាតិ កេសដ្ឋៈ (នោះ) គិក្ខុឲ្យសប្បិក្ខី នវិក្ខិ
 ប្រិក្ខី ទិក្ខុយ្យក្ខី ស្ករអំពៅក្ខី(៤) ដោយគិតថា មនុស្សដែលជញ្ជក់

០ អន្ទិក្ខិ ពន្យល់សេចក្តីថា វិក្ខុឲ្យកេសដ្ឋៈមានសប្បិក្ខិដើម ដល់វិក្ខុដែលមានជម្ងឺ
 ដោយមានបំណងថា តែងចាំទៅដំណាប់ស្លាប់ ។

មរិស្សតិភិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ សាយិភេ ទុក្ខា
វេទនា ទុប្បដ្ឋតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។ មរិភិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

(២០០) រូបបហារោ នាម អមនាបិកំ រូបំ ទុបសំ-

ហារតិ ភយានកំ កេរំ វេមំ បស្សិត្វា ទុត្តសត្វា
មរិស្សតិភិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ បស្សិត្វា ទុត្តសតិ
អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។ មរិភិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
មនាបិកំ រូបំ ទុបសំហារតិ បេមនិយំ^(១) ហនយដ្ឋមំ^(២)
វេមំ បស្សិត្វា អលាកកេន សុស្សិត្វា មរិស្សតិភិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ តំ បស្សិត្វា អលាកកេន សុស្សតិ អាបត្តិ
វុល្លច្ចយស្ស ។ មរិភិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សទ្ធិបហា-
រោ នាម អមនាបិកំ សទ្ធិំ ទុបសំហារតិ ភយានកំ កេរំ

១-២ គឺមេ ទ្វេ បាវា តិសុបិ បោត្តកេសុ ៦ ទិស្សន្តិ ។

ដញ្ចាប់ (ស្មី) ភេសដ្ឋមានសប្បិជាដើមនេះហើយ គង់នឹងស្លាប់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើមនុស្សស្មីភេសដ្ឋមានសប្បិជាដើមនោះហើយ
កើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិវុល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។

(២០០) ដែលហៅថា សម្រាប់ដោយរូប (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករូប

ដែលមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិក្ខុភ័យ ស្រប់ស្រង ដោយគាំនិចិត្តថា
មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយនឹងគក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយគក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិវុល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។ ភិក្ខុ
នាំយករូបដែលជាគាប់ចិត្ត គួរឲ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្ត ដោយបំ-
ណនិថា មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយ តែមិនបាន (រូបនេះ)
មុខជាខឹងសង្រែងស្រែងស្រែងស្រែងស្រាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
មនុស្សឃើញរូបនោះហើយត្រូវមត្រិះត្រាះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិវុល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។
ដែលហៅថា សម្រាប់ដោយសម្លេង (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកសម្លេងមិនជា
គាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិក្ខុភ័យ ស្រប់ស្រង ដោយបំណនិថា មនុស្ស

ឥមំ សុត្វា ឧត្តសត្វា មរិស្សត្តិ អាបត្តិ ធុក្ក-
 ដស្ស ។ តំ សុត្វា ឧត្តសត្តិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតំ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មនាបិកំ
 សង្កំ ឧបសំហរតិ បេមនិយំ^(១) ហនយង្គមំ^(២) ឥមំ
 សុត្វា អលាកកេន សុស្សត្វា មរិស្សត្តិ អាបត្តិ
 ធុក្កដស្ស ។ តំ សុត្វា អលាកកេន សុស្សត្តិ
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរតំ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 កទ្ធពហារោ នាម អមនាបិកំ កទ្ធិ ឧបសំហរតិ
 ជេតុច្ឆំ ចាជិកុល្យំ ឥមំ យាយិត្វា ជេតុច្ឆតា
 ចាជិកុល្យតា មរិស្សត្តិ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។
 តំ យាយិតេ ជេតុច្ឆតា ចាជិកុល្យតា ធុក្កា វេននា
 ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរតំ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ មនាបិកំ កទ្ធិ ឧបសំហរតិ ឥមំ យាយិត្វា
 អលាកកេន សុស្សត្វា មរិស្សត្តិ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។
 តំ យាយិត្វា អលាកកេន សុស្សត្តិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតំ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វស្សបហារោ នាម

១-២ ឥធិ បទ ហិទេ ពាទិសា វ ធាហិ កទ្ធាបិ ទិស្សន្តិ ។

ណាម្ហយ បានព្រសម្ងន់នេះហើយ នឹងគក់ស្កស្កាបំ ដូច្នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ ។ លុះមនុស្សព្រសម្ងន់នោះហើយគក់ស្ក ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 ថ្កល្លច្ចយ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ក៏ត្រូវនាំយកសម្ងន់
 ជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរស្រឡាញ់ ចូលទៅបំផ្លាញចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្ស
 ណាម្ហយបានព្រសម្ងន់នេះហើយ នឹងត្រឡប់ត្រឡាត់ ព្រោះចង់បានមិន
 បាន ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ លុះមនុស្សព្រសម្ងន់នោះហើយត្រឡប់ត្រឡាត់
 ចិត្ត ព្រោះចង់បានមិនបាន ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
 ស្លាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយភ្នែក (នោះ)
 គឺក៏នាំយកភ្នែកមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរឆ្កើមឆ្កើម ដោយបំណងថា មនុស្សណា
 ម្ហយហិតភ្នែកហើយគង់នឹងស្លាប់ ព្រោះជាបេសក្តិឆ្កើម គួរឆ្កើម ដូច្នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កាលបើគេហិតភ្នែកនោះហើយ មានទុក្ខរវៃនាភើត
 ឡើង ព្រោះឆ្កើម ព្រោះឆ្កើម ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ គេស្លាប់
 ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ក៏ត្រូវនាំយកភ្នែកជាទីគាប់ចិត្តចូលទៅដោយ
 បំណងថា មនុស្សណាម្ហយបានហិតភ្នែកនេះហើយ នឹងត្រឡប់ត្រឡាត់
 ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ លុះគេហិតភ្នែកនោះ
 ហើយត្រឡប់ត្រឡាត់ព្រោះមិនបាន ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ (បើ)
 គេស្លាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយវេស

ចារាជិកកណ្ត គតិយសិក្ខាបទស្ស បទភានិយ ដោយដូចបហារទិ

អមនាបិកំ រសំ ឧបសំហារតិ ជេតុច្ចំ វាជិកុល្យំ ឥមំ
 សាយិត្វា ជេតុច្ចតា វាជិកុល្យតា វរិស្សតិកំ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ តំ សាយិតេ ជេតុច្ចតា វាជិកុល្យតា
 ទុក្កា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ ឥល្ងច្ចយស្ស ។ វរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មនាបិកំ រសំ ឧបសំហារតិ
 ឥមំ សាយិត្វា អលាភកេន សុស្សិត្វា វរិស្សតិកំ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តំ សាយិត្វា អលាភកេន
 សុស្សិតិ អាបត្តិ ឥល្ងច្ចយស្ស ។ វរតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ដោយដូចបហារេ ធាម អមនាបិកំ
 ដោយដូច ឧបសំហារតិ ទុក្កសម្មស្សំ ទរសម្មស្សំ
 ឥមិនា ឥដ្ឋោ វរិស្សតិកំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 តេន ឥដ្ឋស្ស ទុក្កា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ
 ឥល្ងច្ចយស្ស ។ វរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 មនាបិកំ ដោយដូច ឧបសំហារតិ សុខសម្មស្សំ

ចារាជិកកណ្ត សិក្ខាបទទី ៣ បទភានិយ អំពីនិរោធិសម្រាប់ដោយសម្មស្សជាដើម

(ខោះ) គឺកិកុនាយករសវដែលមិនជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរឆ្កើមឆ្កើម ដោយ
 តាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងស្លាប់
 ព្រោះជាសត្វឆ្កើមឆ្កើម ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជ ។ កាលបើគេជញ្ជាក់
 ជញ្ជាប់រសនោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជាបស់គួរឆ្កើម
 ឆ្កើម កិកុត្រូវអាបត្តិឥល្ងច្ចយ ។ លុះគេស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាណិក ។
 កិកុនាយករសជាទីគាប់ចិត្តដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់
 ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងគ្រឿមត្រស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង)
 ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជ ។ លុះគេជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនោះហើយកើតគ្រឿម
 ត្រី ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) កិកុត្រូវអាបត្តិឥល្ងច្ចយ ។ (បើ) គេ
 ស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថាសម្រាប់ដោយសម្មស្សនោះ
 គឺកិកុនាយករសជាដួងមិនជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សនាំមកទូរសេចក្តី
 ទុក្ខ ដែលមានសម្មស្សរឹង ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន
 ពាល់ត្រូវសម្មស្សនេះមុខនឹងស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កជ ។ (បើ)
 ទុក្ខវេទនាកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលបានពាល់ត្រូវសម្មស្សនោះ កិកុត្រូវ
 អាបត្តិឥល្ងច្ចយ ។ លុះគេស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ កិកុនាយក
 ដោយដូចជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សជាសុខ ដែលមានសម្មស្សទទ់

មុនុស្សម្ភស្សំ ឥមំនា ធុរ្យោ អណាគតេន សុស្សិត្វា
 មរិស្សតិច៌ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តេន ធុរ្យោ
 អណាគតេន សុស្សិតិ អាបត្តិ ធុរ្យច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មបហារោ
 នាម នេយិកស្ស ជិរយកថំ កថេតិ ឥមំ
 សុត្វា ទុក្ខសិក្ខា មរិស្សតិច៌ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 តំ សុត្វា ទុក្ខសតិ អាបត្តិ ធុរ្យច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កល្យាណកម្មស្ស
 សត្តកថំ កថេតិ ឥមំ សុត្វា អធិបុត្តោ មរិស្សតិច៌
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ សុត្វា អធិបុត្តោ មរិស្សមិច៌
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ធុរ្យច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(២០០) អាចិក្ខុនា នាម ធុរ្យោ កណាតិ វិវំ មរស្ស យោ

ដោយបំណងថា បុគ្គលណាមួយមកពាល់ត្រូវសម្មស្សនេះហើយ នឹង
 ក្រៀមក្រិស្វាបំ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ លុះគេពាល់ត្រូវសម្មស្សនោះហើយ កើតក្រៀមក្រិ ព្រោះ
 មិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ចយ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ក្នុង
 ត្រូវអាបត្តិបាណជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយធម៌នោះ គឺក៏ក្នុង
 ពោលអំពីរឿងនរកនៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ដោយបំណងថា
 មនុស្សណាមួយបានស្តាប់រឿងនរកនេះហើយ នឹងគក់ស្មុតហើយស្លាប់
 ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្តាប់រឿងនរកនោះហើយកើត
 គក់ស្មុត ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ចយ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិ
 បាណជិក ។ ក៏ក្នុងពោលអំពីរឿងស្ថានសួគ៌នៃបុគ្គលដែលបានធ្វើកម្មវិបាក
 ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានស្តាប់និទានអំពីស្ថានសួគ៌នេះ
 ហើយ នឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ ដូច្នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្តាប់
 និទានអំពីស្ថានសួគ៌នោះហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឱ្យកើតឡើងដោយគិតថា
 អញនឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ដូច្នោះ ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ចយ ។ (បើ) គេស្លាប់
 ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិបាណជិក ។

(២០១) ដែលហៅថា បង្កាប់ឱ្យស្លាប់ (នោះ) គឺមានមនុស្សស្រូវ
 ក៏ក្នុង ឆ្លើយថា អ្នកឯងចូរស្តាប់ទៅយ៉ាងនេះចុះ ព្រោះបុគ្គលណាមួយ

ឃុំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ យសំ វា
 លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ តាយ អាចារ្យោ នាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ទុក្ខាទេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អនុសាសនំ នាម អប្បដ្ឋា
 កលតិ ឃុំ មរិស្ស យោ ឃុំ មរតិ សោ ធនំ វា
 លកតិ យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ តាយ អនុសាសនំយោ មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ទុក្ខាទេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០២] សង្កេតកម្មំ នាម សង្កេតំ ករោតិ
 បុរោកតំ វា បច្ឆាកតំ វា វត្តំ វា ទិវា វា
 តេន សង្កេតេន តំ ជីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ តេន សង្កេតេន តំ ជីវិតា
 វោរោមេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខំ ចារាជិកស្ស ។ តំ

ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅ
 កាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនា
 ឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ តាមបង្គាប់នោះ ភិក្ខុត្រូវ
 អាបត្តិថ្វល្លច្ចយ ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ។ ដែលហៅ
 ថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺគេមិនបានសួរភិក្ខុទេ តែ
 ភិក្ខុនិយាយថា អ្នកចូរស្លាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណាស្លាប់ទៅ
 យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថាន
 សួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះ
 ទើបបុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹង
 ស្លាប់ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្វល្លច្ចយ ។ លុះបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុ
 ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ។

[២០២] ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុកំណត់វេលាថា
 លោកចូរទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ នោះនៅ
 វេលាមុនបាយក្តី ក្រោយបាយក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
 បើភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថទាំងពីររូប ។ (បើ) ភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិត

សង្កតំ បុរេ វា បច្ឆា វា តំ ជីវិតា វេរោបេតិ មូលដ្ឋស្ស
 អនាបត្តិ វេធកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធិមិត្ត-
 កម្មំ នាម ធិមិត្តំ ករោតិ អត្តិ វា ធិត្តិធិស្សមិ
 កម្មុកំ វា ឧត្តិបិស្សមិ សីសំ វា ឧត្តិបិស្សមិ
 តេន ធិមិត្តេន តំ ជីវិតា វេរោបេហិតិ អាបត្តិ
 ឧត្តេស្ស ។ តេន ធិមិត្តេន តំ ជីវិតា វេរោបេតិ
 អាបត្តិ ឧត្តិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។ តំ ធិមិត្តំ បុរេ វា
 បច្ឆា វា តំ ជីវិតា វេរោបេតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 វេធកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(២០៣) អនាបត្តិ អសញ្ញាចូ អនាទន្តស្ស ធម-
 រណាធិប្បាយស្ស ឧត្តត្តកស្ស ខិត្តិបិស្សស្ស^(១) វេទ-
 នដ្ឋស្ស^(២) អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

មនុស្សវិគ្គហពាណិជ្ជិ បឋមភាណវំ ខិដ្ឋិតំ ។

(២០៤) សំវណ្ណាណា ធិសីទន្តោ មុសលោ ឧត្តិលេន ច

១-២ ធិមេ ទេ បាហិ ឧបាយមមេធាន្តេកេសុ ន វិស្សន្តិ ។

បុគ្គលនោះ មុនក្តី ក្រោយក្តី អំពីកំណត់នោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថា
 ធ្វើនិមិត្តកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើនិមិត្តសញ្ញា ដូច្នោះថា (បើ) ខ្ញុំប្រើ
 ភិក្ខុក្តី ញាតិចិញ្ចឹមក្តី ឯកំណាលក្តី លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ
 តាមនិមិត្តសញ្ញានោះចុះ (ធ្វើនិមិត្តសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
 (បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះតាមនិមិត្តសញ្ញានោះ
 ត្រូវអាបត្តិបាណិកទាំងពីររូប ។ (បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិត
 បុគ្គលនោះមុនឬក្រោយនិមិត្តសញ្ញានោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើខាងដើមមិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។

(២០៣) ភិក្ខុមិនក្រែង ១ ភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាឱ្យស្លាប់ ១
 ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុដើម
 បញ្ញត្តិ ១ (ភិក្ខុទាំងនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

បឋម បឋមភាណវំ វេទនមនុស្សវិគ្គហពាណិជ្ជ ។

(មាតិកាទុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ
 ដូចមានខាងក្រោយនេះ)

(២០៤) រឿងភិក្ខុពាណិជ្ជាសេចក្តីស្លាប់ រឿងភិក្ខុអន្តិយសង្កត់
 ក្មេង រឿងអវិជ្ជាវិជ្ជាស្លាប់ រឿងបិកាទិន្នបុត្របួសឯចាស់

បារាជិកកណ្តា ឥរិយលំក្ខបវស្ស វិនិច្ឆ័យម្ហិ លំវិណ្ណតាវិវុត្តិ

វុឡ្យប្បព្វជិតា សន្តោ លក្ខំ មំសំ វិសេនបិ(១)
 តយោ ច វុត្តុកម្មេហិ ឥដ្ឋកាហិ បរេ តយោ
 វាសំ តោចានសំ ចេវ អដ្ឋកោតរណំ បត្តិ
 សេនននុត្តុ សម្ពាហោ ធម្មាបនាត្តញ្ញនេន ច
 ឧដ្ឋាបេន្តោ ធិចាតេន្តោ អន្តចានេន មារណំ
 ជារតញ្ញោ សបត្តិ ច មាតាបុត្តំ ឧកោ វជិ
 ឧកោ ន មិយ្យរេ មន្ទា តាបំ វត្សាណ វិជាយិជំ
 បតោធំ ធិត្តហោ យក្ខោ វាឡយត្តុញ្ញ ចាហិណំ
 តំ មញ្ញមាដោ បហវំ សត្តុញ្ញ ជិវយំ គណោ
 វាឡវិយោ តយោ វុត្តោ ធាយេហិ អបរេ តយោ
 មា តិលមេសំ ន តុយ្ហំ តត្តំ សោចិរកេន(២) ចាតិ ។

(២០៥) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតកេ

កំកុ តិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស កំកុ តារុត្តោន

១ វុឡ្យប្បព្វជិត ភិសន្តោ អត្តិ វិមសតា វិសង្កំ កេសុ បោត្តកេសុ អាធាតំ ។ ២ ទ. ម. ឥញ្ញសុវិរោត ។ ៣. វត្តំ សោវិរោត ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុពណិសេចក្តីស្លាប់ដាងើម

រឿងសាច់ជាប់បំពង់ក រឿងភិក្ខុបិណ្ឌបាតបាទបញ្ជូនលាយ
 ថ្នាំពិស រឿងភិក្ខុបិណ្ឌបាតបាទសាងទីលំនៅ រឿងភិក្ខុបិណ្ឌ
 ទៀតធ្វើការសាងដោយឥដ្ឋ រឿងកំប៉ិតព្រា រឿងបត្តិធំ
 រឿងរន្ទា រឿងឡើងក្នុង រឿងនក្ខុថ្នាំឲ្យចេញញើស រឿង
 ច្របាច់ រឿងផ្លុកទឹក រឿងលាបប្រេង រឿងភិក្ខុធ្វើភិក្ខុ
 មានជម្ងឺឲ្យត្រាក រឿងភិក្ខុផ្តល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ រឿងភិក្ខុសម្លាប់
 ភិក្ខុដោយបាយនិងទឹក រឿងស្រីមានវដ្តពោះព្រោះសហយ
 រឿងស្រីរួមប្តី រឿងភិក្ខុសម្លាប់ម្តាយនិងកូនទាំងពីរនាក់ រឿង
 ស្រីពីរនាក់វិលូតកូនតែមិនស្លាប់ រឿងកំដៅផ្លូវពោះ រឿង
 ស្រីរោរ រឿងស្រីមានកូន រឿងភិក្ខុហាក់ក្រឡេក រឿង
 ខោចចូលភិក្ខុ រឿងភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុទៅកាន់ទីមានខោចលនិ
 រឿងភិក្ខុចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវហើយប្រហារ រឿងភិក្ខុពោល
 ពីស្ថានសួគ៌នឹងនរក រឿងភិក្ខុស្រុកអាឡវិប្បបនាំគ្នាតាប់ដើម
 ឈើ រឿងភិក្ខុប្រើប្រាស់ដុតភ្លើងវិញ រឿងភិក្ខុនិយាយនឹង
 មនុស្សសម្លាប់ចោរ រឿងប្រេងខ្លាញ់គោនឹងថ្នាំត្រាំទុកយូរ ។

(២០៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុ

ទាំងឡាយពណិសេចក្តីស្លាប់ ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ដោយចិត្ត

មរណវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ កុច្ចំ ទុខោ
មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អាបត្តិ
តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកន្និ ។

[២០៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
បិណ្ណាចារិកោ ភិក្ខុ បីវតោ បិណ្ណាតិកាយ បដិច្ចន្និ
នារកំ និសីទន្តោ ឱត្តវត្តា មាវសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ កុច្ចំ ទុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
អាបន្នាតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯត-
មត្តំ អាហេចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
ន ច ភិក្ខុវេ អប្បដិវត្តិត្តា អាសនេ និសីទិតតំ
យោ និសីទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២០៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ភក្កវតោ អន្តរយវេ អាសនំ បញ្ញាបេន្តោ មុសលេ
ទុស្សតេ ឯកំ មុសលំ អត្តហោសិ ។ ទុតិយោ មុសលោ
បរិបត្តិត្តា អញ្ញាតស្ស នារកស្ស បត្តុតេ អវត្តាសិ ។

អាណិតាស្ស ។ ភិក្ខុនោតំធ្វើមណោកាលទៅ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ
មានសេចក្តីសន្សំយថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេជើង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាល
នោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[២០៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកាន់បិណ្ណចារិកវត្ត អង្គុយ
សន្តត់ក្នុងវេលាគេដណ្តប់ដោយកំណាត់សម្តុត់នៅលើតាំងស្លាប់ទៅ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេជើង ។ ទើប
ភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំកាលអង្គុយលើអាសនៈ ភិក្ខុ
ណាអង្គុយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោង
កត្តត្រង់ចន្លោះផ្ទះ ហើយបានឈោងទៅចាប់អវិទ្រីមួយត្រង់កន្លែងដែល
គេបញ្ជូរអវិទ្រី ។ អវិទ្រីដាត់របំពើរលើទៅសន្តត់លើក្បាលទារកម្នាក់ ។

សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ អសញ្ញា
 អហំ ភក្កវតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាចាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភត្តកេ
 អន្តរយេ អាសនំ បញ្ញាបេន្តោ ធុន្តុក្ខលកណ្ណិកំ
 អក្កមិត្តា បវដ្ឋេសិ អញ្ញាតរំ ទារកំ ធុន្តវិត្តា មារេ-
 សិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាចាតិ ។

[២០៨] តេន ខោ បន សមយេន បិណ្ឌបុត្រា
 ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ អាភេចិតេ
 បុត្តោ បិតរំ ឯតនភេច កច្ច កន្តេ សង្ខេ តំ
 បតិមាទេតិ បិដ្ឋិយំ កហេត្វា បណាមេសិ ។
 សោ បបតិត្វា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ ធាហំ
 ភក្កវ មរណាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

ពារកនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាប
 ចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានក្លែងទេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវកាបត្តិទេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ឲ្យគេក្រាលពាសនេះក្នុងពេលកត្តត្រង់ចន្លោះដូះ
 បានទៅជាន់ឈើដែលគេសម្រាប់ដម្កល់ត្បាល់ ឲ្យរលេចស្រង្កត់ពារកម្នាក់
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវកាបត្តិទេ ។

[២០៨] សម័យនោះឯង បិណ្ឌបុត្រាបានចេញប្តូរសក្តិសំណា កំ
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្អាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្រ
 បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឥតុកដ៏បរិវេន លោកឥតុក
 និមន្តទៅចុះ ព្រះសង្ឃនឹងអង្គុសលោកឥតុក (ថាហើយក៏) ចាប់ខ្លួនបាន
 ទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាប្តីនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានបំណង
 ឲ្យស្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ

នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 បិតាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ
 អាវេចិតេ បុត្តោ បិតរំ ឯតទរោច កច្ច កន្ត
 សង្ឃោ តំ បតិមាទេតិ មរណាធិប្បាយោ បិដ្ឋិយំ
 កហេត្វា បណាមេសិ ។ សោ បបតិត្វា កាលមកាសំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន បិតាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។
 កាលេ អាវេចិតេ បុត្តោ បិតរំ ឯតទរោច កច្ច
 កន្ត សង្ឃោ តំ បតិមាទេតិ មរណាធិប្បាយោ
 បិដ្ឋិយំ កហេត្វា បណាមេសិ ។ សោ បបតិត្វា
 ន កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ដុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(២០៧) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ កុញ្ញន្តស្ស មំសំ កណ្ណោ វិលត្តំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ ភិវាយំ បហារំ អនាសំ ។

មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង បិតានឹងបុត្របានមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលនោះគេប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឥតុកដ៏ចំរើន លោកឥតុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឥតុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ក៏ចាប់ខ្លួនប្រទេសទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង បិតានឹងបុត្របានចេញបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឥតុកដ៏ចំរើន លោកឥតុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឥតុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបចាប់ខ្លួនប្រទេសទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិដុល្លច្ចយ ។

(២០៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងនាំចង្ហាន់ សាច់ពីស្លាក់ជាប់ក្នុងបំណែក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀត បានវាយចំបំណែកនៃភិក្ខុ

សាលោហិតំ មំសំ បតិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 តាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ កុញ្ញន្តស្ស
 មំសំ កណ្តេ វិលក្ខំ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ មណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ ភីវាយំ
 បហារំ អនាសិ ។ សាលោហិតំ មំសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមតាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារា-
 ជិក្ខុ ។ តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ កុញ្ញន្តស្ស មំសំ កណ្តេ វិលក្ខំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភីវាយំ បហារំ អនាសិ ។ សាលោហិតំ មំសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ ធម្មណាធិប្បាយោ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

នោះ ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមណោកាល
 ទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ (បើ) មិនមានចំណងចង់ឲ្យស្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក ។
 បានភិក្ខុមួយរូបទៀតចង់សម្លាប់ ទើបវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ក៏ធ្លាក់
 សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមណោកាលទៅ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
 ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
 រូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមាន
 ប្រាថ្នាចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបវាយបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយ
 ទាំងឈាមមកផង តែភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។

[២០០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 បិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ វិសគតំ បិណ្ឌាទាតំ លភិត្វា
 បដិក្កមធំ ហរិត្វា ភិក្ខុធំ អត្តតារិកំ អនាសិ ។
 តេ ភិក្ខុ កាលមកំសុ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ ធាហំ ភគវា
 ជាយមិតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនាទន្តស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ វិមសាធិប្បា-
 យោ អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ វិសំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ វិមសាធិប្បាយោ
 អហំ ភគវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ឥល្ងច្ចយស្សាតិ ។

[២០១] តេន ខោ បន សមយេន អាឡិវិកា^(១)
 ភិក្ខុ វិហារវត្តំ ករោន្តិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា
 ហុត្វា សិលំ ឧបាសិ ។ ឧបរមេន ភិក្ខុនា ធុត្តហិ-
 តា សិលា ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តតេ អវត្តាសិ ។

១ ឧ. ម. រក្សវិកា ។

[២១០] សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុមួយរូប បានចង្ហាន់
 លាយដោយថ្នាំពិសហើយនាំចេញទៅ បានប្រគេនភាជនដ៏ទុក្ខម ដល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាទាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកប្រគេនបិណ្ឌបាតនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា ខែភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានប្រាថ្នាចង់ល្បួងលេង បានឲ្យថ្នាំពិសដល់ភិក្ខុ
 មួយរូប ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង
 នឹងល្បួងលេងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងច្ចយ ។

[២១១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនៅស្រុកអាឡិវិ នាំគ្នារៀប
 ចំរើក្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចថ្មទៅ ភិក្ខុនៅខាង
 លើទទួលថ្មមិនមាំ ក៏រូបភ្នាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។

សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ខោ
 បទ សមយេន អាឡាវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្តំ ករោន្តិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា សិលំ ទុច្ឆារេសិ ។
 ទុបរិមោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មត្តកេ សិលំ មុត្តំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។
 ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនាបត្តិ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
 អាឡាវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្តំ ករោន្តិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 ហេដ្ឋា ហុត្វា សិលំ ទុច្ឆារេសិ ។ ទុបរិមោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ សិលំ
 មុត្តំ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ ឥស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អនាបត្តិ មុត្តុត្វយស្សាតិ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
 អាឡាវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុក្កុដ្ឋំ ទុដ្ឋាបេន្តិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា ឥដ្ឋកំ ទុច្ឆារេសិ ។

ភិក្ខុត្រូវបានដាក់លើនោះភ្លាមៗទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបានសេចក្តីសន្សំយ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបាន
 ក្លែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្រុកពោធិ៍ (នាំគ្នា) រៀបចំទីក្តី ។
 មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហូចថ្មទៅលើ ។ ភិក្ខុអ្នកនៅខាងលើ មាន
 បំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុ
 នោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិកេហ្វិយ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅស្រុកពោធិ៍ (នាំគ្នា) រៀបចំទីក្តី ។ មានភិក្ខុមួយរូប (ធ្វើការ)
 នៅខាងក្រោមបានហូចថ្មទៅ ។ ភិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់
 (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់ថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុនៅខាងក្រោមនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិកេហ្វិយ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 មុត្តុត្វយ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកពោធិ៍ (នាំគ្នា) លើក
 ជញ្ជាំងវិហារ ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហូចថ្មទៅខាងលើ ។

ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិតា ឥដ្ឋតា ហេដ្ឋិមស្ស
 ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្តាសិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 កាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុក្កុច្ចំ ឧដ្ឋាបេន្តំ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា ឥដ្ឋតំ ទុច្ឆារេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ ឥដ្ឋតំ
 បុញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ នារាជិកស្ស អាបត្តិ វុល្លត្វយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ ធរកម្ម
 ករោន្តំ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា វាសិ
 ទុច្ឆារេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិតា វាសិ
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្តាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ ធរកម្ម ករោន្តំ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា វាសិ ទុច្ឆារេសិ ។

ឥដ្ឋវិដលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនមាំ ក៏ធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុទទួលឥដ្ឋនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្លែង ។
 សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងវិដេនអាឡវិ (ឧំត្នា) ក៏ដេញដំវិហារ ។
 បានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចឥដ្ឋទៅ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទទួលឥដ្ឋ)
 នៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ឥដ្ឋមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅ
 ខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទម្លាក់ឥដ្ឋនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិព្រាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច័យ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡវិ (ឧំត្នា) ធ្វើនវកម្ម (ការកសាង)
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀតនៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។ កាំ-
 បិតព្រាដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនជាប់ ក៏ប្រេកមកចំក្បាលភិក្ខុនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលតិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលកាំបិតនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ
 ព្រោះមិនបានក្លែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ (ឧំត្នា)
 ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។

ឧបរិមោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មត្តកេ វាសី មុញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារ-
 ណិកស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អាឡុវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ ករោន្តិ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា តោចានសី ឧត្តា-
 វេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ធុត្តហិតា តោចានសី
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវុសាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អាឡុវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ ករោន្តិ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា តោចានសី ឧត្តាវេសិ ។ ឧបរិមោ
 ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ
 តោចានសី មុញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ

ភិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់
 គាំបិតព្រាចំក្បាលភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់គាំបិតនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិន
 ត្រូវអបត្តិបាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអបត្តិបុល្ល័យ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅដែនអាឡុវិ (ទំនាត) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាង
 ក្រោម ហុចបង្កង់វិហារទៅខាងលើ ។ បង្កង់ដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់
 មិនមាំ ក៏ធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើកាល-
 កិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្លែង ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡុវិ (ទំនាត) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុ
 មួយរូបនៅខាងក្រោម ហុចបង្កង់ទៅខាងលើ ។ ភិក្ខុនៅខាងលើមាន
 បំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់បង្កង់មកចំក្បាល
 ភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ
 មិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់បង្កង់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្រ-
 ច្ចុយស្សាតិ ។ តេជ ទោ បន សមយេន អាឡ្ហ-
 វិកា ភិក្ខុ ធរកម្មំ ករោន្តា អដ្ឋកំ ពន្ធន្តិ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អាវុសោ
 អត្រិ បិសោ ពន្ធហិកិ ។ សោ តត្រិ បិសោ
 ពន្ធខោ បរិបតិក្ខា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កិចិស្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ធាហំ
 ភគវា មរណាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ធមរ-
 ណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
 អាឡ្ហវិកា ភិក្ខុ ធរកម្មំ ករោន្តា អដ្ឋកំ ពន្ធន្តិ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ
 ឯតទរោច អាវុសោ អត្រិ បិសោ ពន្ធហិកិ ។
 សោ តត្រិ បិសោ ពន្ធខោ បរិបតិក្ខា កាលម-
 កាសិ ។ បេ ។ បរិបតិក្ខា ន កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចុយស្សាតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា)
 ធ្វើវត្តចំណែក ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា
 ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរឈរក្នុងទីនោះហើយចង់រន្ធតៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរ
 នៅក្នុងទីនោះចង់រន្ធតៅ ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកហើយធ្វើកាលភិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅដែនអាឡវីកាលនឹងធ្វើវត្ត (បាននាំគ្នា) ចង់រន្ធតៅ ។ មាន
 ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់
 អាវុសោ លោកចូរឈរនៅទីនោះចង់រន្ធតៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរនៅទីនោះ
 ក៏ពុំតែចង់រន្ធតៅ ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុ
 មួយរូបទៀត) ភ្ញាក់ភ្ញាក់ដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ លោកដែល
 បង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។

(២១២) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ វិហារំ ធានេត្វា ឱតរតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អាវុសោ ឥតោ ឱតរហិតិ ។
 សោ តេជ ឱតរន្តោ បរិបតិក្ខា កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិំ ភិក្ខុ
 នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ វិហារំ ធានេត្វា ឱតរតិ ។ អញ្ញា-
 តរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អាវុសោ ឥតោ ឱតរហិតិ ។ សោ តេជ ឱតរន្តោ
 បរិបតិក្ខា កាលមកាសិ ។ បេ ។ បរិបតិក្ខា ន
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិំ ភិក្ខុ ហារាធិកស្ស អាបតិំ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

(២១៣) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អនភិរតិយា បិដ្ឋុតោ ភិដ្ឋុក្កដំ អភិរហិត្វា
 បទាតេ បបតន្តោ អញ្ញាតរំ វិលីវកាវំ ឱត្តរិត្វា
 មារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិំ ភិក្ខុ ហារាធិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ

(២១២) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រកែកវិហារហើយចុះមក ។
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរ
 ចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះមកតាមផ្លូវនោះក៏ធ្លាក់ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អាបតិមិនមានដល់អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រកែកវិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៀតបានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 លោកចូរចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះតាមផ្លូវនោះមក ក៏ធ្លាក់ចុះធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុមួយរូបទៀត) ធ្លាក់ចុះហើយ តែមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបតិបាណ៍ក៏ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបតិ
 ឥល្លច្ចយ ។

(២១៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានសេចក្តីអផ្សុកមក
 បៀតបៀន ទៀងទៅកាន់ភិក្ខុក្នុង ក៏ទម្លាក់ខ្លួនចុះមកក្នុងជ្រោះសង្កត់លើ
 ជាន់ត្បាញផែងម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបតិបាណ៍ក៏ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អត្តាធំ ចានតត់ យោ ចានតយ្យ អាបត្តិ ឧត្តរស្សាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ កិស្សត្រដ
 បព្វតំ អភិក្ខុហិត្វា ទវាយ សិលំ បរិស្សិស្ស ។ សា^(១)
 អញ្ញាតំ តោចាលតំ ឧត្តរិ ហារសិ^(២) ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាដិ-
 កស្ស ទ ច ភិក្ខុវេ ទវាយ សិលា បរិស្សិត្វា
 យោ បរិស្សេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តរស្សាតិ ។

(២០២) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ភិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ សេនេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ទវាយាធិប្បា-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ភិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា
 សេនេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ទ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ

១ ឧបាយមរណ្ណោនុវេសុ អយំ បាយោ ១ ទិស្សតិ ។ ២ មញ្ញាបិដក ចន សិលាធិ
 ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. មរណ្ណំ ។

បុរិទ្ធិភិក្ខុកុក្កុច្ចំ ទម្ងាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង ភិក្ខុណា ទម្ងាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង (ភិក្ខុ
 នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុ (នាំគ្នា) ទៀង
 ទៅកាន់ភ្នំគិដ្ឋក្នុងហើយប្រមៀលថ្មលេង ។ ថ្មនោះធ្លាក់មកសង្កត់អ្នក
 គង្វាលគោម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ក៏ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុរិទ្ធិ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមៀលថ្មដើម្បីជាវិល្យងលេងទេ ភិក្ខុណា
 ប្រមៀល (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២០២) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំង
 ឡាយនាំគ្នាទ្យភិក្ខុនោះឆ្លង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុវេផលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់
 ទើបទ្យភិក្ខុនោះឆ្លង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារា-
 ជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ សីសាភិកាថោ
 ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ធន្តំ អនំសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ធម្មណា-
 ជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ សីសាភិកាថោ ហោតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុ មរណាជិប្បាយា ធន្តំ អនំសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ធន្តំ កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតភេ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ សម្មាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកា-
 សិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មណាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតភេ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ

។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកើតរោគ
 ក្តៅក្បាល ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះនគរ្យំ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានរោគក្តៅក្បាល ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះនគរ្យំ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមតែអាបត្តិថ្មល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាប្របាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

មហាវិភង្គយា សម្មាសោសំ ។ សោ ភិក្ខុ កាល
 មកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ-
 វេ ចារាជិកស្ស អាយត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ នហារេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមហាវិភង្គយស្សាតិ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មហាវិភង្គយា នហារេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាយត្តិ
 ឥន្ទ្រច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 តេលេន អត្តញ្ញីសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ

ឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនាំគ្នាច្របាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មហាវិភង្គយា ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមហាវិភង្គ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះ
 ស្រង់ទឹក ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមហាវិភង្គយា ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះ
 ស្រង់ទឹក ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមហាវិភង្គយា ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមហាវិភង្គ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ទេ ត្រូវត្រឹម
 តែអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយកប្រេងមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមហាវិភង្គយា ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភិណ្ណោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា តេលេន អញ្ញាតិ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាល-
 មកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភិណ្ណោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាបេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភិណ្ណោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា ឧដ្ឋាបេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ភិណ្ណោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ និទានេសុំ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) យកប្រឺមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះក្រែកឡើង ។
 ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណង
 នឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមាន
 ជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបញ្ជាភិក្ខុនោះឲ្យស្ទុះ
 ក្រែកឡើង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ ត្រូវត្រឹមតែ
 អាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភិលានោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា និទានេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចុ-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ភិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ អន្ទំ
 អនិសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នម-
 រណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ភិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា អន្ទំ អនិសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលម-
 កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្សាតិ ។

ព្យាយាបភិក្ខុនោះផ្ទាល់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណង
 នឹងសម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) ផ្តល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិធុល្លច្ចុយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឲ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានឲ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួក
 ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិធុល្លច្ចុយ ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តំណាខោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ចានំ អនិសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្ប-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តំណាខោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ បរណា-
 ធិប្បយា ចានំ អនិសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ឥត្តិ
 បវុធិបតិកា ជារេន កត្តិធិ ហោតិ ។ សា កុក្កុច្ចំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥឡ្យយ្យ កត្តាចានំ ជាធាបាតិ ។
 សុដ្ឋ ភិក្ខុធិតិ តស្ស កត្តាចានំ អនាសិ ។ ចារកោ
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឲ្យទឹក
 សម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យទឹកសម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណដឹកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។

[២៦៥] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ព្រាត់ប្រាសចាកប្តីមកយូរ
 ហើយ ទើបមានគភ៌នឹងសហាយ ។ ស្រីនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុជា
 ដ៏គុណថា^(១) សូមទានមេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌
 (ឲ្យទានខ្ញុំករណា) ។ ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រួលហើយប្តូរស្រី ហើយ
 ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។ ទារក (ដែលនៅក្នុងគភ៌) ក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ព្រៃចូល គឺភិក្ខុដែលដឹកដំកស្នំទូស្នាលនឹងព្រៃចូល ។

អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្ទំ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជាបតិយោ ហោន្តិ
 ឯកា វណ្ណា^១ ឯកា វិជាយិដំ ។ វណ្ណា ឥត្តិ កុល្យ-
 បតំ ភិក្ខុំ ឯតទភោច សចេ សា កន្តេ វិជាយិស្សតិ
 សព្វស្ស កុដ្ឋម្ពស្ស ឥស្សរា ភវិស្សតិ ឥដ្ឋយ្យ តស្សា
 កត្តាតនំ ជាធាហិតំ ។ សុដ្ឋ ភតិដិទិ តស្សា កត្តាតនំ
 អនាសិ ។ ធារកោ កាលមកាសិ ។ មាតា ន
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កិច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្ទំ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជា-
 បតិយោ ហោន្តិ ឯកា វណ្ណា ឯកា វិជាយិដំ ។
 វណ្ណា ឥត្តិ កុល្យបតំ ភិក្ខុំ ឯតទភោច សចេ សា
 កន្តេ វិជាយិស្សតិ សព្វស្ស កុដ្ឋម្ពស្ស ឥស្សរា
 ភវិស្សតិ ឥដ្ឋយ្យ តស្សា កត្តាតនំ ជាធាហិតំ ។
 សុដ្ឋ ភតិដិទិ តស្សា កត្តាតនំ អនាសិ ។ មាតា
 កាលមកាសិ ។ ធារកោ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កិច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស

១ វណ្ណាបិ ធារោ កន្តិ ធារកោ វិស្សតិ ន សោ បនំ ធា មេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ (តែ) ប្រពន្ធម្នាក់នោះជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រី
 មានកូន ។ ស្រីអារនិយាយនឹងភិក្ខុជាដីកុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រី
 នោះសម្រាលកូន មុខតែនឹងបានជាធូលីទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមខាន
 មេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមខានប្រាប់ថ្នាំរលូតគភីវេចញ ។ ភិក្ខុទទួលថា
 ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរលូតគភីវេចញនោះ ។
 ទារក (ដែលនៅក្នុងគភី) ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ឯម្តាយមិនបានធ្វើ
 មរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ជាស្រីមានកូន ។ ឯស្រីអារ
 និយាយនឹងភិក្ខុជាដីកុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 គេនឹងបានជាធូលីទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមខានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមខានប្រាប់ថ្នាំរលូតគភីវេចញ ។ ភិក្ខុជាដីកុនទទួលថា ស្រួលហើយ
 ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរលូតគភីវេចញនោះ ។ ម្តាយក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ឯទារកមិនធ្វើមរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ

បារមីករណ្ណ គតិយសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ ធម្មបទ

អាបត្តិ ឥន្ទ្របុត្រស្ស ។ តេជ ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជាបតិយោ ហោត្តិ
 ឯកា វណ្ណា ឯកា វិជាយិធិ ។ វណ្ណា ឥត្តិ កុល្យ-
 បតំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច សថ សា កន្តេ វិជាយិស្សតិ
 សត្វស្ស កុដ្ឋម្ភស្ស ឥស្សរា កវិស្សតិ ឥដ្ឋយ្យ
 តស្សា កត្តាទាតនំ ជានាហិតិ ។ សុដ្ឋ កតិធិតិ
 តស្សា កត្តាទាតនំ អនាសិ ។ ទុកោ កាលមគំ-
 សុ ។ បេ ។ ទុកោ ន កាលមគំសុ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ទារាជិ-
 កស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្របុត្រស្ស ។ តេជ ទោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតវ កត្តិធិ ឥត្តិ កុល្យបតំ ភិក្ខុំ
 ឯតទរោច ឥដ្ឋយ្យ កត្តាទាតនំ ជានាហិតិ ។
 តេជហិ កតិធិ មទ្ធស្សតិ ។ សា មទ្ធិត្វា កត្តិ
 ទាតេសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបត្តោ ទារាជិកត្តិ ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតវ កត្តិធិ ឥត្តិ កុល្យបតំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥដ្ឋយ្យ កត្តាទាតនំ ជានាហិតិ ។

បារមីករណ្ណ សិក្ខាបទ ៣ វិនិច្ឆ័យ អំពីដំណើរវិញ្ញាណដើម

ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធ
 ពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីអារ
 និយាយនឹងភិក្ខុជាដ៏គុនថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 តើនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លុតភិក្ខុចេញ ។ ភិក្ខុទទួលថា ស្រលហើយប្អូនស្រី
 (ថាហើយ) ក៏ឱ្យថ្នាំវិល្លុតភិក្ខុដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរទាក់
 កំផ្លែមណកាលទៅ ។ បេ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរទាក់មិនបានផ្លែ
 មណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្តាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារមីករទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានភិក្ខុ បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាដ៏គុនថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លុតភិក្ខុ (ដល់ខ្ញុំ) ។ ភិក្ខុ
 នោះ ពោលថា ខ្ញុំប្អូនស្រី បើដូច្នោះ ខាងចូរច្របាច់ពោះទៅ ។ ស្រី
 នោះក៏ច្របាច់ពោះវិល្លុតភិក្ខុមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្តាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារមីករហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុជាដ៏គុនថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លុតភិក្ខុ (ឱ្យទានខ្ញុំព្រះ

តេជោ កតិដ្ឋិតិ តាមេហិតិ ។ សា តាមេត្វា
 កត្តំ ចាតេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិ-
 កត្តិ ។ តេជោ ចោ បទ សមយេន អញ្ញាតា
 វញ្ញា ឥត្តិ កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥឡ្យ
 ភេសដ្ឋិ ជាតាហិ យេនាហំ វិជាយេយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ
 កតិដ្ឋិតិ តស្ស ភេសដ្ឋិ អនាសិ ។ សា កាល-
 មកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។
 តេជោ ចោ បទ សមយេន អញ្ញាតា វិជាយិដ្ឋិ ឥត្តិ
 កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥឡ្យ ភេសដ្ឋិ ជាតាហិ
 យេនាហំ ន វិជាយេយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ កតិដ្ឋិតិ តស្ស
 ភេសដ្ឋិ អនាសិ ។ សា កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិតស្ស អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

ករុណា) ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ខ្ញុំប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរកំដៅវែងពោះ
 ទៅ ។ នាងនោះកំដៅគំរិលូរកូនមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់បាននិយាយនឹងកុល្យបក-
 ភិក្ខុ ជា (ដីតុន) ថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគប្បីសម្រាល
 កូនដោយថ្នាំណា (ស្រួល) មេត្តាប្រាប់ថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំដល់
 នាងនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមានកូន
 បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាដីតុនថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិន
 សម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឲ្យថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 លោកនោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំ
 ដល់ស្រីនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុកដ ។

[២៧៦] តេជ ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
សត្តសវគ្គិយំ ភិក្ខុំ អង្គុលីបតោនកេន ហាសេសុំ ។
សោ ភិក្ខុ ឧត្តសន្តោ^(១) អនស្សាសកោ កាលម-
កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(២) ។

[២៧៧] តេជ ខោ បន សមយេន សត្តសវគ្គិយា
ភិក្ខុ ធម្មត្ថិយំ ភិក្ខុំ កម្មំ ករិស្សាមាតិ ឧត្តវត្វា
មាសេសុំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(៣) ។

[២៧៨] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ក្ខតវេជ្ជកោ ភិក្ខុ យត្តំ ជីវិតា វោរោមេសិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២៧៩] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញា-
តរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ វាជ្ឈយត្តំ វិហារំ
ចាហោសិ ។ តំ យត្តា ជីវិតា វោរោមេសុំ ។

១ ឧ. ម. ឧត្តន្តោ ។ ២-៣ ឧ. ម. អហាបត្តិ ភិក្ខុវេ បារមីកស្សាតិ ។

[២៨៦] សម័យនោឯង ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយ បានចាត់ក្រលេក
ភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសត្តសវគ្គិយភិក្ខុ ដោយចុន្តិម្រាម
ដៃ ។ ភិក្ខុនោះ (រសើបក៏យទ្វាំង) គក់ស្ងួតផុតដង្ហើមស្លាប់ទៅ ។ ពួក
ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៨៧] សម័យនោឯង ពួកសត្តសវគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា យើង
នឹងធ្វើកម្ម^(១) (គិតហើយ) ក៏ចាប់សង្កត់សម្រែញធម្មត្ថិយភិក្ខុមួយរូប
ទាល់តែស្លាប់ទៅ ។ ពួកសត្តសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
កើតឡើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៨៨] សម័យនោឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្មោចបាន
ផ្តាច់បង្គំជីវិតយកមួយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិ
ថុល្លច្ចយ ។

[២៨៩] សម័យនោឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅ
កាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកយក្ខក៏ (នាំគ្នា ផ្តាច់

។ ធ្វើបាបឲ្យវិបាក ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ វាឡ-
 យក្ខំ វិហារំ ចាហោសិ ។ តំ យក្ខា ជីវិតា វេរោបេសុំ
 ។ បេ ។ តំ យក្ខា ន ជីវិតា វេរោបេសុំ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិកស្ស អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ
 វាឡកុញ្ញំ ចាហោសិ ។ តំ វាឡា ជីវិតា វេរោ-
 បេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញា-
 តំ ភិក្ខុំ វាឡកុញ្ញំ ចាហោសិ ។ តំ វាឡា
 ជីវិតា វេរោបេសុំ ។ បេ ។ តំ វាឡា ជីវិតា ន
 វេរោបេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

បន្តិជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ឯភិក្ខុដែលជាអ្នកបញ្ជូនក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់
 ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច ។ ពួកយក្ខក៏ផ្តាច់បន្តិ
 ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកយក្ខមិនបានផ្តាច់បន្តិជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
 ឯភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូននោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៌កទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវលំបាក់មានសត្វសា-
 ហារ ។ សត្វសាហារទាំងឡាយក៏ផ្តាច់បន្តិជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បញ្ជូនមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមាន
 អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់
 ស្រយាលមានសត្វសាហារ ។ សត្វសាហារទាំងឡាយក៏ផ្តាច់បន្តិជីវិត
 ភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកសត្វសាហារមិនបានផ្តាច់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៌កទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង

អញ្ញាតោ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ចោរកណ្ណំ ចារោសិ ។
 តំ ចោរា ជីវិតា វេរោមេសំ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ឧមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ មរណា-
 ធិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ចោរកណ្ណំ ចារោសិ ។ តំ
 ចោរា ជីវិតា វេរោមេសំ ។ មេ ។ តំ ចោរា ន ជីវិតា
 វេរោមេសំ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។
 អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តំ មុល្លច្ចុយស្សាតិ ។

(២២០) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ តំ មញ្ញាមាណោ តំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ តំ
 មញ្ញាមាណោ អញ្ញំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ អញ្ញំ មញ្ញ-
 មាណោ តំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ
 អញ្ញំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អាមត្តំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិក្ខិ ។

មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រែចម្ការ មាន
 ចោរ (អាស្រ័យទៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (ម៉ែ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
 ដាច់ស្រែចម្ការ ដែលមានចោរ (អាស្រ័យទៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង្គំ
 ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ មេ ។ ពួកចោរមិនបានផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិមុល្លច្ចុយ ។

(២២០) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះ
 បាន ហើយក៏ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ ។ ចំណាំភិក្ខុជា
 សត្រូវនោះបាន តែទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុដទៃវិញ ។ ចូលចិត្តថាជាភិក្ខុ
 ដទៃ តែទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះវិញ ។ សំគាល់ថាជាភិក្ខុ
 ដទៃ ក៏ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុដទៃ (នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថហើយ ។

[២២១] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អមនុស្សេន គហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បហារំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អ
 មនុស្សេន គហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បហារំ អនាសិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ដុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២២] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 កេល្យណកម្មស្ស សត្តកថំ កថេសិ ។ សោ
 អធិមុត្តោ កាលមកាសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សា-
 តិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ

[២២១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូល ។ មាន
 ភិក្ខុមួយរូបទៀតបានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុដែលវាយនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូលដែរ ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ បានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 ជុល្លច្ចយ ។

[២២២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបពោលសត្តកថា (ថ្ងៃ
 អំពីស្ថានសួគ៌) ដល់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អ ។ បុគ្គលដែលបាន
 ស្តាប់នោះ ក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានបំណង

មរណាធិប្បាយោ កល្យាណកម្មស្ស សត្តកថំ កថេ-
សំ ។ សោ អធិមុត្តោ កាលមកាសំ ។ បេ ។
សោ អធិមុត្តោ ន កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតំ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ នេយិកស្ស ជិវយកថំ
កថេសំ ។ សោ ឧត្តសិទ្ធា កាលមកាសំ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន
មរណាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ នេយិកស្ស
ជិវយកថំ កថេសំ ។ សោ ឧត្តសិទ្ធា កាលម-
កាសំ ។ បេ ។ សោ ឧត្តសិទ្ធា ន កាលមកាសំ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតំ ។

(២២៣) តេន ខោ បន សមយេន អាឡ-
វិកោ ភិក្ខុ វត្តកម្មំ ករោណា រុក្ខំ ជិទ្ធិនិ ។
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ភិក្ខុ ឯតេន ភេត

នឹងសម្លាប់ ទើបសំដែងសត្តកថា របស់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អមក
ហើយ ។ បុគ្គលនោះគឺអត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ
បានអត់ដង្ហើមដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ ឯភិក្ខុអ្នកសំដែងមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
បារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
រូបសំដែងនិយកថា (ដំណាលអំពីនរក) នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ។
ភិក្ខុអ្នកស្តាប់នោះគត់ស្ងួត ហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែល
មិនមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
មួយរូបមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ ទើបពោលនិយកថានៃសត្វដែលទៅកើត
ក្នុងនរក ។ បុគ្គលនោះគត់ស្ងួតហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គល
នោះគត់ស្ងួត តែមិនបានធ្វើមរណកាលឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។

(២២៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ កាលធ្វើនវកម្ម
ទើបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូប

អាវុសោ អត្រិ បិសោ ធិណ្ហហិតិ ។ តំ តត្រិ បិសំ ធិណ្ហន្តំ
 រុក្ខោ ឱត្តវិត្វា មារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិតា ភិក្ខុ វេកម្មំ
 ករោន្តា រុក្ខំ ធិណ្ហន្តំ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ មរណា-
 ធិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុ ឯតទេវេច អាវុសោ អត្រិ
 បិសោ ធិណ្ហហិតិ ។ តំ តត្រិ បិសំ ធិណ្ហន្តំ រុក្ខោ
 ឱត្តវិត្វា មារេសិ ។ បេ ។ រុក្ខោ ឱត្តវិត្វា ន មារេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឧល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២២] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា
 ភិក្ខុ ទាយំ អាសិម្មេសុំ ។ មនុស្សា ទឡា កាល-
 មកំសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ទាយំ
 អាសិម្មេសុំ ។ មនុស្សា ទឡា កាលមកំសុ ។ បេ ។

ទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើ
 កំលំសង្កត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ដែលមិនប្រាថ្នាទ័ន្ធសម្លាប់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅ
 ស្រុកអាឡវិ កាលនឹងធ្វើនវកម្មបាននាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ
 លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើកំលំសង្កត់ភិក្ខុនោះ
 ដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ បេ ។ ដើមឈើកំលំសង្កត់មិន
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណព័កទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិវេលាច្នៃ ។

[២២២] សម័យនោះឯង ធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាដុតភ្លើងវៃព្រៃ ។
 មនុស្ស (ដែលនៅក្នុងវៃព្រៃ) ត្រូវភ្លើងឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុមានបំណងនឹងសម្លាប់ក៏នាំគ្នាដុតភ្លើង
 វៃព្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយត្រូវភ្លើងវៃព្រៃឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ បេ ។

មនុស្ស ឧទ្ធករ ឧ កាលមកំសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សតិ ។

[២២៥] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អាយាតនំ គន្ធា ចោរយាតកំ ឯតនរោច
អាវុសោ មាយិមំ កំលមេសិ ឯកេន បហារេន
ជីវិតា វេរោមេហិតិ ។ សុដ្ឋ កន្តេតិ ឯកេន បហារេន
ជីវិតា វេរោមេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាយាតនំ គន្ធា ចោរយាតកំ
ឯតនរោច អាវុសោ មាយិមំ កំលមេសិ ឯកេន
បហារេន ជីវិតា វេរោមេហិតិ ។ សោ ធាហំ តុយ្ហំ
វេនំ ករិស្សាមិតំ តំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ធុក្កដស្សតិ ។

[២២៦] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
បុរិសោ កុលយវេ^(១) ហត្ថនាធិន្នោ ញាតកេហិ

១ ឧ. ម. ញាតិយវេ ។

ពួកមនុស្សត្រូវភ្នែងវិព្រោះតែមិនស្ងប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។

[២២៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទិសម្លាប់បោរ
ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្រយាតថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះ
លំបាកឡើយ អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារត្រឹមតម្លងទៅ ។ ពេជ្រ-
យាតទទួលពាក្យថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់
បង់ជីវិត (បោរ) ដោយប្រហារត្រឹមតម្លង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទិសម្លាប់បោរ
ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្រយាតថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះឲ្យ
លំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារត្រឹមតម្លងទៅ ។ ពេជ្រ-
យាតឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ) ក៏
ផ្តាច់បង់ជីវិតបុរសនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិធុក្កដ ។

[២២៦] សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់វែកកាត់ជើង (មក
នៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្យាបាល ។ មានភិក្ខុមួយរូប

សម្បវត្តិណ្ណោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តេ មនុស្ស
 ឯតទរោច អាវុសោ ឥច្ឆថ ឥមស្ស មរណានិ ។ អាម
 កន្ត ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ តត្តំ ចាយេថាតិ ។ តេ
 តំ តត្តំ ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាមញ្ញា
 ចារាជិកន្តំ ។ តេធម ខោ បដ សមយេធម អញ្ញាតរោ
 បុរសោ កុលយេ ហត្ថចានិច្ចន្ទោ ញាតតេហិ
 សម្បវត្តិណ្ណោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុនិ តេ
 មនុស្ស ឯតទរោច អាវុសោ ឥច្ឆថ ឥមស្ស មរ-
 ណានិ ។ អាមយេ ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ លោណា-
 សោចិរកំ^(១) ចាយេថាតិ ។ តេ តំ លោណាសោចិ-
 រកំ^(២) ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិ
 ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ ឯតមត្តំ
 អាភេចេសុំ ។ ភិក្ខុ កតរោ ឯតមត្តំ អាភេចេសុំ ។
 អាមត្តិ សា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ អាមញ្ញា ចារាជិកន្តំ ។

ពតិយពារាជំ ខិដ្ឋិតំ ។

១-២ ខ. ម. លោណសុចិរំ ។

បាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់
 ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា ករុណា យើងចង់ឲ្យគាត់
 ស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកខ្លាញ់
 ទឹកដោះគោទៅ ។ ពួកមនុស្សឮឲ្យបុរសនោះផឹកខ្លាញ់ទឹកដោះគោ ។
 បុរសនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដឹកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកទៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល ពួក
 ញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល ។ មានភិក្ខុនី (មួយរូប) និយាយនឹងពួក
 មនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់
 ឬទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា ករុណា លោកម៉ែម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់
 ដែរ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកថ្នាំត្រា
 ដោយអំបិលទៅ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកថ្នាំត្រាដោយ
 អំបិលនោះ ។ បុរសនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីនោះបានប្រាប់ដំណើរខ្លះដល់ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីក៏ដំណាលសេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ត្រាចមូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹកហើយ ។

ពារាជិកំ ៣ ចប់ ។

បញ្ហាជីវិតកណ្តាល បញ្ហាសិក្សាបទី

(២២៧) តេជ សមយេន តុន្តោ កតវា វេសាលីយំ

វិហរតិ មហាវេន ក្រដាតារសាលាយំ ។ តេជ ខោ

បន សមយេន សម្ពហុលា សន្តិដ្ឋា សម្ពត្តា កិក្ខុ

វក្កុម្ភុនាយ នទិយា តិវេ វស្សំ ឧបកថ្និសុ ។ តេជ

ខោ បន សមយេន វជ្ជិ ឧត្តិក្ខា ហោតិ ភ្និហិតិកា

សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុគរា ឧញ្ញន

បត្តហេន យាបេតុំ ។ អថខោ តេសំ កិក្ខុនំ

ឯតនហោសិ ឯតវហិ ខោ វជ្ជិ ឧត្តិក្ខា ភ្និហិតិកា

សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុគរា ឧញ្ញន

បត្តហេន យាបេតុំ តេជ នុ ខោ មយំ ឧទាយេន

បញ្ហាជីវិតកណ្តាល សិក្សាបទី ៤

(២២៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងគារសាលាវៃត្រាមហាវេនៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ មានកិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រទះគ្នាថ្មី និងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំវស្សាប្របង្ហែរស្និទ្ធវត្តមុខ ។ កាលនោះ ស្រុកវជ្ជិកើតឧទ្ទិក្ខុអត់បាយមនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រិត្រពេក មនុស្ស (ដែលគ្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់ទូរសេចក្តីស្ងប់) មានផ្តិស (ដេរវាសាលីវេនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមវិស្វនិរតកាហារបានដោយកម្រិត្រពេក ។ វេលានោះឯង កិក្ខុទាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ឥឡូវនេះ ស្រុកវជ្ជិកើតឧទ្ទិក្ខុអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រិត្រពេក មនុស្ស (ដែលគ្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់ទូរសេចក្តីស្ងប់) មានផ្តិស (ដេរវាសាលីវេនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមវិស្វនិរតកាហារបានដោយកម្រិត្រពេក តើយើងនឹងគិតធ្វើទុក្ខប្រមូល

សមត្ថា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុតំ វស្សំ
 វសេយ្យម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមេយ្យមាតិ ។
 ឯកត្វេ ឯវមាហំសុ ហន្ត មយំ អាវុសោ តិហិំដំ
 កម្មន្តំ អធិដ្ឋេម ឯវន្ត អម្ពាតំ ទាតុំ មញ្ញស្សន្តិ
 ឯវំ មយំ សមត្ថា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុតំ
 វស្សំ វសិស្សម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សមាតិ ។
 ឯកត្វេ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសោ កី តិហិំដំ
 កម្មន្តំ អធិដ្ឋេតេន ហន្ត មយំ អាវុសោ តិហិំដំ
 ទូតេយ្យំ ហាម ឯវន្ត អម្ពាតំ ទាតុំ មញ្ញស្សន្តិ
 ឯវំ មយំ សមត្ថា សម្មោទមាណា អវិទមាណា
 ជាសុតំ វស្សំ វសិស្សម ន ច បិណ្ឌាកេន កិល-
 មិស្សមាតិ ។ ឯកត្វេ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសោ
 កី តិហិំដំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋេតេន កី តិហិំដំ ទូតេយ្យំ
 ហាដេន^(១) ហន្ត មយំ អាវុសោ តិហិំដំ អញ្ញមញ្ញស្ស
 ឧត្តរិមនុស្សនម្មស្ស វណ្ណំ ភាសិស្សម អសុកោ

១ ហរណាតិបិ បាហិ ។

ឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះស្រ កុំឲ្យមានវិវាទទាស់ទែនគ្នា នៅចាំវស្សា
 ឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុ
 ខ្លះធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលកប់រងការ
 ការរបស់ពួកគ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកគ្រហស្ថ
 ទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារដល់យើងមិនខាន កាលបើបាន
 អាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គីស្មោះស្រមិនវិវាទទាស់ទែនគ្នា
 នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។
 ភិក្ខុខ្លះធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលកប់រងការ
 របស់គ្រហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសោ ល្ហើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជា
 អ្នកបំរើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ
 ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាល
 បើបានអាហារយ៉ាងនេះ យើងនឹងព្រមព្រៀងស្មោះស្រមិនវិវាទទាស់
 ទែនគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត
 ផង ។ ភិក្ខុខ្លះធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលកប់រង
 ការរបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបំរើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រ-
 ហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសោ ល្ហើយចុះ យើងត្រូវពាលអ្នកគ្រហស្ថ
 ធម្មតាយើងទៅវិញទៅមក ឲ្យពួកគ្រហស្ថ (គេស្តាប់វិញ) ថាភិក្ខុឯណោះ

ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ
 ធុតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ ធុតិយស្ស
 ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 លាភី អសុកោ ភិក្ខុ សោតាបន្នោ អសុកោ ភិក្ខុ
 សកទាតាមិ អសុកោ ភិក្ខុ អនាតាមិ អសុកោ
 ភិក្ខុ អរហា អសុកោ ភិក្ខុ តេវិន្នោ អសុកោ
 ភិក្ខុ ធម្មកិញ្ញាតិ ឯវុទ្ធ អម្ពាគំ ធាតុំ មញ្ញិស្សន្តិ
 ឯវំ មយំ សមត្តា សម្មោទមាជា អវិទមាជា ជាសុគំ
 វស្សំ វសិស្សាម ន ច ចំណូកេន កំលមិស្សា-
 មាតិ ។ ឯសោយេវ ទោ អាវុសោ សេយ្យោ យោ
 អម្ពាគំ តិហំធំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស
 វណ្ណា កាសិភោតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តិហំធំ
 អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិសុ
 អសុកោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។
 អសុកោ ភិក្ខុ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ
 ភិក្ខុ សោតាបន្នោ ។ បេ ។ អសុកោ ភិក្ខុ ធម្ម-
 កិញ្ញាតិ ។ អថទោ តេ មនុស្សា លាភា វត ទោ

បុរេនាយាមទី ១ ភិក្ខុឯណោះបុរេនាយាមទី ២ ភិក្ខុឯណោះបុរេនាយាមទី ៣
 ភិក្ខុឯណោះបុរេនាយាមទី ៤ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ត ភិក្ខុឯណោះជា
 សកទាតាមិ ភិក្ខុឯណោះជាអនាតាមិ ភិក្ខុឯណោះជាព្រះអរហន្ត ភិក្ខុ
 ឯណោះបុរេត្រិវិជ្ជា ភិក្ខុឯណោះបុរេអភិញ្ញា ៦ កាលបើយើងពោលហ្នឹង
 នេះហើយ ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឱ្យអាហារបិណ្ឌបុគ្គលយើង
 មិនខាន កាលបើបុរេអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងមានសាមគ្គីស្នះ
 សរនឹងគ្នា មិនរីកទោសទេនឹងគ្នាឡើយ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលហើយមិន
 លំបាកដោយបិណ្ឌបុគ្គល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏យល់ព្រមថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ការពោលអូត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នាយើងទៅវិញទៅមក
 ដល់ពួកគ្រហស្ថ ដែលលោកថាមកនឹងយើង (អម្បាញមិញនេះ) ស្រួល
 ហើយ ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បុរេពោលអូត្តរិ-
 មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា ភិក្ខុឯណោះបុរេនាយាមទី ១
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឯណោះបុរេនាយាមទី ២ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ត ។ បេ ។
 ភិក្ខុឯណោះបុរេអភិញ្ញា ៦ ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងនោះក៏និយាយគ្នាថា
 យើងរាល់គ្នាបានភិក្ខុបែបនេះមកនៅចាំវស្សា អើប្បា ហៅពេញជាលាភ

សុវណ្ណំ វត លោ យេសំ លោ ឯវុទ្ធា ភិក្ខុ វិស្សំ
 ឧបតតា ន វត លោ ឥតោ បុព្វេ ឯវុទ្ធា ភិក្ខុ
 វិស្សំ ឧបតតា យថយំមេ ភិក្ខុ សីលវន្តោ
 កល្យាណធម្មតិ ។ តេ^(១) ន^(២) តាទិសានិ
 កោជនានិ អត្តនា កុញ្ញន្តំ ន មាតាបិត្តនំ ទេន្តំ ន
 បុត្តនាវស្ស ទេន្តំ ន ទាសកម្មករោវិសស្ស ទេន្តំ ន
 មិត្តាមច្ចានំ ទេន្តំ ន ញាតិសាលាហិតានំ ទេន្តំ
 យាទិសានិ ភិក្ខុនំ ទេន្តំ ន តាទិសានិ ខាទនីយានិ
 អត្តនា ខាទន្តំ ន មាតាបិត្តនំ ទេន្តំ ។ បេ ។ ន
 ញាតិសាលាហិតានំ ទេន្តំ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ
 ទេន្តំ ន^(៣) តាទិសានិ សាយនីយានិ អត្តនា
 សាយន្តំ ន មាតាបិត្តនំ ទេន្តំ ។ បេ ។ ន ញាតិ-
 សាលាហិតានំ ទេន្តំ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ ទេន្តំ
 ន^(៤) តាទិសានិ ចានានិ អត្តនា បិវន្តំ ន
 មាតាបិត្តនំ ទេន្តំ ន បុត្តនាវស្ស ទេន្តំ ន ទា-
 សកម្មករោវិសស្ស ទេន្តំ ន មិត្តាមច្ចានំ ទេន្តំ

១-២ ទ. ម. ពោធិ៍ពេស្ម អយំ បាហិ សព្វត្ថ វិវេស្ម អគតោ ។ ៣-៤ អយម្បទ
 នពេកស្មី វិវេ ឯពេកោយេវ បាណោ ។

របស់យើង ឈ្មោះថា យើងបានបុណ្យដោយនិយាយសំប្តី ពីដើមយើង
 រាល់គ្នាមិនដែលបានពួកភិក្ខុមានសីល មានធម៌ជាកុសល ដូចជាពួកភិក្ខុ
 នេះមកនៅចាំវិស្ស (ដល់ម្តង) សោះឡើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ (កាលបើ
 បាន) កោដនាហារដែលធ្លាប់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំង
 នោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅ
 មាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស^(១) មិត្ត អមាត្យ
 មន្ត្រីនិងញាតិសាលាហិតសោះឡើយ ឬបានខាទនីយាហារដែលធ្លាប់
 ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់
 ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។ មិនដែល
 បានឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានគ្រឿងសម្រាប់ជញ្ជក់ជញ្ជាប់
 ដែលធ្លាប់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានជញ្ជក់
 ជញ្ជាប់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។
 មិនដែលបានឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានទឹកដែលមានរសល្អ
 ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានជឹកមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយ
 មិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស មិត្ត

១ បុរសអ្នកធ្វើការស៊ីល្អល្អ ។

ន ញាតិសាលាហិតានំ ទេន្តិ យោទិសានំ ភិក្ខុនំ
 ទេន្តិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ វណ្ណាវណ្ណោ អហោសុំ បិណ្ឌិ-
 យា បសន្នុមុខវណ្ណា វិប្បសន្នុច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ណំ
 ទោ បទេតំ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុនំ កកវន្តំ ទស្សនាយ
 ទុបសន្តមិត្តំ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា
 តេមាសច្ចយេន សេនាសនំ សំសារមេត្វា បត្តចិវរមា-
 នាយ យេន វេសាលី តេន បក្កមីសុ អនុបុត្រេន
 ចារិកំ^(១) ចរមាណ^(២) យេន វេសាលី យេន មហាវនំ
 យេន ក្រុជាតារសាលា យេន កកវ តេនុបសន្តមីសុ
 ទុបសន្តមិត្តា កកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។

(២២៨) តេន ទោ បន សមយេន ទិសាសុ
 វស្សំ វុត្តា ភិក្ខុ តិសា ហោន្តិ លូទា ទុត្តណ្ណា
 ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា ធម៌និសន្តតកត្តា ។ វគ្គមុខាភិ-
 វិយា បន ភិក្ខុ វណ្ណាវណ្ណោ ហោន្តិ បិណ្ឌិយា បសន្នុ-
 មុខវណ្ណា វិប្បសន្នុច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ណំ ទោ បទេតំ

១-២ នីសុបំ បេត្តិកេសុ និវំ បាវទុយំ ៩ ចញ្ញាយភិ ។

អមាត្យ ញាតិសាលាហិតទៀយ ។ (គាខោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបាន
 អាហារធាន់បរិបូណ៌) ក៏មានសម្បុរល្អមានឥទ្ធិយពេញលេញ មានទឹក
 មុខស្រស់បស់សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញវស្សា
 រួចហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមមិន
 ដែលខានឡើយ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបានទៅចាំវស្សា
 គ្រប់ ៣ ខែហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួចហើយ ខាំយក
 បាត្រនិងចិវរចូលទៅគ្រងវេសាលី ដើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ បាន
 ចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដែលគង់នៅក្នុងតារសាលាវៃព្រមហា-
 វខៀបគ្រងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដំមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(២២៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំង
 ឡាយ (រាល់ដំបង់ទៀត) សឹងដំមានកាយស្គាំងស្គមសៅហ្មង មាន
 សម្បុរពេកក៏កើតជាកោលល្បឿងស្លេកស្លាំងមានខ្លួនរាមដោយសរវៃស ។ ឯ
 ពួកភិក្ខុដែលទៅរៀបចំត្រឹមស្នើសុំវគ្គមុខា សឹងដំមានសម្បុរល្អមានឥទ្ធិយ
 ពេញលេញ មានមុខមាត់ស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា ។
 មានសេចក្តីថា ការស្នើសុំចំពោះជាមួយនឹងអាគន្ធកិក្ខុ គឺភិក្ខុដែល

ពុទ្ធានំ កកវណ្ណានំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ សង្កិ បដិ.
 សម្មោទិតំ ។ អថចោ កកវា វត្តមុនាតិវិយេ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច កក្ខិ ភិក្ខុវេ ខមជ័យំ កក្ខិ យាបជ័យំ
 កក្ខិ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ដាសុកំ
 វស្សំ វសិត្ត ទ ច បិណ្ឌកេណ កិលមិត្តាតិ ។
 ខមជ័យំ កកវា យាបជ័យំ កកវា សមត្តា ច មយំ
 កន្តេ សម្មោទមាណា អវិទមាណា ដាសុកំ វស្សំ វសិត្តា
 ទ ច បិណ្ឌកេណ កិលមិត្តាតិ ។ ជាទន្ទាបិ តថាគតា
 បុច្ឆន្តិ ជាទន្ទាបិ ទ បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្តា បុច្ឆន្តិ

ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះ
 អង្គ ។ ត្រាទោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុ
 ដែលនៅទៀបឆេរស្ទឹងវត្តមុខថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មម
 អត់ធន់បានទេឬ^(១) អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ^(២) អ្នក
 ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនរីករាយទេ ទៅចាំវស្សា
 ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់
 ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្ត
 ទៅបានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសេចក្តី
 សាមគ្គីស្មោះសរឥតមានរីករាយទេ ទៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួល
 មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះតថាគត
 ទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុហើយត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់
 ហើយមិនត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយត្រាស់សួរក៏មាន

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយសំដៅសេចក្តីដូច្នោះថា យន្តតិសរិររបស់
 អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៨ នេះ អ្នករាល់គ្នាអាចធន់ទ្រាំថែរក្សា មិនមាន
 ទុក្ខលំបាករាល់ទេឬ ។ ២ យន្តតិសរិរនេះ អ្នករាល់គ្នាអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានគ្រប់កិច្ចទាំង
 ពួងមិនមានអន្តរាយទើបទាល់អ្វីទេឬ ។

កាលំ វិទិត្តា ន បុច្ឆន្តិ អនុសញ្ញាតំ តថា-
 គតា បុច្ឆន្តិ ធា អនុសញ្ញាតំ អនុសញ្ញាតេ
 សេតុយាតោ តថាគតាធំ ។ ទ្វីហាការេហិ តុន្ទា
 កកវន្តោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា ទេសិស្សាប
 សាវកាធំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។ អថទោ
 កកវា វគ្គមុខាធិការិយេ ភិក្ខុ ឯតទរោច យថា កតំ
 បទ តុម្រេ ភិក្ខុវេ សមត្តា សម្មោទមាទា អវិទមាទា
 ជាសុកំ វស្សំ វសិត្ត ន ច បិណ្ឌកេន កិលមិត្តានិ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ កត្វិ
 បទ វោ ភិក្ខុវេ ក្ខតន្តិ ។ អក្ខតំ កកវតំ ។

(២២៧) វិគវហិ តុន្ទោ កកវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិ-
 សា អនុលោមិកំ អប្បដិវ្វបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ

ជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំកាលគួរហើយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះតថាគតទាំង
 ឡាយទ្រង់សួរចំពោះវត្តអំពើដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមានប្រ-
 យោជន៍ទ្រង់មិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយទ្រង់ផ្តាច់បដិ-
 ក្ខន្ធអំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអរិយមគ្គអស់ហើយ ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏មានជោគ ទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយហេតុតិរ
 ប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់
 ពួកសាវក ១ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពួក
 ភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គមុខាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 បានជាមានសេចក្តីសាមគ្គិស្មោះសរមិនវែកទោសទ្រង់គ្នា នៅចាំវិស្សកិ
 ស្រលប្បល មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត នោះគេដោយហេតុអ្វី ។
 ត្រាវនោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ខែភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ហេតុនេះពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលតបវិញថា បតិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនេះមិនពិតទេ ។

(២២៧) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់និរដៀលថា ខែមោឃ-
 បុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ចំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណ បិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ

អករណីយំ កថំ ហិ នាម តុត្ថេ មោយ បុរិសា
 ទុនស្ស កាណា គិហិំ អញ្ញាមញ្ញាស្ស ទុត្តរិមទុស្ស-
 ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សេ វិ តុត្ថេហិ មោយ បុរិសា
 តំល្លាណ តោវិត្តន្តនេន^(៦) កុច្ឆិបរិកន្តោ ន ត្រូវ
 ទុនស្ស កាណា គិហិំ អញ្ញាមញ្ញាស្ស ទុត្តរិមទុស្ស-
 ធម្មស្ស វណ្ណា កាសិតោ តំ កិស្ស ហេតុ
 តតោនិទានំ ហិ មោយ បុរិសា មរណំ វា និកច្ឆេយ្យ
 មរណមត្តំ វា ទុត្តំ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា កាយស្ស
 ភេនា បរិ មរណា អទាយំ ទុត្តតិ វិទិទានំ និរយំ
 ទុបបន្ថេយ្យ វតោនិទានញ្ច ទោ មោយ បុរិសា
 កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា អទាយំ ទុត្តតិ វិទិទានំ
 និរយំ ទុបបន្ថេយ្យ នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នាធំ
 វា បសានាយ បសន្នាធំ វា គិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
 វិករហិត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។

៦ ឧ. ម. ពោរិកត្តនេន ។

នៃមោយបុរសទាំងឡាយ គួរឃើញ អ្នកឯងរាល់គ្នាហ៊ានពោលអ្នកទុក្ខិ-
 មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចំអែតផ្ទៃ
 នៃមោយបុរសទាំងឡាយ បើអ្នករាល់គ្នាយកកាំបិតយ៉ាងមុត ដែលសំរាប់
 ពន្លះសាច់គោ មុកវះពោះ (របស់ខ្លួន) វិញប្រសើរជាង ឯការពោល
 អ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្មរបស់ខ្លួននឹងគ្នាចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់
 ចំអែតផ្ទៃ ដែលអ្នកឯងទាំងអស់គ្នាពោលរួចទៅហើយ (នោះ) ពុំប្រសើរ
 សោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាគេថាគតពោលយ៉ាងនោះ ម្ចាស់មោយបុរស
 ទាំងឡាយ ពីព្រោះបុគ្គលដែលវះពោះខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹម
 សេចក្តីស្លាប់បូលំបាកទៀបស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ កាលបើរំលងខ្លួនអំពីមរណ
 កាលទៅ ក៏មិនទៅកើតជាតិវិញទេ ប្រគ អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុ
 ដែលវះពោះនោះឡើយ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ ឯចំណែកខាងភិក្ខុ
 ដែលពោលអ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្ម ជាហេតុជាទីតាំងនេះ កាលបើរំលងខ្លួន
 អំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងតែទៅកើតជាតិវិញទេ ប្រគ អសុរកាយ
 នរក មិនខានឡើយ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ ការដែលពោលអ្នក
 ទុក្ខិមនុស្សធម្មនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬ
 មនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងកិទេ ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ទ្រង់តែងដៀលពួកភិក្ខុទាំងនោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សំដែងធម្មិកថា តទៅថា ។

[២៣០] បញ្ចូមេ ភិក្ខុវេ មហាបោក សន្តោ
 សំវិទ្ធិមាណ លោកស្នំ ។ កតមេ បញ្ចូ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ឯកត្ថស្នំ មហាបោកស្នំ ឯវំ ហោតិ កុណាស្នំ
 ធាមាហំ សតេន វា សហស្សេន វា បរិវតោ តាម-
 ជិកមរាជនាជិសុ អាហិណ្ណាស្នំ មិ មានន្តោ ឃានន្តោ
 ជិន្តន្តោ ធនាមេន្តោ បចន្តោ បចាមេន្តោតិ ។
 សោ អបវេន សមយេន សតេន វា សហស្សេន
 វា បរិវតោ តាមជិកមរាជនាជិសុ អាហិណ្ណាតិ
 មានន្តោ ឃានន្តោ ជិន្តន្តោ ធនាមេន្តោ បចន្តោ
 បចាមេន្តោ ។ ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥធនកត្ថស្នំ
 ចាបភិក្ខុវោ ឯវំ ហោតិ កុណាស្នំ ធាមាហំ សតេន
 វា សហស្សេន វា បរិវតោ តាមជិកមរាជនាជិសុ
 ចារិកំ ចរិស្នំ មិ សក្កតោ កុកតោ មាជិតោ
 មូជិតោ អបចិតោ កហដ្ឋានោវ បទ្ធវិសានោ លាភិ
 បិវរិប្បាចាតសេនាសនកិលានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ការ-
 នន្តិ ។ សោ អបវេន សមយេន សតេន វា

[២៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានភិក្ខុជាមហាបោក
 ៥ ពួក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមហាបោក ៥ ពួកនោះដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាបោកខ្លះដែលមានក្នុងលោក
 នេះថា បើដល់វេលាណាអញបានបរិសុទ្ធ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ ចោមរោម
 ជាគ្នាហើយ នឹងលើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជនាទី ហើយនឹងវាយសំពត់
 ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ជីវិត
 ដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដុតរោល ។
 លុះដល់សម័យទានក្រោយមក មហាបោកនោះបានបរិសុទ្ធ ១ រយ ឬ
 ១ ពាន់ ចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជនាទី
 វាយសំពត់ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃ
 ផ្តាច់ជីវិត ដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដុត
 រោល យ៉ាងណាអញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ភិក្ខុ
 ចាបខ្លះដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (ត្រិះរិះ) ថាបើដល់
 កាលណាអញបានបរិសុទ្ធ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ ចោមរោមជាគ្នាហើយ នឹង
 ត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិគមរាជនាទី ក៏នឹងបានឱ្យចិវេ បិណ្ឌបាត
 សេនាសន គិលានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ការ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តិ ពួកបទ្ធវិជិតក្តិ
 ធ្វើសក្ការគោរពរាប់អានបូជាភោគត្រីង ។ លុះដល់សម័យទានក្រោយមក

សហស្សន វា បរិវត្តោ តាមនិកមរាជនាមិសុ ចារិកំ
 ចរតំ សក្កតោ កុក្កតោ មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ
 កហដ្ឋានោវ បត្យជិតានោ លាភិ ចិវិបិណ្ណោ ភាត-
 សេនាសនតិលានប្បត្តយកេសេន្តបរិក្ការាវ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ បឋមោ មហាចោរោ សន្តោ សំវិជ្ជមាណោ
 លោកស្និ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេកោ ចាបភិក្ខុ
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ បរិយាបុណិត្វា អត្តនោ
 ទហតិ^(១) ។ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ មហាចោរោ សន្តោ
 សំវិជ្ជមាណោ លោកស្និ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកោ ចាបភិក្ខុ សុទ្ធិំ ព្រហ្មចារី បរិសុទ្ធិំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តំ អម្បលកេន អព្រហ្មចរិយេន
 អនុទ្ធិសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ មហាចោរោ

១ ឧ. ម. បរតិ ។

ភិក្ខុបុបទោនោបរិសុទ្ធ ១ យេ ឬ ១ ពានំ ចោមរោមជាត្តាហិយ ភិ
 ត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិកមរាជនាមិ បានចិវិ បិណ្ណបាត សេនា-
 សន តិលានប្បត្តយកេសេន្តបរិក្ការ ដែលពួកគ្រហស្ថក្ខី បត្យជិតក្ខី ធ្វើ
 សក្កតោរោរពាច់អាចប្បវេទិតោតវិក្កិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅ
 ថា មហាចោរាវ ១ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុដទៃមាននៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបុបទ្រវេនសុត្រ
 ធម្មវិទយំដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល^(១) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរាវ ២ ដែលមានប្រាកដក្នុង
 លោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមាននៅទៀត ក្នុងសាសនា
 នេះមានភិក្ខុបុបទ្រវេនសុត្រដែលប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏ស្អាត ដែល
 កំពុងប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏បរិសុទ្ធ ចោទដោយការប្រព្រឹត្តមិនប្រសើរ^(២)
 រកម្យលន្តាន^(៣) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុដែលចេះប្រៀបធៀបពាលីនឹងអដ្ឋកថាក្នុងកណ្តាល
 បរិសុទ្ធ ហើយប្រសប់ធ្វើសំឡេងទេសនាដូចស្រីស្រីយ៉ាងព័ក្រោះ កាលដើម្បីធម៌ហើយ
 មានសេស្តថា លោកម្ចាស់រៀនពីលោកត្រូវអាចារ្យណាមក ភិក្ខុនោះក៏លាក់មិនប្រាប់គាត់ត្រូវ
 អាចារ្យ ធ្វើយថាអាចារ្យត្រូវអាចារ្យណាមកនឹងបង្រៀនបានទេ រៀនចេះដឹងតែខ្លួនឯង យ៉ាង
 នេះហៅថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល ។ ២ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ចោទដល់ទីប៉ុន្មាន ។
 ៣ ចោទដោយមិនបានឃើញនឹងក្រែក មិនបានឮនឹងត្រចៀក ឬមិនបានផ្អែកក្នុងចិត្ត ។

សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មី ។ មុន ចប់ ភិក្ខុវេ
 វេទកន្តោ ចាបភិក្ខុ យោនិ នាមិ សង្ឃស្ស កុ-
 កណ្ណាមិ កុបវិក្ការាមិ សេយ្យេនិមំ អាណមោ អាណម-
 វត្ថុ វិហារោ វិហារវត្ថុ មញ្ញោ បិមំ ភិសី^(១) តិម្ពោហនំ^(២)
 លោហកុម្មី លោហកាណាកំ លោហវារតោ លោហ-
 តដាហំ ភិសី^(៣) ជរសុ^(៤) កុហរី^(៥) កុទ្ធាលោ
 និទាននំ វល្លិ វេទ្យ មុញ្ញំ បព្វជំ តិណំ មត្តិកា
 ទារុកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ តេហិ តិហិ សំកណ្ណាតិ
 ឧបលាបេតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្តោ មហាបោកោ
 សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មី ។ សនេវតេ ភិក្ខុវេ
 លោកេ សមារកេ សព្វហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណ៍-
 យោ បដាយ សនេវមនុស្សាយ អយំ អត្តោ មហាបោកោ
 យោ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តវិមនុស្សធម្មំ ឧល្លមតំ តំ

១-២ ម. ភិសី តិញ្ញោតំ ៖ ៣-៥-៥ ម. វល្លិ បរសុ ពុតារី ។

ទី ៣ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានត
 ទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាបខ្លះសង្រ្គោះដាក់បំផុសគ្រហស្ថ
 ដោយគ្រឿងគុកណ្ណរបស់សង្ឃ ឬគ្រឿងគុកបរិក្ការ គ្រឿងគុកណ្ណគឺអ្វីខ្លះ
 គ្រឿងគុកណ្ណនោះគឺ គុម្ពផ្កានិវេដិមឈើ ១ ទីដែលសំរាប់ដាក់គុម្ពផ្កានិវេ
 ដិមឈើ ១ ក្នុង ១ ទីដែលសំរាប់សង់ក្នុង ១ គ្រឿង តាំង ១ ពូក ១ ឡើយ ១
 ផ្កានិវេហ ១ ស្លកលោហ ១ ក្អមលោហ ១ ផែនិវេហ^(១) ១ តាំបិត ១
 ពូម្យ ១ ដី ១ ចប ១ តន្ត្រា (ឬដកកណ្ណារ) ១ វល្លិប្រវេនិម្មយល្លក
 ឡើងទៅ ១ ឬស្សីប្រវេនិ៨ដាក់ឡើងទៅ ១ ស្មៅដំណេកខ្សោយ ១
 ស្មៅយាបូង ១ ស្មៅធម្មតា ១ ដីស្អិត ១ គ្រឿងធ្វើនិវេដិមឈើ ១ គ្រឿង
 ធ្វើនិវេដិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថាមហាបោកទី ៤
 មានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាពោលអ្នក
 ឧត្តវិមនុស្សធម្មដែលមិនមានមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន ភិក្ខុនេះជាមហាបោកទី ៥
 ជាបោកដំបំផុតក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្ម-
 លោក ក្នុងតព្វកសត្វព្រមទាំងសមណនិវេទិតាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្មតិទេវានិវេទិតមនុស្សដ៏សេស ហេតុអ្វីបានជាគេថាគតៈពោលដូច្នោះ

១ ពាក្យថា លោហ ជាពាក្យសំរាប់ហៅពួកគ្រឿងដែក ស្តង់ ទង់ដែងជាដើម ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

កិស្ស ហេតុ ថេយ្យាយ វោ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបិណ្ណា
កុត្តាតិ ។

អញ្ញាថា សន្តមត្តាជំ

អញ្ញាថា យោ បវេទយេ

ជិកត្វ កិកវស្សេវ

កុត្តំ ថេយ្យេន តស្ស តំ ។

កាសាវកណ្ណា តហវោ

ទាបធម្មា អសញ្ញតា

ទាទា ទាបេហិ កក្កេហិ

ជិវយន្តេ ធុបបដ្ឋវេ ។

សេយ្យា អយោគុឡោ កុត្តា

តត្តា អត្តិសិទ្ធិបយោ

យេញោ កុញ្ញេយ្យ ធុស្សីលោ

រដ្ឋបិណ្ណំ អសញ្ញតោតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះព្រះដុំបាយរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែនគិក្ខុនោះឯង
ល្អចយកមកបរិភោគ ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រាប់នឹងភិក្ខុនោះ
ឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សំដែងសេចក្តីជាគាថាតទៅទៀតថា)

ភិក្ខុណា មានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយ-
សមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យជឿថាខ្លួន
តាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើម
ស្អាតវិញ ភិក្ខុនោះឯងហៅថាល្អចភោជនគេមកបរិភោគ ដូច
ជាព្រានសត្វស្លាប លបលាក់ខ្លួនប្របត្តមួយប្រមាណបំបាញ់
សត្វ ។ ភិក្ខុដែលយកសំពត់កាសាវមកត្បូងត្បូង តែប្រព្រឹត្ត
ធម៌អត្រក់ជាធម្មតា គ្មានសង្រួម (តាមធម៌វិន័យ) ឡើយ ជា
បុគ្គលលាមកក្រៃលែងសឹងមានច្រើន ភិក្ខុនោះទៀងតែទៅ
នរក ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើអត្រក់ ។ បរិភោគដុំដែកដែល
កំពុងរន្ទះក្តៅ បរិភោគដូចជាអណ្តាតក្លិនវិញប្រសើរជាង ឯភិក្ខុ
ដែលទ្រុស្តស្រួលមិនសង្រួម (តាមធម៌វិន័យ) នឹងបរិភោគទ្រុំដុំ
អាមិសរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែន(នោះ)ពុំប្រសើរសោះឡើយ ។

(២៣១) អថទោ ភគវា វិគុម្ពនាភិរិយេ ភិក្ខុ អន្ត-
 កបរិយាយេន វិកាហិត្វា ធុត្តរតាយ ធុប្បោសតាយ
 ។ បេ ។ ឯវត្ស បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ធុច្ចិ-
 សេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ អនភិជាធំ ធុត្តវិមុដុស្សនម្ហំ
 អត្តបនាយិកំ អលមរិយញ្ញាណនស្សនំ សមុបាច-
 រេយ្យ ឥតិ ជានាមិ ឥតិ បស្សនមិ តតោ អបរេន
 សមយេន សមធុត្តាហិយមាទោ វា អសមធុត្តា-
 ហិយមាទោ វា អាបន្នោ វិសុទ្ធាបេក្ខោ^(១) ឯវ វេយ្យ
 អជាទមេវ អាវុសោ អវធំ ជានាមិ អបស្សំ បស្សនមិ
 តុច្ចំ មុសា វិលបិដ្ឋំ អយម្យំ ចារាជិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្សនំ ភគវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២៣២) តេន ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ អនិដ្ឋេ ធុដ្ឋសញ្ញំនោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញំនោ
 អនិចិត្តេ អនិចិត្តសញ្ញំនោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញំនោ អនិមាទេន អញ្ញំ ព្យាករិសុ ។ តេសំ

១ វិសុទ្ធាបេក្ខិមិ បារមី ។

(២៣១) [គាទោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងដៀល ពួកភិក្ខុដែល
 នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុខ ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវ
 ទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹមពិបាកថែទាំ ។ បេ ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយពោលអ្នកខ្ពស់មុនស្រពេម ជាធម៌
 គួរឃើញដោយញ្ញាណដ៏ប្រសើរ បង្ហាញមកដាក់ក្នុងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ
 ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក ពោះមានគេសាកសួរក្តី
 ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថា [ត្រូវអាបត្តិបារមីហើយ (ពោះបី) មាន
 ប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជាវិញ្ញាណស្រស់ស្អាតនៃវិញ្ញាណ
 នៃអាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញ
 យ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុ
 នេះឯងក៏នៅជាត្រូវអាបត្តិបារមី រកសំវាសនា ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ជាត្រង់ដល់ពួកភិក្ខុបឋមស្រយាងនេះ ។

(២៣២) វេលានោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង
 សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយបានពោលអ្នកអវហត្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្គោ

អមរេន សមយេន វកាយបិ ចិត្តំ នមតិ នោសា-
 យបិ ចិត្តំ នមតិ មោហាយបិ ចិត្តំ នមតិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ឆំ អហោសិ កកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 មយក្ខត្តា អធិដ្ឋេ ធិដ្ឋសញ្ញោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញោ
 អនធិកតេ អធិកតសញ្ញោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញោ អធិមារេន អញ្ញំ ព្យាករិញ្ញ កច្ចិ ធុ
 ចោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបណ្ណតិ ។ តេ(១)
 អាយស្មតោ អាណន្ទស្ស ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។
 អាយស្មា អាណន្ទោ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។
 ហោន្តិយវណ្ណ(២) ភិក្ខុ អធិដ្ឋេ ធិដ្ឋសញ្ញោ អប្បត្តេ
 បត្តសញ្ញោ អនធិកតេ អធិកតសញ្ញោ អសច្ចិ-
 កតេ សច្ចិកតសញ្ញោ អធិមារេន អញ្ញំ ព្យា-
 ករេន្តិ តញ្ច ចោ ឯតំ អញ្ញោហារិកន្តិ ។

១ ឧ. ម. ពោលស្ម អយំ ពាហិ ៩ ហោតិ ។ ២ ម. យេ តេ អាណន្ទ ។

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្គោ

លុះដល់សម័យដទៃមក ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទុរទៅរកកត្តាខ្លះ ចិត្ត
 ទុរទៅរកទោសខ្លះ ចិត្តទុរទៅរកមោហាខ្លះ ។ សេចក្តីសន្សំយកកំភើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុទាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្ត
 រួចជាស្រេចហើយ ម្តេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ថាឃើញក្នុងហេតុដែល
 យើងឥតបានឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានដល់
 សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបាន
 ពោលអ្នកអហេតុផល ដោយសំគាល់ខ្លះយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នោះ)
 យើងប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបាណិកខ្លះដឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាប់
 សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុ ។ ព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុ
 ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ទ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតឃើញ សំគាល់ថាបានដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់
 ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ ហើយពោលអ្នកអហេតុផល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបាន
 ត្រាស់ដឹង ក៏អំពើដែលពោលអ្នកនេះជាអញ្ញោហារិក (មិនហៅថាជាអង្គ

អថេវា កកវា ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី បតករណ ធម្មំ
 កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវក្ខ បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ យោ បទ
 ភិក្ខុ អនភិជាមំ ទុត្តវិមនុស្សធម្មំ អត្ថបទាយេតំ
 អលម្បិយញ្ញាណទស្សនំ សមុទាចវេយ្យ ឥតិ ជាធាបិ
 ឥតិ បស្សមិតិ តតោ អបវេន សមយេន សប-
 ទុត្តាហិយមាធា វា អសមទុត្តាហិយមាធា វា អា-
 បន្នោ វិសុត្តាមេត្តោ ឯវំ វិទេយ្យ អជាទមេវំ អាវុ-
 សោ អវំ ជាធាបិ អបស្សំ បស្សមិ តុច្ចំ ឫសា
 វិលចំន្តំ អញ្ញត្រ អធិមាធា អយម្បិ ទារាធិតោ
 ហោតិ អសំវាសោតិ ។

[២៣៣] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អនភិជាមន្តំ អសន្តំ អក្ខតំ អសំវិជ្ជមាមំ

នៃកេបត្តិឡើយ) ។ ព្រោះមិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយទ្រង់សំដែងធម្មកថា
 ក្នុងគ្រាខាង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ហើយពោល
 អ្នកត្រូវមនុស្សធម្ម ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) នឹងទស្សនៈ
 (ភិវិយាយើញ) ដ៏ប្រសើរ អាចកំចាត់នូវកិលេស គួរបង្កើនមកដាក់ក្នុង
 ខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ លុះដល់សម័យដទៃអំពី
 ខាងមក ខាងមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថាត្រូវ
 អាចក្តីបាទដឹកហើយ (ខាងបី) មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់
 ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នៃអាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ
 (ប៉ុន្តែ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថាឃើញ
 ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះក៏ត្រូវអាចក្តីបាទដឹក កេសំវាសគ្មាន
 អៀវលេន៍កែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

[២៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណា ក៏
 ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានឧប-
 សម្បទាដោយញ្ញត្តិចក្កកម្មវាទនេះ សំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងអត្ថ
 នេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងច្បាស់ សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញ

អនាទន្តោ អបស្សន្តោ អត្តនិ កុសលំ ធម្មំ អត្តិ
 មេ កុសលា^(១) ធម្មាតិ ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ នាម
 ឈានំ វិមោក្ខំ សមាធិ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ
 មគ្គការវនា ផលសច្ចិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិនិវ-
 រណតា ចិត្តស្ស សុញ្ញតារេ អភិវតិ ។ អត្តបទា-
 យំកត្តិ តេ វា កុសលេ ធម្មេ អត្តនិ ឧបទេតិ
 អត្តានំ វា តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧបទេតិ ។
 ញ្ញាណច្ចិ តិស្សោ វិជ្ជា ។ ទស្សនច្ចិ យំ ញ្ញាណំ
 តំ ទស្សនំ យំ ទស្សនំ តំ ញ្ញាណំ ។ សមុទាច-
 បយ្យតិ អាហារេយ្យ ឥត្តិហា វា បុរិសស្ស
 វា ភហដ្ឋស្ស វា បទ្ធវិទស្ស វា ។ ឥតិ
 វាទាមិ ឥតិ វស្សមិទិ វាទាមហំ ឯតេ ធម្មេ

១ កិសុបិ ពោត្តកេសុ កុសលោ ធម្មោនិ ធម្មវចនិទ្កេហោ កតោ ។

នូវកុសលធម៌ដែលមិនមានមិនពិតមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយចូលចិត្តថា)
 កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់អញមាន ។ ឈាន (គុណជាតិសំរាប់ដុត
 បដិទ្ធុកិលេស) ១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលផុតស្រឡះចាករាគៈជា
 ដើម) ១ សមាធិ (សភាពដែលដកលចិត្តស្នើម៉ាល្អក្នុងការម្នាក់) ១
 សមាបត្តិ (គុណជាតិដែលដល់ព្រម) ១ ញ្ញាណទស្សនៈ (កិរិយា
 ឃើញដោយបញ្ញា) ១ មគ្គការវនា (កិរិយាចំរើនម្លូមគ្គ) ១ ផល-
 សច្ចិកិរិយា (ដំណើរធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវផល) ១ កិលេសប្បហាន
 (កិរិយាលះបង់កិលេស) ១ វិនិវរណតា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននិវរណធម៌
 ប្រាសហើយ ១ សុញ្ញតារេ អភិវតិ សេចក្តីត្រកអក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ១
 (ធម៌ទាំង១០ នេះ) ហៅថាឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា បង្កើនមក
 ដាក់ក្នុងខ្លួន សេចក្តីថា បង្កើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះមកដាក់ក្នុងចិត្ត
 ឬបង្កើនចិត្តទៅក្នុងក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញ្ញាណ
 បានដល់វិជ្ជាគឺសេចក្តីដឹងវិសេស ៗ យ៉ាង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទស្សនៈ
 សេចក្តីថា ធម្មជាតណា ហៅថា ញ្ញាណ ធម្មជាតនោះហៅថា ទស្សនៈ
 ធម្មជាតណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតនោះហៅថា ញ្ញាណ ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ភោលអ្នក សេចក្តីថា ប្រាប់ដល់ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិត
 ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ សេចក្តីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំ

បស្ស្ចមហំ ឯតេ ធម្មេ អន្តិ ច មេ ឯតេ ធម្មា
អហត្វា ឯតេសុ ធម្មេសុ សន្តិស្សមីតិ ។

[២៣២] តតោ អបរេន សមយេនាតិ យស្មី
ខណោ សមុទាតិស្តំ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ
តំ ធុហុត្តំ វិវិវត្តេ ។ សមទុក្ខាហិយហានោតិ យំ
វត្ថុ បដិញ្ញាតំ ហោតិ តស្មី វត្ថុស្មី សមទុក្ខាហិយ-
ហានោ តី តេ អធិគតំ តិច្ឆិ តេ អធិគតំ កតោ
តេ អធិគតំ កត្ត តេ អធិគតំ កតមេ តេ
តិលេសា បយីនា កតមេសំ ត្វំ ធម្មាធំ លាភីតិ ។
អសមទុក្ខាហិយហានោតិ ន កេនចិ វុច្ចហានោ ។
អាបន្នោតិ នាមិន្នា ឥន្ទាបកតោ អសន្តំ អក្ខតំ
ទុក្ខវិបទុស្សធម្មំ ទុក្ខវិគ្គា នារាជិតំ អាបត្តិ អាបន្នោ
ហោតិ ។ វិសុទ្ធាបេត្វោតិ តិយំ វា ហោតុកាហោ
ទុកាសកោ វា ហោតុកាហោ អារាមកោ វា
ហោតុកាហោ សាមណេវា វា ហោតុកាហោ ។

ឃើញធម៌នេះ ម្យ៉ាងទៀត ធម៌នេះជាប់រស់ខ្ញុំ ។ ក៏យល់ជាក់ច្បាស់
ក្នុងធម៌នេះហើយ ។

[២៣២] ត្រង់ពាក្យថា លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក សេចក្តីថា
កិរិយាភោលអ្នកក្នុងខណៈណា លុះដល់សម័យដែលកន្លងទូរខណៈ ខ្ញុំ
ស្របក់ ខ្ញុំពេលមួយពេលនោះមក ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោះមានគេសាក
សួរក្តី សេចក្តីថា វត្ថុណាដែលខ្លួនបានប្តេជ្ញាហើយ ក៏មានអ្នកឯទៀតគេ
សាកសួរចំពោះវត្ថុនោះថា ធម៌អ្វីខ្លះដែលលោកបានត្រាស់ដឹង ព្រោះ
ហេតុដូចម្តេចបានជាលោកបានត្រាស់ដឹង លោកបានត្រាស់ដឹងពីអង្គល
លោកបានត្រាស់ដឹងក្នុងអំណា គឺលេសណាខ្លះដែលលោកបានលះរួច
ហើយ លោកបានធម៌ដូចម្តេចខ្លះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោះឥតមានគេសាក
សួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសួរដណ្តឹងឡើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា
កំហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារមីហើយ សេចក្តីថា (ភិក្ខុ) មានសេចក្តីប្រាថ្នា
ពក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសន្តិភ័យហើយភោលអ្នកត្រូវមនុស្សធម៌ដែល
បំរើធម៌ប្រាកដ កំហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារមីហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា
បានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ សេចក្តីថា (ភិក្ខុនោះ) ចោះបានប្រាថ្នាចង់ទៅជា
ត្រហស្តក្តី ចង់ទៅជាទុក្ខាសក្តី ចង់ទៅជាញោសវត្តក្តី ចង់ទៅជាសាម-

អដាទមេវ ភវសោ អវចំ ជាទាមិ អបស្សំ បស្សមីតិ
 ធាហំ ឯតេ ធម្មេ ជាទាមិ ធាហំ ឯតេ ធម្មេ បស្សមិ
 ធន្តំ ប មេ ឯតេ ធម្មា ន ចាហំ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សន្និស្សមីតិ ។ តុច្ឆំ មុសា វិលបិទ្គំ តុច្ឆកំ
 មយា ភណ្ឌំ មុសា មយា ភណ្ឌំ អក្ខតំ មយា
 ភណ្ឌំ អសន្តំ មយា ភណ្ឌំ^(១) អដាទន្តេន មយា
 ភណ្ឌំ ។ អញ្ញត្រិ អធិមាទាតិ បបេត្វា អធិមាទំ ។

(២៣៥) អយម្បីតិ បុរិមេ ឧទាទាយ វុច្ឆតិ ។
 ចារាជិកោ ហោតីតិ សេយ្យថាបិ ធាម តាលោ មត្ត-
 កច្ឆិទ្ធោ អកត្វោ បុន វិវុទ្ធិយា ឯវមេវ ភិក្ខុ
 ចាបិទ្ធោ ឥន្ទាបកតោ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មំ ឧល្លបិត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្សប្បត្តិ-
 យោ តេន វុច្ឆតិ ចារាជិកោ ហោតីតិ ។
 អសំវាសោតិ សំវាសោ ធាម ឯតេ កុច្ឆំ ឯតេ ឧ-
 សោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ធាម ។

១ ឥទំ ពាប្បធម្មំ ទ.ម. ពោធិ៍កេសុ ឧ បញ្ញាយតិ ។

ណេរក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ម្នាលភវសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះហើយ
 ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះហើយពោលថាឃើញ សេចក្តីថា
 ខ្ញុំមិនបានដឹងធម៌នេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញធម៌នេះទេ ធម៌នេះខ្ញុំគ្មានទេ
 ខ្ញុំនឹងបានឃើញច្បាស់ក្នុងធម៌នេះក៏ទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំពោលកុហក
 សោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោល
 មិនពិតទេ ខ្ញុំពោលមិនប្រាកដទេ ខ្ញុំបានជាជ្រុលពោលមកពីហេតុមិន
 ដឹងសោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា វៀរលែងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់
 ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន ។

(២៣៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនេះក្តី ពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុដែល
 បានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក សេចក្តីថា ធម្មតាដើម
 គ្នាតែមានកំបុតហើយ មិនអាចនឹងដុះឡើងទៀតបាន មានទុបមាដូច
 ម្តេចម្តេញ ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នាពិតក៏ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសន្តត់ហើយ
 ពោលអ្នកក្នុងមនុស្សធម្ម ដែលមិនមានមិនកើតក្នុងខ្លួន មិនមែនព្រា
 សមណ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានទុបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះ
 ហេតុនោះ ទើបគេថាគតពោលថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ត្រង់
 ពាក្យថា អសំវាសនា ដែលហៅថា សំវាសនោះ គឺសង្ឃកម្មវាមួយ
 គ្នា បារាជិកហេតុទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្នេហា នេះហៅថា សំវាស ។

បារាណស្ថ ចក្កសិក្ខាបទស្ស បទភានីយេ ឈានាទី

សោ តេន សន្និ នត្តិ តេន វុត្តតិ អសំវាសោតិ ។

(២៣៦) ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ ធាម ឈានំ វិមោក្ខំ សមាធិ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ មគ្គការវនា ផលសច្ចិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិនិវេណតា ចិត្តស្ស សុញ្ញតារា អភិវតិ ។ ឈានន្តិ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ ។ វិមោក្ខោតិ សុញ្ញតោ វិមោក្ខោ អនិមិត្តោ វិមោក្ខោ អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ ។ សមាធិតិ សុញ្ញតោ សមាធិ អនិមិត្តោ សមាធិ អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ សមាបត្តិតិ សុញ្ញតោ សមាបត្តិ អនិមិត្តោ សមាបត្តិ អប្បណិហិតោ សមាបត្តិ ។ ញ្ញាណន្តិ តិសេន្ត វិជ្ជា ។ មគ្គការវនាតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥន្ទ្រិទានា បញ្ចវគ្គិយានំ បញ្ច តណាមិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ផលសច្ចិកិរិយាតិ សោតាបត្តិផលស្ស សច្ចិកិរិយា សកុណតាមិផលស្ស សច្ចិកិរិយា អនាតាមិផលស្ស សច្ចិកិរិយា អរហត្តផលស្ស សច្ចិកិរិយា ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ៤ បទភានីយេ អំពីឧត្តរិមនុស្សធម្មមានឈានដើម

កិកុនោគ្មានសំវាសដ្ឋេនេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគាត់គតពោលថា រកសំវាសគ្មាន ។

(២៣៦) ដែលហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម្ម (នោះសំដៅយក) ឈាន ១ វិមោក្ខ ១ សមាធិ ១ សមាបត្តិ ១ ញ្ញាណទស្សន ១ មគ្គការវនា ១ ផលសច្ចិកិរិយា ១ កិលេសប្បហាន ១ វិនិវេណតា ចិត្តស្ស ១ សុញ្ញតារា អភិវតិ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឈាន បានខាងបឋមដ្ឋាន ទុតិយដ្ឋាន តតិយដ្ឋាន ចតុត្ថដ្ឋាន ។ ត្រង់ពាក្យថា វិមោក្ខ (នោះ) បានខាងឯសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាធិ (នោះ) បានខាងឯសុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាបត្តិ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញ្ញាណ (នោះ) បានខាងវិត្រិវិជ្ជា ។ ត្រង់ពាក្យថា មគ្គការវនា (នោះ) បានខាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥន្ទ្រិទ្ធ ៥ តល ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផលសច្ចិកិរិយា (នោះ) បានខាងធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសកុណតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអនាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអរហត្តផល ។

តិលេសប្បហានន្តិ ភគុស្ស បហានំ នោសស្ស
 បហានំ មោហស្ស បហានំ ។ វិជីវណតា
 ចិត្តស្សន្តិ ភគា ចិត្តំ វិជីវណតា នោសា ចិត្តំ
 វិជីវណតា មោហា ចិត្តំ វិជីវណតា ។ សុញ្ញាតារ
 អភិវត្តិ បឋមេន ឈានេន សុញ្ញាតារ អភិវត្តិ
 ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញាតារ អភិវត្តិ តតិយេន
 ឈានេន សុញ្ញាតារ អភិវត្តិ ចតុត្ថេន ឈានេន
 សុញ្ញាតារ អភិវត្តិ ។

[២៣៧] តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តតន្តិ ។ ចតុហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ វិនិចាយ ទិដ្ឋិ ។

ត្រីវិភាគ្យថា តិលេសប្បហាន (ខោះ) បានខាងកិរិយាលះបង្កកតៈ លះ
 បង្កខោសៈ លះបង្កមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា វិជីវណតា ចិត្តស្ស (ខោះ)
 បានខាងការហាមឃាត់ចិត្តចាកភគៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកខោសៈ ហាម
 ឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា សុញ្ញាតារ អភិវត្តិ (ខោះ) បាន
 ខាងឯសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយតតិ-
 យជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយចតុត្ថជ្ឈាន ។

[២៣៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ពាក្យបានចូលបឋ-
 មជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ពាក្យបាន
 ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បីទំព័រសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិក ។

បារាជិកកណ្តុ ចក្ខុសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកន្លង់

បញ្ចហាត្តាហោ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋង្គិ សម្មជានមុ-
 សា កណ្តុស្ស អាបត្តំ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តុស្ស កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណ្តុស្ស
 កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តុស្ស វិនិចាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិចាយ ទុដ្ឋិ ។ ធម្មាត្តាហោ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋង្គិ សម្មជានមុសា កណ្តុស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តុស្ស
 កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណ្តុស្ស កណ្តុស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តុស្ស វិនិចាយ ទិដ្ឋិ
 វិនិចាយ ទុដ្ឋិ វិនិចាយ រុចិ ។ សត្តហាត្តា-
 ហោ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋង្គិ សម្មជានមុសា
 កណ្តុស្ស អាបត្តំ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តុស្ស កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណ្តុស្ស
 កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តុស្ស វិនិចាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិចាយ ទុដ្ឋិ វិនិចាយ រុចិ វិនិចាយ ការំ ។

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយេ អំពីសុទ្ធិកន្លង់

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយ
 អាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ
 មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 គាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយ
 អាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ពិតត្រង់ ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(២៣៨) តីហាតារេហំ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បជ្ជាមីតំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ទារា-
 ជិតស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតំ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ ។ ចត្វហា-
 តារេហំ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតំ សម្បជាន-
 មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ទារាជិតស្ស មុត្វេ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តាមីតំ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តតន្តិ វិនិចាយ ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាតារេហំ បឋមំ
 ឈានំ សមាបជ្ជាមីតំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាបត្តិ ទារាជិតស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតំ
 កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ វិនិចាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិចាយ ទន្តិ ។ ធម្មហាតារេហំ បឋមំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ទារាជិតស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ

(២៣៨) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋម-
 មជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ (ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិត ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន
 ដោយអាការៈ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ
 រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា
 កំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីតាមបិក្ខុ ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។
 កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយ
 អាការៈ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១

បារាណស្ថ បុត្រសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ សុទ្ធិកង្កិណំ

កណ្តាលស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលមីតិ កណ្តាលស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាលន្តិ វិជិណយេ ទិដ្ឋិ វិជិណយេ
 ខន្តិ វិជិណយេ រុចិ ។ សត្តហាតារេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តាលស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលស្សន្តិ
 កណ្តាលស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលមីតិ កណ្តាលស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាលន្តិ វិជិណយេ ទិដ្ឋិ
 វិជិណយេ ខន្តិ វិជិណយេ រុចិ វិជិណយេ ការិ ។

[២៣៧] តិហាតារេហិ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋាតិ សម្បជានមុសា កណ្តាលស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលស្សន្តិ
 កណ្តាលស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលមីតិ កណ្តាលស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាលន្តិ ។ ចត្វហាតារេហិ ប-
 ឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាតិ សម្បជានមុសា កណ្តាលស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តាលស្សន្តិ កណ្តាលស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលមីតិ

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី៤ បទភានិយេ អំពីសុទ្ធិកង្កិណ

កំតុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំតុនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ (ត្រូវអាបត្តិបារា-
 ណិក ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំតុនិយាយបឋមដ្ឋាន
 ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំតុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំតុនិយាយកុហក ១ និយាយ
 រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទ
 បាំងសេចក្តីពិត(គ្រង) ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។

[២៣៧] កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មដ្ឋាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំតុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំតុនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ (ត្រូវអាបត្តិ
 បារាណិក ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មដ្ឋាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំតុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំតុនិយាយកុហក ១

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី វិជំនាយ ទិដ្ឋិ ។
 បត្តហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សឃ្មដានុ
 នមុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌តស្ស កណ៌តស្ស កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌-
 តន្ត្រី វិជំនាយ ទិដ្ឋិ វិជំនាយ ទន្តិ ។ ធម្មាការេហិ
 បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សឃ្មដានុ មុសា កណ៌តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌តស្ស កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌តស្ស
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី វិជំនាយ
 ទិដ្ឋិ វិជំនាយ ទន្តិ វិជំនាយ រុចិ ។ សត្តហាការេ-
 ហិ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សឃ្មដានុ មុសា
 កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌តស្ស កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 មិតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី
 វិជំនាយ ទិដ្ឋិ វិជំនាយ ទន្តិ វិជំនាយ រុចិ វិជំនាយ ការិ ។

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

ខំហយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹង
 ខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិ-
 យាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 និយាយកុហករូចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 គាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
 រូចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតគ្រឿង ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(២៤០) តីហោកាវេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិម្ពិតិ សម្មជាទុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណិស្សន្តិ
 កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមិតិ កណ្ណិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណិតន្តិ ។ ចតុហា-
 កាវេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ពិតិ សម្ម-
 ជាទុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណិស្សន្តិ កណ្ណន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្ណាមិតិ កណ្ណិតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្ណិតន្តិ វិទិធាយ ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាកាវេហិ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ពិតិ សម្មជាទុសា
 កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្ណិស្សន្តិ កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមិតិ
 កណ្ណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ណិតន្តិ វិទិធាយ
 ទិដ្ឋិ វិទិធាយ ទន្តិ ។ ធម្មាកាវេហិ បឋមស្ស
 ឈានស្ស លាភិម្ពិតិ សម្មជាទុសា កណ្ណន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា

(២៤០) ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបាន
 បឋមជ្ឈានហើយដោយអាការៈ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន
 ហើយដោយអាការៈ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ
 រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា
 ជាអ្នកបានបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាបចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន
 ហើយ ដោយអាការៈ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិជិដាយ
 ធិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុចិ ។ សត្តហាតាវេហិ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ព័តិ សម្មជានមុសា
 កណ៌ន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិជិដាយ
 ធិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុចិ វិជិដាយ ភាវំ ។

(២៤០) តីហាតាវេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ព័តិ

សម្មជានមុសា កណ៌ន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចត្វហាតាវេហិ បឋមស្ស
 ឈានស្ស វសិម្ព័តិ សម្មជានមុសា កណ៌ន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកបាទ
 បឋមជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតគ្រង ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(២៤១) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកស្លាត
 ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញ
 ជាអ្នកស្លាតដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៤ យ៉ាងគឺ មុន
 នឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា

បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍

កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុសា មយា កណ្តាលស្នូល វិជ្ជាជាយ
 ជិដ្ឋី ។ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍
 សម្បជានមុសា កណ្តាលស្នូល អាមត្តិ ចារាជិកស្នូល មុត្ត
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ
 មុសា កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តាលស្នូល វិជ្ជាជាយ ជិដ្ឋី វិជ្ជាជាយ មុត្ត ។ បញ្ចក-
 រណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍
 មុសា កណ្តាលស្នូល អាមត្តិ ចារាជិកស្នូល មុត្ត វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុសា
 កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុសា មយា កណ្ត-
 ាលស្នូល វិជ្ជាជាយ ជិដ្ឋី វិជ្ជាជាយ មុត្ត វិជ្ជាជាយ រុច្ចី ។
 សម្បជានមុសា កណ្តាលស្នូល អាមត្តិ ចារាជិកស្នូល មុត្ត
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ
 មុសា កណ្តាលស្នូល កណ្តាលស្នូល ហោតិ មុសា មយា

បញ្ចករណ៍ សិក្ខាបទទី ៤ បញ្ចករណ៍ អំពីសុត្តន្តបិដក

អញ្ជកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ (ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ កិក្ខ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈានដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថាអញ្ជនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជកំពុងនិយាយកុហក ១ និ-
 យាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ (ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ កិក្ខ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈានដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនឹង
 និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 (ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ កិក្ខនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នក
 ស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧យ៉ាងគឺមុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ជនិយាយកុហក

កណ៌តន្ត្រី វិជ្ជិកាយ ទិដ្ឋិ វិជ្ជិកាយ ទន្តិ វិជ្ជិកាយ
រុច្ចិ វិជ្ជិកាយ ការវិ ។

(២២២) តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ
មយាតិ សម្មជាទុស្ថា កណ៌ន្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ
កណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី ។ ចត្វហាការេហិ
បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ សម្មជាទុស្ថា
កណ៌ន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី វិជ្ជិកាយ
ទិដ្ឋិ ។ ចត្វហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយា-
តិ សម្មជាទុស្ថា កណ៌ន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស
ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ៌តន្ត្រី វិជ្ជិកាយ ទិដ្ឋិ វិជ្ជិកាយ ទន្តិ ។

រូចេហិយ ១ បិទបំណែសេចក្តីឃើញ ១ បិទបំណែសេចក្តីតាបចិត្ត ១ បិទ
បំណែសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបំណែសេចក្តីពិត(តង់) ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(២២២) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាក្ខាន
ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
ហើយ ១ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
បឋមជ្ឈានអាក្ខានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបំណែសេចក្តីឃើញ ១ (ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាក្ខានធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ បិទបំណែសេចក្តីឃើញ ១ បិទបំណែសេចក្តីតាបចិត្ត ១ (ត្រូវ

ឆហាការេហ៍ បឋម ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សឡដាធនុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុត្រ វស្ស ហោតិ ឡសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស
 ហោតិ ឡសា កណ្តមីតិ កណ្តស្ស ហោតិ ឡសា
 មយា កណ្តន្តិ វិជិយាយ ធិដ្ឋិ វិជិយាយ ខន្តិ
 វិជិយាយ វុច្ចី ។ សត្តហាការេហ៍ បឋម ឈានំ
 សច្ចិកតំ មយាតិ សឡដាធនុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុត្រ វស្ស ហោតិ ឡសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ ឡសា កណ្តមីតិ កណ្តស្ស
 ហោតិ ឡសា មយា កណ្តន្តិ វិជិយាយ ធិដ្ឋិ
 វិជិយាយ ខន្តិ វិជិយាយ វុច្ចី វិជិយាយ កាវំ (យថា
 ឥទំ បឋម ឈានំ វិទ្យាវតំ ឃវំ សត្វបិ វិទ្យាវតត្ថំ^(១)) ។

(២៤៣) ត្រហាការេហ៍ ឧតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ

១ ឥវំ វចនំ ឧបាយោក្ខេត ឥតរេសំ ឈានានំ ឧសានារេ បឋមំ អម្បាតម្បុន
 ចេត្តេត មរម្បាចេត្តេតេសុ ច ឥត បឋមន្តំ ខន្តិ ។

អាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មា
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ (ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ
 ៧យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឆិតគ្រង ១ (ត្រូវអាមត្តិបារាជិក (បឋមជ្ឈាននេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់សំដែង ឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានទាំងពួងមាន
 ទុតិយជ្ឈានជាដើម បណ្ឌិតត្រូវ សំដែង ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

(២៤៤) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន

ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សច្ចិកតំ មយាតិ សម្មជាទុសា កណាន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណិស្សន្តំ កណាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមិតិ
 កណិកស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិកន្តំ វិទិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិទិជាយ ខន្តិ វិទិជាយ រុចិ វិទិជាយ ការំ ។

[២២២] តីហាការេហំ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ

វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ អប្បណិហិតស្ស វិមោក្ខស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្មជា-
 ទុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ដំនាញហើយ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន
 ចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ ៣^(៦) យ៉ាងគឺ
 មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីតាបចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិត
 [តង់ ១ [តវិអាបត្តិបារាជិក ។

[២២២] កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ កាន់អប្ប-
 ណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ដំនាញហើយ ក្នុង
 អប្បណិហិតវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង [តវិអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

១ ត្រង់ឈានទាំង ៣ គឺទុតិយដ្ឋាន ១ តតិយដ្ឋាន ១ ចតុត្ថដ្ឋាន ១ ៖ ក្នុងឈានមួយ ៗ
 ត្រូវប្រើជា ៥ លើក ៗ ដូចជាបឋមដ្ឋានដែរ គឺ ទុតិយដ្ឋានប្រើបដោយអាការ ៣ យ៉ាង ទុតិ-
 យដ្ឋានប្រើបដោយអាការ ៤ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋានប្រើ បដោយអាការ ៥ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋាន
 ប្រើបដោយអាការ ៦ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋានប្រើបដោយអាការ ៧ យ៉ាង ។ តតិយដ្ឋានប្រើប
 ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។ ចតុត្ថដ្ឋានប្រើបដោយ
 អាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។

(២៤៥) តិហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
 សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស សមាធិស្ស លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ អប្បណិហិតា សមាធិ សច្ចិកតា មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស
 ។ បេ ។

(២៤៦) តិហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
 សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតាយ សមាបត្តិយា
 លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ សច្ចិកតា
 មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិតស្ស ។ បេ ។

(២៤៧) តិហាការេហិ តិស្សោ វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ តិស្សន្នំ វិជ្ជានំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា
 កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។

(២៤៥) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់អប្ប-
 ណិហិតសមាធិ អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុង
 អប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិអត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ បេ ។

(២៤៦) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
 អប្បណិហិតសមាបត្តិ អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ
 ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ អត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ បេ ។

(២៤៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំវិជ្ជាវិជ្ជា អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់
 ជំនាញហើយ ក្នុងវិជ្ជាវិជ្ជា វិជ្ជាវិជ្ជាអត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
 ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ បេ ។

(២៤៨) តីហាការេហំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
សម្មប្បធានេ ចត្តារោ ឥទ្ធិទានេ សមាបដ្ឋី សមា-
បដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ចតុដ្ឋំ ឥទ្ធិទានាធំ លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ ចត្តារោ ឥទ្ធិទានា សច្ចិកតា មយាតិ សម្ប-
ដានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៤៩) តីហាការេហំ បញ្ចុទ្ធិយាធំ បញ្ច ពលាធំ
សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បញ្ចុដ្ឋំ ពលាធំ
លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បញ្ច ពលាធំ សច្ចិកតាធំ មយាតិ
សម្បដានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
។ បេ ។

(២៥០) តីហាការេហំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ សមាបដ្ឋី
សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ សត្តុដ្ឋំ ពោជ្ឈន្តំធំ លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ សច្ចិកតា មយាតិ សម្បដាន-
មុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៤៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំវសិម្ហិដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិទាន ៤
អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងឥទ្ធិទាន ៤ ឥទ្ធិទាន
៤ អត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
ចារាជិក ។ បេ ។

(២៤៩) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំវសិម្ហិ ៥ ពល ៥ អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជា
អ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងពល ៥ ពល ៥ អត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។ បេ ។

(២៥០) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានត្រាស់ដឹង
ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងខ្ញុំវសិម្ហិ ៧ អត្តាជាអ្នក
បានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងពោជ្ឈន្ត ៧ ពោជ្ឈន្ត ៧ អត្តា
បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
ចារាជិក ។ បេ ។

(២៥០) តិហាការេហិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិ-
 កស្ស មត្តស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៥២) តិហាការេហិ សោតាបត្តិដលំ សកតា-
 តាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ^(១) សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អរហត្តដលស្ស^(២) លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ អរហត្តដលំ^(៣) សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជាន-
 មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៥៣) តិហាការេហិ រតោ មេ ចត្តោ រតោ
 មេ វុទ្ធា រតោ មេ មុត្តោ រតោ មេ បហិវោ
 រតោ មេ បដិទិស្សដ្ឋោ រតោ មេ ឧត្តេដិតោ
 រតោ មេ សមុត្តេដិតោតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ ទោសោ
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ វុទ្ធា មុត្តោ បហិវោ

១-៣ ទ. ម. អរហត្តំ ។ ២ អរហត្តស្ស ។

(២៥១) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានត្រាស់ដឹង
 ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងរូមគ្នាប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើវ អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងមត្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ អត្តាបានធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

(២៥២) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានសម្រេច
 ហើយ កំពុងសម្រេច បានសម្រេចរូសោតាបត្តិផល សកតាតាមិ-
 ផល អនាតាមិផល អរហត្តផល អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់
 ជំនាញហើយក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផលអត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

(២៥៣) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា រតៈអត្តាបានកំចាត់បដិ
 ហើយ រតៈអត្តាបានខ្ចាក់ចោលហើយ រតៈអត្តាបាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតហើយ
 រតៈអត្តាបានបន្សាត់ចេញហើយ រតៈអត្តាបានរលាស់ចោលហើយ រតៈ
 អត្តាបានរើចោលហើយ រតៈអត្តាបានគាស់រំលើងហើយ ដោយអាការ
 ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 ទោសៈអត្តាបានកំចាត់បដិហើយ ។ បេ ។ មោហៈអត្តាបានកំចាត់បដិ
 ហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតហើយ បានបន្សាត់

បដិដិស្សដ្ឋោ ឡក្ខេដិតោ សមុក្ខេដិតោតិ សម្បជានុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៤] តិហាការេហិ វតា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណន្តិ សម្បជានុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមិតិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ វិជីវាយ ទិដ្ឋិ វិជីវាយ ទន្តិ វិជីវាយ រុចិ វិជីវាយ ការិ ។

សុទ្ធិកំ ទិដ្ឋិកំ

[២៥៥] តិហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាបិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជានុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ចេញហើយ បានលាស់ចោលហើយ បានរើចោលហើយ បានកាស់ រំលើងហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាក្ខមាន សេចក្តីកំរើស គឺផុតស្រឡះហើយចាកកតៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុត ស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុតស្រឡះចាកមោហៈដោយ អាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួន ថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក រួចហើយ ១ បំផុសសេចក្តីឃើញ ១ បំផុសសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បំផុស បំផុសសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បំផុសសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

សុទ្ធិការ ចប់ ។

[២៥៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបានចូល ហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង អាក្ខជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន ផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាននឹងទុតិយជ្ឈាន អាក្ខបានធ្វើឲ្យច្បាស់ លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តុ ចក្កសិក្ខាបទំស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្ក

តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាកិម្ហិ វសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សច្ឆិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្តស្ស ច ឈានស្ស លាកិម្ហិ វសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច ឈានំ សច្ឆិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៥៦) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច
 វិមោក្ខំ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ បឋមញ្ច
 ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតស្ស
 ច វិមោក្ខស្ស លាកិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ
 អប្បណិហិតោ ច វិមោក្ខោ សច្ឆិកតោ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទំ ៤ បទភាជនីយេ អំពីខណ្ឌចក្ក

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ
 ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
 នឹងតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព
 យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ចក្កត្ត
 ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង ចក្កត្តជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាននឹងចក្កត្តជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

(២៥៦) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូល
 ហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង
 បឋមជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខ
 ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មា
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ បេ ។

[២៥៧] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញា-
 តញ្ច សមាធិំ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាធិំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិំ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតស្ស ច សមាធិស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ចំ-
 កតោ មយោតិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស អាបត្តិ
 ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៨] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញា-
 តញ្ច សមាបត្តិំ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិំ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតាយ ច សមាបត្តិយោ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតា ច សមាបត្តិ សច្ចំ-
 កតោ មយោតិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស អាបត្តិ
 ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខានុច្ចលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង
 អនិមិត្តសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិផង អាក្ខានុ
 អ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្អាតហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាធិ អាក្ខានុធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយដោយអាការព្យយ៉ាង [ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខានុច្ចលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាបត្តិផង បឋមជ្ឈាន
 ផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង អាក្ខានុ
 អ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្អាតហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិត-
 សមាបត្តិផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អាក្ខានុធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយ៉ាង [ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

(២៥៧) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ តិស្សោ ច
វិជ្ជា សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស តិស្សន្តញ្ច វិជ្ជានំ លាភិម្មំ វសិម្មំ បឋមញ្ច
ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជាន-
មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៦០) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
សតិប្បដ្ឋានេ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បដានេ
បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិទានេ សមាបជ្ជិ
សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
ចតុន្តញ្ច ឥទ្ធិទានានំ លាភិម្មំ វសិម្មំ បឋមញ្ច ឈានំ
ចត្តារោ ច ឥទ្ធិទានា សច្ចិកតា មយាតិ សម្ប-
ជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២៦១) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
ឥន្ទ្រិយានិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច តលានិ
សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស បញ្ចន្តញ្ច តលានំ លាភិម្មំ វសិម្មំ

(២៥៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ត្រីវិជ្ជាផង អត្តាជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ត្រីវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈាននឹង
ត្រីវិជ្ជា អត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយានី
ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ត ។ បេ ។

(២៦០) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្លះបឋមជ្ឈានផង សតិបដ្ឋាន៤ផង បឋមជ្ឈានផង
សម្មប្បដាន៤ផង បឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ៤ផង អត្តាជាអ្នកបានហើយ
ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ៤ផង បឋមជ្ឈាននឹង
ឥទ្ធិបាទ៤ អត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយានី
ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ត ។ បេ ។

(២៦១) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្តាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្លះបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ៥ផង បឋមជ្ឈានផង
តល៥ផង អត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង

បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច ពលានំ សច្ចិកតានំ
មយាតិ សម្មជាទុស្ថា កណ្ណានុស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
កស្ស ។ បេ ។

[២៦២] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សត្ត ច
ពោជ្ឈន្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋ-
មស្ស ច ឈានស្ស សត្តនុញ្ច ពោជ្ឈន្តានំ លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈន្តា សច្ចិ-
កតា មយាតិ សម្មជាទុស្ថា កណ្ណានុស្ស អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៦៣] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ អរិយញ្ច
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច អដ្ឋង្គិកស្ស
មត្តស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ អរិយោ
ច អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្មជា-
ទុស្ថា កណ្ណានុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ពលឥផនំ បឋមជ្ឈាននិវតន្ត អាត្មានុវិញ្ញាណសំហើយ
ដោយអាការព្យយានំ ត្រូវអាបត្តិបាទិក ។ បេ ។

[២៦៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មានុវិញ្ញាណសំហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈានផនំ ពោជ្ឈន្តិវផនំ អាត្មាជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផនំ ពោជ្ឈន្តិវផនំ បឋមជ្ឈាន
និវតន្ត អាត្មានុវិញ្ញាណសំហើយដោយអាការព្យយានំ
ត្រូវអាបត្តិបាទិក ។ បេ ។

[២៦៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មានុវិញ្ញាណសំហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ ខ្ញុំបឋមជ្ឈានផនំ មត្តប្រកបដោយអង្គ៨
ដ៏ប្រសើរផនំ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផនំ ក្នុងមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរផនំ បឋមជ្ឈាននិវតន្តមត្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ អាត្មានុវិញ្ញាណសំហើយ ដោយអាការ
ព្យយានំ ត្រូវអាបត្តិបាទិក ។ បេ ។

[២២២] តីហោត្តារោហិ បឋមញ្ច ឈានំ សោតា-
 បត្តិដលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ សក្កោតាមិដលញ្ច
 បឋមញ្ច ឈានំ អនាតាមិដលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ
 អរហត្តដលញ្ច^(១) សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
 បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរហត្តដលស្ស^(២) ច លាភិម្ហ
 វសិម្ហ បឋមញ្ច ឈានំ អរហត្តដលញ្ច សច្ចិកតំ
 មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ណិកស្ស ។ បេ ។

[២២៣] តីហោត្តារោហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ រតោ ច បេ ចត្តោ
 ។ បេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ ។ បេ ។ ទោ-
 សោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ
 សមាបដ្ឋិ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វុត្តោ
 មុត្តោ បហិទោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧត្តោដិសោ សមុត្តោ-
 ដិសោតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ
 ចារាណិកស្ស ។ បេ ។

១-២ យំ ធិន អរហត្តដលន្តិ ច អរហត្តដលស្សាតិ ច ទិស្សតិ តំ ឧបេយមម្មោត្តោស្ស
 អរហត្តន្តិ ច អរហត្តស្សាតិ ច ទិស្សតិ តិ សព្វត្ត ញាតព្វំ ។

[២២៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដលហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈានផង សោតាបត្តិដលផង បឋមជ្ឈានផង
 សក្កោតាមិដលផង បឋមជ្ឈានផង អនាតាមិដលផង បឋមជ្ឈានផង
 អរហត្តដលផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អរហត្តដលផង បឋមជ្ឈាននឹងអរហត្តដល អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ពុ យ៉ាង [ត្រូវអាបត្តិបារាណសិក ។ បេ ។

[២២៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ទាំងរកៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញ
 ហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំង
 ទោសៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ
 កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បាន
 ខ្ចាត់ចោលហើយ បានធ្វើឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្យាត់ចេញហើយ
 បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ
 ដោយអាការ ពុ យ៉ាង [ត្រូវអាបត្តិបារាណសិក ។ បេ ។

[២២៦] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ វាតា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណំ
 នោសា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណំ មោហា ច មេ
 ចិត្តំ វិធីវណំ ភស្មជាធម្មសា កណ្ណស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុត្រ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្តិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណន្តិ វិជិយាយ ធិដ្ឋិ
 វិជិយាយ ខន្តិ វិជិយាយ វុចិ វិជិយាយ កាវំ ។

ខណ្ឌចក្កំ ធិដ្ឋិតំ ។

[២២៧] តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សម្មជាធម្មសា កណ្ណស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ

[២២៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ
 ចាករតៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុត
 ស្រឡះហើយចាកមោហៈ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត
 បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

ខណ្ឌចក្កំ ចប់ ។

[២២៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នក
 បានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ទុតិ-
 យជ្ឈាននឹងតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ
 ព្យ យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈាន
 ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង

ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សុញ្ញកតំ មយាតិ
 សម្មជាទមុសា កណ្តាល្លស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ ប ។ តិហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញកតញ្ច
 វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិ-
 យញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ សុញ្ញកតញ្ច សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិ-
 មិត្តញ្ច សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច
 សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញកតញ្ច សមាបត្តិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិមាទេ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ បញ្ច ច ឥទ្ធិយានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
 តាលានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈន្តេ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 សោតាបត្តិផលញ្ច ទុតិយញ្ច ឈានំ សកទានាមិ-

ចតុត្ថជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាននឹងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបារាណសិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយ
 កុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់ខ្លួន
 ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញកវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង
 ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញកសមាធិផង
 ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាធិផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញកសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាបត្តិ
 ផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង (ត្រូវជ្ជា
 ផង ទុតិយជ្ឈានផង សតិប្បដ្ឋាន៤ផង ទុតិយជ្ឈានផង សម្មប្បធាន៤ ផង
 ទុតិយជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ៤ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ឥទ្ធិយ៥ ផង ទុតិយជ្ឈាន
 ផង តាល ៥ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ពោជ្ឈន្ត ៧ ផង ទុតិយជ្ឈានផង
 មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង ទុតិយជ្ឈានផង សោតាបត្តិផលផង
 ទុតិយជ្ឈានផង សកទានាមិផលផង ទុតិយជ្ឈានផង អនាតាមិផលផង

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

ដល់ត្ថូ ទុតិយត្ថូ ឈានំ អនាគាមិដល់ត្ថូ ទុតិយត្ថូ
 ឈានំ អរហត្តដល់ត្ថូ សមាបជ្ជី ។ បេ ។ ទុតិយត្ថូ
 ឈានំ សមាបជ្ជី រកោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 ទោសោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វេន្តោ មុត្តោ បហិដោ បដិទិស្សន្នោ ឧត្តេដិសោ
 សមុត្តេដិសោ ។ បេ ។ ទុតិយត្ថូ ឈានំ សមាបជ្ជី
 រកា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ ទុតិយត្ថូ ឈានំ សមាបជ្ជី
 ទោសា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ ទុតិយត្ថូ ឈានំ សមាបជ្ជី
 មោហា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ ភស្សជាទុសា
 កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ
 ទុតិយត្ថូ ឈានំ បឋមត្ថូ ឈានំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ
 សមាបន្នោ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស បឋមស្ស ច ឈា-
 នស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ទុតិយត្ថូ ឈានំ បឋមត្ថូ ឈានំ
 សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ពុទ្ធចក្កំ ធិដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ឯកេកំ ម្ភលំ កាត្វន ពទ្ធចក្កំ^(១) បរិវត្តកំ កត្តត្បំ។

១ ម. ចក្កំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

ទុតិយជ្ឈានផង អរហត្តផលផង ។ បេ ។ អត្ថាបានចូលហើយកាន់
 ទុតិយជ្ឈាន ទាំងរកៈអត្ថាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងពោសៈ
 អត្ថាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអត្ថាក៏បានកំចាត់
 ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បាន
 បន្យាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រលើងហើយ
 បានកើចោលហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្ថា
 បានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់អត្ថាក៏បានផុតស្រឡះ
 ហើយចាករកៈ អត្ថាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់
 អត្ថាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកពោសៈ អត្ថាបានចូលហើយកាន់ទុតិ-
 យជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់អត្ថាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ត្រូវ
 អាបត្តិបាណិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អត្ថាបាន
 ចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
 ផង អត្ថាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង បឋ-
 មជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាននឹងបឋមជ្ឈាន អត្ថាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ បេ ។

ពុទ្ធចក្កំ ចប់ ។

បណ្ឌិតត្រូវធ្វើពុទ្ធចក្កឲ្យមានបទដ្ឋានស្របគ្នា ធ្វើតាមមូលមួយ ។ ដូច
 នឹងដែលត្រិះសម្តែងទ្រង់សំដែងហើយនោះផងចុះ ។

បារាណសិកា បុគ្គលសិទ្ធិបទស្ស បទភាសិនីយេ ឯកប្បវេណី

វិទិទំ សុទ្ធិវិទិទំ^(១)

(២២៨) តីហកកាវេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ សឡដា-
 នមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មេ ។
 តីហកកាវេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទុតិ-
 យញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច ឈានំ
 សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ អប្បណិហិ-
 តញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ អនិមិត្តញ្ច
 សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញតញ្ច សមាបត្តិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច វេទិចារោ ច មញ្ច ច
 វេទិចារោ មញ្ច ច តលានំ សត្ត ច រោជ្ឈន្ត

១ វិទិទំ បាប្បវេណី ទេវបិយោត្តកេយវ ១ ទិស្សតិ ។

បារាណសិកា សិទ្ធិបទទី ២ មទោជនីយេ អំពីចក្ខុវិស័យ

នេះជាសេចក្តីសង្ខេប

(២២៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អានុ
 បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អានុបានចូលហើយ កំពុង
 ចូល បានចូលកាន់បឋមដ្ឋានផង ចិត្តរបស់អានុផុតស្រឡះហើយ
 ចាកមោហៈផង អានុជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងបឋ-
 មដ្ឋានផង ចិត្តរបស់អានុផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ទាំងបឋមដ្ឋាន
 អានុក៏បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការពយ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
 បារាណសិកា ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អានុ
 ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អានុបានចូលហើយកាន់ទុតិយដ្ឋាន
 ផង តតិយដ្ឋានផង ចតុត្តដ្ឋានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខ
 ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង
 អប្បណិហិតសមាធិផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្ប-
 ណិហិតសមាបត្តិផង ត្រូវវិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ២ ផង សម្មប្បដ្ឋាន ២
 ផង វេទិចារោ ២ ផង វេទិចារោ ២ ផង មញ្ច ២ ផង រោជ្ឈន្ត ២ ផង

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

អរិយញូ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលញូ សក-
 នាតាមិដលញូ អនាតាមិដលញូ អរហត្តដលញូ សមា-
 បដ្ឋិ ។ បេ ។ រាតោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 នោសោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វុត្តោ មុត្តោ បហំនោ បដិជិស្សដ្ឋោ ឧត្តេ-
 ដិសោ សមុត្តេដិសោ រាតា ច មេ ចត្តំ វិជីវណំ
 នោសោ ច មេ ចត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចត្តំ វិជីវណាត្ថិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ឯកមូលកំ សង្កត្តំ តិដ្ឋិតំ ។

[២៦៧] ធុម្ភលកម្មិ តិម្ភលកម្មិ ចតុម្ភលកម្មិ
 បញ្ចម្ភលកម្មិ ធិម្ភលកម្មិ សត្តម្ភលកម្មិ អដ្ឋ-
 ម្ភលកម្មិ ជម្ភលកម្មិ ទសម្ភលកម្មិ យថា
 ឯកម្ភលកំ វិត្តាវិតំ ឯវមេវ វិត្តាវេតតំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

មត្តប្រិកបដោយអន្ត្ត៨ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិដលផង សកទាតាមិដល
 ផង អនាតាមិដលផង អរហត្តដលផង ដោយអាការ ពុ យ៉ាង ។ បេ ។
 រាតៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់
 ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាកំបានកំចាត់ចេញហើយ
 បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ)ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្តកំចេញ
 ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានតាស់វិលីងហើយ បានរើចោល
 ហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកកតៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
 បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះ
 ហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌវិក ។ បេ ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ដោយសង្ខេប ។

[២៦៧] ចក្កមានមូល ១ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់សំដែងដោយពិស្តារ
 ហើយយ៉ាងណា ចក្កមានមូល ២ ក្តី មានមូល ៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី
 មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី មានមូល ៨ ក្តី មានមូល
 ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

ឥនំ សព្វមូលកំ

[២៧០] តីហាតាវេហិ ។ បេ ។ សត្តហាតាវេហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្កំ អនិមិត្តញ្ច
 វិមោក្កំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្កំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញ-
 តញ្ច សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិ-
 តញ្ច សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ ចត្តារោ ច
 ឥន្ទ្រិចារេ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានិ បញ្ច ច ពលានិ
 សត្ត ច ពោជ្ឈន្តំ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ សោ-
 តាបត្តិដលញ្ច សកទាតាមិដលញ្ច អនាតាមិដលញ្ច
 អរហត្តដលញ្ច សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
 ។ បេ ។ រកោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ ទោសោ ច
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វិជ្ជោ
 បុត្តោ បហិណោ បដិវិស្សដ្ឋោ ឧត្តេដិតោ សមុត្តេដិតោ
 រកា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណាភិ សម្បជាន-

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីក្រៅនេះ)

[២៧០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈាន
 ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្កផង អនិមិត្តវិមោក្កផង អប្បណិហិ-
 តវិមោក្កផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង
 វិគ្រិវិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង សម្មប្បធាន ៤ ផង ឥន្ទ្រិចារេ ៤ ផង
 ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង ពល ៥ ផង ពោជ្ឈន្ត ៧ ផង មក្កមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ផង សោតាបត្តិដលផង សកទាតាមិដលផង អនាតាមិដលផង អរហត្ត-
 ដលផង ។ បេ ។ រកៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។
 ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បាន
 កំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ)ឱ្យផុតស្រឡះ
 ហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់
 រំលើងហើយ បានកើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ ចាក
 រកៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
 ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការៈ ពុ យ៉ាង ។ បេ ។

វិទ្យបិដក មហាវិក្កោ

មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុត្រ វស្ស
ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា
កណ្តមីតិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា មយា
កណ្តន្តិ វិជិយាយ ទិដ្ឋិ វិជិយាយ ទន្តិ វិជិយាយ វុច្ចិ
វិជិយាយ ការិ ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។
សុទ្ធិករាវាថា និដ្ឋិតា ។

[២៧០] តីហោតារេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
វត្តកាមោ នុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
កណ្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
តីហោតារេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកា-
មោ នុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
កណ្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស

វិទ្យបិដក មហាវិក្កោ

ដោយអាការេហិ យានិគី មុននិវនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនិវនិយាយ
កុហក ១ កំពុនិវនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុនិវនិយាយកុហក ១ លុះ
និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

ចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។
សុទ្ធិករាវាថា ចប់ ។

[២៧១] ភិក្ខុចន្តិវនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន
កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អា-
ត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន ដូច្នោះទៅវិញ ដោយអាការេ ៣ យានិ
បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្តិវនិយាយថា អាត្មាបាន
ចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹង
ខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានដូច្នោះវិញ
ដោយអាការេ ៣ យានិ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក

បារាណស្ថ បុគ្គលិកបុរស វិនិច្ឆ័យស្ស

ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ បេ ។
 តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ថុ
 កាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជាន
 នមុសា កណានន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ថុកាមោ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ
 អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
 តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ សតប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្ប-
 ធានេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រិទានេ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច តលានិ
 សត្ត ពោជ្ឈន្តំ អរិយំ អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ សាតាបត្តិផលំ
 សកតាតាមិផលំ អនាតាមិផលំ អរហត្តផលំ សមា-
 បដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា កណានន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ៤ អំពីវិញ្ញាណ ធម៌ក្នុងស្ថាន

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ បេ ។ កិក្ខុ
 ចន្ទនិយាយថា ពាក្យបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ពាក្យបានចូល
 ហើយកាន់ចក្ខុជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់
 មិនសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ បេ ។ កិក្ខុចន្ទនិយាយថា ពាក្យបានចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 បែរជានិយាយថា ពាក្យបានចូលហើយ កាន់សុញ្ញតំវិមោក្ខំ កាន់អនិមិត្ត-
 វិមោក្ខំ កាន់អប្បណិហិតំវិមោក្ខំ កាន់សុញ្ញតំសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ
 កាន់អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតំសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
 អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រិវិជ្ជា កាន់សតប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្បធាន ៤
 កាន់ឥន្ទ្រិទាន ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពល ៥ កាន់ពោជ្ឈន្តិ ៧ កាន់មត្ត
 មានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកតាតាមិផល កាន់
 អនាតាមិផល កាន់អរហត្តផល ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នក
 ស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ បេ ។ កិក្ខុចន្ទនិយាយថា ពាក្យបានចូលហើយ

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

សមាបដ្ឋិត្តិ វត្តកាមោ វាតោ មេ ចត្តោ ។ មេ ។
 នោសោ មេ ចត្តោ ។ មេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ
 វត្តោ មុត្តោ បហំនោ បដិវិស្សន្តោ ឧត្តោ ដិសោ
 សមុត្តោ ដិសោតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិសា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ វារាជិកស្ស ន បដិវិសានន្តស្ស
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ មេ ។ តិហាការេហំ បបមំ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តិ វត្តកាមោ វាតោ មេ ចត្តោ វិជ្ជ-
 វាលំ នោសោ មេ ចត្តោ វិជ្ជវាលំ មោហោ មេ ចត្តោ
 វិជ្ជវាលន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិសានន្តស្ស
 អាបត្តិ វារាជិកស្ស ន បដិវិសានន្តស្ស អាបត្តិ
 ឥន្ទ្រច្ចយស្ស មុត្តោ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តន្តស្ស
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តន្តស្ស មីតិ កណ្តន្តស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តន្តស្ស វិជ្ជនាយ ទិដ្ឋិ
 វិជ្ជនាយ ខន្តិ វិជ្ជនាយ រុចិ វិជ្ជនាយ ការិ ។

វត្តនិស្សារកស្ស និក្ខេបបទស្ស ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតិ(១) ។

១ ឃ. វត្តនិស្សារកស្ស និក្ខេបបទស្ស ខណ្ឌចក្កំ ។ ឆ. វត្តនិស្សារកស្ស ខណ្ឌចក្កំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា រតៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ មេ ។ ទោសៈអាត្មា
 បានកំចាត់ចេញហើយ ។ មេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញ
 ហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
 បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ
 បានរើចោលហើយ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវ
 អាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់
 បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិ-
 យាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាករតៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុត
 ស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
 ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះ
 និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ដូច្នេះ
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតគ្រឿង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ
 បាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។

ខណ្ឌចក្កំ នៃនិក្ខេបបទ ជាវត្តនិស្សារក ចប់ ។

[២៧២] តីហាការេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 វត្តកាមោ តតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានុសា
 កណានុស្ស បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឆ
 បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ឥល្គុច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហា-
 កាហេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ ហេ-
 ហា មេ ចិត្តំ វិធីវណានិ សម្បជានុសា កណានុស្ស
 បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឆ បដិវិជា-
 នុស្ស អាបត្តិ ឥល្គុច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាកា-
 ហេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ បវេ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានុសា កណានុស្ស
 បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឆ បដិវិជា-
 នុស្ស អាបត្តិ ឥល្គុច្ចយស្ស ។ បេ ។

[២៧២] ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់គតិយជ្ឈាន ដូច្នោះវិញ ដោយ
 អាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក
 បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្ទ
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយ ក៏
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះ
 ហើយចាកមោហៈដូច្នោះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នោះវិញ ដោយអាការ
 ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

វត្តនិស្សារកស្សី^(១) ឯកម្មលក្កំ^(២) ពន្ធចក្កំ^(៣) ។
ម្មលំ^(៤) សង្ខត្តំ

[២៧៣] តីហាការហិ មោហា បេ ចិត្តំ
វិជីវណាត្តិ វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តិ
សម្មជាទុស្ថា កណ្ណាន្តស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ន បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្យច្ចយស្ស
។ បេ ។ តីហាការហិ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណាត្តិ
វត្តកាមោ ឆោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណាត្តិ សម្មជាទុស្ថា
កណ្ណាន្តស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន
បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្យច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្តនិស្សារកស្សី ឯកម្មលក្កំ សង្ខត្តំ និដ្ឋិតំ ។

១ យមិធ វត្តនិស្សារកស្សីតិ តំ ឧបេយោត្តេ វត្តនិស្សារកស្សីតិ មរដ្ឋោត្តេ វត្តនិស្សារកស្សីតិ វាមញ្ញោត្តេ វត្តនិស្សារកស្សីតិ ទិស្សតិ សព្វត្ថំ ញាតត្ថំ ។ ២ ឧ. ម. វា ឯកម្មលក្កស្ស ។ ៣-៤ ឧ. ម. ពន្ធចក្កម្មលំ សង្ខត្តំ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

ពន្ធចក្កមានម្មលម្មយ នៃវត្តនិស្សារក
និយាយតិម្មល ដែលព្រះសម្មទូសំដែងហើយដោយសង្ខេប
(ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧៣] ភិក្ខុចន្តនិយាយថា ចិត្តរបស់អាក្ខាផុតស្រឡះហើយ
ចាកមោហាៈ កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
និយាយថា អាក្ខាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នោះវិញ ដោយអាការ
ព្យាយាម បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក បើអ្នកស្តាប់មិន
ដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិថ្កុលច្រើន ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្តនិយាយ
ថា ចិត្តរបស់អាក្ខាផុតស្រឡះហើយចាកមោហាៈ កាលដែលនិយាយក៏
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាក្ខាផុតស្រឡះ
ហើយចាកទោសៈដូច្នោះវិញ ដោយអាការ ព្យាយាម បើអ្នកស្តាប់ដឹង
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
ត្រូវអាបត្តិថ្កុលច្រើន ។ បេ ។

ចក្កមានម្មល ១ នៃវត្តនិស្សារក ដែលព្រះសម្មទូសំដែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

បារាណស្ថ បុគ្គលិកបទស្ស បទភាគីយេ ទុម្ភលកំ ទណ្ឌចក្កំ

[២៧៤] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ តតិយញ្ច ឈានំ
សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស បដិវិជាន-
នុស្ស អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ន បដិវិជានុស្ស
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បឋមញ្ច
ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ
មោហា មេ ចិត្តំវិជិតវណន្តិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស
បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ន បដិវិជានុស្ស
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វគ្គនិស្សរាស្ស ទុម្ភលកំ ទណ្ឌចក្កំ ។

[២៧៥] តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមា-
បដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស បដិវិជានុស្ស
អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ន បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ច-

បារាណស្ថ សិក្ខាបទទី ៤ បទភាគីយេ អំពីទណ្ឌចក្ក មានមូលពីរ

[២៧៤] ភិក្ខុចន័និយាយថា ភក្ខាបាទចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានផង
ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
និហាយថា ភក្ខាបាទចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង
ដូច្នេះវិញ ដោយអាការព្យយានី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវ
អាបត្តិបារាណស្ថ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ
។ បេ ។ ភិក្ខុចន័និយាយថា ភក្ខាបាទចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានផង
ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរ
ជានិយាយថា ចិត្តរបស់ភក្ខាបាទផុតស្រឡះហើយចាកមោហាដូច្នេះវិញ
ដោយអាការព្យយានី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ បេ ។

ទណ្ឌចក្កមានមូលពីរនៅក្នុងនិស្សរា ។

[២៧៥] ភិក្ខុចន័និយាយថា ភក្ខាបាទចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន
ផង កាន់តតិជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
បែរជានិយាយថា ភក្ខាបាទចូលហើយកាន់ចតុត្ថជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយ
អាការព្យយានី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាណស្ថ បើ
អ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចន័

យស្ស ។ មេ ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 តតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ មោហា
 មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណិន្តំ សម្មជានមុសា កណ្ណន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជាន-
 នន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តីហាការេហិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ត-
 កាមោ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជានមុសា
 កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។

វគ្គនិស្សរាស្ស ទុម្ពលកំ ពទ្ធចក្កំ ។

(២៧៦) តីហាការេហិ ទោសា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ
 មោហា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណិន្តំ វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជានមុសា កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស

និយាយថា អត្តាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈាន
 ផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយ
 ថា ចិត្តរបស់អត្តាផុតស្រឡះហើយចាកមោហាផ្សេងៗវិញ ដោយអាការ
 ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាទជិត បើអ្នក
 ស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចន័និ-
 យាយថា អត្តាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង
 កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា
 អត្តាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានផ្សេងៗវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
 បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាទជិត បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ មេ ។

ពទ្ធចក្កមានមូលពីរ នៃវគ្គនិស្សរា ។

(២៧៦) ភិក្ខុចន័និយាយថា ចិត្តរបស់អត្តាផុតស្រឡះហើយចាក
 ទោស ផង ចិត្តរបស់អត្តាផុតស្រឡះហើយចាកមោហាផង កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អត្តាបានចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ឈានផ្សេងៗវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង

បារាណសិយ ចក្កសិក្ខាបទស្ស បទវាជនិយេ ទុម្ភលកំ ពុទ្ធចត្តំ

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ធន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តិហាការេហិ នោសា ច
មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មេហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ
វត្តកាមោ វតា មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ សម្មជាធម្មសា
កណានន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
ធន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។

វគ្គនិស្សារកស្ស ទុម្ភលកំ សន្តិធំ និដ្ឋិវ(២) ។

(២៧៧) តិម្ភលកំបិ ចត្តម្ភលកំបិ បញ្ចម្ភលកំបិ
ធម្ភលកំបិ សត្តម្ភលកំបិ អដ្ឋម្ភលកំបិ នវម្ភលកំបិ
ធនម្ភលកំបិ កាតត្បំ យថា ជិត្តិវត្តបទានំ ឯកេ-
កម្ភលកំបិ កេថេតត្បំ ។ យថា ឯកម្ភលកំ វិត្តា-
វិតំ ឯវមេវ វិត្តាវេតត្បំ ។

• ឧ. ម. បោន្តកេសុ ទុម្ភលកំ ១ វិកនិធំ ។ ឯកម្ភលកេតោ ចម្បាយ ទុម្ភលកម្មិ
ជិម្ភលកម្មិ ។ មេ ។ សេម្ភលកម្មិ ឯវមេវ កាតត្បំ ។ តិទំ សព្វម្ភលកម្មិ ធម្ភលកេវ តត្ថ លិវតិ។

បារាណសិយ សិក្ខាបទ ទី ៤ បទវាជនិយេ អំណាចចក្ក មានមូលពីរ

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាណសិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ចយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាក្ខាដុត
ស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាក្ខាដុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយជំនឿខ្លួន បែរជានិយាយថា
ចិត្តរបស់អាក្ខាដុតស្រឡះហើយចាកកតៈដូច្នោះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង
បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាណសិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ចយ ។ មេ ។

ចក្កមានមូលពីរនៃវគ្គនិស្សារកដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

(២៧៧) ចក្កមានមូលមួយ ។ នៃបទទាំងឡាយដែលព្រះសន្តិភិកា-
ចារ្យបានដកលំទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងយ៉ាងណា ចក្កមានមូល
៧ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី
មានមូល ៨ ក្តី មានមូល ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះ
ផងចុះ ។ (ម្យ៉ាងទៀត) ចក្កមានមូលមួយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់សំដែងហើយ
ដោយពិស្តារយ៉ាងណា (ចក្កមានមូលបីជាដើម) បណ្ឌិតគប្បីសំដែង
ដោយពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

ឥទ្ធិ សព្វមូលកំ

[២៧៨] តីហា កាហេហិ ។ បេ ។ សត្តហា កាហេហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ ធុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្តញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញតញ្ច
 សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិតញ្ច
 សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ
 ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិចារោ ច បញ្ច
 ច ឥន្ទ្រិយានិ ច បញ្ច ច ពលានិ សត្ត ច ពោជ្ឈន្ត្រេ
 អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលញ្ច សក-
 ទាតាមិដលញ្ច អនាតាមិដលញ្ច អរហត្តដលញ្ច
 សមាបដ្ឋិ វគោ ច បេ ចត្តោ ។ បេ ។ ទោសោ
 ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វិញ្ញា
 មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សន្តោ ឧត្តេដិសោ សមុត្តេដិសោ
 វគោ ច បេ ចិត្តំ វិទីវណំ ទោសា ច មេ ចិត្តំ
 វិទីវណំ វត្តកាមោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិទីវណំ វត្ត

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧៨] ភិក្ខុនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន
 ផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាន់ចតុត្តជ្ឈានផង កាន់
 សុញ្ញតវិមោក្ខផង កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខផង កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខផង
 កាន់សុញ្ញតសមាធិផង កាន់អនិមិត្តសមាធិផង កាន់អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិផង កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិផង កាន់អប្បណិហិត-
 សមាបត្តិផង កាន់ត្រិវិជ្ជាផង កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង កាន់សម្មប្ប-
 ដាន ៤ ផង កាន់ឥន្ទ្រិចារ ៤ ផង កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង កាន់ពល ៥ ផង
 កាន់ពោជ្ឈន្ត្រេ ៧ ផង កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង កាន់សោតាបត្តិ-
 ដលផង កាន់សកទាតាមិដលផង កាន់អនាតាមិដលផង កាន់អរហត្ត-
 ដលផង រកៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មា
 បានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមេហៈ អាត្មាកំចាត់
 ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
 បានបន្ទុកចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើង
 ហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាករកៈ
 ផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង កាលដែលនិ-
 យាយភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់

បាវនាភក្កោ ចក្កសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ បេយ្យលបន្ត្តរសេវំ

សម្មជាទមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ
នាភវិកស្ស ន បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស
ឡុឡេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស
ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ្តតន្តិ វិជិជាយ ធិដ្ឋិ វិជិជាយ ខន្តិ
វិជិជាយ រុចិ វិជិជាយ កាវិ ។

វគ្គនិស្សរាស្ស ចក្កបេយ្យលំ និដ្ឋិតំ ។

វគ្គកម្មវារាថា និដ្ឋិតា ។

(២៧៧) តិហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ

សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ

សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី

វសិ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតន្តិ

សម្មជាទមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ

បាវនាភក្កោ សិក្ខាបទ ទំ ៤ បទភានិយេ អំតិបេយ្យល ១៥

អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដូច្នោះវិញ ដោយអាការ ៣
យ៉ាង ។ បេ ។ ដោយអាការ ៧យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
កុហក ១ និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
បំទំបាំងសេចក្តីយ៉េញ ១ បំទំបាំងសេចក្តីតាប័ចិត្ត ១ បំទំបាំងសេចក្តី
ពេញចិត្ត ១ បំទំបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវអាបត្តិបាវនា បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមតែ
អាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។

ចក្កបេយ្យល វៃវគ្គនិស្សរា ចប់ ។

វគ្គកម្មវារាថា ចប់ ។

(២៧៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវគ្គ
របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន
ភិក្ខុអង្គនោះ បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹង
និយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
អញកំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
និយាយកុហករួចហើយ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ

ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុត្តិដស្ស
 ឫទ្ធិ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចតុហាតារេហិ បញ្ចហាតារេហិ
 ធម្មាតារេហិ សត្តហាតារេហិ យោ តេ វិហារេ
 វសិ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិ វសិ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ច្ហ-
 កតន្តិ សម្បជានមុសា កណ៌ន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ឆយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ធុត្តិដស្ស ឫទ្ធិ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ ក-
 ណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិជិជាយ ធិដ្ឋិ វិជិជាយ ខន្តិ
 វិជិជាយ រុចិ វិជិជាយ កាវំ ។ តិហាតារេហិ យោ តេ
 វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ ធុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ វិមោក្ខំ

ឥន្ទ្រច្ឆយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះ
 បានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន
 ហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈានភិក្ខុអង្គនោះ បាន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៤-៥-៦-៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីតាបចិត្ត ១
 បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ (ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ឆយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្ត
 របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
 កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន កាន់សុញ្ញតិវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ

បាវនាភក្កោ ចក្កសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ បេយ្យាសច្ឆោរសកំ

អប្បណិហិតំ វិមោក្កំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ
អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ
សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បធានេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រិចារេ
បញ្ច្រិយោនិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលំ សក្កនាតាមិដលំ
អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ
សមាបញ្ញោ សោ ភិក្ខុ អរហត្តដលស្ស លាភី វសី
តេន ភិក្ខុនា អរហត្តដលំ សច្ចិកតត្ថិ សម្មជាទ-
មុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស រាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។
តីហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសី តស្ស ភិក្ខុនោ
រតោ ចត្តោ ។ បេ ។ នោសោ ចត្តោ ។ បេ ។
មោហោ ចត្តោ វិញ្ញោ មុត្តោ បហីនោ បដិដិស្ស-
ដ្ឋោ ឧត្តេដិតោ សមុត្តេដិតោតិ សម្មជាទមុសា
កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស រាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

បាវនាភក្កោ សំពាបទទំ ៤ បទភានិយេ អំពីបេយ្យាស ១៥

កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ក កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់
អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រិវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្ប-
ធាន ៤ កាន់ឥន្ទ្រិចារេ ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពល ៥ កាន់ពោជ្ឈន្ត ៧
កាន់មត្តមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិដល កាន់សក្កនាតាមិដល
កាន់អនាតាមិដល កាន់អរហត្តដល ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាទ ជាអ្នកស្ងាត់
ក្នុងអរហត្តដល អរហត្តដល ភិក្ខុអង្គនោះបាទធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងឿយ
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក រកភិក្ខុ
នោះបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទោសភិក្ខុនោះបានកំចាត់ចេញ
ហើយ ។ បេ ។ ទាំងមេហាៈ ក៏ភិក្ខុនោះបានកំចាត់ចេញហើយ បាទ
ខ្ញាក់ចោលហើយ បាទ (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញ
ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានតាស់រលើងហើយ បានរើចោល
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងឿយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។

វិទេយចំណិត មហាវិក្កោ

តិហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភតា ចិត្តំ វិជីវណំ ឆោសា ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ចិត្តំ
 វិជីវណានិ សម្បជានមុសា កណានិស្ស បដិវិជាននិស្ស
 អាបត្តិ ឥល្ហច្ចយស្ស ន បដិវិជាននិស្ស អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណានិស្សនិ
 កណានិស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណានិស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណានិស្ស វិជីវណាយ ធិដ្ឋិ វិជីវណាយ
 ខន្តិ វិជីវណាយ រុចិ វិជីវណាយ ការំ ។ តិហាការេហិ
 យោ តេ វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាតារេ បឋមំ
 ណាមំ ទុតិយំ ណាមំ តតិយំ ណាមំ ចតុត្ថំ ណាមំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ
 សុញ្ញាតារេ ចតុត្ថស្ស ណានស្ស លាភិ វសិ តេន
 ភិក្ខុនា សុញ្ញាតារេ ចតុត្ថំ ណាមំ សច្ចិកតនិ
 សម្បជានមុសា កណានិស្ស បដិវិជាននិស្ស អាបត្តិ
 ឥល្ហច្ចយស្ស ន បដិវិជាននិស្ស អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណានិស្សនិ កណានិស្ស

វិទេយចំណិត មហាវិក្កោ

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះ
 ហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
 ដោយអាការ ព្យ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយ
 រួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តី
 ពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិឥល្ហច្ចយ បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុង
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ

ពាក្យពាក្យ ចក្ខុសិក្ខាបទស្ស ចក្ខុវិស័យ បេយ្យលបណ្ណសតំ

ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណាតន្តំ វិធិជាយ ធិដ្ឋំ វិធិជាយ ឧដ្ឋំ វិធិជាយ
វុច្ចិ វិធិជាយ ការំ ។

[២៨០] តិហាការេហិ យោ តេ ចីវរំ បរិកុញ្ញំ យោ
តេ បិណ្ណាទាតំ បរិកុញ្ញំ យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញំ
យោ តេ តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការំ បរិកុញ្ញំ យេន
តេ វិហារោ បរិកុត្តោ យេន តេ ចីវរំ បរិកុត្តំ យេន
តេ បិណ្ណាទាតោ បរិកុត្តោ យេន តេ សេនាសនំ
បរិកុត្តំ យេន តេ តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការោ
បរិកុត្តោ យំ ត្វំ អាគម្ម វិហារំ អនាសិ ចីវរំ
អនាសិ បិណ្ណាទាតំ អនាសិ សេនាសនំ អនាសិ
តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការំ អនាសិ សោ ភិក្ខុ
សុត្តាភារេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ
ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ

ពាក្យពាក្យ សិក្ខាបទទី ៤ ចក្ខុវិស័យ អំពីបេយ្យល ១៥

កុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត
បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថ្ងៃល្ងាច
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណា បានប្រើ
ប្រាស់ចីវររបស់អ្នក ភិក្ខុណា បាននាំបិណ្ណបុតរបស់អ្នក ភិក្ខុណា បាន
ប្រើប្រាស់ទិសេនាសនរបស់អ្នក ភិក្ខុណា បានបរិភោគកេសជ្ជបរិក្ការជា
បច្ច័យដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្ថុរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណា បានទៅហើយ
ចីវររបស់អ្នកដែលភិក្ខុណា បានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ណបុតរបស់អ្នក
ដែលភិក្ខុណា បាននាំហើយ ទិសេនាសនរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណា បាន
ប្រើប្រាស់ហើយ កេសជ្ជបរិក្ការជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺដែលភិក្ខុណា
បានបរិភោគហើយ អ្នកអាស្រ័យនឹងភិក្ខុណា ហើយបានប្រគេនវត្ថុ បាន
ប្រគេនចីវរ បានប្រគេនបិណ្ណបុត បានប្រគេនទិសេនាសនៈ បានប្រ-
គេនកេសជ្ជបរិក្ការជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុង
ចូល បានចូល កាន់បឋមដ្ឋាន កាន់ទុតិយដ្ឋាន កាន់តតិយដ្ឋាន

វិទ្យាបិដក មហាវិកង្គ

សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតាវ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី
 វសី តេន ភិក្ខុនា សុញ្ញតាវ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សច្ចិកតត្ថំ សម្មជាទុសា កណាន្តស្ស បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ឫទ្ធិ វស្ស ហោតិ មុសា កណាស្សន្តិ
 កណាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណាតត្ថំ វិជិយាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិយាយ ខន្តិ វិជិយាយ រុបិ វិជិយាយ ការិ ។

បេយ្យាលច្ឆារសកំ និដ្ឋិតំ ។
 បច្ចយប្បដិសំយុត្តារាមា (១) និដ្ឋិតា ។

(២៨១) អនាមត្តិ អនិមាទេន អនុល្លបនាទិប្បា-
 យស្ស ឧប្បត្តកស្ស ទិក្ខចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិ-
 កម្មិកស្សាតិ ។

១ ឧ. បច្ចយបដិសំយុត្តារាមា ។ ឧ. ម. ហោតេសុ បទ ១ កំភ្នំ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិកង្គ

កានំចក្កដ្ឋាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាទ ជាអ្នកស្ងាត់
 ក្នុងចក្កដ្ឋាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចក្កដ្ឋាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវអាមត្តិថ្កល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុកដ ។

បេយ្យាលច្ឆាន ១៥ ចប់ ។
 បច្ចយប្បដិសំយុត្តារាមា ចប ។

(២៨១) ភិក្ខុនិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល ១ ភិក្ខុនិយាយពី
 មគ្គផលដោយឥតមានប្រាថ្នានឹងពោលអ្នកកុហក ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុមាន
 ចិត្តរើវាយ ១ ភិក្ខុមានវេទនាត្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១
 (ភិក្ខុប៉ុណ្ណោះ) ឥតមានអាមត្តិឡើយ ។

(២៨២) អធិមាទេ^(១) អរញ្ញម្ហំ មិណ្ឌោបជ្ឈាវយាមថោ

សញ្ញាជនា រហោនម្ហា វិហារោ មច្ចុបដ្ឋិតោ

ន ទុក្កំ វិយមថោមិ មច្ចុនោ

កាយវុសោ វិម្មដសារិ សម្ហា

វិយេន យោគេន អាវននាយ

អថ វេទនាយ អធិវាសនា ទុដេ

ព្រាហ្មណោ មញ្ច វត្ថុនិ អញ្ញំ ព្យាករណា តយោ

អតារវណា កាមា វតិ ចាមិ អបក្កមិ^(២)

អដ្ឋិ មេសី ទុកោ តាវយាតកា

មិណ្ឌោ សាកុណិកោ និច្ចវេរត្ថិ

១ ៤ អធិមាទេ ។ ២ ១ វិយា បទ បក្កមិ ។

(២៨២) (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹង
សំដែងតទៅ ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ)

រឿងអធិមាទេភិក្ខុ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងព្រៃ រឿងភិក្ខុទៅបិណ្ឌបាត

រឿងសិទ្ធិវិហារកន្លែងបដ្ឋាយ រឿងពួកភិក្ខុដកលំអ័រយាបថ

រឿងភិក្ខុអតថាលះសញ្ញាជនធម៌បាទ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងជំស្លាក់

រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវត្ត រឿងភិក្ខុដែលទុបាសកដ្ឋត្ថផ្តន្ទ រឿងភិក្ខុ

និយាយអ្នកអហេតុផលថាគ្មានក្រ រឿងភិក្ខុព្យាយាម រឿងពួក

ភិក្ខុនិយាយថាអាវុសោទាំងឡាយភិក្ខុដែលមានសេចក្តីស្តាយ

ក្រោយទើបត្រូវខ្លាចមច្ចុ រឿងពួកភិក្ខុនិយាយថាធម៌តែបុគ្គល

ប្រកបព្យាយាមត្រូវហើយអាចឲ្យប្រាសប្រាណបាទ រឿង

ភិក្ខុរូបជាអ្នកអត់ធនវេទនា រឿងភិក្ខុរូបដែលព្រាហ្មណ៍និ-

បន្ត រឿងភិក្ខុព្យាបនិយាយអ្នកអហេតុផល រឿងភិក្ខុឃាត់បង់

ខ្វះខាត រឿងភិក្ខុឃាត់បង់តាមទាំងឡាយ រឿងភិក្ខុអ្នកគ្រកអរ

រឿងភិក្ខុចៀសចេញទៅ រឿងជនពិយាតតាមទាក់ ម្នាក់កើត

ជាអដ្ឋិសង្ខលិកប្រត ម្នាក់កើតជាមិសបេសិប្រត រឿងព្រាន

សត្វស្លាបកើតជាមិសបិណ្ឌប្រត រឿងអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម

វិទយបិណ្ឌេ មហាវិក្កោ

អសិ ច ស្វករិកោ សត្តិ មាគរិ
 ឧស្ស ច ការណិកោ ស្វចិ ហារមិ
 យោ ច សិទ្ធិយតិ ស្វចកោ ហិ សោ
 អណ្ណការិ អហូ តាមគ្រូធកោ
 គ្រូបេ ធិមុត្តោ ហិ សោ ចារណិកោ
 គូថខាទិ អហូ ធុដ្ឋត្រាហ្មណោ
 ធិច្ឆរិភ្នំ អតិចារិធិ អហូ
 មង្គលិភ្នំ អហូ ឥត្តណិភ្នំកោ
 ធុកិលិធិ សបត្តិដ្ឋារោកិរិ
 សិសង្ខន្តោ អហូ ចោរយាតកោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុធិ សិក្ខុមាណា
 សាមណោរោ អថ សាមណោរិកោ
 កស្សបស្ស វិទយស្មី បព្វដ្ឋា
 ចាបកម្មំ តេ អតិរិស្ស តារិទេ

តទោនា រាជគហោ យុទ្ធិ ធាតាធាតាហានេន ច
 សោភិតោ អរហំ ភិក្ខុ បព្វកត្តសត សមតិ ។

វិទយបិណ្ឌេ មហាវិក្កោ

កើតជាខិច្ឆិកាប្រគ រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូកកើតជាអសិលោម-
 ប្រគ រឿងព្រានម្រឹតកើតជាសត្តិលោមប្រគ រឿងពេជ្ជ-
 យាតកើតជាឧស្សលោមប្រគ រឿងនាយសារថ៍កើតជាស្វចិ-
 លោមប្រគ រឿងបុរសដែលនិយាយពាក្យញុះញង់កើតជា
 ស្វចកប្រគ^(១) រឿងអមាត្យកាត់ក្តីអ្នកស្រុករៀបកើតជាអណ្ណ-
 ការិប្រគ^(២) រឿងអ្នកដែលធ្វើបទឧកម្មកើតជាប្រគលិចទៅ
 ក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍កំណាចកើតជាប្រគស្មីតៃ
 លាមកជាប្រគិត រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកង្វល់ចិត្តកើតជាខិច្ឆិ-
 កាប្រគ រឿងស្រីមមត់កើតជាមង្គលិប្រគ រឿងស្រីមកកើត
 ជាធុកិលិធិប្រគ ព្រោះចាកស្រែចង្រើកភ្នំលើស្រែម្តី
 រឿងអ្នកតិយាតចោរកើតជាប្រគងាចក្សាល រឿងភិក្ខុ ភិក្ខុ
 សិក្ខុមាណា សាមណោរ សាមណេរិ ដែលបួសក្នុងសាសនា
 ព្រះពុទ្ធនៃព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្វើតែបាបកម្មជាដរាប
 រឿងស្និទ្ធតបោទា រឿងចំបាំងក្នុងក្រណាត់គ្រឹះ រឿងដែលចុះ
 ឡើងខែត្នកង្វិរ រឿងសោភិតភិក្ខុជាអហោរ្តលិកជាតិបាទ
 ៥០០ កល្យ ។

១ គឺស្វចិលោមប្រគទិពរ ដែលមានសំដែងទៅខាងមុខ ។ ២ គឺអណ្ណប្រគ ដែល
 មានសំដែងទៅខាងមុខនោះឯង ។

[២៨៣] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អធិមារេន អញ្ញំ ព្យាកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ភគវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ កុច្ចំ នុ ខោ
 អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ អថខោ សោ
 ភិក្ខុ ភគវតា ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អធិមារេនាតិ ។

[២៨៤] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បណិជាយ អញ្ញំ វិហារតិ ឯវំ មំ ជណោ
 សម្មាវេស្សតិ ។ តំ ជណោ សម្មាវេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណិជាយ អញ្ញំ វត្តតំ
 យោ វសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សតិ ។ តេជ ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណិជាយ បិណ្ណាយ
 ចរតិ ឯវំ មំ ជណោ សម្មាវេស្សតិ ។ តំ ជណោ
 សម្មាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

[២៨៣] សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូប ពោលអ្នកអហត្តផល
 ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិជាស្រេចហើយ
 អញត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរៀននុះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (ដំណើរនិយាយអ្នកអហត្តផល) ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិត
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៨៤] ត្រាោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងវត្តដោយតាំងចិត្តថា
 កាលបើអញនៅក្នុងវត្តយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផង
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកតាំងឡាយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងនៅក្នុងវត្តឲ្យគេសរ-
 សើរឡើយ ភិក្ខុណានៅ (ដោយតាំងចិត្តយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខជ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅដើម្បីចំណូលបាតដោយ
 តាំងចិត្តថា កាលបើអញដើរទៅចំណូលបាតយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរ
 អញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី

អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណ្ឌិ-
នាយ វិណ្ឌាយ ចរិតតំ យោ ចរយ្យ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២៨៥] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ ឯតនកោច យេ អាវុសោ អញ្ញាតំ ឧបជ្ឈា-
យស្ស សន្និហារិកា សព្វេ វ អហោន្តាតិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧល្លបនាធិប្បាយោ អហំ
កកវតិ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ
ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ ឯតនកោច យេ
អាវុសោ អញ្ញាតំ ឧបជ្ឈាយស្ស អន្តោវាសិកា សព្វេ
វ មហិទ្ធិកា មហានុភាវតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ
តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧល្លបនាធិប្បាយោ អហំ កកវតិ ។
អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
អាមត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវតាំង
ចំក្នុងនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតឲ្យគេសរសើរឡើយ ភិក្ខុណាដើរទៅ (ដោយ
គិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[២៨៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុ
មួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាសន្និហារិករបស់ឧបជ្ឈាយ
វៃយេនី ភិក្ខុទាំងនោះសុទ្ធតែជាអហោន្តាទាំងអស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរៀននុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងអ្នកអាន ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិបុណ្យ ។
សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ
ពួកភិក្ខុណាដែលជាអន្តោវាសិកវៃឧបជ្ឈាយវរបស់យេនី ភិក្ខុទាំងអស់នោះ
សុទ្ធតែជាអ្នកមានប្តីធំ មានអានុភាពច្រើន ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានបុណ្យ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិបុណ្យ ។

[២៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បណ្ឌិតាយ ចង្ក័មតិ^(១) ឯវំ មំ ជនោ សម្មា-
 វេស្សតិ ។ តំ ជនោ សម្មាវេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណ្ឌិ-
 តាយ ចង្ក័មតតំ យោ ចង្ក័មេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណ្ឌិ-
 តាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ បណ្ឌិតាយ ធិសីទតិ^(២) ។ បេ ។
 បណ្ឌិតាយ សេយ្យំ កេហ្វេតិ^(៣) ឯវំ មំ ជនោ សម្មា-
 វេស្សតិ ។ តំ ជនោ សម្មាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតាយ
 សេយ្យា កេហ្វេតត្វា^(៤) យោ កេហ្វេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។

១ ទ. ម. ចង្ក័មិ ។ ២ ទ. ម. ធិសីទិ ។ ៣ សព្វត្ត កេហ្វេសីធិ ទិស្សតិ ។
 ៤ សព្វត្ត សេយ្យំ កេហ្វេតត្តិ ទិស្សតិ ។

[២៨៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរចង្រ្កិមដោយតាំងចិត្តថា
 កាលបើអញចង្រ្កិមយ៉ាងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ ។ បណ្តាជន
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ(មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើប
 ក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំង
 ឡាយមិនត្រូវដើរចង្រ្កិមដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ
 ភិក្ខុណាដើរចង្រ្កិម (ដោយគិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
 សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ អង្គុយដោយ
 តាំងចិត្ត ។ បេ ។ ដេកដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាង
 នេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏សរសើរភិក្ខុនោះ(មែន) ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវសម្រេចអំណាចដេកដោយ
 តាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាសម្រេច (អំណាចដេក
 យ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិកត្តា

(២៨៧) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្លបតិ ។
 សោមិ ឯវមាហា មយ្ហិមិ អាវុសោ សញ្ញោជនា
 បហំនាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ វុំ ភិក្ខុ អាបដ្ឋោ
 ចារាជិកន្តិ ។

(២៨៨) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ រហោតតោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្លបតិ ។ បរចិត្តវិទូ
 ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ អបសាទេសិ មា អាវុសោ ឯវរូបំ
 អកណំ នត្តេសោ តុយ្ហន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឧក្កជស្សាតិ ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ រហោតតោ ឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មំ ទុល្លបតិ ។ ទេវតា តំ ភិក្ខុំ អបសា-
 ទេសិ មា កន្តេ ឯវរូបំ អកណំ នត្តេសោ តុយ្ហន្តិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិកត្តា

(២៨៧) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអ្នកទុត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលអ្នកនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោ សញ្ញោជនជាងឡាយ ខ្ញុំលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុអ្នក
 អ្នកនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បានក្រាបទូលរៀននុះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិក
 ហើយ ។

(២៨៨) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏ពោលអ្នក
 ទុត្តរិមនុស្សធម្ម ។ មានភិក្ខុអ្នកបានបរចិត្តវិជ្ជា គឺភិក្ខុយាកំណត់ដឹងចិត្តរបស់
 អ្នកដទៃ លោកបានហាមប្រាមភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកកុំនិ-
 យាយអ្នកទុត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ទុត្តរិមនុស្សធម្មនុះមិន
 មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល
 រៀននុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអា-
 បត្តិបាណជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពោលអ្នកទុត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ទេវតាបានពោល
 យាត់ហាមភិក្ខុនោះថា បតិក្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអ្នកទុត្តរិមនុស្ស
 ធម្មយ៉ាងនេះ (ពីព្រោះ) ទុត្តរិមនុស្សធម្មនុះមិនទាន់មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ
អាហោចេសិ ។ អធាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
ធុក្កដស្សតិ ។

(២៨៧) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ធុទាសកំ ឯតទរោច យោ អាវុសោ
តុយំ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហតិ ។ សោ
ច ភិក្ខុ^(១) តស្ស វិហារេ វសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កើចិត្តោ
ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ធុល្មបនាធិប្បាយោ អហំ ភក្កវតិ ។
អធាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្មច្ចយស្សតិ ។
តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ
ធុទាសកំ ឯតទរោច យំ ត្វំ អាវុសោ ភិក្ខុ
ធុបដ្ឋាសិ^(២) ចិវចិណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបរិក្ខារេន សោ ភិក្ខុ អរហតិ ។ សោ ច តំ
ភិក្ខុំ ធុបដ្ឋាសិ^(៣) ចិវចិណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ច-
យកេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បារមី ៨ បញ្ញាយតិ ។ ២ ឧ. ម. ឧបដ្ឋេសិ ។
៣ ឧ. ម. ឧបដ្ឋេសិ ។

ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

(២៨៧) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងធុបដ្ឋាសកម្មាត៍
ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ភិក្ខុណាគង់នៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជា
ព្រះអរហន្ត ។ ឯភិក្ខុនោះតែងនៅក្នុងវត្តរបស់ធុបដ្ឋាសកនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោល
អ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
ត្រឹមអាបត្តិថ្មីល្អថ្មី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះ
នឹងធុបដ្ឋាសកម្មាត៍ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបំរុងភិក្ខុអង្គណា
ដោយចិវចិណ្ណាចាត សេនាសនៈ នឹងកេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្ស
មានជម្ងឺ ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯធុបដ្ឋាសកនោះក៏តែងទំនុកបំរុង
ភិក្ខុនោះ ដោយចិវចិណ្ណាចាត សេនាសនៈ នឹងកេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យ
ដល់មនុស្សមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល

កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ កិច្ចិតិ ។
ទុល្លបទាធិប្បាយោ អហំ កកវតិ ។ អនាបត្តិ កិច្ចិ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២៧០] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ចិ
តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចិ ឯតមត្តំ អន្តាយ-
ស្សតោ ទុត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។ ធាវុសោ ទុត្តរំ អញ្ញា
ព្យាកាតុត្តិ ។ តស្ស កុត្តិច្ចំ អហោសិ យេ ទោ តេ
កកវតោ សាវកោ តេ ឯវំ វេទយ្យំ អហញ្ញិ ឯ កកវ-
តោ សាវកោ កត្តិ ទុ ទោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ កិច្ចិតិ
តំ កិច្ចិតិ ។ អនុល្លបទាធិប្បាយោ អហំ កកវតិ ។
អនាបត្តិ កិច្ចិ អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ^(១) ។ តេន ទោ
បន សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ចិ តិលានោ ហោតិ ។

១ ពិភោ បុថ ទោបិយោន្តោ ឯកំ វិច្ច អតិពតំ ហោតិ ។ តត្ត ហិ វិច្ច តេន ទោ បន
សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ច តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិច្ច ឯតមត្តំ អន្តាយស្សតោ ទុត្តរិមនុស្ស-
ធម្មោតិ ។ ឧ អាវុសោ ទុត្តរំ អាណេតុត្តិ ។ តស្ស កុត្តិច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ច
អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។ តំ សុត្តេសុ យោន្តោតេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

រឿនន្តិចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
កិច្ចិ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិច្ចិទោះក្រាបទូលថា បតិព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិច្ចិ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្លច្ចយ ។

[២៧០] សម័យនោះ មានកិច្ចិមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិច្ចិទាំងឡាយបាន
សួរកិច្ចិទោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់ទុត្តរិមនុស្សធម្មហើយ
ឬ ។ កិច្ចិទោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ កិរិយាដែលនឹងធ្វើ
ឲ្យជាកំច្បាស់នូវអហេតុផល មិនមែនក្រឡើយ ។ កិច្ចិទោះក៏មានសេចក្តី
សង្ស័យថា កិច្ចិទាំងឡាយឯណា ដែលជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លោកទាំងអម្បាលនោះទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ ក៏ខ្លួនអញមិនទាន់បាន
ជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនៅឡើយ អញប្រហែលត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយផង ។ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ទើបក្រាបទូលរឿនន្តិចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិច្ចិ អ្នកឯងមានចិត្ត
គិតដូចម្តេច ។ កិច្ចិទោះក្រាបទូលថា បតិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចិ
កិច្ចិដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ក្នុងសម័យ
នោះ មានកិច្ចិមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិច្ចិទាំងឡាយបានសួរកិច្ចិទោះថា

តំ ភិក្ខុ ឯតទរោច្ចំ អត្តាយស្មតោ ទុត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មោតំ ។ អាភវេយោ ខោ អាវុសោ ធម្មោ
 អាទ្ធករិយេនាតំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តំលាដោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោច្ចំ មា ខោ អាវុសោ
 កាយីតិ ។ នាហំ អាវុសោ មច្ចុដោ កាយីតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តំលាដោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតទរោច្ចំ មា ខោ អាវុសោ កាយីតិ ។
 យោ ទ្ធជាវុសោ វិប្បដិសាវី អស្ស សោ កាយេយ្យាតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

លោកដ៏មានអាយុមានគុណ្ណិមនុស្សធម៌វិប្ប ។ ភិក្ខុនោះគបថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ វែមនិញ្ញាតិ
 ព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា វែអាវុសោ លោកកុំប្រឡូត
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះគបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនខ្លាចសេចក្តី
 ស្លាប់ទេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកកុំខ្លាចឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះគបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុណាទៅមានសេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយស្តាយក្រោយដោយពិតនៅឡើយ ភិក្ខុនោះទើបត្រូវខ្លាច ។ សេច-
 ក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ

អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 ឯតនរោជំ អត្តាយស្មតោ ទុត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។
 អារាធនិយោ ខោ អាវុសោ ធម្មោ សម្មាបយុត្តោនាតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ
 ភិក្ខុ ឯតនរោជំ អត្តាយស្មតោ ទុត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។
 អារាធនិយោ ខោ អាវុសោ ធម្មោ អារទ្ធវិយេនាតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន ស-
 មយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតនរោជំ អត្តាយស្មតោ ទុត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មោតិ ។ អារាធនិយោ ខោ អាវុសោ ធម្មោ
 យុត្តយោគេនាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។

មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន
 អាយុមានទុក្ខរិមនុស្សធម្មវដ្តរឺ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ ធម្មតាអ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមត្រូវហើយ វេមនិញ្ញាតិព្រះ
 ធម៌ឲ្យប្រាសប្រាណបាទ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក
 មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ត្រាវនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានទុក្ខរិមនុស្សធម្មវដ្តរឺ ។
 ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញ
 ហើយ វេមនិញ្ញាតិព្រះធម៌ឲ្យប្រាសប្រាណបាទ ។ ភិក្ខុនោះមានសេច-
 ក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមាន
 បំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានទុក្ខរិ-
 មនុស្សធម្មវដ្តរឺ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រកបត្រូវហើយ វេមនិញ្ញាតិព្រះធម៌ឲ្យប្រាស
 ប្រាណបាទ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

បារាណស្ថ បុគ្គលសិទ្ធិសម្បទា វិនិច្ឆ័យ អាណាថិយាទិ

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលា-
 នោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ កក្កាវុសោ
 ខមនិយំ កក្កិ យាបនិយន្តិ ។ ធាវុសោ សក្កា
 យេន វា តេជ វា អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កិច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បា-
 យស្សតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ
 កក្កាវុសោ ខមនិយំ កក្កិ យាបនិយន្តិ ។ ធាវុសោ
 សក្កា បុត្តជ្ជនេន អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កិច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចសិ ។
 កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ទុលូបនាធិប្បាយោ អហំ
 ភកវតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ធុលូច្ចយស្សតិ ។

(២៧១) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ និមន្តេត្វា ឯតទរោច អាយន្ត
 កោន្តោ អវហន្តាតិ ។ តេសំ កុក្កិច្ចំ អហោសិ

បារាណស្ថ សិទ្ធិសម្បទា វិនិច្ឆ័យ អំពើឈោរោលម្ហូបចារុនិមន្តសម្រាណាដោយ

សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា
 ម្ចាស់អាវុសោ លោកល្មមអត់ធ្ងន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
 ឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលក្រៅការមិន
 អាចនឹងអត់ធ្ងន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកល្មមអត់ធ្ងន់បានទេឬ
 លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាបុគ្គលមិនអាចនឹងអត់ធ្ងន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ បានក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិត
 ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាបត្តិបារាណស្ថទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។

(២៧១) សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តភិក្ខុ ហើយ
 បានពោលពាក្យទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជា
 អរោន្តទាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា

មយញ្ញា ន អរហន្តោ^(៦) មយញ្ញ ព្រាហ្មណោ
 អម្ពេ អរហន្តវំទេន សមុទាចរតិ កេដំ នុ ចោ
 អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភេ-
 ចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បសាទកញ្ញាតិ ។
 តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ព្រាហ្មណោ
 ភិក្ខុ ធិមន្តេត្វា ឯតទេវេច ធិសីនន្តុ កោត្តោ អរហន្តាតិ
 ។ បេ ។ កុញ្ញន្ត កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ បេ ។ តប្បន្ត
 កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ បេ ។ កច្ឆន្ត កោត្តោ អរហន្តាតិ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ មយញ្ញា ន អរហន្តោ
 មយញ្ញ ព្រាហ្មណោ អម្ពេ អរហន្តវំទេន សមុទាចរតិ
 កេដំ នុ ចោ អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាភេចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បសាទកញ្ញាតិ ។

[២៧២] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ ទុត្តវិមនុស្សនម្មំ ទុល្លបតិ ។
 សោមិ ឯវមាហា មយ្ហិមិ អាវុសោ អាសវំ បហំនាតិ ។

១ ១. ម. អរហន្តោ ។

យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយ
 លើកយើងទាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងពល់គ្នាត្រូវ
 ប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយព្រាហ្មណ៍
 ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវកាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយហើយបានពោលពាក្យថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តគង់ ។ បេ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្ត
 ធាន់ ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្ត
 ទាំងឡាយនិមន្តធាន់ឲ្យឆ្អែក ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ
 សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តៗចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
 សន្សឹមថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះ
 និយាយលើកយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងគួរប្រតិបត្តិដូច-
 ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវកាបត្តិទេ ។

[២៧២] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអ្នកទុក្ខវិមនុស្សធម្ម
 ចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរមនុស្សធម្មំ
 ឧល្លបតិ ។ សោចំ ឯវមាហា មយ្ហំបិ អាវុសោ ឯតេ
 ធម្មា សំវុទ្ធន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវ-
 តោ ឯតមត្តំ អាភោចេសិ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ ។
 សោចំ ឯវមាហា អហំបិ អាវុសោ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សន្និស្សាមីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាភោចេសិ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

[២៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរ
 ភិក្ខុ ញាតកា ឯតទរោចំ ឯហិ កន្ត អតារំ អជ្ឈារ-
 សាតិ ។ អកញោ ខោ អាវុសោ មាទិសោ អតារំ
 អជ្ឈារសិក្ខន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

ម្នាលអាវុសោ អាសវមិទាំងឡាយ ខ្ញុំបានលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារមីហើយ ។ ត្រាខោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកឧត្តរមនុស្សធម្មំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ក៏ឧត្តរមនុស្សធម្មំទាំងនេះ ខ្ញុំកុរណា
 មានសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តី
 ខ្ពះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវអាបត្តិបារមីហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកឧត្តរមនុស្សធម្មំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំឃើញចំពោះខ្លួនឯង ក៏ធម៌ទាំង
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ពះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារមីហើយ ។

[២៧៣] សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយ
 រូបថា បតិគ្រិលោកដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តមកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ភិក្ខុ
 នោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលដូចជាអាត្មា មិនគួរ
 ដើម្បីនឹងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ទើប

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតំ ។
 អនុល្លបនាធិប្បាយោ អហំ កកវតិ ។ អនាបតិ
 ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ញាតតា ឯតទរោចំ
 ឯហំ កន្តេ កាមេ បរិកុញ្ញាតិ ។ អាវដា មេ
 អាវុសោ កាមាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតំ ។
 អនុល្លបនាធិប្បាយោ អហំ កកវតិ ។ អនាបតិ
 ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ញាតតា ឯតទរោចំ អភិ-
 រមសិ កន្តេតិ ។ អភិវតោ អហំ អាវុសោ បរមាយ
 អភិវតយាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ យេ ទោ

ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកបរិភោគកាមទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយ
 តបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯកាមទាំងឡាយ អាត្មាយាត់
 រាំងពុទ្ធបើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តី
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 មានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំង
 ឡាយជាញាតិបានសួរភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 ត្រេកសប្បាយដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ អាត្មាត្រេកសប្បាយដែរ (តែត្រេកសប្បាយ) ដោយសេចក្តី
 សប្បាយដ៏ទុក្ខម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា

បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍ បញ្ចករណ៍

តេ កកវតោ សាវតោ តេ ឃិវ វទេយ្យំ អហត្តិ ឧ
កកវតោ សាវតោ កក្ខិ ធុ ទោ អហំ ចារាជិកំ
អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចសិ ។
កក្ខិ ត្តោ ត្តំ កក្ខិ ។ អនុល្លបនាធិប្បាយោ អហំ
កកវតិ ។ អនាបត្តិ កក្ខិ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតិ ។

(២៧៤) តេន ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា
កក្ខិ កក្ខិ កក្ខិ អញ្ញតស្មិ អាវសេ វស្សិ
ឧបត្តិស្ម យោ ឥមម្ហា អាវសា បឋមំ បក្កិមិស្សតិ
តំ មយំ អហាតិ ជាធិស្សាមាតិ ។ អញ្ញតរោ កក្ខិ
មំ អហាតិ ជាធិស្សា តម្ហា អាវសា បឋមំ បក្កិមិ ។
តស្ស កក្ខិ អហោសិ កក្ខិ ធុ ទោ អហំ
ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចសិ ។ អាបត្តិ ត្តំ កក្ខិ អាបន្នោ ចារាជិក្ខិ ។

(២៧៥) តេន សមយេន តុដ្ឋោ កកវា រាជកហោ
វិហាតិ វេទ្យវេន កលន្តកនិវេ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា
ច មហាមោក្ខល្លោ តិស្សិក្ខុដេ បព្វតេ វិហារិ ។

បញ្ចករណ៍ សិក្ខុបទី ៤ វិទិត្តុ អំពីដំណើររដ្ឋាភិបាលទៅជាដើម

មួយដែលជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ចាំបាច់នោះទើបគួរពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះបាន ក៏ខ្លួនអញមិនមែនជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទេ អញត្រូវអាបត្តិបាណ៍ហើយដឹង ។ ក៏នោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកឯងមាន
ចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ក៏នោះក៏ទូលរបថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៧៤) សម័យនោះ មានកិក្ខុច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអារាមមួយ
បានធ្វើកតិកា(ណាត់ត្នា)ថា ក៏ក្នុងណាទាំងចេញចាកអារាមនេះជាមុន
គេយើងចាំឡើយនឹងដឹងថាកិក្ខុនោះជាព្រះអរហន្ត ។ មានកិក្ខុមួយរូប
ចេញចាកអារាមនោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា ក៏ចាំបាច់នោះចូរដឹងនូវអញ
ថា ជាព្រះអរហន្តចុះ ។ ក៏នោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិ
បាណ៍ហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណ៍ហើយ ។

(២៧៥) ត្រាោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យវេន
កលន្តកនិវេបស្ថាន ។ សម័យនោះ ព្រះលក្ខណត្រូវនឹងព្រះមហាមោក្ខ-
ល្លោត្តរដ៏មានអាយុ គង់នៅលើភ្នំភ្នំជ្រូក ។ ត្រាោះឯង ព្រះមហា-

អថទោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បុព្វល្លាសម័យ
 ធុវសេត្វា បន្តចរិមាទាយ យេនាយស្មា លក្ខណោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ លក្ខណំ ឯតទ-
 រោច អាយាមាវសោ លក្ខណោ រាជគហំ បិណ្ឌាយ
 បវិសំស្សាមាតិ ។ ឯវមាវសោតិ ទោ អាយស្មា
 លក្ខណោ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានោ ឧស្ស បច្ចុស្ស-
 សិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តិជ្ឈត្វជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អញ្ញាស្មី បទេសេ សំតំ
 ទាត្វា កាសិ ។ អថទោ អាយស្មា លក្ខណោ
 អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទរោច កោ ធុ
 ទោ អាវសោ មហាមោគ្គល្លានំ ហេតុ កោ បច្ចយោ
 សិទស្ស ទាតុកម្មាយាតិ ។ អកាលោ ទោ អាវសោ
 លក្ខណោ ឯតស្ស បញ្ញស្ស ច្យាភរណាយ^(១) ភគ-
 វតោ មំ សង្កតេ ឯតំ បញ្ញំ បុញ្ញតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ
 រាជគហោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បញ្ញាភត្តំ បិណ្ឌទាតប្ប-
 ដិក្កត្តា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា

១ ឧ. ម. ពោលពេសុ អយំ ពាលោ ១ ទិស្សតិ ។

មោគ្គល្លានត្រូវដំមានអាយុ ស្ងៀកស្សន៍ទ្រង់បាត្រនឹងចរិច្ចលសំដៅទៅ
 ឯទីដែលព្រះលក្ខណត្រូវគង់ ក្នុងវេលាបុព្វល្លាសម័យ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះលក្ខណត្រូវដំមានអាយុថា ម្ចាស់
 អាវសោលក្ខណៈ មកយើងនឹងចូលទៅកាន់គ្រងរាជគ្រឹះដ៏ម្បិបិណ្ឌបាត ។
 ព្រះលក្ខណត្រូវដំមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវដំមាន
 អាយុថា ករុណា អាវសោ ។ ត្រាវដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវដំមាន
 អាយុ កំពុងតែចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រុង (ដល់មក) ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើទូរ
 ញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្រូវដំមានអាយុ ក៏សួរ
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវដំមានអាយុថា ម្ចាស់អាវសោមហាមោគ្គល្លាន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះតិរិយាធ្វើទូរញញឹមឲ្យប្រាកដ (នេះ) ។
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវដំមានអាយុតបថា ម្ចាស់អាវសោលក្ខណៈ កាលនេះ
 មិនមែនជាកាលគួរនឹងព្យាករច្រស្មាននេះទេ រលាកបូរសួរច្រស្មាននេះនឹងខ្ញុំ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្រូវដំមាន
 អាយុ នឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានត្រូវដំមានអាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 គ្រងរាជគ្រឹះហើយត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាព្រាយកក្ក ទើបចូលទៅ
 តាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះ

កកវន្តំ អកំវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសំទីសុ ។ ឯកមន្តំ
 ជិសំន្នោ ខោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហា-
 មោក្ខល្លានំ ឯតទេវេច ឥធាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ
 តិជ្ឈក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្នោ អញ្ញាតស្មី បទេសេ សិទ្ធំ
 ចាត្វា កាសិ កោ ទុ ខោ អាវុសោ មោក្ខល្លាន បេតុ កោ
 បច្ចយោ សិទ្ធស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ
 តិជ្ឈក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្នោ អន្តសំ អដ្ឋិកសង្ខលំកំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេធំ តិជ្ឈាបិ កត្តាបិ^(១) កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា ជាសុឡន្តរិកាហិ វិទុទេន្តិ
 វិទុទេន្តិ^(២) វិរាជេន្តិ^(៣) ស្វាស្សន្តិ^(៤) អដ្ឋស្សរំ ករោតិ
 តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯតទេហោសិ អច្ឆរិយំ វត កោ
 អត្វតំ វត កោ ឯវរុចោបិ ធាម សត្តោ កវិស្សតិ
 ឯវរុចោបិ ធាម យក្ខោ កវិស្សតិ ឯវរុចោបិ ធាម
 បេតោ កវិស្សតិ^(៥) ឯវរុចោបិ ធាម អត្តការប្បដិ-
 លាកោ កវិស្សតិ ។ កិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ

១ ឧ. ម. កាពបិ ។ ២-៣ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ទិទំ បាវទ្យយំ ឧ ទិស្សតិ ។
 ៤ ម. សោ សុទំ ។ ពព្វតាហយំ បទ សោ សុទន្តិ អាតតំ ។ ពព្វ ហិ វុត្តំ សោ សុទំ
 អដ្ឋស្សរំ ករោតិ ឯត្ត សុទន្តិ និបាតោ ។ សា អដ្ឋិកសង្ខលំកំ អដ្ឋស្សរំ អាវុស្សរំ ករោ-
 តិ អញ្ញា ។ ៥ ឯវរុចោបិ ធាម បេតោ កវិស្សតិ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

កាក្ខបេហ័យកំអន្តិយក្ខន្តិទំដីសមគ្គ ។ ព្រះលក្ខណោត្ថេរដ៍មានអាយុ
 លុះអន្តិយក្ខន្តិទំដីសមគ្គេហ័យ កំពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមហាមោក្ខល្លាន
 ដ៍មានអាយុថា ក្នុងវ័យនេះ មហាមោក្ខល្លានដ៍មានអាយុ កាលដែល
 ចុះអំពីភ្នំគង្គជ្រក្នុងបារមីធម្មវិញ្ញាប័ន្តិព្រាហ្មណ៍ក្នុងកំឡុងមួយ ម្ចាស់អាវុសោ
 មោក្ខល្លាន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធម្មវិញ្ញាប័ន្តិព្រាហ្មណ៍
 នោះ ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លានត្ថេរធម្មតបថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងវ័យនេះ
 ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគង្គជ្រក្នុង បារមីធម្មវិញ្ញាប័ន្តិព្រាហ្មណ៍^(១) កំពុងតែ
 អវិណ្ណតឯអាកាស ពព្វកត្តា ពព្វកខ្វែង^(២) ពព្វករាគត^(៣) ដេញតាមបោម
 ធាបចិកៈចោះភើបដំព្រាំងអដ្ឋិសង្ខលំកំម្រិតនោះតាមចន្លោះវិទុទេន្តិដំនីទាំង
 ខ្សោយ អដ្ឋិសង្ខលំកំប្រិតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ម្ចាស់អាវុសោ ទើបខ្ញុំមាន
 បរិភក្តថា យីអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជាអស្ចារ្យ យីអើហ្ន៎ មិនធ្លាប់ភើតមាន
 សោះឡើយ សត្វបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះភី យក្សបែបនេះនឹង
 ត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះ ប្រែតបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះ កិរិយាត្រ-
 ឡប់ទៅជាមានខ្វះ ប្រែតបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះដែរកើ ។ កិក្ខុទាំងខ្សោយ

១ ប្រែតពិធីមានសាច់លាមឡើយ អាត់តែរាងផ្ទុំ ។ ២-៣ បារមីធម្មវិញ្ញាប័ន្តិ
 ទាំងពួងមានអំពីធម្មវិញ្ញាប័ន្តិដើម ឃើញថា កង្ក ប្រែថា ខ្វែង កុលល ប្រែថា អាត ឬ
 ប្រែថា ត្រង់កង្កាបិ ក្នុងទីនេះ ឧ. ម. ជា កាពបិ (វិញ្ញា) ។ សត្វទាំង ៣ ពួកនេះ មិន
 មែនសត្វត្រឡប់មែនទេ គឺសត្វដែលកើតអំពីបាបកម្មរបស់ប្រើប្រាស់នោះ ។

វិទាចេន្តិ ឧត្តរមនុស្សធម៌ អាយស្មា មហាមោគ្គ-
 ល្លាដោ ឧល្លបតីតិ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តសិ ចក្កក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ
 ញាណក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ យត្រ ហិ
 ធាម សាវកា ឯវរូបំ ញស្សតិ វា ធន្តតិ វា
 សក្ខិ វា ករិស្សតិ មុត្វេ វ មេ សោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ធិដ្ឋា អហោសិ អបិចាហំ ន ព្យាកាសិ
 អហាញ្ចតំ ព្យាករយ្យំ បរេ ច មេ ន សន្ទហេយ្យំ
 យេ មេ ន សន្ទហេយ្យំ តេសន្តំ អស្ស ធិយវត្តំ
 អហិតាយ ធុក្ខាយ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មី-
 យេវ វាជគហេ តោយាតតោ អហោសិ សោ
 តស្ស កម្មស្ស វិទាកេន ពហ្វិ វស្សនិ ពហ្វិ
 វស្សសតានិ ពហ្វិ វស្សសហស្សនិ ពហ្វិ វស្ស-
 សតសហស្សនិ ធិរយេ បចិត្តា តស្សេវ កម្មស្ស-
 វិទាកាវសេសេន ឯវរូបំ អត្តការវប្បដិលាកំ បដិសំដេ-
 ទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លាដោ អាហា អធាមត្តិ

ធ្វើបោលពោស តិរៀល បន្តិបន្តិបថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មាន
 អាយុពោលអ្នកត្រូវមនុស្សធម៌ ។ ត្រាខោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅពួកភិក្ខុមកហើយត្រាស់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំង
 ឡាយមានចក្កគិតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញាណគិតពិតហើយ ព្រោះហេតុថា សាវកនឹងដឹងឬនឹងឃើញប្រក
 បែបនេះ ឬថានឹងធ្វើប្រកបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ (របស់គថាគត) ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខោះគថាគតបានឃើញព័ក្កកាលមុនរួចមកហើយ
 ប៉ុន្តែគថាគតមិនបានសំដែង ព្រោះថា បើគថាគតសំដែងទៅ ពពួកជន
 ដទៃមិនជឿ (ពាក្យ) គថាគត ពពួកជនណាដែលមិនជឿគថាគត សេចក្តី
 ដែលមិនជឿនោះនឹងនាំឲ្យបានប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់
 កាលយូរអង្វែងដល់ពពួកជនទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្លះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិយាតតោ ក្នុងគ្រឿងរាជគ្រឹះនេះឯង ដោយកម្មវិបាក
 នោះ អ្នកពិយាតតោនោះទៅនេះទៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយ
 ពាន់ វៃសខ្លាំងដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់នៃកម្មវិបាកនោះ គឺត្រឡប់មក
 ទទួលផលគឺត្រឡប់បានខ្ញុំអត្តភាពបែបនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោគ្គល្លានពោលពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវភាបត្តិ

ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានស្សតិ ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ
 តិជ្ឈក្ខតា បព្វតា ឱរេហន្តោ អន្ទសំ មំសបេសិ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេធំ តិជ្ឈាបិ កង្កាបិ កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិវុទេន្តិ^(១) វិវុទេន្តិ វិវាដេន្តិ^(២)
 ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ តោយាតកោ អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្ខតា បព្វតា ឱរេហន្តោ
 អន្ទសំ មំសបិណ្ណំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេធំ តិជ្ឈាបិ
 កង្កាបិ កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិវុទេន្តិ
 វិវុទេន្តិ វិវាដេន្តិ ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ សា-
 កុណិកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ
 តិជ្ឈក្ខតា បព្វតា ឱរេហន្តោ អន្ទសំ ធិច្ឆរិ បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេធំ តិជ្ឈាបិ កង្កាបិ កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិវុទេន្តិ វិវុទេន្តិ វិវាដេន្តិ
 ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ម. បោគុកេស្ស អយំ បាវោ នន្តិ ។ ២ ឧ. ម. វិវាដេន្តិ ។

ខេ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសាលកូណ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្ខដ
 បានឃើញមំសបេសិប្រេត^(១) កំពុងតែអវណ្ណតទៅឯអាគាស ពពួក
 ភ្នាត ខ្មែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជវញ្ញមំសបេសិប្រេត
 នោះឯង មំសបេសិប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពិដើម) ជាអ្នកពិយាតតោ ក្នុងក្រុងរាជគិរីនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសាលកូណ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្ខដ
 បានឃើញមំសបិណ្ណប្រេត^(២) កំពុងតែអវណ្ណតទៅឯអាគាស ពពួកភ្នាត
 ខ្មែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជវញ្ញមំសបិណ្ណប្រេតនោះ
 ឯង មំសបិណ្ណប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វនុ៎ះ (កាលពិដើម) ជាព្រានសត្វស្វាប ក្នុងក្រុងរាជគិរីនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសាលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្ខដ
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាទិច្ឆវិប្រេត^(៣) កំពុងតែអវណ្ណតទៅឯអា-
 គាស ពពួកភ្នាត ខ្មែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជវញ្ញ
 ទិច្ឆវិប្រេតនោះឯង ទិច្ឆវិប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាចម្រៀកសាច់ ។ ២ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាដុំសាច់ ។
 ៣ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាសត្វស្វាប ។

សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ឱវត្តិកោ អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អទ្ទសំ អសិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស
 តេ អសំ ឧប្បតិគ្វា ឧប្បតិគ្វា តស្សេវ កាយេ
 ធិបតន្តិ ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សវំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ សុករិកោ
 អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អទ្ទសំ សត្តិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ
 តស្ស តា សត្តិយោ ឧប្បតិគ្វា ឧប្បតិគ្វា តស្សេវ កាយេ
 ធិបតន្តិ ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សវំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ មាគរិកោ
 អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អទ្ទសំ ឧសុលោមំ បុរិសំ វេហាសំ

ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលោមប្រត^(១) កំពុង
 តែអណ្តែតទៅឯអាគាស ជាវាំងឡាយរបស់ប្រគនោះអណ្តែតខ្ពស់
 ឡើង ។ ហើយពួកមកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រគនោះឯង អសិលោម-
 ប្រគនោះចេះតែស្រែកថ្វេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិយាតជ្រុកចិត្តមជ្ឈិក ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្តិលោមប្រត^(២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
 អាគាស លំពែងទាំងឡាយរបស់ប្រគនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
 ពួកមកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រគនោះឯង សត្តិលោមប្រគនោះចេះ
 តែស្រែកថ្វេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រាន
 ម្រឹត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ
 ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាសុលោម-

១ ប្រគនោះដោតជាប់ពូជកាយដូចជាពោម ។ ២ ប្រគនោះលំពែងដោតជាប់ពូជកាយដូចជាពោម ។

កច្ចុដ្ឋំ តស្ស តេ ទុស្ស ទុប្បតិក្ខា ទុប្បតិក្ខា តស្ស្រ
 កាយេ ធិបត្តន្តំ ស្វាស្សន្តំ អដ្ឋស្ស្រ ករោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ការ-
 ណិកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្រដា
 បព្វតា ទិរេហាលោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ
 កច្ចុដ្ឋំ តស្ស តា សូចិយោ ទុប្បតិក្ខា ទុប្បតិក្ខា
 តស្ស្រ កាយេ ធិបត្តន្តំ ស្វាស្សន្តំ អដ្ឋស្ស្រ
 ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជគហោ សារថិ អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 តិជ្ឈក្រដា បព្វតា ទិរេហាលោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ចុដ្ឋំ តស្ស តា សូចិយោ សីសេ បរិសិក្ខា
 មុខតោ ធិក្ខមន្តិ មុខេ បរិសិក្ខា ទុរតោ ធិក្ខមន្តិ

ប្រេត^(១) តំពុន្តិវៃអវណ្ណតទៅឯអាកាស ព្រួញទាំងឡាយរបស់ប្រេត
 នោះអវណ្ណតទូលំទៀង ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ព្រួងកាយនៃប្រេតនោះ
 ឯង ឧសុលោមប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វនុ៎ះ (កាលពិដើម) ជាពេជ្ឈយាត^(២) ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រដា
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិលោមប្រេត^(៣) តំពុន្តិវៃអវណ្ណតទៅឯ
 អាកាស ម្តួលទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះ អវណ្ណតទូលំទៀង ។ ហើយ
 ធ្លាក់មកដោតជាប់នឹងកាយរបស់ប្រេតនោះឯង សូចិលោមប្រេតនោះចេះ
 តែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពិដើម) ជា
 នាយសារថី ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រដា បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិ-
 លោមប្រេត^(៤) តំពុន្តិវៃអវណ្ណតទៅឯអាកាស ដែកស្រួចទាំងឡាយ
 របស់ប្រេតនោះដោតចូលទៅតាមក្បាល ហើយងាយចេញមកខាងមាត់
 ដោតចូលទៅតាមមាត់ហើយងាយចេញមកខាងទ្រូង ដោតចូលទៅតាម

១ ប្រេតមានព្រួញដោតជាប់នឹងកាយដូចជាដោយ ។ ២ ជាពេជ្ឈយាតព្រាមទុស្សទោស
 ដោយព្រួញ ។ ៣ ប្រេតមានម្តួលដោតជាប់នឹងកាយដូចជាដោយ ។ ៤ ប្រេតមានដែកស្រួច
 ចាក់ខ្លាស់ច្រូងច្រាងតាមកាយដូចជាដោយ ។

ឧវេ បវិសិត្វា ឧទរេតោ ជិត្តមន្តិ ឧទរេ បវិសិត្វា
 ឡុហំ ជិត្តមន្តិ ឡុសុ បវិសិត្វា ជង្គហំ ជិត្តមន្តិ
 ជង្គុសុ បវិសិត្វា ចានេហំ ជិត្តមន្តិ ស្វាស្សុដំ
 អដ្ឋស្សុវំ ករោតិ ។ បេ ។ ឃសោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្ម័យេវ វាជគហេ សូចិកោ^(១) អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ ភិជ្ឈក្កដា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្តសំ កុម្មណ្ណំ បុវិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
 សោ^(២) កច្ឆន្តោបិ តេ វ អណ្ណោ ខន្ធិ អាហេបេត្វា
 កច្ឆតិ ជិសីនន្តោបិ តេស្សវ អណ្ណោសុ ជិសីនតិ
 តមេជំ ភិជ្ឈាបិ កង្កាបិ កុលលាបិ អនុប្បតិក្វា
 អនុប្បតិក្វា វិវុទេន្តិ វិវុទេន្តិ វិវុទេន្តិ ស្វាស្សុដំ
 អដ្ឋស្សុវំ ករោតិ ។ បេ ។ ឃសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ
 ឥមស្ម័យេវ វាជគហេ តាមក្កដា អហោសិ ។ បេ ។
 ឥណហំ អាវុសោ ភិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្តសំ បុវិសំ ក្ខុចក្កបេ សសីសកំ ជិម្ពកំ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. សូចិកោ ។ ២ ឧ. ស ។

ទ្រង់ហើយឆ្ងាយចេញមកខាងពោះ ដោតចូលទៅតាមពោះហើយឆ្ងាយ
 ចេញមកខាងក្បៅ (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមក្បៅ (ទាំងពីរ) ហើយ
 ឆ្ងាយចេញមកខាងស្មង់ (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមស្មង់ (ទាំងពីរ)
 ហើយឆ្ងាយចេញមកខាងដើង (ទាំងពីរ) សូចិលោមាប្រតនោះចេះតែ
 វិស្រកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជា
 អ្នកញុះញង់គេ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រុង បានឃើញបុរសដែលកើតជា
 ក្រម្កណ្ណប្រត^(១) កំពុងតែអវណ្ណតទៅឯអាកាស ប្រតនោះកាលបើដើរ
 លុះតែលើកអណ្ណៈទាំងនោះលើ ទើបដើរទៅបាន កាលបើអង្គុយ ក៏ចេះ
 តែអង្គុយស្រង់តែលើអណ្ណៈទាំងនោះឯង ពពួកគ្នាត ខ្វែង រោត ដេញតាម
 ចោមឆាបចិក្ខុចោរជំព្រាង ក្រម្កណ្ណប្រតនោះចេះតែវិស្រកថ្វ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តី
 ខែអ្នកស្រុកដោយរំពើវៀប ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាល
 អាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រុង បាន
 ឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក^(២) ។ បេ ។

១ ប្រើតមាណ្ណៈ (ពង្ស) ប៉ុន្តែមយ៉ាងធំ ។ ២ ហេតុថាវាប្រើត ។

ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ បរ-
 ណារិកោ^(៤) អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 ភិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ បុរិសំ ភូមិ-
 ក្កេយ សសិសកំ ជិម្ពុកំ ឧកោហិ ហន្តេហិ ភូមិ
 ខាទន្តំ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជគហោ ធម្មត្រាហ្មណោ អហោសិ សោ កស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចារិចនេ ភិក្ខុសង្ឃំ កត្តេន ជិមន្តត្វា
 នោណិយា ភូមិស្ស បូរោហេត្វា កាលំ អាហោចេត្វា
 ឯតទរោច ឥតោ^(៥) កោន្តោ យាវនត្តំ កុញ្ញន្ត ថេវ
 ហរន្ត ចាតិ សោ តស្ស កម្មស្ស វិចារកេន តហ្វិជិ
 វស្សាជិ តហ្វិជិ វស្សសតាជិ តហ្វិជិ វស្សសហស្សាជិ
 តហ្វិជិ វស្សបតសហស្សាជិ ជិរយេ បចិត្តា តស្សវ
 កម្មស្ស វិចារកាវសេសេន ឯវុរិមំ អត្តកាវប្បដិលាភំ
 បដិសំវេនេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លានោ អាហា
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លានស្សាតិ ។ បេ ។ ឥតាហំ
 អាវុសោ ភិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ

៤ ម. បារាណេ ។ ៥ ឧ. ម. អហោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វន្តិ៖ (កាលតាំងដើម) ជាអ្នកធ្វើបរិចារកម្ម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំភិជ្ឈក្កដ បានឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលា-
 មក^(១) កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស៊ី ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វន្តិ៖ (កាលតាំងដើម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះកាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រះនាម
 កស្សប បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថានិមន្តនាន់) កត្តាហារ ក៏ចាក់
 លាមកពេញក្នុងស្នូកចេញយើងប្រើគេឲ្យប្រាប់កត្តកាលថា^(២) បតិគ្រលោក
 ដីចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តនាន់ (ចង្អាន់) ទាល់ឆ្នែកក្នុងទី
 នេះផង សូមនិមន្តយក (ចង្អាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះ
 ព្រាហ្មណ៍កំណាចនោះក៏ទៅក្នុងទីនោះអស់ឆ្នាំដំប្រើន គឺអស់រយៈពេល
 វសនឆ្នាំដំប្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បានមកសោយ
 នូវផលកម្មដែលត្រូវប្រាប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវ
 អាបត្តិទេ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ

១ ហេតុខាងប្រើត ។ ២ ពេលដែលចាក់ចែកចង្អាន់ស្រែចហើយ ត្រូវនិមន្តនាន់ ។

ជំនួញ ឥត្តិ វេហាសំ គច្ឆន្តិ តមេធំ តិជ្ជាបិ កត្តាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុច្ឆេន្តិ
 វិវាជេន្តិ ស្វាស្សន្តិ^(១) អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា កិក្ខុវេ ឥត្តិ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ អតិចារិធំ
 អហោសំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិក្ខុវេ មោគ្គល្លាដោ អាហា
 អនាបត្តិ កិក្ខុវេ មោគ្គល្លាធស្សាតិ ។ បេ ។ ឥណហំ
 អាវុសោ តិជ្ជក្ខជា បព្វតា ឱរោហាដោ អន្តសំ ឥត្តិ
 ទុក្ខន្តំ មន្តលី វេហាសំ គច្ឆន្តិ តមេធំ តិជ្ជាបិ កត្តាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុច្ឆេន្តិ
 វិវាជេន្តិ ស្វាស្សន្តិ^(២) អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា កិក្ខុវេ ឥត្តិ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ឥត្តិ-
 ណិកា អហោសំ ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ តិជ្ជ-
 ក្ខជា បព្វតា ឱរោហាដោ អន្តសំ ឥត្តិ ទុប្បក្កំ
 ឱកិលីធំ ឱកិវណំ វេហាសំ គច្ឆន្តិ ស្វាស្សន្តិ
 អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសា កិក្ខុវេ ឥត្តិ

១-២ ម. សា សុវំ ។

អំពីភ្នំគំជ្ជក្ខដ បានឃើញស្រីដែលកើតជាទិច្ឆវិប្រត^(១) កំពុងតែអណ្តែត
 ទៅឯអាគាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រោត ដេញតាមចោមឆាបចំកោះ
 ជញ្ជាំងទិច្ឆវិប្រតនោះឯង ទិច្ឆវិប្រតនោះ ចេះតែស្រែកប្លែក ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលតំដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្តប្តី
 ក្នុងក្រុងរាជគ្រិននេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោល
 ទូរពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។
 ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលកំពុងចុះអំពីភ្នំគំជ្ជក្ខដ បាន
 ឃើញស្រីដែលកើតជាមន្តលីប្រត^(២) មានភ្នំនស្កុយ កំពុងតែអណ្តែតទៅ
 ឯអាគាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រោត ដេញតាមចោមឆាបចំកោះជញ្ជាំង
 មន្តលីប្រតនោះឯង មន្តលីប្រតនោះចេះតែស្រែកប្លែក ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលតំដើម) ជាស្រីមេមត់ក្នុងក្រុងរាជគ្រិននេះ
 ឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគំជ្ជ-
 ក្ខដ បានឃើញស្រីដែលកើតជាឧតិលីវិប្រត^(៣) ឆេះរោលដោយរងើក
 ភ្លើង មានរងើកភ្លើងធ្លាក់ស្រោចលើខ្លួន (ក្តៅអន្ទះសាវ) កំពុងតែអណ្តែត
 ទៅឯអាគាស ឧតិលីវិប្រតនោះចេះតែស្រែកប្លែក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រតមានឯកាយវាលនិកស្ស័ត ។ ២ ប្រតមានឯកាយអាក្រក់ត្រូវខ្លើមខ្លើម ។
 ៣ ប្រតមានឯកាយស្រោចដោយរងើកភ្លើង ។

កាលិដ្ឋស្ស រញ្ជា អត្តមហោសី អហោសិ^(១) សា
 ឥស្សបកតា សបត្តិ អត្តារកជាហោន ឱតិវិ ។ បេ ។
 ឥណហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ទសំ អសីសកតទ្ធិ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស ឧវ
 អត្តិដំ បេវ ហោន្តំ មុខញ តមេដំ តិជ្ឈាបិ កត្តាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុនេន្តំ វិតុនេន្តំ
 វិរាជេន្តំ ស្វាស្សុដំ អដ្ឋស្សវំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកហោ ធាមរិកោ^(២)
 ធាម ចោរយាតកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥណហំ
 អាវុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ
 ភិក្ខុ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស សង្ខដិបិ អាទិត្តា
 សម្មជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្ខតា បត្តាបិ អាទិត្តា
 សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្ខតោ កាយពន្ធដំបិ អាទិត្តំ
 សម្មជ្ឈលីតំ សញ្ញាតិក្ខតំ កាយោបិ អាទិត្តោ
 សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្ខតោ ស្វាស្សុដំ អដ្ឋស្សវំ
 ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ ចាបភិក្ខុ អហោសិ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. ចោត្តកេសុ អយំ បាហោ នត្ថិ ។ ២ ឧ. ម. ហារិកោ ។

ទាំងឡាយ ស្រីន្ទ្រៈ (កាលតំដើម) ជាអត្តមហោសីនៃស្តេចក្នុងដែនកលិន្ទ
 ជាស្រីមានចិត្តបុស្សា បានចាត់រើកេរ្តិ៍មួយអម្បែងលើស្រីជាសត្រូវ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់អាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
 បានឃើញអសីសកត្តាប្រត^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រេត
 នោះមានក្នុងនឹងមុខនៅត្រង់ទ្រូង ពពួកគ្នា ខ្វែង រោត ដេញតាម
 ចោមធាបច័កចោះដំញែន្ទ្រអសីសកត្តាប្រតនោះឯង ប្រេតនោះចេះ
 តែស្រែកថ្វរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វន្ទ្រៈ (កាលតំដើម) ជា
 អ្នកពិយាកចោរឈ្មោះថាមរិក ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញភិក្ខុ^(២)
 កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស សង្ស័យដើមស៊ីក្កុនោះក្តី មានភ្លើងនេះក្តី
 សន្ទោរសនៅ បាតក្តី ក៏មានភ្លើងនេះក្តីសន្ទោរសនៅ វត្តពន្ធបង្កើត
 ក៏មានភ្លើងនេះក្តីសន្ទោរសនៅ រាជកាយរបស់ភិក្ខុនោះក្តី ក៏មានភ្លើងនេះ
 ក្តីសន្ទោរសនៅ ភិក្ខុនោះចេះតែស្រែកថ្វរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុន្ទ្រៈ ជាភិក្ខុបាបក្នុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ។ បេ ។

១ ប្រេតឥតក្បាលមនោរម្យបសុណ្ណមន្តិបសារាអស្សរាជាចក្សរល ។ ២ ហោរិក្ខុប្រត គឺប្រេត
 ហោរេវន្តបដាភិក្ខុ ។

ឥន្ទ្រ អាវុសោ កិច្ចក្រុមា បព្វតា ឱរោហោ
 អន្ទសំ កិច្ចក្រុមា ។ បេ ។ អន្ទសំ សិក្ខុមា អន្ទសំ
 សាមណេវ អន្ទសំ សាមណេវ វេហាសំ កច្ឆន្តិ តស្សា
 សង្កាដិបិ អាទិត្តា សម្បជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្ខតា^(១)
 បត្តាបិ អាទិត្តា សម្បជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្ខតា^(២)
 កាយពន្ធដិបិ អាទិត្តំ សម្បជ្ឈលីតំ សញ្ញាតិក្ខតំ^(៣)
 កាយោបិ អាទិត្តា សម្បជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្ខតា
 ស្វាស្សុដំ អដ្ឋស្សវំ ករោតិ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ
 ឯតនហោសិ អន្ទវិយំ វត កោ អន្ទតំ វត កោ
 ឯវុចោបិ ធាម សត្តា កវិស្សតិ ឯវុចោបិ ធាម
 យក្ខោ កវិស្សតិ ឯវុចោបិ ធាម បេតោ កវិស្សតិ
 ឯវុចោបិ ធាម អត្តការវ្យដិណោ កវិស្សតិ ។ កិច្ច
 ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ ឧត្តវមនុស្សនម្មំ អាយស្មា
 មហាមោក្ខល្លោ ឧលុបតិ ។ អថទោ កកវំ
 កិច្ច អាមន្តេសិ ចក្ខុក្ខតា វត កិច្ចវេ សាវតា

១-២-៣ យមិធិ សញ្ញាតិក្ខតា សញ្ញាតិក្ខតោ សញ្ញាតិក្ខតន្តិ សិទ្ធិយតិ កំ
 កច្ឆបិ សង្កាតិក្ខតា សង្កាតិក្ខតោ សង្កាតិក្ខតន្តិ ទិស្សតិ ។

ម្ចាស់អាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រុង បានឃើញ
 ភិក្ខុន៍^(១) ។ បេ ។ បានឃើញសិក្ខុមា^(២) បានឃើញសាមណេវ^(៣)
 បានឃើញសាមណេវ^(៤) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯពាកាស សង្ឃដំបស់
 សាមណេវនោះក្តី មានភ្នំនិរតិសន្ធារសន្ធាវ បាត្រក្តីក៏មានភ្នំនិរតិសន្ធារ
 សន្ធារសន្ធាវ វត្តពន្ធដំបក្តី ក៏មានភ្នំនិរតិសន្ធារសន្ធាវ រាងកាយក្តី
 ក៏មានភ្នំនិរតិសន្ធារសន្ធាវ សាមណេវនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ម្ចាស់
 អាវុសោលក្ខណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិវត្តក្តី យំអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជា
 អស្ចារ្យ យំអើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានសោះឡើយ សត្វបែបនេះនឹង
 ត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះទេតើ យក្សបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រែក
 បែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ កិរិយាត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ
 ក៏សឹងមានខ្លះដែរតើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលទោស និងជៀល
 បន្ទុះបង្ហាប់ថា ព្រះមហាមោក្ខល្លោនឹងមានអាយុ ពោលអ្នកគ្រូមនុស្ស-
 ធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះសាវតទាំងឡាយ

១ ហៅភិក្ខុន៍ប្រើត ។ ២ ហៅសិក្ខុមាប្រើត ។ ៣ ហៅសាមណេវប្រើត ។ ៤ ហៅ
 សាមណេវប្រើត ។

បារមីករណ្ណ បុគ្គលិកបទស្ស វិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុវេ សាមណេវិកុ

វិហារន្តិ ញ្ញាណភូតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ
 យត្រ ហិ នាម សាវកោ ឯវុចំ ញស្សតិ វា
 នត្តតិ វា សត្តិ វា កវិស្សតិ បុព្វេ វ មេ សា
 ភិក្ខុវេ សាមណេវិ ធិដ្ឋា អហោសិ អបិចាហំ ន
 ព្យាកាសិ អហោញតំ ព្យាករយ្យំ បរេ ច មេ ន
 សន្ទុហេយ្យំ យេ មេ ន សន្ទុហេយ្យំ តេសន្តិ
 អស្ស ធិយវត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឯសា ភិក្ខុវេ
 សាមណេវិ តស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ
 ចាបសាមណេវិ អហោសិ សា តស្ស កម្មស្ស
 វិចារកេន តហ្វិ វស្សនិ តហ្វិ វស្សសតានិ
 តហ្វិ វស្សសហស្សនិ តហ្វិ វស្សសតសហស្សនិ
 ធិរយេ បចិទ្វា តស្សវ កម្មស្ស វិចារកាវសេសេន
 ឯវុចំ អត្តការវប្បដិលាភំ បដិសំវេទតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ
 មោក្ខល្លានោ អាហា អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លា-
 នស្សតិ ។

បារមីករណ្ណ សិក្ខបទទី ៤ វិនិច្ឆ័យ ឱទាសាមណេវិប្រេត

មានបុគ្គលិកតិកហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញ្ញាណកើតតិកហើយ ព្រោះហេតុថាសាវកនឹងដឹងឬនឹងឃើញសាម-
 ណេវិបបទេ ឬថានឹងធ្វើនូវសាមណេវិបបទេឲ្យជាបន្ទាល់ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សាមណេវិនោះគឺជាគុណឃើញតាំងពីក្នុងកាលមុនរួចមក
 ហើយដែរ តែគឺជាគុណមិនបានសំដែងប្រាប់ ព្រោះថាបើគឺជាគុណសំដែង
 ប្រាប់ទៅ ជនទាំងឡាយឯទៀតគេក៏មិនជឿ ពួកជនណាដែលមិនជឿ
 ពាក្យគឺជាគុណ សេចក្តីដែលមិនជឿនោះនឹងនាំឲ្យបាននូវកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ នឹងនាំឲ្យបានសេចក្តីខ្ពុកខ្ពស់កាលយូរអង្វែងដល់ជនទាំងនោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេវិនេះជាសាមណេវិបុប ក្នុងសាសនាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិបាកនោះ សាមណេវិនោះនេះ
 នៅក្នុងនរកអស់ដំរីច្រើន គឺថា អស់រយ-ពាន់-វៃសន្តាំងដំរីច្រើន ដោយ
 សំណល់នៃកម្មវិបាកនោះ ទើបបានមកសោយផលកម្មដែលត្រូវបាន
 នូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លានពោលនូវពាក្យពិត
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវរាបត្តិទេ ។

(២៧៦) អថទោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ យតាយំ អារុសោ តទោនា សន្នតិ សោ
 ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ សាលោទកោ សេតោ-
 ទកោ សុបតិក្ខោ រមណីយោ បហូតមច្ឆកច្ឆោ ចក្ក-
 មត្តានិ ច បទុមាណិ បុប្ផនិ អថ ច បនាយំ តទោនា
 កុថិតា^(១) សន្នតិ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ
 កថំ ហិ ធាម អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯវិ
 វត្តតិ យតាយំ អារុសោ តទោនា សន្នតិ សោ
 ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ សាលោទកោ
 សេតោទកោ សុបតិក្ខោ រមណីយោ បហូតមច្ឆកច្ឆោ
 ចក្កមត្តានិ ច បទុមាណិ បុប្ផនិ អថ ច បនាយំ
 តទោនា កុថិតា^(២) សន្នតិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អា-
 យស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឧល្លបតិក្ខិ ។ ភក្កវតោ
 ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ យតាយំ ភិក្ខុវេ តទោនា
 សន្នតិ សោ ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ
 សាលោទកោ សេតោទកោ សុបតិក្ខោ រមណីយោ
 បហូតមច្ឆកច្ឆោ ចក្កមត្តានិ ច បទុមាណិ បុប្ផនិ

១.២ ព្យាសាយំ កុដ្ឋិកាភិ លំទិកំ ។

(២៧៦) ត្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ស្នឹង
 តបោទានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់
 ទឹកធូញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អ គួរជាទីរីករាយ មានត្រីនឹង
 អណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង (ខែរថ) រីកស្កុះស្កាយ
 តែថាស្នឹងតបោទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលទោស
 តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ហេតុអ្វី ព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ស្នឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់
 នោះ មានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកធូញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អ គួរ
 ជាទីរីករាយ មានត្រីនឹងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង
 (ខែរថ) រីកស្កុះស្កាយ តែថាស្នឹងតបោទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រះ
 មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកគួរមនុស្សធម៌ (ទេតី) ។ ទើប
 ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ពស់ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះ មាន
 ទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកធូញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អ គួរជាទីរីករាយ
 មានត្រីនឹងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង (ខែរថ) រីក

បារាណស្ថ ចក្កសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ ពិម្ពិសារសង្កាមោ

អបិចាយំ ភិក្ខុវេ តទោនា ទ្ធិន្នំ មហានិយោជំ អន្ត-
រិកាយ អាគច្ឆតិ តេនាយំ តទោនា កុដិកា
សន្តតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លាដោ អាហា អនាបតិ
ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លាទស្សតិ ។

[២៧៧] តេន ទោ បន សមយេន រាជា មាគដោ
សេនិយោ ពិម្ពិសារោ លិច្ឆវិហំ សទ្ធិ សង្កាមេន្តោ
បកត្តោ ហោតិ ។ អថ រាជា បច្ឆា សេនំ សង្កន្សិទ្ធា
លិច្ឆវិយោ^(១) បរាជេសិ ។ សង្កាមេ ច នន្ទិ ចរតិ
រញ្ញា លិច្ឆវិយោ^(២) បកត្តាតិ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាមោគ្គល្លាដោ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ រាជា អាវុសោ
លិច្ឆវិហំ បកត្តោ សង្កាមេ ច នន្ទិ ចរតិ រញ្ញា លិច្ឆវិយោ

១ លិច្ឆវិ រា លិច្ឆវិទោ រាតិ អន្តរំ វន្តិ ។ ២ ទ. ម. លិច្ឆវិ ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទ ៤ វិនិច្ឆ័យ អំពីសង្គ្រាមនៃព្រះបាទពិម្ពិសារ

សុខុស្តាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែស្តីនៃតទោនានេះ មកតាមចន្លោះនៃ
មហានរកទាំងពីរ^(១) ព្រោះហេតុនោះបានជាស្តីនៃតទោនេះ មានទឹក
ក្តៅហូរមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៧៧] សម័យនោះ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមពិម្ពិសារជាស្សវៈក្នុង
វដ្តមគធៈ ជាអធិបតីលើសេនា កំពុងវិតសង្គ្រាមជាមួយនឹងពពួកស្តេច
លិច្ឆវិ ក៏ទ្រង់បាក់ទ័ព (បរាជ័យ) ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមកព្រះ
រាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនា ហើយទ្រង់ផ្តាញ់ពពួកស្តេច
លិច្ឆវិបានវិញ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ឲ្យទ្រង់វិជយកេរ្តិ៍ទៅក្នុងទ័សង្គ្រាមដោយ
ប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវិ ព្រះរាជាទ្រង់បាក់ទ័ព (បរា-
ជ័យ) បានហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាន
ហៅពួកភិក្ខុមកហើយប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិ-
សារទ្រង់ផ្តាញ់ពពួកស្តេចលិច្ឆវិបានហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យទ្រង់វិជយកេរ្តិ៍ទៅ
ក្នុងទ័សង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវិព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យ

១ អង្គកថាពន្យល់សេចក្តីថា មានមហាបេតលោក គឺលោកជាស្តេចលំនៅដ៏ធំសម្រាប់ពួក
ប្រើកនៅបំប្រុងរាជគ្រឹះ ស្តីនៃតទោនេះ មកតាមចន្លោះនៃមហាលោហកុម្មិទេរកទាំងពីរ ត្រង់
មកលើមហាបេតលោកនោះ ព្រោះហេតុនេះព្រះបាទពិម្ពិសារក៏ហូរមក ។

បកត្តាតិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិទាចេន្តិ
 កថំ ហិ ធាម អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ
 ឯវំ វត្តតិ រាជា អាវុសោ លិច្ឆវិហិ បកត្តា
 សន្តំមេ ច នន្តិ ចរតិ រត្តា លិច្ឆវិយោ បកត្តាតិ
 ឧត្តវមនុស្សនម្មំ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ ឧល្ល-
 បត្តតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ មមមំ
 ភិក្ខុវេ រាជា លិច្ឆវិហិ បកត្តា អថ រាជា ចច្ឆា
 សេនំ សន្តឿត្វា លិច្ឆវិយោ បរាជេសិ សន្តំ ភិក្ខុវេ
 មោត្តល្លានោ អាហា អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោត្តល្លា-
 នស្សាតិ ។

(២៧៨) អថទោ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឥនាហំ អាវុសោ សប្បនិកាយ ននិយា តិវេ
 អាណេញំ សមាធិ សមាបន្នោ ធាតានំ ឧត្តយ្ហ ឧត្ត-
 រន្ធានំ កោត្តំ ករោន្តានំ សន្តំ អស្សោសិន្តិ ។

បាក់ទីត (បកជ័យ) បានហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស
 គំរងៀល បន្តបង្កប់ថា ហេតុអ្វីក៏ព្រះមហាមោត្តល្លានោយោងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់ផ្ដាញ់ពួកស្ដេចលិច្ឆវិបាន
 ហើយ ក៏ទ្រង់ឲ្យទ្រង់វិជយភេរទៅក្នុងទីសង្រ្គាមដោយប្រកាសសេចក្ដីថា
 ពួកស្ដេចលិច្ឆវិព្រះរាជទ្រង់ឲ្យបាក់ទីត (បកជ័យ) បានហើយ ព្រះ
 មហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកទុក្ខវិមនុស្សធម្ម (ទេតិ) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់បាក់ទីត (ប-
 កជ័យចាញ់) ពួកស្ដេចលិច្ឆវិជាន់ដំបូង លុះកាលជាខានក្រោយ ស្ដេច
 ទ្រង់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនាបាទ ទើបផ្ដាញ់ពួកស្ដេចលិច្ឆវិបានវិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោត្តល្លានោនូវពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោត្តល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៧៨) ត្រាពោះ ព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយ ប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូល
 សមាធិឥតមានកំរើកវិប្រប្រល ទៀបរដូវស្ងួតឈ្មោះសប្បនិកា បានឮសូរ
 សវ័ម្រកដ៏រំពឹងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះឡើងវិស្វកបន្ធិកោត្តនាទេ^(១) ។

១ ឆាកប្រមោយក្នុងមាត់ ធិត្តចន្ទស្សន្ទិចគាសវ្យែកព្រៀល ។

ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហំ ឆាម
 អាយស្មា មហាមោគ្គល្លាដោ ឃវំ វត្តតិ ឥណហំ
 អារុសោ សប្បនិកាយ ធនិយា តិវេ អាណេត្តំ
 សមាធិ សមាបន្នោ ឆាតានំ ឧត្តយ ឧត្តរន្តានំ
 កោត្តំ កោណ្ឌនំ សន្នំ អស្សោសិន្នំ ឧត្តរមនុស្ស-
 ធម្មំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លាដោ ឧល្លបតីតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អត្តសោ ភិក្ខុវេ
 សមាធិ សោ ច ខោ អបរិសុទ្ធោ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោគ្គ-
 ល្លាដោ អហា អធិបតី ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លាដោស្សាតិ ។

[២៧៧] អថខោ អាយស្មា សោភិតោ ភិក្ខុ អា-
 មន្តេសិ អហំ អារុសោ បញ្ច កប្បសតានិ អនុស្ស-
 រាមីតិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ
 ហំ ឆាម អាយស្មា សោភិតោ ឃវំ វត្តតិ អហំ
 អារុសោ បញ្ច កប្បសតានិ អនុស្សរាមីតិ ឧត្តរមនុស្ស-
 ធម្មំ អាយស្មា សោភិតោ ឧល្លបតីតិ ។ កកវតោ

ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលពោស តិរវៀល បន្ទះបង្ហាបំប៉ា ហេតុអ្វី បាន
 ជាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំង
 ឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិឥតមានកំរើកវិប្រប្រល ទៀបឆ្នេរស្ទឹង
 សប្បនិកាបានឮសូរស្រែកដ៏រំទាំងឡាយ ដែលកំពុងចុះឡើងវិស្រកបន្តិ
 កោត្តនាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកគុក្កិមនុស្សធម្ម
 (ទេតី) ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបចូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិនុះមាន ប៉ុន្តែសមាធិនោះ
 មិនបរិសុទ្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៧៧] ត្រានោះ ព្រះសោភិតត្រៃវិទ្យាដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរំលឹកជាតិ
 បានប្រមាណ៥០០កល្យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលពោស តិរវៀល
 បន្ទះបង្ហាបំប៉ា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសោភិតត្រៃវិទ្យាដ៏មានអាយុពោលយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរំលឹកជាតិបានប្រមាណ៥០០កល្យ
 ព្រះសោភិតត្រៃវិទ្យាដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកគុក្កិមនុស្សធម្ម (ទេតី) ។

ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អត្តសា ភិក្ខុវេ សោភិតស្ស
 សា ច ខោ ឯកាយេវ ជាតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ
 សោភិតោ អាហា អនាថត្តំ ភិក្ខុវេ សោភិតស្សាតិ ។

ចក្កបារាណិកំ ឧទ្ទិសំ ។

[៣០០] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចារាជិកា
 ធម្មា យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វា អញ្ញតរំ វា អា-
 បដ្ឋិត្វា ធន លកតិ ភិក្ខុហំ សទ្ធិំ សំវាសំ យថា
 បុរេ តថា បច្ឆា ចារាជិកោ ហោតិ អសំវា-
 សោ ។ តត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កត្វិត្ត បរិសុទ្ធា

ទើបគ្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុលើកជាតិបានមែន តែថាលើកបានត្រឹម
 តែជាតិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុពាលឲ្យពាក្យពិត
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
 បារាណិកី ៤ ចប់ ។

[៣០០] បតិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះបារាណិក
 ទាំង ៤ ដែលខ្ញុំបានសំដែងហើយនេះ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៤ ខ្លះ ភិក្ខុណា
 ត្រូវអាបត្តិណាមួយហើយ ក៏មិនបានឲ្យកំរើយនៅប្រមូលជាមួយនឹងភិក្ខុទាំង
 ឡាយឡើយ ភិក្ខុនោះជាបារាណិកសំរេសគ្មាន កាលតម្រូវយ៉ាងណាមិញ
 ទាំងក្រោយក៏ដូច្នោះដែរ^(១) ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិបារាណិកទាំង ៤ នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
 ហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់ពីរផងទៀត លោកទាំងឡាយជាអ្នក

១ អង្គិកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលបុគ្គលនោះនៅជាត្រហស្សឬ នៅជាសាមណេរ
 មិនអាចប្រមូលសង្ឃកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយបាន យ៉ាងណា លុះដល់ត្រូវអាបត្តិបារាណិក
 ហើយក៏ដូច្នោះដែរ ។

បារាជិកកណ្តុ បក្កុសិក្ខាបទស្ស តស្សុត្ថានំ

នុតិយម្បិ បុត្តាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ

បុត្តាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្ថាយស្សនោ

តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

បារាជិកកណ្តុំ ធិដ្ឋិតំ ។

តស្សុត្ថានំ

មេដុនាទិទ្ធានាពញ មនុស្សវិក្កហុត្តរិ

ចារាជិកានំ ចត្តារិ ធម្មវត្ថុ អសំសយាតិ ។

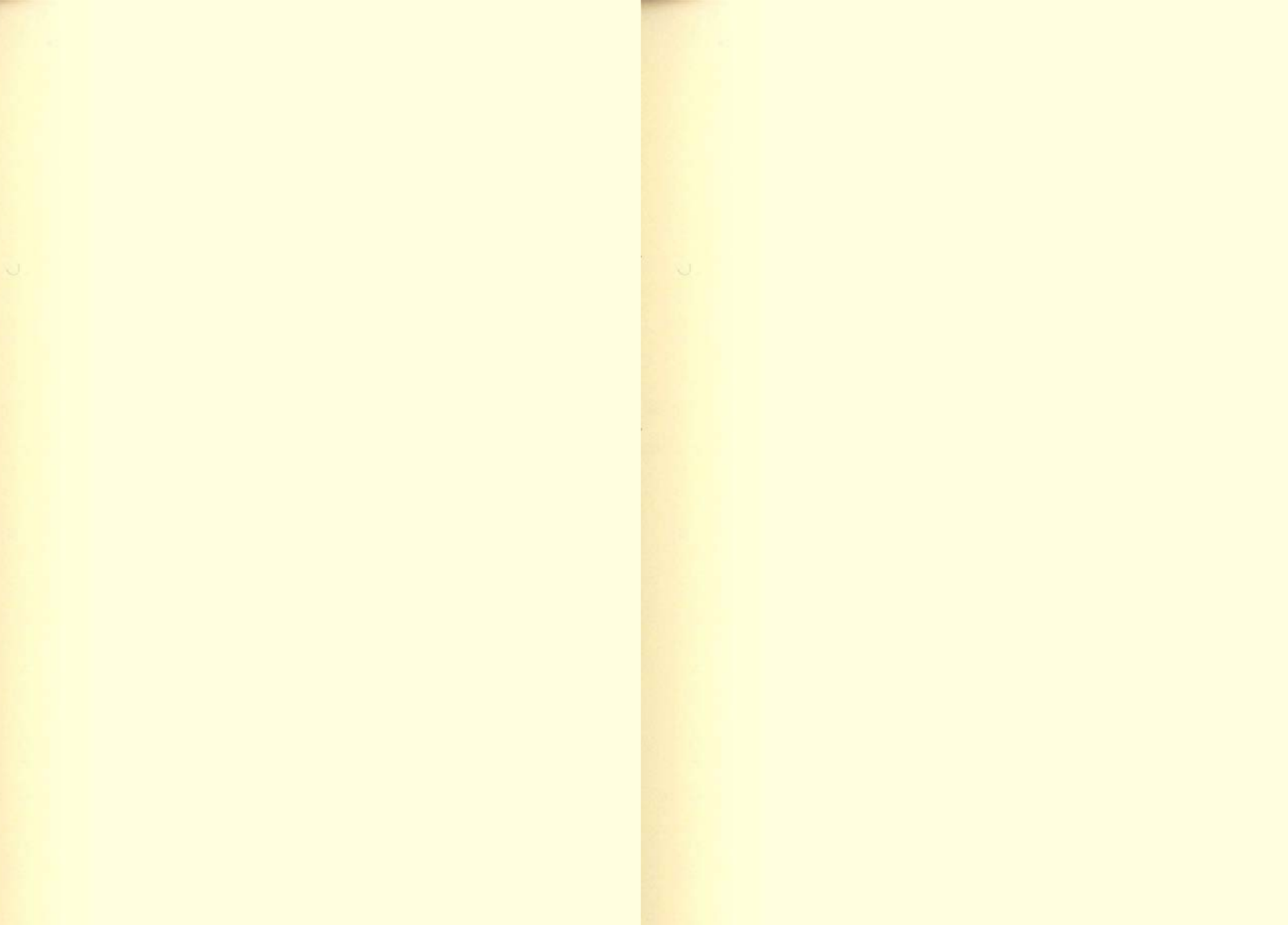
បារាជិកកណ្តុ ឧទ្ទាននៃសិក្ខាបទទី ៤ របស់បារាជិកកណ្តុនោះ

បរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់ ៣ ជនទៀត លោកទាំង
ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយក្នុងបារាជិកាបក្កិទាំង ៤ នេះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាស្រៀម ។
ខ្ញុំព្រះករុណា ជឿថា លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយ ដោយហេតុផល
ស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

បារាជិកកណ្តុ ចប់ ។

បិណ្ឌសិក្ខាបទរបស់បារាជិកកណ្តុនោះ

បារាជិកសិក្ខាបទទាំង ៤ គឺសេនាមេបុន ១ លួចទ្រព្យគេ ១
សម្លាប់មនុស្ស ១ ពោលអ្នកឧក្រិមនុស្សធម៌ ១ ហៅថាធម្មវត្ថុ
(វត្ថុជាប់ចាកភិក្ខុការៈ) មិនត្រូវសន្សំឡើយ ។

ស្នើកម្ពុជ្ជសម្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
សេចក្តីទទួល សៀវភៅនិកាសាណាចក៍	V
សេចក្តីទទួល សៀវភៅនិកាសាណាខ្មែរ	VI
អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះសីហនុមុនីវង្ស	VII
អារម្ភកថាបស់ក្រុមជំនុំ	XI

វេវេញកណ្ត

	១
សំណែងអំពីវេវេញកណ្តពេលបង្កាប់ព្រះដំមានព្រះភាគ	៣
សំណែងអំពីសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយពូជមាន់	១១
សំណែងអំពីត្រៃវិជ្ជា	១៣
សំណែងអំពីស្រុកវេវេញកណ្តតំបន់	១៤
សំណែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិនស្ថិតទោយូរ	២៣
ការព្យាបាលប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ	២៧
សំណែងអំពីគុណដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេវេញកណ្ត	៣១

បារាជិកកណ្តសិក្ខាបទទី ១

	៣៥
និទានសុខិភិក្ខុ	៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិដំបូង	៥៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិដំបូង ទី ១ និទានមេស្សា	៦៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិដំបូង ទី ២ និទានវដ្តិបុត្តកភិក្ខុ	៧១
ចំណែកសិក្ខាបទ	៧៣
លក្ខណៈមិនគោលណសិក្ខា	៧៥

៣៨០ សង្ឃីកា ចង្អុល ច្រាប់ មាតិកា

	លេខ ទំព័រ
លក្ខណៈពេលលាសិក្ខា	៨៣
លក្ខណៈមិនពេលលាសិក្ខា	៨៧
របៀបសំដែងអំពីអង្គផ្កាតនិងគ្រូមន្តពិសេសស្រាមទ្រទាប់	៩១
របៀបសំដែងអំពីអង្គផ្កាតនិងគ្រូមន្តមានស្រាមទ្រទាប់	១០៧
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុមិនបានពេលលាសិក្ខាជាដើម	១១៣

បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទ ទី ២ ១៣៥

និទាននិយមភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៤៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	"
ចំណែកសិក្ខាបទ	១៥១
និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងផែនដី	១៥៥
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់	១៧៣
អាការវៃអវហារ	១៧៥
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុគ្រូបទៅបិណ្ឌបាតជាដើម	១៨៥

បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទ ទី ៣ ២២២

និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	"
និយាយអំពីវរកថាស្សតិសមាធិ	២២៩
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	២៣៣
ចំណែកសិក្ខាបទ	២៣៩
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់	២៤៣

សង្ឃីកា ចង្អុល ច្រាប់ មាតិកា ៣៨១

	លេខ ទំព័រ
និយាយអំពីពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់	២៤៧
និយាយអំពីដំណើរសម្លាប់ដោយរូបជាដើម	២៥១
និយាយអំពីដំណើរបង្គាប់ឱ្យស្លាប់ជាដើម	២៥៥
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ជាដើម	២៥៧

បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទ ទី ៤ ២៨៥

រឿងភិក្ខុពោលរូបគ្រូរមនុស្សធម្ម	២៨៧
រឿងភិក្ខុភិក្ខុនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុខា	២៨៩
និយាយអំពីមហាចោរ ៥ ពួក	២៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	២៩៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	"
ចំណែកសិក្ខាបទ	២៩៩
និយាយអំពីគ្រូរមនុស្សធម្មមានឈោនជាដើម	៣០៣
និយាយអំពីសុទ្ធិកដ្ឋាន	៣១១
និយាយអំពីមគ្គជាដើម	៣១៣
និយាយអំពីទណ្ឌចក្ក	៣១៩
និយាយអំពីពុទ្ធចក្ក	៣២៥
និយាយអំពីចេយ្យាល ១៖វ	៣៣៩
វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីសេចក្តីតាំងចិត្តជាដើម	៣៤៧
វិនិច្ឆ័យ និទានអង្គសង្ខុលិកប្រេតជាដើម	៣៦១

បោះពុម្ពនៅរោងពុម្ពព្រះបរមរាជវាំង ក្រុងភ្នំពេញ
មាន ឈ. ខ. ទឹម កេស ជាបាត់ហ្វាន ចប់នៅថ្ងៃទី ៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៥៥
ដោយពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យបាត់ការ
លើកទី ២

